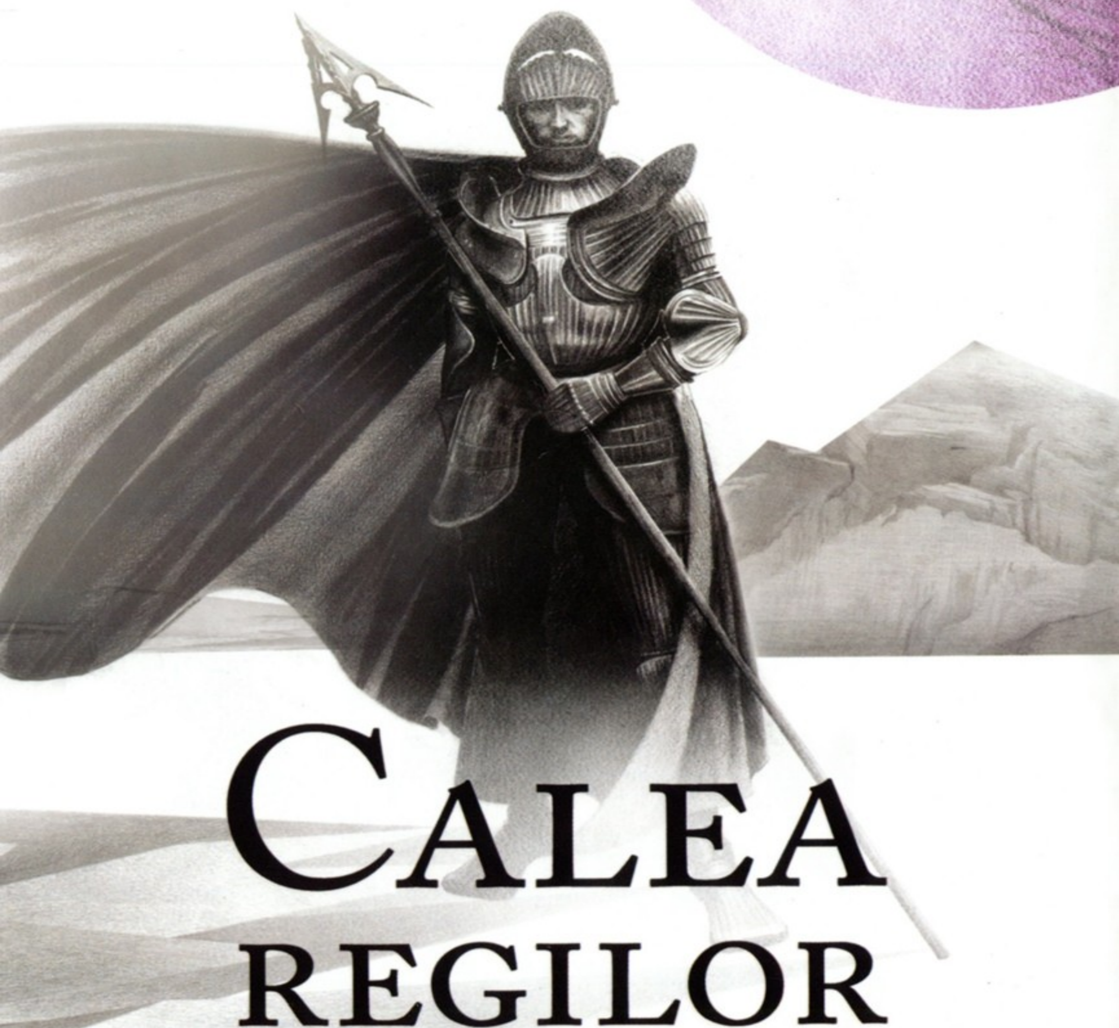
BRANDON SANDERSON

CALEA REGILOR

VOLUMUL I

FANTASY MASTERS | PALADIN

„M-am îndrăgostit de această carte. Ce altceva s-ar mai putea spune?”

Patrick Rothfuss, autorul bestsellerurilor
Numele vântului şi *Teama înţeleptului*

„Sanderson îşi vrăjeşte cititorii din primele pagini şi are talentul de a-i menţine în această stare până la final. Cei care îl iubesc deja pe autor şi îndrăgostiţii de literatură *fantasy* vor parcurge captivaţi ultimele pagini şi vor aştepta cu sufletul la gură următorul volum.”

Library Journal

„Nu se întâmplă des ca autorii de ficţiune să înţeleagă cum funcţionează universul celor născuţi să conducă şi cum iubirea prinde cu adevărat rădăcini în sufletul uman. Sanderson este un autor de o inteligenţă fascinantă.”

Orson Scott Card

Brandon Sanderson

CALEA REGILOR

The Way of Kings

Cartea întâi din
ARHIVA LUMINII DE FURTUNĂ
volumul I

Traducere din limba engleză
de Ana-Veronica Mircea

Pentru Emily,
Care e prea răbdătoare,
Prea blândă
Şi prea minunată
Pentru a spune toate acestea în cuvinte.
Dar eu încerc, totuşi.

MULŢUMIRI

Am terminat prima versiune a volumului *Calea regilor* în 2004, dar am început să scriu fragmente din carte la sfârşitul anilor ’90. În mintea mea, începuturile unor fire din urzeala poveştii coboară încă şi mai mult în timp. Niciuna dintre cărţile mele n-a mai avut nevoie de atât de mult timp pentru a ieşi la lumină: am construit-o în mai mult de un deceniu. Aşa că nu e câtuşi de puţin surprinzător că am făcut-o cu ajutorul unui număr foarte mare de oameni. Îmi va fi imposibil să-i amintesc pe toţi: pur şi simplu, memoria mea nu e destul de bună. Însă există o serie de persoane care şi-au adus o contribuţie majoră şi cărora trebuie să le adresez cele mai profunde mulţumiri.

Pe primul loc se află soţia mea, Emily, căreia îi este dedicat acest roman. A făcut mari eforturi pentru a-l vedea venind pe lume. Şi nu s-a rezumat la a citi manuscrisul şi la a da sfaturi; în plus, a mai şi renunţat la bărbatul ei pe durata lungilor perioade rezervate scrisului. Dacă dumneavoastră, cititorii, aveţi şansa s-o întâlniţi, nişte mulţumiri vor fi bine primite. (Îi place ciocolata.)

Ca întotdeauna, excelentul meu redactor şi excelentul meu agent – Moshe Feder şi Joshua Bilmes – au trudit din greu la acest roman. Menţionez în mod special că Moshe nu e plătit mai mult când autorii săi produc monstruozităţi de câte patru sute de mii de cuvinte. Dar a redactat cartea fără să se plângă câtuşi de puţin; contribuţia lui la transformarea ei în romanul pe care îl ţineţi acum în mână a fost nepreţuită. Tot el a apelat la F. Paul Wilson pentru o supervizare a scenelor legate de practica medicală, ceea ce le-a fost de un real folos.

Ţin să-i mulţumesc, în mod deosebit, şi lui Harriet

McDougal, unul dintre cei mai mari redactori ai tuturor timpurilor, care din pură bunătate a citit cartea şi i-a făcut o redactare meticuloasă. Fanii romanului *Roata Timpului* o cunosc drept femeia care l-a descoperit pe Robert Jordan, i-a redactat scrierile şi l-a luat de bărbat. În ultimul timp, n-a mai redactat prea multe cărţi în afară de *Roata Timpului,* de aceea mă simt extrem de onorat pentru că s-a implicat şi m-a ajutat. Alan Romanczuk, care a lucrat împreună cu ea, trebuie să primească de asemenea mulţumirile mele pentru facilitarea acestei redactări.

La Tor Books, Paul Stevens mi-a fost de un imens ajutor. Ca persoană care se ocupă de contractele mele cu editura, a fost uimitor. Eu şi Moshe suntem norocoşi fiindcă ne bucurăm de ajutorul său. De asemenea, Irene Gallo – director artistic – a fost minunat de îndatoritoare şi de răbdătoare în discuţiile cu un autor insistent, cu idei nebuneşti în privinţa ilustraţiilor cărţii sale. Multe mulţumiri pentru Irene, Justin Golenbock, Greg Collins, Karl Gold, Nathan Weaver, Heather Saunders, Meryl Gross şi pentru întreaga echipă de la Tor Books. Dot Lin, care a fost agentul meu până la apariţia acestei cărţi (şi pe care o preocupă adăugarea câtorva litere la sfârşitul numelui), nu numai că m-a ajutat nemaipomenit de mult în privinţa publicităţii şi m-a sfătuit, dar a şi organizat un grup de susţinători la New York. Vă mulţumesc tuturor.

Şi, revenind la ilustraţii, veţi observa că în interiorul acestei cărţi există mult mai multe decât găsiţi de obicei într-un roman *fantasy.* Acest lucru a fost posibil datorită extraordinarelor eforturi depuse de Greg Call, Isaac Stewart şi Ben McSweeney. Au muncit din greu, refăcând desenele de numeroase ori, pentru a reda totul corect. Rezultatele muncii lui Ben la schiţele lui Shallan sunt pur şi simplu minunate, o contopire a celor mai bune imagini

create de mine cu interpretarea lui artistică. Isaac, care este totodată şi creatorul ilustraţiilor interioare din romanele seriei *Născuţi din ceaţă,* a depăşit cu mult aşteptările obişnuite. Lucrul până noaptea târziu şi termenele presante au constituit regula în cazul acestei cărţi. Isaac merită toate laudele. (Dacă vă întrebaţi cumva, miniaturile de la începuturile capitolelor, hărţile, ornamentaţia paginilor de sfârşit şi filele din carnetul lui Navani sunt creaţiile sale.)

Ca întotdeauna, gruparea mea literară mi-a fost de un extraordinar ajutor. Membrilor săi li s-au alăturat câţiva cititori alfa şi beta. Fără a respecta o ordine anume, aceştia sunt: Karen Ahlstrom, Geoff şi Rachel Biesinger, Ethan Skarstedt, Nathan Hatfield, Dan Wells, Karylynn ZoBell, Alan şi Jeanette Layton, Janci Olds, Kristina Kugler, Steve Diamond, Brian Delambre, Jason Denzel, Michelle Trammel, Josh Walker, Chris King, Austin şi Adam Hussey, Brian T. Hill şi acel Ben al cărui nume nu ştiu să-l scriu corect. Sunt sigur că v-am uitat pe unii dintre voi. Sunteţi cu toţii nişte oameni minunaţi şi, dacă aş putea, v-aş da tuturor Cristalsăbii.

Hopa! Aceste mulţumiri capătă proporţii epice. Dar tot mai sunt câteva persoane care trebuie menţionate. Scriu aceste cuvinte chiar în preajma aniversării unui an de la angajarea Inevitabilului Peter Ahlstrom ca asistent personal, corector şi cap limpede. Dacă veţi răsfoi paginile prin care am mai adresat mulţumiri cu alte ocazii, îl veţi găsi întotdeauna acolo. Este, de ani buni, un prieten drag şi un susţinător al muncii mele. Acum sunt norocos fiindcă lucrează pentru mine cu normă întreagă. Azi s-a trezit la ora trei dimineaţa ca să termine ultima corectură a cărţii. Când îl veţi întâlni data viitoare la o convenţie, cumpăraţi-i un calup de brânză.

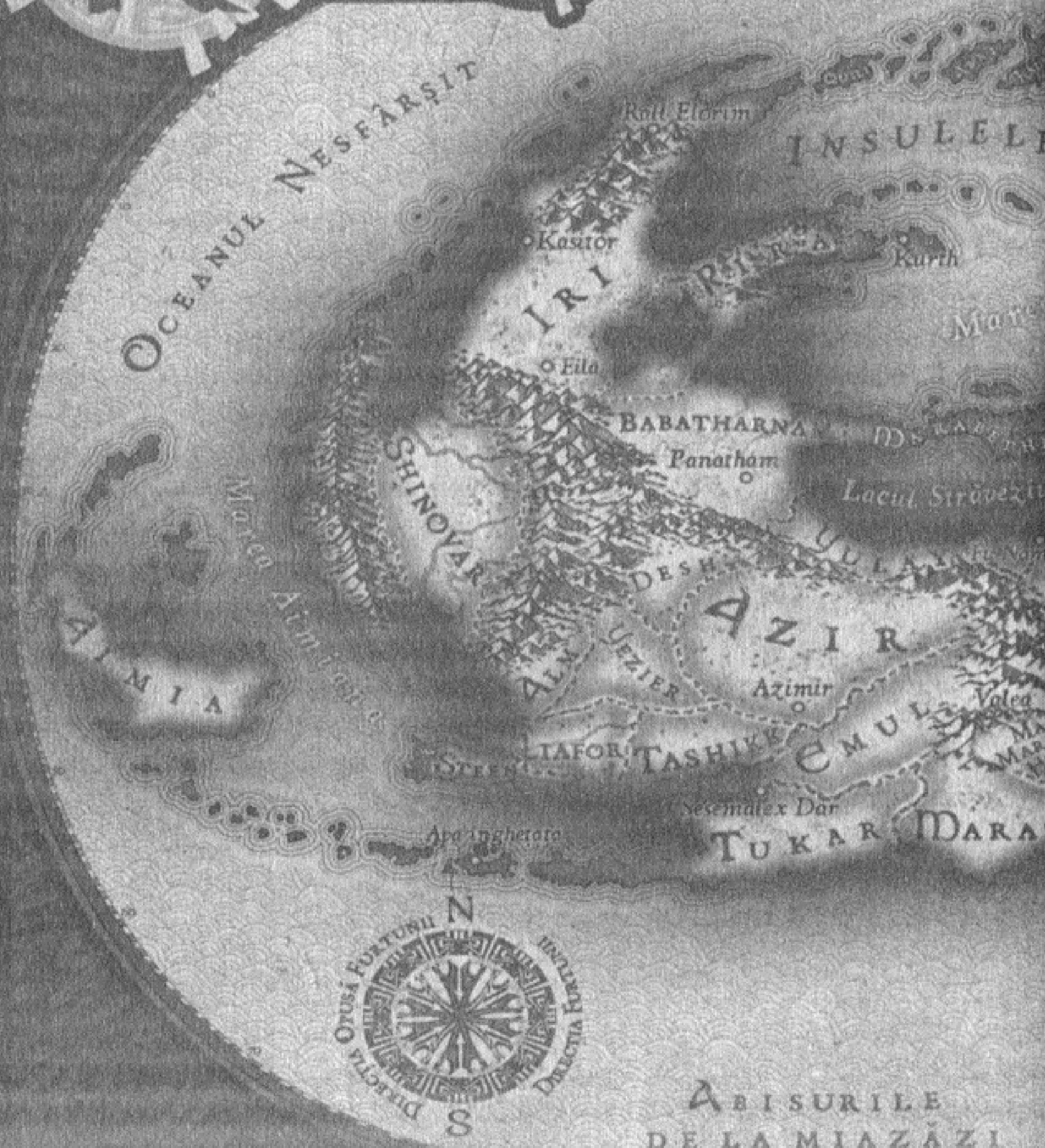
De asemenea, aş da dovadă de neglijenţă dacă nu i-aş mulţumi lui Tom Doherty pentru că mi-a permis să lucrez nestingherit la această carte. Am reuşit să ducem la bun sfârşit un roman atât de lung pentru că el a crezut în acest proiect, şi tot el a fost cel care l-a sunat pe Michael Whelan, convingându-l să ilustreze coperta originală. Tom mi-a dat, probabil, mai mult decât merit; un astfel de roman (de asemenea proporţii şi cu atât de multe ilustraţii) i-ar fi făcut probabil pe mulţi editori s-o rupă la fugă. Datorită acestui om, Tor publică, în mod sistematic, cărţi excelente.

În final, mă opresc un moment asupra minunatei coperte originale create de Michael Whelan. Pentru cei care n-au auzit povestea, eu unul am început să citesc romane *fantasy* (mai întâi am fost cititor, fireşte) în adolescenţă datorită minunatelor ilustraţii ale copertelor semnate de Michael Whelan. Deţine talentul unic de a prinde adevărata esenţă a unei cărţi într-un desen – am ştiut întotdeauna că pot citi cu încredere un roman cu o copertă de-a lui. Am visat întotdeauna la ziua în care voi avea una dintre creaţiile sale pe coperta uneia dintre cărţile mele. Părea unul dintre lucrurile de care era puţin probabil să am vreodată parte.

Faptul că în cele din urmă s-a întâmplat – şi încă pentru romanul cel mai drag inimii mele, la care am lucrat atât de mult – e o extraordinară onoare.

CALEA
REGILOR

Roshar

Oceanul Nesfârșit
Rall Elorim
Kasitor
Iri
Kurth
Eila
Babatharna
Panatham
Shinovar
Desh
Azir
Yezier
Azimir
Valea
Tafor
Tashikk
Emul
Steen
Sesemalex Dar
Tukar
Aimia
N
S
Direcția Opusă Furtunii
Direcția Furtunii
Abisurile de la Miazăzi

Oceanul Aburind

Reshi

Herdaz

Jah Keved

Ru Parat

Elanar

Valath

Nordului

Cripta Bocetului

Kholinar

Alethkar

Shulin

Rathalas

Silnasen

Vedenar

Karanak

Kharbranth

Tinuturile Inghețate

Criptele Puțin Adânci

Thaylenah

Oceanul Obârșiilor

PRELUDIU LA
ARHIVA LUMINII DE FURTUNĂ

Kalak ocoli un colţ de stâncă şi se opri, împleticindu-se, în faţa unui clastotrăsnet muribund. Uriaşa bestie de piatră zăcea căzută pe o parte, iar din piept îi ieşea ceva ce aducea cu nişte coaste rupte şi stâlcite. Silueta monstruozităţii era oarecum scheletică, cu membrele nefiresc de lungi crescute din umeri de granit. Pe faţa ca o săgeată, ochii de un roşu-închis păreau făuriţi dintr-un foc arzând în profunzimea pietrei. Se stingeau.

Chiar şi după atâtea veacuri, Kalak se cutremură văzând un clastotrăsnet atât de aproape. O mână de-a bestiei avea lungimea trupului unui om. Astfel de mâini îl uciseseră înainte şi nu-i plăcuse.

Fireşte, moartea nu-i plăcea aproape niciodată.

Ocoli creatura, alegându-şi cu mare grijă calea pe câmpul de luptă. Câmpia era un loc al bolovanilor şi al stâncilor cu forme nefireşti – în jurul lui Kalak se înălţau coloane dăltuite de natură –, iar leşurile împânzeau pământul. Puţine plante creşteau acolo.

Colţii de stâncă şi movilele de piatră purtau nenumărate cicatrice. Prin locurile unde luptaseră Undeunitorii, stâncile erau sfărâmate, distruse. Uneori, ceva mai rar, trecea pe lângă gropi cu forme bizare, pline de crăpături, rămase în urma clastotrăsnetelor care intraseră în luptă smulgându-se din piatră.

Multe dintre leşurile din jur erau omeneşti; multe nu erau. Sângele se amestecase. Roşu. Portocaliu. Violet. Cu toate că niciunul dintre trupurile căzute în jurul lui nu se clintea, în aer plutea, neclar, un amestec pâclos de sunete.

Gemete de durere, urlete de suferinţă. Din rarele petice de vegetaţie sau din mormanele de cadavre mistuite de foc

se înălţau rotocoale de fum. Până şi câteva bucăţi de stâncă ardeau mocnit. Prăfuitorii făcuseră treabă bună.

„Dar eu am supravieţuit”, se gândi Kalak, ducându-şi mâna la piept şi grăbindu-se către locul întâlnirii. „De data asta chiar am supravieţuit.”

Ceea ce era periculos. Când murea, era trimis înapoi, n-avea de ales. Dar şi când îi supravieţuia Devastării trebuia să se-ntoarcă. Să se ducă înapoi, într-un loc care-l îngrozea. Într-un loc al durerii şi al focului. Dacă se hotăra… să nu meargă acolo?

Gânduri periculoase, poate gânduri trădătoare. Îşi continuă drumul, grăbindu-şi paşii.

Locul întâlnirii era în umbra unei stânci imense, o turlă înălţată către cer. Ca de obicei, îl aleseseră împreună, toţi zece, înaintea luptei. Supravieţuitorii trebuiau să-şi croiască drum până acolo. Însă, în mod bizar, dintre toţi ceilalţi nu-l aştepta decât unul singur. Jezrien. Oare ceilalţi opt muriseră, cu toţii? Se prea poate. De data asta, lupta fusese năprasnică, una dintre cele mai cumplite. Duşmanul era din ce în ce mai dârz.

Ba nu. Kalak se încruntă când ajunse la baza turlei. Acolo stăteau, mândre, şapte săbii magnifice, înfipte în solul stâncos. Fiecare era o capodoperă de o formă graţioasă, inscripţionată cu glife şi desene. Le recunoştea pe toate. Dacă stăpânii lor ar fi murit, Armele ar fi dispărut fără urmă.

Acelea erau armele puterii, mai presus chiar şi decât Cristalsăbiile. Erau unice. Preţioase. Jezrien stătea în afara inelului lor, privind către răsărit.

— Jezrien?

Silueta în alb şi albastru îi aruncă o privire. Chiar şi după atâtea veacuri, Jezrien părea tânăr, un bărbat de numai treizeci de ani. Barba lui neagră şi scurtă era tunsă

cu grijă, deşi hainele cândva superbe îi erau arse şi pline de sânge. Se întoarse spre Kalak, încrucişându-şi braţele la spate.

— Ce-nseamnă asta, Jezrien? îl întrebă el. Unde sunt ceilalţi?

— Au plecat.

Vocea lui Jezrien era calmă, adâncă, egală. Deşi nu mai purtase coroană de secole, îşi păstrase purtările regeşti. Părea să ştie întotdeauna ce-avea de făcut.

— Ai putea spune c-a fost un miracol. De data asta, n-a murit decât unul dintre noi.

— Talenel, zise Kalak.

Sabia lui era singura pe care n-o vedea.

— Da. A murit apărând trecerea aia de lângă fluviul nordic.

Kalak dădu din cap.

Taln avea tendinţa să-şi aleagă bătălii aparent lipsite de speranţă şi să le câştige. Şi mai avea şi tendinţa să moară în timp ce-o făcea. Deja ar fi trebuit să se întoarcă acolo unde stăteau, între Devastări. Locul coşmarurilor.

Kalak îşi dădu seama că tremura. Când devenise atât de slab?

— Jezrien, de data asta nu mă pot întoarce, zise rostind cuvintele în şoaptă, apropiindu-se şi încleştându-şi mâna de braţul celuilalt. Nu pot.

Şi, când recunoscu asta, simţi că-n el se rupea ceva. Cât timp trecuse? Secole, poate chiar milenii de tortură. Era atât de greu să le ţii socoteala. Focurile alea, cârligele alea, înfigându-i-se din nou în carne în fiecare zi. Pârjolindu-i pielea braţelor, apoi arzându-i grăsimea, apoi pătrunzând în os. Simţea mirosul. Atotputernicule, îl *simţea!*

— Lasă-ţi sabia aici, spuse Jezrien.

— Ce?

Jezrien arătă către inelul de arme.

— Am fost ales să te-aştept. Nu eram siguri c-ai supravieţuit. S-a… luat o hotărâre. E timpul să se pună capăt Pactului-Jurământ.

Kalak simţi împunsătura ascuţită a groazei.

— Ce-o să ne facem?

— Ishar crede că, atâta vreme cât unul dintre noi e încă legat de Pactul-Jurământ, asta e de-ajuns. E posibil să ne aflăm la sfârşitul ciclului Devastărilor.

Kalak se uită în ochii regelui nemuritor. De pe un mic petic de pământ din stânga lor se înălţa fum negru. De dincolo de el îi urmăreau gemetele muribunzilor. Acolo, în ochii lui Jezrien, Kalak văzu suferinţă şi amărăciune. Poate chiar şi laşitate. Era un om atârnat de-un stei cu un fir de aţă.

„Atotputernicule din ceruri”, se gândi Kalak. „Şi tu eşti dărâmat, nu?” Aşa erau cu toţii.

Kalak se apropie de o margine unde o culme prelungă domina o parte din câmpul de luptă.

Erau atât de multe leşuri, iar printre ele mergeau cei vii. Oameni în veşminte rudimentare, ducând suliţe cu vârfuri din bronz. Printre ei erau alţii, în armuri scânteietoare. Un grup trecu pe lângă el, patru bărbaţi în haine zdrenţuite din piele tăbăcită sau dintr-o piele de calitate tare proastă, alăturându-i-se unei siluete puternice, în armură argintie, cu un model uluitor de complicat. Ce contrast!

Jezrien veni lângă el.

— Toţi văd în noi nişte zei, şopti Kalak. Se bizuie pe noi, Jezrien. Suntem tot ce au.

— Îi au pe Radianţi. Ar trebui să fie de-ajuns.

Kalak clătină din cap.

— Asta n-o să-l ţină legat. Pe duşman. Va găsi o cale s-o

ocolească. Ştii c-o va face.

— Poate.

Regele Heralzilor nu-i mai oferi nicio explicaţie.

— Şi Taln? întrebă din nou Kalak.

Carnea arzând. Focurile. Durerea, iar şi iar şi iar durerea...

— Mai bine să sufere unul singur decât zece, şopti Jezrien.

Părea atât de rece. Ca o umbră născută din căldură şi lumină căzând peste cineva onorabil şi sincer, aruncându-i în urmă această copie întunecată.

Jezrien se întoarse la inelul de săbii. Propria sa Armă căpătă substanţă în mâinile lui, apărând din ceaţă, umedă de condens.

— S-a hotărât, Kalak. Vom merge pe căile noastre şi nu ne vom căuta unii pe alţii. Săbiile trebuie să rămână aici. Pactul-Jurământ se termină acum.

Îşi ridică arma şi o înfipse în stâncă, alături de celelalte şapte.

Şi şovăi, cu ochii la ea, apoi îşi înclină fruntea şi îi întoarse spatele. Ca şi cum i-ar fi fost ruşine.

— Ne-am ales de bunăvoie această povară. Ei bine, dacă vrem, ne putem hotărî s-o lepădăm.

— Şi ce-o să le spunem oamenilor, Jezrien? întrebă Kalak. Ce vor spune ei despre ziua de azi?

— E simplu, răspunse celălalt, îndepărtându-se. O să le spunem că, în sfârşit, au învins. E o minciună care nu cere aproape niciun efort. Cine ştie? Poate se va dovedi că e un adevăr.

Kalak îl privi îndepărtându-se, pierzându-se în peisajul pârjolit. În cele din urmă, îşi invocă propria sabie şi o împlântă în stâncă, lângă celelalte opt. Îi întoarse spatele şi plecă în direcţia opusă celei în care pornise Jezrien.

Şi totuşi, nu se putu împiedica să privească peste umăr la inelul de săbii şi la singurul loc gol. Locul unde ar fi trebuit să se afle cea de-a zecea.

A aceluia dintre ei care se pierduse. A celui pe care-l abandonaseră.

„Iartă-ne”, se gândi Kalak, apoi plecă.

CARTEA ÎNTÂI

CALEA REGILOR

4500 de ani mai târziu

Harta Alethkarului şi a împrejurimilor, întocmită de topografii de la curtea regală a Maiestății Sale Gavilar Kholin (circa 1167)

PROLOG
SĂ UCIZI

„Iubirea de oameni e rece, un pârâu de munte la numai trei paşi de gheaţă. Noi suntem ai lui. Oh, Părinte al Furtunii… suntem ai lui. N-au mai rămas decât o mie de zile până la sosirea Furtunii Eterne."

Culeasă în prima zi a săptămânii palah din luna shash a anului 1171, cu 31 de secunde înainte de moarte. Subiectul a fost o femeie ochi-întunecaţi însărcinată, de vârstă mijlocie. Copilul n-a supravieţuit.

Szeth-fiu-fiu-Vallano, făr'adevăr din Shinovar, se îmbrăca în alb în ziua când trebuia să ucidă un rege. Veşmintele albe erau o tradiţie parshendi, pentru el străină. Dar făcea tot ce-i spuneau stăpânii săi şi nu cerea niciodată explicaţii.

Se afla într-o încăpere mare, cu pereţi de piatră, dogorită de vetrele imense care aruncau o lumină supărător de puternică asupra chefliilor, brobonindu-le pielea cu sudoare în vreme ce dansau, şi beau, şi zbierau, şi cântau, şi băteau din palme. Unii cădeau la podea cu feţele împurpurate, orgia le depăşea puterile, pântecele li se dovedeau a fi burdufuri de vin de proastă calitate. Arătau de parcă ar fi răposat, cel puţin până când îi cărau prietenii afară din sala chiolhanului către paturile care-i aşteptau.

Szeth nu se legăna în ritmul tobelor, nu bea din vinul de culoarea safirului şi nu se ridica să danseze. Stătea pe o banchetă din fundul încăperii – un servitor calm, în haine albe. Îl remarcau prea puţini oaspeţi de la sărbătorirea

semnării tratatului. Nu era decât o slugă, iar shin erau uşor de trecut cu vederea. Mai toţi oamenii de acolo, din Răsărit, îi credeau pe cei de soiul lui docili şi inofensivi. Şi, în general, aveau dreptate.

Toboşarii schimbară ritmul. Răpăitul tobelor îl zguduia pe Szeth ca un cvartet de inimi bătând înfundat pentru a trimite în întreaga sală valuri de sânge invizibil. Stăpânii lui, respinşi de reprezentanţii regatelor mai civilizate, care îi considerau sălbatici, stăteau la mese separate. Erau oameni cu pielea marmorată, neagră cu roşu. Erau numiţi parshendi – veri ai unor servitori mai docili din fire, cunoscuţi în cea mai mare parte a lumii drept parshi. O ciudăţenie. Ei nu-şi spuneau parshendi; numai alethii îi numeau astfel. Într-o traducere aproximativă, însemna „parshi în stare să gândească”. Niciuna dintre cele două părţi nu părea să vadă în asta o insultă.

Parshendii aduseră muzicanţii. La început, alethii ochi-luminoşi şovăiseră. Considerau tobele instrumente ordinare, preferate de ochi-întunecaţi – oamenii de rând. Însă vinul era un mare duşman al tradiţiilor şi al bunei-cuviinţe, iar elita alethi se abandona acum în voia dansului.

Szeth se ridică şi începu să-şi croiască drum prin încăpere. Petrecerea se prelungise; până şi regele se retrăsese cu mai multe ceasuri în urmă. Dar mulţi încă mai continuau să se desfete. Szeth se văzu silit să-l ocolească pe Dalinar Kholin – însuşi fratele regelui – care se prăbuşise, beat, la o masă mică. Îmbătrânit, dar vânjos, îşi tot flutura mâna, respingându-i pe cei care-l sfătuiau să meargă la culcare. Unde era Jasnah, fiica regelui? Elhokar, fiul şi moştenitorul lui, stătea la masa înaltă, conducând ospăţul în lipsa tatălui său. Vorbea cu doi bărbaţi, un azish cu pielea întunecată – având pe obraz o pată bizară, de culoare deschisă – şi un altul mai zvelt, alethi după

înfăţişare, care se uita întruna peste umăr.

Prietenii de chef ai moştenitorului n-aveau nicio importanţă. Szeth se ţinu departe de acesta şi o luă pe lângă toboşari, mergând pe la marginile încăperii. În jurul lor zburau cu mişcări iuţi muzicospreni – spirite minuscule ce luaseră forma unor panglici rotitoare, translucide. Toboşarii îl văzură pe Szeth când trecu prin preajma lor. Aveau să se retragă în curând, împreună cu toţi ceilalţi parshendi.

Nu păreau ofensaţi. Nu păreau furioşi. Şi totuşi aveau să-ncalce tratatul peste numai câteva ore. N-avea niciun sens. Dar Szeth nu punea întrebări.

Ajuns în capătul sălii, trecu pe lângă mai multe şiruri de lămpi azurii care împrăştiau o lumină uniformă, ţâşnind din locurile în care peretele se unea cu podeaua. Conţineau safire impregnate cu Lumină de Furtună. O profanare. Cum puteau oamenii acelor ţinuturi să întrebuinţeze ceva atât de sacru pentru o simplă iluminare? Mai rău decât atât, se spunea că eruditele alethi erau pe punctul să creeze Cristalsăbii noi. Szeth spera că se lăudau cu un simplu vis. Pentru că, dacă s-ar fi petrecut *cu adevărat* una ca asta, s-ar fi schimbat lumea. Astfel încât, în final, oamenii din toate ţările – din îndepărtata Thaylenah până în semeaţa Jah Keved – le-ar fi vorbit propriilor copii în alethi.

Impresionanţi oameni, aceşti alethi. Chiar şi beţi, aveau o nobleţe înnăscută. Înalţi şi bine făcuţi, bărbaţii purtau haine de mătase întunecată, brodate migălos cu fire de argint sau de aur, având nasturi ce coborau pe ambele părţi ale pieptului. Fiecare părea un general pe câmpul de luptă.

Femeile îi întreceau în splendoare. Purtau rochii somptuoase, mulate pe trupuri, contrastând prin culorile

lor strălucitoare cu nuanţele întunecate preferate de bărbaţi. Mâneca stângă a fiecărei rochii era mai lungă decât dreapta, acoperind palma. Alethii aveau concepţii bizare asupra bunei-cuviinţe.

Părul de un negru intens al femeilor era prins în creştet, fie în cozi adunate în modele complicate, fie în mănunchiuri de bucle lejere. Printre şuviţe îşi împleteau adesea panglici de aur sau alte podoabe, precum şi pietre preţioase strălucind de la Lumina de Furtună. Superb. Profanator, dar superb.

Szeth ieşi din sala de petrecere pentru a trece pragul celei în care se desfăşura Banchetul Cerşetorilor. Respectând tradiţia alethi, era o încăpere în care câţiva dintre cei mai săraci oameni din oraş, bărbaţi şi femei deopotrivă, aveau parte de un ospăţ, o completare a celui de care se bucurau regele şi oaspeţii săi. Un bărbat cu fire cărunte în lunga sa barbă neagră apăru în cadrul uşii, împleticindu-se şi zâmbind prosteşte – Szeth nu-şi dădu seama dacă de prea mult vin sau fiindcă avea mintea slabă.

— M-ai văzut? întrebă bărbatul, cu voce neclară.

Pe urmă râse şi începu să vorbească păsăreşte, întinzând mâna după un burduf cu vin. Aşadar, până la urmă era beat. Atingându-l în treacăt, Szeth îşi continuă drumul pe lângă şirul de statui ale celor Zece Heralzi din străvechea religie vorină. Jezerezeh, Ishi, Talenelat. Îi numără şi văzu că nu erau decât nouă. Lipsa unuia sărea în ochi. De ce fusese înlăturată statuia lui Shalash? Regele Gavilar avea faima unui practicant pios al cultului vorin. Mult prea pios, după părerea unora.

Coridorul cotea la dreapta, urmând conturul palatului boltit. Se aflau la etajul ocupat de rege, cu două niveluri deasupra solului, înconjuraţi de pereţi de stâncă, aşa cum erau şi podeaua, şi plafonul. O altă profanare. Nu se cădea

să mergi pe stâncă. Dar ce-i trecea lui prin gând? Nu era decât un făr’adevăr. Făcea ce-i porunceau stăpânii lui.

În ziua aceea, asta-nsemna să poarte alb. Pantaloni albi şi lejeri, legaţi în talie cu o funie, iar pe deasupra lor o cămaşă transparentă, cu mâneci lungi, desfăcută în faţă. Veşmintele albe ale unui ucigaş erau o tradiţie parshendi. Stăpânii lui îi explicaseră de ce, cu toate că el nu întrebase.

Alb ca să fii curajos. Alb ca să nu te pierzi în întuneric. Alb ca s-avertizezi.

Pentru că dacă voiai să asasinezi un om, el avea dreptul să te vadă venind.

Szeth o luă la dreapta, pe culoarul care ducea drept către camerele regelui. Pe pereţi ardeau torţe, dar lumina lor nu-i ajungea, era ca o fiertură subţire după un post îndelungat. În jurul flăcărilor dansau focspreni minusculi, ca nişte insecte din lumină închegată. Torţele nu-i erau de niciun folos. Îşi duse mâna către propria pungă, în căutarea sferelor pe care le conţinea, dar şovăi când văzu apărându-i în faţă mai multe lumini albastre: două lămpi cu Lumină de Furtună prinse de perete, safire strălucitoare, răspândind incandescenţa din adâncul lor. Se apropie de una dintre ele şi-şi ridică mâna ca s-o aşeze, ca pe o cupă, în jurul nestematei înfăşurate în sticlă.

— Tu, de-acolo! strigă o voce în alethi.

La răscrucea coridoarelor stăteau doi străjeri. Pază dublă, fiindcă în noaptea aceea în Kholinar se aflau sălbatici veniţi de dincolo de graniţe. Era adevărat, nişte sălbatici despre care se presupunea că le deveniseră aliaţi. Însă alianţele se puteau dovedi foarte firave.

Aceea n-avea să dureze nici măcar o oră.

Szeth îi privi pe cei doi apropiindu-se. Erau înarmaţi cu suliţe; nu erau ochi-luminoşi, aşa că n-aveau dreptul să

poarte sabie. Însă platoşele lor roşii erau împodobite, aşa cum le erau şi coifurile. Or fi fost ochi-întunecaţi, dar se numărau printre cetăţenii de rang înalt, ocupând în garda regală poziţii ce impuneau respect.

Cel din frunte se opri la o distanţă de câţiva paşi şi vorbi, gesticulând cu suliţa.

— Pleacă imediat! N-ai ce căuta aici.

Avea tenul închis la culoare specific alethilor şi o mustaţă subţire care îi înconjura gura, devenind barbă în partea de jos.

Szeth nu se clinti.

— Ei? spuse străjerul. Ce mai aştepţi?

Szeth respiră adânc, absorbind Lumina de Furtună. O simţi scurgându-se în el, aspirată din perechea de lămpi cu safir de pe perete, parcă suptă odată cu aerul tras în adâncul pieptului. Şi se dezlănţui în el, iar coridorul deveni dintr-odată mai întunecos, căzând în umbră ca un vârf de deal ascuns luminii soarelui de un nor fugărit de vânt.

Szeth simţi căldura Luminii, îi simţi furia ca pe o furtună împlântată direct în venele sale. Puterea ei era înviorătoare şi în acelaşi timp periculoasă. Îl îmboldea să intre în acţiune. Să se mişte. Să lovească.

Îşi ţinu răsuflarea şi se agăţă de Lumina de Furtună. Încă o mai simţea prelingându-se în afară. Nu putea să fie reţinută decât pentru scurt timp – cel mult câteva minute. Se scurgea, căci trupul omenesc era un vas prea poros. Auzise că Pustiitorii izbuteau s-o păstreze în totalitate. Dar ei existaseră măcar? Pedeapsa lui spunea că nu. Onoarea lui le cerea existenţa.

Arzând de energie sacră, Szeth se întoarse spre străjeri. Cei doi vedeau că el pierdea Lumină de Furtună, că îi ieşea din piele încolăcindu-se în rotocoale, ca un fum luminiscent. Bărbatul din faţă îşi îngustă ochii,

încruntându-se. Szeth era sigur că nu mai văzuse aşa ceva în toată viaţa lui. Din câte ştia, îi ucisese pe toţi umblătorii pe piatră care zăriseră vreodată ce putea face.

— Ce… ce eşti?

Vocea străjerului devenise nesigură.

— Spirit sau om?

— Ce sunt? şopti Szeth, cu un strop de Lumină scurgându-i-se de pe buze în timp ce se uita în lungul coridorului, pe lângă bărbatul din faţa lui. Sunt… în măsură să spun că-mi pare rău.

Clipi, Ancorându-se de punctul îndepărtat pe care-l fixa cu privirea. Lumina de Furtună ieşi din el răbufnind şi răcindu-i pielea, şi pământul încetă imediat să-l mai atragă. Se trezi în schimb atras către punctul ales – ca şi cum, pentru el, direcţia pe care o avea drept ţintă ar fi însemnat, dintr-odată, în jos.

Era o Ancorare de Bază, prima dintre cele trei tipuri de Ancorări. Îl înzestra cu puterea de a manevra orice lucru care-i lega pe oameni de pământ, fie că era o forţă, un spren sau un zeu. Prin ea putea să lege oamenii sau obiectele de diverse suprafeţe sau de diverse direcţii.

Din perspectiva lui, coridorul era acum un puţ adânc în care se prăbuşea, iar cei doi străjeri stăteau pe una dintre laturi. Primiră şocaţi loviturile de picior, câte una pentru faţa fiecăruia, cu care-i azvârli într-o parte. Szeth îşi schimbă direcţia privirii şi se Ancoră de podea. Lumina se scurse din el. Podeaua redeveni partea de jos şi ateriză între cei doi bărbaţi, cu hainele trosnindu-i în timp ce de pe ele cădeau fulgi de promoroacă. Se ridică şi începu să-şi cheme Cristalsabia.

Unul dintre străjeri îşi căută suliţa pe bâjbâite. Szeth întinse mâna în jos, către el, şi îi atinse umărul uitându-se în sus. Îşi concentră privirea într-un punct de deasupra sa,

dorind să-şi trimită lumina din trupul său într-al străjerului şi Ancorându-l pe bietul om de tavan.

Soldatul ţipă, şocat, când ceea ce fusese *sus* ajunse pentru el *jos.* Cu lumina scursă din propriul trup în urma lui, se izbi de tavan şi scăpă suliţa. Fiindcă nu fusese Ancorată direct, arma căzu zăngănind pe podea, alături de Szeth.

Să ucizi. Era cel mai mare păcat. Şi, cu toate acestea, Szeth stătea acolo, făr'adevăr, profanând cu paşii săi piatra folosită pentru construcţie. Şi lucrurile n-aveau să se sfârşească aici. Nu exista decât o singură viaţă pe care, fiind un făr'adevăr, n-avea dreptul s-o ia.

Şi aceea era viaţa lui.

La a zecea bătaie a inimii sale, Cristalsabia îi căzu în mâna care-o aştepta. Căpăta formă ca şi cum s-ar fi condensat din ceaţă, cu stropi de apă pe toată lungimea sa metalică. Avea o Cristalsabie lungă şi subţire, cu ambele muchii ascuţite, dar mai mică decât majoritatea celorlalte. Cu o legănare a mâinii, făcând cu vârful ei o despicătură în podeaua de piatră, o trecu prin gâtul celui de-al doilea străjer.

Şi Cristalsabia ucise într-un mod bizar, ca de obicei: cu toate că tăia cu uşurinţă piatra, oţelul şi orice altceva era lipsit de viaţă, metalul i se înceţoşă când atinse pielea vie. Străbătu gâtul străjerului fără să lase nicio urmă, dar, în clipa trecerii, ochii omului fumegară şi se aprinseră. Se înnegriră şi i se zbârciră în cap, şi se prăbuşi, mort, cu faţa-n jos. O Cristalsabie nu tăia carnea vie: despica însuşi sufletul.

Sus, primul străjer icni. Reuşise să se ridice în picioare, deşi le avea proptite de tavan.

— Un Cristalpurtător! strigă el. Un Cristalpurtător atacă pe coridorul regelui! La arme!

„În sfârşit”, îşi spuse Szeth. Modul în care folosea el Lumina de Furtună nu le era cunoscut străjerilor, dar puteau să recunoască o Cristalsabie.

Se apleacă şi ridică suliţa căzută de sus. În clipa aceea, eliberă răsuflarea pe care şi-o ţinea din momentul când trăsese în el Lumina de Furtună. Îl păstra în viaţă atâta vreme cât o avea în el, dar cele două lămpi nu conţinuseră o cantitate prea mare, aşa că în curând avea să fie nevoit să-nceapă să respire. Şi, odată ce nu-şi mai ţinu răsuflarea, lumina începu să se prelingă mai repede.

Propti coada suliţei în podeaua de piatră, apoi se uită în sus. Străjerul de pe tavan amuţi, cu ochii larg deschişi când poalele cămăşii începură să-i alunece în jos, către podea, odată ce pământul îşi reafirmă supremaţia. Lumina care i se scurgea din trup se împuţină.

Se uită în jos, la Szeth. La vârful suliţei, îndreptat chiar spre inima lui. Spaimospreni violeţi i se târau în jur, pe tavan.

Lumina se termină. Străjerul căzu.

Ţipă când se izbi de suliţa care-i străpunse pieptul. Szeth lăsă suliţa să se prăbuşească, atrasă de trupul ce i se zvârcolea la un capăt, către podeaua pe care o izbi cu o bufnitură. Cu Cristalsabia în mână, intră pe un coridor lateral, urmărind planul palatului, pe care-l memorase. Se repezi dincolo de un colţ şi se lipi de perete chiar în clipa când un grup de străjeri ajunse la cei doi morţi. Nou-veniţii începură imediat să strige, dând în continuare alarma.

Instrucţiunile lui erau clare. Ucide-l pe rege şi ai grijă să fii văzut când o faci. Trebuia să-i lase pe alethi să afle că venea şi ce făcea. De ce? De ce acceptaseră parshendii tratatul, numai ca să trimită un asasin chiar în noaptea când îl semnaseră?

Pe pereţii coridorului în care se afla străluceau mai

multe nestemate. Regelui Gavilar îi plăcea să-şi arate luxul şi n-avea de unde să ştie că lăsase izvoare de forţă pe care Szeth le putea folosi pentru Ancorările sale. Ceea ce făcea el nu se mai văzuse de milenii. Istoria acelor vremuri era inexistentă, iar legendele înfiorător de inexacte.

Szeth aruncă o privire în urmă, pe coridor. Unul dintre străjerii de la răscruce îl zări, îl arătă cu degetul şi începu să strige. El se asigură că-l vedea toată lumea foarte bine, apoi se îndepărtă în goană. Răsuflă adânc în timp ce alerga, absorbind Lumina de Furtună din lămpi. Şi, cu ea, trupul lui prinse viaţă, viteza îi crescu, energia i se adună în muşchi, părând gata să explodeze. În el, Lumina deveni furtună; sângele îi bubuia în urechi. Era cumplit şi minunat în acelaşi timp.

În faţă i se deschideau două coridoare, câte unul în fiecare parte. Deschise uşa unei magazii dintr-o smucitură, apoi şovăi preţ de-o clipă suficient de îndelungată pentru ca de după colţ să apară un străjer şi să-l vadă dând buzna înăuntru. Pregătindu-se de Ancorare Compactă, îşi înălţă braţele şi îi porunci Luminii de Furtună să se adune acolo, ceea ce îi făcu pielea să se lumineze dintr-odată, radiind. Apoi îşi îndreptă brusc mâna către cadrul uşii, împroşcându-l cu un jet de luminiscenţă albă, ca şi cum l-ar fi stropit cu vopsea. Trânti uşa chiar în clipa sosirii străjerilor.

Lumina de Furtună ţinea uşa prinsă de toc cu forţa a o sută de braţe. O Ancorare Compactă lega lucrurile unele de altele, ţinându-le strâns lipite până se termina toată Lumina. Era necesar mai mult timp decât la o Ancorare de Bază pentru a crea legătura – şi secătuia mult mai repede Lumina. Mânerul uşii se zgudui şi când, în timp ce o voce cerea să se-aducă o secure, străjerii începură să se-arunce cu toată forţa în tăblia ei, în lemn apărură crăpături.

Szeth traversă încăperea cu paşi iuţi, şerpuind printre mobilele acoperite cu pânză care se aflau înăuntru. Erau din stofă roşie şi din lemn extrem de scump. Ajunse la peretele din partea opusă şi se pregăti pentru o altă blasfemie – înălţă Cristalsabia şi făcu o tăietură orizontală în piatra de un cenuşiu întunecat. Roca se despica uşor; o Cristalsabie putea să taie obiecte neînsufleţite. Urmară două tăieturi verticale şi încă una la baza lor, conturând un bloc de piatră mare, pătrat. Îşi apăsă mâna în el, dorind să trimită Lumina de Furtună în piatră.

În spatele lui, uşa încăperii începu să crape. Se uită peste umăr şi se concentră asupra ei în timp ce se zgâlţâia, Ancorând blocul de piatră în direcţia aceea. Pe haine i se formară cristale de promoroacă – era nevoie de foarte multă Lumină de Furtună ca să Ancorezi ceva atât de mare. Vijelia din el se domoli, ca o ploaie furtunoasă preschimbată în burniţă.

Făcu un pas în lateral. Imensul bloc de piatră se cutremură, alunecând în încăpere. În mod firesc, ar fi fost imposibil să-l clinteşti din loc. Propria greutate l-ar fi ţinut pe piatra de dedesubt. Însă acum aceeaşi greutate îl eliberă; pentru el, direcţia în care se afla uşa încăperii însemna jos. Cu un scrâşnet gros, alunecă din perete şi se rostogoli prin aer, strivind mobila.

Soldaţii izbutiră în scurt timp să treacă prin uşă şi intrară împleticindu-se, chiar în clipa când îi zdrobi blocul enorm.

Szeth întoarse spatele sunetului cumplit în care urletele se amestecau cu trosnetul lemnului crăpat şi al oaselor frânte. Se aplecă şi trecu prin noua deschidere, ajungând pe culoarul din exterior.

Înaintă încet, absorbind Lumină de Furtună din lămpile pe lângă care trecea, aducând-o în el şi stârnindu-şi din

nou furtuna din interior. Lămpile păliră şi coridorul se întunecă. În capăt se afla o uşă groasă din lemn şi, când se apropie, din zidărie începură să iasă şerpuind spaimospreni mărunţi, ca nişte globuri violete şi vâscoase, îndreptându-se către uşă. Erau atraşi de groaza pe care-o simţeau de partea cealaltă.

Szeth împinse uşa şi intră pe ultimul coridor care ducea spre camerele regelui. De o parte şi de alta a culoarului erau vase înalte, din ceramică roşie, iar în golurile dintre ele stăteau oşteni agitaţi. Flancau un covor lung, îngust. Era roşu, ca un râu de sânge.

Suliţaşii din faţă nu aşteptară să se apropie. Se avântară spre el în fugă, înălţându-şi suliţele scurte. Szeth lovi cu palma în lateral, împingând Lumina de Furtună în cadrul uşii şi folosind al treilea şi ultimul tip de Ancorare, Ancorarea Inversă, care acţiona cu totul altfel decât celelalte două. Nu făcea cadrul uşii să emită Lumina de Furtună; de fapt, părea să absoarbă lumina din apropiere, înconjurându-se de o penumbră stranie.

Soldaţii îşi aruncară suliţele şi Szeth rămase nemişcat, cu mâna pe cadrul uşii. Pentru Ancorarea Inversă era nevoie de atingerea lui neîntreruptă, dar, comparativ cu celelalte două, consuma puţină Lumină de Furtună. În timpul ei, orice se apropia de el – şi mai ales obiectele uşoare, era atras în schimb chiar către locul de Ancorare.

Suliţele îşi schimbară direcţia în aer, despărţindu-se unele de altele în jurul lui şi înfigându-se în cadrul de lemn. Când le simţi lovind, se avântă în aer şi se Ancoră pe sine însuşi de peretele din dreapta, cu tălpile plesnind zgomotos piatra.

Îşi modifică pe loc perspectiva. Pentru ochii lui, nu el stătea pe perete, ci oştenii, cu covorul roşu ca sângele întinzându-se între ei ca o tapiserie lungă. Szeth făcu un

salt în lungul coridorului, lovind cu Cristalsabia, trecând-o prin gâturile a doi dintre bărbaţii care-şi aruncaseră suliţele spre el. Ochii acestora arseră, iar ei se prăbuşiră.

Ceilalţi străjeri de pe coridor începură să intre în panică. Unii încercară să-l atace, alţii strigară, cerând întăriri, iar alţii i se feriră speriaţi din cale. Atacatorii săi erau neliniştiţi – dezorientaţi de stranietatea loviturilor menite cuiva care atârna de un perete. El seceră câţiva, apoi se avântă în aer, se roti şi se Ancoră din nou de pământ.

Ajunse pe podea în mijlocul oştenilor. Complet înconjurat, dar ţinând în mâini o Cristalsabie.

După cum spuneau legendele, Cristalsăbiile fuseseră purtate mai întâi de Cavalerii Radianţi, cu nenumărate ere în urmă. Daruri primite de la zeul lor, le îngăduiau să lupte cu ororile pietrei şi ale focului, de zeci de stânjeni înălţime, duşmani cu ochii arzând de ură, Pustiitorii. Când pielea duşmanului tău era la fel de dură ca piatra însăşi, oţelul se dovedea nefolositor. Era nevoie de ceva făurit de o mână divină.

Szeth se ridică din poziţia ghemuită, cu hainele lui albe şi largi unduindu-se, cu dinţii scrâşnind, revoltat de propriile păcate. Lovi, cu lama licărind când reflectă lumina torţelor. Cu mişcări largi, elegante. Trei străjeri, apoi încă unul. Nu putea nici să-şi astupe urechile ca să n-audă urletele care urmară, nici să-şi ferească privirea ca să nu vadă oamenii care cădeau. Se prăbuşeau în jurul lui ca jucăriile trântite de lovitura nepăsătoare a unui picior de copil. Dacă Sabia atingea şira spinării unui om, acesta murea cu ochii arzându-i. Dacă trecea printr-un braţ sau printr-un picior, atingând măduva osului, ucidea braţul sau piciorul acela. Un oştean se îndepărtă de el împleticindu-se, cu un braţ legănându-i-se inutil din umăr. N-avea să-l mai simtă şi nici să-l mai poată folosi vreodată.

Îşi lăsă Cristalsabia în jos, stând printre leşuri cu ochi de cenuşă. Acolo, în Alethkar, oamenii povesteau adesea legende despre greu câştigata victorie a oamenilor asupra Pustiitorilor. Dar, când armele făurite ca să lupţi împotriva coşmarurilor se întorceau împotriva oştenilor obişnuiţi, vieţile oamenilor nu mai valorau într-adevăr aproape nimic.

Szeth se întoarse cu spatele şi-şi continuă drumul, călcând cu tălpile papucilor pe covorul roşu, moale. Cristalsabia strălucea, ca întotdeauna, argintie şi curată. Când omorai pe cineva cu o astfel de lamă, nu curgea sânge. Asta părea să fie un semn. Cristalsabia nu era nimic mai mult decât o unealtă: nu putea fi învinuită pentru omoruri.

Uşa din capătul culoarului se deschise brusc. Szeth îngheţă când un mic grup de soldaţi dădu buzna afară, însoţind un bărbat în robă regală, cu capul aplecat, ca şi cum ar fi vrut să se ferească de săgeţi. Oştenii purtau uniforme de un albastru intens, culoarea Gărzii Regelui, şi cadavrele nu-i făcură să se oprească, privindu-le cu gura căscată. Ştiau la ce să se aştepte din partea unui Cristalpurtător. Deschiseră o uşă laterală şi îşi conduseră protejatul dincolo de ea, mai mulţi îndreptându-şi suliţele spre Szeth în timp ce se retrăgeau, mergând cu spatele.

Din apartamentul regelui mai ieşi cineva; un bărbat într-o armură sclipitoare, albastră, făcută din plăcuţe netede, legate între ele. Spre deosebire de armurile obişnuite, aceea nu avea nici piele, nici zale în locurile unde se îmbinau plăcuţele – ci doar alte plăcuţe, mai mici, prinse laolaltă cu o precizie laborioasă. Armura era superbă, cu albastrul încrustat cu fâşii de aur pe marginea fiecărei plăcuţe şi coiful împodobit cu trei şiruri ondulate de aripi mărunte, ca nişte coarne.

O Cristalarmură, care era de obicei purtată împreună cu o Cristalsabie. Nou-venitul avea şi o Cristalsabie imensă, de aproape un stânjen, împodobită pe toată lungimea lamei cu desene înfăţişând flăcări, o armă din metal argintiu care strălucea atât de tare încât părea să dogorească. O armă creată ca să măcelărească zei întunecaţi, perechea mai mare a celei din mâna lui Szeth.

El şovăi. Nu recunoştea armura; nu fusese prevenit din timp că urma să primească acea însărcinare şi n-avusese când să memoreze diversele tipuri de Armuri şi de Săbii posedate de Alethi. Dar cu un Cristalpurtător trebuia să lupte înainte de a pleca în urmărirea regelui; nu putea să lase un asemenea duşman în urmă.

În plus, poate că un Cristalpurtător izbutea să-l înfrângă, să-l ucidă, punând capăt vieţii lui mizerabile. Ancorările lui nu puteau acţiona direct împotriva cuiva în Cristalarmură, iar aceasta îmbunătăţea abilităţile omului, îi dădea mai multă putere. Onoarea nu-i îngăduia lui Szeth să trădeze misiunea încredinţată, nici să-şi caute moartea. Dar, dacă ea sosea, avea s-o întâmpine cu bucurie.

Cristalpurtătorul atacă, iar Szeth se Ancoră pe partea laterală a coridorului, sări răsucindu-se şi se opri pe perete. Făcu mai multe salturi înapoi, cu Sabia în poziţie de luptă. Cristalpurtătorul intră într-o postură agresivă, alegând una dintre cele preferate acolo, în ţinuturile răsăritene. Mişcările erau mai vioaie decât te-ai fi aşteptat de la un bărbat într-o armură atât de voluminoasă. Cristalarmura era ceva deosebit, tot atât de vechi şi de magic precum Cristalsabia care o completa.

Cristalpurtătorul atacă iarăşi. Szeth sări într-o parte şi se Ancoră de tavan, în timp ce Sabia celuilalt crestă un perete. Simţind fiorul înfruntării, Szeth se avântă şi atacă de sus în jos, ţintindu-i coiful. Bărbatul se aplecă,

sprijinindu-se într-un genunchi, iar Sabia lui Szeth despică aerul.

Acesta se retrase dintr-un salt când Cristalpurtătorul îşi avântă lama în sus, spintecând tavanul. Szeth n-avea Armură. Şi nici nu se străduia să-şi facă rost. Ancorările lui interferau cu nestematele care dădeau putere Cristalpurtătorului, aşa că trebuia s-aleagă fie una, fie alta.

În timp ce omul regelui se răsucea, Szeth începu s-alerge pe tavan. Aşa cum era de aşteptat, celălalt îşi roti din nou sabia, iar el sări într-o parte, rostogolindu-se în aer. Rotirea odată încheiată, se avântă într-un salt scurt şi se Ancoră din nou de podea. Apoi se răsuci, ca să poată coborî înapoia Cristalpurtătorului, şi îl izbi cu sabia în spatele rămas descoperit.

Din nefericire, Armura oferea un mare avantaj: putea să blocheze o Cristalsabie. Arma lui Szeth lovi cu putere, făcând ca pe spatele armurii să apară un păienjeniş de linii strălucitoare, iar Lumina de Furtună începu să se scurgă nestânjenită din ele. Spre deosebire de metalul obişnuit, Cristalarmura nici nu se adâncea în locul unde primise o lovitură, nici nu se îndoia. Ca s-o străpungă, Szeth ar fi trebuit să-şi nimerească adversarul de două ori exact în acelaşi loc.

Se feri cu un salt când acesta îşi repezi arma cu furie, încercând să-i reteze genunchii. Furtuna din interiorul său îl avantaja pe Szeth în multe feluri – oferindu-i inclusiv abilitatea de a-şi reveni rapid după rănile mărunte. Dar nu i-ar fi refăcut membrele tăiate de o Cristalsabie.

Se învârti în jurul Cristalpurtătorului, apoi îşi alese un moment potrivit şi se repezi către el. Potrivnicul său îşi avântă din nou arma, dar el se grăbi să se Ancoreze de tavan. Ţâşni în aer, ajungând deasupra Sabiei în mişcare, apoi se Ancoră din nou de podea. Lovi în timp ce ateriza,

dar Cristalpurtătorul îşi reveni repede şi execută o lovitură perfectă de răspuns, ratându-l pe Szeth cu un mai mult decât grosimea unui deget.

Bărbatul mânuia lama cu o măiestrie periculoasă. Mulţi Cristalpurtători depindeau într-o prea mare măsură de puterea armei şi a armurii. El nu era aşa.

Szeth sări pe perete şi se lansă într-o succesiune de atacuri scurte şi rapide, ca un ţipar plesnind apa. Cristalpurtătorul pară cu mişcări largi, contraatacând rapid. Lungimea Sabiei lui îl ţinea pe Szeth la distanţă.

„Durează prea mult!” îşi zise Szeth. Dacă regele apuca să fugă şi să se ascundă, el n-avea să-şi îndeplinească misiunea, indiferent câţi oameni ar fi ucis. Se avântă într-un nou atac, dar Cristalpurtătorul îl sili să se retragă. Fiecare secundă a luptei li se adăuga celor în care regele putea să scape.

Era momentul să fie nechibzuit. Se lansă în aer, Ancorându-se de capătul opus al coridorului şi căzu către adversar cu picioarele înainte. Acesta lovi fără şovăire, dar Szeth se Ancoră pieziş de podea şi căzu imediat. Cristalsabia şuieră prin aerul de deasupra lui.

Ateriză ghemuindu-se şi-şi folosi inerţia ca să se azvârle în faţă, apoi îşi repezi arma, alegându-şi drept ţintă coastele Cristalpurtătorului, unde îi crăpase armura. Îl izbi cu toată puterea. Plăcuţa lovită a armurii se sfărâmă, împrăştiind fărâme de metal topit. Cristalpurtătorul gemu, căzând într-un genunchi şi ducându-şi o mână spre coaste. Szeth îşi ridică piciorul, aruncându-şi adversarul pe spate cu o lovitură a cărei forţă era sporită de Lumina de Furtună.

Cristalpurtătorul masiv se izbi de uşa apartamentului regelui, spărgând-o şi prăbuşindu-se pe jumătate în încăperea de dincolo de ea. Szeth îl abandonă, năpustindu-

se în schimb către uşa din dreapta, în urmărirea regelui. Intră pe un culoar acoperit cu un covor roşu identic şi lămpile cu Lumină de Furtună de pe pereţi îi oferiră şansa să-şi reîncarce furtuna interioară.

Energia se aprinse din nou în el şi începu s-alerge mai repede. Dacă obţinea un avans considerabil, putea să se ocupe de rege şi să reia lupta cu Cristalpurtătorul. N-avea să fie uşor. O Ancorare Totală de cadrul unei uşi n-ar fi putut opri un Cristalpurtător, iar Armura îi permitea bărbatului să alerge cu o viteză supraomenească. Szeth se uită peste umăr.

Cristalpurtătorul nu-l urmărea. În Armura lui, stătea în capul oaselor, părând năucit. El abia îl mai zărea, aşezat în cadrul uşii, înconjurat de sfărâmături de lemn. Poate că-l rănise mai grav decât credea.

Sau poate…

Szeth încremeni. Se gândi la capul plecat al bărbatului care fugise, la faţa lui ascunsă în umbră. Cristalpurtătorul încă n-o pornise în urmărirea lui. Era un luptător atât de iscusit! Se spunea că foarte puţini bărbaţi puteau rivaliza cu Gavilar Kholin în mânuirea sabiei. Oare era cu putinţă?

Se întoarse spre stânga şi apoi o luă înapoi, încrezându-se în instinctele sale. Imediat ce-l zări, Cristalpurtătorul se ridică vioi în picioare. Szeth începu să alerge mai repede. Care era cel mai sigur loc în care să se adăpostească regele? Să-şi fi pus viaţa în mâinile unor străjeri şi să fi fugit? Sau, apărat de o Cristalarmură, să fi fost lăsat în urmă, luat drept un oştean din gardă?

„Ingenios”, medită Szeth, în timp ce fostul Cristalpurtător apatic lua din nou o poziţie de luptă. Îl atacă imediat, cu o vigoare reînnoită, repezindu-şi Sabia într-o rafală de lovituri. Cristalpurtătorul – regele – îi răspunse agresiv, cu mişcări largi şi iuţi. Szeth se feri de

una dintre loviturile lui şi simţi arma trecând la o distanţă de numai câteva degete de el. Îşi calculă următoarea mişcare, apoi se avântă, trecând pe sub Sabia cu care riposta adversarul.

Aşteptându-se la o altă lovitură din lateral, regele se răsuci, protejându-şi cu braţul gaura din Armură. Iar asta-i îngădui lui Szeth să treacă în fugă pe lângă el, intrând în apartamentul regal.

Regele se întoarse în aceeaşi direcţie şi se repezi pe urmele lui, dar Szeth alergă prin încăperea bogat mobilată, cu mâna zvâcnindu-i în toate părţile şi atingând toate mobilele pe lângă care trecea. Se îmbibă cu Lumină de Furtună şi le Ancoră de un punct aflat în spatele regelui. Ca şi cum ar fi întors camera pe-o parte, se rostogoliră toate, canapele, scaune şi mese, căzând către regele luat prin surprindere. Gavilar făcu greşeala de a le ciopârţi cu Cristalsabia lui. Arma tăie cu uşurinţă o canapea mare, dar bucăţile căzură totuşi peste el, făcându-l să se clatine pe picioare. Pe urmă îl pocni un taburet, trântindu-l la podea.

Regele se rostogoli, dându-se la o parte din calea mobilei, şi atacă, cu Lumina de Furtună scurgându-i-se din Armură prin crăpături. Szeth se concentră, apoi se avântă în aer, Ancorându-se, în timp ce Gavilar se apropia, de un punct din spate şi din dreapta. Se feri cu mare repeziciune de lovitura regelui, apoi folosi de două ori Ancorarea de Bază, legându-se de două puncte aflate unul după altul în faţa lui. Lumina de Furtună îi ieşi din trup într-o răbufnire, îşi simţi hainele îngheţând şi fu atras către rege cu o viteză de două ori mai mare decât a unei căderi obişnuite.

Poziţia regelui trăda surprinderea acestuia când adversarul se clătină în aer şi apoi, legănându-se, se răsuci către el. Szeth îl lovi cu Sabia în coif, apoi se Ancoră imediat de tavan şi căzu în sus, izbindu-se de acoperişul de

piatră. Se Ancorase de prea multe locuri, într-o succesiune prea rapidă, şi trupul i se dezorientase, făcându-l să se oprească greoi, lipsit de eleganţă. Se săltă în picioare, împleticindu-se.

Sub el, regele se dădu înapoi, căutând o poziţie din care să-l poată ataca. Coiful îi crăpase şi pierdea Lumină de Furtună, aşa că stătea astfel încât să-şi protejeze partea în care plăcuţa din armură îi era spartă. Lovi cu o singură mână, întinzându-şi-o spre tavan. Szeth se grăbi să se Ancoreze astfel încât să coboare, gândindu-se că atacul regelui avea să-l împiedice să riposteze la timp.

Dar îşi subestimă adversarul. Gavilar păşi sub sabia lui, gândindu-se, încrezător, că propriul său coif avea să absoarbă lovitura. Chiar în clipa când acesta o primi – sfărâmându-se – mâna lui liberă zvâcni, izbindu-şi adversarul în faţă cu pumnul înmănuşat.

În ochii lui Szeth fulgeră o lumină orbitoare, în contrast cu durerea zdrobitoare ce îi cuprinse întreaga faţă. Totul se înceţoşă şi vederea prinse să i se-ntunece.

Durere. Atât de multă *durere!*

Ţipă, cu Lumina de Furtună părăsindu-l năvalnică, şi se izbi cu spatele de ceva tare. De uşile balconului. O altă durere îi răbufni de-a latul umerilor, de parc-ar fi fost înjunghiat cu o sută de pumnale, şi căzu rostogolindu-se pe podea înainte de a se opri, cu toţi muşchii vibrând. Lovitura ar fi ucis un om obişnuit.

„N-am timp pentru durere. N-am timp pentru durere. N-am timp pentru durere!”

Clipi şi scutură din cap, cu lumea pâcloasă şi întunecată în faţa ochilor. Orbise? Nu. Afară era întuneric. Se afla pe balconul de lemn; forţa loviturii îl aruncase prin uşi. Ceva cădea cu zgomot surd. Paşi grei. Cristalpurtătorul.

Szeth se ridică împleticindu-se şi privind ameţit. Sângele

îi izvora din tâmplă şi Lumina de Furtună i se înălţa din piele, orbindu-i ochiul stâng. Lumina. Lumina avea să-l vindece, dacă era cu putinţă. Falca îi atârna, desprinsă. Ruptă? Îşi scăpase Cristalsabia din mână.

În faţă i se mişcă o umbră masivă; armura Cristalpurtătorului pierduse destul de multă Lumină de Furtună şi mergea cu greutate. Dar se apropia.

Cu un strigăt, Szeth îngenunche şi îmbibă cu Lumină balconul de lemn, Ancorându-l de pământul de dedesubt. În jurul său, aerul îngheţă. Furtuna se dezlănţui, călătorindu-i prin braţe, către lemn. Ancoră balconul de jos, o dată şi încă o dată. Făcu a patra Ancorare când Gavilar păşi peste pragul acestuia. Balconul se clătină sub greutatea adăugată. Lemnul crăpă sub apăsare.

Cristalpurtătorul ezită.

Szeth Ancoră balconul de dedesubt pentru a cincea oară. Suporturile acestuia se sfărâmară şi se desprinse cu totul de clădire. În ciuda durerii din falca ruptă, Szeth ţipă când îşi folosi ultimul rest de Lumină de Furtună ca să se Ancoreze pe sine de peretele clădirii. Căzu într-o parte, trecând pe lângă Cristalpurtătorul şocat, apoi se izbi de perete şi se rostogoli.

Balconul se prăbuşi, cu regele privind năucit în sus când îi fugi de sub picioare. Căderea fu scurtă. Szeth privi cu un aer solemn – cu vederea încă înceţoşată şi cu un ochi încă orb – construcţia de lemn care se strivea de solul stâncos. Zidul palatului vibră, iar trosnetul lemnului sfărâmat reverberă de clădirile din jur.

Aflat încă pe zid, Szeth gemu, ridicându-se în picioare. Se simţea slăbit. Îşi folosise Lumina de Furtună prea repede, forţându-şi prea tare corpul. Coborî împleticit pe perete şi se apropie de resturile balconului, abia reuşind să se ţină pe picioare.

Regele încă mai mişca. Cristalarmura ar fi trebuit să ofere protecţie în cazul unei asemenea căderi, dar o bucată mare de lemn însângerat era împlântată în coasta lui Gavilar, străpungându-l în locul de unde lipsea plăcuţa distrusă mai devreme de Szeth. Acesta îngenunche şi îi cercetă chipul schimonosit de durere. Trăsături puternice, bărbie pătrată, barbă neagră, vârstată cu alb, ochi de un verde-deschis izbitor. Gavilar Kholin.

— Mă… aşteptam… să vii, spuse regele, respirând întretăiat.

Szeth îşi duse mâna către platoşa lui şi trase de curelele care o fixau. Se desfăcură, şi el îndepărtă partea din faţă, scoţând la vedere nestematele din interior. Două erau strivite şi se întunecaseră cu desăvârşire. Trei continuau să strălucească. Amorţit, Szeth respiră adânc, absorbind Lumina.

Furtuna se dezlănţui iarăşi. Din obraz i se înălţă din nou Lumină, refăcându-i pielea şi oasele. Durerea era încă puternică; Lumina de Furtună nu vindeca instantaneu. Era nevoie de mai multe ore ca să-şi revină.

Regele tuşi.

— Poţi să-i spui… lui Thaidakar… că a făcut-o prea târziu…

— Nu ştiu despre cine vorbeşti, zise Szeth, ridicându-se, iar cuvintele îi sunară neclar din cauza fălcii rupte.

Îşi întinse mâna într-o parte şi îşi rechemă Cristalsabia.

Regele se încruntă.

— Atunci cine…? Restares? Sadeas? Nu m-am gândit niciodată…

— Stăpânii mei sunt parshendii, spuse Szeth.

După zece bătăi de inimă, Sabia îi căzu în mână, umedă de ceaţă.

— Parshendii? N-are niciun sens.

Gavilar tuşi şi mâna îi tremură când şi-o duse la piept şi căută pe bâjbâite într-un buzunar. Scoase o mică sferă de cristal, aninată de un lănţişor.

— Trebuie să iei asta. Nu trebuie să ajungă la ei, adăugă părând uluit. Spune-i… spune-i fratelui meu… că trebuie să găsească cele mai importante cuvinte pe care le poate rosti un bărbat…

Gavilar încremeni.

Szeth ezită, apoi îngenunche şi luă sfera. Era stranie, nu semăna cu nimic din ceea ce mai văzuse până atunci. Deşi era complet întunecată, părea, cumva, să strălucească. Cu o lumină neagră.

„Parshendii?” spusese Gavilar. „N-are niciun sens.”

— Nimic nu mai are sens, şopti Szeth, păstrând sfera. Totul se destramă. Îmi pare rău, rege al alethilor. Mă-ndoiesc că-ţi pasă de asta. Sau cel puţin acum nu-ţi mai pasă, spuse ridicându-se în picioare. Măcar tu n-o să fii silit să vezi lumea sfârşindu-se, cu noi toţi.

Cristalsabia regelui se materializă din ceaţă, zăngănind acum pe pietre, lângă trupul stăpânului ei mort. Valora o avere; în lupta oamenilor pentru dobândirea unei singure Cristalsăbii se prăbuşiseră regate întregi.

Din palat se auziră strigăte care dădeau alarma. Szeth trebuia să plece. Dar…

„Spune-i fratelui meu…”

Pentru poporul lui Szeth, dorinţa unui muribund era sacră. Luă mâna regelui, o afundă în sângele lui şi o folosi ca să scrie pe lemn: „Frate, trebuie să găseşti cele mai importante cuvinte pe care le poate rosti un bărbat.”

Szeth dispăru apoi în noapte. Lăsă în urmă Cristalsabia regelui; n-avea ce face cu ea. Îi ajungea blestemul celei pe care-o purta deja asupra lui.

PARTEA ÎNTÂI

Deasupra tăcerii

KALADIN●SHALLAN

1
CEL BINECUVÂNTAT DE FURTUNĂ

„M-aţi ucis. Ticăloşilor, m-aţi ucis! Cât soarele e încă fierbinte, îmi dau sufletul!”

Culeasă în a cincea zi a săptămânii chach din luna betab a anului 1171, cu zece secunde înainte de moarte. Subiectul a fost un soldat ochi-întunecaţi, în vârstă de treizeci şi unu de ani. Proba e considerată discutabilă.

CINCI ANI MAI TÂRZIU

— O să mor, nu-i aşa? întrebă Cenn.

Veteranul ars de soare şi de vânt de lângă el se întoarse să-l studieze. Un veteran cu barba tunsă scurt. În părţi, firele negre de păr începuseră să fie înlocuite de cele cărunte.

„O să mor”, îşi zise Cenn, strângând în mână suliţa cu mânerul lucind, ud de sudoare. „O să mor. O, Părinte al Furtunii, o să mor...”

— Câţi ani ai, fiule? îl întrebă veteranul.

Cenn nu-şi amintea numele lui. Era greu să-ţi aduci aminte de ceva în timp ce priveai cealaltă armată aliniindu-se dincolo de câmpul de luptă stâncos. Alinierea aceea părea atât de paşnică. Ordonată, organizată. Purtătorii de suliţe scurte în primele rânduri, cei cu suliţe lungi şi cu javeline în spatele lor, arcaşii pe margini. Echipamentul suliţaşilor ochi-întunecaţi era identic cu al lui Cenn: vestă de piele şi o fustă lungă până la genunchi, tot din piele, cu o cască simplă de metal pe cap, plus o platoşă de acelaşi fel cu casca.

Mulţi ochi-luminoşi purtau armuri complete. Stăteau călare, fiecare cu garda lui de onoare îngrămădindu-i-se în jur, cu platoşe care străluceau, roşii sau de un verde intens. Oare printre ei se aflau şi Cristalpurtători? Luminlordul Amaram nu era Cristalpurtător. Oare vreunul din oamenii lui era? Ce se făcea Cenn dacă trebuia să lupte cu vreunul? Oamenii obişnuiţi nu puteau să omoare Cristalpurtători. Se întâmpla atât de rar, încât toate întâmplările de acest soi intrau în legendă.

„Se întâmplă cu adevărat”, se gândi, din ce în ce mai înspăimântat. Nu făceau instrucţie în tabără. Şi nici nu se antrenau pe câmp, agitând beţe. Era o luptă *adevărată.* Pus faţă-n faţă cu realitatea – cu inima bătându-i în piept ca un animal speriat – Cenn înţelese brusc că era laş. N-ar fi trebuit să-şi lase turmele! N-ar fi trebuit s-o facă niciodată…

— Fiule! repetă veteranul, cu voce fermă. Câţi ani ai?

— Cincisprezece, domnule.

— Şi care ţi-e numele?

— Cenn, domnule.

Omul bărbos, înalt cât un munte, dădu din cap.

— Eu sunt Dallet.

— Dallet, repetă Cenn, continuând să fixeze cu privirea cealaltă armată.

Erau atât de mulţi! Cu miile.

— O să mor, nu-i aşa?

— *Nu,* răspunse Dallet cu o voce răguşită, dar asta avea, cumva, ceva liniştitor. O să-ţi fie foarte bine. Păstrează-ţi mintea limpede. Nu te răzleţi de grup.

— Dar n-am făcut instrucţie nici măcar trei luni!

Ar fi putut să jure că auzea zăngănitul îndepărtat al armurilor şi scuturilor duşmanului.

— Abia dacă ştiu cum să ţin suliţa. Părinte al Furtunii,

sunt mort. Nu pot…

— Fiule, îl întrerupse Dallet, cu voce blândă, dar fermă.

Ridică o mână şi o puse pe umărul lui Cenn. Marginea scutului său mare, atârnat pe spate, reflecta lumina.

— *O să-ţi fie foarte bine.*

— Cum poţi s-o ştii?

Cuvintele i se desprinseră de pe buze sunând a implorare.

— Pot, fiule, fiindcă faci parte din plutonul lui Kaladin Cel Binecuvântat de Furtună.

Ceilalţi ostaşi din apropiere dădură din cap, încuviinţând.

În spatele lor, alţii se aliniau – val după val – cu miile. Cenn se afla chiar în primele rânduri, cu plutonul lui Kaladin, alcătuit din vreo treizeci de oameni. De ce fusese mutat în alt pluton, în ultima clipă? Avea ceva de-a face cu politica taberei.

De ce se afla plutonul lui în prima linie, unde erau de obicei cele mai mari pierderi? Spaimospreni mărunţei – ca nişte globuri vâscoase, de culoare violet – începură să se înalţe din pământ şi să i se adune în jurul picioarelor. Într-o clipă de panică absolută, aproape că-şi scăpă suliţa, pregătindu-se s-o rupă la fugă. Mâna lui Dallet îi strânse mai tare umărul. Uitându-se în ochii lui plini de încredere, Cenn şovăi.

— Ai făcut pipi înainte de-a intra în formaţie? îl întrebă Dallet.

— N-am avut timp să…

— Du-te acum.

— *Aici?*

— Altfel o să te trezeşti în toiul luptei că-ţi curge pe picior în jos, abătându-ţi atenţia, poate c-o să şi mori din pricina asta. Fă-o.

Stânjenit, Cenn îi întinse suliţa şi se uşură peste pietre. Când termină, aruncă priviri scurte către cei din jur. Niciunul dintre soldaţii lui Kaladin nu-l privea de sus, rânjind. Stăteau cu toţii neclintiţi, cu scuturile pe spate, ţinându-şi suliţele alături.

Armata duşmană aproape că terminase. Câmpul dintre cele două tabere era golaş, o întindere de rocă netedă, incredibil de plană şi de uniformă, întreruptă doar pe alocuri de câte un mugur-de-stâncă. Ar fi fost o păşune bună. Vântul cald îi sufla lui Cenn în faţă, îmbibat de mirosul de umezeală al furtunii puternice din noaptea trecută.

— Dallet! strigă o voce.

Croindu-şi drum printre soldaţi, înainta spre ei un bărbat având în mână o suliţă scurtă, cu două teci din piele pentru cuţite înfăşurate în jurul cozii acesteia. Nou-venitul era un tânăr – având poate cu patru ani mai mult decât cei cincisprezece ai lui Cenn –, dar era cu câteva degete mai înalt chiar şi decât Dallet. Purta obişnuitul echipament din piele al suliţaşilor, pe sub care avea însă o pereche de pantaloni de culoare închisă. Aşa ceva n-ar fi trebuit să-i fie îngăduit.

Părul lui negru de alethi se ondula, ajungându-i până la umeri. Avea şi noduri de şnur alb pe umerii vestei – însemnele unui comandant de pluton.

Cei treizeci de oameni din jurul lui Cenn luară poziţie de drepţi, înălţându-şi suliţele într-un salut. „Ăsta e Kaladin Cel Binecuvântat de Furtună?” se întrebă Cenn, nevenindu-i să creadă. „Tânărul ăsta?”

— Dallet, o s-avem în curând un recrut nou, spuse Kaladin, cu o voce puternică. Vreau ca tu să…

Vocea i se stinse când îl observă pe Cenn.

— A sosit aici acum câteva minute, domnule, zâmbi

Dallet. L-am pregătit.

— Bine lucrat, zise Kaladin. Am plătit bani frumoşi ca să-l iau pe băiatul ăsta de la Gare. Omul ăla e atât de nepriceput încât dac-ar lupta de partea duşmanului ar fi tot una.

„Ce?” se întrebă Cenn. „De ce-ar plăti cineva ca să mă ia pe mine?”

— Ce zici de câmpul de luptă? întrebă Kaladin.

Mai mulţi suliţaşi din jur cercetau din priviri stâncile cu câte-o mână ridicată ca să se apare de soare.

— Adâncitura aia dintre cei doi bolovani aflaţi în capătul din dreapta? întrebă Dallet.

Kaladin clătină din cap.

— Locul e prea bolovănos.

— Da. S-ar putea să fie. Dar dealul scund de-acolo? E destul de departe ca să nu fim doborâţi în primul val şi destul de aproape ca să nu înaintăm.

Cenn nu vedea la ce se uitau, dar Kaladin dădu din cap.

— Arată bine.

— Voi ăştialalţi, mocofanilor, aţi auzit? strigă Dallet.

Oamenii îşi înălţară suliţele.

— Stai cu-un ochi pe băiatul nou, Dallet, spuse Kaladin. N-o să cunoască semnele.

— Bineînţeles, zâmbi Dallet.

Zâmbea! Cum putea să zâmbească? Armata duşmană sufla în corni. Oare asta-nsemna că erau gata? Deşi abia se uşurase, Cenn îşi simţi urina prelingându-i-se în josul piciorului.

— Fiţi tari, spuse Kaladin, apoi alergă de-a lungul primei linii ca să stea de vorbă cu următorul comandant de pluton.

În spatele lui Cenn şi al celorlalţi, rândurile de oşteni continuau să se înmulţească. Arcaşi de pe flancuri se

pregăteau să tragă.

— Nu-ţi face griji, fiule, zise Dallet. O să scăpăm cu bine. Kaladin, comandantul nostru, e norocos.

Celălalt oştean care stătea lângă Cenn dădu din cap. Era un veden înalt şi deşirat, cu părul negru şi pielea bronzată, mai închisă la culoare decât a alethilor. De ce lupta într-o oaste de-a lor?

— Aşa e. Kaladin e binecuvântat de furtună, fără nicio îndoială. În ultima luptă am pierdut doar… cât, un singur om?

— Dar cineva a murit *totuşi,* spuse Cenn.

Dallet ridică din umeri.

— Oamenii mor întotdeauna. Plutonul nostru are cele mai puţine pierderi. O să vezi.

Kaladin termină de vorbit cu celălalt comandant şi se întoarse în fugă la oamenii lui. Era înarmat cu o suliţă scurtă – menită să fie ţinută cu o singură mână, scutul fiind purtat în cealaltă –, însă aceasta era, totuşi, cu o palmă mai lungă decât ale celorlalţi.

— Pregătiţi-vă, băieţi! strigă Dallet.

Spre deosebire de restul comandanţilor, Kaladin nu intră în rând cu oştenii, ci rămase în faţa lor.

Bărbaţii din jurul lui Cenn îşi frecară tălpile de pământ, aţâţaţi. Sunetul se repetă, răspândindu-se printre rândurile imensei oştiri, când neclintirea fu înlocuită de nerăbdare. Sute de picioare târşindu-se, scuturi lovite cu palmele, catarame zăngănind.

Kaladin rămase nemişcat, fixând cu privirea cealaltă armată.

— Calm, băieţi, spuse fără să se-ntoarcă.

Prin spatele lor trecu călare un ofiţer cu ochi-luminoşi.

— Fiţi gata de luptă! Le vreau sângele, băieţi. Luptaţi şi ucideţi!

— Calm, repetă Kaladin, după ce ofiţerul se îndepărtase.

— Fii gata s-o iei la fugă, îi spuse Dallet lui Cenn.

— Să fug? Dar am fost instruiţi să mărşăluim în formaţie! Să rămânem în rând!

— Sigur, zise Dallet. Dar cei mai mulţi oameni n-au făcut mai multă instrucţie decât tine. Cei care ştiu să lupte ajung până la urmă pe Câmpiile Sfărâmate, să se bată cu parshendii. Kaladin încearcă să ne pregătească pentru a putea merge acolo, să luptăm pentru rege.

Arătă cu o mişcare a capului în lungul şirului.

— Mai toţi cei de-aici vor rupe rândurile şi vor ataca; ochi-luminoşii nu-s comandanţi destul de buni ca să-i poată ţine în formaţie. Aşa că rămâi lângă noi şi aleargă.

— Ar trebui să-mi scot scutul?

În jurul cetei lor, ceilalţi oşteni îşi dădeau scuturile jos din spate. Dar oamenii lui Kaladin nu se atinseră de ele.

Înainte de a apuca Dallet să-i răspundă, în spatele lor sună un corn.

— Daţi-i drumul! strigă Dallet.

Cenn n-avu de ales. Întreaga armată se puse în mişcare, în zgomotul cizmelor în marş. Aşa cum prezisese Dallet, nu înaintară prea mult în ordine. Unii începură să strige şi alţii le continuară urletele. Ochi-luminoşii le ordonau să meargă, s-alerge, să lupte. Rândurile se rupseră.

Imediat după aceea, ceata lui Kaladin o luă înainte, alergând cu toată viteza. Cenn se strădui din răsputeri să ţină pasul, cuprins de panică şi de groază. Terenul nu era atât de neted cum păruse, şi fu cât pe ce să se-mpiedice de un mugur-de-stâncă ascuns, cu lujerii retraşi în carapace.

Îşi regăsi echilibrul şi continuă s-alerge, cu suliţa într-o mână şi cu scutul lovindu-l peste spate. Şi armata din depărtare se mişca, şi soldaţii aceia alergau pe câmp. Nu exista nicio asemănare cu vreo formaţie de luptă sau cu

înaintarea în rânduri ordonate. Realitatea nu semăna cu nimic din tot ce li se spusese la instrucţie.

Cenn nici măcar n-avea habar cine era duşmanul. Un stăpânitor de pământuri intrase pe teritoriul Luminlordului Amaram – aflat, în fond, sub stăpânirea Înaltului Prinţ Sadeas. Era o încăierare de graniţă, iar Cenn credea că se băteau cu alt principat alethi. Ce rost avea să se lupte între ei? Probabil că regele ar fi putut pune capăt luptelor, dar el era pe Câmpiile Sfărâmate, dornic să răzbune asasinarea tatălui său, Gavilar, mort cu cinci ani în urmă.

Duşmanul avea o groază de arcaşi. Panica lui Cenn ajunse la culme când primul val de săgeţi se avântă în aer. Se împletici iarăşi, dorindu-şi cu disperare să-şi scoată scutul. Însă Dallet îl prinse de braţ şi-l smuci, făcându-l să înainteze.

Sute de săgeţi despicară văzduhul, întunecând soarele. Traseră cu arcurile şi căzură ca nişte ţipari de văzduh asupra prăzii. Oştenii lui Amaram îşi înălţară scuturile. Dar nu şi oamenii lui Kaladin. Ei nu se atinseră de scuturi.

Cenn ţipă.

Şi săgeţile loviră în mijlocul armatei lui Amaram, în spatele lui. Cenn se uită peste umăr, încă alergând. Săgeţile cădeau în spatele lui. Soldaţii ţipau şi săgeţile se frângeau de scuturi; numai câteva, răzleţite, ajunseră în rândurile din faţă.

— De ce? strigă el către Dallet. De unde-ai ştiut?

— Trimit săgeţile acolo unde e înghesuiala mai mare, răspunse bărbatul masiv. Acolo unde au mai multe şanse să se-nfigă într-un trup.

Şi alte grupuri din avangardă îşi lăsară scuturile în jos, dar cei mai mulţi continuau să alerge, stângaci, cu scuturile înclinate către cer, temându-se de nişte săgeţi care n-aveau să-i nimerească. Asta-i încetinea şi riscau să

fie călcaţi în picioare de cei din spatele lor, care erau loviţi. Cenn simţea totuşi nevoia să-şi înalţe scutul; s-alerge fără el părea o greşeală atât de mare!

A doua rafală căzu, iar oamenii urlară de durere. Oamenii lui Kaladin se apropiau cu iuţeală de duşmani, iar unii dintre ei mureau, nimeriţi de arcaşii lui Amaram. Cenn îi auzea pe soldaţii din tabăra opusă scoţând strigăte de luptă, reuşea să le desluşească feţele. Plutonul lui se opri brusc, într-un grup compact. Ajunseseră la movila aleasă mai înainte de Kaladin şi Dallet.

Acesta din urmă îl înşfăcă pe Cenn şi-l împinse chiar în centrul formaţiei. Oamenii lui Kaladin îşi lăsară suliţele în jos şi-şi desprinseră scuturile când duşmanul se năpusti asupra lor. Soldaţii care-i atacau nu alcătuiau niciun fel de formaţie ordonată; cei cu suliţe lungi nu rămâneau în spatele celor cu suliţe scurte. Alergau pur şi simplu înainte, strigând cu furie.

Cenn se strădui să-şi desprindă scutul din spate. Cele două tabere intrară în luptă şi zăngănitul suliţelor se înălţă în aer. Un grup de suliţaşi duşmani năvăli asupra oamenilor lui Kaladin, probabil râvnind să ia în stăpânire acea movilă. Cele trei duzini de atacatori luptau ţinându-se oarecum laolaltă, dar nu într-o formaţie atât de compactă ca plutonul lui Kaladin.

Duşmanii păreau hotărâţi din tot sufletul să cucerească locul: zbierau cu furie, atacând formaţia lui Kaladin. Aceasta nu-şi rupse rândurile, apărându-l pe Cenn ca şi cum el ar fi fost unul dintre ochi-luminoşi, iar ei garda lui de onoare. Cele două forţe se ciocniră cu zgomot de metal şi de lemn sfărâmat, cu scuturile izbindu-se unul de altul. Cenn se retrase, ghemuindu-se.

Totul se termină în câteva clipe. Duşmanii se retraseră, lăsând în urmă, pe piatră, doi morţi. Plutonul lui Kaladin

nu pierduse pe nimeni. Îşi păstră formaţia compactă, în formă de V, deşi un bărbat se retrăsese, scoţând un bandaj ca să-şi înfăşoare o rană de la coapsă. Ceilalţi se apropiară ca să umple golul. Rănitul era mătăhălos, cu braţe groase; înjura, dar rana nu părea gravă. O clipă mai târziu, era în picioare, dar nu se întoarse la locul său. Trecu într-unul dintre capetele V-ului, unde era mai ferit.

Câmpul de luptă se preschimbase în haos. Cele două armate se amestecaseră, fiind greu să le mai deosebeşti; zăngăneli, scrâşnete şi ţipete se învolburau în aer. Multe plutoane se risipiseră, cu oamenii alergând de la o înfruntare la alta. Se mişcau de parcă ar fi fost vânători, în grupuri de câte trei sau patru, în căutarea duşmanilor singuratici, asupra cărora se năpusteau cu brutalitate.

Plutonul lui Kaladin îşi apăra terenul, intrând în luptă numai cu grupurile de duşmani care se apropiau prea mult. Aşa se purta, de fapt, o bătălie? La instrucţie, Cenn fusese învăţat să lupte într-o formaţie alcătuită din şiruri lungi de oameni, umăr la umăr. Nu într-o astfel de învălmăşeală nebunească, într-un astfel de iad brutal. De ce nu rămâneau mai mulţi în formaţie?

„Toţi soldaţii adevăraţi au plecat”, îşi zise Cenn. „S-au dus să lupte într-o bătălie adevărată, pe Câmpiile Sfărâmate. Nu e de mirare că acolo vrea Kaladin să-şi ducă oamenii.”

Loviturile de suliţă fulgerau din toate părţile; era greu să deosebeşti prietenii de duşmani, în ciuda blazoanelor de pe platoşe şi a scuturilor de culori diferite. Lupta se purta între sute de grupuri mici, ca şi cum s-ar fi dezlănţuit, în acelaşi timp, o mie de războaie diferite.

După primele câteva înfruntări, Dallet îl luă pe Cenn de umăr şi-l aşeză în formaţie, chiar la baza V-ului. Însă el oricum nu era bun de nimic. Când intrau în luptă cu un

grup inamic, tot ce învăţase la instrucţie îi zbura din minte. Era nevoie să-şi adune toate puterile ca să rămână pur şi simplu pe loc, cu suliţa îndreptată în afară, străduindu-se să pară fioros.

Pentru aproape o oră, oamenii lui Kaladin rămaseră pe poziţia de pe dealul lor scund, luptând în grup, umăr la umăr. Kaladin îşi părăsea adesea locul din frunte, repezindu-se în dreapta şi-n stânga şi lovindu-şi suliţa de scut într-un ritm straniu.

„Astea sunt semnalele", înţelese Cenn când văzu ceata abandonând formaţia în V şi aşezându-se sub formă de inel. Cu toate urletele muribunzilor şi cu miile de oameni care strigau unii la alţii, era aproape imposibil să distingi vocea unui singur om. Dar dangătul pătrunzător al suliţei lovite de scutul metalic al lui Kaladin se auzea limpede. De fiecare dată când îşi modificau formaţia, Dallet îl înşfăca pe Cenn de umăr, conducându-l.

Oamenii lui Kaladin nu vânau duşmani răzleţiţi. Rămâneau în defensivă. Şi, cu toate că mai mulţi dintre ei se aleseră cu câte-o rană, niciunul nu căzu. Plutonul lor era prea intimidant pentru grupurile mai mici, iar unităţile mai mari se retrăgeau după câteva schimburi de lovituri, plecând în căutarea unor duşmani mai uşor de doborât.

În cele din urmă, ceva se schimbă. Kaladin se răsuci, urmărind curgerea luptei cu agerimea ochilor săi căprui, îşi înălţă suliţa şi o lovi de scut într-un ritm rapid, pe care nu-l mai folosise până atunci. Dallet îl înhăţă de Cenn de umăr şi-l îndepărtă de micul deal. De ce-l părăseau?

Chiar în clipa aceea, grosul forţelor lui Amaram se destrămă, iar oamenii se împrăştiară. De unde stătuse, Cenn nu-şi dăduse seama cât de lipsită de intensitate fusese lupta din sectorul lor. Retrăgându-se, trecură pe lângă mai mulţi răniţi şi muribunzi, iar lui i se făcu greaţă.

Oamenii erau spintecaţi, cu maţele revărsându-li-se.

Dar n-avea timp să se-ngrozească. Retragerea se transformă curând într-o fugă în debandadă. Dallet înjură, iar Kaladin bătu din nou în scut. Grupul îşi schimbă direcţia, îndreptându-se spre est. Cenn văzu că acolo se menţinea pe poziţie un grup mai mare de oşteni de-ai lui Amaram.

Însă duşmanul văzuse rândurile rupându-se şi căpătase curaj. Dădea năvală în grupuri, ca nişte toporcopoi sălbatici la vânătoare de porci răzleţiţi. Înainte de a apuca să traverseze jumătate din câmpul plin de morţi şi muribunzi, un grup mare de duşmani tăie calea oamenilor lui Kaladin. El bătu fără tragere de inimă în scut; ceata încetini.

Cenn îşi simţi inima bătând din ce în ce mai repede. În apropierea lor, era nimicit un alt pluton din armata lui Amaram: ţipând şi încercând să scape cu fuga, oamenii se împleticeau şi cădeau. Folosindu-şi suliţele ca pe nişte frigări, duşmanii îi omorau pe cei căzuţi de parcă ar fi fost cremlingi.

Oamenii lui Kaladin se ciocniră cu duşmanii în trosnet de suliţe izbite de scuturi. Se îmbrânceau unii pe alţii din toate părţile şi Cenn se trezi răsucit în loc. Învălmăşeala de prieteni şi duşmani, de muribunzi şi de ucigaşi îl copleşi. Atât de mulţi oameni alergau în atât de multe direcţii!

Intră în panică şi o rupse la fugă, în căutarea unui loc sigur. Un grup de ostaşi din apropiere purta uniforme alethi. Plutonul lui Kaladin. Alergă spre ei, dar câţiva se întoarseră cu faţa către el şi se îngrozi când îşi dădu seama că nu-i recunoştea. Nu era plutonul lui Kaladin, ci un mic grup de soldaţi necunoscuţi, rămaşi într-un şir dezordonat, întrerupt. Răniţi şi înspăimântaţi, se împrăştiară imediat ce se apropie un pluton din cealaltă

tabără.

Cenn îngheţă, cu suliţa într-o mână asudată. Soldaţii duşmani atacau, venind drept spre ei. Instinctul îl îndemna să fugă, însă văzuse atât de mulţi oameni doborâţi rând pe rând! Trebuia să rămână pe loc! Trebuia să-i înfrunte! Nu putea să fugă, nu putea…

Scoase un strigăt, repezindu-şi suliţa către oşteanul din frunte. Omul i-o împinse nepăsător într-o parte cu scutul, apoi îi înfipse în coapsa lui propria suliţă scurtă. Durerea era arzătoare, atât de arzătoare încât, prin comparaţie, sângele care-i ţâşnea din picior părea rece. I se tăie răsuflarea.

Soldatul îşi smulse arma. Cenn se retrase împleticindu-se, scăpându-şi suliţa şi scutul. Căzu pe pământul stâncos, împroşcând sângele altcuiva. Duşmanul, o siluetă ameninţătoare profilată pe cerul albastru, îşi înălţă din nou suliţa, gata s-o înfigă în inima lui Cenn.

Şi-atunci, el fu acolo.

Comandantul plutonului. Cel Binecuvântat de Furtună. Suliţa lui Kaladin apăru ca din pământ, abătând în ultima clipă lovitura care l-ar fi ucis pe Cenn. Kaladin se aşeză în faţa lui, singur, înfruntând şase suliţaşi. Nu se clinti. Atacă.

Se întâmplă atât de repede. Cu o mişcare largă, îl trânti la pământ pe bărbatul care-l înjunghiase pe Cenn. În timp ce acesta se prăbuşea, el îşi duse mâna spre tecile de cuţit prinse de suliţă şi scoase unul cu o zvâcnire. Braţul se avântă şi cuţitul fulgeră prin aer, înfigându-se în coapsa unui al doilea duşman. Bărbatul lovit căzu în genunchi, urlând.

Al treilea bărbat încremeni, cu ochii la însoţitorii lui căzuţi. Kaladin îşi făcu loc pe lângă un rănit din tabăra opusă şi-şi implântă suliţa în pântecul unui al treilea om. Al patrulea căzu cu un cuţit în ochi. Când aruncase Kaladin

cuţitul ăla? Se învârti între ultimii doi, cu suliţa mânuită ca o bâtă mişcându-i-se atât de repede încât contururile îi păreau neclare. Pentru o clipă, Cenn avu impresia că vedea ceva în jurul comandantului de pluton. O răsucire a aerului, ca şi cum vântul ar fi devenit vizibil.

„Am pierdut o groază de sânge. Curge atât de repede…”

Kaladin se roti, doborându-i pe cei care-l atacau din lateral, şi ultimii doi suliţaşi se prăbuşiră cu bolboroseli pe care Cenn le luă drept semne ale surprinderii. Toţi duşmanii odată doborâţi, Kaladin se întoarse şi îngenunche lângă el. Îşi lăsă suliţa jos, scoase din buzunar o fâşie de pânză albă şi o înfăşură, cu pricepere, strâns în jurul piciorului tânărului. O făcea cu uşurinţa cuiva care mai bandajase zeci de răni.

— Aveţi grijă, domnule Kaladin! spuse Cenn, arătând către unul dintre soldaţii răniţi de comandant.

Duşmanul se ţinea de picior şi se ridica împleticindu-se. Însă, o clipă mai târziu, uriaşul Dallet era acolo, împingându-l cu scutul. Nu-l ucise pe rănit, ci îl lăsă să plece, neînarmat, clătinându-se.

Sosi şi restul plutonului şi se aşeză, ca un inel, în jurul lui Kaladin, Dallet şi Cenn. Comandantul se ridică în picioare, săltându-şi suliţa la înălţimea umărului, iar Dallet îi înapoie cuţitele pe care le scosese din trupurile duşmanilor căzuţi.

— M-ai speriat, spuse Dallet. Când ai luat-o la fugă.

— Ştiam c-o să mă urmaţi, răspunse Kaladin. Înălţaţi steagul roşu. Cyn, Korater, voi vă retrageţi, cu băiatul. Dallet, rezistaţi aici. Soldaţii lui Amaram se revarsă spre noi. O să fiţi curând în siguranţă.

— Şi Domnia Ta? întrebă Dallet.

Kaladin cuprinse cu privirea câmpul de luptă. Rândurile duşmanilor se desfăcuseră, făcând loc unui bărbat pe un

cal alb, rotind o ghioagă înspăimântătoare. Purta o armură argintie completă, lustruită, strălucitoare.

— Un Cristalpurtător, spuse Cenn.

— Nu, pufni Dallet, slavă Părintelui Furtunii. Nu e decât un ofiţer ochi-luminoşi. Cristalpurtătorii sunt mult prea preţioşi ca să-şi irosească forţele într-o încăierare măruntă, de hotar.

Kaladin se uita la ochi-luminoşi, clocotind de ură. Aceeaşi ură pe care-o dădea la iveală tatăl lui Cenn când venea vorba de hoţii de chulli sau cu aceea pe care-o arăta mama lui când o pomenea cineva pe Kusirim, care fugise cu fiul cizmarului.

— Domnia Ta? întrebă şovăitor Dallet.

— Grupele Doi şi Trei, în formaţie-cleşte. O să detronăm un luminlord.

— Eşti sigur că e înţelept, Domnia Ta? Avem răniţi.

Kaladin se-ntoarse spre el.

— E unul dintre ofiţerii lui Hallaw. Ar putea fi chiar el.

— N-ai de unde şti, Domnia Ta.

— Oricum, e comandantul unui batalion. Dacă ucidem un ofiţer de rang atât de înalt, ne vom afla fără-ndoială cu toţii în următorul grup trimis pe Câmpiile Sfărâmate. Îl atacăm, zise şi privirea i se pierdu în depărtare. Imaginează-ţi, Dallet. Soldaţi adevăraţi. O tabără de război disciplinată şi ochi-luminoşi integri. Un loc unde lupta noastră o să-nsemne ceva.

Dallet oftă, dar dădu din cap. Kaladin îşi flutură mâna către un grup de soldaţi de-ai săi; apoi traversară cu toţii câmpul în fugă. Un grup mai mic, din care făcea parte şi Dallet, rămase în urmă, cu răniţii. Unul dintre aceştia – un bărbat zvelt, cu părul negru, de alethi, împestriţat de o mână de fire blonde, semn că avea ceva sânge străin – scoase din buzunar o panglică lungă şi roşie şi şi-o legă de

suliţă. Apoi îşi înălţă arma, lăsând panglica să fluture în vânt.

— Aşa chemăm curierii să ne ia răniţii pe de câmpul de luptă, îl lămuri Dallet pe Cenn. O să te scoatem de-aici în curând. Ai fost curajos când i-ai înfruntat pe cei şase.

— Fuga mi s-a părut o prostie, spuse Cenn, încercând să-şi abată atenţia de la piciorul care-i zvâcnea. Cu atâţia răniţi pe câmp, cum să ne treacă prin minte că vor veni curierii tocmai la noi?

— Kaladin, comandantul plutonului nostru, îi mituieşte, răspunse Dallet. De obicei nu-i iau decât pe ochi-luminoşi. Comandantul îşi dă aproape tot câştigul ca mită.

— Plutonul ăsta e altfel, zise Cenn, slăbit.

— Ţi-am spus.

— Nu datorită norocului. Mulţumită instrucţiei.

— Asta numai în parte. Mai e un motiv: noi ştim că, dac-o să fim răniţi, Kaladin o să ne ia de pe câmpul de luptă.

Tăcu şi se uită peste umăr. Aşa cum prezisese Kaladin, grosul armatei lui Amaram se întorcea, recuperând terenul pierdut.

Ofiţerul ochi-luminoşi din tabăra adversă despre care vorbiseră mai înainte continua să înainteze călare, lovind cu ghioaga în toate părţile, cu toată puterea. Un grup din garda lui de onoare se desprinse, intrând în luptă cu oamenii lui Kaladin. Ofiţerul ochi-luminoşi îşi întoarse calul. Purta un coif deschis în faţă, cu părţile laterale înclinate şi cu un panaş bogat în vârf. Cenn nu-i putea vedea culoarea ochilor, dar trebuiau să fie albaştri sau verzi, sau poate galbeni, sau de un cenuşiu deschis. Era un luminlord, ales prin naştere de Heralzi şi însemnat ca să se ştie că era menit să conducă.

Se uita, apatic, la cei care luptau în apropiere. Apoi unul dintre cuţitele lui Kaladin îl nimeri în ochiul drept.

Luminlordul ţipă şi căzu pe spate, alunecând din şa în vreme ce Kaladin reuşea cumva să se strecoare printre liniile luptătorilor, sărind asupra lui, cu suliţa ridicată.

— Da, asta e, în parte, datorită instrucţiei, continuă Dallet, clătinând din cap. Dar mai ales datorită lui. Omul ăsta luptă ca o furtună şi gândeşte de două ori mai repede decât alţii. Felul în care se mişcă uneori…

— Mi-a bandajat rana, spuse Cenn, dându-şi seama că, din cauza pierderii de sânge, începea să vorbească aiurea.

Ce rost era să scoată în evidenţă bandajarea unui picior? Era ceva simplu.

Dallet se mulţumi să dea din cap.

— Ştie o mulţime de lucruri despre răni. Şi poate şi să citească glifele. Pentru un simplu suliţaş ochi-întunecaţi, comandantul nostru e un bărbat straniu.

Se întoarse spre Cenn.

— Dar tu ar trebui să-ţi păstrezi puterile, fiule. Şefului n-o să-i placă dac-o să te pierdem, nu după cât de mult a plătit ca să te ia.

— De ce? întrebă Cenn.

Pe câmpul de luptă, zgomotele se stingeau treptat, pe măsură ce ţipetele muribunzilor erau tot mai răguşite. Aproape toţi cei din jur le erau aliaţi, dar Dallet continua să-şi rotească privirile cu atenţie, asigurându-se că niciun duşman n-avea de gând să-i atace pe răniţii lui Kaladin.

— De ce, Dallet? repetă Cenn, simţind că trebuia să afle neapărat. De ce-a vrut să mă aducă în ceata asta? De ce *pe mine?*

Celălalt clătină din cap.

— Pur şi simplu aşa e el. Nu poate suferi gândul că nişte băieţi tineri, care nici măcar n-au fost instruiţi ca lumea, sunt trimişi la luptă. Din când în când, pune mâna pe câte unul şi-l ia în ceata lui. Vreo cinci-şase oameni de-ai noştri

au fost cândva ca tine, spuse Dallet, iar privirea i se pierdu în gol. Cred că-i aduceţi cu toţii aminte de cineva.

Cenn îşi privi piciorul. Durerospreni – ca nişte mâini portocalii minuscule, cu degete prea lungi – i se târau împrejur, atraşi de suferinţa lui. Începeau să-i întoarcă spatele, grăbindu-se să se împrăştie în toate direcţiile, în căutarea altor răniţi. Durerea i se domolea, piciorul – de fapt, tot trupul – începea să-i amorţească.

Se lăsă pe spate, fixând cerul cu privirea. Auzea un tunet îndepărtat. Ceea ce era ciudat. Nu se vedea niciun nor.

Dallet înjură.

Scos brusc din apatia lui, Cenn se răsuci. Un cal mare, negru, galopa drept către ei, purtând un călăreţ într-o armură sclipitoare, care părea să radieze lumină. Armura n-avea nicio îmbinare – dedesubt nu erau zale, doar plăcuţe mai mici, într-o suprapunere incredibil de complicată. Bărbatul purta un coif simplu, întreg, iar platoşa era aurită. Ţinea într-o mână o sabie imensă, cât el de lungă. Nu era simplă şi dreaptă, ci se curba, având muchia neascuţită plină de ridicături ca nişte valuri. Era gravată pe toată lungimea.

O armă frumoasă. Ca o operă de artă. Cenn nu mai văzuse niciodată un Cristalpurtător, dar ştiu imediat că asta era. Cum putuse să ia un simplu ochi-luminoşi în armură drept una dintre *acele* făpturi maiestoase?

Oare Dallet nu spusese că pe câmpul lor de luptă n-avea să fie niciun Cristalpurtător? În clipa aceea, veteranul se grăbi să se salte în picioare, ordonându-i grupului său să intre în formaţie. Cenn rămase locului, acolo unde se afla. Cu rana lui, nu putea să se ridice.

Se simţea atât de slăbit… Cât sânge pierduse? Abia dacă mai era în stare să gândească.

Oricum, nu putea să lupte. Cu aşa ceva nu te luptai.

Soarele strălucea, reflectat de armură. Şi sabia aceea, superbă, complicată, sinuoasă. Era ca şi cum… ca şi cum Atotputernicul însuşi s-ar fi întrupat ca să străbată câmpul de luptă.

Şi de ce-ar fi vrut cineva să se lupte cu Atotputernicul?

Cenn închise ochii.

2
NU MAI EXISTĂ ONOARE

„Zece ordine. Cândva m-ai iubit. De ce ne-ai părăsit, Atotputernicule? Frântură din sufletul meu, unde-ai plecat?”

Culeasă în a doua zi din kakash, în anul 1171, cu cinci secunde înainte de moarte. Subiectul a fost o femeie ochi-luminoşi, în al treilea deceniu al vieţii sale.

OPT LUNI MAI TÂRZIU

Stomacul lui Kaladin chiorăia când întinse mâna printre gratii şi primi castronul cu zeamă lungă. Îl trase înapoi – era un castron mic, mai degrabă o cană –, îl adulmecă şi se strâmbă în timp ce căruţa cu gratii se punea din nou în mişcare. Zeama noroioasă, cenuşie, era din grăunţe de tallew fierte prea tare şi prin ea pluteau bucăţi întărite din mâncarea de ieri.

Oricât de scârbos ar fi arătat, n-avea să primească altceva, aşa că se apucă să mănânce, cu picioarele atârnându-i printre gratii, privind peisajul care-i defila prin faţa ochilor. Ceilalţi sclavi din cuşcă îşi ţineau castroanele cu degete încleştate, apărându-le, de teamă că altcineva le-ar fi putut fura. În prima zi, unul încercase să fure mâncarea lui Kaladin. El aproape că-i rupsese braţul. De atunci se ţineau cu toţii deoparte.

Lui îi convenea de minune.

Lua mâncarea cu degetele, fără să se sinchisească de murdărie. Trecuseră câteva luni de când n-o mai observa. Nu-i plăcea că se simţea stăpânit de aceeaşi paranoia pe

care nu şi-o ascundeau ceilalţi. Cum altfel ar fi putut să fie, după opt luni de bătăi, lipsuri şi brutalitate?

Se strădui să-şi alunge spaimele. Nu voia s-ajungă ca ei. Deşi renunţase la orice altceva – deşi i se luase totul, deşi nu mai spera să evadeze. Însă avea să păstreze ceva, un singur lucru. Era sclav. Dar nu trebuia să gândească precum sclavii.

Termină repede zeama. În apropierea lui, un alt sclav începu să tuşească încet. Erau zece, bărbaţi cu toţii, murdari, cu bărbi încâlcite. Se aflau într-una din cele trei căruţe ale caravanei care străbătea Dealurile Nerevendicate.

Soarele ardea la orizont, roşu-alburiu, aidoma celei mai încinse părţi din focul unui fierar. Lumina norii din jur cu stropi de culoare, ca o vopsea aruncată neglijent pe pânză. Acoperite cu iarbă înaltă, monoton de verde, dealurile păreau fără sfârşit. Pe o movilă din apropiere, în jurul plantelor zbura o siluetă măruntă, dansând ca o insectă, în fâlfâit de aripi. Era de o formă incertă, vag translucidă. Vântsprenii erau spirite răutăcioase, înclinate să rămână acolo unde nu erau dorite. Speră că acela se plictisise şi pleca, dar, când încercă să-şi scuture resturile de zeamă din castronul de lemn, se pomeni cu el lovindu-l peste degete.

Vântsprenul râse, zburând cu iuţeală împrejurul lui – nimic altceva decât o panglică informă de lumină. El înjură şi-şi smuci castronul. Vântsprenii făceau uneori astfel de pozne. Kaladin trase de castron cu toată puterea şi izbuti în cele din urmă să-l elibereze. Bombăni şi-l aruncă într-un alt sclav. Omul se grăbi să lingă rămăşiţele.

— Hei, şopti o voce.

Kaladin se uită într-o parte. Un sclav cu piele întunecată şi păr încâlcit se apropia încet, cu sfială, ca şi cum s-ar fi

aşteptat să fie întâmpinat cu furie.

— Nu eşti ca toţi ceilalţi.

Privirea ochilor negri ai sclavului se ridică spre fruntea lui Kaladin, care purta trei semne. Primele două alcătuiau o pereche de glife cu care se alesese cu opt luni în urmă, în ultima lui zi din armata lui Amaram. Pe al treilea îl avea de puţină vreme, de la ultimul său stăpân. Era glifa *shash.* Periculos.

Sclavul îşi ţinea o mână ascunsă în spatele zdrenţelor care-l acopereau. Un cuţit? Nu, era ridicol. Niciun sclav n-ar fi putut ascunde o armă; nimeni n-ar fi putut dosi nimic mai mult decât frunzele ascunse în centura lui Kaladin. Însă vechile instincte nu se lăsau izgonite cu uşurinţă, aşa că el rămase cu ochii la mâna aceea.

— Am auzit paznicii vorbind, continuă bărbatul, târşâindu-şi picioarele mai aproape; avea un tic – clipea prea des. Spuneau c-ai încercat să evadezi. Că *ai evadat.*

Kaladin nu-i răspunse.

— Uite ce e, spuse sclavul, scoţându-şi de sub zdrenţe mâna în care-şi ţinea castronul cu zeamă. Era pe jumătate plin. Ia-mă cu tine data viitoare, şopti. O să-ţi dau asta. Jumătate din mâncarea mea, până când fugim. Te rog.

Vorbind, atrase câţiva foamespreni. Semănau cu nişte muşte cafenii care-i zburau cu mare iuţeală în jurul capului – aproape prea mici ca să-i poţi vedea.

Kaladin îi întoarse spatele, îndreptându-şi privirea către dealurile nesfârşite, cu ierburile lor în necontenită mişcare.

— Ei? întrebă sclavul.

— Eşti idiot. Dacă mi-ai da jumătate din mâncarea ta, ai fi prea slăbit ca să poţi fugi cu mine dac-aş evada din nou. Ceea ce n-o să fac. Nu merge.

— Dar…

— Au fost zece, şopti Kaladin. Zece încercări de evadare în opt luni, fugind de la stăpâni diferiţi. Şi de câte ori am reuşit?

— Păi... vreau să zic că... eşti încă aici...

Opt luni. Opt luni de sclavie, opt luni de zeamă lungă şi de bătăi. Păreau totuna cu o veşnicie. Abia dacă-şi mai aducea aminte de armată.

— Ca sclav, nu te poţi ascunde, spuse. Nu cu semnul ăsta pe frunte. Oh, am fugit de câteva ori. Dar m-au găsit întotdeauna. Şi-am ajuns înapoi.

Cândva, oamenii ziceau că era norocos. Binecuvântat de furtună. Nu fuseseră decât minciuni – dacă avea ceva ieşit din comun, atunci îl urmărea *ghinionul.* Oştenii erau superstiţioşi şi, dacă la început se împotrivise, respingând astfel de gânduri, de la o vreme îi venea tot mai greu s-o facă. Toţi cei pe care-ncercase vreodată să-i apere sfârşiseră prin a-şi găsi moartea. Se întâmplase iarăşi şi iarăşi. Şi acum, iată-l, era într-o situaţie încă şi mai cumplită decât la început. Era mai bine să renunţe la orice împotrivire. Asta îi era soarta şi o accepta cu resemnare.

În cele din urmă, sclavul înţelese că el n-avea să mai spună nimic, aşa că se retrase şi-şi mâncă zeama. Îşi continuau drumul pe câmpia care se-ntindea, verde, în toate direcţiile, însă zona din jurul căruţelor huruitoare era golaşă. La apropierea lor, iarba se retrăgea, fiecare fir se strecura în câte-o gaură minusculă din stâncă. După trecerea roţilor, iarba se iţea din nou, prudentă, şi-şi întindea firele în aer. Şi astfel, cuştile înaintau pe ceea ce părea un drum de piatră, croit numai pentru ele.

Aici, într-un loc atât de îndepărtat din inima Dealurilor Nerevendicate, marile furtuni erau incredibil de puternice. Plantele învăţaseră să supravieţuiască. Asta trebuia să faci, să-nveţi să supravieţuieşti. Să-ţi aduni puterile şi să-

nfrunţi furtuna.

Kaladin simţi izul unui alt trup asudat şi nespălat, adus de o pală de vânt, şi auzi picioare târşindu-se. Se uită bănuitor într-o parte, aşteptându-se să-l vadă pe acelaşi sclav.

Însă era altul. Avea o barbă neagră, lungă, plină de fărâme de mâncare şi încâlcită de murdărie. Kaladin îşi păstra barba mai scurtă, îi lăsa pe mercenarii lui Tvlakv să i-o reteze din când în când. Ca şi el, celălalt sclav purta zdrenţele unui sac maroniu, strânse în jurul trupului cu o altă zdreanţă care-i înconjura mijlocul, şi avea, fireşte, ochi întunecaţi – poate de un verde foarte închis, deşi era greu să-ţi dai seama. Toţi ochii întunecaţi păreau căprui sau negri dacă nu-i priveai în lumina potrivită.

Nou-venitul se trase înapoi, făcându-se mic şi ridicând mâinile. Pe una avea o spuzeală şi pielea era uşor decolorată. Probabil se apropiase fiindcă-l văzuse pe Kaladin răspunzându-i celuilalt bărbat. Sclavii se temuseră de el încă din prima zi, dar îi rodea, în acelaşi timp, o curiozitate vizibilă.

Kaladin oftă şi-i întoarse spatele. Celălalt se aşeză şovăind.

— Te superi dacă te rog să-mi povesteşti cum ai ajuns sclav, prietene? Nu pot să nu mă-ntreb. Ne întrebăm cu toţii.

Judecând după accent şi după părul lui negru, omul era alethi, precum Kaladin. Aproape toţi sclavii erau alethi. Kaladin nu-i răspunse.

— Eu unul am furat o turmă de chulli, spuse celălalt cu o voce răguşită, de parcă ar fi fost sunetul a două bucăţi de hârtie frecate una de alta. Dacă luam un singur chull, m-ar fi bătut, şi-atât. Dar o turmă întreagă! Şaptesprezece capete…

Chicoti ca pentru sine, admirându-şi propria îndrăzneală.

În celălalt colţ al căruţei, cineva tuşi iarăşi. Alcătuiau o adunătură jalnică, chiar şi pentru nişte sclavi. Slăbiţi, bolnavi, prost hrăniţi. Alţii, precum Kaladin, fugiseră de mai multe ori – deşi numai pe el îl înfieraseră cu semnul *shash.* Erau cei mai lipsiţi de valoare din soiul cel mai lipsit de valoare, cumpăraţi la un preţ simţitor micşorat. Probabil erau duşi, pentru vânzare, într-un loc îndepărtat, unde mâna de lucru se căuta cu disperare. Pe coastele Dealurilor Nerevendicate se aflau o mulţime de orăşele independente, unde legile vorine care vorbeau despre folosirea sclavilor nu erau decât un zvon neclar.

Călătoria prin astfel de locuri era periculoasă. Ţinutul era ţara nimănui şi, tăind-o prin câmp şi ţinându-se departe de drumurile pe care mergeau de obicei negustorii, Tvlakv ar fi putut da cu uşurinţă peste mercenari neangajaţi. Oameni lipsiţi de onoare, care nu se temeau să măcelărească un om, cu tot cu sclavii lui, ca să fure câţiva chulli şi câteva căruţe.

Oameni lipsiţi de onoare. Existau şi oameni *de onoare?*

„Nu”, îşi spuse Kaladin. „Nu mai există onoare de acum opt luni.”

— Ei? insistă bărbatul cu barba încâlcită. Ce-ai făcut de-ai ajuns sclav?

— Cum te-au prins? întrebă Kaladin, ridicându-şi braţele şi proptindu-le din nou de gratii.

— A fost o treabă ciudată, spuse bărbatul.

Kaladin nu răspunsese la întrebarea lui, dar intrase în vorbă. Părea să fie de-ajuns.

— A fost vorba de-o femeie, fireşte. Ar fi trebuit să-mi dau seama c-o să mă vândă.

— N-ar fi trebuit să furi chulli. Sunt prea lenţi. Dacă

furai cai ar fi ieşit mai bine.

Bărbatul râse zgomotos.

— Cai? Ce crezi că sunt, vreun nebun? Dacă m-ar fi prins furând cai, m-ar fi spânzurat. Aşa, m-am ales doar cu stigmatul de sclav.

Kaladin îi aruncă o privire. Semnul de pe fruntea hoţului de chulli era mai vechi decât al lui, pielea din jurul cicatricei se albise. Ce-nsemna perechea aia de glife?

— *Sas morom,* citi el.

Era numele acelei provincii a înaltului lord în care fusese înfierat.

Bărbatul îşi ridică privirea, şocat.

— Hei! Cunoşti glifele?

O asemenea ciudăţenie îi făcu pe alţi câţiva sclavi din apropierea lor să se foiască neliniştiţi.

— Prietene, probabil că ai o poveste mult mai grozavă decât credeam.

Kaladin fixa cu privirea iarba care se unduia sub adieri line. Ori de câte ori se înteţea vântul, cele mai sensibile fire se retrăgeau în adăposturile lor, lăsând în urmă un peisaj plin de petice, ca pielea unui cal răpciugos. Vântsprenul era încă acolo, foindu-se printre pâlcurile de iarbă. De cât timp îl urmărea? Se împliniseră cel puţin două luni. Era de-a dreptul bizar. Sau poate nu era acelaşi. Era imposibil să-i deosebeşti unul de altul.

— Ei? îl îmboldi bărbatul. De ce eşti aici?

— Din mai multe motive, răspunse el. Înfrângeri. Fărădelegi. Trădări. Probabil că sunt aceleaşi, pentru cei mai mulţi dintre noi.

În jurul lui, mai mulţi bărbaţi mormăiră aprobator, iar una dintre acele mormăieli se preschimbă într-o tuse mistuitoare. „Tuse încăpăţânată”, gândi o parte a minţii lui Kaladin. „Cu prea multă flegmă şi cu prea multă hârâială

noaptea. Trebuie să fie măcinătoarea.”

— Ei, continuă vorbăreţul, poate-ar fi trebuit să pun întrebarea altfel. Să vorbesc mai clar, cum îmi zicea mama întotdeauna. Spune ceea ce gândeşti şi cere ceea ce vrei. Care-i povestea primului tău stigmat?

Kaladin se aşeză, simţind cum căruţa înainta şi se hurduca sub el.

— Am ucis un ochi-luminoşi.

Însoţitorul lui fără nume fluieră din nou, cu mai multă admiraţie decât înainte.

— Sunt uimit că te-au lăsat în viaţă.

— N-am ajuns sclav pentru că l-am omorât pe el, zise Kaladin. Problema a fost celălalt ochi-luminoşi, pe care *nu* l-am ucis.

— Cum adică?

Kaladin clătină din cap, apoi nu mai răspunse la întrebările celuilalt. Vorbăreţul se duse în cele din urmă în partea din faţă a cuştii, unde se aşeză şi rămase cu ochii pironiţi la propriile picioare desculţe.

Câteva ore mai târziu, Kaladin stătea în acelaşi loc, pipăindu-şi absent semnele de pe frunte. Călătoria în căruţele alea blestemate era viaţa lui de zi cu zi.

Primul stigmat i se vindecase de mult, dar pielea din jurul glifei *shash* era încă roşie, iritată şi plină de coji. Îi zvâcnea, aproape ca o a doua inimă. Îl durea chiar mai rău decât arsura pe care şi-o făcuse în copilărie, când înhăţase mânerul încins al unei cratiţe.

Lecţiile pe care i le vârâse în cap tatăl său erau acum şoapte din adâncul minţii, dându-i sfaturi despre lecuirea arsurilor. Unge-o c-o alifie ca să nu se infecteze, spal-o în fiecare zi. Amintirile nu-i ofereau nicio uşurare, mai degrabă îl iritau. *N-avea* nici sevă de patrufoi, nici uleiul

lui Lister; n-avea nici măcar apă ca să se spele.

Părţile rănii care prinseseră coajă trăgeau de pielea frunţii, dându-i senzaţia că era prea întinsă. Nu treceau nici măcar câteva minute fără să şi-o încreţească, iritându-şi rana. Îi intrase în obicei să-şi şteargă firişoarele de sânge prelinse din crăpături; îşi mânjise tot antebraţul drept. Dac-ar fi avut o oglindă, ar fi putut probabil să vadă putredospreni minusculi, de culoare roşie, adunându-i-se în jurul rănii.

La apus, soarele se făcu nevăzut, dar căruţele îşi continuară drumul. Peste linia orizontului din răsărit începu să se iţească Sales, luna violetă, părând să şovăie la început, ca şi cum ar fi vrut să se convingă că soarele dispăruse cu adevărat. Era o noapte senină şi stelele licăreau, îndepărtate. Cicatricea lui Tain – un şir de trei stele de un roşu intens, care pulsa, sărind în ochi pe fundalul scânteierilor albe ale celorlalte – era, în anotimpul acela, în partea de sus a bolţii.

Tusea care îl chinuise mai înainte pe unul dintre ceilalţi sclavi reîncepuse. Răguşită, umedă. Cândva, Kaladin s-ar fi repezit să-l ajute, dar în el se schimbase ceva. Atât de mulţi oameni cărora încercase să le dea o mână de ajutor muriseră. Era absurd, dar i se părea că sclavului bolnav avea să-i fie mai bine fără ajutorul lui. După ce dăduse greş cu Tien, apoi cu Dallet şi cu plutonul lui şi pe urmă, unul după altul, cu zece grupuri de sclavi, îi era greu să-şi trezească dorinţa de a mai încerca încă o dată.

La două ceasuri după răsăritul Primei Luni, Tvlakv dădu în sfârşit semnalul de oprire.

Mercenarii din slujba lui, două brute, coborâră de pe locurile lor de deasupra căruţelor şi se apucară s-aprindă un foc mic. Taran Deşiratul – servitorul – se îngriji de chulli. Crustaceele uriaşe erau aproape tot atât de mari cât

căruţele. Se aşezară, retrăgându-se în carapace ca să-şi petreacă noaptea, cu labele lor cu cleşti pline de grăunţe. În curând, nu mai erau decât trei ridicături învăluite de întuneric, pe care cu greu le puteai deosebi de grămezile de bolovani. În cele din urmă, Tvlakv începu să inspecteze sclavii, unul câte unul, dându-i fiecăruia câte un polonic de apă şi asigurându-se că-şi băgase banii în nişte oameni sănătoşi. Sau, cel puţin, atât de sănătoşi cât era de aşteptat din partea unui grup atât de jalnic.

Tvlakv începu cu prima căruţă şi Kaladin – fără să se ridice încă în picioare – îşi îndesă degetele în centura lui improvizată şi controlă frunzele ascunse acolo. Trosneau mulţumitor şi le simţea pe piele asprimea cojilor tari, uscate. Încă nu se hotărâse cum să le folosească. Le înhăţase dintr-o toană, într-unul din momentele în care i se îngăduia să coboare din căruţă ca să-şi dezmorţească picioarele. Se îndoia că altcineva din caravană ştia cum să recunoască veninul negru – trifoiul cu lobi înguşti –, aşa că nu riscase prea mult.

Absent, le scoase şi le frecă între degetul arătător şi palmă. Era nevoie să se usuce ca să-şi capete întreaga putere. Avea de gând să i le dea lui Tvlakv, ca să se răzbune? Sau le păstra de teama unei întorsături neprevăzute, pentru cazul în care lucrurile ar fi mers prea rău, devenind de nesuportat?

„Fireşte că n-am decăzut atât de mult”, se gândi. Era pur şi simplu mai degrabă vorba de instinctul care-l îndemna să pună la loc sigur orice armă care-i ieşea în cale, indiferent cât de bizară ar fi părut. În jur domnea întunericul. Salas era cea mai mică şi cea mai palidă dintre luni şi, cu toate că nenumăraţi poeţi fuseseră inspiraţi de culoarea ei violetă, cu greu îţi puteai vedea mâna aşezată chiar în faţa ochilor.

— O! exclamă o voce feminină, catifelată. Ce-i asta?

O siluetă translucidă – cu înălţimea de o palmă –, aflată chiar lângă el, îl privea pe furiş, stând lângă marginea căruţei. Se urcă în ea ca şi cum s-ar fi căţărat pe un platou înalt. Vântsprenul luase înfăţişarea unei femei tinere – sprenii mai mari îşi puteau schimba forma şi dimensiunile cu faţa ascuţită şi cu păr lung, unduitor, care se topea într-o ceaţă în partea din spate a capului. Era alcătuită – Kaladin nu se putea împiedica să vadă în acel vântspren o femeie – din nuanţe de albastru-deschis şi alb, iar rochia simplă şi albă, cu o croială tinerească, îi cobora până la jumătatea pulpelor. Ca şi părul, partea de jos i se pierdea într-o ceaţă. Mâinile, picioarele şi faţa îi erau bine conturate şi avea şoldurile şi sânii unei femei zvelte.

Kaladin o privi încruntându-se. Sprenii mişunau pretutindeni; în cea mai mare parte a timpului, îi ignorai pur şi simplu. Dar acela era o ciudăţenie. Urca, părând să păşească pe o scară invizibilă. Ajunse la înălţimea de la care se putea holba la mâna lui, iar el îşi strânse degetele în jurul frunzelor negre. Merse în cerc, înconjurându-i pumnul. Strălucea ca o imagine ce stăruie înaintea ochilor după ce te-ai uitat mult la soare, dar silueta ei nu emana cu adevărat lumină.

Se aplecă şi se uită la mâna lui din mai multe părţi, ca un copil care se-aşteaptă să găsească într-o ascunzătoare o bucată de prăjitură.

— Ce e? întrebă ea, cu vocea ca o şoaptă. Mie poţi să-mi arăţi. N-o să spun nimănui. E o comoară? Ai tăiat o bucată din mantia nopţii şi-ai dosit-o? E inima unei gâze, atât de mică şi totuşi puternică?

El nu răspunse, iar sprenul se bosumflă. Se înălţă, plutind fără să fi avut aripi, şi îl privi în ochi.

— Kaladin, de ce nu mă iei în seamă?

El tresări.

— Ce-ai spus?

Ea răspunse cu un zâmbet obraznic, apoi ţâşni, îndepărtându-se, şi silueta i se pierdu într-o lungă panglică difuză de lumină albastru-alburie. Se avântă printre gratii – răsucindu-se şi înfăşurându-se în aer, ca o fâşie de pânză luată de vânt – şi se repezi sub căruţă.

— Lua-te-ar furtuna! strigă Kaladin, sărind în picioare. Duhule! Ce-ai spus? Repetă!

Sprenii nu rosteau numele oamenilor. Nu erau făpturi inteligente. Cei mai mari – vântsprenii şi râusprenii – puteau să imite glasuri şi expresii omeneşti, dar nu gândeau cu adevărat. Nu…

— Voi aţi auzit? întrebă Kaladin, întorcându-se către ceilalţi sclavi din cuşcă.

Acoperişul era exact atât de înalt cât să poată sta în picioare. Ceilalţi zăceau pe spate, aşteptându-şi polonicul de apă. Nu primi niciun răspuns, în afara câtorva mormăieli care-i cereau să tacă şi de tusea bărbatului bolnav din colţ. Până şi „prietenul” său de mai înainte îl ignoră. Căzuse în apatie şi se holba la propriile picioare, dând când şi când din degete.

Poate că nu văzuseră sprenul. Poate că duhurile mai mari nu puteau fi văzute decât de aceia pe care-i chinuiau. Kaladin se aşeză din nou pe podeaua cuştii, cu picioarele atârnate în afară. Vântsprenul îi rostise *într-adevăr* numele, dar, fără nicio îndoială, nu făcuse nimic altceva decât să repete ceea ce auzise mai devreme. Însă… niciunul dintre bărbaţii din căruţă nu ştia cum îl cheamă.

„Poate că-nnebunesc”, se gândi. „Văd lucruri care nu există. Aud voci.”

Respiră adânc şi-şi deschise pumnul. În strânsoarea lui, frunzele se crăpaseră şi se rupseseră. Trebuia să le pună la

păstrare ca să nu mai…

— Frunzele astea arată interesant, spuse aceeaşi voce feminină. Îţi plac foarte mult, nu-i aşa?

El tresări şi se răsuci într-o parte. Vântsprenul stătea în aer, chiar lângă capul lui, cu rochia albă unduindu-i-se într-un vânt pe care Kaladin nu-l simţea.

— De unde-mi ştii numele? întrebă el.

Vântsprenul nu-i răspunse. Păşi prin aer către gratii, apoi îşi scoase capul printre ele şi se uită la Tvlakv, care le dădea de băut ultimilor câţiva sclavi din prima căruţă. Pe urmă se uită din nou la Kaladin.

— De ce nu lupţi? Înainte luptai. Acum te-ai oprit.

— Ce-ţi pasă ţie, duhule?

Ea-şi lăsă capul pe-un umăr.

— Nu ştiu, răspunse, ca şi cum ar fi fost ea însăşi surprinsă. Dar îmi pasă. Nu e ciudat?

Era mai mult decât ciudat. Ce putea să creadă despre un spren care nu numai că-i folosea numele, dar îşi mai şi amintea ce făcuse el cu săptămâni în urmă?

— Ştii, Kaladin, oamenii nu mănâncă frunze, spuse ea, încrucişându-şi braţele translucide şi apoi lăsându-şi din nou capul pe umăr. Sau mâncaţi? Nu reuşesc să-mi aduc aminte. Sunteţi atât de stranii, vă îndesaţi tot felul de lucruri în gură şi, când credeţi că nu se uită nimeni, lăsaţi să se scurgă din voi alte lucruri.

— De unde-mi ştii numele? şopti el.

— Tu de unde ţi-l ştii?

— Eu îl ştiu pentru că… pentru că e al meu. Mi l-au spus părinţii mei. Nu ştiu.

— Ei bine, nici eu nu ştiu, spuse ea, dând din cap ca şi cum ar fi adus un argument cu greutate.

— Bine, zise el. Dar de ce-l foloseşti?

— Fiindcă aşa e politicos. Şi tu nu eşti politicos.

— Sprenii nu ştiu ce-nseamnă asta!

— Uite, vezi, făcu ea, arătându-l cu degetul. Nepoliticos.

Kaladin clipi. Ei, se afla într-un loc foarte îndepărtat de acela în care crescuse, mergea pe piatră străină şi mânca mâncare străină. Poate că acolo trăiau altfel de spreni decât cei de acasă.

— Aşa că, de ce nu lupţi? întrebă ea, coborând iute în zbor şi oprindu-se pe picioarele lui, cu privirea ridicată ca să-l privească în faţă.

El nu-i simţea greutatea.

— Nu pot lupta, îi răspunse încet.

— Înainte ai făcut-o.

Kaladin închise ochii şi-şi sprijini capul de gratii.

— Sunt atât de obosit!

Nu vorbea despre o oboseală fizică, deşi cele opt luni în care se hrănise cu resturi îl lipsiseră de mare parte din forţa căpătată cât mersese la război. Se simţea obosit. Chiar şi atunci când dormea îndeajuns. Chiar şi în rarele zile când nu-i era foame şi frig, sau când nu era ţeapăn după o bătaie. Atât de obosit…

— Şi înainte ai fost obosit.

— Am dat greş, duhule, răspunse el, strângând din ochi. Chiar trebuie să mă chinuieşti aşa?

Erau morţi cu toţii. Cenn şi Dallet şi, înaintea lor, Tukks şi Adunătorii. Iar înaintea lor, Tien. Şi înainte de asta – sânge pe mâinile lui şi leşul unei fete tinere, cu pielea palidă.

Câţiva sclavi din apropiere bombăniră, probabil crezându-l nebun. Oricine putea s-atragă până la urmă un spren, dar învăţai la o vârstă fragedă că n-avea sens să vorbeşti cu unul dintre ei. Chiar *era* nebun? Poate-ar fi trebuit să şi-o dorească – pierderea minţilor te scăpa de durere. Dar pe el îl îngrozea.

Deschise ochii. Aducând găleata de apă, Tvlakv se apropia în sfârşit, legănându-se, de căruţa lui. Bărbatul gras, cu ochi căprui, mergea şchiopătând foarte uşor, probabil ca urmare a unui picior rupt. Era thaylen, şi toţi bărbaţii din Thaylenah – oricare le-ar fi fost vârsta şi culoarea părului de pe cap – aveau bărbi de un alb curat, la fel ca sprâncenele. Sprâncene care le creşteau foarte lungi, drept care şi le dădeau după urechi. De aceea părea să aibă două şuviţe albe în părul altminteri negru.

Hainele lui – pantaloni cu dungi negre şi roşii şi o tunică împletită, de un albastru la fel cu acela al tichiei, împletită şi ea – fuseseră cândva de bună calitate, dar începeau să se zdrenţuiască. Fusese vreodată altceva decât negustor de sclavi? O astfel de viaţă – nepăsătoarea cumpărare şi vânzare de carne omenească – părea să aibă un efect asupra celor care şi-o aleseseră. Istovea sufletul, deşi umplea punga cu bani.

Tvlakv rămase la distanţă de Kaladin şi-şi apropie felinarul cu ulei de partea din faţă a cuştii, ca să se uite la sclavul care tuşea. Îşi strigă mercenarii. Bluth – Kaladin nu ştia de ce se obosise să le-nveţe numele – se apropie agale. Tvlakv îi spuse ceva cu voce scăzută, arătându-l pe sclav. Bluth dădu din cap, cu faţa ca o lespede de piatră în umbra aruncată de lumina felinarului, şi-şi desprinse bâta de la brâu.

Vântsprenul luă forma unei panglici albe, apoi se grăbi să se-apropie de bărbatul bolnav. Se învârti şi se răsuci de vreo câteva ori înainte de a coborî pe podeaua cuştii, redevenind femeie. Se aplecă să-l cerceteze pe sclav. Ca un copil curios.

Kaladin se întoarse cu spatele şi închise ochii, dar tot mai auzea tusea. În minte îi răsună glasul tatălui său. „Ca să vindeci tusea măcinătoare…” – spunea, minuţios şi

riguros – „… îi dai bolnavului, în fiecare zi, doi pumni de iederă sângerie, strivită până se face pulbere. Dacă n-ai aşa ceva, ai grijă să bea multe lichide, în care e de preferat să amesteci zahăr. Atâta vreme cât e hidratat, are toate şansele să supravieţuiască. Boala nu e nici pe departe atât de cumplită cum pare când îi auzi numele.”

„Are toate şansele să supravieţuiască…”

Tusea continua.

Cineva trase zăvorul de la uşa cuştii. Ştiau cum să-l ajute? Leacul era atât de simplu! Daţi-i apă, şi-o să trăiască.

N-avea importanţă. Era mai bine să nu se amestece.

Oamenii murind pe câmpul de luptă. Un chip tânăr, atât de familiar şi de îndrăgit, privindu-l în aşteptarea ajutorului salvator. O tăietură de sabie, căscându-se pe-o parte a gâtului. Un Cristalpurtător şarjând printre oştenii lui Amaram.

Sânge. Moarte. Eşec. Suferinţă.

Şi vocea tatălui său. „Chiar eşti în stare să-l abandonezi, fiule? Să-l laşi să moară când l-ai fi putut ajuta?”

„Dar-ar furtuna!”

— Opriţi-vă! strigă ridicându-se în picioare.

Ceilalţi sclavi se grăbiră să i se ferească din cale. Bluth tresări violent, trânti înapoi uşa cuştii şi-şi ridică bâta. Tvlakv se ascunse în spatele lui, folosindu-l drept scut.

Kaladin răsuflă adânc, îşi strânse pumnul în jurul frunzelor şi şi-l duse pe celălalt la frunte, să şteargă o pată de sânge. Traversă mica lor cuşcă în zgomotul înfundat al lemnului izbit de tălpile lui goale. Bluth îi aruncă o privire fioroasă când îngenunche lângă bolnav. Lumina pâlpâitoare dezvăluia o faţă prelungă, suptă şi nişte buze aproape lipsite de sânge. Tusea i le umpluse de-o flegmă solidă, verzuie. Kaladin îi pipăi gâtul, căutând umflături,

apoi îi cercetă ochii de un căprui întunecat.

— Se numeşte tuse măcinătoare, spuse. O să trăiască dacă-i daţi câte-un polonic de apă în plus din două în două ore, vreme de vreo cinci zile. Va trebui să i-o turnaţi pe gât cu forţa. Puneţi zahăr în ea, dacă aveţi.

Bluth îşi scărpină bărbia lată, apoi se uită la negustorul de sclavi mai scund ca el.

— Trage-l afară, porunci Tvlakv.

Sclavul bolnav se trezi când mercenarul trase zăvorul cuştii. Agitându-şi bâta, Bluth îi făcu semn lui Kaladin să se retragă, iar el se supuse fără tragere de inimă. După ce-şi lăsă arma alături, Bluth îl înşfăcă pe bolnav de subsuori şi-l scoase târâş din căruţă, străduindu-se tot timpul să nu-l scape din ochi pe Kaladin, în a cărui ultimă încercare de evadare eşuată fuseseră amestecaţi douăzeci de sclavi înarmaţi. Stăpânul lui ar fi putut să-l ucidă pentru asta, dar declarase că era „fascinant”, îl înfierase cu glifa *shash* şi îl vânduse pe-o nimica toată.

Trebuia să existe întotdeauna un motiv pentru care el supravieţuise, în timp ce toţi aceia pe care încerca să-i ajute mureau. Unii ar fi putut vedea în asta o binecuvântare, dar lui i se părea o tortură plină de ironie. La fostul său stăpân, îşi petrecuse o vreme stând de vorbă cu un sclav din vest, un selay care-i povestise despre Magia Veche din legendele lor şi despre puterea ei de a blestema oamenii. Era cu putinţă să i se-ntâmple lui aşa ceva?

„Nu fi prost”, îşi spuse.

Uşa cuştii se închise la loc cu un pocnet, fiind zăvorâtă din nou. Cuştile erau necesare – Tvlakv trebuia să apere de marile furtuni creaturile fragile în care-şi băgase banii. Aveau pereţi din lemn care se puteau ridica şi fixa în acest fel atunci când se dezlănţuia furia vijeliilor.

Bluth târî bolnavul lângă foc, laolaltă cu butoiul de apă încă necoborât din căruţă. Kaladin simţi că se liniştea. „Uite”, îşi spuse. „Poate că încă mai poţi fi de ajutor. Poate că are de ce să-ţi pese.”

Îşi deschise pumnul şi se uită la frunzele negre, zdrobite în palma lui. N-avea nevoie de ele. Să le strecoare în băutura lui Tvlakv n-ar fi fost greu, ci doar lipsit de sens. Chiar voia să-l omoare pe negustorul de sclavi? Ce-ar fi avut de câştigat?

Aerul vibră din cauza unui pocnet apos, urmat de un altul, mai înfundat, ca şi cum cineva ar fi lăsat să cadă un sac cu grâne. Kaladin îşi ridică brusc capul, uitându-se către locul unde-l dusese Bluth pe sclavul bolnav. Mercenarul îşi ridică din nou bâta, apoi o repezi în jos, pocnind ţeasta sclavului cu un trosnet.

Sclavul nu scosese niciun strigăt de durere sau de protest. Leşul i se prăvăli în întuneric; Bluth îl ridică nepăsător şi şi-l aruncă pe umăr.

— Nu! urlă Kaladin, străbătând cuşca dintr-un salt şi lovind cu palmele în gratii.

Tvlakv se încălzea lângă foc.

— Lua-te-ar furtuna! zbieră Kaladin. Ar fi putut să trăiască, nemernicule!

Tvlakv se uită la el. Pe urmă se apropie tacticos, potrivindu-şi tichia albastră.

— Vezi tu, v-ar fi îmbolnăvit pe toţi.

Vorbea cu un uşor accent, strivind cuvintele alăturate şi apăsând pe alte silabe decât ar fi trebuit. Lui Kaladin i se părea întotdeauna că thaylenii mormăiau.

— N-am vrut să pierd toată căruţa pentru un singur om.

— Trecuse de faza în care era molipsitor! exclamă Kaladin, lovind din nou cu palmele în gratii. Dacă era să-l îmbolnăvească pe vreunul dintre noi, s-ar fi-ntâmplat până

acum.

— Sper că nu s-a-ntâmplat. Şi cred că el nu mai avea scăpare.

— Eu îţi spun că nu e aşa!

— Şi eu ar trebui să te cred, dezertorule? întrebă Tvlakv, amuzat. Să cred un om cu ochii mocnind de-nverşunare şi de ură? Ai vrea să mă ucizi, zise ridicând din umeri. Puţin îmi pasă. Atâta vreme cât o să fii puternic când o să vină vremea să te vând. Ar trebui să mă binecuvântezi fiindcă te-am salvat de boala omului ăluia.

— O să-ţi binecuvântez mormântul, când o să ţi-l acopăr cu pietre.

Tvlakv zâmbi şi o porni înapoi, către foc.

— Păstrează-ţi furia asta, dezertorule, şi puterea. Îmi vor aduce bani frumoşi la sosire.

„Asta în cazul în care mai trăieşti până atunci”, se gândi Kaladin. Tvlakv încălzea întotdeauna apa rămasă în găleata din care le dădea de băut sclavilor. O atârna peste foc şi-şi făcea ceai. Dacă se asigura că era ultimul care primea apă, Kaladin ar fi putut să facă frunzele praf şi să le-arunce în…

Îngheţă, apoi îşi privi mâinile. În toată agitaţia, uitase că ţinea veninul negru în ele. Scăpase fărâmele când izbise cu palmele în gratii. De mâini îi rămăseseră agăţate doar câteva firimituri, prea puţine ca să mai aibă vreo putere.

Se răsuci şi se uită în spate; murdăria acoperea podeaua cuştii. Dacă fărâmele uscate ajunseră acolo, nu mai putea să le adune. O pală de vânt se stârni brusc, suflând praful, sfărâmăturile şi mizeria din căruţă şi împrăştiindu-le în noapte.

Kaladin dăduse greş până şi cu asta.

Se lăsă în jos, cu spatele sprijinit de gratii, şi-şi înclină capul. Înfrânt. Blestematul de vântspren continua să zboare în jurul lui, părând nedumerit.

Țiparii de văzduh

Țiparii de văzduh sunt o priveliște obișnuită în preajma celor mai multe orașe de pe coastă pe lângă care trecem. Citisem multe despre ei și am fost entuziasmată când i-am văzut. Cei mai mulți au o lungime între patru și cinci picioare, dar am văzut și un monstru care avea peste șapte picioare de la bot până-n vârful cozii.

Sunt atât de grațioși și de fluizi în aer, și-i însoțesc adesea zeci de spreni mărunți care le roiesc în jur ca și cum ar fi purtați de dâra lăsată de ei în văzduh.

Marinarii le spun „norocspreni". Mă îndoiesc că asta e adevăratul lor nume.

Cum izbutesc făpturile astea să stea în aer? Am observat sub fiecare dintre aripile lor un soi de săculeț care se dezumflă când plonjează.

Caută pești aflați chiar sub luciul apei, sau crabi ori șobolani pe docuri, iar pe pământ nu sunt nici pe departe la fel de grațioși.

3
ORAŞUL CLOPOŢEILOR

„Un bărbat stătea pe o coastă stâncoasă şi-şi privea patria năruindu-se în ţărână. Sub el, jos, atât de departe, năvăleau apele. Şi auzea un copil plângând. Erau propriile sale lacrimi.”

Culeasă în a patra zi din tanates, în anul 1171, cu 30 de secunde înainte de moarte. Subiectul era un cizmar cu o oarecare faimă.

Kharbranth, Oraşul Clopoţeilor, nu era un loc pe care Shallan şi-ar fi putut imagina vreodată că avea să-l viziteze. Deşi visa adesea să călătorească, se aşteptase să-şi petreacă prima parte a vieţii sechestrată în vila tatălui ei, de unde nu putea evada decât în paginile cărţilor din bibliotecă. Se aşteptase să se mărite cu unul dintre aliaţii tatălui ei şi să-şi petreacă restul vieţii sechestrată în vila *lui.*

Dar aşteptările erau precum ceramica fragilă. Cu cât le strângeai mai tare în mâini, cu atât era mai probabil să crape.

Se pomeni cu răsuflarea tăiată, strângându-şi la piept blocul de desen legat în piele, în timp ce docherii trăgeau corabia la mal. Kharbranth era imens. Înălţat pe o coastă abruptă, oraşul avea forma unei pene de lemn, ca şi cum ar fi fost construit într-o crăpătură largă, cu deschiderea către ocean. Clădirile erau masive, cu ferestre pătrate, şi păreau făcute dintr-un soi de mâl sau lut. Poate din crem? Erau vopsite în culori strălucitoare, cel mai adesea în nuanţe de roşu şi portocaliu, dar uneori şi de albastru şi

galben.

Auzeau deja clopoţei, le auzeau clinchetele stârnite de vânt, răsunând ca tot atâtea glasuri limpezi. Trebuia să-şi înalţe gâtul ca să privească spre creasta cea mai de sus a oraşului; Kharbranth se înălţa ca un munte. Câţi oameni trăiau într-un asemenea loc? Mii? Zeci de mii? Se cutremură din nou – speriată şi aţâţată –, apoi clipi apăsat, întipărindu-şi imaginea oraşului în minte.

Marinarii se agitau grăbiţi în jurul ei. *Plăcerea Vântului* era o corabie îngustă, cu un singur catarg, pe care abia dacă era destul loc pentru ea, pentru căpitan, pentru nevasta lui şi pentru cei şase oameni din echipaj. La început i se păruse atât de mică, dar căpitanul Tozbek, deşi păgân, era un bărbat calm şi prevăzător şi un marinar excelent. Condusese vasul de-a lungul coastei cu mare grijă, găsind întotdeauna câte un golf adăpostit în care să scape cu bine de marile furtuni.

În clipa aceea, îi supraveghea pe oamenii care amarau corabia. Era scund, tot atât de lat în spate ca Shallan, şi sprâncenele lui lungi, de taylen, pe care şi le purta ridicate în sus, aveau o formă ciudată, de spic. Păreau două evantaie lungi de câte un picior, mişcându-i-se deasupra ochilor. Purta o bonetă simplă, împletită, şi o haină neagră, cu nasturi de argint. Shallan îşi închipuia că se alesese cu cicatricea de pe falcă ducând, pe mare, o luptă înverşunată cu piraţii. Cu o zi înainte, aflase, cu dezamăgire, că în realitate îl lovise o parâmă desprinsă pe vreme rea.

Soţia lui, Ashiv, cobora deja pe pasarelă, ca să înregistreze sosirea corabiei. Căpitanul o văzu pe Shallan privindu-l, aşa că se îndreptă spre ea. Era o cunoştinţă a familiei, un om de care îi lega negoţul şi în care tatăl ei avusese deplină încredere. Şi asta era bine, fiindcă în planul urzit de ea şi de fraţii ei nu-şi avea locul o doamnă

de companie sau o guvernantă.

Când se gândea la planul acela, Shallan devenea nervoasă. Foarte, *foarte* nervoasă. Nu-i plăcea să fie făţarnică. Dar starea bănească a familiei ei… Era necesar ori să primească o sumă spectaculoasă de bani, ori să capete vreun alt avantaj rezultat din politica locală privind casele vedene. Altminteri nu puteau să reziste nici măcar până la sfârşitul anului.

„Toate lucrurile la timpul lor”, se gândi, silindu-se să fie calmă. „Găseşte-o pe Jasnah Kholin. Presupunând că n-a plecat din nou fără să te-aştepte.”

— Am trimis un băiat să-ntrebe în numele tău, Luminăţia Ta, spuse Tozbek. O să aflăm în curând dacă prinţesa e încă aici.

Shallan dădu din cap cu recunoştinţă, continuând să-şi strângă la piept blocul de desen. Afară, în oraş, oamenii mişunau peste tot. Unii purtau îmbrăcăminte familiară: pantaloni şi cămăşi încheiate în faţă cu şireturi, pentru bărbaţi, iar pentru femei, fuste şi bluze colorate. Aceia ar fi putut fi, cu toţii, din ţara ei de baştină, Jah Keved. Însă Kharbranth era un oraş liber. Un mic oraş-stat, fragil din punct de vedere politic, cu un teritoriu restrâns, dar care avea docuri deschise pentru orice corabie în trecere şi nu punea întrebări nici despre naţionalitate, nici despre poziţia socială. Râuri de oameni se scurgeau între hotarele sale.

Ceea ce însemna că mulţi dintre cei care-i apăreau în faţa ochilor aveau o înfăţişare exotică. Cei înfăşuraţi într-o singură bucată de material erau bărbaţi şi femei din Tashikk, din vestul îndepărtat. Cei cu haine lungi până la glezne, dar deschise în faţă, ca nişte mantii… ăştia de unde erau? I se întâmplase foarte rar să vadă atât de mulţi parshi la un loc, aşa cum erau la docuri, unde cărau

mărfuri în spate. La fel ca aceia care fuseseră proprietatea tatălui ei, erau robuşti, cu membre groase, cu piele stranie, marmorată – cu unele părţi palide sau negre şi cu altele de un stacojiu intens. Modelul ei pestriţ era unic pentru fiecare individ.

După ce-o urmărise pe Jasnah Kholin, din oraş în oraş, vreme de aproape şase luni, Shallan începuse să creadă că niciodată n-avea s-o ajungă din urmă. Oare prinţesa se ferea de ea? Nu, era puţin probabil – pur şi simplu, nu era destul de importantă ca să fie aşteptată. Luminata Jasnah Kholin era una dintre cele mai puternice femei din lume. Şi una dintre cele mai ticăloase. Singurul membru al unei case regale cucernice care se declarase eretic.

Shallan se strădui să nu se neliniştească. Era foarte probabil să afle că Jasnah plecase iarăşi. *Plăcerea Vântului* avea să rămână în port pe durata nopţii, iar ea urma să negocieze cu căpitanul un preţ – din cale-afară de scăzut, pentru că familia ei băgase mulţi bani în negoţul lui – pentru călătoria până în următorul port.

Trecuseră deja mai multe luni din momentul în care căpitanul crezuse c-avea să scape de ea. N-avusese niciodată impresia că asta îl indigna; onoarea şi loialitatea îi cereau să fie de acord cu cererile ei. Însă răbdarea lui nu putea totuşi să dureze la infinit, acelaşi lucru fiind valabil şi pentru banii ei. Bineînţeles că n-avea s-o abandoneze într-un oraş străin, dar avea să insiste s-o ducă înapoi, în Vedenar.

— Căpitane! strigă un marinar, urcând pasarela în fugă. Nu purta decât o vestă şi o pereche de pantaloni lejeri, lăbărţaţi, iar pielea îi era acoperită de bronzul întunecat al oamenilor care muncesc îndelung în plin soare. Niciun mesaj, domnule. Condicarul portului spune că Jasnah încă n-a plecat.

— Ha! exclamă Tozbek, întorcându-se către Shallan. Vânătoarea s-a terminat!
— Heralzii fie binecuvântaţi, răspunse ea, încet.
Căpitanul zâmbi, cu sprâncenele lui flamboaiante ca două dâre de lumină izvorâte din ochi.
— Probabil că faţa ta frumoasă ne-a adus vânt bun! Ai fermecat chiar şi vântsprenii, Luminată Shallan, şi ei ne-au călăuzit aici!
Ea roşi, cu gândul la un răspuns care nu era deosebit de potrivit.
— Ah! zise căpitanul, arătând-o cu degetul. Îmi dau seama că ai un răspuns – o văd în ochii tăi, tânără domniţă! Rosteşte-l. Ştii, cuvintele nu sunt menite să rămână în noi. Sunt făpturi libere şi, dacă le zăvorăşti, fac rău la stomac.
— Nu e politicos, protestă Shallan.
Tozbek râse zgomotos.
— După luni de călătorie, încă mai spui asta! Şi eu îţi tot repet că suntem marinari. Am uitat să fim politicoşi încă din momentul când am pus pentru prima oară piciorul pe o corabie; iar acum am ajuns prea departe ca să ne mai poată schimba ceva.
Ea zâmbi. Guvernantele severe şi preceptorii o învăţaseră să-şi ţină limba în frâu – dar, din nefericire, fraţii ei o încurajaseră, cu încă şi mai multă hotărâre, să facă exact contrariul. Se obişnuise să-i distreze cu diferite comentarii spirituale, când n-o putea auzi nimeni altcineva. Îşi aducea cu drag aminte de orele petrecute lângă focul care trosnea în căminul din camera mare, unde i se îngrămădeau în jur trei dintre cei patru fraţi ai ei, cei mai tineri, ascultând-o când îşi bătea joc de cel mai nou linguşitor al tatălui lor sau de vreun ardent rătăcitor. Adesea inventa conversaţii prosteşti, umplând cu sunete

gurile oamenilor pe care-i puteau vedea, dar nu-i puteau auzi.

Creaseră în ea ceea ce guvernantele numeau o „înclinaţie către insolenţă”. Iar marinarii apreciau comentariile spirituale încă şi mai mult decât fraţii ei.

— Păi – îi spuse căpitanului, roşind, dar foarte dornică să vorbească – iată la ce mă gândeam. Zici că frumuseţea mea a convins vânturile să ne-aducă repede la Kharbranth. Dar asta nu dă de înţeles că, în celelalte călătorii, de întârzierea noastră s-a făcut vinovată lipsa mea de frumuseţe?

— Păi… ăă…

— Prin urmare, în realitate – continuă Shallan – mi-ai spus că sunt frumoasă în exact a şasea parte a timpului.

— Prostii! Tânără domniţă, eşti ca un răsărit de soare, zău aşa!

— Ca un răsărit de soare? Prin asta spui că sunt, întru totul, prea stacojie – şi aici se trase de părul lung şi roşu – şi am tendinţa să-i irit pe bărbaţii care dau cu ochii de mine?

Căpitanul râse şi mai mulţi marinari din apropiere i se alăturară.

— Bine, atunci eşti ca o floare.

Ea se strâmbă.

— Nu suport florile.

El înălţă dintr-o sprânceană.

— Nu, de fapt nu, recunoscu ea. Cred că sunt întru totul fermecătoare. Dar, dacă-mi dai un buchet, o să mă vezi în curând pradă unei crize atât de puternice încât va trebui să-mi cauţi pe pereţi pistruii împrăştiaţi de forţa strănuturilor.

— Ei, chiar dacă e adevărat, eu tot mai spun că eşti frumoasă ca o floare.

— Dacă-i aşa, atunci tinerii de vârsta mea fac crize în preajma florilor – fiindcă faţă de mine păstrează cu toţii o distanţă apreciabilă, zise Shallan strângând din ochi. Ei, vezi, ţi-am spus că nu e un răspuns politicos. Femeile tinere n-ar trebui să aibă purtări atât de iritante.

— Ah, tânără domniţă, zise căpitanul, înclinându-şi către ea tichia împletită. Eu şi flăcăii o să simţim lipsa limbii tale ascuţite. Nu prea ştiu ce-o să ne facem fără tine.

— Probabil c-o să navigaţi, răspunse ea. Şi-o să mâncaţi, o să cântaţi şi-o să priviţi valurile. O să faceţi tot ce faceţi şi-acum, numai că o s-aveţi *mai mult* timp pentru toate, fiindcă n-o să vă mai împiedicaţi de-o fată care stă pe punte desenând şi mormăind pentru sine însăşi. Dar ai mulţumirile mele, căpitane, pentru o călătorie minunată, deşi, cumva, prea lungă.

Tozbek îşi înclină din nou tichia către ea, în semn de apreciere.

Shallan zâmbi larg – nu se aşteptase să se simtă eliberată într-o atât de mare măsură numai fiindcă era de capul ei. Fraţii săi se temuseră că avea să fie înspăimântată. O credeau timidă, fiindcă nu-i plăcea să se certe şi rămânea tăcută când se discuta în grupuri mai mari. Şi poate *era* timidă – era copleşitor să te afli atât de departe de Jah Keved. Dar, în acelaşi timp, era minunat. Umpluse trei blocuri de desen schiţând toţi oamenii şi toate făpturile pe care le-ntâlnise şi, cu toate că zăbovea ca un nor perpetuu, grija pentru problemele băneşti ale casei sale era compensată de absoluta încântare a experienţei pe care o trăia.

Tozbek începu să se ocupe de toate treburile pe care le presupunea amararea. Era un om bun. Cât despre laudele lui pentru presupusa ei frumuseţe, le luă exact drept ceea ce erau. Un semn binevoitor, deşi exagerat, de afecţiune.

Într-o epocă în care pielea cafenie a populaţiei alethi era socotită un atribut al adevăratei frumuseţi, a lui Shallan era deschisă la culoare şi, în ciuda albastrului luminos al ochilor, părul castaniu-roşcat îi trăda originea impură. Nici măcar o singură buclă nu avea cuvenita culoare neagră. Pistruii îi păliseră – slavă Heralzilor – când devenise o tânără femeie, dar unii încă se mai vedeau, ca nişte fire de praf, pe obraji şi pe nas.

— Tânără domniţă, spuse căpitanul după ce vorbise cu oamenii lui, Luminata Jasnah trebuie să fie, înţelegi tu, la Conclav, fără nicio îndoială.

— Oh, acolo unde se află Palanaeumul?

— Da, da. Acolo locuieşte şi regele. E, ca să zic aşa, centrul oraşului. Numai că se găseşte în vârful lui, adăugă Tozbek şi îşi scărpină bărbia. Ei, oricum, Luminata Jasnah Kholin e sora unui rege; nu poate sta nicăieri altundeva, nu când se află în Kharbranth. Yalb o să-ţi arate drumul. Cufărul ţi-l putem aduce mai târziu.

— Multe mulţumiri, căpitane, spuse ea. *Shaylor mkabat nour.*

„Vânturile ne-au scăpat de primejdii” – o expresie de mulţumire în limba thaylenă.

El îi răspunse cu un zâmbet larg.

— *Mkai bade fortenthis!*

Shallan n-avea idee ce însemna asta. Se descurca destul de bine când citea în thylenă, dar s-o audă vorbită era cu totul altceva. Îi zâmbi, ceea ce păru să fie un răspuns potrivit, pentru că bărbatul râse, arătând către un marinar de-al lui.

— O să te aşteptăm aici, la docul ăsta, vreme de două zile, îi spuse apoi. Vezi tu, mâine vine o mare furtună, aşa că nu putem pleca. Dacă, în privinţa Luminatei Jasnah, lucrurile nu vor merge aşa cum ai sperat, te vom duce

înapoi, la Jah Keved.

— Vă mulţumesc încă o dată.

— N-ai pentru ce, tânără domniţă, spuse el. N-am făcut niciun lucru pe care nu l-am fi făcut oricum. De-aici putem lua mărfuri şi tot restul. În plus, portretul soţiei mele, pe care l-ai desenat pentru cabina mea, e frumos. Cu adevărat frumos.

Se îndreptă cu paşi mari spre Yalb, ca să-i dea toate instrucţiunile. Rămasă în aşteptare, Shallan îşi puse blocul de desen înapoi, în mapa de piele. Yalb. Pentru limba ei vedenă, numele era greu de pronunţat. De ce le plăcea taylenilor atât de mult să strivească literele una de alta, fără să pună vocalele necesare?

Yalb îi făcu semn cu mâna. Ea i se alătură.

— Ai grijă de tine, fetiţo, o sfătui în treacăt căpitanul. Chiar şi un oraş atât de sigur cum e Kharbranthul ascunde pericole. Nu-ţi pierde niciodată capul.

— Capul meu stă întotdeauna pe umeri, căpitane, răspunse ea, păşind cu grijă pe pasarelă. N-am cum să mi-l pierd, atâta vreme cât nu mi-l retează nimeni.

Căpitanul râse, fluturându-şi palma în semn de rămas-bun în timp ce ea cobora pasarela ţinându-se de balustradă cu mâna liberă. Ca toate femeile din Vorin, îşi ţinea mâna stângă – mâna interzisă – acoperită, lăsându-şi la vedere numai mâna liberă. Femeile de rând, cu ochi întunecaţi, se mulţumeau să poarte o mănuşă, dar din partea uneia de rangul ei se aştepta să dea dovadă de mai multă modestie. Ea una îşi acoperea mâna interzisă cu manşeta mânecii stângi – foarte lungă şi închisă cu nasturi.

Rochia ei avea croiala tradiţională în Vorin, strânsă pe umeri, pe bust şi pe talie, de unde fusta curgea în falduri. Era din mătase albastră, cu nasturi din carapace de chull în părţi, iar ea îşi ducea săculeţul de umăr ţinându-l lipit

de piept cu mâna interzisă, în timp ce se sprijinea cu cea liberă de balustradă.

Coborî de pe pasarelă în mijlocul activităţii febrile de pe docuri, cu mesageri alergând în toate părţile şi cu femei în haine roşii care înscriau mărfurile în registre. Kharbranth era un regat vorin, ca Alethkar şi ca Jah Keved, patria ei. Nu erau păgâni, aşa că, pentru ei, scrisul reprezenta o artă rezervată femeilor; bărbaţii nu învăţau decât glifele, lăsând literele pe seama soţiilor şi a surorilor lor.

Shallan nu întrebase, dar era sigură că Tozbek ştia să citească. Îl văzuse cu cărţi în mâini, iar asta o împiedicase să se simtă în largul ei. Cititul era necuviincios pentru un bărbat. Sau cel puţin pentru unul care nu se număra printre ardenţi.

— Vrei să fii purtată? o întrebă Yalb într-un dialect thaylen de la ţară, care înghesuia cuvintele atât de tare încât ea abia reuşea să le distingă.

— Da, te rog.

Bărbatul dădu din cap şi se grăbi să plece, lăsând-o singură în port, în mijlocul unui grup de parshi care mutau cu trudă nişte lăzi de lemn de pe un doc pe altul. Deşi înceţi la minte, parshii erau muncitori foarte buni. Ne se plângeau niciodată şi făceau întotdeauna ce li se spunea. Tatăl ei îi preferase în locul sclavilor obişnuiţi.

Oare alethii chiar se băteau cu *ei* pe Câmpiile Sfărâmate? Lui Shallan i se părea atât de bizar. Parshii nu luptau. Erau docili şi, practic, muţi. Fireşte, din câte auzise ea, cei de pe Câmpiile Sfărâmate – parshendii, cum li se spunea – nu semănau, fizic, cu parshii obişnuiţi. Erau mai puternici, mai înalţi, mai ageri la minte. Poate că, de fapt, nici nu erau parshi, ci doar un soi de rude de-ale lor, foarte îndepărtate.

Spre surprinderea ei, în port zări, pretutindeni, semnele

prezenţei animalelor. Câţiva ţipari de văzduh unduiau prin aer, în căutare de şobolani sau de peşti. Crabi minusculi se ascundeau în crăpăturile scândurilor de lemn ale docurilor, iar de buştenii groşi care susţineau aceleaşi docuri atârna un grup de hasperi. Pe o alee dintre docuri, o nurcă în căutare de pradă pândea în umbră, uitându-se după bucăţi de hrană căzute.

Shallan nu reuşi să se abţină, îşi scoase mapa şi începu să deseneze un ţipar de văzduh. Nu se temea de atâţia oameni? Îşi ţinea blocul de foi cu mâna interzisă, cu degetele ascunse îndoite în jurul părţii de sus, şi desena cu un creion cu cărbune. Înainte de a termina, i se întoarse călăuza, însoţită de un bărbat care trăgea un obiect bizar, alcătuit din două roţi mari şi o banchetă pentru o persoană, acoperită de un coviltir. Ea îşi lăsă blocul de desen în jos, şovăind. Se aşteptase la un palanchin.

Bărbatul care trăgea vehiculul era scund, cu pielea întunecată, cu buzele pline, deschise într-un zâmbet larg. Cu un gest, o invită pe Shallan să se aşeze, iar ea se instală cu graţia decentă pe care guvernantele i-o întipăriseră în purtări. Bărbatul o întrebă ceva într-o limbă concisă, cu nişte cuvinte ciuntite, pe care ea n-o recunoscu.

— Ce-a spus? îl întrebă pe Yalb.

— Vrea să ştie dacă preferi să fii dusă pe drumul lung sau pe drumul scurt, spuse marinarul şi se scărpină în cap. Nu sunt tocmai sigur care e diferenţa dintre ele.

— Cred că unul durează mai mult, zise Shallan.

— O, *eşti* ageră la minte.

Yalb îi vorbi purtătorului în aceeaşi limbă ciuntită, iar acesta răspunse.

— Drumul lung îţi oferă ocazia să vezi bine oraşul, tălmăci Yalb. Cel scurt duce direct la Conclav. Spune că nu sunt multe privelişti frumoase. Cred că şi-a dat seama că

eşti nou-venită în oraş.

— Ies chiar atât de mult în evidenţă? întrebă ea, roşind.

— Ei, nu, sigur că nu, Luminăţie.

— Şi prin asta vrei să spui că sar în ochi tot atât de mult ca un neg de pe nasul unei regine.

Yalb râse.

— Mă tem că da. Dar mă gândesc că nicăieri nu poţi merge a doua oară fără să te fi dus mai întâi prima oară. Toată lumea trebuie să sară cândva în ochi, aşa că-i totuna dac-o faci pe atât de frumos pe cât de frumoasă eşti tu!

Shallan fusese nevoită să se înveţe cu flirturile inofensive ale marinarilor. Nu mergeau niciodată prea departe, iar ea bănuia că, după ce-o văzuse roşind, soţia căpitanului îi dojenise cu asprime. În conacul tatălui ei, servitorii – chiar şi cei care erau cetăţeni cu drepturi depline – se temuseră întotdeauna să-şi ia nasul la purtare.

Purtătorul continua să-i aştepte răspunsul.

— Pe drumul scurt, te rog, îi spuse lui Yalb, deşi îşi dorea să meargă pe cel pitoresc.

Ajunsese în sfârşit într-un oraş adevărat şi alegea calea cea mai scurtă? Însă Luminata Jasnah se dovedise tot atât de greu de prins ca un songling sălbatic. Era mai bine să se grăbească.

Drumul principal urca pe coasta muntelui în zigzag, aşa că până şi traseul scurt îi oferi destul timp în care să vadă locurile. Oraşul se dovedi ameţitor de bogat în oameni stranii, privelişti ciudate şi clinchete de clopoţei. Shallan se destinse şi îşi întipări totul în minte. Clădirile păreau să fie grupate după culoare, iar culoarea părea să spună care le era rostul. Prăvăliile în care se vindeau aceleaşi lucruri erau vopsite în aceleaşi nuanţe – tonuri de violet pentru îmbrăcăminte, tonuri de verde pentru mâncare. Locuinţele îşi aveau propriul tipar, deşi ea nu reuşi să-i dea o

interpretare. Culorile erau suave, într-o tonalitate pastelată, calmă.

Yalb mergea pe lângă caretă, iar purtătorul începu să-i vorbească lui Shallan. Yalb traduse, cu mâinile în buzunarele vestei.

— Spune că oraşul e aparte datorită laiturilor de aici.

Ea zâmbi. Multe oraşe erau construite în laituri – locuri pe care formaţiunile stâncoase din jur le apărau de marile furtuni.

— Kharbranth e unul dintre cele mai bine adăpostite oraşe importante ale lumii – continuă Yalb să traducă – şi clopoţeii sunt un simbol al acestui fapt. La început au fost montaţi ca să avertizeze că s-a pornit o mare furtună, fiindcă vântul era atât de blând încât oamenii de obicei nu-şi dădeau seama, adăugă Yalb, apoi şovăi. Spune toate astea pur şi simplu fiindcă vrea un bacşiş mare, Luminăţie. Am mai auzit povestea asta, dar cred că e extraordinar de ridicolă. Dacă vântul bate destul de tare ca să mişte clopoţeii, înseamnă că şi oamenii îl simt. În plus, ce, nu-şi dau seama că plouă peste căpăţânile lor de lăudăroşi?

Shallan zâmbi.

— Nu contează. Poate să continue.

Purtătorul pălăvrăgea cu vocea lui ciuntită – şi, până la urmă, în *ce* limbă vorbea? Ea ascultă traducerea lui Yalb, absorbind priveliştile, sunetele şi – din nefericire – mirosurile. Crescuse fiind obişnuită cu mirosul proaspăt al mobilei abia şterse de praf şi cu cel de pâine nedospită, coaptă în bucătărie. Iar călătoria pe ocean o deprinsese cu mirosuri noi, de apă sărată şi de aer de mare, curat.

Dar în mirosurile oraşului nu era nimic curat. Fiecare alee pe lângă care treceau îşi avea propria combinaţie unică de izuri dezgustătoare. Acestea alternau cu aromele picante venind dinspre vânzătorii ambulanţi şi mâncărurile

pe care le ofereau, iar combinaţia era încă şi mai îngreţoşătoare. Din fericire, purtătorul ei începu să meargă pe mijlocul drumului şi duhorile îşi pierdută puterea, însă asta îi încetini, fiindcă erau nevoiţi să se strecoare printr-o mulţime mai numeroasă. Shallan căsca gura la oamenii pe lângă care treceau. Bărbaţii cu mâini înmănuşate şi pielea uşor albăstruie erau din Natanatan. Dar cine erau oamenii înalţi şi maiestuoşi, în robe negre? Şi bărbaţii cu bărbile împletite ca nişte funii, motiv pentru care semănau cu nişte nuiele?

Sunetele o duceau cu gândul la songlingii sălbatici din apropierea casei ei, care se grupau în coruri şi se luau la întrecere, numai că erau mai variate şi mai puternice. O sută de voci strigau una la alta, amestecându-se cu zgomotul uşilor trântite, cu al roţilor rostogolite pe piatră şi, din când în când, cu ţipetele unui ţipar de văzduh. Clinchetul omniprezenţilor clopoţei se auzea în fundal, mai puternic când bătea vântul. Se vedeau în vitrinele prăvăliilor, atârnaţi de grinzi. Fiecare stâlp de felinar de pe stradă avea câte unul sub lampă, iar careta lor avea unul mic, argintiu, în vârful coviltirului. Când ajunseră cam pe la jumătatea coastei, în văzduh se rostogoli un val de sunete de clopot care anunţau ora. Nesincronizate, clinchetele de tot soiul se uneau într-o larmă zăngănitoare.

Când ajunseră în sfertul de sus al oraşului, mulţimea se rări şi, în cele din urmă, purtătorul ei o trase către o clădire masivă, aflată chiar în vârful oraşului. Vopsită în alb, era, în cea mai mare parte, cioplită în stâncă, nu construită din cărămizi sau din lut. Coloanele de la intrare se ridicau direct din piatră, fără nicio îmbinare vizibilă, iar partea din spate a edificiului se pierdea lin în stâncă. Aflorimentele de pe acoperiş erau vopsite în culori metalice şi aveau deasupra cupole scunde. Femei ochi-

luminoşi intrau şi ieşeau, având asupra lor ustensile de scris şi purtând rochii ca a lui Shallan, cu mâna stângă acoperită de manşetă, exact aşa cum trebuia. Bărbaţii care veneau sau plecau din clădire era îmbrăcaţi în stilul militar vorin, cu haine şi pantaloni scorţoşi, cu nasturi în părţi, până sus, la gulerul ţeapăn, care le înfăşura tot gâtul. Mulţi aveau săbii prinse în talie, de centurile care le strângeau hainele lungi până la genunchi.

Purtătorul se opri şi-i spuse ceva lui Yalb. Cu mâinile în şolduri, marinarul începu să se certe cu el. Shallan zâmbi la vederea expresiei lui aspre şi clipi apăsat, întipărindu-şi scena în memorie ca s-o deseneze mai târziu.

— Se oferă să-mpartă diferenţa cu mine dacă-l las să umfle preţul călătoriei, o lămuri Yalb, clătinând din cap şi întinzând mâna ca s-o ajute să se dea jos din caretă.

Când coborî, ea îl privi pe purtător, care ridică din umeri, zâmbind ca un copil prins când fură dulciuri.

Shallan îşi prinse săculeţul agăţat de umăr sub braţul cu manşetă şi căută în el, cu mâna liberă, punga cu bani.

— De fapt, cât ar trebui să-i dau?

— Doi stropi străvezii ar trebui să fie mai mult decât destul. Eu i-aş fi dat unul. Hoţomanul voia să-ţi ceară *cinci.*

Înainte de a pleca în călătoria aceea, ea nu folosise niciodată bani; nu făcuse altceva decât să admire sferele, pentru frumuseţea lor. Erau alcătuite din câte o bobiţă de sticlă puţin mai mare decât unghia degetului mare, cu o piatră preţioasă încă şi mai măruntă în centru. Nestematele puteau absorbi Lumină de Furtună, ceea ce le dădea sferelor strălucire. Când îşi deschise punga, scânteierile acelor fărâme de rubine, smaralde, diamante şi safire îi luminară faţa. Pescui trei stropi de diamant, care aveau cea mai mică valoare. Cele mai preţioase erau smaraldele, fiindcă Animmozii le puteau folosi ca să creeze

hrană.

Partea de sticlă a tuturor sferelor avea aceeaşi dimensiune; valoarea era dată de mărimea nestematei din centru. De pildă, cei trei stropi aleşi aveau în interior numai câte-o frântură minusculă de diamant. Până şi atât era de-ajuns ca să strălucească de Lumină de Furtună, mult mai palid decât o lampă, dar oricum vizibil. O pată – diviziunea medie a sferei – aproape că egala în strălucire flacăra lumânării şi valora cât cinci stropi.

Shallan adusese cu sine numai sfere impregnate, fiindcă despre cele înnegurate auzise că trezeau bănuieli şi că uneori trebuia chemat un cămătar ca să verifice dacă nestemata era sau nu veritabilă. Şi fireşte că-şi păstra cele mai preţioase sfere în punga ascunsă, prinsă cu nasturi în interiorul mânecii ei stângi.

Îi întinse cei trei stropi marinarului, care-şi lăsă capul pe umăr. Ea îi făcu semn purtătorului şi roşi, dându-şi seama că, din reflex, îl folosea pe Yalb ca intermediar, de parcă ar fi fost un maestru-slujitor. Oare avea să se simtă ofensat?

El râse şi-şi îndreptă spatele, îmbăţoşându-se ca şi cum ar fi vrut să imite un maestru-slujitor, şi-l plăti pe purtător cu un aer de severitate prefăcută. Acesta râse la rândul său, se înclină în faţa lui Shallan şi se îndepărtă trăgându-şi careta.

— Pentru tine, spuse Shallan, scoţând o pată cu rubin şi întinzându-i-o marinarului.

— E prea mult, Luminăţia Ta!

— E, în parte, ca mulţumire, dar şi drept plată, ca să m-aştepţi aici câteva ore, în caz că mă-ntorc.

— S-aştept câteva ore pentru o pată de foc? Asta e plata mea pentru o lună pe mare!

— Atunci ar trebui s-ajungă ca să m-asigur că nu pleci.

— O să fiu chiar în locul ăsta! făgădui el, cu o plecăciune

complicată, de o corectitudine surprinzătoare.

Shallan răsuflă adânc şi urcă treptele către intrarea impozantă a Conclavului. Piatra sculptată era cu adevărat uimitoare – artista din ea a fi vrut să zăbovească şi s-o studieze, dar nu cuteza. Când intrai în clădirea imensă era ca şi cum ai fi fost înghiţit. Pe pereţii coridorului interior se înşiruiau lămpi cu Lumină de Furtună, care împrăştiau o strălucire albă. În ele se aflau, probabil, broami de diamant; în majoritatea clădirilor frumoase se folosea Lumina de Furtună. Un broam – cea mai mare diviziune a sferei – strălucea cât mai multe lumânări la un loc.

Lumina se revărsa, uniformă şi suavă, asupra numeroşilor servitori, condeieri şi ochi-luminoşi de pe coridor. Conclavul părea construit sub forma unui unic tunel lung, lat şi înalt, sfredelit în stâncă. De o parte şi de alta se aflau încăperi mari şi coridoare suplimentare, ca ramificaţii ale grandioasei alei centrale. Shallan se simţea mult mai în largul ei decât afară. Locul acela – cu servitori în plină activitate, luminlorzi şi lumindoamne – îi era familiar.

Îşi ridică mâna liberă, în semn că avea nevoie de ceva, şi, aşa cum era de aşteptat, un maestru-servitor cu o cămaşă apretată de culoare albă şi pantaloni negri se apropie în grabă.

— Luminăţia Ta? o întrebă, în vedenă, ghicindu-i probabil limba maternă după culoarea părului.

— O caut pe Jasnah Kholin, răspunse Shallan. Am aflat că se găseşte între aceşti pereţi.

Bărbatul se înclină, rigid. Cei mai mulţi maeştri-slujitori se mândreau cu serviciile lor rafinate – aveau exact aerul pe care-l maimuţărise Yalb cu câteva clipe mai înainte.

— Mă voi întoarce, Luminăţie.

Probabil că era de al doilea *nahn,* un cetăţean ochi-

întunecaţi de rang foarte înalt. În credinţa vorină, Chemarea cuiva – misiunea căreia îşi dedica viaţa – era de o importanţă vitală. Alegerea unei meserii potrivite şi, apoi, munca din răsputeri asigurau un loc bun în viaţa de dincolo. Devoţiunea la care mergea pentru rugăciuni avea adesea legătură cu natura Chemării alese.

Shallan îşi încrucişă braţele şi rămase în aşteptare. Se gândise la Chemarea ei vreme îndelungată. Alegerea evidentă era arta ei, şi îi plăcea într-adevăr foarte mult să deseneze. Dar ceea ce o atrăgea însemna mai mult decât atât – era vorba de *studiu,* de întrebările ridicate de observaţii. De ce nu se temeau ţiparii de văzduh de oameni? Cu ce se hrăneau hasperii? De ce prosperau şobolanii în anumite locuri şi nu le priia în altele? Aşa că alesese istoria naturală.

Tânjea să fie o erudită veritabilă, să fie instruită cu adevărat, să-şi petreacă timpul făcând cercetări amănunţite şi studiind. Oare şi din acest motiv propusese, în parte, acel plan temerar care însemna s-o caute pe Jasnah şi să devină pupila ei? Poate. Oricum, trebuia să se concentreze fără întrerupere. Devenind pupila lui Jasnah – şi, aşadar, eleva ei – nu făcea decât primul pas.

Se gândea la asta îndreptându-se agale spre o coloană, pe care-o pipăi trecându-şi mâna liberă peste piatra lustruită. Aidoma celei mai mari părţi a Rosharului – în afară de anumite locuri de pe coastă – Kharbranth-ul era construit din piatră brută, neprelucrată. Celelalte clădiri fuseseră înălţate direct pe stâncă, iar aceea fusese dăltuită în stâncă. Coloana era din granit, presupuse ea, deşi în privinţa geologiei avea cunoştinţe sumare.

Podeaua era acoperită de covoare lungi, având culoarea portocalie a cărămizii arse. Materialul era dens, conceput astfel încât să pară bogat, dar să suporte trecerea multor

oameni. Coridorul larg, dreptunghiular, crea o senzaţie de *vechime.* Una dintre cărţile pe care le citise pretindea că oraşul Kharbranth fusese fondat demult, în zilele umbrei, cu mulţi ani înaintea Ultimei Devastări. Ceea ce ar fi însemnat că era vechi într-adevăr. Vechi de mii de ani, creat înainte de teroarea Hierocraţiei, chiar cu mult înaintea Mârşăviei. Pe vremea când, după cum se spunea, Pustiitorii cu trupuri de piatră stăteau la pândă pe pământ.

— Luminăţia Ta? zise o voce.

Shallan se răsuci şi văzu că servitorul se întorsese.

— Pe aici, Luminăţie.

Dădu din cap, iar el se grăbi s-o conducă prin vânzoleala de pe culoar. Ea repetă, în gând, felul în care intenţiona să i se prezinte lui Jasnah. Femeia era o legendă. Până şi Shallan – trăind în îndepărtatul Jah Keved – auzise de sclipitoarea şi eretica soră a regelui alethi. Jasnah n-avea decât treizeci şi patru de ani, însă mulţi aveau senzaţia că ar fi putut obţine toca de maestră erudită dacă n-ar fi condamnat cu glas tare religia. Mai exact, aducea acuzaţii la adresa devoţiunilor, diversele congregaţii religioase cărora li se alăturaseră oamenii de bine din Vorin.

În cazul prinţesei alethi, glumele sarcastice nelalocul lor n-aveau să-i fie de folos lui Shallan. Trebuia să se poarte cuviincios. Să fii pupila unei femei faimoase era cea mai bună cale de a deprinde artele feminine: muzica, pictura, scrisul, logica şi ştiinţa. Semăna foarte mult cu modul în care se instruia un tânăr în garda de onoare a unui luminlord pe care-l respecta.

Shallan începuse prin a-i scrie lui Jasnah, cerând să fie acceptată ca pupilă, din disperare; de fapt, nu se aşteptase să primească un răspuns afirmativ. Când asta se întâmplase – prin intermediul unei scrisori în care Jasnah îi poruncea s-o aştepte în Dumadari peste două săptămâni –

Shallan fusese şocată. Şi de atunci mergea pe urmele acelei femei.

Jasnah era eretică. Oare avea să-i ceară lui Shallan să renunţe la credinţa ei? Ea se îndoia că ar fi fost în stare. Învăţăturile vorine care vorbeau de Slavă şi de Chemare fuseseră unul dintre puţinele sale refugii din zilele cumplite când tatăl ei se aflase în toanele cele mai rele.

Intrară pe un culoar mai îngust şi apoi pe coridoare din ce în ce mai îndepărtate de sala principală. În cele din urmă, maestrul-slujitor se opri lângă un colţ şi-i făcu semn să meargă mai departe. De pe coridorul din dreapta se auzeau voci.

Shallan şovăi. Uneori se întreba cum se ajunsese la asta. Ea era cea tăcută, cea timidă, cea mai mică şi singura fată dintre cei cinci copii ai tatălui său. Ţinută la adăpost, ocrotită în întreaga ei viaţă. Şi acum speranţele întregii case se sprijineau pe umerii ei.

Tatăl ei murise. Şi era vital ca moartea lui să rămână un secret.

Nu-i plăcea să se gândească la ziua aceea – o împiedica să i se întoarcă în minte şi se deprinsese să-şi îndrepte gândurile către orice altceva. Dar urmările pierderii lui nu puteau fi trecute cu vederea. Tatăl ei făcuse multe promisiuni – unele erau înţelegeri negustoreşti, altele erau în scop de mituire, iar altele, sub masca primei categorii, făceau parte din a doua categorie. Casa Davar datora sume mari de bani unui număr mare de oameni şi, fără tatăl ei, care ştia să-i domolească pe toţi, creditorii aveau să-şi prezinte cererile în curând.

Nu aveau cui să-i ceară ajutor. Mai ales din cauza tatălui ei, familia nu era pe placul celor cu care se aliase. Înaltul Prinţ Valam – luminlordul căruia îi erau vasali, se îmbolnăvise şi nu le mai oferea protecţia de odinioară.

Răspândirea veştii că tatăl ei murise şi că familia era falită avea să fie sfârşitul Casei Davar. Urmau să fie distruşi şi subjugaţi de o altă casă.

Şi, ca pedeapsă, aveau să fie puşi să se spetească muncind – de fapt, ar fi putut fi chiar şi asasinaţi de creditorii nemulţumiţi. Depindea de ea să nu se ajungă la acest deznodământ, iar primul ei pas se numea Jasnah Kholin.

Shallan inspiră adânc şi trecu dincolo de colţ.

4
CÂMPIILE SFĂRÂMATE

„Mor, nu-i aşa? Vindecătorule, de ce-mi iei sângele? Cine e lângă tine, cu capul numai dungi? Văd un soare îndepărtat, întunecat şi rece, strălucind pe un cer negru.”

Culeasă în a treia zi din jesnan, în anul 1172, cu 11 secunde înainte de moarte. Subiectul era un dresor de chulli. Proba are o notă aparte.

— Tu de ce nu plângi? întrebă vântsprenul.

Kaladin stătea rezemat de un colţ al cuştii, privind în jos. În faţa lui, scândurile podelei erau crăpate, ca şi cum cineva fi săpat în ele numai şi numai cu unghiile. Porţiunea cu crăpături avea pete mai întunecate acolo unde se îmbibase cu sânge lemnul cenuşiu-închis. O încercare de evadare zadarnică şi dezamăgitoare.

Căruţa îşi continua drumul. Rutina de zi cu zi. Se trezea supărat şi îndurerat, după o noapte de somn agitat, fără saltea şi fără pătură. Sclavii din fiecare căruţă erau scoşi pe rând, împiedicaţi cu lanţuri legate la glezne şi lăsaţi să-şi târşească o vreme picioarele şi să se uşureze. Pe urmă erau urcaţi la loc, primeau zeama lungă de dimineaţă, iar căruţele se puneau în mişcare şi mergeau până când venea vremea zemii de după-amiază. Drumul continua. Zeama de seară, apoi polonicul de apă dinainte de culcare.

Pe fruntea lui Kaladin, pielea înfierată cu semnul *shash* continua să crape şi să sângereze. Dar cel puţin acoperişul cuştii îl ferea de soare.

Vântsprenul se preschimbă în ceaţă şi pluti ca un nor minuscul. Se apropie de Kaladin şi chipul i se contură în

partea din faţă a norului, ca şi cum ar fi suflat ceaţa, împingând-o în urmă şi dezvăluind, sub ea, o formă mai substanţială. Vaporoasă, feminină şi subţire. Cu ochi atât de iscoditori. Altfel decât orice alt spren pe care-l mai văzuse Kaladin vreodată.

— Ceilalţi plâng noaptea, spuse ea. Dar tu nu plângi.

— De ce să plâng? se miră el, lăsându-se pe spate şi proptindu-se de gratii. Aş schimba ceva?

— Nu ştiu. De ce plâng oamenii?

El zâmbi şi închise ochii.

— Întrebarea asta pune-i-o Atotputernicului, micuţă sprenă. Nu mie.

Umiditatea verii estice îi umplea fruntea de sudoare şi usturimea îl chinuia când i se strecurau broboanele în rană. Din fericire, în curând aveau să se bucure din nou de câteva săptămâni de primăvară. Vremea şi anotimpurile erau imprevizibile. Nu ştiai niciodată cât durau, deşi de obicei se întindeau pe cel puţin câteva săptămâni.

Căruţa îşi continuă mersul. După un timp, Kaladin simţi soarele pe faţă. Deschise ochii. Razele pătrundeau prin deschizătura din partea de sus a cuştii. De la amiază trecuseră aşadar două sau trei ore. Ce era cu zeama de după-amiază? Se ridică în picioare, agăţându-se cu o mână de gratiile de oţel şi trăgându-se în sus. Nu putea să-l vadă pe Tvlakv, care conducea căruţa din faţă, nu desluşea decât faţa turtită a lui Bluth, în spatele lui. Mercenarul purta o cămaşă murdară, închisă cu şireturi în faţă şi o pălărie cu boruri largi, care-l ferea de soare, şi îşi ţinea suliţa şi ghioaga lângă el, pe capră. Nu purta sabie – nici măcar Tvlakv nu avea una, nu atât de aproape de un ţinut alethi.

Iarba continua să le croiască drum căruţelor, despărţindu-se în două, dispărând exact din faţa lor şi

furişându-se înapoi, la suprafaţă, imediat în urma lor. Peisajul din jur era presărat cu tufe stranii, necunoscute de Kaladin. Aveau tulpini şi crengi groase, şi ace verzi, ca nişte ţepi. Ori de câte ori se apropiau căruţele prea tare, acele se retrăgeau în tulpini, lăsând în urmă trunchiuri răsucite ca nişte viermi, cu crengi noduroase. Împestriţau ţinutul deluros, înălţându-se de pe stâncile acoperite cu iarbă ca nişte santinele minuscule.

Căruţele îşi continuau pur şi simplu drumul, la o bună bucată de vreme după ceasul amiezii. „De ce nu facem popas pentru zeamă?”

În cele din urmă, căruţa din frunte încetini şi încremeni. Celelalte două se opriră în spatele ei, legănându-se, iar chullii cu carapace roşii se foiră, cu antenele fluturându-le înainte şi înapoi. Animalele ca nişte cutii aveau carapace bombate, pietroase, şi picioare roşii, groase, ca nişte trunchiuri de copac. Din câte auzise Kaladin, cleştii lor puteau să reteze un braţ omenesc. Însă erau creaturi blânde, mai ales cei domestici, şi, din câte ştia, în armată nu se alesese nimeni, niciodată, cu mai mult de o ciupitură şovăielnică din partea lor.

Bluth şi Tag coborâră din căruţele lor şi i se alăturară lui Tvlakv. Negustorul de sclavi stătea pe capra căruţei sale, umbrindu-şi ochii ca să-i ferească de lumina albă a soarelui, şi ţinea în mână o foaie de hârtie. Urmă un soi de ceartă. Tvlakv îşi flutura întruna mâna în direcţia în care merseseră, apoi arăta către hârtie.

— Te-ai rătăcit, Tvlakv? strigă Kaladin. Poate-ar trebui să te rogi Atotputernicului, ca să te călăuzească. Am auzit că are o slăbiciune pentru negustorii de sclavi. Ţine, în Iad, o încăpere specială numai pentru voi.

În stânga lui Kaladin, unul dintre sclavi – bărbatul cu barbă lungă care-i vorbise cu câteva zile în urmă – se

îndepărtă speriat, nedorindu-şi să stea atât de aproape de cineva care-l provoca pe stăpân.

Tvlakv şovăi, apoi, cu un gest scurt, le ceru mercenarilor să tacă. Bărbatul corpolent sări jos din căruţă şi se apropie de Kaladin.

— Tu, îi spuse. Dezertorule. Armata alethi merge la război trecând pe-aici. Ştii ceva despre ţinutul ăsta?

— Să văd harta, răspunse Kaladin.

Tvlakv ezită, apoi i-o întinse.

El îşi scoase braţul printre gratii şi i-o smulse din mână. Pe urmă, fără să-i arunce vreo privire, o rupse în două. În câteva secunde, făcu din ea o sută de bucăţi, în faţa ochilor îngroziţi ai lui Tvlakv.

Negustorul de sclavi îşi strigă mercenarii, dar, în clipa când sosiră, Kaladin avea doi pumni de confeti de aruncat spre ei.

— Acum bucuraţi-vă, nemernicilor, le spuse, în timp ce fulgii de hârtie pluteau în jurul lor.

Le întoarse spatele, se duse în cealaltă parte a cuştii şi se aşeză, cu faţa spre ei.

Tvlakv rămase încremenit, fără grai. Pe urmă, roşu la faţă, arătă spre Kaladin şi şuieră ceva către mercenari. Bluth făcu un pas către cuşcă, apoi se răzgândi, îi aruncă o privire lui Tvlakv, ridică din umeri şi se îndepărtă. Negustorul de sclavi se întoarse spre Tag, dar celălalt mercenar se mulţumi să clatine din cap, spunând ceva cu voce scăzută.

După ce-şi înjură câteva minute mercenarii laşi, Tvlakv înconjură cuşca, apropiindu-se de Kaladin. Şi îi vorbi cu voce surprinzător de calmă:

— Văd că-ţi merge capul, dezertorule. Ai izbutit să devii nepreţuit. Ceilalţi sclavi ai mei nu sunt de pe-aici, iar eu n-am mai făcut drumul ăsta niciodată. Te poţi tocmi. Ce vrei

în schimb, ca să ne călăuzeşti? Eu îţi făgăduiesc o masă-n plus în fiecare zi, dac-o să fiu mulţumit.

— Vrei să conduc eu caravana?

— Ţi-am urma indicaţiile.

— Bine. Mai întâi, găseşte o stâncă.

— De ce, vrei un loc de unde poţi vedea bine ţinutul?

— Nu, răspunse Kaladin, ar fi un loc de unde-aş putea să te-arunc.

Tvlakv îşi potrivi nervos tichia, împingându-şi spre spate una dintre sprâncenele albe, lungi.

— Mă urăşti. Asta-i bine. Ura o să te ţină puternic, o să te vând pentru un preţ bun. Numai că n-o să te poţi răzbuna decât dacă ajung să te scot pe piaţă. Eu n-o să te las să fugi. Dar poate de la altcineva o să reuşeşti. Aşa că, vezi tu, ai tot interesul să fii vândut.

— Nu vreau să mă răzbun, zise Kaladin.

Vântsprenul se întoarse – se îndepărtase pentru o vreme ca să inspecteze unul dintre tufişurile stranii. Se opri în aer şi apoi începu să se învârtă în jurul feţei negustorului, studiindu-i-o. Dar se părea că el nu putea să-l vadă.

— Nu vrei să te răzbuni? se încruntă Tvlakv.

— Nu merge. Am învăţat lecţia asta cu mult timp în urmă.

— Cu mult timp în urmă? Nu pari să ai mult de optsprezece ani, dezertorule.

Ghicise destul de bine. Avea nouăsprezece. Chiar nu trecuseră decât patru ani de când intrase în oastea lui Amaram? Se simţea ca şi cum ar fi îmbătrânit cu vreo doisprezece.

— Eşti tânăr, continuă Tvlakv. Ai putea să-ţi schimbi soarta. Există oameni care au o viaţă dincolo de însemnul de sclav – vezi tu, ai putea să te răscumperi. Sau să-ţi convingi unul dintre stăpâni să te elibereze. Ai putea

redeveni om liber. Nu e chiar atât de neobişnuit.

— De stigmatele astea n-o să scap niciodată, Tvlakv, zise pufnind Kaladin. Probabil ştii c-am încercat să fug – şi am dat greş – de zece ori. Mercenarii tăi nu sunt prudenţi doar din pricina acestor glife, e vorba de mai mult decât atât.

— Eşecurile din trecut nu dovedesc că nu există şanse în viitor, nu?

— Sunt terminat. Nu-mi mai pasă, zise şi se uită la negustorul de sclavi. În plus, tu nu crezi ce spui. Mă-ndoiesc că unul ca tine ar mai putea să doarmă noaptea dacă s-ar gândi că sclavii pe care i-a vândut vor putea fi liberi într-o bună zi şi vor veni să-l caute.

Tvlakv râse.

— Poate, dezertorule. Poate ai dreptate. Sau, vezi tu, poate mă gândesc că, dac-o să fii liber, o să-l vânezi mai întâi pe primul om care te-a vândut ca sclav. Pe înaltul Lord Amaram, nu-i aşa? Moartea lui o să mă avertizeze şi-o să mă ascund.

De unde ştia? De unde auzise de Amaram? „O să-i dau de urmă”, îşi spuse Kaladin. „O să-l spintec cu mâna mea. O să-i sucesc gâtul, o să...”

— Da, zise Tvlakv, privindu-i cu atenţie chipul, aşadar ai minţit când ai spus că nu eşti însetat de răzbunare. Înţeleg.

— De unde ştii de Amaram? se încruntă Kaladin. De atunci am trecut printr-o jumătate de duzină de mâini.

— Oamenii vorbesc. Negustorii de sclavi mai mult decât mulţi alţii. Vezi tu, trebuie să fim prieteni între noi, fiindcă nimeni altcineva nu ne-nghite.

— Atunci ştii că n-am primit stigmatul de sclav pentru dezertare.

— A, dar, vezi tu, asta trebuie să pretindem. Vinovaţii de fărădelegi grave nu se vând prea bine. Cu glifa *shash* de pe

fruntea ta, o să-mi fie destul de greu să te dau la un preţ bun. Şi, dacă n-o să te pot vinde, atunci… ei, n-o să-ţi doreşti s-ajungi în situaţia asta. Aşa c-o să jucăm împreună un joc. Eu o să spun că eşti dezertor. Iar tu n-o să spui nimic. Cred că e simplu.

— E ilegal.

— Nu suntem în Alethkar, zise Tvlakv, aşa că nu există nicio lege. În plus, dezertarea e motivul oficial al vânzării tale. Încearcă să pretinzi altceva şi n-o să te-alegi decât c-o reputaţie de mincinos.

— Iar tu, doar c-o bătaie de cap şi nimic altceva.

— Parcă spuneai că-ţi lipseşte dorinţa de răzbunare împotriva mea.

— Aş putea s-o capăt.

Tvlakv râse.

— A, dacă n-ai căpătat-o până acum, n-o mai capeţi niciodată! În plus, nu m-ai ameninţat c-o să mă arunci de pe-o stâncă? Cred că ai căpătat-o deja. Însă acum trebuie să discutăm cum o să facem. Vezi tu, harta mea şi-a găsit sfârşitul înainte de vreme.

Kaladin şovăi, apoi oftă.

— Nu ştiu, spuse, cu sinceritate. Nici eu n-am mai fost pe-aici.

Tvlakv se încruntă. Se aplecă spre cuşcă, uitându-se cu atenţie la Kaladin, dar păstră totuşi distanţa. O clipă mai târziu, clătină din cap.

— Te cred, dezertorule. Ei bine, va trebui să mă-ncred în memoria mea. Harta era proastă, oricum. Aproape mă bucur c-ai rupt-o, fiindcă eram tentat s-o fac eu. Dac-o să dau peste portretele fostelor mele neveste, o să am grijă să-ţi iasă în cale şi să profite de talentele tale unice.

Şi negustorul de sclavi se îndepărtă agale.

Kaladin îl privi plecând, apoi înjură cu voce scăzută.

— Pentru ce-a fost asta? întrebă vântsprenul, cu capul lăsat pe umăr, venind către el.

— Aproape că m-am pomenit găsindu-l pe placul meu, răspunse Kaladin, dându-se cu capul se cuşcă.

— Dar… după ceea ce-a făcut…

El ridică din umeri.

— N-am spus că Tvlakv nu e un nemernic. Numai că e unul simpatic, spuse şovăind, apoi se strâmbă. Ăştia sunt din soiul cel mai rău. După ce-i omori, te trezeşti în final că te simţi vinovat.

În timpul marilor furtuni, apa pătrundea în căruţe. Ceea ce nu era surprinzător; Kaladin bănuia că Tvlakv ajunsese negustor de sclavi în urma unui ghinion. Ar fi putut face negoţ cu altceva, dar, dintr-un anumit motiv – lipsa banilor, nevoia de a pleca în grabă din locul unde trăise până atunci – îl silise să-şi aleagă cea mai josnică îndeletnicire.

Oamenii ca el nu-şi puteau permite niciun lux, şi nici măcar lucruri de calitate. Abia izbuteau să-şi plătească datoriile. În cazul său, asta însemna să aibă căruţe în care pătrundea apa. Părţile laterale, din scânduri, erau destul de rezistente ca să facă faţă vântului, dar nu erau confortabile.

De data asta, Tvlakv fusese cât pe ce să n-apuce să facă toate pregătirile pentru marea furtună. Din câte se părea, pe harta ruptă de Kaladin, care fusese cumpărată de la un furtunoveghetor rătăcitor, era trecută şi o listă a datelor la care se aştepta o asemenea furtună. Acestea puteau fi prezise cu ajutorul calculelor matematice; tatăl lui Kaladin îşi făcuse din asta o pasiune. Era în stare să afle data exactă în opt cazuri din zece.

Scândurile laterale zăngăneau lovindu-se de gratii sub

izbiturile vântului şi căruţa se cutremura, clătinându-se de parcă ar fi fost jucăria unui uriaş neîndemânatic. Lemnul gemea şi prin crăpături ţâşneau jeturi de apă rece ca gheaţa. Tot pe-acolo pătrundea şi lumina fulgerelor, însoţită de bubuitul tunetelor. Era singura lumină pe care-o aveau.

Din când în când, străfulgerarea luminoasă nu era urmată de tunet. Şi sclavii gemeau înspăimântaţi, gândindu-se la Părintele Furtunii, la umbrele Radianţilor Pierduţi sau la Pustiitori – căci despre toţi aceştia se spunea că bântuiau în timpul celor mai violente furtuni. Sclavii se îngrămădeau unii într-alţii în celălalt capăt al căruţei, împărţindu-şi căldura trupurilor. Kaladin nu li se alăturase, stătea singur, cu spatele către gratii.

Lui nu-i era frică de creaturile care umblau prin furtună. În armată, fusese nevoit să-nfrunte o furtună sau două stând sub buza protectoare a unui ieşind stâncos sau într-un alt adăpost improvizat. Nimănui nu-i plăcea să fie afară în timpul furtunilor, dar uneori n-aveai încotro. Creaturile care se plimbau prin vijelie – poate chiar şi Părintele Furtunii însuşi – nu erau nici pe departe atât de letale ca pietrele şi crengile azvârlite în aer. De fapt, partea cea mai periculoasă era prima rafală de apă şi de vânt – zidul furtunii. Pe urmă, cu cât dura mai mult, cu atât mai mult îşi pierdea furtuna puterea, până când nu mai lăsa în urmă decât câteva picături de ploaie – stropeala.

Nu, nu-şi făcea griji cu gândul la Pustiitorii în căutare de carne pentru ospăţ. Se temea să nu i se-ntâmple ceva lui Tvlakv. Negustorul de sclavi aştepta încetarea urgiei într-o chichineaţă de lemn, construită în partea de jos a căruţei sale. Era, aparent, cel mai adăpostit loc din caravană, dar o întorsătură nenorocoasă a sorţii – un bolovan azvârlit de vânt sau prăbuşirea căruţei – l-ar fi putut ucide. Într-o

asemenea eventualitate, Kaladin îi vedea pe Bluth şi Tab fugind şi lăsându-i pe toţi în cuştile lor, cu părţile laterale zăvorâte. Sclavii ar fi avut parte de o moarte lentă, ucişi de foame şi de sete şi copţi de soare în acele cutii.

Furtuna continua, zgâlţâind căruţa. Vânturile păreau uneori vii. Şi cine putea spune că nu erau? Vântsprenii erau *atraşi* de palele de vânt sau erau pale de vânt? Suflete ale forţei care voia, cu disperare, să distrugă căruţa lui Kaladin?

Conştientă sau nu, forţa aceea dădu greş. Căruţele erau prinse cu lanţuri de nişte bolovani din apropiere şi aveau roţile blocate. Rafalele îşi pierdură puterea. Fulgerele încetară şi înnebunitorul răpăit de tobă al ploii se preschimbă într-o înşiruire de lovituri uşoare. În timpul călătoriei lor, o furtună răsturnase una dintre căruţe. Dar scăpase cu doar câteva urme de lovituri, iar sclavii din interior se aleseseră doar cu vânătăi.

Paravanul de lemn din dreapta lui Kaladin se cutremură pe neaşteptate, apoi căzu, cu clemele desfăcute de Bluth. Ca să se apere de apă, mercenarul îşi purta haina de piele, iar de pe borul pălăriei i se revărsau şuvoaie în timp ce lăsa gratiile cuştii şi oamenii din ea în bătaia ploii. Era o ploaie rece, deşi nu atât de pătrunzătoare ca în toiul furtunii. Îi împroşcă pe Kaladin şi pe sclavii înghesuiţi laolaltă. Tvlakv poruncea întotdeauna să fie descoperite căruţele înainte de încetarea ploii; spunea că numai aşa puteau fi spălaţi sclavii, scăpându-i de duhoare.

Bluth împinse paravanul din scânduri în locaşul lui de sub căruţă, apoi deschise alte două părţi laterale. Numai peretele din faţă – cel dincolo de care stătea vizitiul – nu se putea lăsa în jos.

— E puţin cam devreme ca să dai jos paravanele, Bluth, zise Kaladin.

Încă nu începuse stropeala – ultima parte a furtunii, când ploaia răpăia cu blândeţe. Încă mai cădea în rafale grele şi vântul se mai năpustea când şi când.

— Stăpânul vrea să fiţi azi spălaţi pe de-a-ntregul.

— De ce? întrebă Kaladin, ridicându-se, cu apa şiroindu-i din zdrenţele cafenii.

Mercenarul nu-i mai dădu atenţie. „Poate ne-apropiem de destinaţie”, se gândi el, plimbându-şi privirea peste peisajul din jur.

În ultimele câteva zile, dealurile fuseseră înlocuite de movile pietroase neuniforme – locuri unde vânturile mistuitoare lăsaseră în urmă stânci sfărâmate şi contururi în zigzag. Iarba urca pe pantele stâncoase scăldate în soare în cea mai mare parte a timpului, iar în umbră creşteau din belşug alte plante. Imediat după o mare furtună, ţinutul era mai viu ca oricând. Polipii mugurilor de stâncă pocneau şi-şi azvârleau lujerii în jur. Din toate crăpăturile se înălţau alte soiuri de lujeri, absorbind rapid apa. Frunzele încreţite ale copacilor şi ale tufelor se întindeau. Cremlingi de toate felurile se tăvăleau prin bălţi, savurând festinul. Insectele zumzăiau în aer; crustaceele mai mari – crabii şi piciorogarii – ieşeau din ascunzători. Până şi pietrele păreau să prindă viaţă.

Kaladin zări vreo şase vântspreni zburându-i pe deasupra capului, cu siluete lor translucide alergând după ultimele rafale ale furtunii – sau călătorind alături de ele. În jurul plantelor se înălţau lumini minuscule. Viaţăspreni. Păreau fire de praf verde, strălucitor, sau roiuri de insecte minuscule, translucide.

Un piciorogar – cu ţepii ca nişte fire pe păr ridicaţi în aer ca să simtă orice schimbare a vântului – se urcă pe-o latură a căruţei cu zecile de perechi de picioare înşiruite sub trupul său lung. Priveliştea era destul de familiară, dar

nu mai văzuse niciodată unul cu o carapace de un violet atât de intens. Unde ducea Tvlakv caravana? Dealurile necultivate erau perfecte pentru agricultură. Ai fi putut împrăştia pe ele sevă de cioată-grea – amestecată cu seminţe de lavis – în timpul anotimpului cu furtuni slabe care urma după Lăcrimare. În patru luni, pe tot dealul ar fi crescut polipi mai mari decât un cap de om, gata să crape, revărsându-şi grăunţele din interior.

Chullii se foiau greoi, ospătându-se cu muguri-de-stâncă, cu melci şi cu tot soiul de crustacee mărunte, apărute după furtună. Tag şi Bluth le puseră în tăcere hamurile şi Tvlakv se târî, ursuz, afară din adăpostul lui ferit de apă. Îşi puse o tichie şi o mantie neagră, ca să-l apere de ploaie. Ieşea rareori înainte de a înceta furtuna cu desăvârşire; era *foarte* nerăbdător să se vadă ajuns la destinaţie. Oare se aflau chiar atât de aproape de coastă? Era singurul loc de pe Dealurile Nerevendicate unde găseai oraşe.

Câteva minute mai târziu, căruţele călătoreau iarăşi pe terenul denivelat. Kaladin se aşeză din nou când cerul începu să se limpezească, iar din marea furtună nu mai rămăsese decât o pată de întuneric, deasupra orizontului vestic. Soarele aduse bine-venita căldură şi sclavii o savurară, scăldaţi în razele sale, cu apa picurându-le din haine şi scurgându-se către partea din spate a căruţei care înainta legănându-se.

O panglică translucidă de lumină veni imediat spre Kaladin, ca o săgeată. Prezenţa micului vântspren ajunsese să i se pară de la sine înţeleasă. Plecase în timpul furtunii, dar se întorcea. Ca de obicei.

— Am văzut şi alţii de soiul tău, îi spuse Kaladin, într-o doară.

— Alţii? întrebă ea, luând înfăţişarea unei femei tinere.

Începu să-l înconjoare păşind prin aer, răsucindu-se din

când în când şi dansând în ritmul unei muzici pe care el n-o auzea.

— Alţi vântspreni, zise Kaladin. Alergau după furtună. Sigur nu vrei să pleci cu ei?

Ea se uită cu jind către vest.

— Nu, răspunse în cele din urmă, continuându-şi dansul. Îmi place aici.

Kaladin ridică din umeri. Vântsprena pusese capăt numeroaselor feste pe care i le juca la început, aşa că nu-l mai deranja câtuşi de puţin.

— Sunt şi alţii ca tine prin preajmă, spuse ea. Alţii ca tine.

— Sclavi?

— Nu ştiu. Oameni. Nu cei de-aici. Ceilalţi.

— Unde?

Ea arătă către est cu un deget alb, translucid.

— Acolo. Mulţi. O grămadă.

Kaladin se ridică în picioare. Nu-şi putea imagina că un spren ştia să aprecieze corect distanţele şi mărimile. „Da…” Îşi îngustă ochii, scrutând orizontul. „Ăla e fum. Din coşurile caselor?” Mirosul ajunse la el pe o pală de vânt. Dacă n-ar fi fost ploaia, l-ar fi simţit mai devreme.

Trebuia să-i pese? N-avea nicio importanţă unde era sclav, pentru că tot sclav avea să fie. Îşi acceptase soarta. Ăsta era noul lui fel de-a fi. Nu te sinchisi, nu te agita.

Cu toate acestea, aruncă priviri pline de curiozitate când căruţa urcă pe un deal şi oferi sclavilor din cuşcă ocazia să vadă foarte bine tot ce se afla în faţa lor. Nu era un oraş. Era ceva mai grandios, mai întins. O imensă tabără militară.

— Mărite Părinte al Furtunilor… şopti Kaladin.

Zece corpuri de oaste îşi organizaseră bivuacul în familiarul stil alethi – circular, după rang, cu vivandiere pe

margini, cu mercenari pe un inel plasat foarte aproape, în interiorul celui ocupat de ele, având-u-i în mijloc pe soldaţii-cetăţeni şi chiar în centru pe ofiţerii ochi-luminoşi. Se instalaseră în interiorul unui şir de formaţiuni stâncoase enorme, de forma unor cratere, cu deosebirea că marginile erau mai neuniforme, mai zigzagate. Ca o coajă de ou spart.

Cu opt luni în urmă, Kaladin plecase dintr-o armată asemănătoare, cu toate că forţele de care dispunea Amaram erau mult mai puţine. Cea pe care o privea acum acoperea mai multe mile de stâncă, întinzându-se spre nord şi sud. O mie de stindarde, purtând o mie de perechi de glife de familie diferite, fluturau trufaşe în aer. Erau şi câteva corturi – mai ales pe marginile taberei – dar cea mai mare parte a soldaţilor erau adăpostiţi în barăci mari de piatră. Deci era vorba despre Animmozi.

Deasupra taberei aflate chiar în faţa lor flutura un drapel văzut de Kaladin în cărţi. Albastru-închis, cu glife albe – *khokh* şi *linil* – stilizate şi pictate sub forma unei săbii aşezate pe verticală în faţa unei coroane. Casa Kholin. Casa Regală.

Copleşit, Kaladin privi dincolo de tabără. Peisajul dinspre răsărit era aşa cum îl descriau zece istorisiri diferite şi amănunţite ale campaniei regelui împotriva trădătorilor parshendi. Era o suprafaţă stâncoasă plană, plină de crăpături – atât de întinsă încât nu-i zărea marginea din cealaltă parte – sfărâmată şi despicată de prăpăstii abrupte, late de trei până la cinci stânjeni. Erau atât de adânci încât se pierdeau în beznă şi alcătuiau un mozaic zimţat de platouri inegale. Unele imense, altele minuscule. Şesul vast părea o farfurie care se spărsese şi fusese refăcută din bucăţi, cu mici goluri între ele.

— Câmpiile Sfărâmate, şopti Kaladin.

— Ce? întrebă vântsprena. Ce s-a-ntâmplat?

El clătină din cap, uluit.

— Mi-am petrecut mai mulţi ani străduindu-mă s-ajung aici. Era dorinţa lui Tien, cel puţin către sfârşit. Voia să vină aici, să lupte pentru rege…

Şi acum Kaladin ajunsese în locul visat. În cele din urmă. „Din întâmplare.” Era atât de absurd încât îi venea să râdă. „Ar fi trebuit să-mi dau seama”, se gândi. „Ar fi trebuit să ştiu. Nu ne-am îndreptat niciodată către coastă şi către oraşele ei. Am mers încoace. Către război.”

Ţinutul era supus legilor şi regulilor alethi. Crezuse că Tvlakv voia să se ferească de ele. Dar probabil că, pe de altă parte, acolo putea obţine preţurile cele mai bune.

— Câmpiile Sfărâmate? întrebă un alt sclav. Serios?

Toţi ceilalţi se îngrămădiră în jurul lui, să se uite afară.

În entuziasmul lor subit, păreau să fi uitat că se temeau de Kaladin.

— Sunt *chiar* Câmpiile Sfărâmate! exclamă altcineva. Aia e armata regelui!

— Poate c-aici vom găsi dreptatea, spuse un alt bărbat.

— Am auzit că servitorii Casei Regale trăiesc la fel de bine ca negustorii cei mai de soi, interveni altul. Probabil că şi sclavii lui o duc mai bine. Ne vom afla în ţinuturi vorine; o să primim şi plată pentru munca noastră.

Cel puţin ăsta era un lucru adevărat. Când munceau, sclavii trebuiau să primească în schimb o mică sumă de bani – jumătate din plata unui om liber, ceea ce adesea însemna deja mai puţin decât ar fi primit, pentru aceeaşi muncă, un cetăţean cu drepturi depline. Dar era totuşi ceva, şi legile poporului alethi o impuneau. Numai ardenţii – care nu puteau să posede nimic – nu erau obligaţi să plătească. Adică ei şi parshii. Însă parshii erau mai degrabă animale decât orice altceva.

Un sclav îşi putea folosi câştigurile pentru plata datoriei sale, răscumpărându-şi astfel libertatea după ani de muncă. Teoretic.

Ceilalţi continuară să pălăvrăgească în timp ce căruţa cobora dealul, dar Kaladin se trase deoparte. Bănuia că posibilitatea de a-ţi plăti propriul preţ era o înşelătorie, menită să păstreze docilitatea sclavilor. Datoria era enormă, mult mai mare decât suma pentru care fuseseşi vândut, iar strângerea banilor necesari se dovedea în realitate imposibilă.

El le ceruse foştilor stăpâni să-i dea banii care i se cuveneau. Iar ei găsiseră întotdeauna cum să-l înşele – punându-i la socoteală adăpostul oferit, mâncarea. Aşa erau ochi-luminoşii. Roshone, Amaram, Katarotam… Toţi ochi-luminoşii pe care-i cunoscuse Kaladin, fie ca sclav, fie ca om liber, se dovediseră corupţi până-n măduva oaselor, în ciuda seninătăţii şi a frumuseţii lor exterioare. Erau ca nişte leşuri în putrefacţie, înveşmântate în mătăsuri superbe.

Ceilalţi sclavi continuau să vorbească despre armata regelui şi despre dreptate. „Dreptate?” se întrebă Kaladin, rezemându-se de gratii. „Nu sunt convins că aşa ceva există.” Dar se pomeni totuşi punându-şi întrebări. Aceea era armata regelui – oştile celor zece înalţi prinţi, adunate laolaltă – venită să ducă la îndeplinire Pactul Răzbunării.

Dacă tânjea după ceva, atunci Kaladin îşi dorea să ţină în mână o suliţă. Să lupte din nou, să-ncerce să caute calea înapoi, către omul care fusese. Un om căruia îi păsa.

Şi, dacă putea găsi undeva calea aceea, atunci avea s-o găsească acolo.

5
ERETICA

„Am văzut sfârşitul, i-am auzit numele. Noaptea Suferinţelor, Adevărata Devastare. Furtuna Eternă.”

Culeasă în prima zi din nanes, în anul 1172, cu 15 secunde înainte de moarte. Subiectul era un tânăr ochi-întunecaţi, de origine necunoscută.

Shallan nu se aşteptase ca Jasnah Kholin să fie atât de frumoasă.

Era o frumuseţe maiestoasă, matură – pe care o poţi găsi în portretul câte unei erudite rămase în istorie. Shallan îşi dădu seama că fusese naivă când îşi închipuise că era o fată bătrână urâtă, ca matroanele severe care-i fuseseră profesoare cu ani în urmă. Cum altfel şi-ar fi putut imagina o eretică trecută de treizeci şi cinci de ani – şi încă nemăritată?

Jasnah nu era nicidecum astfel. Era înaltă şi zveltă, cu pielea curată, cu sprâncene negre şi subţiri şi cu păr bogat, de un negru profund, ca onixul. Îl purta în parte ridicat, înfăşurat în jurul unei mici bijuterii aurii, de forma unui sul de pergament, şi fixat cu două ace de păr lungi. Restul îi cădea pe ceafă în bucle strânse, mici. Chiar şi aşa, răsucit şi buclat, îi ajungea până la umeri – lăsat liber, era probabil tot atât de lung ca al lui Shallan, care trecea de jumătatea spatelui.

Avea faţa cam pătrăţoasă şi ochii de un violet-deschis, o culoare aparte. Asculta spusele unui bărbat în robă portocaliu-închis cu alb, culorile regale din Kharbranth. Luminata Kholin era cu câteva degete mai înaltă decât

bărbatul – după toate aparenţele, în tot ceea ce se spunea despre înălţimea alethilor nu exista nicio exagerare. Jasnah se uită la Shallan, remarcându-i prezenţa, apoi îşi îndreptă din nou atenţia către conversaţie.

Părinte al Furtunii! Femeia aia *era* sora unui rege. Rezervată, statuară, cu veşminte imaculate, albastre cu argintiu. Ca şi a lui Shallan, rochia ei avea nasturi în părţi şi un guler înalt, numai că pieptul îi era mult mai plin. De la talie în jos, fusta largă curgea către podea în falduri generoase. Mânecile erau lungi şi maiestoase, iar stânga era închisă cu nasturi ca să-i ascundă mâna interzisă.

Pe mâna liberă purta o bijuterie ieşită din comun: două inele şi o brăţară unite prin mai multe lănţişoare ce susţineau, pe dosul mâinii, un grupaj triunghiular de nestemate. Un Animmod – nume ce li se dădea atât omului care ducea actul la îndeplinire, cât şi fabrialului care-l făcea posibil.

Shallan se strecură în încăpere, încercând să vadă mai bine imensele şi strălucitoarele pietre preţioase. Inima începu să-i bată ceva mai repede. Animmodul era identic cu cel găsit de ea şi de fraţii ei în buzunarul interior al hainei tatălui lor.

Jasnah şi bărbatul în robă se îndreptară spre ea, continuând să discute. Cum avea să reacţioneze prinţesa acum, când noua pupilă o ajunsese în sfârşit din urmă? Avea să fie furioasă din pricina întârzierii? Pentru asta, Shallan n-avea nicio vină, dar oamenii le pretindeau adesea inferiorilor lor lucruri iraţionale.

Aidoma sălii imense din exterior, şi culoarul acela fusese tăiat în stâncă, dar era mult mai bogat ornamentat, cu nişte candelabre sofisticate, din pietre preţioase cu Lumină de Furtună. Predominau granatele de un violet intens, considerate nestematele de cea mai mică valoare. Chiar şi

aşa, împrăştiindu-şi lumina violetă, străluceau în număr atât de mare încât un candelabru valora o mică avere. Shallan era impresionată de simetria şi de frumuseţea modelului alcătuit din cristalele aninate de o parte şi de alta a fiecărui candelabru.

Când Jasnah se apropie, Shallan începu să audă ce spunea.

— … daţi seama că o asemenea acţiune ar putea stârni o reacţie nefavorabilă din partea devoţiunilor? întreba ea, în alethi.

Limba semăna foarte bine cu vedena maternă a lui Shallan, şi ea învăţase s-o vorbească încă din copilărie.

— Da, Luminăţia Ta, răspunse bărbatul în robă.

Era destul de bătrân, cu barba albă împletită şi cu ochi de un verde palid. Expresia sinceră şi blajină părea să trădeze o mare îngrijorare; purta o pălărie turtită, cilindrică, asortată cu portocaliul şi albul robei sale. Un veşmânt bogat. Oare era un soi de intendent regal?

Nu. Nestematele de pe degetele lui, ţinuta, respectul pe care i-l arătau ceilalţi ochi-luminoşi din grup… „Părinte al Furtunii!” se gândi Shallan. „Trebuie să fie chiar regele!” Nu fratele lui Jasnah, Elhokar, ci regele Kharbranth-ului. Taravangian.

Shallan se grăbi să facă o reverenţă potrivită cu rangul lui, fapt care nu-i scăpă lui Jasnah.

— Ardenţii au o mare influenţă aici, Maiestate, spuse aceasta, cu voce egală.

— Cum am şi eu, răspunse regele. Nu trebuie să vă faceţi griji din pricina mea.

— Perfect, zise Jasnah. Termeni voştri sunt uşor de respectat. Conduceţi-mă acolo şi-o să văd ce pot face. Dar pe drum vă rog să mă scuzaţi, trebuie să mă ocup de cineva.

Îşi flutură scurt mâna către Shallan, invitând-o să li se alăture.

— Fireşte, Luminăţia Ta, spuse regele.

Părea să-i recunoască autoritatea lui Jasnah. Kharbranth era un regat foarte mic – alcătuit dintr-un singur oraş – pe când Alethkar era cel mai puternic din lume. Indiferent care-ar fi fost protocolul, o prinţesă alethi putea fi, în realitate, de rang mai înalt decât un rege al Kharbranth-ului.

Shallan se grăbi s-o ajungă pe Jasnah, rămasă cu câţiva paşi în spatele regelui, care începuse să le vorbească servitorilor săi.

— Luminăţia Voastră, spuse ea. Sunt Shallan Davar, cea căreia i-aţi cerut să vă-ntâlnească. Regret profund că n-am izbutit să vin cât aţi fost în Dumadari.

— Nu e vina ta, răspunse Jasnah, cu o fluturare a degetelor. Nu m-aşteptam s-ajungi la timp. Însă, când ţi-am trimis biletul, nu ştiam încotro o să mă-ndrept după plecarea din Dumadari.

Nu părea furioasă; era semn bun. Shallan îşi simţi o parte a neliniştii spulberându-se.

— Sunt impresionată de tenacitatea ta, copilă, continuă prinţesa. La drept vorbind, nu m-aşteptam să mă urmăreşti atât de departe. După Kharbranth n-aveam de gând să-ţi mai las bilete, credeam c-ai renunţat. Cele mai multe o fac după primele câteva opriri.

Cele mai multe? Adică o pusese, *într-un fel,* la încercare? Şi ea făcuse ce trebuia?

— Da, chiar aşa, adăugă Jasnah, îngândurată. Poate-am să-ţi îngădui să ceri un loc în preajma mea, ca pupilă.

Şocată, Shallan fu cât pe ce să se-mpiedice. Să *ceară* locul? N-o făcuse deja?

— Luminăţie, spuse ea, credeam că… Ei bine, scrisoarea

voastră…

Jasnah îi aruncă o privire.

— Ţi-am oferit *o întrevedere,* tânără Davar. N-am promis c-o să te accept. În prezent, instruirea unei pupile şi grija pe care trebuie să i-o port sunt o distragere a atenţiei spre care mă simt prea puţin înclinată şi pentru care am prea puţin timp. Însă ai făcut un drum lung. O să iau în considerare cererea ta, dar trebuie să-nţelegi că sunt foarte strictă în privinţa pretenţiilor pe care le am.

Shallan îşi ascunse o strâmbătură.

— Nicio criză de isterie, remarcă Jasnah. E semn bun.

— Criză de isterie, Luminăţia Voastră? Din partea unei femei ochi-luminoşi?

— Numărul celor care-o fac te-ar surprinde, veni răspunsul sec al prinţesei. Dar purtarea ta nu e de-ajuns ca să-ţi câştigi locul. Spune-mi, cât de vastă îţi e educaţia?

— E vastă în unele domenii, zise Shallan. Şi are lipsuri vaste în altele, adăugă ea, şovăind.

— Prea bine, comentă Jasnah.

În faţa lor, regele părea să se grăbească, dar era destul de bătrân pentru ca până şi mersul grăbit să-i fie lent.

— Atunci s-o evaluăm. Răspunde-mi sincer şi fără exagerări, fiindc-o să-ţi descopăr repede minciunile. Şi nu simula modestia. N-am timp pentru fandosite.

— Am înţeles, Luminăţie.

— Să-ncepem cu muzica. În ce măsură consideri că ai talent?

— Am ureche muzicală, Luminăţie, răspunse Shallan, cu sinceritate. Mă descurc cel mai bine când cânt din gură, deşi am fost învăţată să cânt şi la ţiteră, şi la cimpoi. Sunt departe de cea mai bună interpretare pe care-aţi auzit-o, dar tot atât de departe şi de cea mai proastă. Ştiu cele mai multe balade istorice pe dinafară.

— Cântă-mi refrenul din „Adrene cea vioaie”.
— Aici?
— Nu-mi place să mă repet, copilă.
Shallan roşi, dar începu să cânte. Nu era cel mai bun spectacol pe care-l dăduse vreodată, dar vocea îi suna limpede şi nu se bâlbâi la niciun cuvânt.
— Bine, spuse Jasnah când se-ntrerupse ca să-şi tragă răsuflarea. Limbile?
Shallan şovăi o clipă, străduindu-se să pună capăt încercărilor disperate de a-şi aminti următorul vers. Limbi?
— Ştiu alethi, limba voastră maternă, fireşte. Ştiu să citesc destul de bine în thaylen şi vorbesc bine în azish. În selay mă pot face înţeleasă, dar nu ştiu s-o citesc.
Jasnah nu comentă. Nervozitatea lui Shallan începu să crească.
— Scrierea? întrebă prinţesa.
— Cunosc toate glifele majore, minore şi contemporane şi le pot trasa caligrafic.
— La fel ca majoritatea copiilor.
— Cunoscuţii mei spun că glifele ocrotitoare desenate de mine arată impresionat.
— Glife ocrotitoare? se miră Jasnah. Credeam că vrei să devii erudită, nu să faci negoţ cu superstiţii prosteşti.
— Ţin un jurnal de când eram copil, continuă Shallan, ca să exersez scrierea.
— Felicitări, comentă Jasnah. Dac-o să am nevoie de cineva care să scrie un tratat despre poneiul său împăiat sau o relatare despre pietricica interesantă pe care-a descoperit-o, o să trimit după tine. Nu-mi poţi spune nimic care să demonstreze că ai un talent adevărat?
Shallan roşi.
— Cu tot respectul, Luminăţie, aveţi o scrisoare scrisă de mâna mea, şi a fost destul de convingătoare ca să mă

primiţi în această audienţă.

— O dovadă valabilă, încuviinţă Jasnah, dând din cap. Ţi-a luat destul de mult ca s-o găseşti. Cum stai cu logica şi cu artele înrudite cu ea?

— Mi-am însuşit toate cunoştinţele fundamentale din matematică – răspunse Shallan, cu obrajii încă împurpuraţi – şi l-am ajutat adesea pe tata, făcând calculele de mai mică importanţă. Am citit în întregime scrierile lui Tormas, Nashan, Niali cel Drept şi – fireşte – pe ale lui Nohadon.

— Placini?

Cine?

— Nu.

— Gabrathin, Yustara, Manaline, Syasikk, Shauka-fiică-Hazweth?

Shallan strânse din umeri şi clătină din nou din cap. Ultimul nume era evident shin. Din rândurile populaţiei shin *chiar* se ridicaseră maeştri ai logicii? Jasnah se aştepta cu adevărat ca pupilele ei să studieze texte atât de obscure?

— Înţeleg, spuse prinţesa. Ei, cum e cu istoria?

Istoria. Shallan strânse mai tare din umeri.

— Păi… Luminăţie, e unul dintre domeniile în care am lipsuri evidente. Tata n-a reuşit niciodată să-mi găsească o profesoară destul de bună. Am citit cărţile de istorie aflate în posesia lui…

— Ce cărţi?

— În primul rând, toată seria *Expuneri,* semnată de Barlesha Lhan.

Jasnah îşi flutură cu dispreţ mâna liberă.

— Abia dacă valorează cât timpul consumat ca să le scrie. E, în cel mai bun caz, o trecere în revistă a evenimentelor, pe înţelesul tuturor.

— Îmi cer scuze, Luminăţie.

— Ai lipsuri stânjenitoare. Istoria e *cea* mai importantă dintre subartele literare. Ar fi fost de aşteptat ca părinţii tăi să dea dovadă de o grijă deosebită în acest domeniu, dacă sperau să te trimită la studiu sub oblăduirea unui istoric de talia mea.

— Împrejurările în care mi-am făcut cererea sunt neobişnuite, Luminăţie.

— Ignoranţa e rareori neobişnuită, tânără Davar. Cu cât înaintez în vârstă, cu atât înţeleg mai bine că e starea firească a minţii omeneşti. Sunt foarte mulţi cei care continuă să se străduiască să-i apere sacralitatea, aşteptându-se să fim impresionaţi de eforturile lor.

Shallan roşi din nou. Ştia că avea anumite lipsuri, dar pretenţiile lui Jasnah erau exagerate. Nu răspunse, continuă doar să meargă alături de femeia mai înaltă. Oricum, cât de lung putea fi coridorul ăla? Era atât de emoţionată încât nici măcar nu se uita la picturile pe lângă care treceau. Îşi continuară drumul, dând un colţ şi pătrunzând tot mai adânc în inima muntelui.

— Ei, atunci să trecem la ştiinţe, continuă Jasnah, cu nemulţumire în glas. Ce poţi spune despre tine în privinţa lor?

— Am cunoştinţele fundamentale la care te poţi aştepta, în mod rezonabil, de la cineva de vârsta mea, răspunse Shallan, pe un ton mai rigid decât îşi dorise.

— Şi ce înţelegi prin asta?

— Pot să discut cu pricepere despre geografie, geologie, fizică şi chimie. Am studiat în mod deosebit zoologia şi botanica, iar pe domeniul tatălui meu mi-am putut continua studiile la un nivel rezonabil de independenţă. Dar dacă vă aşteptaţi să rezolv Enigma lui Fabrisan pocnind din degete, bănuiesc că veţi fi dezamăgită.

— N-am dreptul să le cer potenţialelor mele eleve lucruri

rezonabile, tânără Devar?

— Rezonabile? Cerinţele voastre sunt cam tot atât de rezonabile ca ale Celor Zece Heralzi în Ziua Încercării! Cu tot respectul, Luminăţie, s-ar părea că le cereţi potenţialelor pupile să fie deja maestre erudite. Aş putea găsi, în acest oraş, două ardente de optzeci de ani care *ar avea şanse* să corespundă pretenţiilor voastre. Ar putea veni la o întrevede pentru solicitarea unui loc de pupilă, dacă ar auzi destul de bine ca să vă poată răspunde la întrebări.

— Înţeleg, răspunse Jasnah. Părinţilor tăi le vorbeşti cu aceeaşi ranchiună?

Shallan tresări. În răstimpul petrecut printre marinari devenise prea slobodă la gură. Bătuse atâta drum doar ca s-o ofenseze pe Jasnah? Se gândi la fraţii ei sărăciţi, care se străduiau să păstreze acasă nişte aparenţe firave. Voia să se-ntoarcă la ei înfrântă, după ce-şi irosise şansele?

— Nu, Luminăţie. Nici vouă n-ar fi trebuit să vă vorbesc astfel. Îmi cer scuze.

— Ei, măcar eşti destul de umilă ca să-ţi recunoşti greşeala. Cu toate astea, sunt dezamăgită. De ce-a considerat mama ta că eşti pregătită să intri sub tutela cuiva?

— Mama a murit când nu eram decât o copilă, Luminăţie.

— Şi tatăl tău s-a însurat, la scurt timp, pentru a doua oară. Cu Malise Gevelmar, dacă nu mă-nşel.

Faptul că deţinea o asemenea informaţie o făcu pe Shallan să tresară. Casa Devar era foarte veche, dar puterea şi importanţa ei se aflau pe treapta de mijloc. Faptul că Jasnah cunoştea numele mamei vitrege a lui Shallan spunea foarte multe despre ea.

— Mama mea vitregă a murit de curând. Nu ea m-a

trimis să vă fiu pupilă. Am făcut totul din proprie iniţiativă.

— Condoleanţele mele, zise Jasnah. Poate c-ar trebui să fii alături de tatăl tău, să te ocupi de domeniul lui şi să-i alini suferinţa, în loc să-mi iroseşti mie timpul.

Bărbaţii care mergeau înaintea lor intrară într-un alt pasaj lateral. Jasnah şi Shallan îi urmară, pătrunzând într-un coridor mai mic; avea un covor cu model complicat, roşu cu galben, şi cu oglinzi atârnate de pereţi.

Shallan se întoarse spre Jasnah.

— Tata n-are nevoie de mine.

Şi, ei bine, spusese un adevăr.

— Dar eu am mare nevoie de Luminăţia Voastră, după cum a dovedit-o chiar această întrevedere. Dacă ignoranţa vă scârbeşte atât de mult, puteţi renunţa cu conştiinţa împăcată la ocazia de a mă scăpa de a mea?

— Am mai făcut-o, tânără Davar. Eşti a douăsprezecea copilă care-mi cere anul ăsta s-o accept drept pupilă.

„A douăsprezecea?” se miră Shallan. „Într-un singur an?” Îşi închipuise că femeile se fereau de Jasnah fiindcă ea nu se împăca deloc cu devoţiunile.

Ajuns la capătul culoarului îngust, grupul trecu de un alt colţ ca să se pomenească – spre surprinderea lui Shallan – într-un loc unde din tavan căzuse o bucată imensă de piatră. Lângă ea se aflau cam o duzină de servitori, unii părând foarte neliniştiţi. Ce se petrecea?

Se vedea că o mare parte din sfărâmături fuseseră deja îndepărtate, cu toate că golul din tavan se căsca ameninţător. Nu se deschidea către cer; înaintaseră coborând întruna şi erau probabil la o mare distanţă sub pământ. Un bolovan masiv, mai înalt decât un om, căzuse în dreptul unei uşi din stânga. N-aveai cum să pătrunzi în încăperea de dincolo de el. Shallan avea impresia că din partea cealaltă se auzeau zgomote. Regele se apropie de

piatră şi începu să vorbească pe un ton liniştitor. Scoase o batistă din buzunar şi-şi şterse fruntea bătrână.

— Pericolele care te pândesc când locuieşti într-o clădire tăiată direct în stâncă, spuse Jasnah, înaintând cu paşi mari. Când s-a-ntâmplat asta?

După câte se părea, nu fusese chemată în oraş special în acest scop; regele profita pur şi simplu de prezenţa ei.

— În timpul ultimei mari furtuni, Luminăţie, zise regele şi clătină din cap, stârnind tremurul mustăţii sale subţiri şi albe, cu colţurile atârnând. Arhitecţii palatului ar putea să taie o cale de intrare în cameră, dar ar dura, şi următoarea mare furtună e programată să ne lovească peste numai câteva zile. Mai mult, dacă o spargem s-ar putea să mai cadă o bucată din tavan.

— Credeam că oraşul Kharbranth e apărat de Marile Furtuni, Maiestate, spuse Shallan, iar Jasnah îi aruncă o privire aspră.

— Oraşul e adăpostit, copilă, răspunse regele. Însă muntele stâncos din spatele nostru este lovit cu o forţă destul de mare. Pe panta opusă, furtunile stârnesc uneori avalanşe, şi din acest motiv se cutremură tot interiorul. Se uită spre tavan. Surpările sunt o raritate şi noi am crezut zona asta foarte sigură, dar…

— Dar stânca e stâncă, completă Jasnah, şi e greu de spus dacă imediat sub partea de la suprafaţă se află sau nu o vână slabă.

Studie monolitul căzut din tavan, adăugând:

— O să fie o treabă grea. Probabil c-o să pierd o piatră focală foarte valoroasă.

— Dacă… începu regele, ştergându-şi din nou fruntea. Dacă am fi avut o Cristalsabie…

Jasnah îl întrerupse cu o fluturare a mâinii.

— Maiestate, nu încercam să renegociez înţelegerea

noastră. Dreptul de intrare în Palanaeum merită preţul. E de dorit să trimiteţi pe cineva după nişte cârpe ude. Şi trimiteţi majoritatea servitorilor în cealaltă parte a coridorului. Şi ar fi bine să aşteptaţi acolo, împreună cu ei.

— Voi rămâne aici, spuse regele, stârnind protestele tuturor însoţitorilor săi; printre aceştia se număra un bărbat voinic cu o platoşă de piele, care-i era probabil gardă de corp.

Dar el îşi ridică mâna zbârcită, reducându-i la tăcere.

— N-o să m-ascund ca un laş când nepoata mea e captivă înăuntru.

Nu era de mirare că părea atât de neliniştit. Jasnah nu mai insistă, iar Shallan îi citi în ochi că nu-i păsa dacă regele îşi risca viaţa. Şi, după toate aparenţele, nu se sinchisea nici de viaţa lui Shallan, fiindcă nu-i ceru să se îndepărteze. Servitorii veniră cu bucăţile de pânză udă şi le împărţiră. Jasnah o refuză pe ei. Regele şi garda sa de corp îşi acoperiră cu ale lor nările şi gura.

Shallan luă bucata ei. La ce era bună? Doi servitori strecurară câteva cârpe umede şi prin spaţiul dintre bolovan şi perete, pentru cei din interior. După care toţi slujitorii se grăbiră să se îndepărteze.

Jasnah cercetă piatra şi o împunse.

— Tânără Davar, ce metodă ai folosi ca să afli greutatea acestui bolovan? întrebă ea.

Shallan strânse din ochi.

— Păi, cred că l-aş întreba pe Maiestatea Sa. Probabil că arhitecţii săi au calculat-o.

Jasnah îşi lăsă capul pe-o parte.

— Un răspuns elegant. Au făcut-o, Maiestate?

— Da, Luminată Kholin, răspunse regele. Are, cu aproximaţie, cincisprezece mii de kavali.

Jasnah se uită la Shallan.

— Un punct în favoarea ta, tânără Davar. O erudită ştie că n-are rost să piardă timpul căutând să afle lucruri deja ştiute. O lecţie pe care eu o uit uneori.

La auzul cuvintelor, Shallan se simţi umflându-se în pene. Avea deja bănuiala că Jasnah nu împărţea cu uşurinţă astfel de laude. Asta-nsemna că încă o mai considera o posibilă pupilă?

Jasnah îşi ridică mâna liberă, cu Animmodul strălucindu-i pe piele. Shallan îşi simţi inima bătând mai repede. Nu mai văzuse pe nimeni făcând o Animmodelare. Ardenţii erau foarte secretoşi în privinţa folosirii fabrialelor şi nu ştiuse că tatăl ei avea unul până când nu-l găsiseră asupra lui. Bineînţeles că acela nu mai funcţiona. Era unul dintre principalele motive care-o aduseseră acolo.

Nestematele încastrate în Animmodul lui Jasnah erau enorme, unele dintre cele mai mari pe care le văzuse vreodată Shallan, fiecare valorând mai multe sfere. Una era cuarţ fumuriu, un cristal negru, pur. A doua era un diamant. Iar a treia era un rubin. Toate fuseseră tăiate – o piatră tăiată putea să absoarbă mai multă Lumină de Furtună – dându-li-se forma unor ovale strălucitoare, cu multe faţete.

Jasnah închise ochii şi-şi apăsă mâna pe bolovanul căzut. Îşi înălţă capul, respirând cu încetineală. Pietrele de pe dosul mâinii ei începură să lucească mult mai puternic, şi mai ales cuarţul fumuriu căpătă o strălucire atât de mare încât nu-l mai puteai privi.

Shallan îşi ţinu răsuflarea. Nu îndrăznea să facă nimic mai mult decât să clipească, întipărindu-şi scena în minte. Preţ de-o clipă îndelungată nu se întâmplă nimic.

Pe urmă auzi un sunet. Scurt. Un zăngănit gros, ca un cor de voci îndepărtate fredonând, la unison, o singură notă pură.

Mâna lui Jasnah se *afundă* în piatră.

Piatra dispăru.

O răbufnire de fum negru umplu coridorul. Îndeajuns ca s-o orbească pe Shallan; părea rezultatul a mii de incendii şi mirosea a lemn ars. Shallan se grăbi să-şi ridice cârpa udă în dreptul feţei şi căzu în genunchi. Era ciudat, dar urechile parcă i se înfundaseră, ca şi cum ar fi coborât de la o mare înălţime. Se văzu nevoită să înghită în sec ca să le desfunde.

Când începu să lăcrimeze, strânse cu putere din ochi şi-şi ţinu răsuflarea. Un sunet năvalnic îi inundă urechile.

Şi se stinse. Deschise ochii şi-l văzu pe rege alături de garda lui de corp, îngrămădiţi unul într-altul şi sprijiniţi de perete, lângă ea. Fumul încă se mai aduna sub tavan; mirosul puternic i se simţea pe tot culoarul. Jasnah stătea în picioare, cu ochii încă închişi, fără să vadă fumul, deşi funinginea i se aşternuse pe faţă şi pe haine. Lăsase urme şi pe pereţi.

Shallan citise despre astfel de lucruri, dar încă mai era cuprinsă de o veneraţie vecină cu spaima. Jasnah preschimbase bolovanul în fum şi, acesta fiind mult mai puţin dens decât piatra, transformarea îl spulberase dând naştere unei erupţii violente.

Era adevărat; Jasnah *chiar* avea un Animmod activ. Unul puternic. Nouă din zece Animmozi puteau face doar câteva transformări limitate: creau apă şi grâne din stâncă; dădeau naştere unor construcţii de piatră simple, cu câte o singură încăpere, din aer sau din pânză. Pentru un Animmod mare, ca al lui Jasnah, toate preschimbările erau posibile. Transforma practic orice substanţă în oricare alta. În ce hal trebuia să-i fi enervat pe ardenţi faptul că o relicvă atât de puternică şi de sacră se afla în mâinile cuiva care nu era dintr-ai lor… Şi încă într-ale unei eretice!

Shallan se ridică împleticindu-se, cu cârpa umedă peste nas şi gură, respirând astfel un aer umed, dar fără praf. Înghiţi în sec, fiindcă urechile i se înfundaseră iarăşi în clipa revenirii presiunii la normal. O clipă mai târziu, regele se repezi în încăperea acum deschisă. De cealaltă parte a pragului stătea, tuşind, o fetiţă înconjurată de mai multe dădace şi de alte servitoare. Regele o strânse în braţe. Era prea tânără ca să aibă o mânecă a modestiei.

Jasnah deschise ochii, clipind des, de parcă, pentru o clipă, n-ar fi ştiut prea bine unde se afla. Răsuflă adânc, dar nu tuşi. Ba chiar zâmbi, ca şi cum i-ar fi plăcut mirosul fumului.

Se întoarse către Shallan şi-şi concentră atenţia asupra ei.

— Încă mai aştepţi un răspuns. Mă tem că n-o să-ţi fie pe plac.

— Dar încă mai aveţi să-mi puneţi întrebări, spuse ea, impunându-şi să fie cutezătoare. Fără-ndoială că n-o să luaţi hotărârea înainte de a se încheia.

— N-am terminat? întrebă Jasnah, încruntându-se.

— Nu m-aţi întrebat despre toate artele feminine. Aţi lăsat deoparte pictura şi desenul.

— N-am niciodată cine ştie ce nevoie de ele.

— Dar se înscriu printre arte, insistă Shallan, simţind cum o cuprindea disperarea; la nimic altceva nu era atât de talentată! Mulţi sunt de părere că artele vizuale reprezintă culmea rafinamentului. Mi-am adus mapa. V-aş putea arăta ce ştiu să fac.

Jasnah îşi ţuguie buzele.

— Artele vizuale sunt frivole. Am cântărit faptele, copilă, şi nu te pot accepta. Îmi pare rău.

Lui Shallan i se strânse inima.

— Maiestate, îi spuse Jasnah regelui, aş vrea să merg la

Palanaeum.

— Acum? se miră regele, mângâindu-şi nepoata. Dar o s-avem un banchet…

— Vă apreciez oferta, spuse Jasnah, numai că *singurul* lucru pe care nu-l am din abundenţă e timpul.

— Puteţi merge, fireşte, încuviinţă regele. O să vă conduc chiar eu. Vă mulţumesc pentru ceea ce aţi făcut. Când am auzit că aţi cerut să vi se permită intrarea…

Continuă să trăncănească, adresându-i-se lui Jasnah, care străbătea coridorul alături de el fără nicio vorbă, lăsând-o pe Shallan în urmă.

Ea îşi strânse săculeţul la piept şi lăsă în jos pânza pe care şi-o ţinuse la gură. Şase luni de urmărire, pentru asta. Strânse cârpa în pumn, frustrată, şi apa plină de funingine i se prelinse printre degete. Voia să plângă. Şi probabil că asta ar fi făcut dacă ar mai fi fost copila de-acum şase luni.

Dar lucrurile se schimbaseră. *Ea* se schimbase. Dăduse greş, Casa Davar avea să cadă. Se simţi de două ori mai hotărâtă, deşi nu izbuti să-şi împiedice câteva lacrimi de frustrare să i se prelingă pe la colţurile ochilor. Nu intenţiona să renunţe decât dacă Jasnah avea s-o pună în lanţuri şi să le ceară apoi autorităţilor s-o scoată afară târâş.

Cu paşi surprinzător de fermi, plecă în aceeaşi direcţie în care dispăruse prinţesa. Cu şase luni în urmă, Shallan fusese aceea care le înfăţişase fraţilor săi un plan disperat. Avea să devină eleva lui Jasnah Kolin, erudita eretică. Nu ca să-şi desăvârşească educaţia. Nu ca să dobândească prestigiu. Ca să afle unde-şi ţinea Animmodul.

După care avea să i-l fure.

Harta taberei militare a lui Sadeas, întocmită pentru uzul unui simplu sulițaș, copiată prin hașurare în cărbune. Era scrijelită pe spatele unei cochilii de cremling de mărimea unei palme. Notațiile de pe copie au fost făcute cu cerneală de un cărturar alethi anonim, în jurul anului 1173

6
PODUL PATRU

„Mi-e frig, mamă, mi-e frig. Mamă? De ce mai aud încă ploaia? O să se-oprească?”

Culeasă în vevishes 1172, cu 32 de secunde înainte de moarte. Subiectul a fost o fetiţă ochi-luminoşi, de circa şase ani.

Tvlakv eliberă toţi sclavii din cuşti în acelaşi timp. De data asta nu se temea că ar fi putut să fugă sau să se revolte – nu când în spate n-aveau altceva decât pustietatea, iar în faţă erau peste o sută de mii de oşteni înarmaţi.

Kaladin coborî din căruţă. Se aflau în interiorul uneia dintre formaţiunile asemănătoare cu craterele, al cărei perete de piatră zimţată se înălţa chiar spre est. Terenul fusese curăţat de vegetaţie şi stânca era alunecoasă sub tălpile lui goale. Apa de ploaie se adunase în toate adânciturile, formând băltoace. Aerul era rece şi curat, iar soarele strălucea cu putere deşi, în acel ţinut răsăritean, el îşi simţea întotdeauna pielea jilavă.

Tot ce se vedea în jur vorbea de o armată instalată acolo de multă vreme; războiul începuse imediat după moartea bătrânului rege, cu aproape şase ani în urmă. Toată lumea istorisea poveşti despre noaptea aceea, noaptea când oamenii din triburile parshendi îl asasinaseră pe Regele Gavilar.

Pe lângă ei treceau grupuri de soldaţi, călăuzindu-se după cercurile trasate în toate răscrucile. Tabăra era înţesată de buncăre lungi, din piatră, iar corturile erau în număr mai mare decât i se păruse lui Kaladin când se

uitase de sus. Animmozii nu puteau fi folosiţi ca să creeze absolut toate adăposturile. După duhoarea din caravana sclavilor, locul acela mirosea bine, abundau izurile familiare, de piele argăsită şi de arme unse. Însă mulţi soldaţi aveau o ţinută dezordonată. Nu erau murdari, dar nu păreau nici din cale-afară de disciplinaţi. Hoinăreau pe câmp în grupuri, cu tunicile descheiate. Unii îi arătau pe sclavi cu degetul şi-şi băteau joc de ei cu grosolănie. Asta era oastea unui înalt prinţ? Forţa de elită care lupta pentru onoarea Alethkarului? Forţa din care îşi dorise să facă parte?

Bluth şi Tag îl urmăriră cu priviri atente în timp ce intra în rând, alături de ceilalţi sclavi, dar el nu încercă nimic. Nu era momentul să-i provoace – văzuse cum se purtau mercenarii când erau înconjuraţi de soldaţi adevăraţi. Cei doi îşi jucau rolul, mergând cu pieptul scos în faţă şi cu mâinile pe arme. Îmbrânciră câţiva sclavi ca să stea la locurile lor, împungându-l pe unul cu o bâtă în pântec şi înjurându-l cu brutalitate.

De Kaladin se ţineau la distanţă.

— Armata regelui, spuse sclavul de lângă el. Era bărbatul cu piele întunecată care-i vorbise despre fugă. Credeam c-o să fim vânduţi pentru lucrul în mină. Ei, aici n-o să fie nicidecum chiar atât de rău. O să curăţăm latrine sau o să reparăm drumuri.

Ce ciudat, s-aştepţi cu nerăbdare munca în latrine sau sub soarele fierbinte. Kaladin spera altceva. Spera. Da, descoperise că încă mai putea să spere. O suliţă în mâinile lui. Un duşman pe care să-l înfrunte. Aşa ar fi putut trăi.

Tvlakv vorbea cu o femeie ochi-luminoşi, care părea o persoană importantă. Îşi purta părul ridicat, într-o împletitură complicată, scânteind de ametiste impregnate, iar rochia îi era de un stacojiu profund. Semăna foarte

mult cu Laral, aşa cum ajunsese să arate în final. Era probabil de al patrulea sau al cincilea dahn, soţia unui scrib sau a unui ofiţer din tabără.

Tvlakv începu să-şi laude marfa, dar ea ridică o mână delicată.

— Sunt în stare să văd ce cumpăr, negustorule, spuse cu accent suav, aristocratic. O să-i inspectez singură.

O porni în lungul şirului, însoţită de mai mulţi ostaşi. Avea rochia croită în stilul nobilimii alethi: o fâşie de mătase de bună calitate, bine întinsă, urmărind forma părţii de sus a trupului, şi o fustă lucioasă în partea de jos. Corsajul avea nasturi pe ambele părţi, din talie până la gât, unde se termina cu un guler îngust, brodat cu fir de aur. Manşeta mai lungă a mânecii stângi îi ascundea mâna interzisă. Mama lui Kaladin se mulţumise întotdeauna să poarte o mânuşă, un obicei care părea, în ochii lui, mult mai practic.

Judecând după figura ei, nu era prea impresionată de ceea ce vedea.

— Oamenii ăştia sunt pe jumătate morţi de foame şi bolnavi pe deasupra, spuse ea, luând de la o servitoare tânără o nuia subţire. Săltă cu ea părul de pe fruntea unui bărbat şi-i privi stigmatul. Ceri doi broami de smarald pe cap de om?

Tvlakv începu să transpire.

— Poate unul şi jumătate?

— Şi la ce i-aş putea folosi? N-aş lăsa nişte oameni atât de murdari să se apropie de mâncare şi pentru aproape toate celelalte treburi avem parshi.

— Dacă nobila doamnă nu e mulţumită, pot lua legătura cu alţi înalţi prinţi…

— Nu, spuse ea, plesnindu-l pe sclavul pe care-l cerceta, când aceasta se feri de ea. Unu şi un sfert. I-ar putea ajuta

pe tăietorii noştri de lemne din pădurile din nord… Vocea i se stinse când îl remarcă pe Kaladin. Ia te uită! Asta-i o marfă mai bună decât ceilalţi.

— M-am gândit că s-ar putea să vă placă, zise Tvlakv, apropiindu-se de ea. E *destul* de…

Ea-şi înălţă nuiaua, iar negustorul de sclavi amuţi. Femeia avea o mică rană pe buză. Puţină rădăcină de cuss i-ar fi fost de folos.

— Dezgoleşte-ţi pieptul, sclavule, porunci ea.

Kaladin se uită în ochii ei albaştri şi nevoia s-o scuipe îl copleşi, aproape irezistibilă. Dar nu. Nu, nu şi-o putea îngădui. Nu şi când exista o şansă. Îşi scoase mâinile din veşmântul lui ca un sac, care-i căzu până-n talie, lăsându-i pieptul la vedere.

În ciuda celor opt luni de sclavie, era mult mai musculos decât ceilalţi.

— Cam multe cicatrice pentru cineva atât de tânăr, comentă femeia nobilă, pe un ton meditativ. Eşti soldat?

— Da.

Vântsprenul lui zbură ca o săgeată spre femeie şi îi cercetă faţa.

— Mercenar?

— Din oastea lui Amaram, răspunse Kaladin. Cetăţean de al doilea nahn.

— *Fost* cetăţean, se grăbi Tvlakv să se amestece. A…

Ea îl făcu din nou să amuţească, înălţându-şi nuiaua şi privindu-l cu asprime. Pe urmă întrebuinţă aceeaşi nuia ca să dea părul lui Kaladin deoparte şi-i inspectă fruntea.

— Glifa *shash,* spuse pocnind din limbă.

Mai mulţi oşteni din jurul ei se apropiară, cu mâinile pe săbii.

— Acolo de unde vin eu, sclavii care merită aşa ceva sunt pur şi simplu ucişi.

— Sunt norocoşi, zise Kaladin.

— Şi cum ai ajuns aici?

— Am ucis pe cineva, răspunse el, pregătindu-şi cu grijă minciunile.

„Vă rog”, îşi zise în gând, adresându-li-se Heralzilor. „Vă rog.” Trecuse mult timp de când nu se mai rugase pentru nimic.

Femeia îşi înălţă o sprânceană.

— Sunt un criminal, Luminăţie, continuă Kaladin. M-am îmbătat, am făcut nişte greşeli. Dar pot folosi o suliţă la fel de bine ca orice alt bărbat. Puneţi-mă în oastea lumninlordului vostru. Lăsaţi-mă să lupt din nou.

Era o minciună bizară, dar ea nu l-ar fi lăsat niciodată să lupte dacă l-ar fi crezut dezertor. Era mai bine să creadă că i se-ntâmplase să ucidă pe cineva.

„Vă rog”… îşi zise în gând. Să fie din nou oştean i se părea, deodată, cel mai măreţ lucru pe care şi-l dorise vreodată. Ar fi fost cu mult mai bine să moară pe câmpul de luptă decât să-şi irosească viaţa vărsând oale de noapte.

Aflat într-o parte, Tvlakv veni lângă femeia ochi-luminoşi. Îi aruncă o privire lui Kaladin şi oftă.

— E dezertor, Luminăţie. Nu-i daţi crezare.

„Nu!” Kaladin simţea cum o răbufnire de furie arzătoare îi mistuia speranţele. Îşi înălţă mâinile către Tvlakv. Avea să-l gâtuie pe şobolanul ăla şi…

Ceva îl pocni peste spate. Gemu, se împletici şi căzu într-un genunchi. Nobila doamnă se retrase cu un pas, ducându-şi, alarmată, mâna interzisă la piept. Un oştean îl înşfăcă pe Kaladin şi-l ridică din nou în picioare.

— Ei, spuse ea, într-un târziu. Păcat.

— Pot să lupt, gemu Kaladin, străduindu-se să-şi înfrângă durerea. Daţi-mi o suliţă. Lăsaţi-mă să…

Ea îl întrerupse ridicându-şi nuiaua.

— Luminăţie, se amestecă din nou Tvlakv, ferindu-se să-ntâlnească privirea lui Kaladin, eu unul nu i-aş încredinţa niciodată o armă. E adevărat că e un ucigaş, dar se ştie şi că e nesupus şi conduce revolte împotriva stăpânilor săi. Aş fi putut să vi-l vând drept soldat condamnat. Dar conştiinţa nu mi-o îngăduie, adăugă şovăind. E posibil să fi corupt toţi sclavii din căruţa lui, vorbindu-le de evadare. Onoarea îmi cere să vă spun şi asta.

Kaladin scrâşni din dinţi. Era tentat să-ncerce să-l doboare pe soldatul din spatele lui, să-i ia suliţa şi să-şi trăiască ultimele clipe împlântându-i-o lui Tvlakv în burdihanul umflat. De ce? Ce-i păsa negustorului de sclavi cum avea să fie tratat el în armata aia?

„N-ar fi trebuit să-i rup harta”, îşi zise. „Pentru răutate îţi primeşti răsplata mult mai des decât pentru bunătate.” Era una dintre zicalele tatălui lui.

Femeia dădu din cap şi trecu mai departe.

— Arată-mi-i pe toţi. O să-i iau totuşi, datorită sincerităţii tale. Avem nevoie de podari noi.

Tvlakv dădu din cap, cu nerăbdare. Înainte de a se îndepărta, şovăi şi se aplecă spre Kaladin.

— Nu pot avea încredere c-o să te porţi cum se cuvine. Iar oamenii din armata asta îi învinovăţesc pe negustorii care nu le dezvăluie tot ce ştiu. Îmi… pare rău.

Şi cu asta se grăbi să plece.

Kaladin mormăi din fundul gâtului, apoi se smuci din mâinile soldaţilor, dar rămase în şir. Fie şi aşa. Să taie copaci, să construiască poduri, să lupte în oaste. Nu conta. Avea să-şi ducă viaţa mai departe. Îi luaseră libertatea, familia, prietenii şi visurile, la care ţinea mai presus de orice. Nu mai aveau ce să-i facă. După inspecţie, doamna nobilă luă o planşetă de scris de la servitoarea ei şi notă în grabă câteva lucruri. Tvlakv îi întinse un registru cu detalii

despre plăţile datoriilor de sclavi. Kaladin trase cu ochiul; scria că nimeni nu plătise nimic. Poate că negustorul minţea în privinţa cifrelor. Nu era greu de crezut.

De data asta, el unul avea să lase, probabil, tot ce i se cuvenea să meargă la plata datoriei. Ca să se-agite ei văzând că le descoperise înşelăciunea. Ce-aveau să facă în momentul când răscumpărarea avea să fie aproape achitată? Probabil că n-o să afle niciodată – în funcţie de mărimea câştigului podarilor, de clipa aceea îl puteau despărţi între zece şi cincizeci de ani.

Femeia ochi-luminoşi trimise cea mai mare parte a sclavilor la pădure. Pe cinci-şase dintre cei mai sfrijiţi îi hărăzi muncii în sălile de mese, în ciuda spuselor ei de mai înainte.

— Ăştia zece, adăugă apoi, înălţându-şi nuiaua ca s-arate către Kaladin şi către ceilalţi din căruţa lui. Duceţi-i la cetele de podari. Spuneţi-le lui Lamaril şi Gaz că pentru cel înalt trebuie un tratament special.

Oştenii râseră şi unul începu să-mpingă grupul de sclavi pe potecă. Kaladin răbdă în tăcere; oamenii ăia n-aveau de ce să se poarte cu blândeţe, iar el nu voia să le dea niciun motiv ca să devină mai brutali. Dacă soldaţii-cetăţeni urau pe cineva mai mult decât pe mercenari, atunci îi urau pe dezertori.

Pe drum, nu putu să nu observe stindardul care flutura deasupra taberei. Purta acelaşi simbol ca tunicile ostaşilor: o pereche de glife galbene, de forma unui turn şi a unui ciocan, pe un fond verde-închis. Era steagul înaltului Prinţ Sadeas, stăpânul suprem al ţinutului natal al lui Kaladin. Ce-l adusese tocmai acolo, ironia sorţii sau destinul?

Toţi soldaţii, chiar şi cei care păreau să fie de strajă, trândăveau nepăsători, iar aleile taberei erau pline de gunoaie. Însoţitorii obişnuiţi ai soldaţilor mişunau din

belşug: prostituate, servitoare, dogari, lumânărari şi grăjdari. Pe aleile a ceea ce era pe jumătate tabără militară şi pe jumătate oraş alergau până şi copii.

Şi mai erau şi parshi. Cărau apă şi saci, săpau şanţuri. Asta îl surprinse. Nu luptau împotriva parshilor? Nu se temeau că aceia care-i slujeau s-ar fi putut revolta? Se părea că nu. Munceau cu aceeaşi docilitate ca parshii din Vatra-de-Piatră. Poate că avea sens. În armatele de-acasă, alethii se luptau cu alţi alethi, aşa că de ce n-ar fost parshi în ambele tabere ale acelei bătălii?

Soldaţii îl duseră pe Kaladin până în nordul bivuacului, ceea ce le luă destul timp. Deşi toate barăcile de piatră create de Animmozi erau identice, porţiunea din marginea taberei avea o înfăţişare aparte, ciobită, ca a munţilor colţuroşi. Obiceiuri vechi îl făcură să memoreze drumul. În locul acela, impozantul zid circular fusese măcinat de nenumărate mari furtuni, oferind o privelişte clară asupra ţinutului din est. Peticul de pământ nezăgăzuit putea fi o zonă foarte bună pentru adunarea şi pregătirea armatei înainte de a coborî panta către Câmpiile Sfărâmate.

Marginea de nord adăpostea un subcampament alcătuit din câteva zeci de barăci, în mijlocul căruia se afla un depozit pentru lemn de construcţie, înţesat de dulgheri. Făceau bucăţi trunchiurile unora dintre cei mai viguroşi copaci pe care-i văzuse Kaladin pe şesul din afara taberei; îi jupuiau de scoarţa fibroasă şi îi tăiau cu ferăstraiele, transformându-i în scânduri. Acestea erau luate în primire de un alt grup, care le asambla în construcţii de mari dimensiuni.

— O să fim dulgheri? întrebă Kaladin.

Unul dintre soldaţi râse cu brutalitate.

— O să vă alăturaţi echipelor de podari.

Îi arătă un grup de bărbaţi cu înfăţişare jalnică, aşezaţi

pe bolovanii din umbra unei barăci, unde mâncau cu degetele din castroane de lemn. Mâncarea semăna deprimant de mult cu zeama cu care-i hrănise Tvlakv.

Un oştean îl împinse din nou pe Kaladin, iar el se împletici în josul unei pante line şi ajunse în celălalt capăt al taberei. Ceilalţi nouă sclavi îl urmară, mânaţi de soldaţi. Niciunul dintre bărbaţii aşezaţi în jurul barăcilor nu le aruncă vreo privire. Purtau pantaloni simpli şi veste de piele, unii peste cămăşi murdare, încheiate cu şireturi, iar alţii pe pieptul gol. Jalnicul grup posomorât nu arăta cu mult mai grozav decât sclavii, deşi oamenii păreau într-o formă fizică mai bună.

— Recruţi noi, Gaz, strigă un oştean.

Un bărbat trândăvea la umbră, la o oarecare distanţă de cei care mâncau. Se întoarse, arătându-şi faţa atât de plină de cicatrice, încât barba îi creştea în petice. Îi lipsea un ochi – celălalt era căprui – şi nu se ostenise să-şi acopere golul. Nodurile albe de pe umerii lui spuneau că era sergent şi avea acea fărâmă de asprime pe care Kaladin învăţase s-o asocieze cu un cunoscător al propriului rost pe un câmp de luptă.

— Creaturile astea sfrijite? întrebă Gaz, mestecând ceva în timp ce se apropia. Ăştia abia pot opri o săgeată.

Soldatul de lângă Kaladin ridică din umeri şi-l mai îmbrânci o dată înainte, inutil.

— Luminata Hashal a spus să faci ceva deosebit cu ăsta. Pe ceilalţi îi poţi folosi cum te duce mintea.

Oşteanul dădu apoi din cap către însoţitorii săi şi prinseră cu toţii să se îndepărteze cu paşi iuţi.

Gaz inspectă sclavii pe rând. Pe Kaladin îl lăsă la urmă.

— Am pregătire militară, spuse el. Din oastea înaltului Lord Amaram.

— Drept să-ţi spun, puţin îmi pasă, îl întrerupse Gaz,

scuipând într-o parte ceva întunecat la culoare.

Kaladin şovăi.

— Când Amaram…

— Repeţi întruna numele ăsta, se răsti Gaz. Ai luptat sub comanda vreunui lord fără importanţă, nu? Şi te-aştepţi să fiu impresionat?

Kaladin oftă. Mai întâlnise oameni de soiul lui, sergenţi cu însărcinări mărunte, fără nicio speranţă de avansare. Singura lor plăcere era autoritatea asupra unora încă mai jalnici. Bine, fie şi aşa.

— Ai stigmatul sclaviei. Mă-ndoiesc c-ai ţinut vreodată o suliţă-n mână. Oricum, va trebui să binevoieşti să ni te alături, Înălţimea Ta.

Vântsprena lui Kaladin zbură iute spre Gaz şi-l cercetă, apoi închise un ochi, imitându-l. Dintr-un anumit motiv, vederea ei aduse pe buzele lui Kaladin un zâmbet. Gaz i-l înţelese greşit. Se încruntă şi făcu un pas către el, ţintuindu-l cu degetul.

În clipa aceea, în întreaga tabără răsună, puternic, un cor de sunete de corn. Dulgherii îşi ridicară privirile, iar soldaţii care-l călăuziseră pe Kaladin o rupseră la fugă spre centrul taberei. Sclavii din spatele lui aruncară în jur priviri neliniştite.

— Părinte al Furtunii! înjură Gaz. Podari! Sus, sus, mocofanilor!

Îi lovi cu piciorul pe câţiva dintre bărbaţii care mâncau. Toţi îşi aruncară castroanele şi se grăbiră să se ridice. În locul cizmelor pe care-ar fi trebuit să le poarte, erau încălţaţi cu nişte sandale simple.

— Ei, Înălţimea Ta, zise Gaz, arătând spre Kaladin.

— N-am spus că…

— Puţin îmi pasă ce blestemăţie ai spus! Eşti la Podul Patru, zise şi îi arătă un grup de podari care se-ndepărta.

Voi, ceilalţi, aşteptaţi aici. Vă-mpart mai târziu. Mişcă, sau o să te văd atârnat de călcâie.

Kaladin ridică din umeri şi alergă după grupul care-i fusese arătat. Era unul dintre multele care se revărsau din barăci sau se adunau de pe alei. Păreau să fie o grămadă. Vreo cincizeci de barăci cu – probabil – câte douăzeci sau treizeci de oameni în fiecare… însemna că-n armata aia erau tot atât de mulţi podari câţi oşteni numărase întreaga oaste a lui Amaram.

Grupul lui Kaladin traversă tabăra, strecurându-se printre scânduri şi mormane de rumeguş şi se îndreptă către una dintre imensele construcţii din lemn. Una care trecuse, evident, prin mai multe mari furtuni şi bătălii. Adânciturile şi găurile de pe întreaga lungime păreau urme lăsate de loviturile săgeţilor. Poate că era un pod şi de-asta se numeau podari?

„Da”, îşi spuse Kaladin. Era într-adevăr un pod de lemn, de aproape cinci stânjeni lungime şi lat de unul. În părţile din faţă şi din spate cobora în pantă şi n-avea balustrade. Lemnul era gros, iar cele mai late scânduri treceau prin centru, susţinându-l. Patruzeci sau cincizeci de poduri se înşirau unul lângă altul. Poate câte unul pentru fiecare baracă, adică pentru fiecare echipă de podari? Lângă ele se adunau vreo douăzeci de echipe.

Gaz îşi găsise un scut de lemn şi o bâtă lucioasă, dar pentru ceilalţi nu exista niciuna, nici alta. Inspectă în grabă toate echipele. Lângă Podul Patru se opri, şovăind.

— Unde vă e şeful? întrebă.

— Mort, răspunse un podar. S-a aruncat azi-noapte în Hăul Onoarei.

Gaz înjură.

— Nu sunteţi în stare să păstraţi un şef de pod nici măcar o săptămână? Dar-ar Furtuna! Aliniaţi-vă; o s-alerg

pe lângă voi. Ascultaţi comenzile mele. O s-alegem alt şef de pod după ce vedem cine supravieţuieşte. Înălţimea Ta, treci în partea din spate, zise arătând cu degetul spre Kaladin. Ceilalţi, mişcaţi-vă! Lovi-v-ar Furtuna, nu mai vreau să primesc mustrări din pricina voastră, idioţilor! Mişcaţi-vă, mişcaţi-vă!

Ceilalţi trecuseră la treabă. Kaladin n-avu de ales, se îndreptă spre canalul deschis din spatele podului. Apreciase greşit numărul oamenilor; se părea că era nevoie de treizeci şi cinci sau chiar patruzeci pentru fiecare pod. De-a latul era loc pentru cinci bărbaţi – trei dedesubt şi câte unul în fiecare parte –, iar de-a lungul încăpeau opt, deşi în echipa lui nu erau destui oameni pentru fiecare poziţie.

Ajută la ridicarea podului în aer. Probabil că era făcut dintr-un lemn foarte uşor, dar greutatea lui îţi aducea totuşi pe buze toate blestemele care pomeneau Furtuna. Kaladin gemu, luptându-se să-l ridice ca să se strecoare apoi dedesubt. Alţii se repeziră să umple golurile de pe toată lungimea construcţiei, pe care şi-o coborâră apoi încet pe umeri. Măcar pe fund existau bare de lemn în chip de mânere.

Ceilalţi bărbaţi aveau pe umerii vestelor bucăţi de material care micşorau apăsarea şi le ajustau înălţimea, apropiind-o de cea necesară pentru susţinere. Kaladin nu primise vestă, aşa că suporturile de lemn îi săpau direct în carne. Nu vedea nimic; exista o scobitură pentru cap, dar privirea nu putea străbate prin lemnul care-l înconjura din toate părţile. Podarii de pe laturi vedeau mai bine; îşi imagină că locurile acelea erau râvnite de toată lumea.

Lemnul mirosea a ulei şi a sudoare.

— Daţi-i drumul! se auzi, din afară, vocea înăbuşită a lui Gaz.

Kaladin gemu când echipa se puse în mişcare, alergând uşor. Nu vedea pe unde mergea şi se strădui din răsputeri să nu se împiedice când grupul începu să coboare panta din est, către Câmpiile Sfărâmate. În scurtă vreme începu să transpire din belşug şi să înjure pe tăcute, cu lemnul frecându-i-se de pielea umerilor şi adâncindu-i-se în carnea lor. Începea deja să sângereze.

— Biet neghiob, se auzi o voce dintr-o parte.

Kaladin se uită în dreapta, dar mânerul de lemn nu-l lăsa să vadă nimic.

— Cu mine… zise el gâfâind? Cu mine vorbeşti?

— N-ar fi trebuit să-l insulţi pe Gaz, răspunse celălalt, cu vocea sunându-i găunos. Uneori îi lasă pe nou-veniţi pe unul dintre şirurile din margine. Uneori.

Kaladin încercă să răspundă, dar deja gâfâia prea tare, făcând mari eforturi să respire. Se crezuse într-o formă mai bună, dar îşi petrecuse opt luni mâncând lături, încasând bătăi şi stând în timpul furtunilor în pivniţe în care se infiltra apa, în şoproane cu noroi pe jos sau în cuşti. Aproape că nu mai era acelaşi om.

— Răsuflă adânc, îl sfătui glasul înăbuşit. Concentrează-te asupra paşilor. Numără-i. Asta ajută.

El ascultă sfatul. Auzea celelalte echipe de podari alergând alături de ei. În spate răsunau zgomotele familiare ale oştenilor în marş şi ale copitelor lovind în piatră. Armata venea pe urmele lor.

Din sol creşteau muguri-de-stâncă şi coajă-de-piatră, făcându-l să se împiedice. Câmpiile Sfărâmate păreau ciopârţite, zgrunţuroase şi despicate, pline de colţi de stâncă şi de lespezi de piatră. De aceea nu-şi puseseră podurile pe roţi – pe un teren atât de accidentat hamalii erau, probabil, mult mai iuţi.

În scurt timp, Kaladin se trezi cu tălpile zdrobite şi

sfâşiate. Nu putuseră să-i dea nişte încălţări? Îşi încordă fălcile, înfruntând durerea, şi merse mai departe. Nu era decât o altă însărcinare. Avea să continue şi avea să supravieţuiască.

O bufnitură. Simţi lemn sub picioare. Un pod, unul permanent, traversa golul dintre două platouri ale Câmpiilor Sfărâmate. Grupul îl traversă în câteva secunde şi tălpile îi ajunseră din nou pe piatră.

— Mişcaţi-vă, mişcaţi-vă! zbieră Gaz. Lovi-v-ar furtuna, mergeţi înainte!

Continuară să alerge în vreme ce armata trecea pe podul rămas în urma lor, sute de cizme răsunând pe lemn. În scurtă vreme, sângele şiroia în josul umerilor lui Kaladin. Fiecare răsuflare era o tortură, iar durerea din coaste devenise chinuitoare. Îi auzea pe ceilalţi gâfâind, sunetele călătoreau prin spaţiul închis de sub pod. Aşadar nu era singurul. Spera c-aveau s-ajungă la destinaţie în curând.

Dar spera zadarnic.

Următoarea oră se dovedi o adevărată tortură. Una mai cumplită decât toate bătăile pe care le încasase de când îşi pierduse libertatea, decât toate rănile cu care se alesese pe câmpul de luptă. Marşul părea fără sfârşit. Îşi aducea vag aminte că văzuse podurile fixe când se uitase în jos, către câmpii, din căruţa cu sclavi. Uneau platourile acolo unde golurile erau mai uşor de acoperit, nu în cele mai avantajoase locuri pentru călători. Ceea ce însemna ocoluri către nord sau către sud, înainte de a putea continua drumul spre est.

Podarii bodogăneau, blestemau şi gemeau, apoi amuţeau. Traversau pod după pod, platou după platou. Kaladin nu vedea niciodată prea bine vreunul dintre goluri. Continua doar să alerge mai departe. Tot mai departe. Nu-

şi mai simţea picioarele. Dar continua să alerge. Ştia cumva că, dacă s-ar fi oprit, ar fi fost bătut. Avea impresia că, pe umeri, carnea îi fusese răzuită până la os. Încercă să-şi numere paşii, dar până şi pentru asta era prea istovit.

Însă nu încetă s-alerge.

În cele din urmă, din fericire, Gaz le ordonă să se oprească. Kaladin strânse din ochi şi rămase locului, împleticindu-se şi fiind cât pe-aci să se prăbuşească.

— Ridicaţi! urlă Gaz.

Bărbaţii săltară podul şi, după ce-l susţinuseră atât de mult rămânând în aceeaşi poziţie, mişcarea îi solicită intens braţele lui Kaladin.

— Coborâţi-l!

Păşiră cu toţii în lateral şi cei de dedesubt ieşiră şi apucară de mânerele din părţi. Era dificil şi stăteau în poziţii incomode, dar se părea c-o mai făcuseră în repetate rânduri. Izbutiră să coboare podul pe pământ fără să-l răstoarne.

— Împingeţi!

Kaladin se retrase năucit şi împleticindu-se iarăşi, în vreme ce restul podarilor împingeau în mânerele lor aflate pe laturile sau în spatele podului. Erau pe marginea unei spărturi fără pod permanent. De o parte şi de alta, celelalte echipe îşi împingeau propriile poduri.

Se uită peste umăr. Armata era alcătuită din două mii de oameni înveşmântaţi în două culori: verde intens şi alb curat. O mie două sute de suliţaşi ochi-întunecaţi şi câteva sute de călăreţi pe cai excelenţi, de mare valoare. În spatele lor se afla un grup numeros de pedestraşi ochi-luminoşi, cu armuri groase, ghioage imense şi scuturi pătrate, de oţel.

Se părea că aleseseră intenţionat un loc unde spărtura era îngustă, iar primul platou se înălţa cu puţin deasupra

celui de-al doilea. Lungimea podului era de două ori cât lăţimea golului. Gaz îl înjură, iar Kaladin li se alătură celorlalţi şi împinse alături de ei podul care aluneca scrâşnind pe terenul accidentat. După ce căzu cu zgomot surd de cealaltă parte a abisului, găsindu-şi locul potrivit, podarii se retraseră şi lăsară cavaleria să traverseze.

Kaladin era prea obosit ca să-i privească. Se prăbuşi pe bolovani şi rămase aşa, zăcând pe spate şi ascultând tropăitul soldaţilor care treceau podul. Îşi rostogoli capul pe-o parte. Şi ceilalţi podari se întinseseră. Gaz mergea printre echipe clătinând din cap, cu scutul atârnat de spate şi bombănind întruna că nu erau buni de nimic.

Kaladin tânjea să zacă aşa, cu ochii la cer, uitând de existenţa lumii. Însă instrucţia de care avusese parte îl avertiza că astfel s-ar fi putut alege cu nişte cârcei. Ceea ce ar fi îngreunat şi mai mult drumul de întoarcere. Instrucţia…

Îi aparţinea unui alt om, dintr-un alt timp. Era aproape ca şi cum s-ar fi petrecut în zilele umbrei. Dar, chiar dacă era posibil să nu mai *fie* el însuşi, Kaladin încă mai putea să-şi *dea atenţie* lui însuşi.

Aşa că gemu, se sili să se ridice în capul oaselor şi începu să-şi frece muşchii. Soldaţii traversau podul în şiruri de câte patru, cu suliţele ridicate, cu scuturile în faţă. Gaz îi privea cu o invidie bătătoare la ochi şi cu vântsprena lui Kaladin dansându-i în jurul capului. În ciuda oboselii, el se simţi pentru o clipă cuprins de gelozie. De ce-l sâcâia pe palavragiul ăla în loc să-l sâcâie pe el?

Câteva minute mai târziu, Gaz îl zări pe Kaladin şi îl fixă încruntându-se.

— Se-ntreabă de ce nu zaci pe spate, spuse o voce cunoscută.

Bărbatul care alergase alături de el stătea întins alături,

uitându-se la cer. Era mai bătrân, cu părul încărunţit, iar faţa prelungă, cu pielea parcă tăbăcită, îi completa vocea blajină. Părea tot atât de ostenit cum se simţea Kaladin.

Acesta continuă să-şi frece picioarele, ignorându-l ostentativ pe Gaz. Pe urmă rupse câteva bucăţi din îmbrăcămintea lui ca un sac şi-şi bandajă tălpile şi umerii. Din fericire, de când era sclav se învăţase să umble desculţ, aşa că rănile nu erau grave.

Când termină, ultimul pedestraş trecuse podul. Urmară mai mulţi ochi-luminoşi călare, în armuri sclipitoare. În mijlocul lor călărea un bărbat într-o Cristalarmură magnifică, de un roşu strălucitor. Nu semăna cu cea pe care-o mai văzuse Kaladin – se spunea că oricare dintre ele era o operă de artă unică – dar crea aceeaşi *impresie.* Bogat ornamentată, din plăci împletite, cu un coif superb, cu viziera ridicată.

O armură care părea, cumva, străină. Fusese făurită într-un alt ev, într-o vreme când prin Roshar cutreierau zeii.

— Ăla e regele? întrebă Kaladin.

Podarul cu faţa tăbăcită râse, obosit.

— Am vrea noi.

Kaladin se întoarse spre el, încruntându-se.

— Dacă ar fi regele, îl lămuri podarul, ar însemna că facem parte din oastea Luminlordului Dalinar.

Lui Kaladin numele îi sună oarecum cunoscut.

— E un înalt prinţ, nu-i aşa? Unchiul regelui.

— Da. Cel mai bun dintre bărbaţi, cel mai demn de respect Cristalpurtător din toată armata regelui. Se spune că nu-şi încalcă niciodată cuvântul.

Kaladin pufni dispreţuitor. Cam acelaşi lucru se spunea şi despre Amaram.

— Ar trebui să-ţi doreşti să faci parte din forţele înaltului

Prinţ Dalinar, flăcăule, spuse bărbatul mai vârstnic. El nu foloseşte echipe de podari. Cel puţin nu ca astea.

— Gata, cremlingilor! zbieră Gaz. În picioare!

Podarii gemură şi se ridicară împleticindu-se. Kaladin oftă. Puţina odihnă fusese de-ajuns doar ca să-şi dea seama cât de istovit era.

— O să fac cale-ntoarsă bucuros, mormăi.

— Cale-ntoarsă? se miră podarul cu pielea tăbăcită.

— Nu mergem înapoi?

Prietenul lui râse strâmb, pe înfundate.

— Flăcăule, nici *măcar* n-am ajuns unde trebuia. Şi pentru asta trebuie să te bucuri. La sosire e cel mai rău.

Şi aşa începu a doua parte coşmarului. Trecură podul, îl traseră după ei, apoi şi-l săltară iarăşi pe umerii îndureraţi. Traversară platoul în fugă. În capătul celălalt, coborâră iarăşi podul, peste un alt gol. Armata îl traversă, apoi îl cărară din nou.

Totul se repetă de vreo douăsprezece ori. Se puteau odihni între două transporturi, dar Kaladin avea dureri aşa de mari şi era atât de istovit încât scurtele întreruperi nu-i erau de-ajuns. De fiecare dată, abia izbutea să-şi tragă răsuflarea înainte de a fi silit să ridice din nou podul.

Li se cerea să se mişte repede. Erau lăsaţi să se odihnească în vreme ce traversa armata, dar erau nevoiţi să recupereze timpul pierdut alergând pe platouri – treceau pe lângă şirurile de soldaţi – ca să ajungă la următoarea spărtură înaintea lor. La un moment dat, prietenul lui cu faţa tăbăcită îi spuse că, dacă nu-şi puneau podul la locul lui destul de repede, la întoarcerea în tabără aveau să fie pedepsiţi prin biciuire.

Gaz dădea ordine, îi înjura pe podari, îi lovea cu piciorul când se mişcau prea încet, dar nu muncea niciodată cu adevărat. În scurt timp, Kaladin prinse să nutrească o ură

clocotitoare împotriva bărbatului uscăţiv, cu faţa plină de cicatrice. Era bizar; nu-şi mai urâse niciodată vreun sergent. Era datoria lor să-njure oamenii, să le dea un motiv pentru înaintare.

Însă nu asta-l măcina pe Kaladin. Gaz îl trimisese să care podul fără sandale şi fără vestă. Cu toate bandajele sale, avea să aibă cicatrice după munca din ziua aceea. În dimineaţa următoare avea să fie prea învineţit şi prea ţeapăn ca să poată merge.

Gaz se purtase ca un tiran de duzină. Pusese misiunea în pericol, riscând să piardă un cărăuş, numai din pricina unei furii de moment.

„Un om cu furtună-n sânge”, îşi zise Kaladin, folosindu-se de ura împotriva lui Gaz ca să poată face faţă întregului calvar. În mai multe rânduri i se întâmplase să se prăbuşească după ce împinsese podul la locul său şi avea impresia că n-o să se mai poată ridica din nou în picioare. Dar izbutea cumva s-o facă, ori de câte ori le ordona Gaz. Altminteri ar fi-nsemnat să-l lase pe el să câştige.

De ce trebuiau să treacă prin toate astea? Care era scopul? De ce alergau atât? Erau datori să-şi apere podul, povara preţioasă, încărcătura. Erau datori să-l ridice spre cer şi să alerge, erau datori să…

Începea să delireze. Picioarele, fuga. Un, doi, un, doi, un, doi.

— Staţi!

Se opri.

— Ridicaţi!

Îşi înălţă braţele.

— Coborâţi!

Făcu un pas înapoi şi lăsă podul în jos.

— Împingeţi!

Împinse podul.

„Muriţi!”

Ultimul ordin îi aparţinea, îl dădea de fiecare dată. Se prăbuşi pe solul pietros şi un mugur-de-stâncă se grăbi să-şi retragă lujerii când i-i atinse. Închise ochii, nemaifiind în stare să-şi facă griji din cauza cârceilor. Intră în transă, ca şi cum ar fi fost pe jumătate adormit – doar pentru o clipă, sau aşa i se păru lui.

— Sus!

Se ridică în picioare, clătinându-se pe tălpile însângerate.

— Traversaţi!

Trecu podul, fără să se uite nici în dreapta, nici în stânga, la hăul în care-ţi puteai găsi moartea.

— Trageţi!

Înşfăcă un mâner şi trase podul peste prăpastie, în urma lui.

— Schimbaţi!

Îşi îndreptă spatele, năucit. Nu înţelegea ordinul. Gaz nu-l mai dăduse până atunci. Soldaţii intrau în rânduri, punându-se în mişcare cu acel amestec de uşoară spaimă şi de destindere forţată pe care-l simţeai adesea înainte de o luptă. Câţiva presimţiospreni – ca nişte spirale roşii crescute din pământ pentru a biciui văzduhul – prinseră să încolţească din stâncă şi să fluture printre oşteni.

O luptă?

Gaz îl prinse de umeri şi-l îmbrânci către partea din faţă a podului.

— Ăsta-i momentul în care nou-veniţii trec în faţă, Înălţimea Ta.

Sergentul îi zâmbi cu răutate.

Neînţelegând nimic, Kaladin ridică podul odată cu ceilalţi, săltându-şi-l deasupra capului. Mânerele erau şi aici la fel, dar primul rând avea o deschidere în dreptul

feţei, o crăpătură care-i îngăduia să vadă. Toţi podarii îşi schimbaseră locurile, cei care alergaseră în faţă trecuseră în spate, iar cei din faţă – printre care se numărau Kaladin şi bărbatul cu faţa tăbăcită – ajunseseră în rândul întâi.

Nu întrebă care era motivul. Nu-i păsa. Însă îi plăcea în faţă; era mai uşor să alerge văzând ce se afla înaintea lui.

Pe platouri, peisajul era ca în orice alt ţinut al furtunilor violente; petice de iarbă ici şi colo, dar piatra era prea tare pentru ca seminţele ei să se poată îngropa pe deplin. Mugurii-de-stâncă apăreau mai des, creşteau pe întregul platou ca nişte băşici, imitaţii ale pietroaielor de dimensiunea unui cap de om. Mulţi erau despicaţi şi-şi târau în afară lujerii ca nişte limbi groase, verzi. Câţiva chiar înfloriseră.

După atât de multe ore în care răsuflase cu greu în spaţiul înăbuşitor de sub pod, alergarea în rândul din faţă era aproape relaxantă. De ce-i dăduseră unui nou-venit un loc atât de bun?

— Talenelat'Elin, purtător al tuturor chinurilor, spuse bărbatul din dreapta lui, cu groază în glas. O să fie una urâtă! Sunt aliniaţi deja! O să iasă urât!

Kaladin clipi şi-şi îndreptă atenţia către spărtura de care se apropiau. De partea cealaltă a golului stătea un şir de bărbaţi cu pielea marmorată, stacojiu cu negru. Purtau armuri ciudate, de un portocaliu-ruginiu, care le acopereau antebraţele, piepturile, capetele şi picioarele. Mintea lui amorţită avu nevoie de câteva secunde ca să priceapă.

Parshendi.

Nu semănau cu lucrătorii parshi obişnuiţi. Erau mult mai musculoşi, mult mai *masivi.* Aveau soldaţi voinici şi purtau cu toţii câte o armă agăţată în spate. Mulţi aveau bărbi de un roşu-închis combinat cu negru, în care stăteau agăţate sfărâmături de piatră, pe când obrajii altora erau perfect

raşi.

Sub ochii lui Kaladin, primul rând de parshendi îngenunche. Aveau arcuri scurte, în care-şi potriviseră deja săgeţile. Nu arcuri lungi, construite ca să trimită săgeţile în sus şi la distanţă. Erau scurte, încovoiate, făcute să tragă în linie dreaptă, repede şi cu forţă. Excelente dacă voiai să ucizi un grup de podari înainte de-a apuca să-şi aşeze podul.

„La sosire e cel mai rău…”

În clipa aceea începea, în cele din urmă, *adevăratul* coşmar.

Gaz rămase în urmă, strigând către echipele purtătoare de poduri să meargă mai departe. Toate instinctele lui Kaladin se revoltau, cerându-i să iasă din bătaia săgeţilor, dar inerţia podului îl silea să înainteze. Îl silea să intre drept în gura fiarei cu dinţii gata să i se închidă, clănţănind.

Oboseala şi durerile lui Kaladin dispărură. Era şocat şi în alertă. Podurile se avântară înainte, cu oamenii de sub ele ţipând în timp ce alergau. Către moarte.

Arcurile se destinseră.

Primul val îl ucise pe prietenul lui Kaladin, bărbatul cu faţa tăbăcită, doborându-l cu trei săgeţi. Căzu şi cel din stânga lui Kaladin – el nici măcar nu-i văzuse faţa. Se prăbuşi cu un urlet şi nu muri pe loc, dar ceata de podari îl călcă în picioare. Şi podul devenea simţitor mai greu, cu fiecare om care cădea.

Parshendii trimiseră, calmi, un al doilea val de săgeţi. Kaladin aproape că nici nu băgă de seamă cum se împleticea alături de ei un alt grup de podari. Parshendii păreau să-şi concentreze tirul asupra anumitor echipe. Aceea fu ţinta unei rafale pornite din zeci de arcuri, iar primele trei rânduri de podari se prăbuşiră, devenind o

piedică pentru cei din spatele lor. Podul se clătină şi alunecă pe pământ cu un scrâşnet înfiorător când întreaga masă de trupuri se prăbuşi de-a valma, acestea căzând unele peste altele.

Săgeţile zburară pe lângă Kaladin, omorând alţi doi bărbaţi din primul rând. Altele se înfipseră în lemn, în jurul lui, şi una îi despică pielea obrazului.

El ţipă. Îngrozit, şocat, chinuit de durere, năucit. În nicio altă bătălie nu se mai simţise atât de neajutorat. Atacase fortificaţii duşmane, alergase pe sub valuri de săgeţi, dar întotdeauna simţise că, într-o oarecare măsură, deţinea controlul. Avusese suliţă, avusese scut, putuse să contraatace.

Dar nu şi de data asta. Grupurile de podari erau ca porcii alergând către măcelari.

A treia rafală de săgeţi îşi luă zborul şi încă una dintre cele douăzeci de echipe purtătoare de poduri se prăbuşi. Valurile de săgeţi zburau şi dinspre alethi, căzând asupra parshendilor şi nimerindu-i. Podul lui Kaladin era aproape la marginea prăpastiei. Putea să vadă ochii negri ai parshendilor din cealaltă parte, putea să le distingă trăsăturile feţelor prelungi, marmorate. În jurul lui, podarii urlau de durere, doborâţi de săgeţi sub podurile lor. Încă unul căzu cu zgomot după uciderea purtătorilor săi.

— Săltaţi-l şi lăsaţi-l jos, idioţilor! strigă Gaz, din spatele lor.

Ceata de podari se opri clătinându-se în timp ce parshendii lansau încă o rafală. Câţiva bărbaţi din spatele lui Kaladin urlară. Tirul de răspuns al armatei alethi îl întrerupse pe al duşmanilor. Cu toate că şocul îl prostise, reflexele lui ştiau ce era de făcut. „Lasă podul jos, treci pe poziţie şi împinge.”

Coborârea podului îi expuse pe bărbaţii aflaţi în

siguranţă în rândurile din spate. Arcaşii parshendi ştiuseră, evident, că asta avea să urmeze; pregătiră şi lansară ultima rafală. Săgeţile izbită podul ca un val, doborând vreo şase oameni şi împroşcând lemnul întunecat cu sânge. Spaimospreni – şerpuitori şi violeţi – ţâşniră din lemn şi unduiră în aer. Podul se clătină, dintr-odată mai greu de împins după pierderea bruscă a acelor oameni.

Kaladin se împletici şi mâinile îi alunecară. Căzu în genunchi şi se înclină, aplecându-se deasupra hăului. Reuşi cu greu să-şi recapete echilibrul.

Se legănă, cu o mână atârnându-i deasupra spărturii şi cu cealaltă încleştată de marginea ei. Mintea lui, silită să-şi depăşească limitele, şovăi, ameţită, când Kaladin se uită în josul pantei abrupte, în întunericul din abis. Înălţimile erau minunate; îi plăcuse întotdeauna să se caţere, alături de Tien, pe stânci înalte.

Se aruncă din reflex înapoi, pe platou, şi se retrase împleticindu-se. La adăpostul scuturilor, un grup de pedestraşi luase poziţie şi împingea podul. Arcaşii făcură schimb de săgeţi cu parshendii până ce podul ajunse la locul său şi cavaleria grea îl traversă în tunet de copite, nimicind duşmanii. Patru poduri căzuseră, dar celelalte şaisprezece fuseseră plasate unul lângă altul, făcând posibil un adevărat atac. Kaladin încercă să se mişte, încercă să se îndepărteze târâş de pod. Dar se prăbuşi acolo unde se afla, cu trupul refuzând să i se supună. Nu izbuti nici măcar să se rostogolească pe burtă.

„Ar trebui să plec…” îşi spuse, istovit. „Să văd dacă omul cu faţa tăbăcită mai e în viaţă… Să-i bandajez rănile… Să-l salvez…”

Dar nu putea. Nu putea să se mişte. Nu putea să gândească. Spre ruşinea lui, îşi lăsă pur şi simplu ochii să i

se închidă, pierzându-şi cunoştinţa.

— Kaladin.

Nu voia să deschidă ochii. Trezirea însemna întoarcerea într-o cumplită lume a durerii. O lume în care oameni istoviţi şi fără apărare erau siliţi să atace şiruri de arcaşi.

Lumea aceea era coşmarul.

— Kaladin!

Vocea feminină era suavă ca o şoaptă şi totuşi insistentă.

— Te vor lăsa aici. Trezeşte-te! O să mori!

„Nu pot… Nu mă pot întoarce…”

„Lasă-mă să plec.”

Se simţi plesnit peste faţă şi primi un uşor impuls de energie, ca o palmă usturătoare. Se crispă. Nu însemna nimic în comparaţie cu celelalte dureri, dar era, cumva, una mult mai poruncitoare. Ridică o mână, vrând să lovească. Gestul fu de ajuns ca să-i alunge ultimele resturi de letargie.

Încercă să deschidă ochii. Unul refuză să-l asculte, fiindcă sângele scurs dintr-o tăietură de pe obraz formase o crustă în jurul pleoapei. Soarele îşi schimbase locul. Trecuseră mai multe ore. Gemu şi se ridică în capul oaselor, frecându-şi sângele închegat din jurul ochiului. Era înconjurat de cadavre. Aerul mirosea a sânge şi a tot felul de alte lucruri, mai scârboase.

Doi podari sleiţi de puteri scuturau pe rând fiecare om, verificând dacă mai era în viaţă, apoi îi scoteau vesta şi sandalele şi goneau cremlingii veniţi să mănânce leşurile. Lui Kaladin nu i-ar fi dat nicio atenţie. De la el n-aveau ce lua. L-ar fi lăsat printre cadavre, l-ar fi abandonat pe platou.

Vântsprena îi zbura pe deasupra capului cu mişcări iuţi, foindu-se neliniştită. Kaladin îşi frecă falca în locul unde-l

pălmuise. Sprenii mari, cum era ea, puteau să mişte obiecte mărunte şi să transmită mici impulsuri înţepătoare de energie. Ceea ce-i făcea şi mai sâcâitori.

Însă de data asta probabil că-i salvase viaţa lui Kaladin. El gemu, pipăindu-şi toate locurile unde simţea dureri.

— Ai un nume, duhule? întrebă Kaladin, forţându-se să se ridice pe picioarele vlăguite.

Pe platoul către care se îndreptase oastea, soldaţii se uitau printre trupurile parshendilor morţi, căutând ceva. Se părea că forţele lui Sadeas învinseseră. Sau cel puţin acolo nu părea să mai fi rămas niciun parshendi în viaţă. Fie fuseseră ucişi, fie fugiseră.

Platoul pe care se purtase lupta semăna perfect cu toate celelalte pe care le traversaseră. Singura deosebire era un bulgăre mare de… ceva, aflat chiar în centru. Părea un mugur-de-stâncă uriaş, sau poate un fel de pupă sau de carapace, de cel puţin trei stânjeni înălţime. O parte îi fusese despicată, lăsând la vedere un soi de măruntaie scârboase. Kaladin nu-l observase la început, în timpul atacului; îşi îndreptase toată atenţia spre arcaşi.

— Un nume, răspunse vântsprena, cu răceală în glas. Da. Am un nume, zise ea şi se uită la Kaladin, părând nedumerită. De ce am un nume?

— De unde să ştiu eu? zise el, impunându-şi să se mişte.

Durerea din tălpi era arzătoare. Abia reuşea să înainteze şchiopătând.

Podarii din apropiere îl priviră surprinşi, dar el nu-i luă în seamă, se mulţumi să străbată platoul şontâcăind până când găsi un leş care încă mai avea vestă şi sandale. Era bărbatul cu pielea tăbăcită, care fusese atât de bun cu el şi era acum mort, cu gâtul străpuns de o săgeată. Kaladin ignoră privirea şocată şi încremenită din ochii lui goi, care fixau cerul, şi îi culese hainele – vestă şi sandale din piele,

plus o cămaşă cu şireturi, pătată de sânge. Se simţea dezgustat de el însuşi, dar, dacă voia haine, nu putea conta pe Gaz.

Se aşeză şi folosi părţile curate ale cămăşii ca să-şi schimbe bandajele improvizate, apoi îşi puse vesta şi sandalele, încercând să facă totul din cât mai puţine mişcări. Începuse să adie vântul, luând cu sine mirosul de sânge şi zgomotele soldaţilor care se strigau unii pe alţii. Cavaleria intra deja în formaţie, părând nerăbdătoare să se-ntoarcă.

— Un nume, şopti vântsprena, ocolindu-l prin aer ca să i se oprească în faţa ochilor.

Luase forma unei femei tinere, cu o fustă revărsată în falduri şi nişte picioare delicate.

— Sylphrena.

— Sylphrena, repetă Kaladin, încercând sandalele.

— Syl, zise duhul şi îşi lăsă capul pe-un umăr. E amuzant. S-ar părea că am un nume de alint.

— Felicitări, spuse el şi se ridică din nou, împleticindu-se.

Într-o parte, Gaz stătea cu mâinile în şolduri şi cu scutul atârnat în spate.

— Tu, zise, întinzând degetul spre Kaladin.

Apoi îi arătă podul.

— Cred că glumeşti, răspunse el, uitându-se la grupul adunat în jurul podului – rămăseseră mai puţin de jumătate din câţi fuseseră la plecare.

— Îl cari sau rămâi aici, spuse Gaz.

Ceva părea să-l fi înfuriat.

„Ar fi trebuit să mor”, înţelese Kaladin. „De-aia nu i-a păsat că n-aveam vestă şi sandale. Am fost în faţă.”

Era singurul om din primul rând care supravieţuise.

Se simţi îndemnat să se aşeze şi să-i lase să plece fără

el. Dar nu-şi dorea să părăsească lumea murind de sete pe un platou pustiu. Se împletici către pod.

— Nu-ţi face griji, îi spuse un alt podar. De data asta ne vor lăsa să mergem încet şi să facem multe pauze. Şi ne vor ajuta câţiva soldaţi – pentru ridicarea unui pod e nevoie de cel puţin douăzeci şi cinci de oameni.

Kaladin oftă şi îşi ocupă locul în timp ce li se alăturau câţiva oşteni ghinionişti. Săltară împreună podul în aer. Era cumplit de greu, dar, cumva, izbutiră.

Începu să meargă, amorţit. Crezuse că viaţa nu avea cum să-i aducă ceva mai rău decât stigmatul de sclav, plus un *shash,* nimic mai rău decât să piardă în război tot ce avusese, nimic mai cumplit decât pieirea celor pe care jurase să-i apere.

Se părea că se înşelase. Se *mai* găsise ceva. O tortură supremă, pe care lumea o păstrase anume pentru el.

Se numea Podul Patru.

7
ORICE DACĂ E REZONABIL

„Îi mistuie focul. Ard. Când vin, aduc cu ei întunericul, aşa că nu mai poţi vedea decât că pielea lor e-n flăcări. Ard, ard, ard…”

Culeasă în palahishev, 1172, cu 21 de secunde înainte de moarte. Subiectul a fost ucenicul unui brutar.

Shallan o porni în grabă pe coridorul dominat de nuanţe portocalii, cu tavanul şi cu partea de sus a pereţilor pătate acum de fumul negru din Animmodul lui Jasnah. Din fericire, tablourile nu fuseseră distruse.

În faţa ei îşi făcu apariţia un grup de parshi trimis să cureţe funinginea cu cârpe, găleţi şi scări portabile. Se înclinară la trecerea ei, fără să scoată niciun cuvânt. Puteau să vorbească, dar o făceau foarte rar. Mulţi păreau muţi. În copilărie, Shallan găsea că modelele de pe pielea lor marmorată erau frumoase. Asta înainte de a-i interzice tatăl său să-şi mai petreacă timpul cu parshii.

Îşi îndreptă din nou gândurile către misiunea ei. Cum avea s-o convingă pe Jasnah Kholin, una dintre cele mai puternice femei din lume, s-o accepte drept pupilă? Prinţesa era evident încăpăţânată. Îşi petrecuse mai mulţi ani opunându-se tuturor încercărilor de împăcare ale devoţiunilor.

Shallan se întoarse în imensa cavernă principală, sub plafonul ei înalt de piatră şi în mijlocul freamătului atâtor oameni eleganţi. Se simţea descurajată, dar scurta privire aruncată Animmodului o vrăjise. Clanul său, Casa Davar, prosperase în ultimii ani, ieşind din anonimat. Faptul se

datorase în primul rând abilităţilor politice ale tatălui ei – îşi atrăsese ura multora, dar lipsa omeniei îl dusese departe. Aşa cum o făcuse şi avuţia dobândită după descoperirea mai multor noi şi bogate cariere de marmură pe pământurile familiei Davar.

Shallan nu ştiuse niciodată destul ca să devină bănuitoare în privinţa originilor acelei bogăţii. Ori de câte ori secătuia una dintre cariere, tatăl ei pleca împreună cu topograful casei şi descopereau alta. Numai după ce-l luaseră pe topograf la întrebări aflaseră, ea şi fraţii ei, adevărul: folosindu-şi Animmodul interzis, tatăl ei *crea* cariere noi, într-un număr care să nu bată la ochi. Nu atât de multe încât să apară suspiciuni. Destul de multe ca să facă rost de banii necesari pentru ţelurile sale politice.

Nimeni nu ştia cum dobândise fabrialul pe care-l ţinea ea acum în punga ascunsă. Devenise inutilizabil, se stricase în aceeaşi seară dezastruoasă în care murise tatăl ei. „Nu te gândi la asta”, îşi spuse ea cu hotărâre.

Puseseră un giuvaergiu să repare Animmodul, dar fabrialul nu mai funcţiona. Majordomul lor – unul dintre cei mai apropiaţi confidenţi ai tatălui ei, un sfătuitor pe nume Luesh – fusese învăţat să-l întrebuinţeze, dar nu-l mai putea face să meargă.

Datoriile şi promisiunile făcute de tatăl ei erau scandaloase. Urmaşii lui nu prea aveau de ales. Familia dispunea de ceva timp – poate chiar de un an – până în momentul când plăţile neonorate aveau să se ridice la o sumă ieşită din comun, iar absenţa tatălui ei avea să bată la ochi. Pe moment, faptul că domeniul familiei, aflat într-un fund de ţară, era foarte izolat constituia un avantaj, oferea o explicaţie pentru întârziere. Fraţii ei făceau eforturi disperate, scriind scrisori în numele tatălui lor mort, ieşind foarte rar în lume şi lansând zvonuri despre

un plan măreţ al Luminlordului Davar.

Totul ca să-i ofere ei timp, pentru a-şi putea duce la îndeplinire planul temerar. Ca s-o găsească pe Jasnah Kholin. Ca să-i devină pupilă. Ca să afle unde-şi ţinea Animmodul. Şi ca să-l înlocuiască apoi pe cel stricat.

Având fabrialul, puteau crea cariere noi, îşi puteau reface averea. Puteau fabrica hrană pentru oştenii casei. Şi odată ce ar fi strâns destui bani pentru plata datoriilor şi pentru a oferi mită, ar fi putut anunţa moartea tatălui lor fără ca asta să atragă după sine distrugerea clanului.

Shallan şovăi în holul principal, cu gândul la următoarea sa mişcare. Avea un plan foarte riscant. Trebuia să plece fără să fie bănuită de furt. Deşi se gândise mult la asta, încă nu avea habar cum ar fi putut să izbutească. Dar se ştia că Jasnah avea foarte mulţi duşmani. Trebuia să existe o cale astfel încât vina pentru „stricarea” fabrialului să cadă asupra lor.

Era un pas care urma mai târziu. Deocamdată *trebuia* s-o convingă pe Jasnah s-o ia sub tutela ei. Niciun alt deznodământ nu era acceptabil.

Agitată, Shallan îşi ridică braţele şi schiţă semnul necesităţii, îndoindu-şi peste piept mâna interzisă acoperită şi atingându-şi cotul cu degetele răsfirate ale celei libere. De ea se apropie imediat o femeie îmbrăcată cu bluza albă şi apretată, încheiată cu şireturi, şi cu fusta neagră care erau însemnele universale ale unei maestre-slujitoare.

Femeia robustă făcu o reverenţă.

— Luminăţie?

— Palenaeumul, spuse Shallan.

Femeia se înclină şi o conduse pe culoarul lung. Cele mai multe femei din acel loc – printre care şi slujitoarele – îşi purtau părul strâns, aşa că Shallan simţea că atrage

atenţia cu pletele ei revărsate în voie. Iar roşul lor intens o făcea încă şi mai bătătoare la ochi.

Marele culoar începu curând să coboare în pantă abruptă. Dar, când se mai scurse jumătatea unei ore, încă mai putea auzi sunetul îndepărtat al clopoţeilor răsunând în urma ei. Poate că de aceea le plăceau tuturor atât de mult; chiar şi în adâncurile Conclavului puteai auzi ce se-ntâmplă afară.

Servitoarea o conduse pe Shallan până în faţa unei perechi de uşi mari din oţel. Acolo făcu o plecăciune şi tânăra îi răspunse dând din cap, în semn că putea să plece.

Shallan nu putu să nu admire frumuseţea uşilor: pe partea lor exterioară era sculptat un model geometric complicat, alcătuit din cercuri, linii şi glife. Şi păreau să fie cele două jumătăţi ale unui soi de hartă. Din nefericire, n-avea timp să studieze detaliile, aşa că-şi continuă drumul.

Dincolo de prag se afla o încăpere atât de întinsă încât îţi tăia răsuflarea. Pereţii din piatră netedă se întindeau până la o înălţime foarte mare; cât de mare era imposibil de spus, din cauza luminii neîndestulătoare, dar zărea licăriri îndepărtate. În pereţi erau încastrate zeci de balcoane mici, foarte asemănătoare cu lojile particulare dintr-un teatru. În multe dintre ele se vedea o lumină discretă. Singurele zgomote erau foşnetul paginilor întoarse şi nişte şoapte firave. Shallan îşi ridică mâna interzisă la piept, simţind că, în aceea sală magnifică, ea însăşi părea mai mică.

— Luminăţie? întrebă un maestru-slujitor tânăr, apropiindu-se. De ce aveţi nevoie?

— După toate aparenţele, de un nou simţ al perspectivei, răspunse ea, absentă. Cum…?

— Această încăpere se numeşte Vălul, îi explică slujitorul cu voce joasă. E mai veche decât Palanaeumul

însuşi. Amândouă erau aici când s-a construit oraşul. Unii cred că e posibil să le fi tăiat în munte chiar Cântăreţii din Zori.

— Unde se află cărţile?

— Palanaeumul propriu-zis e acolo.

Servitorul îşi însoţi vorbele cu un gest şi o conduse către nişte uşi din partea opusă a sălii. Prin ele intrară într-o alta, de dimensiuni mai mici, pe care nişte pereţi din cristal gros o împărţeau în mai multe încăperi. Shallan se îndreptă spre cel mai apropiat şi îl pipăi. Avea suprafaţa aspră, ca piatra cioplită grosolan.

— Animmod? întrebă ea.

Servitorul dădu din cap. Prin spatele lui trecu un altul, conducând un ardent înaintat în vârstă. Aidoma majorităţii ardenţilor, avea capul ras şi barba lungă. Roba lui simplă, cenuşie, era legată cu o eşarfă maro. Servitorul îl călăuzi pe după un colţ şi Shallan le putu distinge siluetele vagi pe partea cealaltă, ca pe nişte umbre înotând prin cristal.

Înaintă cu un pas, dar servitorul care o însoţea îşi drese glasul.

— Trebuie să-mi arătaţi permisul de intrare, Luminăţie.

— Cât costă unul? întrebă Shallan, cu voce şovăielnică.

— O mie de broami de safir.

— Atât de mult?

— Întreţinerea numeroaselor spitale ale regelui e costisitoare, răspunse bărbatul pe un ton de parcă şi-ar fi cerut scuze. Şi singurele lucruri pe care le poate vinde Kharbranth-ul sunt peştele, clopoţeii şi informaţiile. În ceea ce le priveşte pe primele două, nu suntem singurii care le oferă. Pe când al treilea… Ei bine, Palanaeumul se află în posesia celei mai bogate colecţii de tomuri şi de pergamente din Roshar. Ba chiar din întreaga Enclavă Sacră din Valath. După ultima numărătoare, în arhivele

noastre se găsesc peste şapte sute de mii de texte diferite.

Tatăl ei avusese exact optzeci şi şapte de cărţi. Shallan le citise de mai multe ori pe toate. Cât de multe lucruri puteau conţine *şapte sute de mii?* Greutatea unor informaţii atât de bogate o ului. Se pomeni dorindu-şi cu ardoare să caute prin rafturile ascunse. Şi-ar fi putut petrece o lună întreagă numai citindu-le titlurile.

Dar nu. Poate după ce avea să se convingă că fraţii ei erau în siguranţă – că averea familiei se refăcuse – şi-ar fi putut permite să se întoarcă. Poate.

Se simţea ca şi cum ar fi fost moartă de foame, dar lăsa neatinsă totuşi o plăcintă caldă cu fructe.

— Unde aş putea s-aştept? întrebă. Dacă o persoană pe care-o cunosc se află înăuntru.

— Puteţi folosi unul dintre separeurile pentru lectură, răspunse servitorul, destinzându-se; înainte se temuse probabil că ea avea să facă o scenă. Nu e nevoie de permis ca să staţi într-unul din ele. Avem purtători parshi care vă vor duce la nivelurile de sus, dacă asta vă doriţi.

— Mulţumesc, zise Shallan, întorcându-se cu spatele către Palanaeum.

Se simţea din nou ca o fetiţă, închisă în camera ei şi neavând voie s-alege prin grădină din pricina spaimelor paranoice ale tatălui ei.

— Luminata Jasnah are deja un separeu?

— Pot să-ntreb, spuse servitorul, conducând-o înapoi, în Vălul al cărui tavan era undeva sus, neputând fi zărit.

Se îndepărtă în grabă, îndreptându-se către alţii din tagma lui, şi o lăsă să aştepte lângă uşa Palanaeumului.

Shallan ar fi putut să dea buzna înăuntru. Să se furişeze…

Nu. Fraţii ei o tachinau fiindcă era prea timidă, dar nu timiditatea era cea care o reţinea. Existau paznici, fără

îndoială; să se repeadă înăuntru n-ar fi fost doar inutil, ci i-ar fi distrus şi orice şansă de a o convinge pe Jasnah să-şi schimbe părerea.

Să schimbe părerea lui Jasnah, să-şi dovedească valoarea. Numai gândindu-se la asta i se făcea rău. *Detesta* confruntările. În primii ani ai vieţii, se simţise ca un obiect delicat de cristal, încuiat într-o vitrină ca să poată fi privit fără a fi atins vreodată. Unica fiică, ultima amintire rămasă de la mult-iubita soţie a Luminlordului Davar. Încă i se mai părea straniu că ea fusese aceea care preluase conducerea după… După incident… După…

Fu copleşită de amintiri. Nat Balat plin de vânătăi, cu haina sfâşiată. O sabie în mâna ei, lungă şi argintie, destul de ascuţită ca să treacă prin piatră ca prin apă.

„Nu”, îşi spuse, cu spatele lipit de peretele de piatră şi cu mâna încleştată de săculeţ. „Nu. Nu te gândi la trecut.”

Îşi căută alinare în desen, strecurându-şi degetele în săculeţ, căutând hârtia şi creioanele. Dar servitorul se întoarse înainte de a apuca să le scoată.

— Luminata Jasnah Kholin a cerut într-adevăr să i se pregătească un separeu pentru lectură, o înştiinţă el. Dacă doriţi, o puteţi aştepta acolo.

— Da, fireşte, răspunse Shallan. Mulţumesc.

Servitorul o conduse într-o incintă întunecoasă, în care patru parshi stăteau lângă o platformă solidă din lemn. Se urcară amândoi pe platforma aceea şi parshii traseră de nişte funii care treceau printr-un scripete de deasupra, ridicând-o prin puţul de piatră. Singurele lumini erau nişte sfere de un broam, câte una în fiecare colţ al plafonului. Ametiste cu o lumină blândă, violetă.

Avea nevoie de un plan. Jasnah Kholin nu părea genul care se răzgândeşte cu uşurinţă. Shallan trebuia s-o surprindă, s-o impresioneze.

Ajunseră în dreptul unui palier aflat la vreo şase stânjeni deasupra podelei, iar servitorul le făcu semn purtătorilor să se oprească. Shallan îl urmă pe un coridor întunecos, până în dreptul unuia dintre micile balcoane care ieşeau în afara peretelui, deasupra Vălului. Era rotund, ca o turlă, şi avea, la înălţimea taliei, o bordură de piatră cu o balustradă de lemn deasupra. Alte separeuri ocupate străluceau în diferite culori, date de sferele întrebuinţate ca lămpi. Întunecimea din spaţiul imens crea impresia că pluteau în aer.

În interior se afla o masă de piatră, lungă şi curbată, prinsă chiar de bordura balconului. Nu existau decât un singur scaun şi un singur bol de cristal, în formă de cupă. Shallan dădu din cap ca să-i mulţumească slujitorului care se retrase, apoi scoase un pumn de sfere şi le lăsă să cadă în bol, luminând separeul.

Oftă, se aşeză pe scaun şi-şi puse săculeţul pe masă. Îi dezlegă şireturile, făcându-şi de lucru în vreme ce se străduia să se gândească la ceva – la orice – care-ar fi putut s-o convingă pe Jasnah.

„Mai întâi trebuie să-mi limpezesc mintea”, se hotărî.

Scoase din săculeţ un teanc de hârtie groasă pentru desen, un set de cărbuni pentru desen de diferite grosimi, câteva pensule şi câteva peniţe de oţel, nişte cerneală şi acuarele. În final, îşi scoase şi carnetul mai mic, legat sub forma unui manuscris, care conţinea toate schiţele făcute după natură în timpul săptămânilor petrecute la bordul *Plăcerii Vântului.*

Erau, de fapt, lucruri simple, dar pentru ea valorau mai mult decât un sipet plin cu sfere. Luă o foaie din teanc, apoi alese un cărbune pentru desen bine ascuţit, răsucindu-l între degete. Închise ochii şi-şi aduse în minte o imagine: Kharbranth-ul, aşa cum şi-l întipărise în

memorie la scurt timp după amararea corabiei la docuri. Valuri izbind în stâlpii de lemn, mirosul sărat al aerului, bărbaţi căţărându-se pe greement şi strigându-se entuziasmaţi unul pe altul. Şi oraşul însuşi, înălţându-se pe coasta muntelui, case aşezate deasupra altor case, fără să se irosească nici măcar o palmă de teren. Şi clopoţeii din depărtare, clinchetul lor plutind suav în aer.

Deschise ochii şi începu să deseneze. Degetele i se mişcau de la sine, mai întâi schiţând toate contururile. Valea de forma unei crăpături în care se afla oraşul. Portul. Aici dreptunghiuri care trebuiau să fie clădirile, acolo o trăsătură de cărbune, marcând cotul drumului principal, care-şi schimba brusc direcţia, îndreptându-se spre Conclav. Adăugă detaliile fără grabă, unul câte unul. Umbre drept ferestre. Linii care întregeau păienjenişul drumurilor. Vagi siluete de oameni şi carete, ca să redea haosul de pe străzi.

Aflase din cărţi cum lucrau sculptorii. Mulţi luau un bloc de piatră şi ciopleau mai întâi o formă vagă. O formă modificată în repetate rânduri, adăugând tot mai multe detalii de fiecare dată. Ea desena în acelaşi mod. Mai întâi liniile de contur, apoi câteva detalii, apoi altele, mai multe, apoi liniile cele mai fine. N-o învăţase nimeni cum să întrebuinţeze creioanele; făcea pur şi simplu ceea ce simţea că era bine să facă.

Oraşul căpătă formă sub mâna ei. Îl convinse să i se desprindă din memorie, linie cu linie, trăsătură cu trăsătură. Cum s-ar fi descurcat altfel? Încordarea i se scurse din trup, de parcă i-ar fi ieşit prin vârfurile degetelor, trecând în creion.

Desenând, îşi pierdu simţul timpului. Uneori i se părea că intra în transă, că orice altceva pălea. Degetele păreau să lucreze din proprie voinţă. Îi venea mult mai uşor să se

gândească când desena.

În scurtă vreme, îşi copiase Amintirea pe hârtie. Ridică foaia, mulţumită, destinsă, cu mintea limpede. Imaginea memorată a Kharbranth-ului îi dispăruse din minte, o eliberase în desen. Era şi asta o formă de relaxare. Ca şi cum mintea i-ar fi stat sub tensiune, reţinând amintirile până când puteau fi folosite.

Pe urmă îl desenă pe Yalb, îmbrăcat în vestă, fără cămaşă şi gesticulând către purtătorul scund care-o aduse până la Conclav. Zâmbi în timp ce lucra, cu gândul la vocea binevoitoare a marinarului. Pesemne că se întorsese deja pe *Plăcerea Vântului.* Trecuseră două ore? Probabil.

I se părea întotdeauna mai palpitant să deseneze animale şi oameni decât să redea obiecte. Punerea unei fiinţe vii pe pagină avea ceva stimulator. Un oraş însemna linii şi dreptunghiuri, pe când într-o persoană se uneau cercuri şi curbe. Putea să redea corect zâmbetul batjocoritor de pe chipul lui Yalb? Putea să-i înfăţişeze mulţumirea lenevoasă, modul în care flirta cu o femeie mai presus de poziţia lui socială? Şi purtătorul, cu degetele lui subţiri şi cu picioarele în sandale, cu haina lungă şi cu pantalonii lăbărţaţi. Limbajul lui straniu, ochii pătrunzători, planul de a-şi mări bacşişul oferind un tur al oraşului în locul unui simplu drum până la destinaţie.

Când desena, nu simţea că lucra doar cu hârtie şi cărbune. Făcând un portret, îşi folosea chiar sufletul. Existau plante din care puteai să rupi o fărâmă minusculă – o frunză sau o bucăţică de tulpină – s-o pui în pământ şi să obţii alta la fel. Când reţinea Amintirea unei persoane, Shallan îi tăia acesteia un mugure din suflet, apoi îl planta şi-l creştea pe pagină. Cărbune pentru muşchi şi tendoane, pastă de hârtie pentru oase, cerneală pentru sânge, textura hârtiei pentru piele. Intra într-un ritm, într-o

cadenţă, scârţâitul creionului pe foaie era sunetul răsuflării celor pe care-i înfăţişa.

În jurul hârtiei începură să se adune creaţiospreni, privindu-i lucrarea. Despre ei se spunea, ca despre oricare alţii, că erau tot timpul prin preajmă, dar rămâneau de obicei invizibili. Uneori îi atrăgeai. Alteori nu. În cazul desenului, talentul părea hotărâtor în această privinţă.

Creaţiosprenii erau de dimensiune medie, cam cât degetele ei de înalţi, şi străluceau, împrăştiind o uşoară lumină argintie. Se transformau fără întrerupere, luând forme noi. De obicei redau ceea ce văzuseră de curând. O urnă, un om, o masă, o roată, un cui. Întotdeauna de aceeaşi culoare argintie şi de aceleaşi dimensiuni minuscule. Imitau perfect formele, dar le făceau să se mişte în mod bizar. O masă se rostogolea ca o roată, o urnă se spărgea şi se repara singură.

În jurul desenului ei se strânseră vreo şase, atraşi de actul creaţiei aşa cum strălucirea flăcărilor atrăgea focsprenii. Shallan învăţase să nu le dea atenţie. N-aveau substanţă – dacă-şi trecea braţul printr-unul, silueta i se preschimba într-o pată, de parcă ar fi fost trasată din nisip ce se spulbera, apoi îşi recăpăta forma. Shallan nu simţea niciodată nimic când îi atingea.

În cele din urmă ridică pagina, mulţumită. Îi înfăţişase pe Yalb şi pe purtător în detaliu, schiţând în fundal forfota oraşului. Le redase bine ochii. Asta era cel mai important. Fiecare dintre cele Zece Esenţe avea drept analog câte o parte a trupului omenesc – sânge pentru lichid, păr pentru lemn şi aşa mai departe. Ochii erau asociaţi cu sticla şi cristalul. Ferestre către minte şi suflet.

Puse pagina alături. Unii colecţionau trofee. Alţii, arme sau scuturi. Mulţi preferau sferele.

Ea colecţiona oameni. Oameni şi făpturi interesante.

Poate fiindcă-şi petrecuse prima parte a vieţii într-o adevărată închisoare. Se învăţase să memoreze chipurile oamenilor şi să le deseneze mai târziu, asta după ce descoperise tatăl ei că-i desena pe grădinari. Fata lui? Să deseneze portretele unor ochi-întunecaţi? Se înfuriase – unul dintre rarele cazuri în care temperamentul lui detestabil se întorsese împotriva propriei fiice.

Pe urmă nu mai desenase portrete decât atunci când era singură şi folosise orele pe care toţi ştiau că şi le dedica desenului ca să schiţeze insecte, crustacee şi plante din grădinile conacului. Asta nu-l deranja pe tatăl ei – zoologia şi botanica erau preocupări feminine cuviincioase – şi o încurajase să-şi aleagă drept Chemare istoria naturală.

Shallan luă o a treia coală albă. Părea să implore să fie umplută. O pagină goală era doar un lucru potenţial, lipsit de valoare atâta vreme cât rămânea nefolosit. Ca o sferă pe deplin impregnată, închisă într-o pungă, fără să-şi poată face lumina utilă.

„Umple-mă.”

Creaţiosprenii se adunară în jurul paginii. Stăteau nemişcaţi, de parcă erau curioşi, în aşteptare. Shallan închise ochii şi şi-o imagină pe Jasnah Kholin în faţa uşii blocate, cu Animmodul strălucindu-i pe mână. Tăcere pe coridor, unicul zgomot fiind scâncetele unui copil. Servitori ţinându-şi răsuflarea. Un rege neliniştit. Veneraţie fără cuvinte.

Shallan deschise ochii şi începu să deseneze plină de elan, lăsându-se transportată intenţionat. Cu cât se afla mai puţin în *acum* şi mai mult în *atunci,* cu atât mai bun avea să fie desenul. Cele două de mai înainte fuseseră pentru încălzire; acela era capodopera zilei. Cu foaia fixată pe suport – făcea treaba cu mâna interzisă –, mâna liberă zbura pe hârtie, schimbând din când în când creioanele.

Cu mină de cărbune moale pentru întunecimea profundă, densă, ca părul lui Jasnah. Mină tare pentru griul luminos, ca valurile de lumină intensă izvorâte din gemele Animmodului.

Preţ de câteva clipe care păreau să nu se mai termine, Shallan se află din nou pe culoar, privind ceva care n-ar fi trebuit să existe: o eretică folosindu-se de una dintre cele mai sacre puteri din întreaga lume. Însăşi puterea schimbării, cea cu care Atotputernicul crease Rosharul. Mai avea şi un alt nume, care nu era îngăduit să se desprindă decât de pe buzele ardenţilor: *Elithanathile.* Cel care Preschimbă.

Shallan putea să simtă mirosul de pe culoarul prăfuit. Putea s-audă copilul scâncind. Putea să-şi simtă propria inimă bătând, în aşteptare. Bolovanul avea să se preschimbe în curând. Absorbind Lumina de Furtună din nestemata lui Jasnah, avea să renunţe la esenţa sa, devenind ceva nou. Lui Shallan i se oprise răsuflarea în gât.

Şi pe urmă amintirea păli, readucând-o în separeul tăcut, slab luminat. Pagina conţinea acum o copie perfectă a scenei, în nuanţe de negru şi gri. Figura mândră a prinţesei cu ochii ţintă la bolovanul căzut, cerându-i să cedeze în faţa voinţei ei. Era *ea.* Cu certitudinea intuitivă a unui artist, Shallan ştiu că aceea era una dintre cele mai izbutite lucrări ale sale. Cu mijloace modeste surprinsese ceea ce o definea pe Jasnah Kholin, lucru pe care devoţiunile nu-l reuşiseră niciodată. Fu străbătută de un fior de încântare. Chiar dacă femeia aceea avea s-o respingă iarăşi, un anumit lucru nu se mai putea schimba. Jasnah Kholin intrase în colecţia ei.

Shallan îşi şterse degetele pe cârpa specială, apoi ridică foaia de hârtie. Observă, absentă, că între timp atrăsese

vreo câteva zeci de creaţiospreni. Trebuia să lăcuiască pagina cu sevă de arbore-şnur, ca să fixeze cărbunele şi ca s-o ferească de pete. Avea aşa ceva în săculeţ. Dar voia să studieze mai întâi pagina şi personajul pe care-l înfăţişa. Cine era Jasnah Kholin? Cu siguranţă nu era o persoană pe care-o puteai intimida. Era femeie până-n măduva oaselor, maestră în toate artele feminine, dar în niciun caz o femeie firavă.

Una ca ea ar fi apreciat hotărârea lui Shallan. Ar fi dat ascultare unei alte cereri de intrare sub tutela ei, presupunând că această cerere îi era prezentată aşa cum trebuia.

Jasnah era, totodată, şi o raţionalistă, o femeie care, bazându-se pe propria raţiune, cuteza să nege până şi existenţa Atotputernicului. Jasnah ar fi apreciat forţa, însă numai modelată de logică.

Dând din cap ca pentru sine, Shallan scoase o a patra foaie de hârtie şi o pensulă cu vârful subţire, apoi îşi scutură şi îşi deschise călimara. Jasnah îi ceruse să-şi dovedească talentul în privinţa logicii şi a scrisului. Şi cum ar fi putut s-o facă mai bine decât folosindu-şi cuvintele ca s-o implore?

„Luminată Jasnah Kholin”, scrise ea, pictând literele cât mai îngrijit şi mai frumos posibil. Ar fi putut întrebuinţa o trestie, însă pentru lucrări de artă era mai potrivită pensula. Şi asta intenţiona să facă din pagina aceea. „Mi-aţi respins cererea. Accept asta. Totuşi, după cum ştie oricine are experienţa cererilor oficiale, nicio ipoteză nu trebuie tratată ca şi cum ar fi o axiomă.” Enunţul îndeobşte folosit era acesta: „nicio ipoteză – cu excepţia existenţei Atotputernicului – nu trebuie tratată ca şi cum ar fi o axiomă”. Dar formularea aleasă de Shallan avea să fie pe placul lui Jasnah.

„O erudită trebuie să fie dispusă să-şi schimbe teoriile dacă sunt contrazise de experimente. Îmi păstrez speranţa că vă priviţi hotărârile într-o manieră similară: drept rezultate preliminare în aşteptarea unor noi informaţii.

În urma scurtei noastre întâlniri, mi-am dat seama că apreciaţi tenacitatea. M-aţi lăudat fiindcă am continuat să vă caut. De aceea presupun că nu veţi vedea în această scrisoare o lipsă de bun-gust. Luaţi-o drept o dovadă a ardorii cu care-mi doresc să vă fiu pupilă, nu drept o desconsiderare a hotărârii pe care mi-aţi făcut-o cunoscută."

Shallan îşi duse coada pensulei la buze, cu gândul la următorul său pas. Creaţiosprenii dispăreau, pălind încetul cu încetul. Se spunea că existau şi logicospreni – sub forma unor nori de furtună minusculi – pe care-i atrăgeau argumentările măreţe, dar ea nu văzuse niciodată vreunul.

„Aşteptaţi o dovadă a valorii mele", continuă apoi. „Aş vrea să vă fi putut demonstra că pregătirea mea e mult mai completă decât a reieşit din discuţia noastră. Din nefericire, nu am o bază pentru astfel de afirmaţii. Cunoştinţele mele nu sunt solide. E un fapt cât se poate de clar şi nu poate fi obiectul unei dispute rezonabile.

Dar vieţile oamenilor nu sunt mai mult decât nişte simple construcţii logice; contextul experienţelor prin care trec e nepreţuit pe calea către o hotărâre corectă. Studiile mele de logică nu se ridică la înălţimea cerinţelor, dar până şi eu ştiu că raţionaliştii au o regulă: când e vorba de fiinţe omeneşti, nu poţi aplica principiile logicii considerându-le absolute. Nu suntem creaturi călăuzite numai şi numai de gândire.

Ca urmare, esenţa acestei argumentaţii este deschiderea unei perspective asupra ignoranţei mele. Nu drept scuză, ci drept explicaţie. V-aţi exprimat

nemulţumirea trezită de faptul că o fată ca mine a primit o educaţie atât de nepotrivită. Ce legătură are asta cu mama mea vitregă? Dar cu guvernantele mele? De ce a fost educaţia mea atât de greşit îndrumată?

Faptele sunt jenante. Am avut puţine guvernante şi, practic, n-am primit niciun fel de educaţie. Mama mea vitregă s-a străduit, dar această educaţie îi lipsea şi ei. Secretul e păstrat cu grijă, dar multe case vedene de la ţară nu se sinchisesc să le ofere femeilor lor o educaţie potrivită.

Când eram mică, am avut trei guvernante, dar toate au plecat după numai câteva luni, invocând drept motiv temperamentul tatălui meu sau grosolănia lui. În privinţa educaţiei, am fost lăsată să mă descurc singură. Am învăţat tot ce-am putut citind, am umplut golurile profitând de acel avantaj care e curiozitatea mea înnăscută. Dar cunoştinţele mele nu se pot compara cu ale cuiva căruia i s-au oferit beneficiile unei educaţii riguroase şi costisitoare.

De ce ar trebui să vă convingă acest argument să mă acceptaţi? Pentru că tot ce-am învăţat a venit în urma unor mari eforturi personale. Am fost nevoită să mă lupt pentru ceea ce alţii au primit de-a gata. Cred că din acest motiv educaţia mea – aşa limitată cum este – are o valoare şi un merit în plus. Vă respect hotărârea, dar vă cer să mai cântăriţi o dată totul. Ce aţi prefera? O pupilă capabilă să repete răspunsurile corecte pentru că i le-a întipărit în minte o guvernantă costisitoare, sau una care a fost nevoită să se străduiască din greu şi să lupte pentru tot ceea ce a învăţat?

Vă asigur că una dintre acestea două o să vă preţuiască lecţiile mai mult decât cealaltă.”

Ridică pensula. Acum, când le analiza, argumentele ei

păreau imperfecte. Îşi subliniase ignoranţa şi se aştepta să fie primită de Jasnah cu braţele deschise? Şi totuşi se părea că făcuse exact ceea ce trebuia făcut, ţinând cont că scrisoarea ei era o minciună. Una clădită pe adevăruri. De fapt, nu venise ca să-i fie împărtăşite cunoştinţe. Venise să fure.

De aceea o sâcâia conştiinţa şi se abţinu cu greu să nu întindă mâna ca să mototolească pagina. Răsunetul unor paşi pe coridor o îngheţă. Sări în picioare răsucindu-se, cu mâna interzisă la piept. Îşi scotoci mintea în căutarea cuvintelor cu care să-i explice lui Jasnah Kholin prezenţa ei.

Pe culoar pâlpâiră lumini şi umbre, apoi cineva aruncă în separeu o privire şovăitoare, cu o singură sferă albă în căuşul palmei, ca să-i ofere lumină. *Nu* era Jasnah. Era un bărbat între douăzeci şi douăzeci şi cinci de ani, îmbrăcat într-o sutană simplă, cenuşie. Un ardent. Shallan se destinse.

Tânărul o văzu. Avea faţa îngustă şi ochi albaştri, pătrunzători. Bărbii sale tunse scurt i se dăduse o formă pătată şi avea capul ras. Vorbi pe un ton rafinat.

— Ah, îmi cer scuze, Luminăţie. Credeam că e separeul lui Jasnah Kholin.

— Chiar este, răspunse ea.

— O, tot pe ea o aştepţi?

— Da.

— Te-ar deranja foarte mult dac-am aştepta împreună?

Avea un uşor accent herdazian.

— Bineînţeles că nu, ardentule.

Shallan dădu din cap cu respect, apoi se grăbi să-şi adune lucrurile, pregătind scaunul pentru el.

— Nu-ţi pot lua scaunul, Luminăţia Ta. Mă duc să-mi aduc altul.

Ea îşi ridică mâna, în semn de protest, dar bărbatul se retrăsese deja. Se întoarse peste câteva clipe cu un scaun dintr-un alt separeu. Era înalt şi zvelt şi – conchise ea cu o oarecare stinghereală – mai degrabă frumos. Tatăl ei nu deţinuse decât trei ardenţi, cu toţii oameni bătrâni. Călătoriseră pe pământurile lor şi umblaseră prin sate, îngrijindu-se de oameni, ajutându-i să atingă Puncte din Glorificările şi Chemările lor. Avea chipurile lor în colecţia de portrete.

Ardentul îşi lăsă jos scaunul. Dar înainte de a se aşeza ezită, cu ochii la masă.

— Vai, vai, spuse surprins.

Pentru o clipă, Shallan crezu că îi citea scrisoarea şi o străbătu un val de panică iraţională. Însă ardentul se uita la cele trei desene rămase la marginea mesei, aşteptând să fie lăcuite.

— Tu ai făcut astea, Luminăţie?

— Da, ardentule, răspunse Shallan, lăsându-şi ochii în jos.

— Nu mai fi atât de protocolară! spuse el, aplecându-se şi potrivindu-şi ochelarii în timp ce-i studia lucrările. Te rog, eu sunt fratele Kabsal, sau doar Kabsal. Crede-mă, aşa e perfect. Iar tu eşti…

— Shallan Davar.

— Pe cheile de aur ale lui Vedeledev, Luminăţie! exclamă ardentul, aşezându-se. Jasnah Kholin te-a învăţat să întrebuinţezi creionul cu atâta măiestrie?

— Nu, ardentule, zise ea, încă în picioare.

— Tot prea protocolară, îi zise el zâmbind. Spune-mi, te intimidez chiar atât de mult?

— Am fost învăţată să le arăt respect ardenţilor.

— Ei, eu unul găsesc că respectul e ca bălegarul. Foloseşte-l acolo unde e necesar şi recoltele vor fi bogate.

Întinde-l în strat prea gros, şi lucrurile vor începe să duhnească.

Ochii lui scânteiară.

Un *ardent* – un slujitor al Atotputernicului – tocmai vorbise despre bălegar?

— Un ardent e reprezentantul Atotputernicului însuşi, zise ea. Lipsa de respect faţă de tine ar fi lipsă de respect faţă de Atotputernic.

— Şi aşa ai răspunde dacă Atotputernicul ţi s-ar arăta aici? Cu toate formalităţile şi reverenţele astea?

Ea şovăi.

— Păi, nu.

— A, atunci cum *te-ai purta?*

— Presupun că aş urla de durere, răspunse ea, dezvăluindu-şi gândul cu prea multă uşurinţă. După cum stă scris, Atotputernicul are o asemenea aureolă, încât oricine îl priveşte va fi ars pe loc, preschimbându-se în cenuşă.

Asta stârni râsul ardentului.

— Un răspuns într-adevăr înţelept. Te rog totuşi să te aşezi.

Ea îl ascultă, ezitând.

— Încă mai am impresia că te lupţi cu tine însăţi, spuse el, luând în mâini portretul lui Jasnah. Ce trebuie să fac pentru ca să te simţi în largul tău? Să mă sui pe masa asta pentru un dans săltăreţ?

Ea clipi, surprinsă.

— N-ai nimic împotrivă? întrebă fratele Kabsal. Bine, atunci…

Lăsă portretul jos şi se urcă pe scaun.

— Nu, te rog! exclamă Shallan, întinzându-şi mâna liberă.

— Eşti sigură? întrebă el, privind cercetător masa.

— Da, răspunse Shallan, imaginându-şi că ardentul se legăna, făcea un pas greşit şi apoi cădea peste balustradă, plonjând de la peste cinci stânjeni înălţime. Te rog, îţi promit că nu te mai respect!

Ardentul chicoti, sări de pe scaun şi se aşeză. Se aplecă spre ea cu un aer conspirativ.

— Ameninţarea cu dansul pe masă dă rezultate aproape întotdeauna. O singură dată am fost nevoit s-o fac, fiindcă am pierdut un pariu cu fratele Lhanin. Maestrul ardent al mănăstirii noastre a fost atât de şocat, încât era cât pe ce să-şi dea duhul.

Shallan se pomeni zâmbind.

— Eşti ardent; vouă vă este interzis să posedaţi ceva. Pe ce-aţi pariat?

— Că vom trage de două ori în piept mireasma trandafirului de iarnă şi că vom simţi căldura soarelui pe piele, răspunse fratele Kabsal, apoi zâmbi. Uneori suntem foarte inventivi. Când stai ani în şir într-o mănăstire, poţi ajunge aşa. Ei, dar tocmai începuseşi să-mi explici unde ai deprins măiestria cu care foloseşti creionul.

— Am exersat. Bănuiesc că, în ultimă instanţă, aşa învaţă toată lumea.

— Alte vorbe înţelepte. Încep să mă-ntreb care dintre noi e ardentul. Dar ai avut, cu siguranţă, şi un maestru care ţi-a dat lecţii.

— Dandos cel Ager.

— A, un adevărat maestru al creionului, dac-a existat vreodată unul. Şi, cu toate că nu mă pot îndoi de adevărul spuselor tale, Luminăţie, mă simt totuşi intrigat, nu pricep cum a izbutit Dandos Heraldin să te instruiască în domeniul artelor, când – atunci când am verificat eu ultima oară – suferea de o boală incurabilă şi îndeobşte fatală. Mai exact, de boala numită *moarte.* De trei sute de ani.

Shallan roşi.

— Tata avea o carte cu instrucţiunile lui.

— Ai învăţat asta, zise Kabsal, ridicând desenul în care-o înfăţişase pe Jasnah, dintr-o *carte.*

— Ăă… da?

El mai privi o dată foaia.

— Trebuie să citesc mai mult.

Shallan se pomeni râzând de expresia feţei lui şi şi-l întipări în amintire aşa cum stătea acolo, cu admiraţia şi uimirea contopindu-i-se pe chip în vreme ce studia desenul ei, frecându-şi cu un deget bărbia pe care creştea barba.

Cu un zâmbet încântător, ardentul lăsă foaia jos.

— Ai lac?

— Da, răspunse ea, scoţându-şi-l din săculeţ.

Îl ţinea într-un pulverizator de soiul celor întrebuinţate pentru parfum.

El luă micul flacon şi-i răsuci clema din faţă, apoi îl scutură şi încercă lacul pe dosul palmei. Dădu din cap satisfăcut şi-ntinse mâna după desen.

— Nu trebuie să laşi o astfel de lucrare să se mânjească.

— Pot s-o lăcuiesc eu, zise Shallan. Nu e nevoie să te osteneşti.

— Nu e nicio osteneală; e o onoare. În plus, sunt ardent. Nu ne găsim rostul dacă n-avem ceva de făcut, dacă nu ducem la bun sfârşit treburi pe care alţii le-ar putea face singuri. Asta mă ajută cel mai bine să mă binedispun.

Începu lăcuirea, pulverizând cu atenţie ca să acopere foaia.

Shallan se abţinu cu greu să nu-i smulgă desenul. Din fericire, ardentul lucra cu grijă, iar lacul se aşternea uniform. Era clar că mai făcuse aşa ceva şi în alte dăţi.

— Presupun că eşti din Jah Kaved, nu? întrebă el.

— Judecând după păr? răspunse ea cu o altă întrebare,

ducându-şi mâna spre buclele roşii. Sau după accent?

— După modul în care te porţi cu ardenţii. Biserica vedenă e, de departe, cea mai tradiţionalistă. Am vizitat de două ori încântătoarea voastră ţară; în vreme ce mâncarea bună mi-a căzut de minune la stomac, nenumăratele reverenţe şi plecăciuni adânci pe care le faceţi în faţa ardenţilor m-au stânjenit.

— Trebuia să dansezi pe câteva mese.

— M-am gândit la asta, ripostă el, dar fraţii şi surorile mele din tagma ardenţilor de la voi ar fi murit de ruşine. I-aş fi avut pe conştiinţă. Atotputernicul nu e prea blând cu ucigaşii de preoţi.

— Eu credeam că orice omor îl mânie, răspunse ea, continuând să se uite cum aplica lacul.

I se părea straniu să lase pe altcineva să se ocupe de lucrările ei.

— Ce părere are Luminata Jasnah de talentul tău? întrebă el, continuându-şi munca.

— Nu cred c-o interesează, spuse Shallan, strâmbându-se când îşi aminti discuţia ei cu prinţesa. Nu pare să aprecieze prea mult artele vizuale.

— Aşa am auzit. E, din păcate, unul dintre puţinele ei cusururi.

— Un altul fiind acea neînsemnată problemă reprezentată de erezia ei?

— Într-adevăr, zâmbi Kabsal. Trebuie să recunosc că am intrat aici aşteptându-mă să fiu primit cu indiferenţă, nu cu deferenţă. Cum ai ajuns să faci parte din anturajul ei?

Shallan tresări, dându-şi pentru prima oară seama că ardentul o luase probabil drept una dintre însoţitoarele Lumindoamnei Kholin. Poate drept o pupilă.

— Frate, spuse ea cu voce abia auzită.

— Hmm?

— S-ar părea că, din neatenţie, te-am indus în eroare, frate Kabsal. N-am nicio legătură cu Jasnah Kholin. Sau, oricum, nu încă. Mă străduiesc s-o conving să m-accepte ca pupilă.
— Ah, zise el, încheind lăcuirea.
— Îmi pare rău.
— Pentru ce? N-ai greşit cu nimic.
Suflă asupra desenului, apoi întoarse foaia, ca s-o vadă ea. O lăcuise perfect, fără nicio pată.
— Vrei să faci ceva pentru mine, copilă? întrebă apoi, punând desenul deoparte.
— Orice.
El îşi ridică o sprânceană.
— Orice, dacă e rezonabil, se corectă ea.
— După părerea cui?
— Cred că după a mea.
— Păcat, spuse el, ridicându-se în picioare. Atunci o să-mi impun limite. Vei avea amabilitatea să-i spui Luminatei Jasnah că am căutat-o?
— Te cunoaşte?
Ce treabă avea un ardent herdazian cu Jasnah, o atee înrăită?
— Oh, n-aş spune asta, răspunse el. Însă sper că-mi cunoaşte numele, fiindcă i-am cerut de mai multe ori o audienţă.
Shallan dădu din cap, ridicându-se la rândul ei.
— Să presupun că vrei să-ncerci s-o converteşti?
— Reprezintă o provocare fără egal. Nu cred c-aş putea trăi împăcat ştiind că nici măcar n-am *încercat* s-o conving.
— Şi nu vrem să nu mai putem trăi împăcaţi, remarcă Shallan, fiindcă altminteri revenim la urâtul obicei de a fi cât pe ce să-i facem pe alţi ardenţi să-şi dea duhul.
— Întocmai. Oricum, cred că un mesaj pe care o să i-l

transmiţi personal ar putea fi de folos acolo unde cele scrise n-au fost luate în seamă.

— În privinţa asta… mă îndoiesc.

— Ei bine, dacă refuză, nu-nseamnă nimic altceva decât c-o să revin, zise Kabsal zâmbind. Iar asta ar însemna – sper – că ne vom revedea. Aşa că aştept cu nerăbdare.

— Şi eu. Şi, repet, îmi pare rău că te-am condus spre concluzii greşite.

— Luminăţie! Te rog. Nu te considera răspunzătoare pentru presupunerile *mele.*

Ea zâmbi.

— Aş pregeta să mă consider răspunzătoare pentru tine în *orice* fel şi în orice privinţă, frate Kabsal. Dar tot prost mă simt.

— O să treacă, spuse el, cu ochii albaştri scânteindu-i. Iar eu o să fac tot ce pot ca să te simţi din nou bine. Există ceva care-ţi place în mod special? Adică altceva în afară de a-ţi arăta respectul faţă de ardenţi şi de a face desene uimitoare?

— Gemul.

El îşi lăsă capul pe-o parte.

— Îmi place, răspunse ea. M-ai întrebat ce-mi place în mod special. Gemul îmi place.

— Atunci aşa să fie.

Kabsal se retrase pe coridorul întunecos, pescuindu-şi din buzunar sfera cu care-şi lumina drumul. Şi, peste câteva clipe, ea nu-l mai văzu.

De ce nu rămăsese s-aştepte întoarcerea prinţesei? Shallan clătină din cap, apoi îşi lăcui celelalte două desene. Tocmai se uscaseră – şi ea şi le punea în săculeţ – când auzi din nou paşi pe culoar şi recunoscu vocea lui Jasnah.

Se grăbi să-şi adune lucrurile, lăsând pe masă doar

scrisoarea, şi se retrase într-un colţ al separeului, unde rămase în aşteptare. Jasnah Kholin intră o clipă mai târziu, însoţită de un mic grup de slujitoare.

Nu părea mulţumită.

8
MAI APROAPE DE FLACĂRĂ

„Victorie! Suntem în vârful muntelui! Fug ca potârnichile din faţă noastră! Ne facem din casele lor bârloguri, din pământurile lor ogoare! Iar ei vor arde, precum am ars noi cândva, într-un loc gol şi părăsit.”

Culeasă în ishashan 1172, cu 18 secunde înainte de moarte. Subiectul a fost o fată bătrână ochi-luminoşi, de al optulea dahn.

Temerile lui Shallan se adeveriră când Jasnah se uită drept la ea, apoi îşi lăsă mâna interzisă în jos, ca semn al frustrării.

— Aşadar *eşti* aici.

Shallan se făcu mică.

— Slujitorii v-au dat de ştire, nu?

— Doar nu ţi-ai închipuit că ar lăsa pe cineva în separeul meu fără să mă prevină.

În spatele lui Jasnah, câţiva parshi aşteptau şovăielnici pe culoar, cu braţele pline de cărţi.

— Luminată Jasnah, zise Shallan. Am vrut doar…

— Mi-am pierdut deja destul timp cu tine, o întrerupse prinţesa, cu furie în privire. Acum o să te retragi, tânără Davar. Şi n-o să te mai văd cât o să mă aflu aici. M-am făcut înţeleasă?

Speranţele lui Shallan se spulberară. Se trase înapoi. În firea lui Jasnah Kholin se simţea o anumită severitate. Nu puteai să nu i te supui. Înţelegeai asta uitându-te o singură dată în ochii ei.

— Îmi pare rău că v-am sâcâit, şopti Shallan, strângându-şi săculeţul la piept şi ieşind cu toată

demnitatea de care se simţea în stare.

Izbuti cu greu să-şi stăpânească lacrimile de ruşine şi dezamăgire şi se îndepărtă, străbătând culoarul în grabă şi simţind că se făcuse de râs.

Ajunse la puţul purtătorilor, însă aceştia se întorseseră deja jos după ce o urcaseră pe Jasnah. Shallan nu trase de şnurul clopoţelului ca să-i cheme. În schimb, se sprijini cu spatele de perete şi se lăsă pe podea, cu genunchii la piept şi cu săculeţul în poală. Îşi cuprinse picioarele cu braţele, strângându-şi mâna interzisă cu cea liberă prin materialul manşetei, şi rămase aşa, respirând fără zgomot.

Oamenii furioşi o tulburau. Nu putea să nu se gândească la tatăl ei, în timpul uneia dintre tiradele sale, nu-şi putea împiedica mintea să se umple de ţipete, de urlete şi de scâncete. Era slăbită fiindcă o descumpănise confruntarea? Simţea că aşa stăteau lucrurile.

„Fată proastă şi idioată,” îşi zise, în timp ce câţiva durerospreni ieşeau încet din perete, lângă capul ei. „Cum de te-ai crezut în stare de aşa ceva? De când te ştii, n-ai călcat în afara domeniului familiei decât de şase ori. Idioato, idioato, idioato!”

Îşi convinsese fraţii să aibă încredere în ea, să-şi pună speranţele în planul ei ridicol. Şi ce făcuse apoi? Irosise şase luni, în care cercul duşmanilor se strânsese mai tare.

— Luminată Davar? întrebă o voce ezitantă.

Shallan îşi ridică privirea, dându-şi seama că fusese atât de absorbită de nefericirea ei încât nu-l văzuse pe servitor apropiindu-se. Era un bărbat tânăr, într-o uniformă pe de-a-ntregul neagră, fără niciun blazon pe piept. Nu era un maestru-slujitor, dar putea să fi fost unul în devenire.

— Luminata Kholin vrea să vă vorbească.

Tânărul arătă către coridorul din spatele lui.

„Ca să mă ocărască din nou?” se întrebă ea, cu o

strâmbătură. Însă o înaltă doamnă ca Jasnah obţinea întotdeauna ceea ce voia. Shallan îşi impuse să nu mai tremure, apoi se ridică în picioare. Măcar reuşise să-şi reţină lacrimile, nu-şi stricase machiajul. Îl urmă pe servitor, întorcându-se către separeul luminat, cu săculeţul ţinut în faţă, ca un scut pe câmpul de luptă.

Jasnah Kholin stătea pe scaunul pe care-l folosise ea mai înainte, cu masa plină de teancuri de cărţi. Prinţesa îşi freca fruntea cu mâna liberă. Animmodul i se odihnea pe dosul palmei, având cuarţul fumuriu întunecat şi crăpat. Deşi părea obosită, se aşezase în poziţia perfectă, cu rochia de mătase fină acoperindu-i pantofii şi cu mâna interzisă în poală, de-a curmezişul.

Se uită la Shallan, lăsându-şi mâna liberă în jos.

— N-ar fi trebuit să-ţi vorbesc cu atâta furie, tânără Davar, îi spuse cu voce obosită. Ai dat pur şi simplu dovadă de stăruinţă, o trăsătură de caracter pe care de obicei o încurajez. Luminate furtuni, de încăpăţânare m-am făcut vinovată adesea şi eu însămi. Uneori ne este greu să acceptăm la alţii unele lucruri la care ţinem noi înşine. Singura mea scuză e că, în ultima vreme, am fost din cale-afară de încordată.

Shallan dădu din cap cu recunoştinţă, deşi se simţea cumplit de stânjenită.

Jasnah se întoarse să privească peste balustradă, în spaţiul întunecat al Vălului.

— Ştiu ce se spune despre mine. Sper că nu sunt atât de aspră cum zic unii, deşi o femeie poate avea un renume prost din cauza unor lucruri mult mai rele decât severitatea. Iar aceasta din urmă poate fi utilă.

Shallan se strădui din răsputeri să nu-nceapă să se foiască. Oare ar fi trebuit să se retragă?

Jasnah clătină din cap ca pentru sine, dar Shallan n-ar fi

putut să spună căror gânduri li se datora acel gest inconştient. În cele din urmă, prinţesa se întoarse din nou către ea şi arătă spre bolul mare, în formă de cupă, aflat pe masă. Conţinea vreo zece sfere de-ale lui Shallan.

Şocată, tânăra îşi duse mâna liberă la buze. Uitase cu desăvârşire de bani. Îi mulţumi lui Jasnah cu o plecăciune, apoi se grăbi să-şi ia sferele.

— Luminăţie, ca nu cumva să uit, trebuie să vă spun că, în timp ce aşteptam aici, aţi fost căutată de un ardent – fratele Kabsal. M-a rugat să vă transmit dorinţa lui de a vă vorbi.

— Nu mă miră, zise Jasnah. Pari surprinsă în privinţa sferelor, tânără Davar. Am presupus că aşteptai afară ca să le recuperezi. Nu de aceea ai rămas atât de aproape?

— Nu, Luminăţie. Pur şi simplu încercam să mă liniştesc.

— A!

Shallan îşi muşcă buza. Prinţesa părea să nu mai ţină cont de ceea ce spusese în răbufnirea de mai înainte. Poate…

— Luminăţie, spuse ea, speriată de propria impertinenţă, ce impresie v-a făcut scrisoarea mea?

— Scrisoarea?

— Am… Shallan aruncă o privire către masă. Sub teancul acela de cărţi, Luminăţie.

O servitoare se grăbi să dea cărţile deoparte; parshul le pusese peste scrisoare fără s-o observe. Jasnah o luă, ridicându-şi o sprânceană, iar Shallan îşi desfăcu săculeţul cu mişcări repezi şi-şi puse sferele în punga pentru bani. Pe urmă se blestemă că se grăbise atât de tare, căci nu-i mai rămăsese nimic altceva de făcut decât să aştepte să termine Jasnah de citit.

— E adevărat? întrebă aceasta, luându-şi privirea de la foaia de hârtie. Ai învăţat singură?

— Da, Luminăţie.

— E remarcabil.

— Mulţumesc, Luminăţie.

— Iar scrisoarea asta a fost o manevră inteligentă. Când ai presupus că o să răspund unei cereri scrise ai avut dreptate. Asta arată că ştii să te foloseşti de cuvinte, iar retorica scrisorii e o dovadă că poţi să gândeşti logic şi să aduci argumente solide.

— Mulţumesc, Luminăţie, spuse Shallan, simţind un nou val de speranţă, amestecată cu oboseală.

Sentimentele ei oscilaseră dintr-o parte într-alta ca o frânghie trasă când încolo, când încoace, la un concurs de luptă cu odgonul.

— Ar fi trebuit să-mi laşi biletul şi să te retragi înainte de întoarcerea mea.

— Dar s-ar fi pierdut sub teancul acela de cărţi.

Jasnah o privi ridicându-şi o sprânceană, de parcă ar fi vrut să-i dea de înţeles că nu-i plăcea să fie corectată.

— Foarte bine. Circumstanţele în care un om îşi trăieşte viaţa sunt importante. În cazul tău, nu scuză lipsa cunoştinţelor de istorie şi filosofie, dar îţi dă dreptul să fii privită cu indulgenţă. Îţi voi îngădui să-mi prezinţi mai târziu o nouă cerere, un privilegiu pe care nu i l-am mai acordat niciodată vreunei tinere dornice să-mi devină pupilă. Când vei avea suficiente cunoştinţe în aceste două domenii, să vii din nou la mine. Te voi accepta dacă vei face progrese corespunzătoare.

Speranţele lui Shallan se năruiră. Oferta lui Jasnah era plină de bunăvoinţă, dar pentru a realiza ce-i cerea, îi trebuiau ani de studiu. Casa Davar avea să se prăbuşească între timp, pământurile familiei aveau să fie împărţite între creditori, ea şi fraţii ei aveau să-şi piardă titlul de nobleţe şi să fie probabil trecuţi în rândul sclavilor.

— Mulţumesc, Luminăţie, spuse înclinându-şi fruntea.

Jasnah dădu din cap, ca şi cum ar fi considerat discuţia încheiată. Shallan se retrase, străbătu în tăcere culoarul şi trase de cordonul clopoţelului, chemând purtătorii.

Prinţesa îi făgăduise că avea s-o accepte mai târziu. Pentru cele mai multe tinere de vârsta ei ar fi fost o mare victorie. Fiind instruită de Jasnah Kholin – considerată una dintre cele mai mari erudite în viaţă – şi-ar fi asigurat un viitor strălucit. S-ar fi măritat extraordinar de bine, probabil cu fiul unui înalt prinţ, şi i s-ar fi deschis noi cercuri sociale. Dacă ar fi avut timp să-şi desăvârşească educaţia sub tutela lui Jasnah, cu siguranţă că prestigiul afilierii la casa Kholin ar fi fost de-ajuns ca să-i salveze casa.

Dacă ar fi avut timp.

În cele din urmă, Shallan ieşi din Conclav; nu existau porţi, ci doar coloane în faţa gurii căscate a cavernei. Văzu, uimită, ce mult se întunecase afară. Se târî în josul treptelor largi, apoi intră pe o alee laterală, mărginită de o vegetaţie mai bogată, unde putea să fie singură. De-a lungul acesteia fuseseră plantate mici colonii de coajă-de-piatră ornamentală, iar tentaculele mai multor specii de plante stăteau răsfirate ca nişte evantaie, fluturând în vântul serii. Câţiva viaţăspreni leneşi – ca nişte fire de praf verde, strălucitor – zburau iute de pe o ramură pe alta.

Shallan se rezemă de planta care părea o piatră, iar tentaculele acesteia se retraseră şi se ascunseră. Din locul acela putea să vadă întregul Kharbranth, cu luminile strălucind dedesubt ca apele unei cascade de foc prăvălindu-se pe peretele stâncii. Ea şi fraţii ei nu mai aveau de ales; fuga era tot ce le mai rămăsese. Nu mai puteau face altceva decât să-şi abandoneze proprietăţile din Jah Keved şi să se refugieze. Dar unde? Unde mai

existau foşti aliaţi pe care tatăl ei nu şi-i înstrăinase?

Mai era şi strania colecţie de hărţi pe care o găsiseră în camera lui de lucru. Ce semnificaţie aveau? Tatăl lor le vorbea foarte rar despre planurile sale. Nici măcar sfătuitorii lui nu ştiau mare lucru. Heraldan – cel mai vârstnic dintre fraţii ei – ştia mai multe, dar dispăruse cu mai bine de un an în urmă, iar tatăl ei îl declarase mort.

Ca de obicei, gândul la propriul tată o făcu să se simtă rău, iar durerea începu să-i strângă pieptul. Îşi duse mâna liberă la cap, copleşită dintr-odată de greutăţile care apăsau Casa Davar, de rolul ei în întreaga situaţie şi de secretul pe care-l purta acum, ascuns la o depărtare de zece bătăi de inimă.

— Ei, tânără domniţă! strigă o voce.

Se întoarse şi avu un şoc la vederea lui Yalb, stând în picioare pe un prag de stâncă, aproape de intrarea Conclavului. În jurul lui, pe lespedea de piatră stătea un grup de bărbaţi purtând uniforma gărzilor.

— Yalb? întrebă ea, speriată.

Marinarul ar fi trebuit să se-ntoarcă Ia corabie cu ore în urmă. Se îndreptă în grabă către el şi se opri în faţa pragului jos de stâncă.

— De ce mai eşti încă aici?

— O, răspunse el, cu un zâmbet larg. Am jucat kabers cu aceşti minunaţi şi oneşti cavaleri din garda oraşului. M-am gândit că nu e cu putinţă ca nişte oameni ai legii să trişeze, aşa că am făcut o partidă amicală în vreme ce te-am aşteptat.

— Dar nu erai *obligat* să m-aştepţi!

— Nu eram obligat nici să câştig optzeci de stropi de la oamenii ăştia, zise râzând Yalb. Dar am făcut şi una, şi alta!

Bărbaţii din jurul lui păreau mult mai puţin entuziaşti.

Uniformele lor erau nişte tunici portocalii, strânse în talie cu eşarfe albe.

— Ei, acum presupun că ar trebui să te conduc înapoi la corabie, spuse marinarul fără tragere de inimă, adunând sferele din mormanul de la picioarele sale.

Străluceau într-o mulţime de nuanţe. Deşi lumina lor era palidă – toate erau doar nişte stropi – alcătuiau împreună un câştig impresionant.

Shallan făcu un pas înapoi în timp ce Yalb sărea de pe pragul de stâncă. Însoţitorii săi protestară, nemulţumiţi că pleca, însă el arătă către Shallan.

— Vreţi să las o femeie ochi-luminoşi de rangul ei să se-ntoarcă singură în port? Vă credeam oameni de onoare!

Asta stinse protestele de pe buzele celorlalţi.

Jubilând în sinea sa, marinarul se înclină în faţa lui Shallan şi se îndepărtă, conducând-o pe alee. Ochii îi scânteiau.

— Părinte al Furtunii, a fost amuzant să câştig jucând cu aceşti oameni ai legii. Când o să se afle pe docuri, o să mi se facă cinste cu băutură.

— N-ar fi trebuit să-ţi rişti banii la jocuri de noroc, spuse Shallan. N-ar fi trebuit să-ncerci să ghiceşti viitorul. Nu ţi-am dat sfera aia ca să o iroseşti pe astfel de lucruri.

Yalb râse.

— Tânără domniţă, când ştii c-o să câştigi, nu rişti nimic.

— Ai *trişat?* şuieră ea, scandalizată.

Se uită peste umăr la străjerii care se aşezaseră să-şi continue jocul la lumina sferelor din faţa lor.

— Nu vorbi atât de tare! zise Yalb cu glas scăzut, dar părând foarte încântat de sine. Să trişezi când joci cu patru străjeri, ei, asta e ceva. Nu-mi vine să cred c-am izbutit!

— M-ai dezamăgit. *Nu* se cade să te porţi aşa.

— Ba da, tânără domniţă, când eşti marinar se cade,

spuse el ridicând din umeri. Exact la asta se şi aşteptau din partea mea. Se uitau la mine de parc-ar fi umblat cu ţipari de văzduh veninoşi, serios. În jocul ăsta, n-au contat cărţile – ei s-au străduit să descopere cum trişam, iar eu m-am străduit să-i împiedic să mă prindă. Cred că, dacă n-ai fi apărut, mi-ar fi luat pielea de pe mine!

Dar asta nu părea să-l îngrijoreze prea mult.

Pe drumul către docuri nu era la fel de multă lume ca mai înainte, dar numărul oamenilor care-i înconjurau continua să fie surprinzător de mare. Strada era luminată de felinare cu ulei; dacă ar fi fost sfere, acestea a fi sfârşit în punga cuiva, dar mulţi trecători le foloseau în lămpile lor, aşternând pe caldarâm un curcubeu de lumini colorate. Oamenii erau aproape ca sprenii, fiecare de câte o altă nuanţă, umblând încoace şi-ncolo.

— Aşadar, tânără domniţă, spuse Yalb, conducând-o cu mare grijă prin înghesuială. Chiar vrei să te-ntorci? Eu am spus ce-am spus doar ca să pot pleca de la joc.

— Da, vreau să mă-ntorc, te rog.

— Şi prinţesa ta?

Shallan se strâmbă.

— Întâlnirea… n-a dat roade.

— Adică nu te-a primit? Care-i necazul cu ea?

— Faptul că se pricepe la orice, presupun. Totul i-a ieşit atât de bine încât are aşteptări exagerate de la alţii.

Yalb se încruntă, călăuzind-o pe Shallan pe lângă un grup de cheflii beţi, care se împleticeau. Nu era puţin cam devreme pentru aşa ceva? Marinarul o luă cu câţiva paşi înaintea ei, apoi începu să meargă cu spatele, ca să n-o scape din priviri.

— N-are sens, tânără domniţă. Ce-ar mai fi putut să vrea de la tine?

— Mult mai multe, se pare.

— Dar eşti perfectă! Iartă-mi îndrăzneala.
— Îndrăzneală? Văd că nu-ndrăzneşti să-mi întorci spatele.
— Atunci iartă-mi sfiala. Arăţi bine din orice parte te-aş privi, tânără domniţă.
Shallan se pomeni zâmbind. Marinarii lui Tozbek aveau o părere foarte bună despre ea.
— Ai fi pupila ideală, continuă el. Curtenitoare, frumoasă, rafinată şi tot restul. Numai părerea ta despre jocurile de noroc nu-mi place prea mult, dar era de aşteptat. O femeie nu e cu adevărat femeie dacă nu ocărăşte un bărbat pentru aşa ceva. Altminteri ar fi ca şi cum soarele ar refuza să răsară sau ca şi cum s-ar albi marea.
— Sau ca şi cum ar zâmbi Jasnah Kholin.
— Întocmai! Oricum, eşti desăvârşită!
— Eşti drăguţ că-mi spui asta.
— Păi e un adevăr, zise el, punându-şi mâinile-n şolduri şi oprindu-se. Aşadar asta e? Vrei să te dai bătută?
Ea îl privi uluită. Stătea acolo, pe drumul plin de lume, scăldat în lumina galben-portocalie împrăştiată de felinarul de deasupra lui, cu mâinile-n şolduri, cu sprâncenele thaylene albe atârnându-i de-a lungul obrajilor, cu pieptul gol sub vesta descheiată. Nu era o postură pe care s-o fi adoptat vreun cetăţean, oricât de înalt i-ar fi fost rangul, în conacul tatălui ei.
— Am *încercat* s-o conving, spuse Shallan, înroşindu-se. M-am întors la ea pentru a doua oară, dar m-a respins din nou.
— De două ori, deci? La cărţi ai întotdeauna dreptul să încerci o a treia mână. Şi cel mai adesea te-ajută să câştigi.
Ea se încruntă.
— Dar, de fapt, nu e adevărat. Legile probabilităţilor şi

statistica…

— Eu unul nu ştiu mare lucru despre afurisita de matematică, o întrerupse Yalb, încrucişându-şi braţele. Dar cunosc Patimile. Câştigi când ai cea mai mare nevoie de asta, o să vezi.

Patimile. Superstiţii păgâne. Fireşte că Jasnah se referise şi la scrierea cu glife considerând-o superstiţie, aşa că poate totul se încadra în aceeaşi perspectivă.

Să încerce a treia oară… Shallan se cutremură gândindu-se cum s-ar fi înfuriat Jasnah dacă ar fi sâcâit-o iarăşi. Şi-ar fi retras cu siguranţă oferta de-a o primi la studii în viitor.

Numai că Shallan nu va putea niciodată să se folosească de oferta aceea. Era ca o sferă de sticlă fără nicio nestemată în centru. Frumoasă, dar inutilă. Nu era mai bine să încerce iarăşi, pentru ultima oară, şi să ajungă *acum* în poziţia pe care şi-o dorea?

N-avea să meargă. Jasnah îi spusese foarte clar că încă nu era suficient de bine instruită.

Nu era suficient de bine instruită…

O idee îi scăpără în minte. Îşi duse mâna interzisă la piept şi, stând acolo, în mijlocul drumului, se gândi la cutezanţa acelei idei. Era foarte posibil să fie izgonită din oraş, la cererea lui Jasnah.

Însă dacă se întorcea acasă fără să fi încercat tot ce se putea încerca, cum avea să dea ochii cu fraţii ei? Depindeau de ea. Pentru prima oară în viaţa ei, cineva *avea nevoie* de ea. O astfel de responsabilitate o entuziasma. Şi o îngrozea.

— Trebuie s-ajung la un negustor de cărţi, se trezi spunând cu voce uşor tremurătoare.

Yalb îşi ridică o sprânceană.

— A treia mână ţi-aduce câştigul de cele mai multe ori.

Crezi că-mi poţi găsi un negustor de cărţi care să mai aibă prăvălia deschisă la ora asta?

— Kharbranth e un port important, tânără domniţă, zise el râzând. Prăvăliile sunt deschise până târziu. Aşteaptă-mă aici.

Se pierdu, grăbit, în forfota serii, lăsând-o cu un protest încărcat de nelinişte pe buze.

Shallan oftă, apoi se aşeză, într-o poziţie plină de modestie, pe postamentul de piatră al unui stâlp de felinar. N-ar fi trebuit să fie vreun pericol. Văzu şi alte femei ochi-luminoşi trecând pe stradă, deşi erau adesea purtate în palanchine sau în vehiculele acelea mici, trase cu mâna. Din când în când vedea chiar şi câte o trăsură adevărată, deşi numai cei mai bogaţi dintre bogaţi îşi puteau permite să aibă cai.

Câteva minute mai târziu, Yalb apăru din mulţime ca şi cum ar fi ieşit din pământ şi-i făcu semn să-l urmeze. Ea se ridică şi se grăbi să i se alăture.

— N-ar trebui să găsim un purtător? îl întrebă în timp ce o călăuzea pe o stradă laterală largă care traversa, dintr-o parte, colina pe care se înălţa oraşul.

Păşea cu mare grijă; rochia îi era destul de lungă şi se temea că i s-ar fi putut rupe tivul, agăţându-l de pietre. Fâşia din partea de jos era făcută astfel încât să se poată schimba cu uşurinţă, dar ea nu-şi putea îngădui să irosească sfere pe astfel de lucruri.

— Nu, răspunse Yalb. E chiar aici.

Arătă în lungul unei alte străzi, care se intersecta cu strada pe care se aflau ei. Acolo, pe panta abruptă, se înşiruiau mai multe prăvălii, fiecare având pe firma atârnată în faţă perechea de glife care însemna „carte”, adesea stilizată pentru a avea şi forma unei cărţi. Era necesar să fie recunoscută de servitorii analfabeţi trimişi

la cumpărături.

— Negustorilor de acelaşi soi le place să se-adune laolaltă, spuse Yalb, frecându-şi bărbia. Mie mi se pare o prostie, dar presupun că sunt ca peştii. Unde dai de unul, o să-i găseşti pe toţi.

— Acelaşi lucru s-ar putea spune despre idei, comentă Shallan, numărând.

Erau şase prăvălii. Lumina de Furtună era cea care strălucea în toate vitrinele, rece şi uniformă.

— A treia pe stânga, zise Yalb, arătând cu degetul. Numele negustorului e Artmyrn. Sursele mele îl consideră cel mai bun.

Numele era thaylan. Probabil că Yalb întrebase oameni din ţara lui, care îl trimiseră acolo.

Dădu din cap către el şi începură să urce pe strada abruptă, către prăvălie. Marinarul nu o însoţi înăuntru; Shallan observase că mulţi bărbaţi nu se simţeau în largul lor în preajma cărţilor, chiar dacă nu erau din Vorin.

Împinse uşa din lemn masiv în care fuseseră încastrate două geamuri de cristal şi intră într-o încăpere călduroasă, neştiind la ce trebuia să se-aştepte. Nu mai intrase niciodată într-o prăvălie să cumpere ceva; fie îşi trimisese servitorii, fie veniseră negustorii la ea.

Încăperea părea foarte primitoare, cu fotolii largi, confortabile, aşezate în faţa unui şemineu. Pe buştenii aprinşi dansau focspreni, iar podeaua era din lemn, fără nicio îmbinare; probabil fusese făcută cu un Animmod, direct din piatra de dedesubt. O adevărată opulenţă.

În spatele tejghelei din fundul încăperii stătea o femeie. Purta o bluză şi o fustă, ambele cu broderii, în locul havahului lucios şi mătăsos, dintr-o singură piesă, purtat de Shallan. Avea ochii întunecaţi, dar părea o persoană influentă. În Regatul Vorin, ar fi fost de primul sau de al

doilea nahn. Thaylenii îşi aveau propriul sistem de ranguri. Măcar nu erau cu desăvârşire păgâni – respectau culoarea ochilor, iar femeia purta o mănuşă în mâna interzisă.

Nu se vedeau prea multe cărţi. Doar câteva pe tejghea şi una pe un pupitru, lângă fotolii. Pe perete ticăia un ceas de care atârnau o duzină de clopoţei argintii. Încăperea părea mai degrabă o locuinţă decât o prăvălie.

Femeia puse un semn în cartea pe care-o citea, apoi îi zâmbi lui Shallan. Un zâmbet mieros, plin de nerăbdare. Aproape ca al unui prădător.

— Vă rog, Luminăţie, luaţi loc, spuse ea, fluturându-şi mâna către unul dintre scaune.

Femeia îşi încreţise sprâncenele thaylene lungi şi albe, aşa că-i atârnau de o parte şi de alta a feţei ca nişte bucle din breton.

Shallan se aşeză, şovăind, în timp ce femeia suna dintr-un clopoţel de sub tejghea. Nu trecu mult timp şi în încăpere intră clătinându-se un bărbat corpolent, a cărui vestă părea gata să plesnească din cauza efortului depus pentru a-i cuprinde talia. Părul începea să-i încărunţească şi îşi purta sprâncenele date după urechi.

— A, dragă copilă, spuse el, pocnind din palme. Aţi venit să căutaţi un roman frumos? O lectură uşoară, ca să treceţi prin orele chinuitoare ale despărţirii de o iubire pierdută? Sau poate o carte de geografie, cu detalii despre locuri exotice?

Vorbea pe un ton vag protector, în vedena ei maternă.

— Păi… Nu, mulţumesc. Am nevoie de un set complet de cărţi de istorie şi de trei cărţi de filosofie.

Se strădui să-şi amintească numele rostite de Jasnah.

— Ceva de Placini, Gabrathin, Yustara, Manaline sau Shauka-fiică-Hazweth.

— Grele lecturi pentru cineva atât de tânăr, comentă

bărbatul, dând din cap către femeie, care-i era probabil soţie.

Ea se grăbi să plece în camera din spate. O folosea probabil ca să citească; chiar dacă era el însuşi în stare de asta, nu voia să-şi ofenseze clienţii făcând-o în prezenţa lor. Se ocupa doar de bani; negoţul reprezenta, de cele mai multe ori, o artă masculină.

— Ei, dar de ce se oboseşte o floare atât de tânără cu astfel de subiecte? o întrebă pe Shallan, instalându-se în fotoliul din faţa ei. Nu vă pot trezi interesul faţă de un roman frumos, romantic? Ştiţi, acestea sunt specialitatea mea. Femeile tinere din tot oraşul vin aici şi le ofer întotdeauna ce e mai bun.

Tonul lui o irită. O enerva şi-aşa destul de mult *ştiind* că-i o copilă protejată. Chiar era necesar să i se reamintească asta?

— Un roman romantic, spuse strângându-şi săculeţul la piept. Da, poate c-ar fi drăguţ. Se-ntâmplă cumva s-aveţi un exemplar din *Mai aproape de flacără?*

Negustorul clipi, surprins. Povestea era scrisă din punctul de vedere al unui bărbat cuprins încetul cu încetul de nebunie după ce-şi văzuse copiii murind de foame.

— Sunteţi sigură că vreţi ceva atât de… ăă… ambiţios? întrebă el.

— Ambiţia e o trăsătură chiar atât de scandaloasă pentru o fată tânără?

— Ei, nu, cred că nu.

Bărbatul zâmbi din nou – zâmbetul exagerat şi larg al negustorului care vrea să facă pe cineva să se simtă în largul său.

— Îmi dau seama că sunteţi o femeie cu gusturi discriminatorii.

— Sunt, răspunse ea cu voce fermă, deşi inima îi bătea

agitată.

Oare îi era menit să discute în contradictoriu cu toată lumea cu care se-ntâlnea?

— Îmi place *într-adevăr* să mi se pregătească mâncarea cu multă grijă, fiindcă am cerul gurii foarte delicat.

— Scuze, eu spuneam că aveţi gusturi discriminatorii când e vorba de *cărţi.*

— Adevărul e că n-am mâncat niciodată vreuna.

— Luminăţie, cred că glumiţi.

— Nu, încă nu. Încă n-am început.

— Păi…

— Ei, spuse ea, aveţi dreptate să-mi comparaţi mintea cu stomacul.

— Dar…

— Mulţi dintre noi, continuă ea, îşi fac mari griji pentru cele care le-ajung în trup prin gură şi cu mult mai puţine pentru orice le-ar intra prin ochii şi urechi. Nu credeţi?

Negustorul dădu din cap, probabil fiindcă nu credea că ea avea să-l lase să vorbească fără să-l mai întrerupă. În sinea ei, Shallan ştia că îşi îngăduia prea multe, dar după întrevederea cu Jasnah se simţea prea încordată şi prea frustrată.

În clipa aceea, puţin îi păsa.

— Discriminare, spuse, parcă vrând să vadă cum suna. N-am convingerea că sunt de acord cu alegerea acestui cuvânt. A discrimina înseamnă a-i aduce cuiva prejudicii. A fi exclusivist. Îşi permite cineva să fie astfel cu ceea ce mănâncă?

— Cred că trebuie să fie, răspunse el. Nu asta aţi zis adineauri?

— Am zis că trebuie s-avem grijă ce citim şi ce mâncăm. Nu că trebuie să fim exclusivişti. Spuneţi-mi, ce credeţi că i se poate întâmpla unei persoane care mănâncă numai

dulciuri?

— Ştiu foarte bine. Am o cumnată care se deranjează mereu la stomac din pricina asta.

— Vedeţi, îşi limitează opţiunile. Ca să rămână sănătos, corpul are nevoie de o mare varietate de mâncăruri. Iar mintea are nevoie de o mare varietate de idei ca să rămână ascuţită. Nu sunteţi de acord? Aşa că, dacă aş citi numai idilele prosteşti cărora presupuneţi că le poate face faţă ambiţia mea, mi s-ar îmbolnăvi fără-ndoială mintea, exact la fel ca stomacul cumnatei despre care vorbeaţi. Da, aş zice că metafora e bine aleasă. Sunteţi foarte inteligent, maestre Artmyrn.

El îşi regăsi zâmbetul.

— Fireşte – continuă Shallan, fără să zâmbească la rândul ei – când cineva îţi vorbeşte ca unui prost, ţi se deranjează şi mintea, şi stomacul. E foarte frumos că vă însoţiţi strălucita metaforă cu lecţii incisive. Aşa vă trataţi toţi clienţii?

— Luminăţie… Vă pierdeţi în sarcasm.

— Ciudat. Eu credeam că merg drept spre el, zbierând cât mă ţin plămânii.

Negustorul roşi şi se ridică.

— Mă duc să-mi ajut soţia, zise el şi se grăbi să se retragă.

Ea rămase locului şi-şi dădu seama că era supărată pe sine fiindcă lăsase frustrarea să se reverse. Exact ceea ce o avertizaseră guvernantele ei că nu se cuvenea să facă. O femeie tânără trebuia să-şi cântărească vorbele. Limba neînfrânată a tatălui ei îi creaseră casei lor o reputaţie regretabilă. Oare ea voia s-o sporească?

Se linişti, bucurându-se de căldură, şi privi dansul focsprenilor până când se întoarseră negustorul şi soţia lui, cu mai multe teancuri de cărţi. El se instală în acelaşi

fotoliu, iar femeia îşi trase alături un taburet, aşeză volumele pe podea şi apoi i le arătă lui Shallan pe rând, în timp ce vorbea bărbatul ei.

— Pentru istorie, avem două variante, zise el, de data asta fără condescendenţă – şi fără prietenie – în glas. *Vremuri şi schimbări,* de Rencalt, e o trecere în revistă, într-un singur volum, a istoriei Rosharului, începând cu epoca Hierocraţiei.

Femeia ridică un volum legat în pânză roşie.

— I-am spus soţiei mele că s-ar putea să vă simţiţi insultată de o variantă atât de superficială, dar ea a insistat.

— Mulţumesc, zise Shallan. Nu mă simt insultată, dar vreau într-adevăr ceva mai amănunţit.

— Atunci poate c-o să vă fie de folos *Eternathis,* răspunse bărbatul, în timp ce soţia lui ridica patru volume cu coperte gri-albăstrui. E o lucrare filosofică, un studiu al aceleiaşi perioade, care se concentrează numai asupra interacţiunilor dintre cele cinci regate vorine. După cum vedeţi, evenimentele sunt prezentate în amănunt.

Toate volumele erau groase. Cele *cinci* regate vorine? Ea crezuse că nu erau decât patru: Jah Keved, Alenthkar, Kharbranth şi Natanatan. Unite de religia comună, îşi fuseseră unele altora aliaţi puternici în anii de după Mârşăvie. Care era al cincilea regat?

Volumele o intrigau.

— O să le iau, spuse.

— Minunat, zise negustorul, iar ochii lui îşi recăpătară oarecum strălucirea. Dintre lucrările filosofice pe care le-aţi enumerat, de Yustara n-avem nimic. Şi-avem doar o singură lucrare de-a lui Placini şi tot una de Manaline; ambele sunt colecţii de extrase din cele mai celebre scrieri ale lor. A lui Placini mi-a fost citită. E foarte bună.

Shallan dădu din cap.

— Cât despre Gabrathin, avem patru cărţi diferite. Cerule, dar ştiu c-a fost prolific! A, şi n-avem decât o singură carte de Shauka-fiică-Hazweth.

Soţia lui ridică un volum subţire, de culoare verde.

— Trebuie să recunosc că n-am pus niciodată să mi se citească vreo lucrare de-a ei. Nu mi-am dat seama că există filosofi shini remarcabili.

Shallan se uită la cele patru cărţi de Gabrathin. N-avea idee pe care ar fi trebuit s-o ia, aşa că evită să se pronunţe, arătând mai întâi către cele două colecţii amintite şi către singurul volum de Shauka-fiică-Hazweth. O filosoafă din îndepărtatul Shin, unde oamenii trăiau în noroi şi venerau pietre? Bărbatul care-l ucisese pe tatăl lui Jasnah cu aproape şase ani în urmă – ducând la izbucnirea războiului împotriva parshendilor în Natanatan – fusese shin. I se spunea Asasinul în Alb.

— O să le iau pe acestea trei şi cărţile de istorie, spuse ea.

— Minunat! repetă negustorul. Pentru că luaţi atât de multe, o să vă fac o reducere frumuşică. Să zicem, zece broami de smarald?

Shallan fu cât pe ce să se sufoce. Un broam de smarald era cea mai mare diviziune a sferei, valorând o mie de stropi de diamant. Zece broami erau o sumă de câteva ori mai mare decât costul drumului ei până la Kharbranth!

Îşi deschise săculeţul şi se uită la punga cu bani. Îi mai rămăseseră cam opt broami de smarald. Trebuia, evident, să ia mai puţine cărţi, dar pe care anume?

Uşa se deschise brusc, trântindu-se. Shallan tresări şi, uimită, îl văzu în prag pe Yalb, cu tichia în mâini, agitat. Se apropie grăbit de fotoliul ei şi se lăsă într-un genunchi. Ea era prea uluită ca să mai scoată vreo vorbă. De ce părea

marinarul atât de îngrijorat?
— Luminăţie, spuse el, lăsându-şi capul în jos. Stăpânul meu vă imploră să vă-ntoarceţi. S-a gândit mai bine şi a schimbat oferta. Putem într-adevăr să acceptăm preţul pe care l-aţi oferit.
Shallan deschise gura, dar era prea uluită ca să poată vorbi.
Yalb se uită urât la negustor.
— Luminăţie, nu cumpăraţi de la omul ăsta. E un mincinos şi un şarlatan. Stăpânul meu o să vă vândă cărţi mai bune la un preţ mai mic.
— Ei, ce-nseamnă asta? zise Artmyrn, ridicându-se. Cum îndrăzneşti? Cine e stăpânul tău?
— Barmest, răspunse Yalb, parcă apărându-se.
— Şobolanul ăla. Trimite un băiat în prăvălia mea, ca să-mi fure muşterii? Scandalos!
— A intrat mai întâi în prăvălia noastră! exclamă marinarul.
Shallan îşi veni în sfârşit în fire. „Părinte al Furtunii! Ce actor bun!"
— Aţi avut o şansă, îi spuse lui Yalb. Pleacă şi spune-i stăpânului tău că refuz să mă las înşelată. Dac-o să fie nevoie, o să intru în toate prăvăliile cu cărţi din oraş, până o să găsesc pe cineva rezonabil.
— Cu Artmyrn nu poţi discuta, zise Yalb, scuipând într-o parte.
Negustorul făcu ochii mari de furie.
— Vom vedea, răspunse Shallan.
— Luminăţie, spuse negustorul, roşu la faţă. Sunt sigur că nu daţi crezare unor astfel de calomnii!
— Cât aveai de gând să-i ceri? întrebă Yalb.
— Zece broami de smarald, răspunse Shallan. Pentru aceste şapte cărţi.

Marinarul râse.
— Şi nu v-aţi ridicat imediat să plecaţi!? Stăpânului meu aproape că i-aţi smuls urechile şi v-a oferit un târg mai bun! Vă rog, Luminăţie, veniţi înapoi, cu mine. Suntem pregătiţi să…
— Zece a fost doar o cifră ca să începem tocmeala, spuse Artmyrn. Nici nu mă aşteptam să le ia la preţul ăsta. Se uită la Shallan. Fireşte, opt…
Yalb râse iarăşi.
— Luminăţie, sunt sigur c-avem şi noi aceleaşi cărţi. Pun prinsoare că stăpânul meu vi le dă pentru două.
— Luminăţie, bodogăni Artmyrn, înroşindu-se mai tare, sunt sigur că nu veţi cumpăra de la cineva atât de *grosolan* încât să-şi trimită o slugă-n prăvălia altcuiva ca să-i fure cumpărătorii.
— Poate c-o să cumpăr, ripostă Shallan. Măcar nu-mi insultă inteligenţa.
Femeia îi aruncă bărbatului ei o privire aspră, iar faţa acestuia se împurpură şi mai mult.
— Două smaralde şi trei safire. Mai jos de-atât nu-mi pot permite să cobor preţul. Dacă le vreţi mai ieftine, luaţi-le de la ticălosul de Barmest. Însă probabil că vor lipsi pagini din cărţi.
Shallan ezită, aruncând o privire spre Yalb; bine intrat în rol, el se ploconi. Când îi prinse ea privirea, schiţă un soi de ridicare din umeri.
— O să le iau, îi spuse lui Artmyrn, smulgându-i lui Yalb un geamăt.
Marinarul se strecură afară, înjurat de nevasta negustorului. Shallan se ridică şi numără sferele; scoase broamii de smarald din punga ascunsă.
Peste puţin timp, ieşi din prăvălie cu o traistă grea de pânză. O porni în josul străzii abrupte şi-l găsi pe Yalb

tândălind sub un felinar. Îi zâmbi în timp ce el îi lua traista.

— De unde-ai ştiut care-i preţul corect pentru o carte?

— Preţul corect? se miră el, atârnându-şi traista de umăr. Pentru o carte? N-am nici cea mai vagă idee. Mi-am închipuit doar c-o să-ncerce să-ţi ia cât mai mulţi bani. De-aia am întrebat prin vecini cine-i face concurenţă cel mai mult şi-am venit să-l ajut să devină mai rezonabil.

— Era chiar atât de limpede c-o să mă las înşelată?

El chicoti.

— Numai un pic. Oricum, să păcăleşti oamenii de soiul lui e aproape tot atât de distractiv ca trişatul când joci cu străjerii. Probabil c-ai fi scos un preţ şi mai bun dac-ai fi plecat pur şi simplu cu mine şi te-ai fi întors mai târziu, ca să-i mai dai o şansă.

— Pare foarte complicat.

— Bunica mea spunea întotdeauna că negustorii sunt ca mercenarii. Cu deosebirea că mai întâi îţi iau capul şi pe urmă pretind că-ţi sunt prieteni.

Şi asta o spunea un om care-şi petrecuse seara trişând la jocul de cărţi cu un grup de străjeri.

— Ei, oricum, ai mulţumirile mele.

— Pentru puţin. A fost amuzant, deşi nu-mi vine să cred c-ai plătit atât de mult. Nu-i decât un mănunchi de lemne. Aş fi putut găsi nişte lemn adus de ape şi să mâzgălesc pe el semne ciudate. Mi-ai fi dat două sfere pure şi pentru aşa ceva?

— Nu, zise ea, căutând în săculeţ şi scoţând desenul care-i înfăţişa pe el şi pe purtător. Dar primeşte, te rog, asta, împreună cu mulţumirile mele.

El luă foaia şi se duse s-o privească sub cel mai apropiat felinar. Râse, îşi lăsă capul pe-o parte, apoi zâmbi larg.

— Părinte al Furtunii! E ceva, nu? Ca şi cum m-aş privi

într-o plăcuţă lustruită, nu-i aşa? N-o pot primi, Luminăţie!

— Te rog. Insist.

Şi strânse din ochi, întipărindu-şi Amintirea lui aşa cum stătea acolo, cu bărbia într-o mână, studiindu-şi propria imagine. Mai târziu avea să-l deseneze din nou. După tot ce făcuse pentru ea, îşi dorea tare mult să-l aibă în colecţia ei.

Yalb aşeză cu mare grijă desenul între paginile unei cărţi, apoi săltă traista şi porni mai departe. Se întoarseră pe drumul principal. Nomon – luna mijlocie – tocmai răsărea, scăldând oraşul într-o lumină palidă, albăstruie. În casa tatălui ei avusese foarte rar privilegiul de a sta trează până la o asemenea oră, dar oamenii din jur nu păreau să observe că se făcuse atât de târziu. Ce loc straniu era oraşul!

— Acum ne-ntoarcem la corabie? întrebă Yelb.

— Nu, răspunse Shallan, respirând adânc. Ne-ntoarcem la Conclav.

Marinarul îşi ridică o sprânceană, dar o conduse înapoi. Odată ajunşi, ea îşi luă rămas-bun şi-i aduse aminte să-şi ia desenul. El o ascultă şi îi ură noroc, apoi se îndepărtă în grabă de Conclav, temându-se probabil de străjerii cărora le luase banii trişând.

Shallan puse un servitor să-i care cărţile şi o porni pe coridor, făcând cale-ntoarsă către Văl. Imediat ce trecu de bogat împodobitele uşi din fier, îi făcu semn unui maestru-slujitor.

— Da, Luminăţie? întrebă bărbatul.

Aproape toate separeurile erau acum întunecate şi slujitorii cărau răbdători tomurile înapoi, ducându-le în siguranţă, dincolo de peretele de cristal.

Străduindu-se să-şi alunge oboseala, Shallan numără şirurile. În separeul lui Jasnah era încă lumină.

— Aş vrea să folosesc separeul acela, spuse, arătând către balconul de lângă cel ocupat de prinţesă.
— Aveţi permis de intrare?
— Mă tem că nu.
— Atunci, dacă vreţi să folosiţi spaţiul cu regularitate, va trebui să-l închiriaţi. Două pete azurii.
Crispându-se la auzul preţului, Shallan scoase sferele potrivite şi plăti. Pungile ei cu bani arătau deprimant de dezumflate. Îi puse pe purtătorii parshi s-o ridice la nivelul dorit, apoi se îndreptă în tăcere către separeul ei. Acolo îşi folosi toate sferele rămase ca să umple cupa exagerat de mare a lămpii. Se văzu nevoită să întrebuinţeze sfere de toate cele nouă culori şi de toate cele trei dimensiuni, aşa că lumina nu era nici uniformă, nici de-aceeaşi culoare.
Aruncă o privire peste marginea separeului, către cel de alături. Fără să-i pese că ora era târzie, Jasnah studia, având cupa plină până la margine cu broami de diamant pur. Erau sferele cele mai potrivite pentru iluminat, dar nu prea utile pentru Animmozi, de aceea n-aveau cine ştie ce valoare.
Shallan se trase înapoi. Chiar la marginea mesei din separeu era un loc unde putea să stea astfel încât peretele s-o ascundă de Jasnah, aşa că se aşeză acolo. Poate c-ar fi trebuit să-şi aleagă un separeu de pe un alt nivel, dar voia să stea cu ochii pe cealaltă femeie. Spera că prinţesa avea să-şi petreacă acolo mai multe săptămâni, studiind. Un timp suficient pentru ca Shallan să se dedice cu înverşunare învăţăturii. Abilitatea de a memora imagini şi peisaje n-o ajuta la fel de mult când era vorba de texte, dar putea să-nveţe pe de rost liste şi date cu o viteză pe care preceptoarele ei o considerau remarcabilă.
Se instală pe scaun, îşi scoase cărţile şi le aranjă. Se frecă la ochi. Era într-adevăr foarte târziu, dar n-avea timp

de pierdut. Jasnah spusese că-i putea prezenta o altă cerere după ce-şi completa cunoştinţele, umplând golurile. Ei bine, ea avea de gând s-o facă într-un timp record, urmând să i se înfăţişeze din nou prinţesei. În momentul când aceasta avea să fie gata să plece din Kharbranth. Era ultima ei speranţă, disperată şi atât de firavă încât o bruscă schimbare a situaţiei o putea da peste cap. Shallan inspiră adânc şi deschise prima carte de istorie.

— N-o să scap niciodată de tine, nu-i aşa? întrebă o voce suavă, feminină.

Shallan sări în sus, fiind cât pe ce să-şi răstoarne cărţile când se răsuci spre uşă. Jasnah stătea acolo, cu luciul mătăsos al rochiei de un albastru intens, brodată cu fir de argint, reflectând lumina sferelor din cupă.

— Luminăţia Voastră, spuse tânăra, ridicându-se şi schiţând o reverenţă cu o grabă stângace. N-am vrut să vă deranjez. Eu…

Jasnah o reduse la tăcere cu un gest. Se trase într-o parte în timp ce-n separeul lui Shallan intra un parsh cu un scaun. Îl puse lângă masă, iar prinţesa se apropie cu paşi uşori şi se aşeză.

Shallan încercă să-şi dea seama în ce toane se afla, dar emoţiile femeii mai vârstnice erau imposibil de citit.

— Vă spun cu toată sinceritatea că n-am vrut să vă deranjez.

— Am mituit servitorii ca să-mi dea de ştire dacă te întorci în Văl, spuse Jasnah absentă, răsfoind una dintre cărţile lui Shallan şi citindu-i titlul. N-am vrut să fiu întreruptă iarăşi.

— Eu…

Tânăra îşi lăsă ochii în jos, roşind puternic.

— Nu te osteni să te scuzi, zise Jasnah.

Părea obosită; mai obosită decât se simţea Shallan. Se

uită pe rând la cărţi.

— O selecţie excelentă. Le-ai ales bine.

— De fapt, n-am prea avut din ce alege, răspunse Shallan. Atât avea negustorul.

— Presupun c-aveai de gând să le studiezi foarte repede, nu? zise Jasnah, gânditoare. Ca să faci o ultimă încercare de a mă impresiona înainte de plecarea mea din Kharbranth?

Shallan şovăi, apoi dădu din cap.

— Un plan inteligent. Ar fi trebuit să-ţi impun un anumit interval de timp până la noua ta solicitare, zise măsurând-o pe Shallan cu o privire grăbită. Eşti hotărâtă. Asta e bine. Şi ştiu şi de ce-ţi doreşti cu atâta disperare să-mi fii pupilă.

Tânăra tresări. *Ştia?*

— Casa ta are mulţi duşmani, continuă Jasnah, iar tatăl tău trăieşte retras. Fără o alianţă tactică solidă, o să-ţi fie greu să te măriţi avantajos.

Shallan se destinse, străduindu-se s-o facă fără să se observe.

— Să-ţi văd săculeţul, spuse Jasnah.

Ea se încruntă, rezistând impulsului de a şi-l trage mai aproape.

— Luminăţie?

Jasnah întinse mâna.

— Ţi-am spus că nu-mi place să mă repet, ţii minte?

Shallan îi întinse săculeţul fără tragere de inimă.

Jasnah îi goli conţinutul cu grijă şi alinie frumos pensulele, creioanele, penele de scris, flaconul cu lac, cerneala şi dizolvantul. Aşeză teancul de hârtii, carnetele de notiţe şi desenele terminate în şir. Pe urmă scoase pungile cu bani, remarcând că erau goale. Aruncă o privire spre cupa lămpii şi numără sferele. Ridică o sprânceană.

Pe urmă începu să răsfoiască desenele lui Shallan. Mai

întâi foile detaşate, unde zăbovi la cea care o înfăţişa. Shallan îi privi chipul. Era încântată? Surprinsă? Nemulţumită fiindcă Shallan pierdea atât de mult timp desenând marinari şi servitoare?

În cele din urmă, Jasnah trecu la carnetul plin cu desene de plante şi animale întâlnite de Shallan în timpul călătoriei. Asupra lui zăbovi cel mai mult, citind toate notiţele.

— De ce-ai făcut toate desenele astea? o întrebă la sfârşit.

— De ce, Luminăţie? Păi, pentru că aşa am vrut.

Şi Shallan se strâmbă. Oare ar fi trebuit să spună ceva mai profund?

Jasnah dădu încet din cap. Apoi se ridică.

— Am în Conclav camere care mi-au fost oferite de rege. Strânge-ţi lucrurile şi du-te acolo. Pari istovită.

— Luminăţie? întrebă Shallan, ridicându-se, străbătută de un fior de entuziasm.

Jasnah ezită în cadrul uşii.

— La prima noastră întâlnire te-am luat drept o oportunistă de la ţară care nu vrea decât să profite de numele meu ca să se-mbogăţească.

— Şi v-aţi schimbat părerea?

— Nu, răspunse Jasnah, în tine e, cu siguranţă, şi aşa ceva. Dar suntem, cu toţii, foarte diferiţi unii de alţii, iar despre o persoană poţi spune foarte multe judecând după ceea ce poartă asupra ei. Dacă acel carnet de notiţe oferă vreo indicaţie, aceasta e că în timpul tău liber înveţi de dragul de a învăţa. Asta e încurajator. E, poate, cel mai bun argument pe care-l puteai aduce în favoarea ta. Dacă nu pot să scap de tine, atunci pot măcar să te folosesc. Du-te la culcare. Mâine o să-ncepem devreme şi-o să-ţi împarţi timpul între învăţătura ta şi ajutorul pe care-o să mi-l dai la

studiile mele.

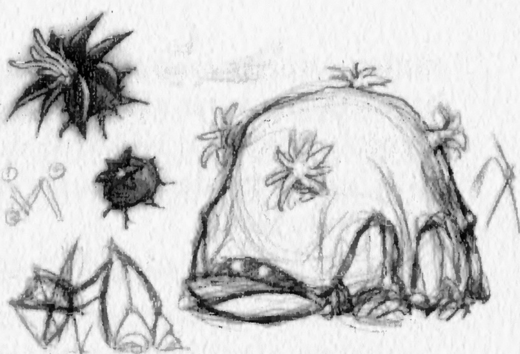
Cu asta, Jasnah se retrase.

Shallan se aşeză, uluită, clipind des din ochii obosiţi. Scoase o foaie de hârtie şi scrise repede o rugăciune de mulţumire, pe care avea s-o ardă mai târziu. Pe urmă se grăbi să-şi adune cărţile şi căută un servitor pe care să-l trimită pe *Plăcerea Vântului,* după cufărul ei.

Fusese o zi foarte, foarte lungă. Dar învinsese. Primul pas fusese făcut.

Acum începea adevărata ei misiune.

Chullii

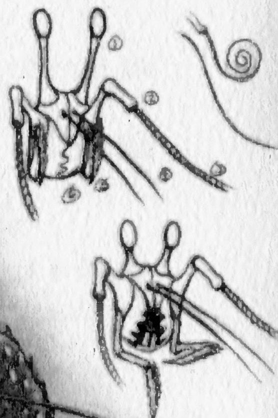

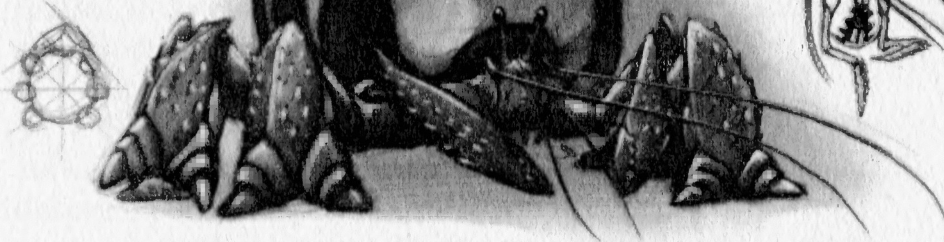
Chullii sunt pretutindeni, firește, și au o multitudine de forme și dimensiuni. Probabil că provin din mai multe specii de animale decât mi-am închipuit la început. I-am văzut trăgând căruțe, târând lăzi, transportând vase cu apă în suporturi atârnate de o parte și de alta a corpului.

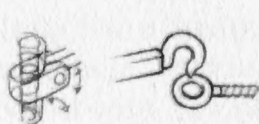
Am văzut chiar și un bărbat călătorind pe spinarea unuia dintre ei, deși cred că pe jos ar fi mers mai repede.

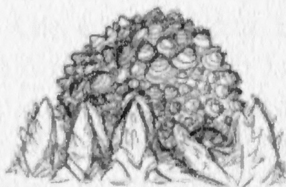
Carapacele nu sunt chiar atât de grele cum par. În pustietăți, plantele cresc în crăpături, iar un chull adormit seamănă foarte bine cu un bolovan.

După toate aparențele, animalele nu sunt rănite atunci când carapacea e spartă sau chiar sculptată. Unii șlefuiesc anumite porțiuni din partea de deasupra, stând pe ele în timpul călătoriilor, și multe căruțe sunt agățate de găuri date direct în capace.

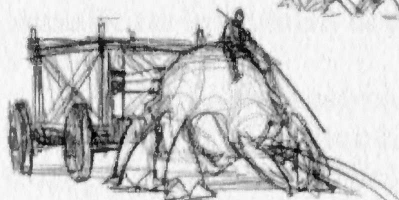

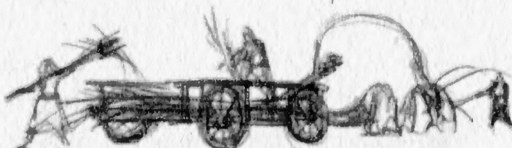

Mulți vizitii de aici, de pe coastă, conduc animalele lovindu-le peste antene cu un băț lung, în loc să folosească un frâu complicat din piele, ca muncitorii de pe domeniile tatălui meu.

9
CHINURILE IADULUI

„Zece oameni, cu Cristalsăbii luminoase, stând în faţa unui zid negru, alb şi roşu."

Culeasă: jesachev 1173, cu 12 secunde înainte de moarte. Subiect: unul dintre ardenţii noştri, auzit din întâmplare în ultimele sale clipe.

Kaladin nu fusese trimis la Podul Patru din întâmplare. Dintre toate echipele, cea care-l căra avea cele mai mari pierderi. Care erau cu adevărat remarcabile, având în vedere că, în medie, numărul morţilor dintr-o echipă, în timpul unui singur drum, se ridica adesea la o treime sau chiar la o jumătate din totalul membrilor săi.

Kaladin era aşezat afară, cu spatele sprijinit de peretele barăcii, sub stropii de ploaie. Nu era o mare furtună. Doar o ploaie obişnuită de primăvară. Verişoara ei sfioasă.

Syl îi stătea pe umăr. Sau plana deasupra lui. N-avea importanţă. Părea total lipsită de greutate. Gârbovit, cu bărbia în piept, Kaladin fixa cu privirea o adâncitură din piatră, pe care apa o umplea încetul cu încetul.

Ar fi putut să intre în baraca Podului Patru. Înăuntru era frig şi nu exista niciun fel de mobilă, dar cel puţin nu ploua. Însă el, pur şi simplu… nu era în stare să se sinchisească. Cât timp trecuse de când era la Podul Patru? Două săptămâni? Trei? O veşnicie?

Dintre cei douăzeci şi cinci de oameni care supravieţuiseră primului său drum cu podul, douăzeci şi trei muriseră între timp. Doi fuseseră mutaţi la alt pod, fiindcă făcuseră ceva care-l mulţumise pe Gaz, dar îşi

găsiseră moartea acolo. Kaladin şi încă un bărbat erau singurii rămaşi. Doi din aproape patruzeci.

Numărul membrilor cetei fusese întregit cu alţi ghinionişti, dintre care cei mai mulţi muriseră, la rândul lor. Fuseseră înlocuiţi. Şi mulţi dintre înlocuitorii lor îşi găsiseră sfârşitul. Şefii de pod se schimbaseră unul după altul. Ocupau cea mai râvnită poziţie din echipă, alergau întotdeauna în cele mai bune locuri. Dar la Podul Patru nu conta.

Câteodată, deplasarea podului nu avea consecinţe chiar atât de grave. Dacă alethii soseau înaintea parshendilor, nu murea niciun podar. Dacă soseau prea târziu, uneori acolo se afla deja câte un alt înalt prinţ. Şi atunci Sadeas nu-l ajuta; îşi lua oastea şi se întorcea în tabără. Dar chiar şi-atunci când era rău, parshendii preferau adesea să-şi trimită săgeţile numai către anumite echipe, încercând să le doboare pe rând, una câte una. Uneori cădeau zeci de podari, dar niciunul de la Podul Patru.

Numai că aşa ceva se întâmpla rar. Dintr-un anumit motiv, Podul Patru părea să fie ales întotdeauna drept ţintă. Kaladin nu se obosea să-nveţe numele camarazilor săi. Niciun alt podar n-o făcea. Ce rost ar fi avut? „Învaţă numele unui om, şi unul dintre voi o să fie mort înainte de sfârşitul săptămânii. Şi, cel mai probabil, veţi muri amândoi.” Poate că el *ar fi trebuit* să-nveţe nume. Ca să aibă cu cine sta de vorbă în chinurile Iadului. Să-şi aducă aminte ce cumplit fusese la Podul Patru şi să fie amândoi de părere că focurile veşnice erau mult mai plăcute.

Zâmbi batjocoritor şi plictisit, continuând să se uite la piatra din faţa lui. Gaz avea să vină în curând după ei, să-i trimită la muncă. La spălat latrine, la curăţat alei, la rânit grajduri, la adunat pietre. La ceva care să-i facă să nu se mai gândească la soarta lor.

Kaladin încă nu ştia de ce se băteau pe platourile acelea acoperite de furtuni. Era ceva legat de pupele uriaşe. După câte se părea, în miezurile lor se găseau pietre preţioase. Dar ce legătură avea asta cu Pactul Răzbunării?

Un alt podar – un veden tânăr, cu părul blond-roşcat – stătea întins undeva pe-aproape, holbându-se la cerul din care curgea o ploaie măruntă. Apa i se aduna în colţurile ochilor căprui, apoi i se prelingea pe faţă. El nu clipea.

Nu puteau să fugă. Tabăra semăna foarte bine cu o închisoare. Podarii puteau merge la negustori să cheltuiască firavele lor câştiguri pe vin ieftin şi pe curve, dar nu puteau ieşi din tabără. Perimetrul era păzit. Unul dintre scopuri era acela de a-i ţine la distanţă pe soldaţii din alte tabere – acolo unde se întâlneau mai multe oşti, apăreau întotdeauna rivalităţi. Dar mai ales ca să nu fugă podarii şi sclavii.

De ce? De ce trebuia să fie totul atât de îngrozitor? Nimic n-avea sens. De ce nu lăsau câţiva podari s-alerge în faţă, cu scuturi care să oprească săgeţile? Întrebase şi i se spusese că asta i-ar fi încetinit prea mult. Întrebase din nou şi i se spusese că, dacă nu-şi ţinea gura, avea să fie legat de-un stâlp în timpul furtunii.

Ochi-luminoşii se purtau ca şi cum toată harababura aia ar fi fost un soi de joc grandios. Dacă era, atunci podarii nu-i cunoşteau regulile, exact aşa cum nu ştiu piesele de pe o tablă de joc nimic despre strategia jucătorilor.

— Kaladin? întrebă Syl, coborând lin şi oprindu-i-se pe picior, sub înfăţişarea de fetişcană cu rochie lungă, unduitoare, pierdută într-o ceaţă. Kaladin? N-ai mai vorbit de câteva zile.

El continuă să privească fix, gârbovit. *Avea* o cale de ieşire. Podarii puteau merge până la cea mai apropiată prăpastie. Existau reguli care le-o interziceau, dar străjile

nu le luau în seamă. Vedeau în asta singurul gest milos de care aveau parte purtătorii podurilor.

Cei care o porneau într-acolo nu se mai întorceau.

— Kaladin? repetă Syl cu voce slabă, îngrijorată.

— Tata spunea că-n lume sunt două soiuri de oameni, şopti el cu voce aspră. Spunea că unii iau vieţii. Iar ceilalţi salvează vieţi.

Syl se încruntă, lăsându-şi capul pe-o parte. Astfel de discuţii o năuceau; nu pricepea noţiunile abstracte.

— Eu credeam că se înşela. Credeam că mai există şi un al treilea grup. Oamenii care ucid ca să salveze, zise clătinând din cap. Am fost un prost. Al treilea grup *există* şi e mare, dar nu e ceea ce credeam că e.

— Ce grup? întrebă ea, aşezându-i-se pe genunchi, cu fruntea plină de cute.

— Oamenii care există pentru a fi salvaţi sau pentru a fi ucişi. Grupul din mijloc. Cei care nu pot face nimic altceva decât să moară sau să fie apăraţi. Victimele. Asta sunt eu.

Se uită spre curtea umedă în care era depozitată cheresteaua, numită lemnărie. Dulgherii de retrăseseră, după ce aruncaseră prelate peste lemnul nelucrat şi-şi adunaseră uneltele care puteau rugini. Barăcile podarilor se întindeau pe latura de vest şi pe cea de nord a curţii cu lemne. Baraca Podului Patru era aşezată ceva mai departe de celelalte, ca şi cum ghinionul ar fi fost o boală care se ia. „Te molipseşti dacă te apropii”, ar fi spus tatăl lui Kaladin.

— Noi existăm ca să fim ucişi, spuse el.

Strânse din ochi, apoi aruncă o privire către ceilalţi câţiva oameni din ceata Podului Patru care stăteau apatici în ploaie.

— Dacă nu suntem deja morţi.

— Nu-mi place să te văd aşa, zise Syl, zumzăind în jurul capului lui Kaladin în vreme ce grupul lui de podari târa un buştean spre lemnărie.

Parshendii incendiau adesea podurile permanente aflate la mare depărtare de tabără, aşa că inginerii şi dulgherii înaltului Prinţ Sadeas aveau întotdeauna de lucru.

Vechiul Kaladin s-ar fi întrebat de ce nu făceau armatele mai multe eforturi pentru apărarea podurilor. „Ceva nu e în regulă aici!” spunea o voce din interiorul lui. „Nu vezi imaginea de ansamblu, îi lipsesc anumite părţi. Irosesc resurse şi vieţile podarilor. Nu par dornici să-i împingă pe parshendi spre interior şi să-i atace. Se mulţumesc să se lupte cu înverşunare pe platouri, apoi se-ntorc în taberele lor şi sărbătoresc. De ce? DE CE?”

El ignoră vocea aceea. Îi aparţinea omului care fusese odinioară.

— Cândva erai atât plin de viaţă, Kaladin. Atâţia oameni îşi ridicau ochii spre tine. Plutonul tău. Duşmanii cu care luptai. Ceilalţi sclavi. Chiar şi câţiva ochi-luminoşi.

Ora prânzului era aproape. Pe urmă putea să doarmă până când aveau să-l trezească loviturile de picior ale şefului de pod, pentru corvezile după-amiezii.

— Te priveam când luptai, continuă Syl. Abia dacă-mi mai aduc aminte. Amintirile mele din vremea aia sunt ceţoase. Ca şi cum te-aş privi printr-o perdea deasă de ploaie.

Ia stai. Era ciudat. Syl începuse să-l urmărească abia după ce părăsise armata. Şi atunci se purtase ca un vântspren obişnuit. Kaladin şovăi, alegându-se cu o înjurătură şi c-o lovitură de bici din partea supraveghetorului.

Începu iar să tragă. Când munceau, podarii leneşi erau biciuiţi, iar când alergau, leneşii erau executaţi. În privinţa

asta, armata nu glumea. Refuză să alergi spre parshendi, încearcă să rămâi în urma altor poduri, şi-o să fii scurtat de cap. De fapt, soarta asta le era rezervată doar celor ce se făceau vinovaţi de această nelegiuire.

Un podar putea fi pedepsit într-o mulţime de feluri. Puteai primi o sarcină în plus, puteai să fii biciuit, puteai să nu mai fi plătit. Dacă făceai ceva cu adevărat rău, erai legat şi dat judecăţii Părintelui Furtunii: te înlănţuiau de un stâlp sau de un perete şi te lăsau acolo ca să-nfrunţi o mare furtună. Dar singurul lucru pe care-l puteai face ca să-ţi atragi execuţia neîntârziată era să refuzi s-alergi către parshendi.

Mesajul era limpede. Fugind cu podul era *posibil* să fii ucis, dar dacă refuzai s-o faci erai *cu siguranţă* ucis.

Kaladin şi ceilalţi oameni din echipa lui îşi ridicară buşteanul deasupra unei stive de lemne, apoi îşi desprinseră de el cârligele funiilor. Făcură cale-ntoarsă către marginea lemnăriei, unde aşteptau alţi buşteni.

— Gaz! strigă o voce.

Un oştean înalt, cu un păr în care se amestecau fire blonde şi negre, stătea lângă poduri, cu un grup de bărbaţi cu înfăţişare jalnică îngrămădiţi în spatele lui. Era Laresh, unul dintre soldaţii care făceau de planton. Aducea podari noi în locul celor ucişi.

Ziua era senină, fără urmă de nor, şi Kaladin simţea soarele arzându-i spatele. Gaz se grăbi către noii recruţi, iar Kaladin şi ceilalţi se îndreptară către un buştean aflat, din întâmplare, în aceeaşi direcţie.

— Ce grup jalnic, spuse Gaz, uitându-se la nou-veniţi. Fireşte, dacă ar fi fost altfel, nu i-ar fi trimis *aici.*

— Ăsta-i adevărul, zise Laresh. Ăştia zece, din faţă, au fost prinşi făcând contrabandă. Ştii ce ai de făcut.

De podari noi era mereu nevoie, dar se găseau

întotdeauna destui. Cel mai adesea erau sclavi, dar mai erau şi hoţi sau însoţitori ai trupelor care încălcaseră legea în alt mod. Dar niciodată parshi. Ei erau prea valoroşi şi, în plus, un soi de veri de-ai parshendilor. Era mai bine să nu li dea ocazia să vadă luptând nişte oameni atât de asemănători cu ei înşişi.

Uneori, în rândurile podarilor ajungea şi câte un soldat. Numai şi numai dacă făcuse ceva din cale-afară de rău, de pildă dacă lovise un ofiţer. Pentru fapte care, în multe alte oştiri, ai fi ajuns în ştreang, acolo erai trimis la poduri. Se spunea că, dacă supravieţuiai unui număr de o sută de alergări, erai eliberat. Şi se povestea că asta se întâmplase o dată sau poate de două ori. Dar probabil că nu era nimic altceva decât o legendă, menită să le dea podarilor puţină speranţă.

Kaladin şi ceilalţi trecură pe lângă nou-veniţi cu privirile în pământ şi începură să-şi prindă funiile de un alt buştean.

— La Podul Patru ar fi nevoie de oameni, spuse Gaz frecându-şi bărbia.

— La Patru e întotdeauna nevoie de oameni, răspunse Laresh. Nu-ţi face griji. Pentru el ţi-am adus un lot special.

Arătă cu capul către alţi câţiva recruţi, mult mai zdrenţăroşi, care veneau în urma celorlalţi.

Kaladin îşi îndreptă încet spatele. Din al doilea grup făcea parte un băiat de cel mult paisprezece sau cincisprezece ani. Scund, subţirel, cu faţa rotundă.

— Tien? şopti Kaladin, făcând un pas înainte.

Se opri, scuturându-se. Tien murise. Însă nou-venitul avea o înfăţişare atât de familiară, cu ochii lui negri şi înspăimântaţi. Îi trezea dorinţa să-l ascundă, să-l apere.

Însă… dăduse greş. Toţi cei pe care încercase să-i ocrotească – de la Tien la Cenn – muriseră până la urmă.

Ce rost avea?

Îşi îndreptă din nou atenţia către buşteanul pe care trebuiau să-l târască.

— Kaladin, spuse Syl, coborând pe trunchi. O să plec.

El clipi, uluit. Syl. Pleca? Dar… ea era ultimul lucru care-i mai rămăsese.

— Nu, şopti.

Şi cuvântul sună ca un croncănit.

— Am să-ncerc să mă-ntorc, spuse ea. Dar nu ştiu ce-o să se-ntâmple când o să te părăsesc. Lucrurile sunt stranii. Am amintiri ciudate. Nu, cele mai multe nu sunt amintiri. Intuiţii. Una dintre ele îmi spune că, dacă te părăsesc, s-ar putea să nu mai ştiu de mine.

— Atunci nu pleca, spuse el, din ce în ce mai înspăimântat.

— Trebuie, răspunse ea, lăsându-şi capul în jos. Dar o să mă-ntorc, adăuga ea, părând mâhnită. Rămâi cu bine.

Şi cu asta se avântă în aer, luând forma unui mic grup de frunze translucide, împrăştiate de vânt.

Stupefiat, Kaladin privi cum se îndepărta.

Apoi începu iar să tragă de buştean. Ce altceva ar fi putut face?

Băiatul, cel care-i amintea de Tien, muri chiar în timpul următoarei deplasări a podului – podalergarea.

Fusese una periculoasă. Parshendi se aflau pe poziţie, în aşteptarea lui Sadeas.

Kaladin alerga către o prăpastie şi nici măcar nu clipea în vreme ce oamenii erau măcelăriţi în jurul lui. Nu era mânat de curaj; nici măcar nu-şi dorea să-l nimerească săgeţile şi să se termine totul. Fugea. Atât şi nimic mai mult. Ca un bolovan rostogolit pe panta unui deal sau ca ploaia căzută din cer, neavând de ales. Nu era un om; era

un obiect, iar obiectele fac pur şi simplu ceea ce sunt menite să facă.

Echipele îşi aşezaseră podurile într-un şir compact. Patru dintre ele fuseseră deja secerate. Şi a lui Kaladin pierduse destul de mulţi oameni cât să fie oprită.

Odată aşezat podul la locul lui, Kaladin se întoarse cu spatele, în timp ce armata traversa bârnele ca să pornească adevărata luptă. Străbătu platoul împleticindu-se, făcând cale-ntoarsă. Câteva clipe mai târziu, găsi ceea ce căuta. Trupul băiatului.

Rămase în picioare, cu părul biciuit de vânt şi cu privirea pironită asupra leşului. Zăcea cu faţa în sus, într-o mică adâncitură a pietrei. Îşi aminti că stătuse el însuşi într-o adâncitură ca aceea, ţinând în braţe un mort ca acela.

În apropiere căzuse un alt podar, din al cărui trup ieşeau mai multe săgeţi, ca nişte ţepi. Era cel care supravieţuise de când Kaladin alergase pentru prima dată cu podul, cu mai multe săptămâni în urmă. Căzuse într-o rână, pe o ridicătură stâncoasă aflată cu vreo treizeci de degete mai sus decât trupul băiatului. Sângele picura din vârful unei săgeţi care-i străpunsese spatele. Cădea în stropi rubinii, împroşcând unul dintre ochii băiatului, care era deschis, dar fără viaţă. Din el pornea un firicel roşu, prelingându-se de-a lungul feţei. Ca nişte lacrimi stacojii.

Noaptea, Kaladin stătu ghemuit în baracă, ascultând cum izbea furtuna în pereţi. Se strânse covrig, lipit de piatra rece. Afară, tunetele cutremurau cerul.

„Nu mai pot continua aşa”, se gândi. „Sunt mort pe dinăuntru, tot atât de mort ca şi cum mi-ar fi străpuns o suliţă gâtul.”

Furtuna urla în continuare. Şi, pentru prima oară în opt luni, Kaladin se pomeni plângând.

10
POVEŞTI DESPRE CHIRURGI

CU NOUĂ ANI ÎN URMĂ

Kal intră în sala de operaţii împleticindu-se şi lumina albă a soarelui pătrunse înăuntru prin uşa deschisă. La zece ani dădea deja semne c-avea să fie înalt şi deşirat. Preferase întotdeauna să i se spună Kal, în loc să fie strigat pe numele întreg, Kaladin. Numele scurt i se potrivea mai bine. Celălalt suna ca un nume pentru ochi-luminoşi.

— Îmi pare rău, tată, spuse el.

Tatăl lui, Lirin, strânse cu grijă o curea în jurul braţului unei femei tinere, legate pe masa îngustă de operaţie. Avea ochii închişi. Kal nu fusese prezent când i se administrase drogul.

— Despre întârzierea ta o să discutăm mai târziu, zise Lirin, legând cealaltă mână a femeii. Închide uşa.

Kal lăsă capul în jos şi se supuse. Ferestrele erau întunecate, cu obloanele bine înţepenite, aşa că în încăpere nu se revărsa decât Lumina de Furtună a unui glob mare, plin cu sfere. Toate erau de câte un broam, totalizând o sumă incredibilă, un împrumut permanent oferit de lordul stăpânitor al domeniului Vatra-de-Piatră. Lămpile obişnuite pâlpâiau, însă Lumina de Furtună era întotdeauna egală. Şi asta, spunea tatăl lui Kal, putea salva vieţi.

Băiatul se apropie de masă, îngrijorat. Tânăra femeie, Sani, avea părul negru, lucios, fără urmă de şuviţă castanie sau blondă. Avea cincisprezece ani şi mâna liberă îi era înfăşurată într-un bandaj însângerat şi zdrenţuit. Kal se strâmbă văzând cu câtă stângăcie fusese făcut – pânza

părea să fi fost ruptă din cămaşa cuiva şi legată în grabă.

Capul lui Sani se rostogoli pe-o parte şi ea murmură ceva, drogată. Nu purta decât o cămaşă de bumbac şi mâna interzisă îi era la vedere. Băieţii mai mari din oraş chicoteau cu subînţeles, vorbind despre şansele pe care le avuseseră – sau pe care *pretindeau* că le avuseseră – de a vedea o fată doar în cămaşă, dar Kal nu înţelegea de ce erau atât de entuziasmaţi. El însă îşi făcea griji pentru Sani. Când cineva era rănit, întotdeauna îşi făcea griji.

Din fericire, rana nu arăta foarte rău. Dacă ar fi pus în pericol viaţa femeii, tatăl lui Kal ar fi început deja să se ocupe de ea, folosindu-se de ajutorul Hesinei, mama băiatului.

Lirin se îndreptă spre celălalt capăt al încăperii, de unde adună câteva sticluţe cu un conţinut transparent. Era un bărbat scund, relativ tânăr, dar deja chel. Purta ochelarii, considerându-i cel mai preţios dar pe care-l primise în viaţa lui. Exceptând cazurile în care opera, îi scotea rar de la locul lor, ca şi cum ar fi fost prea valoroşi ca să rişte, purtându-i peste tot. Dacă se zgâriau sau se spărgeau? Vatra-de-Piatră era un oraş mare, dar se afla într-un loc izolat din nordul Alethkarului, iar înlocuirea lor ar fi fost dificilă.

În cameră era păstrată curăţenia, masa şi rafturile fiind spălate în fiecare dimineaţă şi toate lucrurile puse la locurile lor. Lirin considera că se puteau spune multe despre un om judecând după locul unde muncea. Îl ţinea ordonat sau era neîngrijit? Îşi respecta uneltele sau şi le lăsa, cu nepăsare, pe unde se nimerea? Unicul fabrial cu rol de ceas din oraş stătea acolo, pe masa lungă de lucru. Micul aparat avea un singur cadran în centru şi, în miezul său, o piatră strălucitoare de cuarţ fumuriu. Ca să măsoare timpul, aceasta trebuia impregnată. În oraş nu exista

nimeni care să ţină cont de scurgerea orelor şi minutelor mai mult ca Lirin.

Kal îşi trase lângă masa de operaţie un taburet ca să poată vedea mai bine. În scurt timp, acesta n-avea să-i mai fie necesar; pe zi ce trecea, era tot mai înalt. Studie mâna lui Sani. „O să se facă bine”, îşi spuse, aşa cum îl învăţase tatăl lui. „Un chirurg trebuie să fie calm. Făcându-ţi griji, iroseşti pur şi simplu timpul.”

Un sfat greu de urmat.

— Mâinile, spuse Lirin, fără să se-ntoarcă spre el şi continuând să-şi adune instrumentele.

Oftând, Kal sări de pe taburet şi se îndreptă grăbit spre ligheanul cu apă caldă amestecată cu săpun, aflat lângă uşă.

— De ce e important?

Voia să treacă la lucru, s-o ajute pe Sani.

— Înţelepciunea Heralzilor, răspunse absent Lirin, repetând prelegerea pe care i-o mai ţinuse de multe ori. Moartesprenii şi putredosprenii nu pot suferi apa. O să-i ţină la distanţă.

— Hammie zice că asta-i o prostie. Spune că moartesprenii se pricep foarte bine să ucidă oameni, aşa că de ce s-ar teme de-un strop de apă?

— Înţelepciunea Heralzilor era mai presus de înţelegerea noastră.

Kal se strâmbă.

— Dar erau *demoni,* tată. Am auzit asta de la ardentul care a venit să predice astă-primăvară.

— Vorbea despre Radianţi, spuse Lirin cu voce tăioasă. Iar îi amesteci.

Băiatul oftă.

— Heralzii au fost trimişi să-nveţe omenirea, continuă tatăl lui. Ne-au condus la luptă împotriva Pustiitorilor după

ce-am fost azvârliţi din ceruri. Radianţii erau cavalerii din ordinul pe care l-au înfiinţat.

— Şi care erau demoni.

— Şi care ne-au trădat după plecarea Heralzilor, zise Lirin, ridicând un deget. Nu erau demoni, erau doar nişte oameni care aveau prea multă putere şi prea puţină minte. Oricare ar fi adevărul, tu trebuie să te speli întotdeauna pe mâini. Vezi cu ochii tăi ce efect are asupra putredosprenilor, chiar dacă pe moartespreni nu-i poate zări nimeni.

Kal oftă din nou, dar făcu ce i se spusese. Lirin se apropie din nou de masă, aducând o tavă plină cu bisturie şi cu flacoane mici de sticlă. Se purta ciudat: deşi insista ca fiul său nu-i confunde pe Heralzi cu Radianţii Pierduţi, Kal îl auzise spunând că, după părerea lui, Pustiitorii nu existau în realitate. Ridicol. Atunci pe cine se putea da vina când lucrurile dispăreau peste noapte sau când se umplea recolta de viermi săpători?

Lumea din oraş era de părere că Lirin îşi petrecea prea mult timp printre cărţi şi printre oameni bolnavi şi din cauza asta era ciudat. Oamenii nu se simţeau în largul lor în preajma lui şi, prin asociere, nici în preajma lui Kal. Băiatul tocmai începea să-şi dea seama ce dureros era să te simţi diferit.

Cu mâinile spălate, se urcă iarăşi pe taburet. Şi începu din nou să se agite, sperând că totul avea să meargă bine. Tatăl lui folosi o oglindă ca să trimită lumina sferelor asupra mâinii lui Sani. Luă un bisturiu şi tăie cu delicateţe bandajul improvizat. Rana nu-i punea în pericol viaţa, dar mâna *era* mutilată. Cu doi ani în urmă, când tatăl lui începuse să-i dea lecţii, lui Kal i se făcea greaţă când vedea aşa ceva. Dar între timp se obişnuise cu carnea sfâşiată.

Ceea ce era bine. Kal bănuia că avea să-i fie de folos într-o bună zi, când avea să meargă la război, să lupte pentru înaltul lui prinţ şi pentru ochi-luminoşi.

Sani avea trei degete rupte şi pielea mâinii era zgâriată şi jupuită, cu rana plină de beţe şi de ţărână. Al treilea deget arăta cel mai rău, zdrobit şi răsucit urât, cu frânturi de os ieşind prin piele. Kal îl pipăi pe toată lungimea, simţindu-i fracturile şi observând pielea înnegrită. Cu o cârpă udă şterse cu grijă sângele uscat şi ţărâna, în timp ce tatăl lui tăia aţă pentru cusut.

— Al treilea deget va trebui îndepărtat, nu-i aşa? întrebă el, legând la rădăcina acelui deget un bandaj, ca să împiedice sângerarea.

Tatăl lui dădu din cap, cu o umbră de zâmbet pe chip. Sperase că băiatul avea să-şi dea seama. Lirin spunea adesea că un chirurg înţelept ştie ce să taie şi ce să salveze. Dacă acel al treilea deget ar fi fost aşezat aşa cum trebuia de la început… dar nu, nu se putea reface. Cosându-l la loc, l-ar fi lăsat să putrezească şi să se infecteze.

El făcu amputarea propriu-zisă. Avea mâini atât de atente, de precise. Pregătirea unui chirurg dura mai bine de zece ani şi avea să mai treacă mult timp înainte de a-l lăsa Lirin pe Kal să lucreze cu bisturiul. Băiatul şterse în schimb sângele, îi dădu tatălui său bisturiele şi ţinu tendonul ca să nu se înnoade în vreme ce tatăl lui cosea. Repararā mâna cât de bine se putea, lucrând cu o repeziciune bine chibzuită.

Tatăl lui Kal termină ultima cusătură, evident mulţumit fiindcă reuşise să salveze patru degete. Numai că părinţii lui Sani n-aveau să privească astfel lucrurile. Aveau să fie dezamăgiţi fiindcă frumoasa lor fiică rămăsese cu o mână schilodită. Aproape întotdeauna se întâmpla aşa – la

început îi îngrozea rana, apoi se înfuriau din cauză că Lirin nu putea face minuni. Asta pentru că orăşenii se obişnuiseră să aibă un chirurg, spunea el. Pentru ei, vindecarea devenise mai degrabă ceva la care se aşteptau, decât un privilegiu.

Însă părinţii lui Sani erau oameni cumsecade. Aveau să facă o mică donaţie, iar familia lui Kal – părinţii lui, el şi fratele lui mai mic, Tien – urmau să aibă în continuare ce mânca. Era bizar că supravieţuiau mulţumită nenorocirilor care se abăteau asupra altora. Poate că ăsta era unul dintre motivele pentru care nu erau pe placul vecinilor.

Lirin încheie folosind o mică baghetă încălzită ca să cauterizeze rana, acolo unde simţea că nu era de-ajuns cusătura. În cele din urmă, întinse pe mână usturătorul ulei al lui Lister, ca să împiedice orice infecţie – uleiul înspăimânta şi punea pe fugă putredosprenii mai tare decât apa şi săpunul. Kal înfăşură mâna în bandaje curate, având mare grijă să nu clintească atelele de la locurile lor.

Lirin aruncă degetul şi Kal începu să se destindă. Fata avea să se facă bine.

— Tot n-ai reuşit să-ţi ţii în frâu nervii, fiule, spuse Lirin cu voce blândă, ştergându-şi sângele de pe mâini.

Băiatul îşi lăsă privirea în pământ.

— E bine să-ţi pese de alţii, continuă tatăl lui. Dar grija asta – ca orice altceva – poate fi o problemă care stă în calea îndemânării tale de chirurg.

„Prea multe griji pentru soarta altora pot fi o problemă? Şi ce se-ntâmplă când eşti atât de altruist încât nu ceri bani pentru munca ta?” ripostă Kal, în gând. Dar nu îndrăzni să pronunţe cuvintele.

Apoi făcură curăţenie. Băiatului i se părea că-şi petrece jumătate din viaţă făcând curat, dar Lirin nu-l lăsa să plece până când nu terminau. La sfârşit deschise obloanele,

lăsând lumina soarelui să se reverse înăuntru. Sani dormea în continuare; iarba de iarnă avea s-o mai ţină în starea de inconştienţă vreme de câteva ore.

— Aşadar, unde-ai fost? întrebă Lirin, în timp ce sticlele de ulei şi alcool zăngăneau când le ducea la locurile lor.

— Cu Jam.

— Jam e cu doi ani mai mare decât tine, zise Lirin. Mă-ndoiesc că-i face mare plăcere să-şi petreacă timpul cu băieţi mult mai mici ca el.

— Tatăl lui a-nceput să-l antreneze în lupta cu bastonul. Eu şi Tien ne-am dus să vedem ce-a învăţat, se grăbi Kal să-i răspundă.

Şi se uită în jos, aşteptându-se să fie dojenit.

Tatăl lui se mulţumi să-şi continue lucrul, ştergându-şi toate bisturiele cu alcool şi apoi cu ulei, aşa cum spuneau vechile tradiţii. Nu se-ntoarse spre el.

— Tatăl lui Jam a fost soldat în oastea Luminlordului Amaram, adăugă Kal, şovăind.

Luminlordul Amaram! Nobilul general ochi-luminoşi care veghea asupra zonei de nord a Alethkarului. Kal îşi dorea atât de mult să vadă ochi-luminoşi *adevăraţi,* nu doar pe bătrânul şi nesăratul Wistiow. Un soldat, ca aceia despre care vorbea toată lumea, despre care se istoriseau poveşti.

— Ştiu cum stau lucrurile cu tatăl lui Jam, spuse Lirin. A trebuit să-i operez de trei ori piciorul ăla olog. Un dar din vremurile glorioase când era soldat.

— Avem nevoie de soldaţi, tată. Ai vrea să ne calce thaylenii hotarele?

— Thaylenah e un regat aflat pe o insulă, răspunse Lirin, calm. N-are nicio graniţă comună cu noi.

— Păi, atunci ne-a putea ataca de pe mare!

— În general, ei sunt negustori. Toţi cei pe care i-am

întâlnit au încercat să mă-nşele la preţ, dar asta nu-i nicidecum totuna cu o invazie.

Tuturor băieţilor le plăcea să li se spună poveşti despre locuri îndepărtate. Era greu să-ţi aduci aminte că, în tinereţea lui, tatăl lui Kal – singurul bărbat de al doilea nahn din oraş – ajunsese tocmai la Kharbranth.

— Bine, dar ne luptăm cu *cineva,* continuă Kal, începând să frece podeaua.

— Da, încuviinţă tatăl lui, după o pauză. Regele Gavilar găseşte întotdeauna nişte oameni cu care să ne batem. Asta e adevărat.

— Atunci avem nevoie de soldaţi, cum am spus.

— Avem mai mare nevoie de chirurgi, zise Lirin şi oftă destul de tare ca să fie auzit, întorcându-se cu spatele la dulap. Fiule, ţie îţi vine să plângi de fiecare dată când ne e adus cineva; strângi din dinţi, neliniştit, în timpul celor mai simple operaţii. Ce te face să crezi c-ai fi în stare să *răneşti* un om?

— O să devin mai puternic.

— Asta-i o prostie. Cine-ţi bagă-n cap asemenea idei? De ce vrei să-nveţi cum să loveşti alţi băieţi cu un băţ?

— De dragul onoarei, tată, răspunse el. Pe Heralzi, cine istoriseşte poveşti despre *chirurgi?*

— Copiii bărbaţilor şi femeilor cărora le salvăm vieţile, răspunse Lirin cu voce egală, privindu-l în ochi. Ei povestesc despre chirurgi.

Kal roşi şi se dădu înapoi ruşinat, apoi începu iarăşi să frece podeaua.

— În lumea asta, fiule, sunt două soiuri de oameni, continuă tatăl lui cu asprime. Cei care salvează vieţi. Şi cei care iau vieţi.

— Dar cei care apără, care îi feresc pe alţii de duşmani? Cei iau vieţi *ca să* salveze vieţi?

— Asta-i ca şi cum ai încerca să opreşti furtuna suflând mai tare ca vântul, pufni Lirin. E ridicol. Nu poţi să aperi omorând.

Băiatul continuă să frece podeaua.

În cele din urmă, tatăl lui oftă, se apropie, îngenunche lângă el şi începu să-l ajute.

— Care sunt proprietăţile ierbii de iarnă?

— Gust amar, răspunse Kal imediat, şi de aceea o poţi păstra fără riscul de-a o mânca cineva din greşeală. O zdrobeşti până se face pulbere, o amesteci cu ulei şi, ca să droghezi o persoană, foloseşti o lingură de amestec pentru fiecare parte din greutatea ei – egală cu zece cărămizi.

— Şi cum îţi dai seama dacă un om are vărsat forfotitor?

— După încordarea nervoasă: îi e sete, nu doarme bine, are umflături la subţiori.

— Ai o minte atât de ageră, fiule, spuse încet Lirin. Eu am avut nevoie de mai mulţi ani ca să-nvăţ ce-ai învăţat tu în câteva luni. Am făcut economii. Mi-ar plăcea să te trimit la Kharbranth când o să-mplineşti şaisprezece ani, să iei lecţii de la chirurgi adevăraţi.

Kal simţi un fior de entuziasm. Kharbranth? Asta era în cu totul alt regat! Tatăl lui călătorise până acolo ca mesager, dar nu era acela locul unde-şi învăţase meseria. Luase lecţii de la bătrânul Vathe din Shorsebroon, un oraş mai răsărit din apropiere.

— Harul tău vine chiar de la Heralzi, continuă Lirin, punându-i mâna pe umăr. Ai putea fi un chirurg de zece ori mai bun ca mine. Nu te lăsa tentat de visele mărunte ale altora. Bunicii noştri au muncit şi au plătit ca s-ajungem de al doilea nahn şi să putem fi cetăţeni cu drepturi depline, cărora li se îngăduie să călătorească. Nu irosi asta ca să ucizi.

Kal şovăi, dar se trezi în curând că dă aprobator din cap.

11
PICĂTURI

„Trei din şaisprezece au condus, dar acum domneşte Cel Strivit.”

Culeasă: chachanan 1173, cu 84 de secunde înainte de moarte. Subiect: un hoţ de buzunare bolnav de mistuială, parţial de origine iriali.

În cele din urmă, marea furtună se domoli. Erau în amurgul zilei în care murise băiatul, al zilei în care îl părăsise Syl. Kaladin îşi puse sandalele – aceleaşi pe care le luase în prima zi de la omul cu faţa tăbăcită – şi se ridică, îşi croi drum printre oamenii înghesuiţi în baracă.

Nu erau paturi, doar câte o pătură subţire pentru fiecare podar. Puteai s-o foloseşti fie drept saltea, fie ca să-ţi ţină de cald. Puteai să-ngheţi sau să te doară toate oasele. Asta aveau de ales podarii, deşi mulţi îi găsiseră păturii o altă întrebuinţare. Şi-o înfăşurau în jurul capului, ca şi cum ar fi vrut să nu mai vadă, să nu mai audă, să nu mai simtă niciun miros. Să se-ascundă de lume.

Însă lumea avea să-i găsească oricum. Se pricepea foarte bine la astfel de jocuri.

Afară ploaia cădea în rafale, iar vântul încă era aspru. Fulgerele luminau orizontul la apus, căci într-acolo înainta centrul furtunii. Mai era o oră sau mai mult până la stropeală, în cel mai timpuriu moment al unei mari furtuni în care şi-ar fi putut dori cineva să iasă din adăpost.

Ei, fireşte că nimeni nu voia niciodată să iasă în bătaia ei. Dar era cel mai timpuriu moment în care puteai ieşi *fără riscuri.* Fulgerele se îndepărtaseră; vântului i se putea

face faţă.

Adus de spate ca să poată înfrunta vântul, Kaladin străbătu lemnăria întunecoasă. Crengile zăceau împrăştiate ca oasele din bârlogul unui creastă-albă. Apa de ploaie lipise frunzele de pereţii grosolani ai barăcilor. Trecând prin bălţi, împroşca apa care-i îngheţa şi-i amorţea picioarele. Asta îi plăcea, fiindcă tot îl mai dureau după podalergarea de mai înainte.

Rafalele de ploaie rece ca gheaţa cădeau asupra lui, udându-i părul, scurgându-i-se pe faţă şi în barba încâlcită. Nu-i plăcea să fie bărbos, îl enervau mâncărimile pe care i le stârneau perii din colţurile gurii. Bărbile erau ca puii de toporcopoi. Băieţii visau la ziua când vor avea aşa ceva, fără să-şi dea seama cât de sâcâitor putea să fie.

— Ai ieşit la plimbare, Înălţimea Ta? întrebă o voce.

Kaladin îşi ridică privirea şi-l descoperi pe Gaz, ghemuit pe-aproape, în spaţiul dintre două barăci. Ce făcea afară, în ploaie?

Ah! Prinsese de peretele adăpostit de vânt al uneia dintre barăci un coşuleţ de metal din care venea lumină. Îşi lăsase sferele afară, în furtună, şi ieşise mai din timp ca să şi le ia înapoi.

Riscase. Chiar şi un coş pus într-un loc adăpostit se putea desprinde. Unii credeau că spiritele Radianţilor Pierduţi bântuiau în timpul furtunilor, furând sfere. Poate era adevărat. Dar în timpul petrecut în armată Kaladin întâlnise mai mulţi oameni răniţi când se furişaseră afară, în furtună, căutând sfere. Fără îndoială că superstiţiile apăruseră din cauza unor hoţi nu chiar aşa de nepământeni.

Existau şi moduri mai sigure de impregnare a sferelor. Zarafii schimbau sferele înnegurate cu sfere luminoase, sau puteau fi plătiţi ca să ţi le pună la impregnat în

adăposturile lor sigure.

— Ce faci aici? întrebă Gaz pe-un ton poruncitor.

Era scund şi chior şi îşi strângea coşul la piept.

— Pun să te lege-n furtună dac-ai furat sferele cuiva.

Kaladin îi întoarse spatele.

— Lua-te-ar furtuna! Pun să te lege oricum! Să nu crezi că poţi fugi; străjile sunt şi acum la posturi. Te…

— Mă duc la Hăul Onoarei, spuse încet Kaladin.

Vocea i se auzea cu greu în furtună.

Gaz amuţi. Hăul Onoarei. Îşi lăsă jos coşul şi încetă să-l mai ocărască. Celor care plecau într-acolo li se arăta un anumit respect.

Kaladin îşi continuă drumul.

— Înălţimea Ta! îl strigă Gaz.

El se răsuci către bărbatul chior.

— Lasă-ţi aici sandalele şi vesta. Nu vreau să fiu nevoit să trimit pe careva după ele.

Kaladin îşi trase vesta din piele peste cap şi o lăsă să cadă, împroşcând cu apă, apoi îşi abandonă sandalele într-o baltă. Rămase într-o cămaşă murdară, luată, ca şi pantalonii lui cafenii, scorţoşi, de la un mort.

O porni din nou către partea de est a lemnăriei. Dinspre apus se auzi un bubuit gros de tunet. Cărarea care cobora către Câmpiile Sfărâmate îi era de-acum bine cunoscută. Alegase într-acolo de multe de ori, alături de echipele podarilor. Luptele nu se purtau în fiecare zi, ci cam la două sau trei zile, şi nicio echipă nu participa la absolut toate alergările. Dar unele dintre acestea erau atât de istovitoare şi atât de cumplite încât, în zilele dintre ele, podarii rămâneau năuciţi, aproape indiferenţi la orice.

Mulţi nu puteau să ia hotărâri. Aşa cum li se întâmpla şi oştenilor pe care-i apuca frica în timpul luptei. Kaladin o simţea pe pielea lui. Luase cu mare greutate chiar şi

hotărârea de a pleca spre hău.

Şi ochii sângerânzi ai băiatului fără nume îl obsedau. Nu voia să mai treacă prin aşa ceva a doua oară. Nu *putea.*

Ajunse la baza pantei, cu ploaia purtată de vânt plesnindu-l peste faţă, ca şi cum ar fi încercat să-l împingă înapoi în tabără. Dar merse înainte, către cea mai apropiată prăpastie. Către Hăul Onoarei, cum îi spuneau podarii, fiindcă era locul unde puteau lua singura hotărâre care le mai aparţinea. Hotărârea „onorabilă”. Moartea.

Hăurile – sau spărturile – nu erau opera naturii. Aceea era la început o crăpătură îngustă, care se prelungea către est, lărgindu-se şi adâncindu-se incredibil de repede. La doi stânjeni din punctul de pornire era deja aşa de lată că îţi era greu să sari peste ea. Fixate cu ţăruşi metalici de stâncă, acolo atârnau şase scări de frânghie cu treptele din bare de lemn, folosite de podarii trimişi jos să recupereze tot ce se putea recupera de pe leşurile căzute în timpul podalergărilor.

Kaladin se uită în lungul platourilor. Întunericul şi ploaia nu-l lăsau să vadă mare lucru. Nu, locul ăla nu era o creaţie a naturii. Pământul fusese sfărâmat. Şi acum îi sfărâma pe oamenii ajunşi acolo. Kaladin trecu de scări, înaintând de-a lungul marginii prăpastiei. Pe urmă se aşeză, cu picioarele atârnându-i peste margine, uitându-se cum cădea ploaia în jurul lui, cum plonjau picăturile de apă în adâncul întunecat.

În stânga şi-n dreapta lui, cei mai aventuroşi cremlingi ieşiseră deja din bârloguri şi alergau de colo-colo, înfulecând plantele care sorbeau cu lăcomie apa ploii. Lirin îi explicase cândva că ploaia din timpul marilor furtuni era bogată în substanţe hrănitoare. Furtunoveghetorii din Kholinar şi Vedenar dovediseră că plantelor udate cu apă de furtună le mergea mai bine decât celor udate cu apă din

lacuri sau din râuri. De ce îi entuziasma pe savanţi atât de mult descoperirea unor lucruri pe care ţăranii la ştiau de mai multe generaţii?

Kaladin privea picăturile care cădeau grăbite către uitarea din adâncul crăpăturii. Ca sinucigaşii. Mii şi mii. Milioane şi milioane. Cine ştie ce îi aştepta în beznă? Nu puteai vedea ce era acolo, nu aveai cum să afli înainte de a li te alătura. Sărind în gol şi lăsând vântul să te poarte în jos…

— Ai avut dreptate, tată, şopti el. Nu poţi opri o furtună suflând mai tare decât vântul. Nu poţi salva nişte oameni omorându-i pe alţii. Ar trebui să ne facem cu toţii chirurgi. Până la ultimul…

Bătea câmpii. Dar, în mod bizar, mintea lui părea atât de limpede cum nu mai fusese de multe săptămâni. Poate că era claritatea perspectivei. Mulţi oameni îşi petreceau întreaga viaţă punându-şi întrebări despre viitor. Ei bine, viitorul lui era acum gol. Aşa că se întoarse în urmă, se gândi la tatăl lui, la Tien, la decizii.

Cândva, viaţa păruse simplă. Asta înainte să-şi piardă fratele, înainte să fie trădat, în armata lui Amaram. Dacă ar fi putut, oare s-ar fi întors în acele zile ale inocenţei? Ar fi preferat să pretindă că totul era simplu?

Nu. El nu căzuse lin, ca stropii de ploaie. El îşi dobândise cu trudă cicatricele. Se izbise de pereţi, îşi lovise faţa şi mâinile. Omorâse oameni nevinovaţi din întâmplare. Mersese alături de oameni cu inimile negre cum e cărbunele, venerându-i. Se târâse şi se căţărase şi căzuse şi se împleticise.

Şi acum iată-l. Când toate acestea se sfârşiseră. Înţelegând cu atât de mult mai multe, dar cumva fără să se simtă câtuşi de puţin mai înţelept. Se ridică în picioare pe buza hăului şi simţi dezaprobarea tatălui său plutind

ameninţătoare deasupra lui, ca norii de furtună din văzduh.

Îşi duse un picior deasupra golului.

— Kaladin!

Îngheţă la auzul vocii blânde, dar pătrunzătoare. O formă translucidă tresăltă în aer, apropiindu-se prin ploaia tot mai slabă. Silueta se azvârli înainte, apoi se lăsă să cadă în jos, pe urmă se avântă din nou în sus, ca şi cum ar fi cărat ceva greu. Kaladin îşi trase piciorul înapoi şi întinse mâna. Syl coborî pe ea fără prea multe fasoane, luând forma unui ţipar de văzduh care strângea ceva întunecat în gură.

Îşi schimbă înfăţişarea, luându-şi-o pe cea a unei femei tinere cu rochia fluturându-i în jurul picioarelor, care-i era atât de familiară. Ţinea în mâini o frunză îngustă, de un verde întunecat, cu vârful despicat în trei. Venin negru.

— Ce-i asta? întrebă Kaladin.

Ea părea istovită.

— Lucrurile astea sunt grele, răspunse ea săltând frunza. Am adus-o pentru tine!

El o prinse între două degete. Venin negru. Otravă.

— De ce mi-ai adus-o? întrebă cu grosolănie.

— Credeam… zise ea, trăgându-se cu sfială înapoi. Ei, ai păstrat celelalte frunze cu atâta grijă. Pe urmă le-ai pierdut când ai încercat să-l salvezi pe omul din cuşca sclavilor. Am crezut c-o să fii încântat dac-o să ai alta.

Kaladin aproape că izbucni în râs. Ea n-avea idee ce făcuse aducându-i frunza aceea, una dintre cele mai puternice otrăvuri naturale din Roshar, ca să-l vadă fericit. Era ridicol. Şi atât de înduioşător.

— Totul a-nceput să meargă rău după ce ai pierdut frunza, adăugă Syl încet. Până atunci ai luptat.

— Am dat greş.

Ea se ghemui, îngenunchind în palma lui, cu fusta ceţoasă în jurul picioarelor, cu picăturile de apă trecând prin ea şi vălurindu-i contururile.

— Deci nu-ţi place? Am zburat atât de departe… Aproape că n-am mai ştiut de mine. Dar m-am întors. M-am *întors,* Kaladin.

— De ce? stărui el. De ce-ţi pasă?

— Pentru că-mi pasă, răspunse ea, lăsându-şi capul pe-o parte. Te-am urmărit, ştii. Înainte, în armată. Găseai întotdeauna oameni tineri şi neinstruiţi pe care să-i aperi, chiar dacă îţi puneai propria viaţă în pericol. Pot să-mi aduc aminte. Cu greu, dar pot.

— I-am dezamăgit. Acum sunt morţi.

— Fără tine ar fi murit mai repede. Te-ai purtat astfel încât au avut în armată o familie. Îmi amintesc recunoştinţa lor. Asta m-a atras în primul rând. I-ai ajutat.

— Nu, zise el, strângând veninul negru între degete. Tot ce ating se veştejeşte şi moare.

Se clătină pe margine. În depărtare bubui un tunet.

— Oamenii ăia din echipa podului, şopti Syl. Ai putea să-i ajuţi.

— E prea târziu, zise Kaladin închizând ochii şi gândindu-se la băiatul care murise în aceeaşi zi. Prea târziu. Am dat greş. Sunt morţi. O să murim cu toţii, nu există nicio cale de scăpare.

— Atunci ce mai contează încă o încercare? întrebă ea cu o voce blândă, însă, cumva, mai puternică decât furtuna. Ce rău ar putea face?

El şovăi.

— De data asta n-ai cum să dai greş, Kaladin. Ai spus-o chiar tu. Vor muri oricum.

El se gândi la Tien, la ochii lui fără viaţă, holbaţi către cer.

— Când vorbeşti, de cele mai multe ori nu pricep ce vrei să spui. Mintea mi-e atât de înceţoşată. Dar s-ar părea că, dacă te temi să nu le faci rău oamenilor, pe podari n-ar trebui să-ţi fie frică să-i ajuţi. Ce le-ai putea face în plus pe lângă ceea ce li se întâmplă deja?

— Păi…

— Încă o încercare, Kaladin, şopti Syl. Te rog.

Încă o încercare…

Oamenii îngrămădiţi în baracă, cu câte o pătură ca unic obiect despre care puteau spune că le aparţinea. Temându-se de furtună. Temându-se unii de alţii. Temându-se de ceea ce le putea aduce ziua următoare.

Încă o încercare…

Se gândi la el însuşi, plângând moartea unui băiat pe care nu-l cunoştea. A unui băiat pe care nici măcar nu încercase să-l ajute.

Încă o încercare.

Kaladin deschise ochii. Îi era frig şi era ud, dar simţea aprinzându-se în el, caldă, o scânteie de hotărâre. Îşi încleştă pumnul, zdrobi frunza de venin negru şi îi dădu apoi drumul peste buza abisului. Îşi lăsă în jos mâna cealaltă, în care-o ţinuse pe Syl.

Ea se avântă în aer, neliniştită.

— Kaladin?

El se îndepărtă de prăpastie cu paşi hotărâţi, cu picioarele goale împroşcând apa bălţilor şi călcând cu nepăsare pe lujerii mugurilor de stâncă. Panta pe care-o coborâse era acoperită de plante turtite ca nişte lespezi, asemenea unor cărţi deschise, cu frunze creţe, dantelate, roşii şi verzi unindu-le cele două jumătăţi. Viaţăspreni – zvâcniri mărunte de lumină verde, mai strălucitori decât Syl, dar la fel de mari ca nişte spori – dansau în jurul plantelor, ferindu-se de stropi.

Kaladin înainta cu paşi mari, cu apa scurgându-se pe lângă el în pârâiaşe minuscule. Odată ajuns în vârf, se întoarse în locul în care se aflau podurile. Era încă pustiu, dacă nu-l puneai la socoteală pe Gaz, care lega o prelată ruptă, aşezând-o la locul ei.

Kaladin traversă cea mai mare parte a distanţei care-l despărţea de el înainte ca acesta să-l observe. Sergentul vânos se încruntă.

— Prea laş ca să mergi până la capăt, Înălţimea Ta? Ei, dacă-ţi închipui c-o să-ţi dau înapoi…

Se întrerupse cu un icnet sugrumat când tânărul se întinse spre el, înşfăcându-l de gât. Surprins, îşi înălţă braţul, dar Kaladin i-l îndepărtă cu o lovitură şi-i săltă picioarele de pe pământ, apoi îl trânti pe solul stâncos, ridicând o trombă de apă. Şocul şi durerea îl făcură să-şi caşte ochii şi începu să se zbată sub apăsarea sclavului care-l strângea de gât.

— Lumea tocmai s-a schimbat, Gaz, îi spuse acesta, aplecându-se mai mult, ca să se apropie de el. Am murit acolo, jos, în prăpastie. Acum trebuie să te-nţelegi cu spiritul meu răzbunător.

Zvârcolindu-se, Gaz se uită cu disperare în jur, căutând un ajutor pe care nu-l găsea. Lui Kaladin nu-i venea greu să-l ţină la pământ. Podalergarea avea un avantaj: dacă supravieţuiai destul de mult, îţi întărea muşchii.

Kaladin îşi slăbi puţin strânsoarea, îngăduindu-i să soarbă, gâfâind, o gură de aer. Pe urmă se aplecă mai mult către el.

— O s-o luăm de la capăt, tu şi cu mine. Uitând tot ce-a fost până acum. Şi vreau să-nţelegi ceva de la bun început. Sunt *deja* mort. Nu-mi mai poţi face niciun rău. Ai priceput?

Gaz dădu încet din cap şi Kaladin îl lăsă să-şi mai umple

o dată plămânii cu aer rece şi umed.

— Podul Patru e al meu, îi zise apoi. Tu ne poţi spune ce-avem de făcut, dar şeful de pod sunt eu. Celălalt a murit azi, aşa că oricum trebuia s-alegi altul. Ai priceput?

Gaz dădu iarăşi din cap.

— Înveţi repede, zise Kaladin, lăsându-l să respire în voie.

Se retrase cu un pas, iar Gaz se ridică şovăind. În ochii lui era ură, dar încerca să nu şi-o arate. Părea să-l îngrijoreze ceva – şi era vorba de ceva mai mult decât ameninţările lui Kaladin.

— Vreau să nu-mi mai plăteşti datoria de sclav, spuse el. Cât câştigă un podar?

— Două pete străvezii pe zi, răspunse Gaz, aruncându-i o privire încruntată şi frecându-şi gâtul.

Prin urmare, un sclav primea jumătate din suma asta. O pată de diamant. Un câştig mizerabil, dar lui avea să-i fie necesar.

— O să-ncep să-mi primesc plata, adăugă, dar tu o să păstrezi o pată din cinci.

Gaz tresări şi-l studie în lumina slabă, mohorâtă.

— Pentru eforturile tale, îl lămuri Kaladin.

— Care eforturi?

Kaladin făcu un pas spre el.

— Eforturile tale de te feri din calea mea. Ai priceput?

Gaz dădu din cap pentru a treia oară. Kaladin se îndepărtă. Nu-i plăcea să irosească banii pe mită, dar lui Gaz trebuia să i se amintească tot timpul de ce era nevoie să-l ferească de moarte. O pată la fiecare cinci zile nu-nsemna mare lucru – dar pentru un om dispus să rişte ieşind în furtună ca să-şi apere sferele ar fi putut fi de-ajuns.

Se întoarse în mica baracă a Podului Patru, împingând

uşa groasă de lemn. Oamenii erau îngrămădiţi înăuntru, exact aşa cum îi lăsase. Dar ceva se schimbase. Oare întotdeauna arătaseră atât de jalnic?

Da. Întotdeauna. Kaladin era cel care se schimbase, nu ei. Avea o senzaţie stranie, de desprindere, ca şi cum şi-ar fi permis să dea uitării – fie şi numai în parte – ultimele nouă luni. Se întinse către trecut, traversând timpul, şi îl studie pe omul care fusese. Omul care ar fi continuat să lupte, făcând-o aşa cum trebuie.

Nu putea redeveni omul acela – nu-şi putea şterge cicatricele –, dar putea *să-nveţe* de la el, aşa cum învăţa noul conducător al unui corp de oaste de la generalii victorioşi din trecut. Kaladin cel Binecuvântat de Furtună murise, dar Kaladin Podarul era sânge din sângele lui. Un urmaş cu potenţial.

Se apropie de prima siluetă ghemuită. Omul nu dormea – cine putea să doarmă în timpul unei mari furtuni? Se trase înapoi când îl văzu îngenunchind alături de el.

— Care ţi-e numele? întrebă Kaladin.

Iar Syl se avântă în zbor către faţa bărbatului, pe care-o cercetă; acesta nu putea s-o vadă.

Era mai bătrân, cu obraji căzuţi, ochi căprui şi păr scurt, împestriţat de fire albe. Şi barba îi era scurtă şi n-avea însemnul sclaviei.

— Numele tău? repetă Kaladin, cu hotărâre.

— Lua-te-ar furtuna, răspunse omul, întorcându-i spatele.

Kaladin şovăi, apoi se aplecă şi-i vorbi cu voce scăzută.

— Ascultă, prietene. Fie mi-l spui, fie-o să te tot bat la cap. Dacă refuzi în continuare, o să te târăsc în furtună, unde-o să te-atârn deasupra prăpastiei, spânzurat de-un picior, până când o să-mi răspunzi.

Bărbatul se uită peste umăr. Kaladin dădu încet din cap,

susţinându-i privirea.

— Teft, veni în cele din urmă răspunsul. Numele meu e Teft.

— N-a fost chiar atât de greu, zise Kaladin, întinzându-i mâna. Eu sunt Kaladin. Şeful tău de pod.

Celălalt ezită, apoi îi luă mâna, încreţindu-şi nedumerit fruntea. El şi-l amintea, vag. Era în echipă de ceva timp, de cel puţin câteva săptămâni. Înainte fusese în echipa altui pod. Una dintre pedepsele pentru podarii care încălcau regulile taberei era mutarea la Podul Patru.

— Odihneşte-te, îl îndemnă Kaladin, eliberându-i mâna. Mâine o s-avem o zi grea.

— De unde ştii? întrebă Teft, scărpinându-şi bărbia.

— Suntem podari, răspunse Kaladin, ridicându-se. *Fiecare* zi e grea.

Teft şovăi, apoi schiţă un zâmbet firav.

— Kelek ştie că ăsta-i adevărul.

Kaladin îl lăsă şi merse de-a lungul şirului de siluete îngrămădite. Se opri la fiecare om, îmboldindu-l sau ameninţându-l până când îşi spunea numele. Cu toţii se împotriviră. Ca şi cum numele ar fi fost ultimul lucru pe care-l mai posedau şi nu trebuia dezvăluit cu uşurinţă, deşi păreau surprinşi – şi poate chiar încurajaţi – fiindcă se sinchisea cineva să-i întrebe.

El se agăţă de numele acelea, repetându-le în gând, unul câte unul, păstrându-le în minte ca pe nişte nestemate de mare valoare. Numele lor contau. Poate că avea să moară la următoarea podalergare sau poate c-avea să fie zdrobit de prea multă încordare, oferindu-i lui Amaram o ultimă victorie. Dar, când îşi găsi un loc şi începu să-şi facă planuri, simţi un mic grăunte de căldură arzând în el, fără întrerupere.

Era căldura hotărârii luate şi a stabilirii unui ţel. Era

responsabilitatea.

Când se aşeză, şoptind numele celorlalţi pentru el însuşi, Syl îi coborî pe picior. Părea încurajată. Strălucitoare. Fericită. El nu simţea nimic din toate astea. Era trist, istovit şi ud. Dar se învălui în răspunderea pe care şi-o luase, răspunderea pentru oamenii aceia. Se agăţă de ea cum se agaţă un căţărător de ultimul colţ de stâncă pe care-şi poate încleşta mâna când se clatină, atârnat de suprafaţa ei verticală.

Avea să găsească un mod în care să-i apere.

Sfârşitul Părţii întâi

INTERLUDII

ISHIKK●NAN BALAT●SZETH

I-1
ISHIKK

Cu câte o găleată la fiecare capăt al cobiliţei pe care o ducea pe umeri, fluierând încetişor pentru sine şi împroşcând cu apă, Ishikk se îndrepta spre locul întâlnirii cu străinii ciudaţi. Purta sandale lacustre în picioarele cu care mergea prin apă şi o pereche de pantaloni bufanţi, până la genunchi. Dar n-avea cămaşă. Ferească Nu Ralik de-aşa ceva! Un bun lacstrăvezean nu-şi acoperea niciodată umerii când strălucea soarele. Altminteri s-ar fi putut îmbolnăvi fiindcă nu primea destulă lumină solară.

Fluiera, dar nu fiindcă avea o zi plăcută. De fapt, ziua oferită de Nu Ralik era aproape oribilă. În găleţile lui nu înotau decât cinci peşti, dintre care patru erau din cel mai prost şi mai obişnuit soi. Fluxurile fuseseră neregulate, ca şi cum însuşi Lacul Străveziu n-ar fi fost în toane bune. Veneau zile rele; asta era la fel de sigur pe cât de sigure erau soarele şi fluxul.

Lacul Străveziu se întindea în toate direcţiile, pe o lăţime de sute de mile, cu suprafaţa lui lucioasă perfect transparentă. În locurile cele mai adânci, de la sclipirile de deasupra şi până la fund nu erau niciodată mai mult de şase palme – şi, în cele mai multe părţi, apa caldă şi lenevoasă nu se ridica mai sus de jumătatea pulpei. Era plin cu peşti minusculi, cu cremlingi plini de culoare şi cu râuspreni cu înfăţişare de ţipari.

Lacul Străveziu era însăşi viaţa. Cândva, ţinutul fusese revendicat de un rege. Poporul lui fusese numit Sela Tales şi era un Regat Istoric. Ei bine, îl puteau numi cum le era voia, dar Nu Ralik ştia că hotarele statornicite de natură erau mult mai importante decât ale popoarelor. Mai întâi

de toate, Ishikk era lacstrăvezean.

Înainta prin apă cu încredere, deşi fundul lacului era uneori înşelător. Apa avea o căldură plăcută şi îi clipocea în jurul picioarelor, chiar sub genunchi, iar paşii lui ridicau foarte puţini stropi. Ştia să se mişte încet, având grijă să nu-şi lase greutatea de pe un picior pe altul înainte de a se convinge că nu călca pe o coamă-ţepuşă sau pe marginea ascuţită a unei pietre.

În faţa lui, satul Fu Abra, un pâlc de clădiri cocoţate pe blocuri de piatră aflată în apă, întrerupea perfecţiunea sticloasă. Cu acoperişurile lor boltite, păreau muguri-de-stâncă încolţiţi din pământ şi, pe o distanţă de mai multe mile, erau singurele lucruri care ieşeau din apă.

În jurul lui mergeau şi alţii, cu mişcări la fel de lente. Puteai s-alergi prin apă, dar aveai rareori motiv pentru aşa ceva. Ce putea fi atât de important încât să fii nevoit să umbli împroşcând-o zgomotos?

La gândul ăsta, Ishikk clătină din cap. Numai străinii erau atât de grăbiţi. Îl salută cu un gest al capului pe Thaspic, un bărbat negricios care trecu pe lângă el trăgând o plută mică. Pe ea erau mai multe grămezi de haine; probabil le ducea la spălat.

— Salutare, Ishikk, spuse bărbatul uscăţiv. Cum merge pescuitul?

— Groaznic, strigă el. Azi, Vun Makak m-a năpăstuit. Ţie cum îţi merge?

— Am pierdut o cămaşă în timp ce-o spălam, răspunse Thaspic, pe un ton vioi.

— A, ăsta-i mersul lucrurilor. Străinii mei sunt aici?

— Sigur că da. Acasă la Maib.

— Să dea Vun Makak să n-o aducă în sapă de lemn, spuse el, continuându-şi drumul. Sau să nu se molipsească de grijile lor neîntrerupte.

— Cu asta au blagoslovit-o soarele şi fluxurile! spuse chicotind Thaspic şi-şi văzu de drum.

Casa lui Maib era aproape de centrul satului. Ishikk nu ştia sigur de ce anume voia ea să trăiască într-o clădire. În cele mai multe nopţi, el unul dormea foarte bine pe propria plută. În Lacul Străveziu nu era frig decât în timpul marilor furtuni, dar puteai să te descurci de minune şi atunci: Nu Ralik oferise o cale.

Când venea furtuna, Lacul Străveziu se scurgea în gropi şi în găuri, aşa că nu trebuia decât să-ţi înţepeneşti pluta în golul dintre două creste de stâncă şi să te ghemuieşti lângă ea, folosind-o ca să ţii piept furiei furtunii. Acolo vijeliile nu erau atât de rele ca-n est, unde luau bolovanii pe sus şi dărâmau casele. O, da, auzise poveşti despre un asemenea soi de viaţă. Nu Ralik nu îngăduise s-ajungă vreodată într-un loc atât de îngrozitor.

În plus, probabil că acolo era frig. Lui Ishikk îi era milă de cei nevoiţi să vieţuiască în frig. De ce nu veneau pur şi simplu la Lacul Străveziu?

„Să dea Nu Ralik să nu vină”, se gândi, îndreptându-se spre casa lui Maib. Dac-ar fi ştiut ce loc plăcut era Lacul Străveziu, cu siguranţă că toată lumea şi-a fi dorit să trăiască acolo şi n-ai mai fi avut pe unde să mergi fără să te împiedici de vreun străin!

Intră în casă, scoţându-şi pulpele din apă. Podeaua era destul de joasă ca s-o acopere totuşi vreo câteva degete de apă; lacstrăvezenilor le plăcea aşa. Era natural, deşi, la reflux, unele clădiri secau.

În jurul degetelor de la picioare i se zbenguiau peşti mărunţi. Din soiuri cât se putea de obişnuite, fără nicio valoare. Maib era înăuntru, pregătind o oală cu supă de peşte, şi dădu din cap către el. Era o femeie robustă şi îl urmărea pe Ishikk de ani, sperând să-l momească şi să-l

facă să se-nsoare cu ea fiindcă era o bucătăreasă atât de pricepută. Şi poate că într-o bună zi avea să se lase prins.

Străinii erau aşezaţi într-un colţ, la o masă pe care numai ei ar fi putut s-o aleagă – cea care stătea puţin mai sus decât altele, având suporturi pentru picioare, astfel încât nu-şi udau tălpile. „Nu Ralik, ce proşti!” cugetă el amuzat. „Stau înăuntru, ascunzându-se de soare, poartă cămăşi care-i feresc de căldura lui şi îşi ţin picioarele afară din apă. Nu e de mirare că au gânduri atât de ciudate!”

Îşi lăsă găleţile jos, dând din cap către Maib.

Femeia îşi întoarse privirea spre el.

— Ţi-a mers bine la pescuit?

— Groaznic.

— Ei, atunci supa e gratis azi. Ca să-ndulcească blestemul lui Vun Makak.

— Mulţumesc tare mult, spuse el şi luă castronul aburind pe care i-l oferea.

Maib zâmbi. Acum îi era dator. După un număr suficient de castroane, avea să fie obligat s-o ia de nevastă.

— În găleată e un kolgril pentru tine, o anunţă el. L-am prins ceva mai devreme, în dimineaţa asta.

Expresia feţei ei grăsune deveni nesigură. Un kolgril era un peşte *foarte* norocos. După ce-l mâncai, te lecuia de durerile de încheieturi pentru o lună întreagă şi uneori îţi îngăduia să-ţi dai seama, citind în forma norilor, când urmau să te viziteze prietenii. Maib ajunsese brusc să-i îndrăgească din cauza unei dureri de degete cu care-o blagoslovise Nu Ralik. Dintr-un kolgril puteai prepara supă vreme de două săptămâni, iar asta o făcea *pe ea* să-i fie datoare *lui.*

— Vun Makak să te vadă, bombăni, iritată, ducându-se să verifice. Asta e în ordine. Cum o să te prind eu vreodată, măi omule?

— Sunt pescar, Maib, răspunse el sorbind din supă, căci forma castronului îţi îngăduia s-o faci cu uşurinţă. E greu să prinzi un pescar. Ştii asta.

Chicoti în sinea lui, îndreptându-se către străinii lui în vreme ce femeia înhăţa kolgrilul.

Erau trei. Doi erau makabaki cu pielea întunecată, deşi păreau cei mai ciudaţi pe care-i văzuse în toată viaţa lui. Unul avea braţe şi picioare groase, când toţi semenii lui erau mici de statură şi cu oase fine, iar capul îi chelise cu desăvârşire. Al doilea era mai înalt, cu părul scurt şi negru, cu muşchi firavi şi cu umeri laţi. Pornind de la personalităţile lor, Ishikk îi boteză, în gând, Ţâfnosu şi Grosolanu.

Al treilea bărbat avea pielea de un cafeniu-deschis, ca un alethi. Însă nici el nu părea să arate cum ar fi trebuit. Ochii n-aveau forma corectă, iar accentul *nu* era cu siguranţă al unui alethi. Vorbea limba selay mai prost decât ceilalţi doi şi, de obicei, prefera să tacă. Însă părea să mediteze. Ishikk îl boteză Gânditoru.

„Mă-ntreb cum s-o fi ales cu cicatricea aia de pe pielea capului”, se gândi Ishikk. Viaţa în afara Lacului Străveziu era foarte periculoasă. O mulţime de războaie, mai ales la est.

— Ai întârziat, călătorule, spuse Grosolanu, bărbatul înalt şi solid.

Avea statura şi aerul unui soldat, deşi niciunul dintre cei trei nu purta vreo armă.

Ishikk se încruntă, aşezându-se şi scoţându-şi fără tragere de inimă picioarele din apă.

— Nu astăzi trebuia să ne-ntâlnim?

— Ziua e corectă, prietene. Dar trebuia să ne-ntâlnim la amiază. Pricepi? zise Ţâfnosu.

El era cel care vorbea cel mai mult.

— N-a trecut mult de-atunci, răspunse Ishikk.

Să fim serioşi! Cine se sinchisea de *oră?* Străinii ăştia! Întotdeauna atât de ocupaţi.

Ţâfnosu clătină din cap în vreme de Maib le aducea supa. Casa ei era singurul loc din sat care aducea cât de cât cu un han. Lui Ishikk îi lăsă un şervet de pânză moale şi un pahar mare cu vin dulce, încercând să-şi plătească datoria pentru peşte cât mai repede cu putinţă.

— Foarte bine, spuse Ţâfnosu. S-auzim ce-ai să ne spui, prietene.

— Luna asta am fost în Fu Ralis, Fu Namir, Fu Albast şi în Fu Moorin, răspunse Ishikk, sorbind din supă. Nimeni nu l-a văzut pe omul pe care-l căutaţi.

— Ai pus întrebările potrivite? zise Grosolanu. Eşti sigur?

— Bineînţeles că sunt sigur. Fac deja asta de o mie de ani.

— De cinci luni, îl corectă Grosolanu. Fără niciun rezultat.

Ishikk ridică din umeri.

— Vreţi să inventez poveşti? Lui Vun Makak i-ar plăcea asta.

— Nu, fără născociri, prietene, spuse Ţâfnosu. Nu vrem decât adevărul.

— Juri pe Un Ralik, zeul ăla al vostru?

— Sst! zise Ishikk. Nu-i rosti numele. Sunteţi idioţi?

Ţâfnosu se încruntă.

— Dar e zeul vostru. Nu-i aşa? Numele lui e sacru? Nu trebuie pronunţat?

Străinii erau atât de proşti. Fireşte că Nu Ralik era zeul lor, dar trebuia să *pretinzi* întotdeauna că nu este. Vu Makak – răuvoitorul său frate mai tânăr – trebuia păcălit, făcut să creadă că el era cel venerat, altminteri devenea

invidios. Despre astfel de lucruri era sigur să vorbeşti numai într-o grotă sacră.

— Jur pe Vu Makak, spuse el, apăsând cuvintele. Să vegheze asupra mea şi să mă blesteme după bunul plac. Am căutat cu sârguinţă. N-a fost văzut niciun străin ca acela pe care l-aţi pomenit – cu păr alb, bun de gură, cu faţa ca o săgeată.

— Uneori îşi vopseşte părul, zise Ţâfnosu. Şi se deghizează.

— Am pus întrebări folosind toate numele pe care mi le-aţi dat. Nu l-a văzut nimeni. Ei, poate reuşesc să vă găsesc un *peşte* care să-i dea de urmă. Ishikk îşi frecă bărbia ţepoasă. Pun prinsoare că un cort bondoc ar fi în stare. Însă s-ar putea să-mi ia ceva timp până fac rost de unul.

Cei trei se uitară la el.

— Ştii, s-ar putea să fie ceva cu peştii ăştia, spuse Grosolanu.

— Superstiţii, răspunse Ţâfnosu. Tu umbli întotdeauna după superstiţii, Vao.

Vao nu era un nume real; Ishikk nu se îndoia că foloseau nume false. De aceea le prefera pe cele alese de el. Dacă ei îi dădeau lui nume false, tot nume false primeau înapoi.

— Şi tu, Temoo? se răsti Grosolanu. Nu putem înainta ţinându-ne predici...

— Domnilor, spuse Gânditoru.

Dădu din cap către Ishikk, care continua să-şi soarbă supa. Apoi începură toţi trei să vorbească într-o altă limbă, continuându-şi discuţia.

El îi asculta numai pe jumătate, încercând să-şi dea seama ce limbă era. Nu se pricepuse niciodată la alte soiuri de limbi. De ce-ar fi avut nevoie de ele? Nu-l ajutau nici să prindă peşte, nici să-l vândă.

Îl căutase într-adevăr pe omul lor. Umblase mult,

ajunsese într-o mulţime de locuri din Lacul Străveziu. Era unul dintre motivele pentru care nu-şi dorea să pună Maib mâna pe el. Ar fi trebuit să se stabilească într-un loc şi, pentru prinderea peştilor, n-ar fi fost bine. Cel puţin pentru prinderea celor mari.

Nu se ostenise să-i întrebe de ce-l căutau pe acel Hoid, oricine ar fi fost. Străinii căutau întotdeauna ceea ce nu puteau avea. Se destinse şi-şi lăsă degetele picioarelor să atârne în apă. Senzaţia era plăcută. În cele din urmă, cei trei îşi încheiară discuţia. Îi dădură alte instrucţiuni, îi întinseră o pungă cu sfere şi intrară cu picioarele în apa lacului.

Ca mai toţi străinii, purtau cizme groase, care le ajungeau până la genunchi. Se îndreptară spre ieşire, împroşcând cu apă în toate părţile. Ishikk îi urmă, fluturându-şi mâna către Maib şi luându-şi găleţile. Avea să se întoarcă mai târziu, pentru masa de seară.

„Poate-ar trebui s-o las să pună mâna pe mine”, se gândi, ieşind la lumina soarelui şi oftând uşurat. „Nu Ralik ştie că-mbătrânesc. Ar putea fi plăcut s-o las mai moale.”

Străinii lui mergeau prin Lacul Străveziu înălţând trâmbe de stropi. Ţâfnosu era ultimul. Părea foarte nemulţumit.

— Unde eşti, Roamer? Ce căutare prostească!

Apoi adăugă pe limba lui:

— *Alananta katnaloo kayana.*

Lipăi pe urmele însoţitorilor lor.

— Ei, „prostească” e bine spus, zise chicotind Ishikk şi plecă în altă direcţie, să-şi cerceteze capcanele.

I-2
NAN BALAT

Lui Nan Balat îi plăcea să ucidă tot soiul de creaturi.

Nu oameni. Niciodată oameni. Doar animale, pe acelea putea să le omoare. Mai ales pe cele mici. Nu ştia sigur de ce îl făcea asta să se simtă mai bine; pur şi simplu aşa se întâmpla.

Stătea pe veranda vilei sale, smulgând, unul câte unul, picioarele unui crab mic. Fiecare sfâşiere îi dădea satisfacţie – trăgea mai întâi uşor, iar animalul se crispa. Pe urmă trăgea mai tare, şi creatura începea să se zvârcolească. Ligamentul rezista, apoi începea să se sfâşie, urmat de un trosnet scurt. Crabul continua să se zbată, iar Nan Balat ridica în aer piciorul, strângând creatura între degetele celeilalte mâini.

Oftă, mulţumit. Smulgerea unui picior îl alina, îi alunga durerile din trup. Îl aruncă peste umăr şi trecu la următorul.

Nu-i plăcea să vorbească despre obiceiul lui. Nici măcar cu Eylita. Era, pur şi simplu, un lucru pe care-l făcea. Trebuia să-ţi păstrezi cumva mintea întreagă.

Termină cu picioarele, apoi se ridică, sprijinindu-se în baston, şi cuprinse cu privirea grădinile Davar, alcătuite din pereţi de stâncă acoperiţi cu tot soiul de plante agăţătoare. Erau frumoase, cu toate că Shallan fusese singura care le apreciase cu adevărat. În acea regiune din Jah Keved – aflată la vest şi la sud de Alethkar, pe un teren mai înalt, întrerupt de munţi precum Piscurile Mâncătorului de Coarne – astfel de plante se găseau din abundenţă. Creşteau pe orice, acopereau vilele, se întindeau peste trepte. În sălbăticie, atârnau de copaci,

creşteau peste întinderile stâncoase, tot atât de omniprezente cum era iarba în alte părţi ale Rosharului.

Balat se apropie de marginea verandei. Câţiva cântecăreţi începură să se audă în depărtare, zgâriindu-şi carapacele striate. Fiecare cânta în alt ritm şi după alte note, deşi înşiruirile de sunete nu puteau fi cu adevărat numite melodii. Melodiile erau creaţii omeneşti, n-aveau nimic de-a face cu animalele. Dar fiecare în parte *era* un cântec, şi uneori păreau să-şi răspundă unul altuia.

Balat coborî treptele una câte una, cu lujerii agăţători tremurând şi retrăgându-se înainte de-a fi atinşi de tălpile lui. De la plecarea lui Shallan trecuseră aproape şase luni. În dimineaţa aceea, primiseră de la ea, prin distrestie, un mesaj care-i anunţa că izbutise să ducă la îndeplinire prima parte a planului, devenind pupila lui Jasnah Kholin. Şi astfel, sora lui mai mică – ea, care până atunci nu mai plecase niciodată de pe domeniul lor – se pregătea s-o jefuiască pe cea mai importantă femeie din lume.

Coborârea treptelor era, pentru el, o treabă foarte grea. „Am doar douăzeci şi trei de ani şi deja sunt olog”, îşi zise. Încă mai simţea o durere neîntreruptă, ascunsă. Ruptura se dovedise urâtă şi chirurgul fusese cât pe-aci să-i taie tot piciorul. Probabil c-ar fi trebuit să fie recunoscător că până la urmă nu fusese nevoie de aşa ceva, deşi avea să meargă toată viaţa cu un baston.

Scrak se juca pe pajiştea veşnic verde, un loc unde creştea iarbă semănată anume, din care erau smulse plantele agăţătoare. Toporcopoiul era o femelă mare, care se rostogolea, rozând ceva, cu antenele date pe spate şi lipite de ţeastă.

— Scrak, spuse el, şchiopătând către animal, ce-ai acolo, fetiţo?

Toporcopoiul îşi privi stăpânul, cu antenele înclinate în

faţă. Apoi, cu două voci suprapuse, scoase nişte sunete ca de trâmbiţă care stârniră mai multe ecouri, reluându-şi joaca.

„Jivină blestemată, niciodată nu-mi dă ascultare cum s-ar cuveni”, îşi zise plin de afecţiune Balat. Creştea toporcopoi de când era foarte tânăr şi descoperise – ca mulţi alţii înaintea lui – că erau cu atât mai nesupuşi cu cât erau mai inteligenţi. Ei, Scrak era credincioasă, dar nu te lua în seamă când era vorba de lucruri mărunte. Ca un copil mic care încearcă să-şi dovedească independenţa.

Când ajunse mai aproape, văzu că Scrak izbutise să prindă un cântecăreţ. Creatura cât un pumn avea forma unui disc ţuguiat, cu patru braţe care se întindeau de pe margini şi zgâriau ritmic partea de deasupra. De regulă, se prindea de un perete stâncos cu ajutorul celor patru picioare bondoace aflate dedesubt, dar Scrak îi rosese unul dintre ele. O lăsase şi fără două braţe şi reuşise să-i crape carapacea. Balat fu cât pe-aci să i-o ia ca să-i smulgă el celelalte două braţe, dar se gândi că era mai bine să-şi lase animalul să se distreze.

Scrak lăsă cântecăreţul jos şi ridică privirea către Balat, cu antele înălţându-i-se întrebător. Era lucioasă şi zveltă, cu şase picioare întinzându-i-se în faţă când se aşeza pe coapsele din spate. Toporcopoii n-aveau nici carapace, nici piele; trupul le era în schimb acoperit cu un soi de amestec al celor două, neted la atingere şi mai flexibil decât o carapace, dar mai tare decât pielea şi alcătuit din porţiuni întrepătrunse. Pe faţa ascuţită a animalului se citea ceva care părea curiozitate, privindu-l pe Balat cu ochi negri şi profunzi. Trâmbiţă încetişor.

Balat zâmbi, se aplecă şi o scărpină în spatele găurilor în care avea urechile. Ea se sprijini de el – aveau probabil cam aceeaşi greutate. Toporcopoii mai mari îi ajungeau

unui om până la talie, însă Scrak era dintr-o rasă mai mică şi mai iute.

Cântecăreţul tremură şi ea se năpusti asupra lui cu înverşunare, zdrobindu-i carapacea cu fălcile puternice.

— Sunt eu oare un laş, Scrak? întrebă bărbatul, aşezându-se pe o bancă.

Îşi rezemă bastonul alături şi înşfăcă un crab mic ascuns lângă bancă, a cărui carapace îşi schimbase culoarea, devenind albă ca să se confunde cu piatra.

Ridică animalul care se zbătea. Iarba verde fusese crescută astfel încât să fie mai puţin sfielnică, şi ieşi din borte la numai câteva clipe după trecerea lui. Plantele exotice înfloriră, ieşind din carapace sau din găurile lor din pământ şi, în scurt timp, în jurul lui fluturau în vânt petice roşii, portocalii şi albastre. Porţiunea din jurul toporcopoiului rămase golaşă, fireşte. Scrak se distra mult prea bine cu prada ei şi făcea până şi plantele de cultură să se ascundă în găurile lor.

— Eu n-aş fi putut pleca pe urmele lui Jasnah, continuă Balat, începând să smulgă picioarele crabului. Doar o femeie ar putea ajunge destul de aproape de ea ca să-i fure Animmodul. Am ajuns împreună la concluzia asta. În plus, cineva trebuia să rămână aici, să se ocupe de nevoile casei.

Scuzele erau găunoase. Se *simţea* laş. Mai smulse câteva picioare, ceea ce nu-i oferi nicio satisfacţie. Crabul era prea mic şi se desprindeau prea uşor.

— Probabil că planul ei n-o să meargă niciodată, adăugă el, smulgând ultimul picior.

Era straniu să te uiţi la o asemenea creatură când îi lipseau picioarele. Crabul era încă viu. Dar de unde puteai să-ţi dai seama? Dacă nu-şi mişca picioarele, părea tot atât de mort ca o piatră.

„Braţele ni le fluturăm ca să părem în viaţă. Pentru asta

sunt bune”, medită el.
Îşi strecură degetele între cele două jumătăţi ale carapacei crabului şi începu să le despartă. Cel puţin acum simţea o plăcută senzaţie de rezistenţă.
Erau o familie destrămată. Anii în care suportaseră firea brutală a tatălui lor îl aruncaseră pe Asha Jushu în braţele viciului şi pe Tet Wikim într-ale disperării. Numai Balat scăpase nevătămat. El şi Shallan. Ea fusese lăsată în pace, niciodată nu se atinsese de ea. Balat o urâse uneori pentru asta, dar cum ai fi putut urî cu adevărat pe cineva ca ea? Sfioasă, tăcută, delicată.
„N-ar fi trebuit s-o las niciodată să plece”, se gândi. Trebuie să fi existat şi altă cale. N-avea să reuşească niciodată de una singură. Probabil era îngrozită.
Balat aruncă bucăţile de crab peste umăr. „Măcar dac-ar mai fi trăit Helaran.” Fratele lor mai mare – pe atunci cunoscut ca Nan Helaran, fiindcă fusese primul fiu – îl înfruntase pe tatăl lor de mai multe ori, cu mult curaj. Ei, dar acum era mort, aşa cum era şi tatăl lor. Lăsaseră în urmă o familie de schilozi.
— Balat! strigă o voce.
Pe verandă îşi făcu apariţia Wikim. Bărbatul mai tânăr părea să fi trecut peste ultima lui criză de melancolie.
— Ce e? întrebă Balat, ridicându-se.
Wikim coborî cu iuţeală treptele şi se grăbi spre el, cu plantele agăţătoare – şi apoi cu iarba – retrăgându-se din faţa lui.
— Avem o problemă.
— Cât de mare?
— Aş zice că destul de mare. Vino.

I-3
SPLENDOAREA IGNORANŢEI

Jzeth-fiu-fiu-Vallano, făr'adevăr din Shinovar, stătea pe podeaua de lemn a tavernei, cu berea de lavis îmbibându-i-se încet în pantalonii cafenii. Soioasă, ponosită şi rărită, îmbrăcămintea lui era cu mult diferită de cea albă, simplă – dar elegantă – pe care-o purtase cu mai bine de cinci ani în urmă, înainte de asasinarea regelui Alethkarului.

Cu capul plecat şi cu mâinile în poală, nu purta nicio armă. Nu-şi mai chemase Cristalsabia de ani buni şi i se părea că tot atât timp trecuse şi de când făcuse ultima baie. Nu se plângea. Dacă arăta ca un amărât, atunci lumea îl trata ca pe-un amărât. Nu-i cerea nimeni să omoare oameni.

— O să facă tot ce-i spui? întrebă unul dintre minerii aşezaţi la masă.

Purta haine nu cu mult mai bune decât ale lui Szeth şi era atât de murdar şi de plin de praf, încât îţi era greu să deosebeşti pielea murdară de pânza soioasă. Erau patru de felul lui, cu căni de ceramică în mâini. Încăperea mirosea a noroi şi a sudoare. Tavanul era scund, iar ferestrele – aflate cu toatele numai pe partea ferită de vânt – simple deschizături înguste. Ca să nu se desprindă, scândurile mesei erau legate cu mai multe curele de piele, iar lemnul crăpase pe mijloc.

Took – actualul stăpân al lui Szeth – îşi lăsă cana jos, pe porţiunea înclinată a mesei. Aceasta se încovoie sub greutatea braţului său.

— Da, bineînţeles. Hei, kurp, uită-te la mine.

Szeth îşi ridică privirea. În dialectul bav local, „kurp” însemna copil. El se obişnuise să i se spună astfel, sau în

alte moduri asemănătoare, în bătaie de joc. Deşi era în al treizeci şi cincilea an al vieţii – şi în al şaptelea de când fusese numit făr'adevăr – avea trăsăturile poporului său: ochi mari, rotunzi, statură măruntă şi un început de chelie, drept pentru care esticii susţineau că avea înfăţişarea unui copil.

— Ridică-te, spuse Took.

El se ridică.

— Ţopăie.

El se supuse.

— Toarnă-ţi berea lui Ton în cap.

Szeth întinse mâna spre cană.

— Hei! strigă Ton, trăgând cana. Nici gând! Io încă n-am terminat-o!

— Dacă ai fi terminat-o, n-ar mai putea să şi-o toarne drept în cap, nu? zise Took.

— Pune-l să facă altceva, Took, protestă Ton.

— Bine, zise Took, apoi îşi scoase cuţitul din cizmă şi i-l întinse lui Szeth. Kurp, fă-ţi o tăietură în braţ.

— Took… interveni un bărbat arogant pe nume Amark. Nu-i drept să-i ceri aşa ceva, ştii asta.

Dar Took nu-şi luă vorba înapoi, aşa că Szeth îi dădu ascultare, luă cuţitul şi îşi tăie carnea braţului. Sângele se prelinse în jurul lamei murdare.

— Taie-ţi gâtul, îi ceru Took.

— Ei, Took, zise Amark, ridicându-se. N-o să…

— Ei, taci, îl întrerupse Took.

Acum îi priveau mai multe grupuri de bărbaţi, de la alte mese.

— O să vedeţi. Kurp, taie-ţi gâtul.

— Nu-mi este îngăduit să-mi iau singur viaţa, răspunse încet Szeth, în limba bav. Fiind făr'adevăr, prin natura suferinţelor care-mi sunt impuse, îmi e interzis să simt

gustul morţii aduse de propria mână.

Amark se aşeză din nou, părând să se simtă ruşinat.

— Mamă a Prafului, blestemă Ton. Întotdeauna vorbeşte aşa?

— Cum? întrebă Took, sorbind din cana lui cu lăcomie.

— Cuvinte frumoase, atât de blânde şi de potrivite. Ca un ochi-luminoşi.

— Da, răspunse Took. E ca un sclav, dar mai bun, pen' că-i un shin. Nu fuge, nu răspunde obraznic şi alte chestii d-astea. Şi nici nu trebuie să-l plăteşti. E ca un parsh, da' mai deştept. Aş zice că valorează, pe bună dreptate, multe sfere, zise privindu-i pe ceilalţi bărbaţi. Îl poţi lua cu tine când mergi la lucru în mină şi poţi primi şi banii lui. O să facă tot ce nu vrei să faci tu. Curăţă latrina, văruieşte casa. Tot felul de treburi utile.

— Păi şi-atunci tu cum ai dat de el? întrebă unul dintre ceilalţi bărbaţi, scărpinându-şi bărbia.

Took era zilier, umbla din oraş în oraş. Pe Szeth îl arăta peste tot, era unul dintre modurile în care-şi făcea repede prieteni.

— Ei, asta-i o poveste în toată legea, răspunse Took. Ştiţi, călătoream o dată prin munţii din sud şi-am auzit un zgomot straniu, un soi de urlet. Nu urletul vântului, ştiţi, şi…

Povestea era o născocire, de la un capăt la altul; stăpânul de mai înainte al lui Szeth – un ţăran dintr-un sat din preajmă – i-l vânduse lui Took pentru un sac cu seminţe. Iar ţăranul îl luase de la un negustor ambulant, care-l avea de la un cizmar, care-l câştigase la un joc ilegal de noroc. Iar înaintea lui mai fuseseră vreo zece.

La început, acei ochi-întunecaţi de rând se bucurau să-l aibă. Pentru cei mai mulţi, sclavii erau mult prea scumpi, iar parshii valorau încă şi mai mult. Aşa că era ceva

nemaipomenit să-i poată da porunci cuiva ca Szeth. Le curăţa podelele, tăia lemne, îi ajuta la muncile câmpului şi căra poveri. Unii îl tratau bine, alţii nu.

Dar scăpau întotdeauna de el.

Poate că izbuteau cumva să intuiască adevărul, îşi dădeau seama că era în stare de mult mai multe decât cutezau ei să-i ceară. Să ai un sclav era una. Dar un sclav care vorbea ca un ochi-luminoşi şi ştia mai multe decât tine? Îi făcea să nu se simtă în largul lor.

Szeth se străduia să-şi joace rolul, să se poarte cu cât mai puţin rafinament. Îi venea foarte greu. Poate că-i era imposibil. Ce-ar fi spus toţi oameni ăia dac-ar fi ştiut că sclavul care le golea oalele de noapte era Cristalpurtător şi Undeunitor? Un Vântalergător, aidoma Radianţilor din vechime? Când îşi chema Sabia, verdele întunecat al ochilor săi căpăta o nuanţă luminoasă, aproape strălucitoare, ca a smaraldului, un efect unic, pe care nu-l putea produce decât arma lui.

Era mai bine să nu descopere asta niciodată. Szeth îi slăvea pe zei fiindcă se irosea astfel; fiecare zi în care era pus să cureţe sau să sape în loc să ucidă reprezenta o victorie. Seara aceea de-acum cinci ani continua să-l bântuie. I se mai ordonase şi înainte să omoare – dar întotdeauna în taină, în linişte. Niciodată nu mai primise înadins instrucţiuni atât de cumplite.

„Ucide, distruge, croieşte-ţi drum către rege. Ai grijă să fii văzut când o faci. Lasă martori. Răniţi, dar în viaţă…”

— … şi *atunci* a jurat să-mi fie slugă câte zile oi avea io, încheie Took. De-atunci a fost tot timpul alături de mine.

Ascultătorii se întoarseră spre Szeth.

— E adevărat, întări el, aşa cum i se poruncise dinainte. Până la ultimul cuvânt.

Took zâmbi. Szeth nu-l făcea să se simtă stânjenit; părea

să creadă că supunerea lui era firească. Ca urmare, poate c-avea să-i fie stăpân mai multă vreme decât alţii.

— Ei, spuse Took, tre’ să plecăm. Mâine o să ne-ncepem ziua devreme. Avem alte locuri de văzut, alte drumuri necunoscute pe care să-ndrăznim s-o apucăm…

Îi plăcea să se creadă un călător experimentat, deşi, din câte-şi dăduse Szeth seama, se învârtea pur şi simplu într-un cerc larg. În acea parte a Ţării Bav erau multe mine mici – şi, prin urmare, multe sate mici. Probabil că mai ajunsese în acelaşi sat cu ani în urmă, dar minele foloseau mulţi muncitori ocazionali. Era foarte puţin probabil să-l fi ţinut cineva minte, dacă nu cumva îi remarcase poveştile din cale-afară de înflorite.

Dar, înflorite sau nu, ceilalţi mineri păreau dornici s-audă mai multe. Îl rugară să continue, oferindu-i de băut, şi el acceptă cu modestie.

Szeth stătea tăcut, cu picioarele încrucişate, cu mâinile în poală, cu sângele şiroindu-i din braţ. Oare parshendii ştiuseră în ce situaţie îl puneau aruncându-i Piatra Jurământului în acea noapte, când fugiseră din Kholinar? Szeth fusese obligat s-o recupereze, apoi rămăsese pe marginea drumului, întrebându-se dacă avea să fie descoperit şi executat – *sperând* să fie descoperit şi executat – până când un negustor în trecere fusese destul de interesat ca să-i pună întrebări. Până atunci, Szeth aşteptase acolo purtând doar o fâşie de pânză care-i acoperea bărbăţia. Onoarea îl silise să-şi scoată hainele albe, căci purtându-le ar fi fost recunoscut cu mai multă uşurinţă. Trebuia să rămână în viaţă, ca să poată suferi.

După o scurtă explicaţie din care omisese amănuntele ce-l învinovăţeau, se pomenise călătorind în spatele căruţei negustorului. Acesta – un bărbat pe nume Avado – fusese destul de inteligent ca să-şi dea seama că, în urma morţii

regelui, era posibil ca străinii să nu fie prea bine trataţi. Plecase spre Jah Keved, fără să ştie că îl adăpostise, făcându-şi-l servitor, chiar pe ucigaşul lui Gavilar.

Alethii nu-l căutaseră. Îşi imaginaseră că el, infamul „asasin în alb”, plecase împreună cu parshendii. Se aşteptau probabil să dea de el prin Câmpiile Sfărâmate.

În cele din urmă, minerii se săturară de poveştile lui Took, care deveneau tot mai neclare. Îşi luară rămas-bun, fără să se sinchisească de aluziile clare prin care sugera că încă o cană cu bere l-ar fi îndemnat să spună cea mai frumoasă istorisire a sa: cea despre vremurile în care-o văzuse pe însăşi Veghetoarea Nopţii şi furase o sferă care strălucea, neagră, în întuneric. Povestea asta îl tulbura mereu pe Szeth, fiindcă-i amintea de strania sferă neagră pe care i-o dăduse Gavilar. O ascunsese cu mare grijă în Jah Keved. Nu ştia ce era, dar nu voia să rişte să-i fie luată de vreun stăpân.

Când nimeni nu-i mai dădu de băut, Took se ridică de pe scaunul său fără tragere de inimă. Împleticindu-se, îi făcu semn lui Szeth să-l urmeze şi ieşi din tavernă. Afară, strada era cufundată în întuneric. Aşezarea aceea, Calea Fierului, avea o piaţă a oraşului în adevăratul sens al cuvântului, mai multe sute de locuinţe şi trei taverne. În Ţara Bav – acea mică întindere de pământ pe care cel mai adesea toată lumea o trecea cu vederea şi care se afla chiar în partea de nord a munţilor de lângă Silnasen – aşa ceva era aproape o metropolă. Practic, regiunea făcea parte din Jah Keved, dar până şi înaltul ei prinţ se ţinea cât mai departe de ea.

Szeth îşi urmă stăpânul pe străzile care duceau spre cartierul săracilor. Took era prea zgârcit ca să plătească pentru o cameră dintr-o zonă frumoasă sau măcar decentă a oraşului. Szeth se uită peste umăr, dorindu-şi ca A Doua

Soră – cunoscută de acei oameni din est drept Nomon – să fi răsărit, ca să fie mai multă lumină.

Beat, Took se împletici şi se prăbuşi. Szeth oftă. N-ar fi fost prima noapte în care-şi căra stăpânul acasă, în pat. Îngenunche să-l ridice.

Şi îngheţă. Sub trupul bărbatului căzut, un lichid cald se aduna într-o băltoacă. Abia apoi văzu că avea un cuţit înfipt în gât.

Se încordă brusc atunci când de pe o alee ieşi un grup de tâlhari. Unul înălţă o mână şi lumina stelelor se reflectă în lama cuţitului pe care se pregătea să-l arunce în Szeth. El se încordă. În punga lui Took erau sfere impregnate din care să tragă Lumină.

— Aşteaptă, şuieră unul dintre tâlhari.

Cel care avea cuţitul se opri. Un alt bărbat se apropie şi se uită cercetător la Szeth.

— E un shin. Ăsta n-ar face rău nici unui cremling.

Alţii traseră leşul pe alee. Celălalt ridică din nou cuţitul.

— Dar ar putea să ţipe.

— Atunci de ce n-a ţipat? Ascultă ce-ţi spun, ăştia nu-s în stare să facă rău. Aproape la fel ca parshii. Îl putem vinde.

— Probabil, zise al doilea bărbat. Uitaţi-vă la el. E îngrozit.

— Vino-ncoa, spuse primul tâlhar, făcându-i semn lui Szeth să se apropie.

El se supuse şi intră pe aleea care se lumină brusc când ceilalţi hoţi deschiseră punga lui Took.

— Pe Kelek! exclamă unul. Aproape că n-a meritat osteneala. O mână de stropi, două pete şi nici măcar un singur broam.

— Ascultaţi ce vă spun io, zise primul bărbat. Îl putem vinde ca sclav. Oamenilor le plac servitorii shin.

— Nu-i decât un copil.

— Nu. Aşa arată toţi. Hei, ce-ai acolo?

Tâlharul smulse din mâna celui care număra sferele o bucată de rocă scânteietoare, la fel de mare ca acestea. N-avea absolut nimic ieşit din comun, era o simplă piatră, cu câteva cristale de cuarţ în ea şi cu o vână de fier ruginit într-o parte.

— Ce-i asta?

— N-are nicio valoare, spuse altul.

— Sunt obligat să-ţi dau de ştire, zise încet Szeth, că ţii în mână Piatra Jurământului meu. Atâta timp cât se află în posesia ta, îmi eşti stăpân.

— Ce-i aia? întrebă unul dintre ceilalţi tâlhari, ridicându-se în picioare.

Primul îşi strânse pumnul în jurul pietrei, aruncându-le celorlalţi priviri bănuitoare. Pe urmă se uită din nou la Szeth.

— Stăpânul tău? Ce-nseamnă asta? Spune-mi limpede!

— Trebuie să mă supun voinţei tale, îl lămuri Szeth. În toate privinţele, deşi n-o să te-ascult dac-o să-mi porunceşti să-mi iau viaţa.

I se putea porunci şi să renunţe la Sabie, dar deocamdată nu era nevoie să pomenească şi de asta.

— O să mi te supui? întrebă tâlharul. Adică o să faci tot ce zic io?

— Da.

— Orice zic io?

Szeth închise ochii.

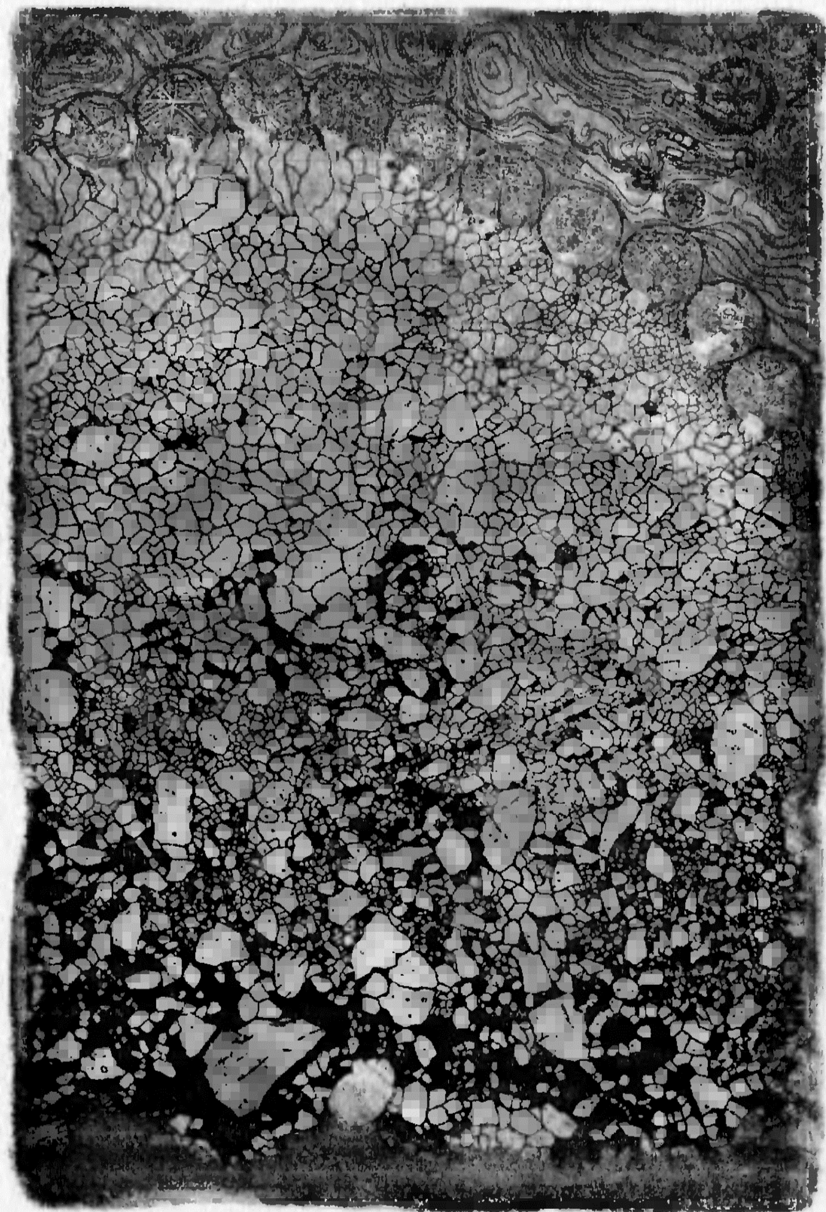
— Da.

— Ei, uite ceva interesant, spuse gânditor tâlharul. Ceva într-adevăr interesant.

PARTEA A DOUA

Furtunile aducătoare de lumină

DALINAR●KALADIN●ADOLIN

CEA MAI BUNĂ HARTĂ A CÂMPIILOR SFĂRÂMATE

În partea de est se vede clar Turnul, cel mai mare platou din zonă. Taberele de război sunt vizibile în partea de vest.

Perechile de glife şi numerele platourilor au fost înlăturate pentru a se păstra claritatea acestei reproduceri micşorate a originalului aflat în Sala Hărţilor Maiestăţii Sale Elhokar.

12
UNITATE

„Bătrâne prieten, sper că această misivă te găseşte bine, sănătos. Totuşi, de vreme ce acum eşti, în esenţă, nemuritor, presupun că această stare de bine a ta e de la sine înţeleasă."

— Ziua de azi – anunţă Regele Elhokar, călărind sub cerul strălucitor – e foarte potrivită ca să măcelăreşti un zeu. Nu credeţi?

— Fără nicio îndoială, Maiestate, răspunse imediat Sadeas, cu voce mieroasă şi surâzând cu subînţeles. S-ar putea spune, de regulă, că zeii s-ar cuveni să se teamă de nobilii alethi. Sau măcar de cei mai mulţi dintre noi.

Adolin strânse mai tare hăţurile; se simţea gata să izbucnească ori de câte ori vorbea Înaltul Prinţ Sadeas.

— Chiar trebuie călărim aici, în faţă? şopti Renarin.

— Vreau s-ascult, răspunse Adolin cu voce scăzută.

El şi fratele său erau aproape în fruntea coloanei, la mică distanţă de rege şi de înalţii lui Prinţi. În spatele lor se întindea o procesiune măreaţă: o mie de soldaţi în albastrul Casei Kholin, zeci de servitori şi chiar şi femei în palanchine, ca s-aştearnă pe hârtie descrieri ale vânătorii. Adolin le aruncă o privire când se întinse după plosca lui cu apă.

Îşi purta Cristalarmura, aşa că trebuia s-o ia cu mare grijă, ca să n-o strivească. Ori de câte ori erai în Armură, muşchii îţi dădeau ascultare cu mai multă rapiditate, aveai mai multă forţă şi mai multă îndemânare. Asta îl lua uneori pe Adolin prin surprindere, deşi armura îi aparţinea, fiind moştenită de la familia mamei sale în ziua când împlinise

şaisprezece ani. De atunci se scurseseră alţi şapte.

Se răsuci şi sorbi îndelung din apa călduţă. Sadeas călărea în stânga regelui; în dreapta acestuia se afla silueta masivă a lui Dalinar, tatăl lui Adolin. Ultimul Înalt Prinţ participant la vânătoare era Vamah, care nu se număra printre Cristalpurtători.

În Cristalarmura lui aurie, regele strălucea – dar, fireşte, o Cristalarmură dădea oricui o înfăţişare regească. Până şi *Sadeas* arăta impresionant când şi-o punea pe a sa, care era roşie, deşi faţa lui buhăită şi pielea roşcovană micşorau cumva efectul. Sadeas şi regele făceau paradă cu Armurile lor… Ei şi, poate c-o făcea şi Adolin. Pusese să-i fie vopsită în albastru şi să i se sudeze câteva ornamente pe coif şi pe apărătoarele umerilor, ca să pară mai fioros. Cum să nu te făleşti când purtai ceva atât de măreţ ca o Cristalarmură?

Adolin luă încă o înghiţitură de apă, ascultându-l pe rege, care spunea cât de mult îl entuziasma vânătoarea. Un singur Cristalpurtător din acea procesiune – de fapt, unul singur din toate cele zece armate – nu avea Armura vopsită ori împodobită. Dalinar Kholin. Tatăl lui Adolin preferase să-i păstreze culoarea naturală, cenuşie ca ardezia.

Dalinar călărea posomorât alături de rege. Îşi ţinea coiful legat de şa, lăsându-şi la vedere faţa pătrată şi părul negru şi scurt, albit la tâmple. Puţine femei spuseseră vreodată că era bărbat frumos; nasul lui avea o formă nepotrivită, iar trăsăturile erau colţuroase. Chipul său era al unui luptător.

Călărea un armăsar ryshadium negru, voinic, unul dintre cei mai mari cai pe care-i văzuse Adolin vreodată – şi, în timp ce Elhokar şi Sadeas aveau, în armurile lor, o înfăţişare regească, Dalinar reuşea cumva s-arate ca un soldat. Pentru el, Armura nu era o podoabă. Era o unealtă.

Nu părea niciodată surprins de forţa sau de iuţeala pe care le căpăta datorită acesteia. Pentru Dalinar Kholin, purtarea Armurii părea să fie starea lui firească – era ceva ieşit din comun să n-o aibă. Poate că şi din acest motiv îşi câştigase reputaţia, ajunse să fie considerat unul dintre cei mai mari războinici şi generali care trăiseră vreodată.

Adolin îşi dădu seama că-şi dorea cu ardoare ca tatăl lui să fi făcut şi-acum fapte care să se ridice la înălţimea reputaţiei sale.

„Se gândeşte la viziuni”, îşi zise el văzându-i expresia distantă şi privirea neliniştită.

— S-a întâmplat din nou azi-noapte, îi spuse lui Renarin. În timpul marii furtuni.

— Ştiu, îi răspunse fratele lui cu glas egal, măsurat.

Înainte de a răspunde la o întrebare, făcea întotdeauna o pauză, ca şi cum şi-ar fi cântărit cuvintele în gând. Unele femei pe care le cunoştea Adolin spuneau că, din cauza felului său de a fi, Renarin părea să le cerceteze minuţios în sinea lui. Când stăteau de vorbă cu el se cutremurau, deşi lui Adolin nu i se păruse niciodată că fratele lui ar fi fost câtuşi de puţin intimidant.

— Ce crezi că-nseamnă? întrebă Adolin, cu glas atât de scăzut încât numai Renarin îl putea auzi. Aceste… crize ale tatei.

— Habar n-am.

— Renarin, *nu putem* continua să nu le luăm în seamă. Soldaţii au început să vorbească. Zvonurile se răspândesc prin toate cele zece armate!

Dalinar Kholin înnebunea. De câte ori îi lovea o mare furtună, cădea la podea şi începea să tremure. Pe urmă aiura, vorbind păsăreşte. Adesea se ridica în picioare, cu ochii lui albaştri larg deschişi către imagini iluzorii, legănându-se şi agitându-şi braţele. Adolin trebuia să-l

ţină, ca nu cumva să-şi facă rău lui şi altora.

— Vede lucruri, continuă el. Sau crede că le vede.

Bunicul lui Adolin fusese chinuit de halucinaţii. La bătrâneţe, se crezuse din nou la război. Oare asta i se-ntâmpla şi lui Dalinar? Îşi retrăia luptele din tinereţe, din vremea când îşi câştigase renumele? Sau revedea iarăşi şi iarăşi noaptea aceea cumplită, noaptea în care Asasinul în Alb îi ucisese fratele? Şi de ce-i pomenea adesea pe Cavalerii Radianţi, la scurt timp după crizele sale?

Toate astea îl îmbolnăveau pe Adolin. Dalinar era Ghimpele Negru, un geniu al câmpului de luptă şi o legendă vie. El şi fratele lui îi uniseră pe Înalţii prinţi războinici din Alethkar, după secole de neînţelegeri. Îşi înfrânsese nenumăraţi rivali în dueluri, câştigase zeci de bătălii. Întregul regat îl respecta. Şi acum se întâmpla asta.

Ce faci, ca fiu, când tatăl tău, pe care-l iubeşti – cel mai măreţ om în viaţă –, începe să-şi piardă minţile?

Sadeas vorbea despre o victorie recentă. Cu două zile în urmă, câştigase încă o inimă-nestemată şi se părea că regele încă nu aflase. Adolin se încordă când îl auzi lăudându-se.

— Ar trebui să mergem mai în spate, spuse Renarin.

— Rangul nostru e destul de înalt ca să putem rămâne aici, răspunse Adolin.

— Nu-mi place cum te porţi când stai pe lângă Sadeas.

„Trebuie să fim cu ochii pe omul ăsta, Renarin. Ştie că tata e din ce în ce mai slab. Va încerca să-l lovească”, se gândi Adolin. Dar se sili totuşi să zâmbească. De obicei, nu-i era greu s-o facă. Fusese fericit toată viaţa, duelându-se, trândăvind şi făcând din când în când curte câte unei fete frumoase. Însă, mai nou, viaţa nu părea dispusă să-l lase să mai bucure de plăcerile ei simple.

— … un adevărat model de curaj în ultima vreme, Sadeas, spunea regele. Te descurci foarte bine când e vorba de capturarea inimilor-nestemată. Meriţi toate laudele.

— Mulţumesc, Maiestate. Deşi competiţia începe să nu mai fie incitantă, căci unii nu mai sunt interesaţi să participe. Presupun că până şi cele mai bune arme se tocesc până la urmă.

Dalinar, care cândva ar fi răspuns acelei ofense mascate, păstră tăcerea. Adolin scrâşni din dinţi. Lovind în tatăl lui, în starea în care se afla, Sadeas se dovedea cu desăvârşire lipsit de scrupule. Poate c-ar fi trebuit să-l provoace pe nemernicul ăla atât de plin de sine. Cu înalţii prinţi nu te duelai – pur şi simplu nu se cădea, decât dacă erai pregătit să dai naştere unui mare scandal. Dar poate că el era. Poate că…

— Adolin… spuse fratele lui, pe tonul unei avertizări.

El se uită într-o parte. Îşi întinsese mâna, ca şi cum ar fi vrut să-şi cheme Sabia. Şi-o folosi, în schimb, ca să ia frâul. „Om al furtunii. Lasă-mi tatăl în pace”, zise el în gând.

— De ce nu vorbim despre vânătoare? întrebă Renarin.

Cel mai tânăr Kholin călărea ca de obicei, cu spatele drept, în poziţia perfectă, cu ochii ascunşi în spatele ochelarilor, un model de bună-cuviinţă şi solemnitate.

— Asta nu-ţi dă avânt?

— Pfui… zise Adolin. Nu găsesc niciodată că vânătoarea e atât de interesantă cum spune toată lumea c-o să fie. Nu-mi pasă cât de mare e animalul – până la urmă, totul nu e decât un măcel.

Însă duelul, da, *duelul* era incitant. Senzaţia pe care ţi-o dădeau Cristalsabia din mâna ta şi înfruntarea unui adversar viclean, abil şi prudent. Un bărbat împotriva altui bărbat, forţă contra forţă, inteligenţă contra inteligenţă.

Vânarea unui animal fără minte nu se compara cu aşa ceva.

— Poate-ar fi trebuit s-o inviţi pe Janala să te-nsoţească, spuse Renarin.

— N-ar fi venit. Nu după... ei, ştii. Rilla a fost foarte zgomotoasă ieri. Plecarea a fost cea mai bună soluţie.

— Adevărul e c-ar fi trebuit să te porţi cu mai multă înţelepciune în privinţa ei, zise Renarin pe un ton dezaprobator.

Adolin mormăi ceva în doi peri. Nu era vina lui că-şi consuma toate legăturile cu femeile atât de repede. Ei bine, de data aceea chiar era vinovat. Dar asta nu se-ntâmpla de obicei. Era o simplă neînţelegere.

Regele începu să se plângă de ceva anume. Cei doi tineri rămăseseră în urmă, aşa că Adolin nu putea s-audă ce se vorbea.

— Să ne apropiem, spuse îmboldindu-şi calul.

Renarin îşi dădu ochii peste cap, dar îl urmă.

„Uneşte-i."

Cuvintele stăruiau, ca o şoaptă, în mintea lui Dalinar. Nu putea scăpa de ele. Îl frământau în vreme ce îl mâna pe Galant, în trap mărunt, pe un platou stâncos, presărat cu bolovani, de pe Câmpiile Sfărâmate.

— N-ar fi trebuit s-ajungem până acum? întrebă regele.

— Suntem încă la două sau trei platouri distanţă de locul vânătorii, Maiestate, răspunse Dalinar, cu gândul în altă parte. Probabil c-o să mai dureze încă o oră, dacă ţinem rânduiala. Din locul potrivit, probabil că am putea să zărim cortul...

— Locul potrivit? Stânca aia din faţa noastră n-ar fi bună?

— Cred că da, zise Dalinar, privind cu atenţie piatra în

formă de turn. Am putea trimite nişte cercetaşi să verifice.

— Cercetaşi? Pfui! Am nevoie de-o întrecere, unchiule. Fac prinsoare pe cinci broami întregi c-ajung înaintea ta în vârf.

Şi zicând asta, o porni la galop, într-un răpăit de copite, lăsând în urmă un grup uimit de ochi-luminoşi, de oameni din suita sa şi de străjeri.

— Dar-ar furtuna! înjură Dalinar, dând pinteni calului ca să-l pună în mişcare. Adolin, comanda îţi aparţine! Asigură paza platoului următor, pentru orice eventualitate.

Fiul său, care rămăsese în urmă, dădu scurt din cap. Dalinar o porni în galop după rege – o siluetă în armură aurie, cu mantie lungă, albastră. Copitele loveau cu zgomot răsunător în solul pietros, trecând fulgerător printre stânci. În faţa lui, turla de piatră în formă de ţăruş se înălţa, abruptă, din buza platoului. Astfel de formaţiuni erau ceva obişnuit pe Câmpiile Sfărâmate.

„Blestematul ăsta de băiat!” Deşi Elhokar era în al douăzeci şi şaptelea an al vieţii sale, Dalinar continua să se gândească la el ca la un puştan. Iar uneori se purta ca şi cum ar fi fost un puştan. De ce nu putea să anunţe cum trebuie înainte să se avânte într-un asemenea tur de forţă?

Totuşi, călărind, Dalinar recunoscu că era într-adevăr plăcut s-alerge în voie, fără coif, cu vântul suflându-i în faţă. Pulsul i se înteţi pe măsură ce continua cursa şi nu mai ţinu cont de începutul pripit. Pe moment, îşi îngădui să dea uitării şi grijile, şi cuvintele care-i răsunau în cap.

Regele dorea o întrecere? Ei bine, avea să-i ofere una.

Trecu în goană pe lângă el. Armăsarul lui Elhokar era de rasă bună, dar nu se putea măsura cu Galant, un ryshadium pur-sânge, cu două palme mai înalt şi cu mult mai puternic decât un cal obişnuit. Animalele de soiul lui îşi alegeau singure călăreţii şi, din toate taberele de luptă,

numai o mână de oameni avuseseră un asemenea noroc. Dalinar era unul dintre ei, iar Adolin un altul.

Dalinar ajunse la poalele stâncii în câteva secunde. Sări din şa când Galant mai alerga încă. Se izbi de pământ cu putere, dar Cristalarmura amortiză lovitura, iar piatra îi scrâşni sub tălpi când alunecă, înainte de a se opri. Bărbaţii care nu purtaseră niciodată o astfel de Armură – şi mai ales cei obişnuiţi cu verişoara ei mai nevolnică, alcătuită dintr-o platoşă obişnuită şi nişte simple zale – nu izbuteau nicidecum să înţeleagă. Nu era o doar o armură. Însemna cu mult mai mult.

Alergă spre locul în care se ridica stânca, în timp ce Elhokar încă mai galopa în urma lui. Dalinar sări şi, ajutate de Armură, picioarele îl aruncară la o înălţime de peste un stânjen, apoi se agăţă de un colţ de piatră. Armura îi dădea puterea mai multor bărbaţi, aşa că se trase în sus cu o zvâcnire. Simţi cum îl începe să-l cuprindă Fiorul întrecerii. Nu era la fel de puternic precum Fiorul bătăliei, dar reprezenta un înlocuitor demn de luat în seamă.

Dedesubt, piatra hârşâi. Şi Elhokar începuse să se caţere. Dalinar nu se uită în jos. Rămase cu ochii la mica platformă naturală din vârful stâncii de şase stânjeni înălţime. Pipăi cu degetele acoperite de oţel şi-şi găsi un alt sprijin. Apărătoarele îi acopereau mâinile, dar armura străveche transmitea cumva senzaţia către palmele sale. Era ca şi cum ar fi purtat nişte mănuşi subţiri din piele.

Din dreapta se auzi un scrijelit, urmat de sunetul unei voci care înjura încet. Elhokar o apucase pe o altă cale, sperând să-l întreacă, dar nimerise într-o zonă fără steiuri de care să se poată prinde. Asta-i încetinea înaintarea.

Cristalarmura aurie a regelui scânteia în timp ce purtătorul ei se uita la Dalinar. Elhokar strânse din fălci, aruncă o privire în sus, apoi se avântă într-un salt puternic

către o platformă stâncoasă care ieşea din pământ.

„Băiat nebun!” îşi zise Dalinar, privindu-l pe rege care, înainte să se prindă de stâncă, clătinându-se, părea să fi plutit pur şi simplu prin aer. Pe urmă, regele se trase în sus şi continuă să se caţere.

Dalinar începu să se mişte furios, cu piatra sfărâmându-se sub vârfurile metalice ale degetelor sale, cu aşchiile desprinse căzând. Vântul îi încreţea mantia. Se săltă, se încordă, se trase, reuşind să ajungă puţin mai sus decât regele. Până în vârf nu mai era nici măcar un stânjen. Fiorul întrecerii îi fremăta în trup. Întinse mâna către ţinta urcuşului, hotărât să câştige. Nu putea să piardă. Era necesar…

„Să-i uneşti.”

Şovăi, neştiind prea bine de ce, iar nepotul său i-o luă înainte.

Elhokar se trase în sus şi se ridică în picioare în vârful stâncii, cu un hohot de râs victorios. Se întoarse spre Dalinar şi-i întinse mâna:

— Pe vânturile Furtunii, unchiule, ai făcut o cursă pe cinste. Şi aici, la urmă, am fost sigur că m-ai întrecut.

Triumful şi încântarea de pe chipul regelui aduseră pe buzele lui Dalinar un zâmbet. În vremurile de-acum, bărbatul mai tânăr avea nevoie de victorii. Chiar şi cele mărunte îi erau de folos. Atraşi de sentimentul ţelului înfăptuit, în jurul lui începură să prindă viaţă gloriospreni – ca nişte globuri luminoase minuscule, translucide. Binecuvântându-se pentru ezitarea avută, Dalinar luă mâna nepotului său şi-l lăsă pe acesta să-l tragă lângă el. În vârful turnului creat de natură abia încăpeau amândoi.

Respirând adânc, Dalinar îl bătu pe rege pe spate, cu un zăngănit de metal izbit de metal.

— A fost o întrecere excelentă, Maiestate. Şi te-ai

descurcat de minune.

Regele îi răspunse cu un zâmbet radios. Cristalarmura lui aurie strălucea sub soarele amiezii; coiful avea viziera ridicată, dezvăluindu-i ochii de un galben-deschis, nasul puternic şi o faţă proaspăt bărbierită, aproape prea frumoasă, cu buze pline, frunte lată şi bărbie fermă. Şi Gavilar arătase astfel, înainte să-şi rupă nasul şi să capete cicatricea groaznică de pe bărbie.

Dedesubt, se apropiau în goană Garda de Cobalt şi câţiva dintre membrii suitei regale, printre care şi Sadeas. Armura lui scânteia, roşie, deşi nu era un Cristalpurtător deplin – avea numai Armura, nu şi Sabia.

Dalinar îşi ridică privirea. De la înălţimea aceea putea să vadă o mare parte a Câmpiilor Sfărâmate şi trecu printr-un moment ciudat, când totul i se păru familiar. Se simţi ca şi cum ar mai fi fost şi altă dată acolo, în acel punct perfect de observare, privind în jos, către pământul sfârtecat.

Momentul fu scurt, cât o bătaie a inimii.

— Uite, zise Elhokar, arătând cu mâna acoperită de metal auriu. Văd locul în care trebuie să ajungem.

Dalinar îşi umbri ochii şi desluşi, la trei platouri distanţă, un cort mare de pânză pe care flutura steagul regelui. Pe drumul până acolo se vedeau poduri permanente late; se aflau relativ aproape de acea parte a Câmpiilor Sfărâmate aparţinându-le alethilor, pe platouri pe care el însuşi le revendica. Acolo trăia un demon al spărturilor matur care îi aparţinea: era dreptul lui să-l vâneze şi să-şi revendice bogăţia din inima lui.

— Ai avut din nou dreptate, unchiule, spuse Elhokar.

— Încerc să-mi fac din asta un obicei.

— Cred că nu te pot învinui pentru aşa ceva. Cu toate că te pot înfrânge, când şi când, în câte-o întrecere.

Dalinar zâmbi.

— M-am simţit din nou tânăr, ca atunci când acceptam câte-o provocare ridicolă şi alergam după tatăl tău.

Buzele lui Elhokar se uniră într-o linie subţire şi gloriosprenii dispărură. Pronunţarea numelui lui Gavilar îl posomora; avea senzaţie că era comparat, în defavoarea lui, cu fostul rege. Şi, din nefericire, cel mai adesea nu se înşela.

Dalinar se grăbi să continue.

— Probabil că am semănat cu cei zece nebuni, alergând astfel. Aş vrea să-mi fi dat mai mult timp, ca să-ţi pot pregăti o gardă de onoare. Ăsta *e* un loc unde se poartă un război.

— Ei, na! Îţi faci prea multe griji, unchiule. De ani de zile parshendii n-au mai lansat un atac atât de aproape de partea din Câmpii care ne aparţine.

— Ei, cu două nopţi în urmă păreai să-ţi faci griji pentru siguranţa ta.

Elhokar oftă, destul de tare ca să fie auzit.

— De câte ori trebuie să-ţi explic asta, unchiule? Pot sănfrunt soldaţii duşmani cu sabia în mână. Tu trebuie săncerci să mă aperi de ceea ce ar putea trimite când nu ne aşteptăm, în beznă şi în tăcere.

Dalinar nu răspunse. Neliniştea lui Elhokar – o puteai numi chiar paranoia – creştea ori de câte ori venea vorba de asasinat. Dar, luând în considerare ceea ce i se întâmplase tatălui său, cine l-ar fi putut învinui?

„Îmi pare rău, frate”, se gândi, aşa cum făcea de fiecare dată când îşi aducea aminte de noaptea în care murise Gavilar. Singur, fără să fie apărat de fratele lui.

— Am făcut cercetări, aşa cum mi-ai cerut, spuse silindu-se să-şi îndepărteze gândurile triste.

— Da? Şi ce-ai descoperit?

— Mă tem că nu mare lucru. Pe balconul tău nu era nici

urmă de vizitator nepoftit şi niciun servitor n-a văzut vreun străin prin împrejurimi.

— *A fost* cineva care mă privea din întunericul nopţii.

— Dacă a fost, atunci nu s-a mai întors, Maiestate. Şi n-a lăsat nicio urmă.

Elhokar nu păru mulţumit, iar tăcerea dintre ei deveni apăsătoare.

Jos, Adolin vorbea cu cercetaşii şi pregătea trupele pentru traversare. Elhokar protestase, nemulţumit de numărul mare de oameni aduşi de Dalinar. De cei mai mulţi nu era nevoie la vânătoare – Cristalpurtătorii aveau să ucidă animalul, nu soldaţii. Dar Dalinar *voia* să-şi ştie nepotul apărat. În timpul anilor de luptă, incursiunile parshendilor îşi pierduseră din îndrăzneală – condeierele alethi presupuneau că numărul le scăzuse la trei pătrimi faţă de cel de la început, dar era greu să faci un calcul – însă prezenţa regelui ar fi putut fi de-ajuns pentru ca un atac nesăbuit să devină tentant.

O rafală de vânt trecu peste Dalinar, readucându-i aceea senzaţie de vagă familiaritate pe care-o avusese cu puţin timp înainte. El, pe o culme, privind ţinutul devastat. Senzaţia unei perspective cumplite şi uimitoare.

„Aşa e”, îşi spuse. „Am stat într-adevăr în vârful unei astfel de stânci. S-a întâmplat în timpul…”

În timpul uneia dintre viziunile sale. Al celei dintâi.

„Trebuie să-i uneşti”, aşa sunaseră cuvintele stranii, tunătoare. „Trebuie să faci pregătirile. Ridică în sânul poporului tău o fortăreaţă a puterii şi a păcii, un zid care să reziste în faţa vânturilor. Puneţi capăt încăierărilor şi uniţi-vă. Furtuna Eternă se apropie.”

— Maiestate, se trezi el vorbind. Eu…

Se opri la fel de brusc cum începuse. Ce-ar fi putut spune? Că avea viziuni? Că – în ciuda crezului lor şi a

bunului simţ – el nutrea convingerera că i le trimitea însuşi Atotputernicul? Că se gândea c-ar fi trebuit să plece de pe câmpul de luptă, întorcându-se în Alethakar?

Curată prostie.

— Unchiule? întrebă regele. Ce doreşti?

— Nimic. Hai să ne-ntoarcem la ceilalţi.

Răsucindu-şi în jurul degetului o parte în frâului din piele de porc, Adolin aştepta, călare, următorul raport al cercetaşilor. Reuşise să şi-i scoată din minte pe tatăl său şi pe Sadeas şi se gândea în schimb cum ar fi putut să explice despărţirea lui de Rilla într-un mod care ar fi putut-o face pe Janala să-l compătimească într-o oarecare măsură.

Ei îi plăceau vechile poeme de dragoste: ar fi putut descrie ruptura în termeni spectaculoşi? Zâmbi, cu gândul la bogăţia exuberantă a părului ei negru, la zâmbetul ei viclean. Fusese cutezătoare, flirtase cu el, deşi se ştia că îi făcea curte altei femei. S-ar fi putut folosi şi de asta. Poate că Renarin avea dreptate, poate-ar fi trebuit s-o invite la vânătoare. Lupta cu o carapace-mare i s-ar fi părut mult mai interesantă dacă l-ar fi privit o făptură frumoasă, cu păr lung…

— Luminlord Adolin, au sosit veşti de la cercetaşi, îl anunţă Tarilar, apropiindu-se în fugă.

Gândurile lui Adolin reveniră la ceea ce-l preocupa. El şi câţiva membri ai Gărzii de Cobalt se aşezaseră lângă stânca înaltă în vârful căreia tatăl lui şi regele continuau să stea de vorbă. Tarilar, şeful cercetaşilor, era un bărbat cu faţa suptă, cu pieptul lat şi cu braţele groase. Privit din anumite unghiuri, capul său părea atât de mic în comparaţie cu corpul, încât aveai impresia că fusese strivit.

— S-auzim, spuse Adolin.

— Cei din avangardă s-au întâlnit cu mai-marele maeştrilor de vânătoare şi s-au întors. Pe platourile din jur nu e nici urmă de parshendi. Regimentele Optsprezece şi Douăzeci şi Unu sunt pe poziţie, dar mai avem alte opt, care n-au sosit încă.

— Cei din Douăzeci şi Unu să trimită călăreţi care să stea de veghe pe platourile paisprezece şi şaisprezece. Şi câte doi pe platourile şase şi opt.

— Şase şi opt? În spatele nostru?

— Dacă aş vrea să prind grupul nostru într-o ambuscadă, eu aş ocoli pe-acolo şi i-aş tăia retragerea. Fă ce-ţi spun.

Tarilar salută.

— Da, Luminlordul meu, zise el şi plecă în grabă să transmită ordinele.

— Chiar crezi că e nevoie? întrebă Renarin, venind lângă fratele lui.

— Nu. Dar tata o să vrea s-o facem oricum. Ştii foarte bine.

Deasupra lor, ceva se mişcă. Adolin îşi ridică privirea exact la timp ca să-l vadă pe rege sărind de pe stâncă, cu mantia fluturându-i în urmă în timp ce cădea, de la o înălţime de şase stânjeni, către solul pietros. Dalinar stătea deasupra, pe buza stâncii, iar Adolin îşi imagina că înjura în sinea lui, nemulţumit de ceea ce considera o mişcare nesăbuită. Cristalarmura putea face faţă unei asemenea căderi, dar înălţimea era destul de mare pentru ca săritura să fie primejdioasă.

Elhokar lovi pământul cu un trosnet sonor, ridicând în aer sfărâmături de piatră şi o trâmbă imensă de Lumină de Furtună. Şi izbuti să rămână în picioare. Alegând o cale mai sigură, Dalinar coborî pe un prag pe stâncă mai apropiat de pământ înainte de a sări.

„În ultima vreme, pare s-aleagă din ce în ce mai des calea cea mai lipsită de pericole”, îşi spuse Adolin, fără să dea prea mare importanţă întâmplării. „Şi pare să găsească tot mai des motive ca să mă lase pe mine la comandă.” Dus pe gânduri, îşi scoase calul, în trap mărunt, din umbra stâncii. Trebuia să primească raportul străjilor din ariergardă – ştia că tatăl său dorea să-l audă.

În drumul său, trecu pe lângă un grup de ochi-luminoşi din suita lui Sadeas. Regele, Sadeas şi Vamah erau însoţiţi, fiecare, de câte o grămadă de aghiotanţi, servitori şi lingăi. Uitându-se cum călătoreau în haine comode de mătase, descheiate în faţă, şi în palanchine care îi fereau de soare, Adolin deveni conştient de armura lui voluminoasă, în care asuda. Cristalarmura era minunată şi îţi dădea putere, dar sub soarele fierbinte te putea face totuşi să-ţi doreşti o îmbrăcăminte mai lejeră.

Dar, fireşte, el nu putea să poarte haine obişnuite, ca toţi ceilalţi. Trebuia să fie în uniformă, chiar şi la o vânătoare. Legile Războinicilor o impuneau. Nu conta că nu le mai respecta nimeni, de secole. Sau nimeni în afară de Dalinar Kholin – şi, prin extensie, de fiii săi.

Adolin trecu pe lângă doi dintre cei mai recenţi acoliţi ai lui Sadeas, ochi-luminoşii Vartian şi Lomard, care tândăleau. Vorbeau destul de tare ca să-i poată auzi. Probabil tocmai ca să-i poată auzi.

— A alergat din nou după rege, spunea Vartian, clătinând din cap. Ca toporcopoii care se ţin scai pe urmele stăpânului.

— Ruşinos, spuse Lomard. Cât a trecut de când n-a mai câştigat Dalinar nicio inimă-nestemată? Nu poate face rost de una decât atunci când îi lasă regele să vâneze fără rivali.

Adolin îşi încleştă fălcile şi-şi continuă drumul. Modul în

care tatăl lui interpreta Legile Războinicilor nu-i îngăduia să provoace pe nimeni la duel câtă vreme se afla într-o misiune sau la comandă. Astfel de limitări inutile îl iritau, dar tatăl său i le impusese în calitate de comandant. Ceea ce însemna că nicio discuţie nu era permisă. Avea să găsească o cale de a se duela cu cei doi lingăi idioţi într-o altă împrejurare, punându-i la locul lor. Din nefericire, nu se putea duela cu toată lumea care-i vorbea de rău tatăl.

Cea mai mare problemă era faptul că, în tot ce se spunea, exista un sâmbure de adevăr. Principatele alethilor erau ca nişte regate, încă autonome în cea mai mare măsură, deşi îl acceptaseră pe Gavilar ca rege. Elhokar moştenise tronul, iar Dalinar primise, ca drept ce i se cuvenea prin naştere, Principatul Kholin.

Însă toţi înalţii prinţi îl acceptau pe rege numai drept conducător suprem. Ceea ce îl lăsa pe Elhokar fără un ţinut care să fie doar al său. Avea tendinţa să se poarte ca un înalt prinţ al Kholinului, arătând un mare interes faţă de guvernarea lui de zi cu zi. Aşa că, deşi ar fi trebuit să conducă el însuşi, Dalinar se vedea nevoit să se plece în faţa toanelor nepotului său şi să se folosească de tot ce avea la dispoziţie ca să-l protejeze. Ceea ce-l făcea să pară slab în ochii celorlalţi – nimic mai mult decât o gardă de corp cu un grad mai înalt.

Cândva, de Dalinar se temuse toată lumea şi nimeni nu îndrăznise să şoptească astfel de lucruri. Dar acum? Dalinar lua parte la din ce în ce mai puţine asalturi ale platourilor şi trupele lui capturau din ce în ce mai puţine inimi-nestemată. În timp ce alţii se luptau şi învingeau, Dalinar şi fiii săi se ocupau cu probleme administrative.

Adolin îşi dorea să lupte, să ucidă parshendi. La ce bun să respecţi Legile Războinicilor când reuşeai atât de rar să mergi la război? „Vina o poartă toate aceste amăgiri.”

Dalinar nu era slab şi cu siguranţă nu era laş, indiferent ce-ar fi spus lumea. Era doar măcinat de gânduri.

Căpitanii din ariergardă încă nu se adunaseră, aşa că Adolin se hotărî să-i dea raportul regelui. Îşi mână calul la trap mărunt într-acolo – alăturându-i-se lui Sadeas, care făcea acelaşi lucru. Acesta îl privi încruntându-se, ceea ce nu era o surpriză. Înaltului Prinţ nu-i plăcea că Adolin avea o Sabie, pe când el însuşi n-o avea; şi râvnea de ani buni la una.

Adolin îi întâlni privirea şi zâmbi. „Oricând doreşti să ne duelăm pentru Sabia mea, Sadeas, vino şi-ncearcă s-o câştigi.” Adolin ar fi fost în stare de orice ca să-l aducă pe omul ăla alunecos ca un ţipar într-o arenă de duel.

Când Dalinar şi regele se apropiară, se grăbi să vorbească înaintea lui Sadeas.

— Maiestate, am raportul cercetaşilor.

Regele oftă.

— Presupun că n-au mai nimic de raportat. Sincer, unchiule, chiar trebuie să primim rapoarte detaliate legate de armată?

— Suntem în război, Maiestate, răspunse Dalinar.

Elhokar oftă cu durere.

„Eşti un om ciudat, vere”, se gândi Adolin. Elhokar vedea câte-un asasin în fiecare umbră, dar nesocotea adesea pericolul reprezentat de parshendi. Pornea la asalt fără nicio gardă de onoare, cum făcuse în ziua aceea, şi sărea de pe o stâncă de şase stânjeni. Dar rămânea treaz noaptea, de teama asasinilor.

— Dă raportul, fiule, spuse Dalinar.

Adolin şovăi, acum simţindu-se ca un idiot din cauza lipsei de substanţă a cuvintelor pe care urma să le rostească:

— Cercetaşii n-au văzut niciun semn care să indice

prezenţa parshendilor. S-au întâlnit cu maestrul de vânătoare. Două regimente asigură paza următorului platou, iar celelalte opt vor avea nevoie de ceva timp ca să ajungă la destinaţie. Dar suntem aproape.

— Da, asta am văzut de sus, spuse Elhokar. Câţiva dintre noi am putea s-o luăm înainte…

— Maiestate, îl întrerupse Dalinar, scopul pentru care ne însoţesc trupele mele ar fi, într-un fel, compromis, dacă sunt lăsate în urmă.

Elhokar îşi dădu ochii peste cap. Dalinar nu ceda şi expresia de pe chipul lui era la fel de împietrită ca stâncile din jur. Văzându-l astfel – ferm, neînduplecat de cererea regelui –, Adolin zâmbi cu mândrie. De ce nu putea să fie aşa *tot* timpul? De ce se retrăgea atât de des din faţa insultelor şi a provocărilor?

— Foarte bine, zise regele. Atunci o să facem un popas şi-o să aşteptăm până ajunge armata.

Însoţitorii săi se supuseră imediat, bărbaţii descălecând, iar femeile cerându-le purtătorilor palanchinelor să le lase jos. Adolin plecă să primească raportul ariergărzii. Când se întoarse, Elhokar îşi instalase practic curtea. Servitorii înălţaseră un mic cort care-l ferea de soare, iar alţii îl serveau cu vin. Rece, mulţumită unuia dintre noile fabriale care puteau răci diverse lucruri.

Adolin îşi scoase coiful şi îşi şterse fruntea cu valtrapul calului, dorindu-şi din nou să li se fi putut alătura celorlalţi ca să savureze un pahar de vin. În loc de asta, se dădu jos din şa şi plecă să-şi caute tatăl. Dalinar ieşise afară din cort, ţinându-şi mâinile ascunse în mănuşile armurii încleştate la spate, uitându-se către est, în direcţia Obârşiei – locul îndepărtat şi nevăzut unde se năşteau marile furtuni. Renarin stătea alături de el, în picioare, tot cu privirea pierdută în depărtări, ca şi cum s-ar fi străduit

să vadă ce i se părea tatălui lor atât de interesant.
Adolin îşi lăsă o mână pe umărul lui Renarin, care îi zâmbi. Adolin ştia că fratele lui, ajuns la vârsta de nouăsprezece ani, simţea că nu acolo îi era locul. Deşi purta o sabie la şold, abia dacă ştia cum s-o folosească. Boala de sânge pe care-o avea îl împiedica să facă îndeajuns de multe exerciţii.
— Tată, spuse Adolin, poate că regele a avut dreptate. Poate ar fi trebuit să înaintăm mai repede. Aş prefera să se termine odată vânătoarea asta.
Dalinar se uită la el.
— Când eram de vârsta ta, abia aşteptam o astfel de vânătoare. Doborârea unei carapace-mari era, pentru un tânăr, momentul de glorie al anului.
„Nu-ncepe iar”, se gândi Adolin. De ce se simţea toată lumea atât de ofensată fiindcă el nu găsea vânătorile incitante?
— Nu e decât un chull foarte mare, tată.
— Aceşti „chulli foarte mari” pot creşte până la o înălţime de peste şapte stânjeni şi pot strivi chiar şi un bărbat în Cristalarmură.
— Da, aşa c-o să-l momim ore de-a rândul, cocându-ne la soare. Dac-o să se hotărască să se-arate, o să-l bombardăm cu săgeţi, n-o să ne-apropiem decât când o să fie atât de slăbit încât n-o să se mai poată împotrivi şi-o să-l ucidem ciopârţindu-l cu Cristalsăbiile. Foarte onorabil.
— Nu e un duel, zise Dalinar. E o vânătoare. O tradiţie măreaţă.
Adolin îşi ridică o sprânceană.
— Şi da, adăugă Dalinar, poate fi plictisitor. Dar regele a insistat.
— Adolin, pur şi simplu te mai frământă încă problemele tale cu Rilla, spuse Renarin. Acum o săptămână erai

nerăbdător. Chiar ar fi trebuit s-o inviţi pe Janala.
— Janalei nu-i plac vânătorile. Le consideră barbare.
Dalinar se încruntă.
— Janala? Cine e Janala?
— Fiica Luminlordului Lustow, răspunse Adolin.
— O curtezi?
— Încă nu, dar mă străduiesc, asta e clar.
— Ce s-a-ntâmplat cu cealaltă fată? Cea scundă, căreia îi plac panglicile argintii pentru păr?
— Deeli? zise Adolin. Tată, nu-i mai fac curte de mai bine de două luni!
— Da?
— Da.
Dalinar îşi frecă bărbia.
— Între ea şi Janala au mai fost încă două, tată, îl înştiinţă Adolin. Ar trebui să-mi dai mai multă atenţie.
— Atotputernicul să-l ajute pe omul care va încerca să ţină socoteala femeilor cărora le faci tu curte, fiule, căci e o treabă tare încâlcită.
— Ultima a fost Rilla, zise Renarin.
Dalinar se încruntă.
— Şi voi doi…
— Am avut nişte probleme ieri, spuse Adolin, apoi tuşi, hotărât să schimbe vorba. Oricum, nu ţi se pare ciudat că regele a insistat să vină el însuşi să vâneze demonul spărturilor?
— Nu tocmai. Nu se-ntâmplă prea des s-apară pe-aici unul foarte mare, iar regele ia rar parte la asalturile de pe platouri. În felul ăsta, participă şi el la luptă.
— Dar e atât de paranoic! De ce vrea acum să iasă la vânătoare, punându-se în pericol pe Câmpii?
Dalinar aruncă o privire spre cortul regelui.
— Ştiu că pare ciudat, fiule. Dar regele are o fire mult

mai complicată decât îşi imaginează majoritatea. Se teme că supuşii lui îl cred laş fiindcă îl înspăimântă asasinii, aşa că găseşte diverse căi pe care-şi poate dovedi curajul. Uneori sunt nesăbuite – dar, dintre toţi oamenii pe care i-am cunoscut, nu e primul care ar fi în stare să meargă la luptă fără nicio frică, deşi îl îngrozesc cuţitele din umbră. Bravada e semnul nesiguranţei. Regele învaţă să conducă. Are nevoie de vânătoarea asta. Trebuie să-şi dovedească lui însuşi şi să-i convingă pe ceilalţi că e încă puternic şi că poate să conducă un regat aflat în război. De asta îl încurajez. O vânătoare izbutită, în împrejurări ţinute sub control, îi poate întări reputaţia şi încrederea în sine.

Adolin închise încet gura, fiindcă vorbele lui Dalinar puseseră capăt nemulţumirilor sale. Era ciudat cât de mult sens căpătau acţiunile regelui când erau explicate astfel. Adolin îşi ridică privirea spre tatăl său. „Cum pot unii să şoptească pe la colţuri că e laş? Nu văd cât e de înţelept?”

— Da, spuse Dalinar, cu privirea pierzându-i-se în zare. Vărul tău e un om mai capabil şi un rege mai puternic decât îl cred mulţi. Sau, cel puţin, ar putea fi. Mai rămâne să-mi dau seama cum îl pot convinge să plece de pe Câmpiile Sfărâmate.

Adolin tresări.

— *Ce?*

— La început n-am înţeles, continuă Dalinar. Uneşte-i. Trebuie să-i unesc. Dar nu sunt deja uniţi? Luptăm împreună aici, pe Câmpiile Sfărâmate. Parshendii sunt duşmanul nostru comun. Încep să-mi dau seama că suntem uniţi numai cu numele. Înalţii prinţi pretind că-i sunt devotaţi lui Elhokar, dar războiul ăsta – asediul ăsta – nu e pentru ei decât un joc. Se iau la întrecere unii cu alţii. Aici nu-i putem uni. Trebuie să ne-ntoarcem în Alethkar şi să ne consolidăm ţara, să-nvăţăm să lucrăm împreună, ca un

singur popor. Câmpiile Sfărâmate ne dezbină. Ceilalţi sunt prea preocupaţi să câştige bogăţii şi prestigiu.

— Bogăţia şi prestigiul sunt ceea ce înseamnă, în esenţă, *să fii* alethi, tată! exclamă Adolin.

Nu cumva îl înşela auzul?

— Şi cum rămâne cu Pactul Răzbunării? Înalţii prinţi au jurat să-i pedepsească pe parshendi! adăugă Adolin.

— Şi i-am *pedepsit,* zise Dalinar privindu-l pe Adolin. Îmi dau seama că sună înfiorător, fiule, dar anumite lucruri sunt mai importante decât răzbunarea. L-am iubit pe Gavilar. Îi simt cumplit de mult lipsa şi îi urăsc pe parshendi pentru ceea ce au făcut. Dar Gavilar şi-a dedicat viaţa unirii Alethkarului, iar eu o să mă duc în Iad înainte de a-ngădui să se dezbine.

— Tată, spuse Adolin, îndurerat, dacă aici e ceva rău, atunci e faptul că nu ne străduim îndeajuns. Tu crezi că e vorba de-un joc al Înalţilor prinţi? Bine, atunci arată-le ce ar trebui să facă! Nu despre retragere ar trebui să discutăm, ci despre înaintare, despre cum să-i distrugem pe parshendi în loc să-i asediem.

— Poate.

— Oricum, nu poate fi vorba de retragere, continuă Adolin. Oamenii au început deja să spună că Dalinar şi-a pierdut curajul. Ce-ar zice dacă ar auzi asta? Încă nu i-ai înfăţişat ideea asta regelui, nu-i aşa?

— Încă nu. N-am găsit calea potrivită.

— Te rog. Nu-i vorbi despre aşa ceva.

— O să vedem.

Dalinar se întoarse din nou către Câmpiile Sfărâmate, din nou cu privirea pierdută.

— Tată…

— Ţi-ai spus părerea fiule, iar eu ţi-am dat un răspuns. Nu mai insista. Ai primit raportul ariergărzii?

— Da.
— Dar pe al avangărzii?
— Tocmai am vorbit cu ei şi…
Vocea i se stinse. Fir-ar să fie. Trecuse destul de mult de atunci şi era probabil timpul ca grupul regelui să se pună în mişcare. Restul armatei nu putea părăsi platoul acela până când regele nu ajungea în siguranţă pe următorul.
Oftă şi plecă să ceară raportul. La scurtă vreme după aceea, călare pe cai, treceau cu toţii peste spărtură, îndreptându-se către platoul alăturat. Renarin înainta alături de fratele său şi încerca să-l atragă într-o discuţie, dar nu primea decât răspunsuri rostite cu jumătate de gură.
Adolin începea să tânjească după ceva straniu. Majoritatea bărbaţilor mai vârstnici din oaste – chiar şi aceia care n-aveau decât vreo câţiva ani mai mult ca el – luptaseră alături de tatăl său în zilele lui de glorie. Descoperi că îi invidia pe toţi cei care-i cunoşteau tatăl şi îl văzuseră luptând pe vremea când nu era atât de pătruns de Legile Războinicilor.
Dalinar începuse să se schimbe imediat după moartea fratelui său. Din ziua aceea cumplită începuse totul să meargă rău. Pierderea lui Gavilar aproape că-l zdrobise pe Dalinar, iar Adolin n-avea să-i ierte *niciodată* pe parshendi pentru că-i provocaseră tatălui tău o asemenea suferinţă. Niciodată. Oamenii luptau pe Câmpiile Sfărâmate din diverse motive, dar Adolin venise sperând că îi puteau bate pe parshendi şi că tatăl lui avea să redevină cel de mai înainte. Poate că amăgirile fantomatice care-l bântuiau aveau să dispară.
În faţa lui, Dalinar şi Sadeas vorbeau cu voci scăzute. Amândoi erau încruntaţi. Abia se mai puteau suporta, deşi cândva fuseseră prieteni. Şi asta se schimbase în noaptea

morţii lui Gavilar. Ce se întâmplase între ei?

Ziua continuă să se scurgă încetul cu încetul şi în cele din urmă sosiră la locul vânătorii: erau două platouri, unul unde avea să fie momită creatura ca să atace şi un altul, la o distanţă sigură, pentru privitori. Ca multe altele, şi aceste platouri aveau suprafaţa denivelată, populată de plante viguroase, obişnuite să-nfrunte furtunile, căci se aflau întotdeauna în calea lor. Lupta era mai periculoasă pe un asemenea teren înşelător, cu praguri de piatră şi adâncituri, fără porţiuni netede pe care să-ţi propteşti tălpile.

Adolin i se alătură tatălui său, care aştepta alături de ultimul pod în timp ce regele intră pe platoul spectatorilor, însoţit de soldaţi.

— Te descurci bine la comandă, fiule, spuse Dalinar, arătând către un grup de soldaţi care traversau salutându-i.

— Sunt oameni pricepuţi, tată. N-au nevoie să li se dea ordine când mărşăluiesc de pe un platou pe altul.

— Aşa e, recunoscu Dalinar. Dar tu trebuie să capeţi experienţă de comandant, iar ei trebuie să-nveţe să vadă în tine un comandant.

Renarin se apropie de ei călare, în trap mărunt; era probabil timpul să treacă pe platoul spectatorilor. Cu o înclinare a capului, Dalinar îşi îndemnă fiii să i-o ia înainte.

Adolin se răsuci, gata să plece, dar şovăi când observă ceva pe platoul din spatele lor. Venind dinspre taberele de război, un călăreţ se grăbea s-ajungă din urmă grupul vânătorilor.

— Tată, spuse Adolin, arătând către el.

Urmărindu-i gestul, Dalinar se întoarse imediat în direcţia indicată. Însă Adolin îl recunoscu imediat pe nou-venit. Nu era un mesager, aşa cum se aşteptase.

— Cuget! strigă el, fluturându-şi mâna.

Nou-venitul se apropie de ei. Înalt şi zvelt, Mucalitul Regelui călărea cu uşurinţă pe un cal negru. Purta o haină scorţoasă de culoare neagră şi pantaloni de aceeaşi culoare, care se potrivea cu negrul intens, de onix, al părului său. Purta o sabie lungă şi subţire prinsă de centură, dar, din câte ştia Adolin, nu şi-o scotea niciodată din teacă. Mai degrabă floretă pentru duel decât sabie de război, aceasta era mai mult o armă simbolică.

Când se apropie, Cuget îi salută cu o înclinare a capului, afişând unul dintre zâmbetele lui tăioase. Avea ochi albaştri, dar nu era cu adevărat un ochi-luminoşi. Nu era nici ochi-întunecaţi. Era... ei bine, era Mucalitul Regelui. Făcea parte dintr-o categorie aparte, numai a lui.

— A, tinere Prinţ Adolin! exclamă el. Chiar ai izbutit să te desprinzi de domniţele din tabără cât să te poţi alătura acestei vânători? Sunt impresionat.

Adolin chicoti, stânjenit.

— Ei, ăsta e, în ultima vreme, subiectul unor discuţii...

Cuget ridică o sprânceană.

Adolin oftă. Celălalt avea să afle oricum până la urmă – era practic imposibil să-i ascunzi ceva.

— Ieri am invitat o femeie la masa de prânz, dar eram... ei, îi făceam curte alteia. Care e geloasă din fire. Aşa că niciuna nu-mi mai vorbeşte.

— Adolin, sunt mereu uimit că reuşeşti să intri în astfel de încurcături. Fiecare e mai palpitantă decât cea dinaintea ei.

— Ăă, da. Palpitantă. *Chiar* asta e senzaţia pe care-o oferă.

Cuget râse din nou, cu toate că ţinuta lui păstra un aer demn. Mucalitul Regelui nu era un bufon de curte prostănac, aşa cum găseai în alte regate. Era o sabie, o

unealtă căreia regele îi purta de grijă. Insultele la adresa altora erau sub demnitatea unui monarh, aşa că, la fel cum te foloseşti de o mănuşă când eşti silit să-ţi pui mâna pe ceva scârbos, regele se folosea de un Mucalit ca să nu fie nevoit să coboare la nivelul grosolăniei sau al agresivităţii.

Noul Mucalit îi însoţea de câteva luni şi avea ceva... deosebit. Părea să ştie lucruri pe care n-ar fi trebuit să le ştie, lucruri importante. Utile.

Cuget îl salută pe Dalinar înclinându-şi fruntea.

— Înălţimea Ta.

— Cuget, răspunse Dalinar, băţos.

— Şi tânărul Prinţ Renarin!

Acesta rămase cu privirea în pământ.

— Nu vrei să mă saluţi, Renarin? întrebă Cuget, amuzat.

Tânărul nu răspunse.

— Crede c-o să-l iei în râs dacă-ţi vorbeşte, zise Adolin. Chiar în dimineaţa asta mi-a spus că e hotărât să nu mai scoată nicio vorbă când eşti prin preajmă.

— Minunat! exclamă Cuget. Atunci pot spune tot ce vreau şi el n-o să mă contrazică?

Renarin şovăi.

Cuget se aplecă spre Adolin.

— Ţi-am povestit că, acum două nopţi, eu şi Prinţul Renarin ne-am plimbat pe aleile taberei? Şi, ştii, ne-am întâlnit cu două surori, cu ochii albaştri şi...

— E o minciună! izbucni Renarin, înroşindu-se.

— Bine, spuse Cuget, fără să piardă nicio secundă. Mărturisesc că, de fapt, au fost *trei* surori, dar Prinţul Renarin a sfârşit-o, cu totul inechitabil, alături de două dintre ele, iar eu n-am vrut să-mi ştirbesc reputaţia...

— Cuget, îl întrerupse Dalinar cu asprime.

Omul în negru se uită la el.

— Poate c-ar trebui să-ţi păstrezi zeflemelele doar

pentru cei care le merită.

— Luminlord Dalinar. Cred că tocmai asta *făceam.*

Dalinar se încruntă mai tare. Nu-l plăcuse niciodată pe Cuget, iar să-l sâcâi pe Renarin era cea mai sigură cale de a-i stârni furia. Adolin înţelegea asta, iar Cuget îl trata aproape întotdeauna pe Renarin cu blândeţe.

Trecând pe lângă Dalinar, Cuget plecă, iar Adolin abia reuşi s-audă ce-i şopti când se aplecă spre el:

— Cei care „merită” bătaia mea de joc sunt aceia care pot trage foloase de pe urma ei, Luminlord Dalinar. Băiatul ăsta nu e nici pe departe atât de plăpând cum îl crezi.

Făcu cu ochiul, apoi îşi întoarse calul şi traversă podul.

— Pe vânturile furtunii, îmi place omul ăsta, zise Adolin. N-am mai avut un Mucalit atât de bun de-o veşnicie!

— Eu îl găsesc derutant, spuse încet Renarin.

— Păi tocmai asta e jumătate din toată distracţia!

Dalinar nu spuse nimic. Traversară toţi trei podul şi trecură pe lângă Cuget, care se oprise să tortureze un grup de ofiţeri – nişte ochi-luminoşi cu rang destul de mic ca să fie nevoiţi să slujească în armată, fiind plătiţi pentru asta. Unii râdeau în timp ce Cuget îşi bătea joc de altul.

Cei trei nobili i se alăturată regelui şi-atunci se apropie de ei maestrul de vânătoare al zilei. Bashin era un bărbat scund, cu o burtă de dimensiuni considerabile; purta o haină de piele peste restul îmbrăcăminţii croite grosolan şi o pălărie cu boruri largi. Era un ochi-întunecaţi de primul nahn, cel mai mare şi cel mai prestigios rang pe care-l puteau deţine semenii lui şi care le dădea chiar dreptul intrării, prin căsătorie, într-o familie de ochi-luminoşi.

Făcu o plecăciune în faţa regelui.

— Maiestatea Voastră! Ce minunat! Aţi sosit în cel mai potrivit moment. Tocmai am aruncat momeala.

— Excelent, spuse Elhokar, descălecând.

Adolin şi Dalinar făcură acelaşi lucru, cu Cristalarmurile zăngănind uşor. Dalinar îşi desprinse coiful de şa.

— Cât o să dureze?

— Probabil două sau trei ore, răspunse Bashin, prinzând calul regelui de frâu. Grăjdarii îi luară pe cei doi ryshadiumi. Am pregătit totul acolo.

Arătă către platoul de vânătoare, mai mic, pe care avea să se desfăşoare adevărata luptă, departe de însoţitori şi de grosul oştenilor. Un grup de vânători conducea un chull care înainta greoi de-a lungul marginilor, trăgând după el o frânghie atârnată peste marginea stâncii. Cu frânghia aceea era târâtă momeala.

— Folosim leşuri de porc, îi lămuri Bashin. Şi am turnat sânge de porc peste margini. Patrulele au văzut demonul spărturilor pe-aici de vreo zece ori. Îşi are cu siguranţă cuibul în apropiere – n-a venit ca să se transforme-n pupă. E prea mare pentru asta şi a rămas aici prea mult. Aşa că va fi o vânătoare minunată! Imediat ce-şi face apariţia, o să dăm drumul unui grup de porci sălbatici ca să-i distragă atenţia şi veţi putea începe să trageţi în el cu săgeţi, ca să-l slăbiţi.

Aduseseră arcuri mari: erau imense, din oţel, cu corzi groase, atât de greu de încordat încât nu le puteau folosi decât Cristalpurtătorii, cu săgeţi groase de trei degete. Erau creaţii recente, realizate de inventatoarele alethi prin folosirea ştiinţei fabrialului şi aveau nevoie de câte o mică gemă impregnată pentru a putea fi întinse fără să se deformeze metalul. Navani, mătuşa lui Adolin – văduva Regelui Gavilar şi mama lui Elhokar – şi Jasnah, sora acestuia, conduseseră cercetările pentru construirea arcurilor.

„Ar fi fost frumos dacă ea n-ar fi plecat”, îşi zise Adolin, gânditor. Navani era o femeie interesantă. În prezenţa ei,

nimic nu era plictisitor.

Unii începuseră să numească noile arme Cristalarcuri, dar lui Adolin cuvântul nu-i plăcea. Cristalarmurile şi Cristalsăbiile erau ceva special. Relicve din alte vremuri, când Radianţii umblau prin Roshar. În oricât de mare măsură ar fi fost folosită, ştiinţa fabrialului nu reuşise nici pe departe să le recreeze.

Bashin îi conduse pe rege şi pe înalţii săi prinţi într-un cort din centrul platoului spectatorilor. Adolin i se alătură tatălui său, vrând să-i dea un raport asupra traversării. Cam jumătate dintre soldaţi se aflau la locurile lor, dar mulţi însoţitori erau încă pe drum şi abia ajunseseră pe podul permanent care ducea la platoul spectatorilor. Steagul regelui flutura deasupra cortului; fusese înălţat un mic adăpost unde te puteai răcori. În spate, un oştean instala un suport pentru patru arcuri mari. Erau lucioase şi, cu săgeţile groase şi negre din cele patru tolbe aflate alături, arătau ameninţător.

— Cred că veţi avea o zi minunată pentru vânătoare, îi spuse Bashin lui Dalinar. Judecând după veştile pe care le-am primit, animalul e unul mare. Mai mare decât toate cele pe care le-aţi ucis până acum, nobile Luminlord.

— Gavilar şi-a dorit întotdeauna să omoare unul, zise Dalinar, melancolic. Îi plăceau vânătorile de carapace-mari, dar n-a ucis niciodată un demon al spărturilor. E ciudat că eu am doborât acum atât de mulţi.

Chullul care trăgea momeala behăi în depărtare.

— Pe ăsta, nobili Luminlorzi, trebuie să-l lăsaţi fără picioare, le atrase atenţia Bashin.

Era dator să ofere sfaturi înainte de vânătoare şi îşi lua îndatorirea foarte în serios.

— Aceşti demoni ai spărturilor, ei bine, sunteţi obişnuiţi să-i atacaţi când sunt pupe. Nu uitaţi cât de răi sunt

altminteri. Cu unul atât de mare, folosiţi-vă de ceva care-i distrage atenţia şi asaltaţi-l…

Tăcu, apoi gemu, înjurând cu voce scăzută.

— Lovi-l-ar furtuna pe animalul ăla. Pe cinstea mea, probabil că l-a dresat vreun prostănac.

Se uita către platoul de alături. Adolin îi urmări privirea. Chullul cu înfăţişare de crab care trăgea momeala se îndepărta de prăpastie cu paşi înceţi, greoi, dar hotărâţi. Oamenii care-l conduceau alergau după el, strigând.

— Îmi cer iertare, nobile Luminlord, se scuză Bashin. Aşa a făcut toată ziua.

Chullul scoase un behăit gros. Adolin avea impresia că lucrurile nu mergeau pe de-a-ntregul cum ar fi trebuit.

— Putem trimite după altul, zise Elhokar. N-ar trebui să dureze prea mult…

— Bashin? întrebă Dalinar, pe un ton dintr-odată înspăimântat. De funia animalului n-ar trebui să fie legată *momeala?*

Maestrul de vânătoare înlemni. Funia târâtă de chull avea capătul ros.

Ceva întunecat – de o imensitate năucitoare – se înălţă din spărtură pe nişte picioare masive, chitinoase. Se urcă pe platou – nu pe cel mic, unde trebuia să se desfăşoare vânătoarea, ci pe cel al spectatorilor, unde se aflau Dalinar şi Adolin. Pe platoul plin cu slujitori, oaspeţi neînarmaţi, condeiere şi soldaţi luaţi prin surprindere.

— Vai, blestematul! spuse Bashin.

13
ZECE BĂTĂI DE INIMĂ

„Îmi dau seama că probabil mai eşti supărat. E plăcut să ştiu asta. Am învăţat să mă bazez pe nemulţumirea pe care ţi-o provoc, în aceeaşi măsură ca şi pe sănătatea ta perpetuă. Cred că e una dintre cele mai importante constante din cosmer."

Zece bătăi de inimă.

Una.

De atâta timp aveai nevoie ca să chemi Cristalsabia. Dacă inima lui Dalinar alerga nebuneşte, dura mai puţin. Dacă era liniştit, dura mai mult.

Două.

Pe câmpul de luptă, acele bătăi de inimă păreau să dureze o eternitate. Îşi puse coiful în timp ce alerga.

Trei.

Demonul spărturilor îşi coborî un braţ, izbind şi sfărâmând podul plin cu slujitori şi soldaţi. Oamenii se prăbuşiră în hău urlând. Dalinar se avântă pe urmele regelui, străbătând platoul în goană, căci picioarele îi erau mai puternice mulţumită armurii.

Patru.

Demonul spărturilor domina peisajul ca un munte alcătuit din porţiuni de carapace prinse unele de altele şi având nuanţe de un violet întunecat precum cerneala. Dalinar înţelese de ce parshendii le spuneau zei acelor creaturi. Faţa animalului era strâmbă, de forma unui cap de săgeată, având mai multe perechi de fălci cu ţepi. Aducea oarecum a crustaceu, dar nu era nicidecum un chull masiv şi placid. Avea patru gheare periculoase,

fiecare de mărimea unui cal, prinse de umerii săi laţi, şi o duzină de picioare mai mici, cu care se agăţase de marginea platoului.

Cinci.

Chitina hârâi, frecându-se de piatră, când creatura se ridică pe de-a-ntregul deasupra platoului, înşfăcând cu o mişcare iute de gheară un chull care trăgea o căruţă.

Şase.

— La arme, la arme! zbieră Elhokar, alergând în faţa unchiului său. Arcaşi, trageţi!

Şapte.

— Distrageţi-i atenţia de la oamenii neînarmaţi! le strigă Dalinar soldaţilor săi.

Creatura sparse carapacea chullului – bucăţi de dimensiunile unor farfurii mari căzură cu zgomot pe platou, apoi îşi îndesă animalul în bot şi începu să se uite în jos, la condeierele şi la slujitorii care fugeau. Behăiturile chullului încetară când demonul începu să-l ronţăie.

Opt.

Dalinar sări de pe un prag de stâncă şi străbătu aproape trei stânjeni prin aer înainte de a cădea, azvârlind în sus frânturi de piatră.

Nouă.

Demonul spărturilor urlă, scoţând un sunet oribil, scrâşnit. Îl trâmbiţă pe patru voci suprapuse.

Arcaşii traseră. Elhokar îşi striga ordinele chiar în faţa lui Dalinar, cu mantia albastră fâlfâind.

Dalinar îşi simţi braţul străbătut de fiorii aşteptării.

Zece!

Cristalsabia lui – Aducătoarea Jurământului – i se contură în mână, crescând din ceaţă; apăruse exact în clipa când în piept îi sună, surd, a zecea bătaie de inimă. Având trei coţi de la vârf până la mâner, ar fi fost greu de

mânuit de cineva fără Cristalarmură. Pentru Dalinar era perfectă. O purta din tinereţe. Se legase de ea când n-avea decât douăzeci de lăcrimări. Era lungă şi uşor curbată, lată de o palmă, cu striuri ca nişte valuri lângă mâner. La vârf se încovoia ca un cârlig de pescar şi era umezită de-o rouă rece.

Sabia era o parte din el. Îi simţea energia vibrând prin lama parcă nerăbdătoare. Un bărbat nu cunoştea cu adevărat viaţa până când, îmbrăcat în Armură, nu-şi folosea în luptă Sabia.

— *Hărţuiţi-l!* strigă Elhokar, iar Cristalsabia lui – Însorirea – i se ivi în mână din ceaţă.

Era lungă, subţire, cu un mâner mare, în cruce, şi avea gravate pe laturi cele zece glife esenţiale. Nu voia să lase demonul să-i scape; Dalinar îşi dădea seama de asta auzindu-i glasul. El unul îşi făcea griji în primul rând pentru soldaţi şi pentru însoţitori; vânătoarea asta luase deja o întorsătură teribil de urâtă. Poate izbuteau să distragă atenţia bestiei suficient de mult ca să scape toată lumea, după care se puteau retrage, lăsându-l să se ospăteze cu chulli şi porci.

Creatura îşi slobozi din nou urletul pe mai multe voci, izbind cu gheara printre oşteni. Oamenii urlară; oasele se făcură ţăndări şi trupurile se prăbuşiră grămadă.

Arcaşii traseră, ţintind capul. O sută de săgeţi zbârnâiră prin aer, dar numai câteva nimeriră în muşchiul moale dintre plăcile carapacei şi chitină. În spatele lor, Sadeas striga, cerându-şi arcul mare. Dalinar nu putea aştepta – demonul se afla printre ei, era periculos, îi omora oamenii. Arcul era o armă prea lentă. Acolo trebuia folosită Sabia.

Adolin trecu pe lângă el, călare pe Sânge Pur. În loc să atace, ca Elhokar, tânărul alergase să-şi ia calul. Dalinar fusese silit să rămână alături de rege. Ceilalţi cai – chiar şi

cei de luptă – intraseră în panică, dar armăsarul ryshadium alb al lui Adolin nu se speriase. O clipă mai târziu, şi Galant era acolo, alergând la trap mărunt pe lângă Dalinar. El luă hăţurile şi, pentru că picioarele îi erau mai puternice mulţumită Armurii, ţâşni, ridicându-se în aer. Forţa cu care căzu în şa ar fi încovoiat spinarea unui cal obişnuit, dar Galant era mai solid.

Elhokar îşi închise coiful, iar laturile acestuia se aburiră.

— Retrage-te, Maiestate, îi spuse Dalinar, trecând pe lângă el călare. Aşteaptă până când eu şi Adolin îl facem să-şi piardă puterile, adăugă întinzând mâna şi lăsându-şi în jos viziera.

În timp ce viziera cădea, părţile laterale ale coifului se aburiră, devenind translucide. Aveai totuşi nevoie de fanta vizierei – prin lateral vedeai ca prin sticlă murdară –, dar semitransparenţa era una dintre cele mai minunate însuşiri ale Cristalarmurilor.

Dalinar călări până în umbra demonului. Soldaţii alergau în jurul lui, strângându-şi suliţele în mâini. Nu fuseseră antrenaţi să lupte cu animale înalte de patru stânjeni, aşa că dădeau dovadă de curaj intrând oricum în formaţie şi străduindu-se să-i abată atenţia de la arcaşi şi de la însoţitorii care fugeau.

Săgeţile cădeau în ploaie, ricoşând de carapace şi devenind mai periculoase pentru soldaţii aflaţi dedesubt decât pentru demonul spărturilor. Dalinar îşi ridică braţul liber ca să-şi acopere fanta vizierei când o săgeată i se izbi de coif zăngănind.

Adolin se trase înapoi când fiara atacă un grup de arcaşi, strivindu-i cu o gheară.

— O iau prin stânga, strigă el, cu vocea înăbuşită de coif.

Dalinar dădu din cap luând-o la dreapta, trecând în galop pe lângă un grup de soldaţi uluiţi şi ieşind din nou în

bătaia soarelui în vreme ce demonul îşi înălţa gheara pentru o altă lovitură. Alergă sub membrul ridicat, îşi mută Aducătoarea Jurământului în mâna stângă şi o întinse într-o parte, tăind unul dintre picioarele, gros ca un trunchi de copac, al demonului spărturilor.

Lama trecu prin chitina groasă fără să-ntâmpine nicio rezistenţă. Ca de obicei, nu tăie carnea vie, deşi vătămă piciorul tot atât de mult ca şi când l-ar fi retezat. Membrul imens alunecă, inutil şi fără vlagă.

Demonul urlă cu vocile lui groase, suprapuse, răsunătoare ca nişte trâmbiţe. Dalinar îl zări în cealaltă parte a creaturii pe Adolin, tăindu-i un picior.

Fiara se cutremură şi se întoarse spre Dalinar. Cele două membre retezate i se târau în urmă, lipsite de viaţă. Monstrul era lung şi subţiratic, aşa cum sunt langustele, şi avea o coadă turtită. Mergea pe paisprezece picioare. Câte trebuia să-şi piardă ca să se prăbuşească?

Dalinar îl struni pe Galant, ocolind animalul, şi se întâlni cu Adolin, a cărui armură albastră strălucea, cu mantia fluturându-i în urmă. Îşi schimbară locurile, descriind arce largi, pentru a se îndrepta fiecare către un alt picior.

— Până aici ţi-a fost, monstrule! strigă Elhokar.

Dalinar se întoarse. Regele îşi găsise armăsarul şi reuşise să-l stăpânească. Răzbunare nu era un ryshadium, dar era unul dintre cei mai buni cai din rasa shin. Din nou în şa, regele ataca galopând cu sabia deasupra capului.

Ei bine, n-avea cum să-i interzică să lupte. În armură ar fi trebuit să fie în siguranţă, câtă vreme rămânea în mişcare.

— Picioarele, Elhokar! îi strigă Dalinar.

Regele nu-l luă în seamă, repezindu-se drept spre pieptul animalului. Dalinar înjură, dând pinteni calului când monstrul îşi luă avânt. Elhokar îşi schimbă direcţia în

ultima clipă, aplecându-se pentru a se feri de membrul care lovea. Gheara demonului se izbi de piatră cu un trosnet. Urlă de furie că nu-şi nimerise ţinta, iar sunetul stârni ecouri în spărturi.

Regele îşi schimbă direcţia, îndreptându-se spre Dalinar, şi trecu pe lângă el în grabă.

— Îi abat atenţia, neghiobule! Continuă atacul!

— Eu am un ryshadium! îi strigă Dalinar drept răspuns. I-o abat eu – sunt mai iute!

Regele îl ignoră şi de data asta. Unchiul său oftă. Ca de obicei, pe rege nu-l puteai înfrâna. O discuţie în contradictoriu ar fi irosit mai mult timp şi ar fi costat mai multe vieţi, aşa că Dalinar făcu ce i se ceruse. Ocoli demonul, pregătindu-se de un alt atac, pe când copitele lui Galant izbeau în solul stâncos. Regele atrase atenţia creaturii, iar el izbuti să-i mai treacă Sabia printr-un picior.

Fiara scoase patru urlete întrepătrunse şi se întoarse spre el. Dar, în acest timp, Adolin trecu în partea opusă, retezându-i un alt membru cu o lovitură abilă. Piciorul se prăbuşi, în timp ce arcaşii continuau să tragă.

Animalul se cutremură, năucit de atacurile venite din toate părţile. Începea să-şi piardă puterile, iar Dalinar îşi înălţă braţul, gesticulând. Ordinul lui le cerea pedestraşilor să se retragă către cort. Comanda fiind dată, se strecură mai aproape şi îi mai zdrobi un picior. Ceea ce însemna că-l lăsase fără cinci picioare. Poate că era timpul să lase animalul să plece şchiopătând; nu merita să rişte atât de multe vieţi pentru a-l ucide.

Îl strigă pe rege, care era pe-aproape, călare pe cal şi cu Sabia întinsă într-o parte. Elhokar se uită la el, dar era clar că nu-l auzise. În timp ce demonul spărturilor se înălţa imens în fundal, regele îl întoarse scurt pe Răzbunare spre

dreapta, către Dalinar.
Se auzi un pocnet uşor şi regele – cu şa cu tot – se trezi aruncat în aer. La întoarcerea bruscă a armăsarului, se rupsese chinga şeii. Un bărbat în Cristalarmură era greu şi apăsa greu asupra ei şi a calului.
Dalinar simţi împunsătura spaimei şi îl struni pe Galant. Elhokar se izbi de pământ, scăpându-şi Sabia. Arma se preschimbă în ceaţă şi dispăru. Era un mod de a o apăra, ca să nu fie capturată de duşmani; dispărea dacă nu-ţi doreai să-ţi rămână alături când îi dădeai drumul.
— Elhokar! strigă unchiul lui.
Regele se rostogoli, cu mantia înfăşurată în jurul trupului, apoi rămase nemişcat. Zăcu o clipă, năucit; Armura îi crăpase pe un umăr şi pierdea Lumină de Furtună. Dar amortizase căderea. Purtătorul său avea să-şi revină.
Doar dacă nu cumva…
O gheară ameninţătoare se înălţă deasupra lui.
Dalinar intră pentru o clipă în panică şi-l întoarse pe Galant ca s-alege spre rege. Dar ştia c-avea să se mişte prea încet! Fiara ar fi…
O săgeată enormă izbi capul demonului spărturilor, crăpând chitina. Sângele purpuriu ţâşni, făcând creatura să-şi trâmbiţeze urletul de durere. Dalinar se răsuci în şa.
În Armura lui Roşie, Sadeas stătea în picioare, luând o altă săgeată groasă de la un servitor. Trase, trimiţând-o în umărul demonului cu un trosnet ascuţit.
Dalinar îşi înălţă Sabia într-un salut. Sadeas îi răspunse ridicându-şi arcul. Nu erau prieteni şi nu se plăceau unul pe altul.
Dar *aveau* să-l apare pe rege. Asta îi unea.
— Du-te la adăpost! îi strigă Dalinar nepotului său, trecând pe lângă el când se repezi să atace demonul.

Elhokar se ridică, împleticindu-se şi dădu din cap.

Dalinar înaintă. Trebuia să abată atenţia demonului atât cât era nevoie ca să se-ndepărteze regele. Alte săgeţi trimise de Sadeas îşi nimeriră ţinta, dar creatura începu să nu le mai ia în seamă. Nu mai era lipsită de vlagă; scotea urlete tot mai mânioase, mai sălbatice, mai înnebunite. Se înfuria cu adevărat.

Era partea cea mai periculoasă: de-acum n-avea să se mai retragă. Avea să-i urmărească până când îi omora sau până când era omorât.

O gheară izbi pământul chiar lângă Galant, aruncând sfărâmături de piatră în aer. Dalinar se ghemui, având grijă să-şi întindă sabia, şi tăie încă un picior. Adolin făcuse acelaşi lucru în partea opusă. Şapte picioare distruse, adică jumătate. Cât mai era până când avea să se prăbuşească demonul? În mod normal, în stadiul ăsta, aveau deja câteva zeci de săgeţi înfipte în trupul creaturii. Era greu să-ţi dai seama ce urma să se-ntâmple dacă puterile animalului nu fuseseră secătuite în acest fel şi, în plus, Dalinar nu mai înfruntase niciodată unul atât de mare.

Îl întoarse pe Galant, încercând să atragă toată atenţia demonului doar asupra sa. Din fericire, Elhokar avusese…

— Tu eşti un zeu? urlă regele.

Dalinar gemu, uitându-se peste umăr. Nepotul său *nu* fugise. Se apropia de animal cu paşi mari şi cu mâna întinsă într-o parte.

— Te provoc, monstrule! strigă Elhokar. Vreau să-ţi iau viaţa! Îşi vor vedea zeii zdrobiţi, aşa cum îşi vor vedea şi regele mort la picioarele mele! Te *provoc!*

„Idiot blestemat!” se gândi Dalinar, rotindu-l în loc pe Galant.

Cristalsabia lui Elhokar îşi recăpătă substanţa în mâna

lui, iar el se repezi spre pieptul demonului, pierzând Lumină de Furtună prin crăpătura de pe umăr. Ajunse aproape şi îşi roti braţul spre trupul animalului, retezând o bucată de chitină – pe care Sabia putea s-o taie, aşa cum tăia părul şi unghiile. Pe urmă lovi cu sabia în pieptul creaturii, căutându-i inima.

Demonul urlă şi se scutură, azvârlindu-l pe Elhokar. Regele abia izbuti să nu-şi scape arma din mână. Animalul se răsuci. Din nefericire, coada acestuia ajunse în dreptul lui Dalinar. El înjură şi smuci de frâul lui Galant, întorcându-l brusc, dar coada veni peste ei prea repede. Lovi calul şi, într-o clipită, Dalinar se trezi rostogolindu-se. Aducătoarea Jurământului îi scăpă dintre degete şi spintecă adânc solul stâncos înainte de-a se transforma în ceaţă.

— Tată! strigă o voce din depărtare.

Dalinar se opri pe bolovani, năucit. Îşi săltă capul şi văzu că Galant se ridica, împleticindu-se. Din fericire, calul nu-şi rupsese nimic, deşi sângera, fiind zgâriat în mai multe locuri, şi se ferea să se sprijine pe un picior.

— Pleacă! spuse Dalinar.

Era un ordin care trimitea calul la loc sigur. Spre deosebire de Elhokar, Galant avea să-l asculte.

Clătinându-se, Dalinar se ridică în picioare. Auzi un hârşâit în stânga sa şi se întoarse exact în momentul în care lovitura cozii demonului îl nimeri în plin, drept în piept, azvârlindu-l pe spate.

Lumea se clătină din nou şi, când alunecă, metalul se lovi de piatră într-o cacofonie de sunete.

„Nu!” îşi zise el, punându-şi o mână înmănuşată sub trup şi săltându-se, pentru a se folosi apoi de avântul pe care i-l dăduse alunecarea ca să se-arunce în poziţie verticală. Şi cerul se roti, ceva păru să se *îndrepte,* ca şi cum Armura

însăşi ar fi ştiut care direcţie însemna în sus. Ateriză – încă în mişcare, cu tălpile scrâşnindu-i pe piatră.

Îşi regăsi echilibrul, apoi alergă spre rege, în timp ce-şi chema din nou Cristalsabia. Zece bătăi de inimă. O eternitate.

Arcaşii continuau să tragă şi nu puţine erau săgeţile care ieşeau din faţa demonului, ca nişte ţepi. El nu le lua în seamă, deşi cele mari, trase de Sadeas, păreau să-i atragă atenţia. Adolin îşi mai trecuse Sabia printr-un alt picior, iar creatura înainta cu greutate, nesigură, cu opt din cele paisprezece picioare târându-i-se, nefolositoare.

— Tată!

Dalinar se răsuci şi-l zări pe Renarin – îmbrăcat într-o uniformă albastră şi scorţoasă a Casei Kholin, cu haină lungă, încheiată până sub gât – traversând călare terenul stâncos.

— Tată, eşti teafăr? Pot să te-ajut?

— Băiat idiot! exclamă Dalinar, arătând către el. Pleacă!

— Dar…

— N-ai armură şi nu eşti înarmat! urlă Dalinar. Întoarce-te până nu-ţi găseşti moartea!

Renarin trase de frâu, oprindu-şi calul murg.

— PLEACĂ!

Tânărul se îndepărtă în galop. Dalinar se întoarse şi alergă spre rege, cu Aducătoarea Jurământului materializându-se din ceaţă în mâna lui, care o aştepta. Elhokar continua să ciopârţească partea de jos a trunchiului creaturii, iar porţiunile de carne lovite de Cristalsabie se înnegreau şi mureau. Dacă nimerea în locul potrivit, i-ar fi putut opri inima sau plămânii, dar era dificil să izbutească câtă vreme animalul mai era în picioare.

Curajos ca întotdeauna, Adolin descălecase lângă rege. Încerca să-l ferească de gheare, lovindu-le când coborau

spre ei. Din nefericire, erau patru, şi un singur Adolin. Două zvâcniră spre el în acelaşi timp şi, cu toate că reteză o bucată dintr-una, n-o văzu pe cea care se legăna în spatele său.

Dalinar strigă prea târziu. Cristalarmura pocni când gheara îl azvârli de Adolin în aer. El se arcui şi lovi pământul, rostogolindu-se. Armura nu i se făcu bucăţi, slavă Heralzilor, dar în platoşă şi în dreptul coastelor se căscară crăpături largi, din care ieşeau dâre de fum alb.

Adolin se rostogoli inert, dar cu mâinile mişcându-i-se. Trăia.

Dalinar n-avea timp să se gândească la el. Regele se afla în pericol.

Demonul lovi, izbind pământul lângă Elhokar şi trântindu-l. Sabia îi dispăru şi el căzu cu faţa pe pietre.

În Dalinar se schimbă ceva. Orice reţinere îi dispăru. Orice alte griji deveniră absurde. Fiul fratelui său era în primejdie.

Nu-l ajutase pe Gavilar, ci zăcuse, beat, într-o baltă de vin în vreme ce fratele lui se lupta ca să-şi salveze viaţa. Ar fi trebuit să fie lângă el, să-l apere. De la fratele lui nu-i mai rămăseseră decât două lucruri, două lucruri pe care le putea proteja cu speranţa dobândirii unui soi de mântuire: regatul lui Gavilar şi fiul lui.

Elhokar era singur şi în pericol.

Nimic altceva n-avea importanţă.

Adolin clătină din cap, năucit. Îşi ridică viziera dintr-o smucitură şi luă o gură de aer curat ca să-şi limpezească mintea.

Luptă. Se luptau. Auzea bărbaţi strigând, bolovani cutremurându-se şi un sunet puternic, ca un scâncet. Mirosea a ceva mucegăit. Sânge de carapace-mare.

„Demonul spărturilor!” îi trecu prin gând. Chiar înainte de a i se limpezi mintea, îşi chemă Sabia şi se sili să se ridice, sprijinindu-se pe palme şi pe genunchi.

Silueta creaturii se întrezărea destul de aproape, o umbră neagră pe cer. Adolin căzuse lângă ea, în dreapta. Când i se limpezi privirea, văzu că regele era la pământ şi că armura i se crăpase în urma loviturii primite mai înainte.

Demonul spărturilor înălţă o gheară masivă, gata să-l strivească. Şi Adolin îşi dădu dintr-odată seama că se aflau în pragul dezastrului. Regele avea să fie ucis la o simplă vânătoare. Regatul avea să se zdruncine, înalţii prinţi aveau să se despartă, singura legătură firavă care-i ţinuse împreună fiind tăiată.

„Nu!” îşi spuse, uluit şi încă ameţit, şi încercă să înainteze, împleticindu-se.

Şi apoi îşi văzu tatăl.

Dalinar alerga spre rege, mişcându-se cu o iuţeală şi cu o graţie de care niciun om nu putea fi în mod normal în stare – nici măcar atunci când purta o Cristalarmură. Sări peste un prag de stâncă, apoi se aplecă şi alunecă pe sub o gheară care se năpustea spre el. Alţii îşi închipuiau că înţeleg Cristalsăbiile şi Cristalarmura, însă Dalinar Kholin… uneori le dovedea tuturor că nu erau decât nişte copii.

Îşi îndreptă spatele şi sări – continuând să înainteze –, astfel încât ajunse să aibă la doar câteva degete deasupra capului o a doua gheară care spulberă lespedea de piatră de lângă el.

Totul se petrecu într-o singură clipă. În răstimpul unei răsuflări. A treia gheară se repezea la rege, iar Dalinar se avântă într-acolo cu un urlet, dintr-un salt. Lăsă din mână Sabia – care lovi pământul şi deveni ceaţă – în timp ce

aluneca sub gheara în cădere. Îşi ridică braţele şi…

Şi o prinse. Se încovoie sub lovitură, lăsându-se într-un genunchi, şi carapacea se izbi de Armură cu un zăngănit al cărui răsunet umplu aerul.

Dar o prinse.

„Părinte al Furtunii!” îi trecu lui Adolin prin gând când îşi văzu tatăl stând deasupra regelui, gârbovit sub enorma greutate a demonului mult mai mare ca el. Arcaşii şovăiră, uluiţi. Sadeas îşi lăsă arcul mare în jos. Lui Adolin i se tăie răsuflarea.

Dalinar ţinea în loc gheara, răspunzând apăsării ei cu o forţă egală; era o siluetă din metal de un argintiu întunecat, părând aproape strălucitor. Deasupra lui, demonul îşi trâmbiţă urletul, iar Dalinar îi răspunse cu un strigăt puternic, sfidător.

În clipa aceea, Adolin ştiu că *îl* avea în faţa ochilor. Pe Ghimpele Negru, pe bărbatul alături de care îşi dorise să lupte. Mănuşile şi apărătoarele de umeri ale Armurii lui Dalinar începură să crape, iar de-a lungul metalului străvechi se întinse un păienjeniş de lumină. Adolin se scutură, punându-se în sfârşit în mişcare. „Trebuie să-l ajut!”

Cristalsabia prinse formă în mâna lui şi, repezindu-se dintr-o parte spre trupul creaturii, îi tăie cel mai apropiat picior. În aer răsună un trosnet. Cu atât de multe picioare distruse, celelalte nu mai izbutiră să susţină greutatea demonului, mai ales că se străduia din răsputeri să-l strivească pe Dalinar. Picioarele rămase în dreapta îi pocniră cu un zgomot dezgustător, iar din ele ţâşni un lichid violet, asemănător sângelui, iar creatura căzu pe o parte.

Pământul se cutremură, aproape trântindu-l pe Adolin în genunchi. Dalinar aruncă într-o parte gheara lipsită acum

de vlagă, cu Lumina de Furtună scurgându-se din nenumăratele crăpături şi înălţându-se deasupra lui. Lângă el, regele se ridică – de când căzuse trecuseră doar câteva secunde.

Împleticindu-se, Elhokar privi creatura prăbuşită. Pe urmă se întoarse către unchiul său, Ghimpele Negru.

Dalinar îi mulţumi lui Adolin cu o înclinare a capului, apoi arătă cu un gest scurt către ceea ce trecea drept gâtul animalului. Elhokar dădu din cap, îşi chemă Sabia şi lovi, adâncind-o în carnea demonului. Ochii de un verde monoton ai acestuia se înnegriră, iar trupul i se cutremură şi în aer se încolăciră fuioare de fum.

Adolin veni lângă tatăl lui şi îl priviră împreună pe Elhokar împlântându-şi arma în pieptul demonului spărturilor. Acum, când era mort, Sabia îi tăia carnea. Sângele violet ţâşni, iar regele lăsă Sabia din mâna pe care şi-o întinse spre rană, căutând cu degete cărora armura le sporea forţa şi apucând ceva.

Smulse nestemata animalului – gema imensă care creştea în toţi demonii spărturilor. Zgrunţuroasă şi în stare brută, aceasta era un smarald pur, cât un cap de om. Adolin nu mai văzuse niciodată o piatră preţioasă atât de mare; chiar şi cele mici valorau o avere.

Elhokar îşi înălţă trofeul sinistru şi în jur i se iviră gloriospreni aurii, iar soldaţii izbucniră în strigăte de triumf.

14
ZI DE PLATĂ

„Îngăduie-mi să încep prin a te asigura că obiectul se află în siguranţă. I-am găsit un cămin bun. Se poate spune că-l apăr cu aceeaşi grijă cu care-mi păzesc pielea.”

În dimineaţa de după hotărârea luată în timpul marii furtuni, Kaladin avu grijă să se trezească înaintea tuturor celorlalţi. Îşi aruncă pătura într-o parte şi străbătu cu paşi mari încăperea plină de moviliţe înfăşurate la rândul lor în pături. Nu era plin de elan, dar era cu adevărat hotărât. Hotărât să lupte iarăşi.

Începu lupta deschizând dintr-o smucitură uşa şi lăsând să intre lumina soarelui. În spatele lui, podarii obosiţi se treziră mormăind şi înjurând. Se întoarse spre ei cu mâinile în şolduri. În momentul acela, în echipa Podului Patru erau treizeci şi patru de oameni. Numărul se modifica în permanenţă, dar pentru transportul podului era nevoie de cel puţin douăzeci şi cinci. Altminteri, podul s-ar fi răsturnat cu siguranţă. Uneori se răsturna şi când îl cărau mai mulţi oameni.

— Ridicaţi-vă şi organizaţi-vă! strigă Kaladin, cu cea mai reuşită voce de şef de ceată de care se simţea în stare; autoritatea acesteia îl şocă şi pe el.

Oamenii clipiră, cu ochii înceţoşaţi.

— Asta-nseamnă, zbieră Kaladin, să ieşiţi din baracă şi să v-aliniaţi! O s-o faceţi, lovi-v-ar furtuna, că de nu o să vă car eu însumi afară, unul câte unul!

Syl coborî fluturând din aripi şi i se aşeză pe umăr, de unde privi curioasă. O parte dintre podari se săltară în capul oaselor şi se holbară la el, nedumeriţi. Alţii se

răsuciră sub pături şi îi întoarseră spatele.

Kaladin inspiră adânc.

— Fie cum vreţi voi.

Intră şi alese un alethi zvelt, pe nume Moash. Era un bărbat puternic; Kaladin avea nevoie de un exemplu şi unul dintre bărbaţii mai costelivi, cum erau Dunny sau Narm, n-ar fi fost potriviţi. În plus, Moash se număra printre cei care-i întorseseră spatele.

Kaladin îi înşfăcă un braţ şi-l ridică, trăgând cu toată puterea. Moash se împletici. Era un bărbat tânăr, probabil cam de vârsta lui Kaladin, cu un chip ca al unei păsări de pradă.

— Du-te-n furtună! se răsti Moash, smulgându-şi braţul.

Kaladin îi trase un pumn în burtă, ştiind că asta îi tăia răsuflarea. Moash icni, şocat, şi se încovoie, iar el înaintă, îl luă de picioare şi-l puse pe umăr.

Greutatea aproape că-l răsturnă. Din fericire, căratul podurilor era un antrenament aspru, dar cu rezultate remarcabile. Bineînţeles că prea puţini podari supravieţuiau îndeajuns cât să profite de pe urma lui. Perioadele de acalmie, de o lungime imprevizibilă, dintre două alergări, nu erau de folos. Şi asta era o parte a problemei; echipele podurilor îşi petreceau cea mai mare parte a timpului holbându-se la propriile picioare sau făcând corvezi de slugă, după care li se cerea s-alerge mile întregi cu un pod în spate.

Îl cără afară pe Moash, care era năucit, şi-l lăsă pe solul de piatră. Restul taberei se trezise, dulgherii se adunau în lemnărie, iar soldaţii alergau la micul dejun sau la instrucţie. Celelalte echipe de podari dormeau, fireşte. Erau adesea lăsaţi să doarmă până târziu, dacă în dimineaţa aceea nu trebuiau să-şi care podurile.

Kaladin îl lăsă pe Moash şi se întoarse în baraca scundă.

— O să fac acelaşi lucru cu fiecare dintre voi, dac-o să fie nevoie.

Dar nu era. Podarii şocaţi se adunară afară, în lumină, clipind. Cei mai mulţi stăteau în bătaia soarelui cu spatele gol, purtând doar pantaloni până la genunchi. Moash se ridică în picioare, frecându-şi burta şi uitându-se urât la Kaladin.

— La Podul Patru, lucrurile se vor schimba, spuse acesta. În primul rând, n-o să mai dormim până târziu.

— Şi ce-o să facem în schimb? întrebă Sigzil.

Avea pielea de un cafeniu întunecat şi părul negru, ceea ce însemna că era un makabaki din sud-vestul Rosharului. Era singurul podar fără barbă şi, judecând după accentul lui plăcut, era, probabil, azish sau emuli. Prezenţa străinilor în echipele podurilor era ceva obişnuit – cei care nu-şi găseau locul altundeva, ajungeau adesea în cremul unei oştiri.

— Excelentă întrebare, zise Kaladin. O să ne antrenăm. În fiecare dimineaţă, înainte de corvezile zilnice, o să alergăm cu podul, ca să devenim mai rezistenţi.

La asta, chipurile mai multor oameni se întunecară.

— Ştiu la ce vă gândiţi, continuă Kaladin. N-avem o viaţă destul de grea? N-ar trebui să ne destindem în scurtul răgaz de care ne bucurăm?

— Da, răspunse Leyten, un bărbat înalt şi robust, cu părul creţ. Întocmai.

— *Nu,* se răsti Kaladin. Podalergările ne obosesc fiindcă ne petrecem cea mai mare parte a zilei trândăvind. O da, ştiu c-avem de făcut corvezi – de căutat prin spărturi, de curăţat latrine, de frecat podele. Dar soldaţii nu se-aşteaptă să trudim din greu; vor doar să ne ţină ocupaţi. Ca să nu aibă ei grija noastră. Ca şef de pod, principala mea datorie e să vă ţin în viaţă. În privinţa săgeţilor trase

de parshendi nu pot face mai nimic, aşa că trebuie să fac ceva în privinţa *voastră.* Trebuie să vă fac mai puternici, ca să puteţi alerga mai repede când duceţi podul pe ultima porţiune a drumului, printre săgeţi.

Kaladin se uită, pe rând, în ochii tuturor bărbaţilor din şir.

— Vreau să nu mai văd niciodată Podul Patru pierzând vreun om, adăugă el.

Ceilalţi îl priviră, nevenindu-le să-şi creadă urechilor. În cele din urmă, din spatele celorlalţi, un bărbat vânjos, cu braţe şi picioare groase, izbucni în râs. Avea pielea bronzată, păr de un roşu intens, mai mult de un stânjen înălţime, mâini mari şi trunchi puternic. Unkalaki – numiţi de mai toată lumea pur şi simplu mâncători de coarne – erau un grup de oameni din centrul Rosharului, din apropiere de Jah Keved. În noaptea dinainte spusese că se numea Pietroi.

— Nebun! spuse mâncătorul de coarne. E nebun cine crede acum că ne poate conduce!

Începu să hohotească de râs. Ceilalţi i se alăturară, clătinând din cap la vorbele lui Kaladin. Câţiva râsspreni – duhuri argintii, ca nişte peşti mărunţi, care săgetau prin aer, învârtindu-se în cercuri – începură să şuiere împrejurul lor.

— Hei, Gaz, strigă Moash ducându-şi mâinile pâlnie la gură.

Sergentul scund şi chior stătea de vorbă cu nişte soldaţi, în apropiere.

— Ce e? strigă la rândul lui, încruntându-se.

— Ăsta vrea să cărăm poduri ca să ne antrenăm, răspunse Moash. Trebuie să facem ce zice?

— Pfui, făcu Gaz, fluturându-şi o mână. Şefii de pod nu dau ordine decât pe câmpul de luptă.

Moash se uită la Kaladin.

— Se pare că poţi să te duci în furtună, amice. Dacă nu cumva vrei să ne baţi pe toţi ca să-ţi dăm ascultare.

Podarii se împrăştiară, unii întorcându-se în baracă, alţii luând-o spre sălile de mese. Kaladin rămase singur.

— N-a mers prea bine, spuse Syl, de pe umărul lui.

— Nu. N-a mers.

— Pari surprins.

— Nu, doar frustrat.

Se uită la Gaz. Mai-marele podarilor îi întoarse ostentativ spatele.

— În oastea lui Amaram, mi s-au dat oameni care n-aveau pic de experienţă, dar niciodată unii sfidător de nesupuşi.

— Care e diferenţa? se miră Syl.

O întrebare pusă cu atâta nevinovăţie. Răspunsul ar fi trebuit să fie evident, dar ea îşi lăsă capul pe-o parte, nedumerită.

— Bărbaţii din oastea lui Amaram ştiau că era cu putinţă să ajungă în locuri mai rele. Puteai să-i pedepseşti. Podarii ştiu c-au ajuns la fund, adăugă oftând şi lăsând să i se spulbere o parte din încordare. Am avut noroc c-am izbutit să-i scot din baracă.

— Şi-acum ce-o să faci?

— Nu ştiu.

Kaladin se uită într-o parte, unde Gaz îşi continua pălăvrăgeala cu soldaţii.

— Ba nu, de fapt ştiu.

Gaz îl zări apropiindu-se şi singurul său ochi se mări de spaimă. Îşi întrerupse discuţia şi se grăbi să se facă nevăzut în spatele unei stive de buşteni.

— Syl, mă ajuţi să-i dăm de urmă? zise Kaladin.

Ea zâmbi, transformându-se într-o dâră albă şi palidă,

apoi trecu prin aer ca o săgeată, lăsând în spate o urmă care dispăru încetul cu încetul. Kaladin se opri în locul unde stătuse Gaz.

La puţin timp după aceea, Syl se întoarse, şuierând ca o săgeată, şi îşi reluă înfăţişarea de fetişcană.

— Se-ascunde între cele două barăci de-acolo, zise ea arătând cu degetul. Stă ghemuit şi priveşte pe furiş ca să vadă dacă-l urmăreşti sau nu.

Kaladin ocoli barăcile zâmbind. Pe aleea dintre ele zări o siluetă care, ghemuită în umbră, se uita în direcţia opusă. Se apropie tiptil şi-l înşfăcă pe Gaz de umăr. Bărbatul chior scoase un ţipăt, răsucindu-se şi încercând să-l lovească. El îi prinse pumnul cu uşurinţă.

Gaz îl privi îngrozit.

— N-am de gând să mint! Lovi-te-ar furtuna, tu *nu* dai ordine decât pe câmpul de luptă! Dacă-mi mai faci vreun rău, pun să te…

— Linişte-te, Gaz, spuse Kaladin, eliberându-l. Nu-ţi fac niciun rău. Cel puţin nu încă.

Bărbatul mai scund se trase înapoi, frecându-şi umărul şi uitându-se urât la Kaladin.

— Azi e a treia trecere, spuse acesta. Zi de plată.

— O să-ţi primeşti plata peste o oră, ca toată lumea.

— Nu. Ai banii acum. Te-am văzut vorbindu-i curierului, acolo.

Întinse mâna.

Gaz mormăi, dar scoase o pungă şi numără sferele. În mijlocul lor licăreau mici lumini albe, şovăitoare. Pete de diamant, valorând, fiecare, câte cinci stropi. Cu un strop puteai să cumperi o pâine.

Gaz numără patru pete, deşi săptămâna avea cinci zile. I le dădu lui Kaladin, care rămase însă cu mâna întinsă şi cu palma deschisă.

— Şi cealaltă, Gaz.
— Ai spus…
— *Acum.*
Gaz tresări violent, apoi mai scoase o sferă.
— Bizar mod de a-ţi ţine cuvântul, Înălţimea Ta. Mi-ai făgăduit…
Kaladin îi înapoie sfera pe care abia o primise, aşa că vocea i se stinse; apoi se încruntă.
— Nu uita de unde vine sfera asta, Gaz. Îmi ţin cuvântul, dar nu-mi opreşti tu banii. Ţi-i dau eu. Ai priceput?
Celălalt îl privi nedumerit, dar înşfăcă sfera din mâna lui.
— Dacă păţesc ceva, nu-ţi mai dau bani, zise Kaladin, îndesându-şi celelalte patru sfere în buzunar.
Apoi făcu un pas înainte. Îl domina cu înălţimea lui pe Gaz, care era mult mai scund.
— Nu uita înţelegerea noastră. Nu-mi sta-n cale.
Gaz refuză să se lase intimidat. Scuipă într-o parte şi saliva întunecată la culoare se lipi de peretele din piatră, prelingându-se apoi cu încetineală.
— N-o să mint pentru tine. Dacă-ţi închipui că pentru o pată mânjită de crem pe săptămână o să…
— Mă aştept numai la ceea ce-am spus. Ce au azi de făcut cei de la Podul Patru în tabără?
— Masa de seară. Frecat şi spălat.
— Şi podalergare?
— În schimbul de după-amiază.
Ceea ce însemna că dimineaţa era liberă. Spre bucuria podarilor din echipă; îşi puteau cheltui banii la jocuri de noroc sau la târfe, uitând, poate, pentru scurt timp, ce viaţă mizerabilă duceau. După care trebuiau să se întoarcă şi s-aştepte în lemnărie, pregătiţi să-şi care podul dacă avea să fie necesar. Iar după masa de seară era datoria lor

să cureţe oalele.

Încă o zi irosită. Kaladin se întoarse şi o porni către lemnărie.

— N-o să schimbi nimic, strigă Gaz în urma lui. Oamenii ăştia sunt podari dintr-un anumit motiv.

Kaladin nu se opri. Syl coborî cu iuţeală de pe acoperiş şi i se aşeză pe umăr.

— N-ai nicio putere, continuă Gaz să strige. Nu eşti un şef de pluton pe câmpul de luptă. Eşti un nenorocit de *podar.* M-ai auzit? Nu poţi avea putere când n-ai niciun rang!

Kaladin ieşi de pe alee.

— Se înşală.

Syl îl ocoli ca să i se oprească în faţă, plutind dinaintea lui pe când înainta. Îl privi cu capul lăsat pe-o parte.

— Puterea nu ţi-o dă rangul, zise Kaladin, pipăindu-şi sferele din buzunar.

— Dar ce anume?

— Ţi-o dau oamenii. E singurul mod în care-o poţi obţine.

Se uită în urmă. Gaz era tot pe alee.

— Syl? Tu nu dormi, nu-i aşa?

— Să dorm? Eu, un spren?

Ideea părea s-o amuze.

— O să mă păzeşti noaptea? o întrebă. O să ai grijă să nu se furişeze Gaz înăuntru şi să nu facă cine ştie ce când dorm? Ar putea pune pe cineva să mă omoare.

— Crezi c-ar face într-adevăr aşa ceva?

Kaladin căzu o clipă pe gânduri.

— Nu. Nu, probabil că nu. Am cunoscut câţiva oameni de soiul lui – tirani mărunţi, care aveau doar atâta putere cât să fie sâcâitori. Gaz e o brută, dar nu cred că e un ucigaş. În plus, după părerea lui, nu e nevoie să-mi facă vreun rău; nu trebuie decât s-aştepte pur şi simplu până

când sunt omorât în timpul unei podalergări. Însă e totuşi bine să mă ştiu în siguranţă. Păzeşte-mă, te rog. Trezeşte-mă dac-o să-ncerce ceva.

— Sigur. Dar dacă se duce la nişte oameni mai importanţi? Dacă le cere să te execute?

Kaladin se strâmbă.

— Atunci nu-mi mai rămâne nimic de făcut. Dar nu cred c-o să ajungă la aşa ceva. Ar părea slab în faţa şefilor lui.

În plus, decapitarea le era rezervată podarilor care refuzau să alerge cu podul spre parshendi. Atâta timp cât alerga, nu putea fi executat. De fapt, comandanţii armatei păreau mai degrabă şovăielnici când venea vorba de pedepsirea unui podar. De când se număra Kaladin printre ei, un neghiob săvârşise o crimă, fapt pentru care fusese legat şi lăsat în voia unei mari furtuni. Dar, în afară de asta, Kaladin mai văzuse doar câţiva bărbaţi care nu-şi mai primiseră plata fiindcă se încăieraseră, iar alţi doi fuseseră biciuiţi fiindcă se mişcaseră prea încet în timpul primei părţi a unei podalergări.

Pedepse minime. Comandanţii înţelegeau un lucru: podarii erau nişte oameni ajunşi aproape la limită; dacă erau împinşi peste acest prag, era posibil să nu le mai pese de nimic şi să se lase ucişi.

Din păcate, asta mai însemna că nu-şi putea pedepsi echipa nici dacă ar fi avut autoritatea s-o facă. Trebuia să găsească altceva.

Traversă lemnăria, îndreptându-se către locul unde dulgherii construiau poduri noi. După ce căută o vreme, găsi ceea ce voia – o scândură groasă, care aştepta să fie pusă la locul potrivit, într-un nou pod portabil. Într-o parte avea deja fixat mânerul pentru podarul purtător.

— Pot să-mprumut asta? îl întrebă Kaladin pe un dulgher în trecere.

Omul ridică o mână ca să se scarpine în capul acoperit cu rumeguş.

— S-o împrumuţi?

— O să rămân aici, în lemnărie, îl lămuri Kaladin, săltând scândura şi punându-şi-o pe umăr.

Era mai grea decât se aşteptase şi se bucură că avea o vestă de piele căptuşită.

— La un moment dat o s-avem nevoie de ea… zise dulgherul, dar atâta lucru nu era suficient ca să-l împiedice pe Kaladin să plece cu scândura.

Îşi alese o porţiune de stâncă netedă, aflată chiar în faţa barăcilor. Pe urmă începu să umble cu paşi mărunţi de la un capăt la altul al lemnăriei, cărând scândura pe umăr şi simţind pe piele căldura soarelui care urca pe boltă. Se antrenă mergând, apoi grăbind pasul, pe urmă alergând. Şi cără scândura mai întâi pe umăr, apoi ţinând-o cât mai sus, cu braţele întinse.

Se antrenă până la istovire. De fapt, simţi de mai multe ori că era gata să se prăbuşească, dar găsi de fiecare dată, undeva, o rezervă pe putere. Şi continuă să se mişte, scrâşnind din dinţi ca să facă faţă durerii şi oboselii, în timp ce-şi număra paşii, ca să se poată concentra. Ucenicul dulgher cu care vorbise aduse un supraveghetor. Acesta se uită la Kaladin scărpinându-se-n cap, pe sub tichie. Până la urmă ridică din umeri, iar cei doi se retraseră.

În scurt timp, în jur se adună destulă lume. Lucrători din lemnărie, câţiva soldaţi şi un număr mare de podari. Câţiva, din echipele altor poduri, îi strigară cuvinte batjocoritoare, dar cei de la Podul Patru se dovediră mai reţinuţi. Mulţi nu-i dădură atenţie. Alţii – Teft, cel cu părul sur, Dunny, cel cu faţa tinerească şi încă unii – stăteau în şir, privindu-l ca şi cum nu le-ar fi venit să creadă că era cu putinţă să facă aşa ceva.

Privirile – aşa uluite şi ostile cum erau – reprezentau unul dintre motivele pentru care Kaladin continua. Se trudea şi ca să scape de frustrare, de furia clocotitoare care-l măcina. Era furios fiindcă nu fusese în stare să-l ajute pe Tien. Furios fiindcă Atotputernicul crease o lume în care unii benchetuiau în lux, iar alţii cărau poduri.

Se simţea surprinzător de bine istovindu-se într-un mod ales de el însuşi. La fel ca în primele câteva luni de după moartea lui Tien, când se antrena mânuind suliţa ca să uite. Când sună clopotul de la amiază, chemând soldaţii la masa de prânz, se opri în sfârşit şi puse scândura lată pe pământ. Îşi roti umărul. Alergase ore de-a rândul. De unde găsise atâta forţă?

Cu sudoarea picurându-i pe pietre, fugi spre atelierul dulgherilor şi bău îndelung din butoiul cu apă. Dulgherii îi alungau de obicei pe podarii care încercau aşa ceva, dar niciunul nu scoase nicio vorbă când Kaladin goli două polonice pline cu apă de ploaie cu gust metalic. Scutură polonicul, dădu din cap către doi ucenici şi alergă înapoi, către scândură.

Pietroi – mâncătorul de coarne voinic, cu pielea arsă de soare – tocmai o ridica, încruntându-se.

Teft îl văzu pe Kaladin şi arătă spre Pietroi cu o mişcare a capului:

— A pus prinsoare cu mai mulţi dintre noi, pe câte-un strop, c-ai luat o scândură uşoară, ca să ne impresionezi.

Dac-ar fi putut să simtă oboseala lui, n-ar mai fi fost atât de sceptici. Se sili să ia scândura de la Pietroi. Bărbatul masiv îi dădu drumul cu o privire uluită, uitându-se apoi cum o ducea Kaladin, în fugă, în locul unde o găsise. El îşi flutură mâna către ucenic, în semn de mulţumire, apoi se întoarse, alergând uşor, la micul grup de podari. Pietroi plătea, fără tragere de inimă, stropii pe care-i pierduse.

— Sunteţi liberi să mergeţi la masă, le spuse Kaladin. După-amiază trebuie să fim pregătiţi să cărăm podul, dacă va fi nevoie, aşa că-ntoarceţi-vă într-o oră. La ultimul clopot dinainte de apus ne adunăm la sala de mese. Azi, corvoada noastră e curăţenia de după cină. Ultimul sosit freacă oalele.

Ceilalţi îl urmăriră cu priviri năucite în timp ce se îndepărta în goană de lemnărie. La două străzi mai încolo, Kaladin intră pe o alee şi se sprijini de un perete. Pe urmă, gâfâind, se lăsă la pământ, apoi se întinse.

Se simţea de parcă şi-ar fi forţat toţi muşchii din trup. Picioarele îi ardeau de sus până jos şi, când încercă să-şi strângă pumnul, descoperi că degetele îi erau prea slăbite ca să i se supună. Inspira adânc, icnind şi tuşind. Un soldat în trecere îi aruncă o privire, dar recunoscu îmbrăcămintea de podar şi-şi continuă drumul fără nicio vorbă.

În cele din urmă, Kaladin simţi ceva atingându-l uşor pe piept. Deschise ochii şi o zări pe Syl plutind în aer, întinsă pe burtă, cu faţa către a lui. Avea picioarele îndreptate către perete, dar postura ei – chiar şi modul în care-i atârna rochia – creau impresia că stătea în poziţie verticală, nu cu faţa spre pământ.

— Kaladin, trebuie să-ţi spun ceva.

El închise din nou ochii.

— Kaladin, e important!

El simţi o *zvâcnire* uşoară pe o pleoapă. O senzaţie foarte stranie. Mormăi, deschise ochii şi se sili să se salte în capul oaselor. Ea merse prin aer, parcă plimbându-se pe suprafaţa unei sfere invizibile, până când ajunse cu trupul pe direcţia potrivită.

— Până la urmă – îi anunţă ea – sunt bucuroasă că ţi-ai ţinut cuvântul dat lui Gaz, deşi el e un individ dezgustător.

Kaladin avu nevoie de o clipă ca să priceapă despre ce îi vorbea.

— Sferele?

Syl dădu din cap.

— Am crezut c-o să-ţi încalci cuvântul, dar mă bucur că n-ai făcut-o.

— Bine. Ei, cred că trebuie să-ţi mulţumesc fiindcă mi-ai spus-o.

— Kaladin, continuă ea, bosumflată, strângându-şi pumnii pe lângă trup. E ceva *important.*

— Păi... începu el, dar vocea i se frânse şi îşi rezemă din nou capul de zid. Syl, abia izbutesc să respir, darămite să gândesc. Te rog, spune-mi pur şi simplu ce te supără.

— Ştiu ce e o minciună, zise ea, venind să i se aşeze pe genunchi. Acum câteva săptămâni, nici măcar nu înţelegeam ce înseamnă *a minţi.* Iar acum sunt încântată că n-ai minţit. Nu pricepi?

— Nu.

— Mă schimb, zise Syl cutremurându-se – probabil fără s-o fi vrut, fiindcă întreaga siluetă i se înceţoşă pentru o clipă. Ştiu lucruri pe care, cu numai câteva zile în urmă, nu le ştiam. E atât de straniu.

— Păi, cred că e de bine. Cred că e cu atât mai bine cu cât înţelegi mai multe. Nu?

Ea se uită în jos.

— După furtuna de ieri, când te-am găsit lângă prăpastie – zise ea în şoaptă – aveai de gând să-ţi iei viaţa, nu-i aşa?

Kaladin nu răspunse. Ieri. De-atunci trecuse o eternitate.

— Ţi-am dat o frunză, continuă ea. O frunză *otrăvitoare.* Ai fi putut s-o foloseşti ca să te omori sau ca să omori pe altcineva. Probabil că pentru asta aveai de gând s-o foloseşti la început, acolo, în căruţă.

Se uită în ochii lui şi vocea ei firavă păru îngrozită.

— Astăzi ştiu ce e moartea. De ce ştiu ce e moartea, Kaladin?

El se încruntă.

— Pentru un spren, ai fost întotdeauna ciudată. De la bun început.

— De la bun început?

El şovăi, întorcându-se cu gândul în urmă. Nu, în primele dăţi când venise, se purtase exact la fel ca orice alt vântspren. Îi jucase tot felul de feste, îi lipise pantoful de podea, ascunzându-se apoi. Chiar şi când îi fusese alături, în timpul lunilor de sclavie, se purtase, de cele mai multe ori, ca orice alt spren: pierzându-şi repede interesul, zburând cu iuţeală în jurul lui.

— Ieri nu ştiam ce e moartea, spuse ea. Azi ştiu. Cu luni în urmă, nu ştiam că mă port ciudat pentru un spren, dar am ajuns să-mi dau seama că aşa e. Cum de ştiu fie şi numai *cum* ar trebui să se poate un spren? zise strângându-şi trupul şi părând mai mică. Ce mi se-ntâmplă? Ce sunt?

— Nu ştiu. Are importanţă?

— N-ar trebui?

— Nici eu nu ştiu ce sunt. Podar? Chirurg? Soldat? Sclav? Toate astea nu sunt nimic altceva decât nişte etichete. În interior, sunt eu. Un om foarte diferit de cel care am fost cu un an în urmă, dar nu pot să-mi fac griji pentru asta, merg pur şi simplu înainte şi sper că picioarele mă duc acolo unde trebuie s-ajung.

— Nu eşti supărat pe mine fiindcă ţi-am adus frunza aia?

— Syl, dacă nu m-ai fi întrerupt, aş fi păşit în spărtură. Frunza aia a fost ce-mi trebuia. A fost, cumva, obiectul potrivit.

Ea zâmbi şi se uită cum începea el să se-ntindă. Când termină, ieşi din nou în stradă, aproape fără să mai simtă

oboseala. Ea şuieră prin aer şi i se opri pe umăr, stând cu braţele trase înapoi şi cu picioarele atârnând, ca o fată pe marginea unei stânci.

— Mă bucur că nu eşti supărat. Deşi *chiar* cred că tu eşti de vină pentru ceea ce mi se-ntâmplă. Înainte să te-ntâlnesc, n-am fost niciodată nevoită să mă gândesc la moarte sau la minciuni.

— Aşa sunt eu, răspunse el, sec. Aduc cu mine, pretutindeni, moartea şi minciuna. Eu şi Veghetoarea Nopţii.

Ea se încruntă.

— Ăsta a fost… începu el.

— Da, a fost sarcasm, zise ea şi îşi lăsă capul pe-o parte. Ştiu ce e sarcasmul.

Şi repetă, cu un zâmbet prefăcut:

— Ştiu ce e sarcasmul!

„Părinte al Furtunii", se gândi Kaladin, uitându-se în ochii ei mici, plini de încântare. „Mi se pare de rău augur."

— Ei, stai puţin, spuse. Înainte nu ţi s-a mai întâmplat niciodată aşa ceva?

— Nu ştiu. Nu sunt în stare să-mi aduc aminte nimic din ce s-a petrecut cu mai mult de un an în urmă, când te-am întâlnit.

— Serios?

— Nu e ciudat, zise ea, ridicând din umerii translucizi. Majoritatea sprenilor nu-şi amintesc lucrurile petrecute cu mai multă vreme în urmă, adăugă, apoi şovăi. Nu ştiu de ce *ştiu* asta.

— Ei, poate că totul e normal. Poate-ai mai trecut prin aşa ceva, dar pur şi simplu ai uitat.

— Asta nu mă linişteşte prea tare. Nu-mi place ideea.

— Dar nu te-mpiedică moartea şi minciuna să te simţi în largul tău?

— Ba da. Dar, dacă mi-aş pierde aceste amintiri…

Privi în gol, iar Kaladin, urmărindu-i mişcările, zări doi spreni care săgetau văzduhul, duşi de o pală de vânt, nepăsători şi liberi.

— Ţi-e frică să mergi înainte, spuse el, dar te îngrozeşte gândul c-ai putea redeveni ceea ce ai fost.

Ea dădu din cap.

— Ştiu ce simţi, adăugă Kaladin. Vino. Trebuie să mănânc, iar după masă vreau să fac rost de câteva lucruri.

15
CAPCANA

„Nu aprobi căutările mele. Înţeleg asta, atât cât e cu putinţă să înţelegi pe cineva ale cărui păreri sunt atât de diferite de ale tale.”

La patru ore după atacul demonului spărturilor, Adolin încă mai supraveghea curăţarea locului. În timpul luptei, creatura distrusese podul care ducea către taberele de război. Din fericire, câţiva soldaţi rămăseseră pe partea cealaltă şi plecaseră s-aducă o echipă de podari.

Adolin mergea printre oşteni, adunând rapoarte, în vreme ce soarele după-amiezii târzii cobora încet către orizont. Aerul avea miros stătut, de mucegai. Mirosul sângelui de carapace-mare. Iar animalul zăcea exact acolo unde căzuse, cu pieptul despicat. Câţiva soldaţi îi desprindeau carapacea, înconjuraţi de cremlingii care veniseră să se ospăteze cu leşul. În stânga lui Adolin zăceau, în şiruri lungi, o mulţime de oameni, întinşi pe suprafaţa colţuroasă a platoului, cu mantii sau cămăşi în chip de perne. Erau îngrijiţi de chirurgii din oastea lui Dalinar. Adolin îşi binecuvântă tatăl fiindcă îi lua cu el pretutindeni, chiar şi în expediţii de rutină, cum fusese aceea.

Îşi continuă drumul, încă purtând Cristalarmura. Soldaţii s-ar fi putut întoarce în tabere pe un alt drum – în partea cealaltă mai exista un pod, care ducea mai departe, pe Câmpiile Sfărâmate. Ar fi putut merge spre est, întorcându-se pe un drum ocolit. Însă – spre marea supărare a lui Sadeas – Dalinar hotărâse c-aveau s-aştepte şi să-ngrijească răniţii, odihnindu-se în cele câteva ore

necesare pentru sosirea unui pod portabil.

Adolin aruncă o privire către cortul care răsuna de râsete. Fixate în furcile aurite aflate în vârfurile unor stâlpi, mai multe rubine mari străluceau cu putere. Erau fabriale care dădeau căldură, fără să fi fost nevoie de vreun foc. El unul nu înţelegea cum lucrau fabrialele, deşi cele mai spectaculoase aveau nevoie pentru asta de nestemate mari.

Ceilalţi ochi-luminoşi îşi savurau din nou momentele de răgaz în vreme ce el muncea. Dar de data asta n-avea importanţă. N-ar fi putut să se distreze după un asemenea dezastru. Şi fusese *într-adevăr* un dezastru. Un ofiţer ochi-luminoşi de rang mic se apropie, aducând lista completă a pierderilor. Soţia lui o citi, apoi îi lăsară foaia de hârtie şi se retraseră.

Muriseră aproape cincizeci de oameni, iar răniţii erau de două ori mai numeroşi. Adolin îi cunoscuse pe foarte mulţi. Când i se adusese la cunoştinţă prima estimare a numărului victimelor, regele scosese de pe listă morţii, spunând că aveau să fie răsplătiţi pentru curajul lor, primind câte un loc printre Forţele Heraldice din ceruri. Părea să-i convină să dea uitării faptul că, dacă n-ar fi fost Dalinar, s-ar fi numărat el însuşi prin cei care-şi găsiseră sfârşitul.

Adolin îşi căută tatăl din priviri; Dalinar stătea pe marginea platoului, uitându-se din nou către est. Ce voia să descopere acolo? Nu era pentru prima oară când Adolin îl vedea făcând ceva atât de remarcabil, dar atunci fusese deosebit de spectaculos. Stătuse sub uriaşul demon al spărturilor, împiedicându-l să-i ucidă nepotul, cu Armura strălucind. Imaginea i se întipărise lui Adolin în memorie.

Ceilalţi ochi-luminoşi se apropiau acum de el cu mai multă băgare de seamă şi, în ultimele câteva ore, Adolin

nu-i mai auzise nici măcar pe oamenii lui Sadeas vorbind despre slăbiciunea lui. Dar se temea că n-avea să dureze. Dalinar *se purta* eroic, dar numai din când în când. În săptămânile următoare, ceilalţi aveau să înceapă să-l vorbească iarăşi de rău, spunând cât de rar asalta platouri şi cum îşi pierdea curajul.

Adolin îşi dădu seama că-şi dorea mai mult. În ziua aceea, când sărise în ajutorul lui Elhokar, tatăl lui acţionase aşa cum se povestea că o făcuse în tinereţe. Adolin îl voia pe omul acela înapoi. Regatul avea nevoie de el.

Oftă şi se întoarse în direcţia opusă. Trebuia să-i dea regelui raportul definitiv asupra pierderilor. Probabil că pentru asta avea să fie luat în râs, dar, în timp ce aştepta să şi-l prezinte, ar fi putut s-audă tot ce spunea Sadeas. Continua să aibă impresia că, în privinţa lui, îi scăpa ceva. Ceva pe care tatăl său putea să-l vadă, însă el nu era în stare.

Aşa că se oţeli, pregătindu-se să facă faţă înţepăturilor răutăcioase, şi se îndreptă spre cort.

Ţinându-şi mâinile în care mai purta mănuşile Armurii încleştate la spate, Dalinar se uita spre est. Acolo, undeva, în centrul Câmpiilor Sfărâmate, îşi aveau parshendii tabăra principală.

Aflat în război de aproape şase ani, Alethkarul se angajase într-un asediu îndelungat. Un asediu a cărui strategie fusese propusă de el însuşi – atacul poziţiei fortificate a parshendilor ar fi însemnat să-şi facă tabăra pe Câmpiile Sfărâmate, înfruntând marile furtuni şi bazându-se pe un mare număr de poduri fragile. O singură luptă pierdută, şi alethii s-ar fi trezit prinşi în cursă şi încercuiţi, neavând cum să se întoarcă la propriile

fortificaţii.

Însă Câmpiile puteau fi şi o capcană pentru parshendi. Marginile dinspre est şi sud ale platourilor erau de netrecut – stihiile le măcinaseră atât de tare, încât unele nu prea mai erau decât nişte vârfuri ascuţite, şi parshendii n-aveau cum să sară peste golurile dintre ele. Câmpiile erau mărginite de munţi, iar în spaţiul care-i despărţea de ei hălăduiau haite de demoni ai spărturilor, imenşi şi periculoşi.

Cu armata alethi blocându-i dinspre vest şi nord – şi având, pentru orice eventualitate, iscoade în sud şi est – parshendii nu puteau scăpa. Dalinar susţinuse că aveau să rămână fără provizii. Şi ar fi trebuit fie să se lase văzuţi şi să-ncerce să scape de pe Câmpii, fie să atace tabăra fortificată a alethilor.

Planul fusese excelent. Numai că Dalinar nu prevăzuse apariţia inimilor-nestemată.

Se întoarse cu spatele la prăpastie şi traversă platoul. Murea de nerăbdare să-şi vadă oamenii, dar trebuia să-şi arate încrederea în Adolin. Tânărul deţinea comanda şi avea să se descurce bine. De fapt, se pare că-i dădea deja lui Elhokar rapoartele definitive.

Dalinar zâmbi, cu ochii la fiul său. Adolin era mai scund decât el şi avea părul blond amestecat cu negru. Moştenise partea blondă de la mama lui, sau cel puţin lui Dalinar aşa i se spusese. El însuşi nu-şi mai amintea nimic despre ea. Îl făcuseră s-o uite, iar în locul ei rămăseseră goluri bizare şi zone ceţoase. Putea să-şi amintească cu exactitate o scenă, cu toţi ceilalţi clari, bine conturaţi, însă *ea* era o pată. Îi uitase până şi numele. Când îl rosteau alţii, îi aluneca din minte, ca o bucată de unt de pe un cuţit prea fierbinte.

Îl lăsă pe Adolin să-şi dea raportul şi se îndreptă spre leşul demonului spărturilor. Zăcea căzut pe-o parte, cu

gura deschisă şi ochii străpunşi. N-avea limbă, doar dinţii stranii ai unei carapace-mari, cu o bizară şi complicată reţea de fălci. Cu mai mulţi dinţi ca nişte plăci, pentru strivirea şi distrugerea carapacelor, şi cu alţii mai mărunţi, pentru a sfâşia carnea sau pentru a o trimite în jos pe gâtlej. În apropiere se deschiseseră muguri-de-stâncă, cu lujerii întinzându-li-se ca să-i soarbă sângele. Între om şi animalul vânat exista o legătură şi, după uciderea unei creaturi atât de măreţe precum demonul, Dalinar se simţea întotdeauna cuprins de o melancolie stranie.

Cele mai multe inimi-nestemată erau culese cu totul altfel decât cea din ziua aceea. Într-un anumit moment al bizarului lor ciclu de viaţă, demonii spărturilor se străduiau s-ajungă în vestul Câmpiilor Sfărâmate, unde platourile erau mai late. Se urcau deasupra şi-şi formau o pupă de piatră, rămânând în aşteptarea unei mari furtuni.

În tot acest timp, erau vulnerabili. Nu trebuia decât s-ajungi pe platoul unde aşteptau, să spargi pupa cu ciocane de lemn sau cu o Cristalsabie şi apoi să tai inima-nestemată. O muncă uşoară, care-ţi aducea o avere. Şi animalele apăreau frecvent, adesea de mai multe ori în aceeaşi săptămână, atâta timp când vremea nu se răcea prea tare.

Dalinar se uită la leşul voluminos. Spreni mărunţi şi aproape invizibili pluteau în jur, dispărând în aer. Semănau cu nişte limbi de fum înălţate dintr-o lumânare abia stinsă. Nimeni nu ştia ce soi de spreni erau; nu-i vedeai decât în jurul carapacelor-mari proaspăt ucise.

Clătină din cap. Inimile-nestemată schimbaseră felul în care era purtat războiul. Şi parshendii le voiau, îndeajuns de mult ca să se extindă. Avea rost să lupţi cu ei pentru marile carapace, fiindcă, spre deosebire de alethi, nu-şi puteau înlocui soldaţii căzuţi. Aşa că lupta pentru

dobândirea carapacelor-mari nu numai că era profitabilă, dar reprezenta şi o tactică foarte bună de extindere a asediului.

Fiindcă se apropia înserarea, Dalinar putea să vadă lumini licărind pe întinderea câmpiilor. Luminile turnurilor în care se stătea de veghe, în căutarea unor demoni ai spărturilor care se pregăteau să devină pupe. Stăteau de pază şi noaptea, cu toate că demonii spărturilor apăreau rareori după lăsarea serii. Cercetaşii foloseau prăjini pentru a sări peste spărturi, ajungând foarte uşor de pe un platou pe altul fără poduri. Odată ce vedeau un demon şi dădeau alarma, totul devenea o cursă – alethi contra parshendi. Pune stăpânire pe un platou şi păstrează-l destul de mult ca să iei inima-nestemată, atacă duşmanul dacă a ajuns acolo înaintea ta.

Toţi înalţii prinţi voiau inimile-nestemată. Plata şi hrana soldaţilor erau costisitoare, însă o singură inimă-nestemată acoperea toate cheltuielile pe mai multe luni. În plus, cu cât gemele folosite de Animmozi erau mai mari, cu atât era mai puţin probabil ca acestea să se sfărâme. Marile inimi-nestemată aveau un potenţial aproape nelimitat. Aşa că înalţii prinţi se luau la întrecere. Primul care ajungea lângă pupă se lupta cu parshendii pentru inima-nestemată.

Ar fi putut face cu schimbul, dar aşa ceva nu se potrivea cu modul de viaţă alethi. Pentru ei, competiţia era dogmă. După cum spuneau învăţăturile vorinismului, cei mai buni luptători aveau privilegiul sacru de a li se alătura după moarte Heralzilor şi de a lupta pentru recucerirea Palatelor Împăcării de la Pustiitori. Înalţii Prinţi erau aliaţi şi rivali deopotrivă. Să renunţi la o inimă-nestemată în favoarea altcuiva… ei bine, asta părea o greşeală. Era de preferat o competiţie. Prin urmare, ceea ce fusese război se preschimbase în sport. Un sport letal – dar astea erau

cele mai bune.

Dalinar plecă de lângă demonul căzut. Înţelegea fiecare pas al transformării petrecute în ultimii şase ani. Ba chiar îi şi grăbise pe unii dintre ei. Şi abia acum îşi făcea griji cu adevărat. *Izbuteau* să împuţineze tot mai mult forţele parshendilor, dar aproape că-şi dăduseră uitării ţelul iniţial, răzbunarea morţii lui Gavilar. Alethii trândăveau, se jucau şi apoi stăteau degeaba.

Chiar dacă uciseseră o mulţime de parshendi – un sfert din câţi se presupunea că fuseseră la început – totul se prelungea pur şi simplu prea mult. Asediul dura de şase ani şi ar fi putut, cu uşurinţă, să mai dureze încă şase. Asta îl neliniştea. Era clar că parshendii se aşteptaseră să fie asediaţi acolo. Îşi pregătiseră depozite cu provizii şi erau gata să-şi mute întreaga populaţie pe Câmpiile Sfărâmate, unde puteau folosi toate acele sute de spărturi şi platouri uitate de Heralzi ca pe nişte şanţuri de apărare şi fortificaţii.

Elhokar trimisese soli, cerând să i se spună de ce îi uciseseră parshendii tatăl. Ei nu-i dăduseră niciodată vreun răspuns. Recunoscuseră că erau autorii asasinatului, dar nu oferiseră nicio explicaţie. Şi, în ultima vreme, Dalinar părea să fie singurul care-şi mai punea întrebarea asta.

Dalinar se uită într-o parte: însoţitorii lui Elhokar se retrăseseră în cort, unde savurau vinul şi răcoritoarele. Cu o deschidere laterală imensă, cortul era vopsit în violet şi galben, iar adierea blândă a vântului îi unduia pânza. Furtunoveghetorii spuneau că în noaptea aceea era puţin probabil să mai vină încă o mare furtună. Dea Atotputernicul să fie armata întoarsă înapoi, în tabără, dacă avea să se dezlănţuie într-adevăr!

Marile furtuni. Viziuni.

„Uneşte-i…”

Oare credea într-adevăr în ceea ce văzuse? Chiar era convins că îi vorbise Atotputernicul însuşi? Lui, lui Dalinar Kholin, Ghimpele Negru, un războinic înspăimântător?

„Uneşte-i…”

Din cort ieşi Sadeas, înaintând în noapte. Îşi scosese coiful, lăsându-şi la vedere părul negru şi des care i se revărsa în bucle pe umeri. Arăta impozant în armură; cu siguranţă mult mai bine decât dacă ar fi purtat unul dintre costumele ridicole din dantelă şi mătase care erau acum la modă.

Întâlni privirea lui Dalinar şi dădu scurt din cap. „Rolul meu s-a încheiat”, spunea gestul. Se mai plimbă o vreme, apoi intră iar în cort.

Da. Sadeas îi amintise de ce fusese invitat Vamah la vânătoare. Dalinar trebuia să-l caute. Se îndreptă spre cort. Adolin şi Renarin stăteau la pândă, în apropierea regelui. Oare flăcăul îşi dăduse raportul? Adolin părea să încerce – iarăşi – să tragă cu urechea la discuţia dintre Sadeas şi Elhokar. Iar Dalinar ştia că în privinţa asta trebuia făcut ceva; poate că rivalitatea personală dintre băiat şi Sadeas o fi fost de înţeles, dar era dăunătoare.

Sadeas stătea de vorbă cu regele. Dalinar încercă s-ajungă la Vamah – celălalt înalt prinţ se afla în partea din spate a cortului – dar Elhokar îl întrerupse.

— Dalinar, vino aici, zise el. Sadeas îmi spune că el a dobândit trei inimi-nestemată numai în ultimele câteva săptămâni!

— Le-a dobândit, într-adevăr, spuse Dalinar, apropiindu-se.

— Tu câte-ai dobândit?

— Cu tot cu cea de astăzi?

— Nu, răspunse regele. Înainte de asta.

— Niciuna, Maiestate, recunoscu Dalinar.

— Podurile lui Sadeas explică totul, spuse Elhokar. Dau rezultate mai bune decât ale tale.

— Poate că n-oi fi câştigat nimic în ultimele săptămâni, ripostă Dalinar băţos, dar armata mea a câştigat în trecut destule bătălii.

„Şi, dinspre partea mea, toate inimile-nestemată se pot duce-n focul Iadului!”

— Poate, zise Elhokar, dar ce-ai făcut în ultima vreme?

— Am fost ocupat cu alte lucruri importante.

Sadeas ridică o sprânceană.

— Mai importante decât războiul? Mai importante decât răzbunarea? E cu putinţă? Sau îţi cauţi pur şi simplu scuze?

Dalinar îi azvârli celuilalt înalt prinţ o privire plină de subînţelesuri. Sadeas se mulţumi să ridice din umeri. Erau aliaţi, dar *nu* erau prieteni. Nu mai erau.

— Ar trebui să foloseşti poduri ca ale lui, spuse Elhokar.

— Maiestate, podurile lui irosesc multe vieţi, răspunse Dalinar.

— Dar sunt şi foarte rapide, spuse calm Sadeas. E o prostie să te bazezi pe poduri cu roţi, Dalinar. Pe suprafaţa acestor platouri sunt greoaie şi lente.

— Legile Războinicilor spun că un general nu-i poate cere nimănui lucruri pe care nu le-ar face el însuşi. Aşa că spune-mi, Sadeas, tu ai alerga în faţa podurilor pe care le foloseşti?

— Eu nu mănânc nici terci de ovăz, răspunse sec Sadeas, şi nici nu sap şanţuri.

— Dar ai putea, dacă ar fi necesar, ripostă Dalinar. Podurile sunt altfel. Părinte al Furtunii, nu-i laşi nici măcar să folosească armuri şi scuturi! Tu ai intra în luptă fără armura ta?

— Podarii au un rol foarte important, se răsti Sadeas. Abat atenţia parshendilor, care-şi ţintesc săgeţile spre ei, nu spre oşteni. La început le-am dat scuturi. Şi ştii ce s-a-ntâmplat? Parshendii nu le-au dat nicio atenţie şi şi-au trimis rafalele de săgeţi spre soldaţii mei şi spre cai. Am descoperit că, dublând numărul podurilor la fiecare alergare şi având grijă ca ei să fie foarte uşori – fără armuri şi scuturi care să-i îngreuneze –, podarii fac treabă mult mai bună. Înţelegi, Dalinar? Pe parshendi îi atrag prea mult podarii fără apărare ca să mai tragă în altcineva! Da, pierd câteva echipe de podari la fiecare atac, dar rareori sunt atât de mulţi încât lucrul ăsta să ne ţină în loc. Parshendii continuă pur şi simplu să tragă în ei – presupun că, dintr-un motiv oarecare, îşi închipuie că uciderea podarilor ne face rău. Ca şi cum un om neînarmat, care cară un pod, ar avea pentru oaste o valoare tot atât de mare ca un cavaler călare, purtând Armură.

Sadeas clătină din cap, amuzat de idee.

Dalinar se încruntă. „Frate, trebuie să găseşti cele mai importante cuvinte pe care le poate rosti un bărbat…”, scrisese Gavilar. Era un citat din textul antic intitulat *Calea regilor.* El ar fi dezaprobat cu tărie ceea ce sugera Sadeas.

— Oricum, continuă acesta, nu poţi susţine că metoda mea n-a fost eficientă, asta e clar.

— Uneori, zise Dalinar, trofeul nu merită preţul plătit. Căile prin care ajungem la victorie sunt uneori tot atât de importante ca victoria însăşi.

Sadeas îl privi, nevenindu-i să creadă ce auzise. Până şi Adolin şi Renarin – care veniseră mai aproape – păreau şocaţi de spusele lui. Atitudinea aceea contrazicea spiritul alethi.

Cu viziunile care i se învârtejeau în ultima vreme prin

minte, alături de cuvintele din acea carte, Dalinar nu prea se simţea în spiritul alethi.

— Trofeul merită *orice* preţ, Luminlord Dalinar, sublinie Sadeas. Ca să câştigi concursul, merită să faci orice efort şi orice cheltuială.

— Ăsta e un război, zise Dalinar. Nu e o întrecere.

— Totul e o întrecere, îl contrazise Sadeas, fluturându-şi mâna. Orice înţelegere încheiată între doi oameni e o întrecere pe care unul o câştigă şi celălalt o pierde. Iar unii pierd într-un mod cu adevărat spectaculos.

— Tatăl meu e unul dintre cei mai faimoşi luptători din Alethkar! interveni Adolin, pe un ton răstit.

Regele îl privi ridicându-şi o sprânceană, dar nu se amestecă în discuţie.

— Ai văzut ce-a făcut adineauri, în timp ce tu, Sadeas, stăteai ascuns în cort, cu arcul tău. Tata a oprit demonul. Eşti un la…

— Adolin! îl mustră Dalinar.

Lucrurile merseseră prea departe.

— Stăpâneşte-te.

Tânărul îşi încleştă fălcile, cu mâna întinsă într-o parte, ca şi cum ar fi fost nerăbdător să-şi cheme sabia. Renarin făcu un pas înainte şi îi puse mâna pe braţ cu blândeţe. El se dădu înapoi, fără tragere de inimă.

Sadeas se întoarse spre Dalinar, cu zâmbetul unui atotcunoscător.

— Un fiu care abia se poate controla şi unul care nu-i bun de nimic. Asta laşi lumii moştenire, bătrânul meu prieten?

— Eu sunt mândru de amândoi, Sadeas, orice ai crede.

— Pe cel năvalnic pot să-l înţeleg, continuă Sadeas. Şi tu ai fost cândva la fel de violent. Dar celălalt? Ai văzut cum a alergat azi pe câmpul de luptă. Nici măcar nu şi-a amintit

să-şi scoată sabia sau arcul! E un neisprăvit!

Renarin roşi şi-şi lăsă ochii în jos. Adolin îşi ridică dintr-odată capul. Mâna i se întinse din nou într-o parte şi făcu un pas către Sadeas.

— Adolin! spuse Dalinar. De asta mă ocup eu!

Tânărul se uită la el, cu ochii albaştri plini de furie, dar nu-şi chemă Sabia.

Dalinar îşi îndreptă atenţia spre Sadeas, vorbindu-i foarte calm şi apăsat:

— Sadeas, sunt sigur că adineauri nu te-am auzit spunând deschis, în faţa regelui, că fiul meu e un *neisprăvit.* Sunt sigur că nu puteai spune asta, fiindcă o astfel de insultă m-ar fi *obligat* să-mi chem Sabia şi să-ţi vreau sângele. Să fac praf Pactul Răzbunării. Să-i pun pe doi dintre cei mai importanţi aliaţi ai regelui să se omoare unul pe altul. Sunt sigur că nu puteai fi atât de nesăbuit. Sunt sigur că n-am auzit bine.

Totul încremeni. Sadeas ezită. Nu dădu înapoi; susţinu privirea lui Dalinar. Dar şovăi.

— Probabil, spuse el cu glas scăzut, că nu mi-ai auzit bine cuvintele. Nu ţi-aş insulta fiul. N-ar fi înţelept din partea mea.

În timp ce se fixau cu privirea, între ei se stabili o înţelegere, iar Dalinar dădu din cap. Sadeas făcu acelaşi lucru – un gest scurt. N-aveau de gând să lase ura pe care şi-o purtau să devină un pericol pentru rege. Înţepăturile răutăcioase erau una, iar ofensele care duceau la duel – cu totul altceva. Nu puteau risca să ajungă la asta.

— Bun, spuse Elhokar.

Le îngăduia înalţilor săi prinţi să se certe şi să se lupte pentru o poziţie privilegiată şi pentru influenţă. Considera că erau, cu toţii, destul de puternici pentru asta şi se înşela de foarte puţine ori; era metoda obişnuită de guvernare.

Iar Dalinar îşi dădea seama c-o aproba din ce în ce mai puţin.

„Uneşte-i…”

— Cred că putem trece mai departe, continuă Elhokar.

Adolin părea nemulţumit, de parcă ar fi sperat într-adevăr că Dalinar avea să-şi cheme Sabia ca să-l înfrunte pe Sadeas. Şi lui Dalinar îi fierbea sângele, Fiorul luptei îl ispitea, dar îl izgoni. Nu. Nu acolo. Nu atunci. Nu atâta timp cât Elhokar avea nevoie de ei.

— Ar fi cu putinţă, Maiestate, zise Sadeas. Deşi mă îndoiesc că această discuţie dintre mine şi Dalinar se poate încheia vreodată. Cel puţin nu înainte de a învăţa să se poarte din nou ca un bărbat.

— Am spus că e de-ajuns, Sadeas, repetă Elhokar.

— De-ajuns, spui? interveni o nouă voce. Cred c-un singur cuvânt de-al lui Sadeas e „de-ajuns” pentru toată lumea.

Cuget îşi făcu loc prin grupul de curteni, cu un pocal de vin într-o mână şi cu sabia de argint la şold.

— Cuget! exclamă regele. Când ai ajuns aici?

— Am ajuns grupul din urmă chiar înainte de luptă, Maiestate, răspunse Cuget cu o plecăciune. Voiam să-ţi vorbesc, dar demonul ăla a ajuns la tine înaintea mea. Am auzit că aţi purtat o discuţie ceva mai aprinsă.

— Atunci înseamnă c-ai sosit acum câteva ore! Ce-ai făcut în tot timpul ăsta? Cum de nu te-am zărit?

— Am fost nevoit să mă ocup de… nişte lucruri, răspunse Cuget. Dar n-am putut să lipsesc de la locul vânătorii. N-am vrut să-mi simţi lipsa.

— Până acum m-am descurcat bine.

— Totuşi, erai tot fără cuget, sublinie Cuget.

Dalinar îl studie pe omul în negru. Nu ştia ce se creadă despre el. *Era* inteligent. Dar îşi dezvăluia totuşi cu prea

multă libertate gândurile, aşa cum o demonstrase mai devreme, cu Renarin. Acel Mucalit avea un aer straniu, căruia Dalinar nu izbutea să-i găsească locul potrivit.

— Luminlord Sadeas, continuă Cuget, sorbind din vin. Îmi pare cumplit de rău că te văd aici.

— Credeam că eşti încântat, răspunse sec Sadeas. S-ar părea că-ţi ofer întotdeauna un prilej excelent de distracţie.

— Din nefericire, e adevărat, răspunse Cuget.

— Din nefericire?

— Da. Vezi tu, Sadeas, cu tine totul e prea simplu. Un servitor tinerel, needucat, sărac cu duhul şi mahmur te-ar putea lua în râs cu uşurinţă. Aşa că nu sunt deloc nevoit să mă străduiesc şi însăşi natura ta îşi bate joc de bătaia mea de joc. Şi aşa se face că prostia ta absolută lasă impresia că eu nu-s bun de nimic.

— Elhokar, serios vorbind, zise Sadeas, chiar trebuie să suportăm… creatura asta?

— Mie-mi place, zise zâmbind regele. Mă face să râd.

— Pe cheltuiala celor care-ţi sunt loiali.

— Cheltuială? îl întrerupse Cuget. Nu te-am văzut niciodată socotindu-ţi sferele ca să mă plăteşti. Însă te rog să nu te oferi acum. Nu-ţi pot lua banii, când ştiu cât de mulţi mai trebuie să dai ca să capeţi ceea ce vrei.

Sadeas roşi, dar izbuti să se stăpânească.

— O glumă cu târfe, Cuget? Numai de-atât eşti în stare?

Cuget ridică din umeri.

— Eu, Luminlord Sadeas, atrag atenţia asupra adevărului, ori de câte ori îl descopăr. Fiecare om are un rol. Al meu e să-mpart insulte la un pahar. Iar al tău, să-mparţi bani în lupanar.

Sadeas înlemni, apoi se împurpură la faţă.

— Eşti tâmpit.

— Dacă e tâmpit Cugetul, atunci omul a ajuns într-o stare jalnică. O să-ţi dau o şansă, Sadeas. Dacă poţi să-mi spui ceva în care să nu găsesc nimic ridicol, te las în pace tot restul săptămânii.

— Păi, mă gândesc că nu e greu deloc.

— Şi totuşi ai dat greş, zise oftând Cuget. Pentru c-ai spus „mă gândesc” şi nu-mi pot imagina nimic mai ridicol decât ideea că *tu* ai fi în stare de aşa ceva. Şi tu, tinere Prinţ Renarin? Tatăl tău vrea să te las şi pe tine în pace. Tu eşti în stare să spui ceva care nu e ridicol?

Toate capetele se întoarseră spre Renarin, care stătea chiar în spatele fratelui său. El şovăi şi făcu ochii mari văzând că i se dădea atâta atenţie. Dalinar se crispă.

— Ceva care nu e ridicol, zise tânărul, rostind cuvintele pe îndelete.

Cuget râse.

— Da, cred că asta mă mulţumeşte. Foarte ingenios. Dacă Luminlordul Sadeas îşi pierde până la urmă cumpătul şi mă ucide, ai putea fi Mucalitul Regelui în locul meu. S-ar părea că ai mintea potrivită pentru aşa ceva.

Renarin se simţi cuprins de mândrie, ceea ce păru să-l supere încă şi mai tare pe Sadeas. Dalinar îi aruncă o privire; mâna înaltului prinţ se dusese către sabie. Nu era o Cristalsabie, fiindcă nu avea una. Dar purta o sabie de-a ochi-luminoşilor. Una cât se poate de periculoasă; Dalinar luptase alături de el în multe rânduri, ştiind că era un spadasin excelent.

Cuget făcu un pas înainte.

— Ei, ce zici, Sadeas? îl întrebă cu glas scăzut. Îi faci Alethkarului o favoare, scăpându-l de noi amândoi?

Pe Mucalitul Regelui puteai să-l omori fără să-ncalci nicio lege. Dar făcând-o, Sadeas şi-ar fi pierdut titlul şi pământurile. Mulţi erau de părere că nu merita s-o faci în

văzul tuturor. Însă, dacă puteai să-l asasinezi fără să afle nimeni cine-i luase viaţa, era cu totul altceva.

Sadeas îşi luă mâna de pe mânerul sabiei, apoi dădu scurt din cap către rege şi se îndepărtă cu paşi mari.

— Cuget, zise Elhokar, Sadeas se bucură de favorurile mele. Nu e cazul să-l chinuieşti astfel.

— Nu sunt de acord, îl contrazise Cuget. Favorurile regelui pot fi un chin destul de mare pentru mai toţi oamenii, dar nu şi pentru el.

Regele oftă şi se uită la Dalinar.

— Ar trebui să mă duc să-l împac pe Sadeas. Însă voiam totuşi să te-ntreb ceva. Ai făcut cercetările pe care te-am rugat să le faci?

Dalinar clătină din cap.

— M-am ocupat de nevoile armatei. Dar aş putea să le fac acum, Maiestate.

Regele încuviinţă dând din cap, apoi se grăbi să plece după Sadeas.

— Despre ce e vorba, tată? întrebă Adolin. Despre oamenii pe care-i crede spioni?

— Nu. E ceva nou. O să-ţi arăt în curând, răspunse Dalinar.

Şi se uită la Cuget. Cu ochii la Sadeas, bărbatul în negru îşi pocnea, rând pe rând, încheieturile degetelor, părând pierdut în gânduri. Văzu că Dalinar îl privea şi îi făcu cu ochiul, apoi se îndepărtă.

— Omul ăsta-mi place, repetă Adolin.

— Aş putea fi convins să am aceeaşi părere, zise Dalinar, frecându-şi bărbia. Apoi adăugă: Renarin, du-te să ceri un raport despre răniţi. Adolin, tu vino cu mine. Trebuie să fac cercetările despre care vorbea regele.

Cei doi tineri părură nedumeriţi, dar îi dădură ascultare. Dalinar începu să traverseze platoul, către locul unde

zăcea leşul demonului.

„Ia să vedem, nepoate, ce ne-au adus de data asta temerile tale”, se gândi.

Adolin răsuci în mână cureaua lungă din piele. Lată de aproape o palmă şi groasă de un deget, avea un capăt zdrenţuit. Era chinga şeii regelui, cea care trecea pe sub burta calului. Se rupsese brusc în timpul luptei, aruncând jos şaua, cu călăreţ cu tot.

— Ce părere ai? întrebă Dalinar.

— Nu ştiu, răspunse Adolin. Nu pare chiar atât de uzată, dar cred că e, altminteri n-ar fi pocnit, nu?

Dalinar luă chinga înapoi, părând dus pe gânduri. Soldaţii încă nu se întorseseră cu echipa de podari, deşi cerul se întuneca.

— Tată, de ce-a vrut Elhokar să ne uităm la chinga asta? întrebă Adolin. Vrea să pedepsim grăjdarii fiindcă nu s-au ocupat de şaua lui aşa cum se cuvine? E…

Înţelegând brusc şovăielile tatălui său, Adolin tăcu.

— Regele crede c-a tăiat-o cineva, nu?

Dalinar dădu din cap, răsucind cureaua între degetele lui înmănuşate, iar Adolin îşi dădu seama că se gândea la asta. O chingă se putea uza atât de mult încât să se sfâşie, mai ales sub greutatea unui bărbat în Cristalarmură. Se rupsese exact acolo unde era prinsă de şa, într-un loc pe care grăjdarii l-ar fi putut trece lesne cu vederea. Era cea mai logică explicaţie. Dar, dacă priveai lucrurile dintr-un punct de vedere mai puţin raţional, ai fi putut crede că era vorba de o mârşăvie.

— Tată, spuse Adolin, el e din ce în ce mai paranoic. Ştii că e.

Dalinar nu răspunse.

— I se pare că orice umbră e un asasin, continuă Adolin.

Chingile se rup. Nu-nseamnă c-a încercat cineva să-l omoare.

— Dacă regele îşi face griji, zise Dalinar, trebuie să facem cercetări. Ruptura e mai netedă într-o parte, ca şi cum ar fi fost despicată, ca să se sfâşie când ar fi fost întinsă.

Adolin se încruntă. Nu observase asta.

— Poate. Dar gândeşte-te, tată. De ce să-i fi tăiat cineva chinga? O cădere de pe cal nu-i poate face niciun rău unui om în Cristalarmură. Dac-a fost o încercare de asasinat, atunci a fost una prostească.

— Dac-a fost o încercare de asasinat, chiar şi una prostească, atunci trebuie să ne ocupăm de asta. S-a întâmplat sub supravegherea noastră, iar calul lui a fost adus de unul dintre grăjdarii noştri. Va trebui să facem cercetări.

Adolin gemu, scăpând astfel de o parte din frustrare.

— Ceilalţi deja şoptesc c-am devenit gărzi de corp şi animale de casă ale regelui. Ce vor spune când vor afla că luăm în seamă toate spaimele lui paranoice, oricât de lipsite de raţiune ar fi?

— Nu m-am sinchisit niciodată de ceea ce spun ei.

— Ne petrecem tot timpul ocupându-ne de lucruri de rutină, în timp ce alţii câştigă avere şi glorie. Ieşim rar la asalt pe platouri, fiindcă suntem ocupaţi cu rezolvarea unor probleme ca *asta!* Trebuie să mergem la luptă dacă vrem să-l ajungem din urmă pe Sadeas!

Dalinar se uită la el, încruntându-se din ce în ce mai tare, iar Adolin îşi înghiţi următoarea răbufnire.

— Văd că nu mai vorbim despre chinga ruptă, zise Dalinar.

— Îmi… îmi pare rău. M-am repezit să-mi dau drumul la gură.

— Poate. Dar, pe de altă parte, poate c-ai spus ce trebuia s-aud. Am observat că n-ai fost prea încântat mai înainte, când nu te-am lăsat să-l provoci pe Sadeas.

— Ştiu că şi tu îl urăşti, tată.

— Nu ştii chiar atât de multe cum crezi, zise Dalinar. O să facem ceva în privinţa asta peste câteva clipe. Deocamdată, pot să jur că… această chingă arată *într-adevăr* ca şi cum ar fi fost tăiată. Probabil că ne scapă ceva. Povestea asta ar putea face parte din ceva mai amplu, care n-a mers cum se dorea.

Adolin şovăi. Părea mult prea complicat, dar dacă existau oameni cărora să le placă să-şi complice peste măsură urzelile, atunci aceştia erau ochi-luminioşii alethi.

— Crezi că e posibil să fi-ncercat ceva unul dintre înalţii prinţi?

— Este, răspunse Dalinar. Dar nu cred că vreunul dintre ei vrea să-l omoare. Atâta timp cât domneşte el, pot purta războiul ăsta după bunul lor plac, rotunjindu-şi pungile. Elhokar nu le cere nimic. Le place să le fie el rege.

— Unii pot râvni tronul numai ca să iasă-n faţă.

— Adevărat. După ce ne-ntoarcem în tabără, vezi dacă în ultimul timp s-a mai umflat vreunul în pene. Vezi dacă Roion mai e supărat din cauza insultelor pe care i le-a aruncat Mucalitul la ospăţul de săptămâna trecută şi pune-o pe Talata să se uite prin hârtiile întocmite de Înaltul Prinţ Bethab când i-a oferit regelui dreptul de a-i folosi chullii. Mai demult, în hârtii de felul ăsta a încercat să strecoare formulări care l-ar fi ajutat să pretindă că are drept la succesiune. De când a plecat mătuşa ta Navani, a prins curaj.

Adolin dădu din cap.

— Vezi dacă poţi reface, în sens invers, povestea acestei chingi, continuă tatăl lui. Pune un curelar s-o cerceteze şi

să-ţi spună ce părere are despre ruptură. Întreabă-i pe grăjdari dac-au observat ceva neobişnuit şi vezi dacă în ultima vreme a primit vreunul neobişnuit de multe sfere, adăugă Dalinar, apoi şovăi. Şi dublează numărul celor din garda regelui.

Adolin se întoarse s-arunce o privire spre cort. Sadeas tocmai ieşea, agale. Tânărul îşi miji ochii.

— Crezi că…

— Nu, îl întrerupse Dalinar.

— Sadeas e alunecos ca un ţipar.

— Fiule, *trebuie* să scapi de ideile astea fixe în privinţa lui. Îl place pe Elhokar, ceea ce nu se poate spune despre mulţi alţii. E unul dintre puţinii oameni în care am încredere că l-ar putea apăra pe rege.

— Eu, tată, pot să-ţi spun că n-aş face-o.

Dalinar amuţi pentru o clipă.

— Vino cu mine.

Îi întinse chinga ruptă şi se îndreptă spre cort.

— Vreau să-ţi arăt ceva în privinţa lui Sadeas.

Adolin îl urmă, resemnat. Trecură de cortul scăldat în lumină. Înăuntru, bărbaţi cu ochi-întunecaţi le serveau curtenilor mâncare şi băutură, în vreme ce femeile scriau mesaje şi relatări ale luptei. Ochi-luminoşii discutau entuziasmaţi, complimentându-l pe rege pentru curajul său cu o abundenţă de cuvinte. Bărbaţii purtau culori întunecate, masculine: maro, albastru şi verde-închis, plus o nuanţă închisă de cărămiziu.

Dalinar se apropie de Înaltul Prinţ Vamah, care stătea afară, în mijlocul unui grup de ochi-luminoşi, cu toţii curteni de-ai săi. Era îmbrăcat într-o haină maronie elegantă şi lungă, cu despicături prin care i se vedea căptuşeala de mătase galbenă, lucioasă. Deşi la modă, hainele nu erau nicidecum atât de ostentative încât să aibă

mătasea la suprafaţă. Lui Adolin îi plăceau.

Vamah era un bărbat chel, cu faţa rotundă. Puţinul păr care-i mai rămăsese era tuns scurt şi stătea ridicat drept în sus, iar ochii îi erau de un cenuşiu-deschis. Avea obiceiul să-şi mijească ochii, şi o făcu imediat ce-i văzu pe Dalinar şi Adolin apropiindu-se.

„Despre ce-o fi vorba?” se întrebă Adolin.

— Luminlordul meu, îi spuse Dalinar lui Vamah. Am venit să m-asigur că ţi s-a oferit tot confortul.

— M-aş simţi mult mai confortabil dacă ne-am afla pe drumul de întoarcere.

Vamah se uită urât la soarele care apunea, parcă învinuindu-l de vreo faptă nepermisă. De obicei nu era în toane atât de rele.

— Sunt sigur că oamenii mei aleargă cât pot de repede, zise Dalinar.

— N-ar fi fost nici pe departe atât de târziu dacă nu ne-ai fi încetinit atât de mult când am venit încoace, se plânse Vamah.

— Îmi place să fiu prudent, răspunse Dalinar. Şi, apropo de prudenţă, chiar aveam de gând să-ţi vorbesc despre ceva anume. Poţi discuta o clipă cu mine şi cu fiul meu, fără martori?

Vamah se încruntă, dar se lăsă condus la o oarecare distanţă de curtenii lui. Adolin îi urmă pe ce doi bărbaţi mai vârstnici, din ce în ce mai nedumerit.

— Animalul a fost mare, îi spuse Dalinar lui Vamah, arătând către monstrul ucis. Cel mai mare pe care l-am văzut vreodată.

— Aşa cred.

— Am auzit că ai fost victorios la ultimele atacuri de platouri şi ai ucis tu însuţi câţiva demoni ai spărturilor care se transformau în pupe. Trebuie să te felicit.

Vamah ridică din umeri.
— Gemele câştigate de noi au fost mici. Nici pe departe cât inima-nestemată dobândită azi de Elhokar.
— O inimă-nestemată mică e mai bună decât niciuna, spuse politicos Dalinar. Am auzit că ai de gând să-ţi consolidezi zidurile taberei tale de război.
— Hmm? Da. Vreau să umplu câteva goluri, să îmbunătăţesc fortificaţiile.
— O să am grijă să-i spun Maiestăţii Sale că vrei să capeţi mai mult timp pentru întrebuinţarea Animmozilor.
Vamah se-ntoarse spre el, încruntându-se.
— Animmozi?
— Pentru lemn de construcţie. Doar n-ai de gând să umpli golurile fără să foloseşti schele de lemn? Aici, pe platourile astea îndepărtate, e un adevărat noroc c-avem Animmozi care să ne ofere materiale cum e lemnul, nu crezi?
— Ăă, da, răspunse Vamah, posomorându-se mai tare.
Adolin îşi luă ochii de la el şi-şi privi tatăl. Discuţia avea un subînţeles. Dalinar nu vorbea numai de lemnul pentru ziduri – armatele tuturor înalţilor prinţi erau hrănite cu ajutorul Animmozilor.
— Regele se dovedeşte foarte generos când e vorba de întrebuinţarea Animmozilor, adăugă Dalinar. Nu crezi, Vamah?
— Am înţeles unde baţi, Dalinar, răspunse acesta sec. Nu e nevoie să-mi vâri treaba asta sub nas ca să pricep.
— Eu, Luminlordul meu, n-am fost niciodată renumit pentru subtilitate, zise Dalinar. Doar pentru eficienţă.
Se îndepărtă, fluturându-şi mâna ca să-i ceară lui Adolin să-l urmeze. Tânărul îi dădu ascultare, privind peste umăr către celălalt înalt prinţ.
— Se plânge în gura mare de preţurile pe care i le cere

Elhokar pentru întrebuinţarea Animmozilor, spuse încet Dalinar.

Era vorba de principala modalitate pe care Elhokar o folosea pentru a le impune înalţilor săi prinţi plata unor dări. Regele însuşi nu se lupta pentru inimi-nestemată şi nu le dobândea decât cu ocazia vânătorilor. Aşa cum se cuvenea, se ferea să ia el însuşi parte la război.

— Şi…? întrebă Adolin.

— Şi i-am amintit cât de mult se bizuie pe rege.

— Presupun că e important. Dar ce legătură are cu Sadeas?

Dalinar nu-i răspunse. Continuă să meargă de-a curmezişul platoului şi se urcă pe buza spărturii. Adolin i se alătură şi rămase în aşteptare. Câteva clipe mai târziu, cineva se apropie, venind din spatele lor, în zăngănitul unei Cristalarmuri, şi Sadeas se urcă lângă Dalinar. Adolin îl privi cu ochi mijiţi, iar Sadeas îşi ridică o sprânceană, dar nu spuse nimic despre prezenţa tânărului.

— Dalinar, zise celălalt înalt prinţ, privind în depărtare, peste întinderea platourilor.

— Sadeas.

Vocea lui Dalinar era stăpânită şi tăioasă.

— Ai vorbit cu Vamah?

— Da. Dar şi-a dat seama ce urmăresc.

— Bineînţeles că şi-a dat, zise Sadeas, în glasul căruia se simţea un oarecare amuzament. Nici nu mă aşteptam la altceva.

— I-ai spus c-o să-i ceri mai mulţi bani pentru lemn?

Sadeas stăpânea cea mai mare pădure din ţinut.

— C-o să-i dublez preţul.

Adolin se uită peste umăr. Vamah îi urmărea pe toţi trei cu privirea, cu o expresie mai înverşunată decât o mare furtună şi cu furiospreni înălţându-se agitaţi de pe

pământul dimprejur, ca nişte bălţi mici de sânge bolborosind. Dalinar şi Sadeas îi trimiseseră, împreună, un mesaj foarte clar. „Păi... probabil că de-asta l-au invitat la vânătoare”, îşi dădu seama Adolin. „Ca să-l poată manevra.”

— O să meargă? întrebă Dalinar.

— Sunt sigur că da, răspunse Sadeas. Vamah e un tip suficient de înţelegător, când e îmboldit – o să-şi dea seama că e mai bine să-ntrebuinţeze un Animmod decât să cheltuiască o avere ca să-şi aducă lemn din Alethkar.

— Poate c-ar trebui să-i spunem regelui despre astfel de lucruri, zise Dalinar aruncând o privire spre Elhokar, care stătea în cort, fără să ştie ce se petrecea.

Sadeas oftă.

— Am încercat. Mintea lui nu e făcută pentru aşa ceva. Lasă băiatul cu preocupările lui, Dalinar. Cu măreţul ideal al dreptăţii, spre care se-ndreaptă călărind cu sabia scoasă împotriva duşmanilor tatălui său.

— În ultima vreme pare preocupat nu atât de parshendi, cât de asasinii care se-ascund în noapte, zise Dalinar. Paranoia băiatului mă îngrijorează. Nu ştiu de unde i se trage.

Sadeas râse.

— Dalinar, vorbeşti *serios?*

— Eu vorbesc întotdeauna serios.

— Ştiu, ştiu. Dar îţi poţi da cu siguranţă seama de unde vine paranoia băiatului.

— De la felul în care i-a fost ucis tatăl?

— De la felul în care-l tratează unchiul lui! O mie de străjeri? Opriri pe fiecare platou, până se conving soldaţii că următorul loc e „sigur”? Chiar aşa, Dalinar?

— Îmi place să fiu prudent.

— Unii ar spune că eşti paranoic.

— Legile Războinicilor…

— Legile Războinicilor sunt o adunătură de absurdităţi idealizate, scrise de poeţi ca să descrie modul în care credeau ei c-ar fi trebuit să meargă lucrurile, spuse Sadeas.

— Gavilar credea în ele.

— Şi uite cum a sfârşit.

— Şi tu unde erai, Sadeas, când se lupta pentru viaţa lui?

Ochii celuilalt înalt prinţ se îngustară.

— Prin urmare, începem iar să despicăm firul în patru? Ca doi foşti amanţi care se-ntâlnesc pe neaşteptate la un ospăţ?

Tatăl lui Adolin nu răspunse, iar el îşi puse din nou întrebări legate de relaţia dintre Dalinar şi Sadeas. Înţepăturile răutăcioase pe care şi le adresau erau sincere; şi era de ajuns să-i priveşti în ochii ca să-ţi dai seama că se suportau cu greu unul pe altul.

Totuşi erau împreună acolo şi, după toate aparenţele, plănuiau şi transformau în faptă manipularea unui alt înalt prinţ.

— O să-l apăr pe băiat în stilul meu. Tu apără-l într-al tău. Dar nu mi te plânge de paranoia lui când tu te-ncăpăţânezi să-ţi porţi uniforma şi-n pat, de teamă că parshendii s-ar putea hotărî pe neaşteptate – fără nicio logică şi fără niciun precedent – să ne-atace taberele. „Nu ştiu de unde i se trage” – într-adevăr!

— Să mergem, Adolin, zise Dalinar, întorcându-se, gata să plece.

Tânărul îl urmă.

— Dalinar, spuse Sadeas, din spatele lor.

Dalinar şovăi şi se uită în urmă.

— Ai aflat? întrebă Sadeas. De ce-a scris el ceea ce a

scris?

Dalinar clătină din cap.

— Nici n-o să afli. E o căutare prostească, bătrâne prieten. Una sfâşietoare. Ştiu ce ţi se-ntâmplă în timpul furtunilor. Din cauza încordării nu-ţi mai poţi păstra şirul gândurilor.

Dalinar se întoarse din nou şi se îndepărtă. Adolin se grăbi să-l ajungă. Despre ce fusese vorba în ultima parte? Ce scrisese „el”? Bărbaţii nu scriau. Deschise gura să-ntrebe, dar îşi dădea seama în ce stare se afla tatăl său. Nu era momentul potrivit să-l irite.

Merse alături de Dalinar până la o mică movilă stâncoasă de pe platou. Se urcară în vârf şi se uitară de acolo la demonul căzut. Oamenii lui Dalinar continuau să-i desprindă carnea şi carapacea.

Cei doi rămaseră nemişcaţi o vreme; Adolin avea o mulţime de întrebări, dar nu ştia cum să le formuleze.

În cele din urmă, Dalinar începu să vorbească.

— Ţi-am spus care-au fost ultimele cuvinte pe care le-am auzit din gura lui Gavilar?

— Nu. Mi-am pus întotdeauna întrebări despre noaptea aia.

— „Frate, în seara asta respectă Legile. În bătaia vântului se simte ceva straniu.” Asta mi-a spus şi a fost ultimul lucru pe care mi l-a zis înainte să începem sărbătoarea semnării pactului.

— N-am ştiut că unchiul Gavilar urma Legile.

— El a fost cel care mi le-a arătat pentru prima oară. Le-a găsit printre relicvele vechiului Alethkar, când s-a făcut prima noastă unire. A-nceput să le respecte cu puţin timp înainte de a muri, continuă Dalinar, din ce în ce mai ezitant. Au fost nişte zile stranii, fiule. Eu şi Jasnah nu mai ştiam ce să credem despre schimbările lui. La un moment

dat, eu unul consideram Legile o tâmpenie, mai ales pe aceea care-i cerea unui ofiţer să se ferească de băuturile tari la vreme de război. Mai ales pe aceea, adăugă coborându-şi şi mai mult vocea. Când a fost ucis Gavilar, eram beat mort. Îmi aduc aminte de nişte voci, încercau să mă trezească, dar eu eram prea năucit de vin. S-ar fi cuvenit să-i fiu alături.

Se uită la Adolin.

— Nu pot să trăiesc în trecut. Ar fi o prostie. Mă-nvinovăţesc pentru moartea lui Gavilar, dar acum nu se mai poate face nimic pentru el.

Adolin dădu din cap.

— Fiule, sper că, dacă te pot face să respecţi mai multă vreme Legile, o să-ţi dai seama – la fel ca mine – de importanţa lor. Sper să n-ai nevoie de un exemplu atât de dramatic ca acela de care-am avut eu parte. Oricum, trebuie să-nţelegi. Vorbeşti despre Sadeas, vrei să te lupţi cu el, să te iei la-ntrecere cu el. Ştii care-a fost rolul lui în noaptea morţii fratelui meu?

— El a fost ţinta falsă, răspunse Adolin.

Sadeas, Dalinar şi Gavilar fuseseră buni prieteni până la moartea celui de-al treilea. Cuceriseră Alethkarul împreună.

— Da, răspunse Dalinar. Era cu regele când i-a auzit pe soldaţi strigând că erau atacaţi de un Cristalpurtător. Ţinta falsă a fost planul lui Sadeas – şi-a pus unul dintre veşmintele lui Gavilar şi a fugit în locul lui. Asta se cheamă sinucidere. Să n-ai armură şi să atragi un asasin Cristalpurtător pe urmele tale. Cred, cu toată sinceritatea, c-a fost unul dintre cele mai curajoase gesturi pe care am auzit să le fi făcut cineva vreodată.

— Dar a dat greş.

— Da. Şi o parte din mine nu-l poate ierta pentru asta.

Ştiu că e lipsit de logică, dar ar fi trebuit să fie acolo, alături de Gavilar. Aşa cum ar fi trebuit să fiu şi eu. Niciunul dintre noi n-a izbutit să-şi apere regele, şi nu ne putem ierta unul pe altul. A mai rămas un singur lucru care continuă să ne unească. În ziua aceea am făcut un jurământ. Să-l apărăm pe fiul lui Gavilar. Indiferent cât ne-ar costa şi indiferent ce altceva ar interveni între noi, *o să-l protejăm pe Elhokar.*

Aşa că de-asta mă aflu aici, pe Câmpiile Sfărâmate. Nu pentru bogăţie şi nici pentru glorie. Nu-mi pasă de ele, nu îmi mai pasă. Am venit pentru fratele pe care l-am iubit şi pentru nepotul care, la rândul lui, îmi e drag. Şi, într-un fel, asta ne desparte pe mine şi pe Sadeas, unindu-ne în acelaşi timp. Sadeas crede că omorând parshendi îl apără cel mai bine pe Elhokar. Se aruncă în luptă cu brutalitate, cu oamenii lui cu tot, ca să cucerească platouri. Şi cred că o parte din el simte că, nefăcând acelaşi lucru, eu îmi încalc jurământul. Dar nu aşa trebuie apărat regele. Are nevoie de un tron stabil şi de aliaţi care să-l susţină, nu de înalţi Prinţi care se ciorovăiesc. Făcând din Alethkar o ţară puternică îl apărăm mai bine decât ucigându-ne duşmanii. Asta a fost munca de-o viaţă a lui Gavilar, unirea înalţilor prinţi…

Vocea i se frânse. Adolin aşteptă să continue, dar nu mai urmă nimic.

— Acest Sadeas… spuse, în cele din urmă, Adolin. Mă… surprinde să te-aud spunând că e curajos.

— *Chiar* este. Curajos şi viclean. Uneori greşesc, mă las înşelat de îmbrăcămintea şi de purtările lui extravagante şi îl subestimez. Dar în el se ascunde un om bun, fiule. Nu e duşmanul nostru. Poate că, uneori, ne purtăm amândoi ca şi cum am fi înguşti la minte. Dar se străduieşte să-l apere pe Elhokar, aşa că te rog să-l respecţi.

Ce răspuns s-ar fi putut da la una ca asta? „Îl urăşti, dar mie îmi ceri să n-o fac?”

— Bine, spuse Adolin. O să mă controlez în prezenţa lui. Dar n-am încredere în el. Te rog, gândeşte-te măcar că e cu putinţă ca în realitate să nu fie la fel de devotat ca tine, să te înşele, prefăcându-se.

— Da, răspunse Dalinar, o să am asta în vedere.

Adolin şovăi. Mai era ceva.

— Dar cum rămâne cu ceea ce a spus la sfârşit? Ceva despre scris?

Dalinar ezită.

— E un secret pe care-l cunoaştem amândoi. Şi, pe lângă noi, îl mai ştiu doar Jasnah şi Elhokar. Mă tot gândesc de ceva vreme dacă ar trebui să ţi-l dezvălui, fiindcă o să-mi iei locul când am să mor. Ţi-am vorbit despre ultimele cuvinte pe care mi le-a spus fratele meu.

— Ţi-a cerut să respecţi Legile.

— Da. Dar nu e numai atât. Mi-a mai spus ceva, dar nu prin viu grai. În schimb… a scris cuvintele acelea.

— Gavilar ştia să *scrie?*

— Când i-a găsit Sadeas trupul, alături era o bucată de scândură pe care fuseseră scrise, cu sângele lui, cuvintele astea: „Frate, trebuie să găseşti cele mai importante cuvinte pe care le poate rosti un bărbat.” Sadeas a ascuns bucata de lemn şi, mai târziu, a pus-o pe Jasnah să citească mesajul. Dacă e adevărat că Gavilar ştia să scrie – fiindcă orice altă presupunere nu pare verosimilă – atunci ascundea acest secret ruşinos. Cum ţi-am mai spus, către sfârşitul vieţii începuse să se poarte ciudat.

— Şi ce înseamnă? Care e înţelesul cuvintelor?

— E un citat, răspunse Dalinar. Dintr-o carte străveche, numită *Calea regilor.* În ultima parte a vieţii sale, Gavilar prefera lecturile din volumul ăsta – îmi vorbea adesea

despre el. Abia de curând mi-am dat seama că e vorba de un citat de acolo; Jasnah l-a descoperit. Până acum am pus să mi se citească textul de mai multe ori, dar n-am descoperit nimic care să mă lămurească de ce a scris ce-a scris, adăugă el, apoi avu un moment de ezitare. Pentru Radianţi, cartea era un fel de călăuză, îi sfătuia cum să-şi trăiască vieţile.

Radianţii? „Părinte al Furtunii!” îşi spuse Adolin. Vedeniile pe care le avea tatăl lui… păreau adesea să fie legate de Radianţi. O dovadă în plus că erau provocate de vinovăţia pe care-o simţea pentru moartea fratelui său.

Dar cum ar fi putut Adolin să-l ajute?

Pe piatra din spatele lor se auzi zăngănitul metalic al unor paşi. Tânărul se întoarse şi dădu respectuos din cap când văzu că se apropia regele, încă înveşmântat în Cristalarmura lui aurie, deşi îşi scosese coiful. Era cu câţiva ani mai în vârstă ca Adolin şi avea o figură cu trăsături ferme şi un nas proeminent. Unii spuneau că avea aerul şi ţinuta unui rege, iar femei pe care Adolin le considera demne de încredere îi mărturisiseră că-l găseau foarte chipeş.

Nu atât de chipeş ca pe Adolin, fireşte. Dar chipeş.

Însă regele era însurat; regina se ocupa de treburile lui din Alethkar.

— Unchiule, zise Elhokar. N-am putea să plecăm? Sunt sigur că noi, Cristalpurtătorii, am putea sări peste prăpastie. Noi doi ne-am putea întoarce în tabără în scurt timp.

— N-o să-mi abandonez oamenii, Maiestate, răspunse Dalinar. Şi mă-ndoiesc că vrei s-alergi pe platouri ore în şir, singur, neprotejat, fără gărzile de corp cuvenite.

— Cred că nu, zise regele. Oricum, vreau să-ţi mulţumesc pentru curajul tău de azi. S-ar părea că-ţi

datorez din nou viaţa.

— Vreau să-mi fac un obicei şi din a te ajuta să rămâi în viaţă, Maiestate.

— Mă bucur. V-aţi uitat la obiectul pe care te-am rugat să-l cercetezi?

Făcu un semn din cap către chinga pe care Adolin îşi dădu seama că o mai ţinea încă în mâna înmănuşată.

— Da, răspunse Dalinar.

— Şi?

— N-am reuşit să ne lămurim, Maiestate, răspunse Dalinar, luând chinga şi întinzându-i-o regelui. E posibil să fi fost tăiată. Ruptura e mai netedă pe una dintre părţi. Ca şi cum ar fi fost slăbită ca să se sfâşie.

— Ştiam eu! exclamă Elhokar, luând chinga şi studiind-o.

— Nu suntem curelari, Maiestate, continuă Dalinar. Trebuie să dau ambele părţi ale chingii unor oameni pricepuţi şi să aflu ce cred ei. L-am pus pe Adolin să se-ocupe de asta în continuare.

— A fost tăiată, zise regele. O văd limpede, chiar aici. Îţi repet, unchiule. Cineva încearcă să mă omoare. Îmi vor viaţa, exact aşa cum au vrut-o pe a tatălui meu.

— Cu siguranţă nu-ţi imaginezi că e mâna parshendilor, zise Dalinar, părând şocat.

— Nu ştiu a *cui* mână a fost. Poate chiar a cuiva de la vânătoarea asta.

Adolin se încruntă. Ce insinua Elhokar? La vânătoare participaseră mai ales oamenii lui Dalinar.

— Maiestate, îi spuse acesta cu toată sinceritatea, o să facem cercetări. Dar trebuie să fii pregătit s-accepţi că e posibil să nu fi fost decât un accident.

— Nu mă crezi, zise Elhokar pe un ton sec. Nu m-ai crezut niciodată.

Dalinar inspiră adânc şi Adolin văzu să se străduia să nu-şi iasă din fire.

— Nu spun asta. Chiar şi o posibilă ameninţare la adresa vieţii tale mă îngrijorează foarte mult. Dar îţi sugerez *cu tărie* să nu te grăbeşti cu concluziile. Adolin mi-a atras atenţia că ar fi fost o încercare teribil de stângace de a-ţi scurta zilele. O cădere pe de cal nu e o ameninţare serioasă pentru cineva în Cristalarmură.

— Da, dar în timpul unei vânători? zise regele. Poate au vrut ca demonul spărturilor să mă omoare.

— Nu ne-am aşteptat să fim în pericol la vânătoarea asta, zise Dalinar. Ar fi *trebuit* să doborâm carapacea-mare de la distanţă, cu săgeţi, şi abia apoi să ne apropiem călare ca s-o măcelărim.

Mijindu-şi ochii, Elhokar îl privi pe Dalinar şi apoi pe Adolin. Ca şi cum bănuielile i s-ar fi îndreptat înspre *ei.* Acea privire dispăru într-o clipă. Oare Adolin şi-o imaginase? „Părinte al Furtunii!” îşi zise el.

Din spate, Vamah îl strigă pe rege. Acesta se uită la el şi dădu din cap.

— Nu-i de-ajuns, unchiule, îi spuse apoi lui Dalinar. Vezi cum e cu chinga asta.

— Aşa o să fac.

Elhokar i-o înapoie şi se îndepărtă, cu armura zăngănind.

— Tată, începu imediat Adolin, ai văzut…?

— O să discut cu el despre asta, îl întrerupse Dalinar. Când n-o să mai fie atât de nervos.

— Dar…

— O să discut cu el, Adolin. Tu ocupă-te de chingă. Şi adună-i pe oamenii noştri.

În depărtare, un mic grup de oameni purtând steagul lui Dalinar traversa platoul, conducând o echipă care căra

unul dintre podurile mobile ale lui Sadeas. Trimiseseră după unul dintre ele, fiindcă erau mai rapide decât podurile mai late, trase de chulli, ale lui Dalinar.

Adolin plecă în grabă să dea ordinele necesare, deşi îşi dădu seama că atenţia i se îndrepta către cuvintele tatălui său, către ultimul mesaj al lui Gavilar, iar acum şi către privirea neîncrezătoare a regelui. Se pare că avea destule lucruri la care să se gândească pe lungul drum de întoarcere în tabără.

Dalinar îl privi pe Adolin cum se grăbea să-i îndeplinească ordinele. Pe armură încă i se mai întindea un păienjeniş de crăpături, dar Lumina de Furtună nu i se mai scurgea din ea. Cu timpul, avea să se repare singură. Se refăcea chiar şi atunci când era distrusă în întregime.

Flăcăului îi plăcea să se plângă, dar era cel mai bun fiu pe care şi l-ar fi putut dori un bărbat. Extrem de loial, cu iniţiativă şi înzestrat cu un simţ aparte, care făcea din el un bun comandant. Era pe placul soldaţilor. Poate că se purta prea prieteneşte cu ei, dar asta i se putea ierta. Putea fi iertat şi pentru impulsivitate, presupunând că avea să-nveţe să şi-o îndrepte în direcţia potrivită.

Dalinar îl lăsă să-şi îndeplinească îndatoririle şi se duse să vadă ce făcea Galant. Îşi găsi ryshadiumul cu grăjdarii, care pregătiseră pentru cai, în partea de sud a platoului, un spaţiu împrejmuit cu ţăruşi. Bandajaseră zgârieturile armăsarului, care nu se mai ferea să-şi folosească piciorul.

Dalinar îl bătu pe gât, privind în ochii lui de un negru intens. Calul părea ruşinat.

— N-a fost vina ta că m-ai aruncat, Galant, îi spuse el, cu voce mângâietoare. Mă bucur că n-ai fost rănit prea grav.

Se întoarse către cel mai apropiat grăjdar.

— În seara asta daţi-i mai multă mâncare, plus doi

pepeni crocanţi.

— Da, Luminăţia Voastră. Dar n-o să vrea mâncarea pe care-o primeşte în plus. De câte ori am încercat să-i dăm, n-a vrut.

— În seara asta o să mănânce, zise Dalinar, bătându-l din nou pe gât. Nu vrea mai mult decât atunci când simte că merită, băiete.

Tânărul părea derutat. Ca toţi ceilalţi, credea că Galant nu era decât un cal de altă rasă. Niciun om nu putea să înţeleagă un ryshadium înainte ca acesta să-l accepte drept călăreţ. Era ca atunci când purtai o Cristalarmură: o experienţă de nedescris.

— O să mănânci amândoi pepenii, adăugă Dalinar, întinzând degetul spre cal. Îi meriţi.

Galant fornăi.

— *Chiar* îi meriţi, repetă Dalinar.

Calul necheză, părând mulţumit. Dalinar îi privi cu atenţie piciorul, vrând să vadă în ce stare era, apoi îi făcu semn grăjdarului.

— Ai mare grijă de el, băiete. Eu călăresc la-ntoarcere pe un alt cal.

Îi aduseră o iapă voinică, de culoarea nisipului. Dalinar se urcă în şa cu mare grijă. Caii obişnuiţi i se păreau întotdeauna atât de fragili!

Regele călărea în urma primului grup de oşteni, având-l pe Cuget alături. Dalinar observă că Sadeas rămânea tot timpul în spatele lor, probabil ca să nu mai fie ţinta Mucalitului.

Echipa podului aştepta în tăcere, odihnindu-se în timp ce regele şi suita lui traversau. Ca aproape toate celelalte echipe de podari ale lui Sadeas, era un amestec de gunoaie umane. Străini, dezertori, hoţi, criminali şi sclavi. Probabil că mulţi îşi meritau pedeapsa, dar modul înfiorător în care-

i făcea Sadeas să şi-o ispăşească îl irita pe Dalinar. Cât timp avea să mai găsească oameni de sacrificiu, îndeajuns de buni pentru echipele lui? Merita cineva, chiar şi un criminal, o asemenea soartă?

În minte îi veni, nepoftit, un pasaj din *Calea regilor.* O carte din care i se citise de mult mai multe ori decât îi povestise lui Adolin.

„Am văzut cândva un bărbat slăbănog cărând în spate o piatră mai mare decât capul lui. Fără altă îmbrăcăminte decât o pânză în jurul şalelor, se împleticea sub greutatea pietrei, cu pieptul gol pârjolit de soare. Înainta, clătinându-se, pe un drum larg, plin de oameni. Şi toată lumea îi făcea loc. Nu din milă, ci pentru că se temeau de avântul lui. Nu cutezi să stânjeneşti pe cineva cu o asemenea povară.

Un monarh e ca omul acela, înaintează împleticindu-se, cu greutatea unui regat pe umeri. Mulţi se dau la o parte din calea lui şi prea puţini sunt dornici să se-apropie şi să-l ajute să-şi care piatra. Nu vor să ia parte la truda lui, ca nu cumva să se osândească singuri la o viaţă plină de poveri în plus.

În ziua aceea am coborât din caleaşcă şi am luat piatra, ridicând-o în locul acelui om. Cred că gărzile din escorta mea s-au simţit stânjenite. Un om poate să nu dea atenţie unui sărman fără cămaşă care munceşte din greu, dar nimeni nu trece cu vederea un rege care împarte cu el povara. Poate c-ar trebui să ne schimbăm locurile mai des. Dacă un rege este văzut luând asupră-i povara celui mai sărac dintre oameni, poate că se vor găsi unii să-l ajute s-o poarte pe a lui, care-i descurajantă, deşi ochiul n-o vede.”

Dalinar era şocat fiindcă-şi putea aminti povestea cuvânt cu cuvânt, deşi probabil că n-ar fi trebuit. Străduindu-se să desluşească înţelesul ultimului mesaj al lui Gavilar, în lunile din urmă ceruse să i se citească din carte aproape

zilnic.

Fusese dezamăgit când descoperise că în spatele cuvintelor lăsate de Gavilar nu se ascundea un mesaj clar. Continuase oricum să asculte, deşi se străduise să păstreze tăcerea în privinţa lucrurilor care-l interesau. Cartea nu se bucura de o reputaţie bună, şi asta nu numai fiindcă oamenii făceau legătura între ea şi Radianţii Dispăruţi. Istorisirile despre un rege care muncea în locul unei slugi erau pasaje cel puţin stânjenitoare. În alte locuri, cartea susţinea clar că ochi-luminoşii erau mai prejos decât ochi-întunecaţii. Ceea ce contrazicea învăţăturile vorine.

Da, cel mai bine era să păstreze tăcerea. Spusese adevărul când îi mărturisise lui Adolin că nu-i păsa ce credeau oamenii despre el. Dar, când îl împiedicau să-l apere pe Elhokar aşa cum se cuvenea, zvonurile puteau deveni periculoase. Trebuia să fie prudent.

Îşi întoarse calul şi trecu podul în tropot de copite, apoi dădu din cap către podari, în semn de mulţumire. Ocupau cel mai umil loc din armată, dar purtau totuşi pe umeri greutatea regilor.

Legile Războinicilor

ALETHI

Rapiditatea: Comandantul trebuie să fie întotdeauna gata de luptă. Să nu se-mbete niciodată cu vin, să nu se despartă niciodată de armă.

Avântul: Când se află în public, comandantul își va purta uniforma ca să se arate gata de luptă și să le dea putere oștenilor săi.

Reținerea: În tabără, comandantul își va ține în frâu pofta de certuri, încăierări și dueluri zadarnice cu alți comandanți, pentru ca aceasta să nu fie spre paguba oamenilor pe care ar trebui să-i călăuzească.

Conducerea: Comandantul nu le va cere soldaților săi nimic din ceea ce nu și-ar dori să facă el însuși.

Onoarea: Comandantul nu-și va abandona aliații pe câmpul de luptă, nici nu va încerca să tragă foloase de pe urma pierderilor suferite de ei.

16
COCONI

CU ŞAPTE ANI ŞI JUMĂTATE ÎN URMĂ

— Vrea să mă trimită în Kharbranth, spuse Kal, cocoţat pe bolovanul lui. Ca să mă instruiesc şi să devin chirurg.

— Ce? *Serios?* întrebă Laral, mergând pe marginea bolovanului, chiar în faţa lui.

Avea şuviţe blonde prin părul altminteri negru şi lung, care se unduia în urma ei pe o pală de vânt, în timp ce înainta legănat, cu braţele întinse în lateral.

Părul o individualiza. Dar, fireşte, ochii o făceau cu atât mai mult. Strălucitori, de un verde-deschis. Atât de diferiţi ce cei căprui sau negri ai celorlalţi orăşeni. Să fii un „ochi-luminoşi” era, într-adevăr, ceva diferit.

— Da, serios, răspunse el cu un mârâit. Vorbeşte deja despre asta de vreo doi ani.

— Şi mie nu mi-ai spus nimic?

Kal ridică din umeri. El şi Laral se aflau pe culmea unui şir de bolovani scunzi, la est de Vatra-de-Piatră. Tien, fratele lui mai mic, aduna pietre jos, la poale. În dreapta lui Kal, mai multe dealuri pitice se înşiruiau, unduitoare, către vest. Erau presărate cu polipi de lavis, o recoltă pe jumătate culeasă.

Se simţea ciudat de trist privind dealurile acelea pline de oameni care munceau. Polipii de un maroniu-închis creşteau ca nişte pepeni plini cu grăunţe. După ce erau puse la uscat, grăunţele hrăneau nu numai întregul oraş, dar şi oştile înaltului său prinţ. Ardenţii aflaţi în trecere prin oraş aveau mare grijă să le spună cât de nobilă era Chemarea unui lucrător al pământului, cea mai înălţătoare

dintre toate, neîntrecută decât de a soldatului. Iar tatăl lui Kal zicea, pe şoptite, că îi vedea la loc de cinste mai degrabă pe aceia care hrăneau regatul decât pe cei care luptau şi mureau în războaie lipsite de sens.

— Kal? spuse Laral pe un ton insistent. *Mie* de ce nu mi-ai spus?

— Îmi cer scuze, răspunse el. Dar nu eram sigur că tata vorbeşte serios. De aceea am tăcut.

Ceea ce era o minciună. Ştiuse că tatăl lui era serios. Dar nu voise să spună că pleca să devină chirurg, şi mai ales nu voise să i-o spună ei.

Laral îşi puse mâinile în şolduri.

— Credeam c-o să te faci soldat.

Kal ridică din umeri.

Fata îşi dădu ochii peste cap şi sări de pe muchia ei pe o piatră de-alături.

— Nu vrei s-ajungi un ochi-luminoşi? Să dobândeşti o Cristalsabie?

— Tata zice că nu se-ntâmplă prea des.

Laral îngenunche în faţa lui.

— Sunt sigură că *tu* ai izbuti.

Ochii aceia, atât de strălucitori şi de vii, cu licăriri verzi, de aceeaşi culoare ca însăşi viaţa.

Kal îşi dădea seama că îi plăcea tot mai mult s-o privească pe Laral. Gândind logic, ştia ce i se întâmpla. Tatăl său îi explicase, cu precizie de chirurg, ce se întâmpla când te maturizai. Dar în asta intervenea atât de multă *simţire,* apăreau emoţii pe care descrierile serbede ale tatălui său nu le explicaseră. Unele erau trezite de Laral şi de celelalte fete din oraş. Altele aveau legătură cu melancolia stranie care-l învăluia, copleşindu-l uneori, când nu se aştepta.

— Păi… spuse el.

— Uite, zise Laral, ridicându-se iarăşi în picioare şi urcându-se pe bolovanul ei.

Rochia frumoasă, galbenă, îi unduia în vânt. Peste încă un an, avea să-nceapă să poarte în mâna stângă o mănuşă, semnul care vestea intrarea unei fete în anii adolescenţei.

— Hai, uită-te în sus.

Kal o ascultă şi se uită spre răsărit. Acolo, tufele mârâitoare creşteau în pâlcuri dese la rădăcina viguroşilor arbori markel.

— Ce vezi? îl întrebă ea.

— Tufe mârâitoare cafenii. Par moarte.

— Acolo, departe, e Originea, spuse ea, arătând cu degetul. Asta e ţara furtunilor. Tata spune că ne aflăm aici în chip de paravânt pentru ţinuturile mai lipsite de putere din vest, adăugă ea, întorcându-se către el. Noi, Kal, ochi-întunecaţii şi ochi-luminoşii deopotrivă, avem o moştenire nobilă. Ăsta-i motivul pentru care cei mai buni războinici sunt întotdeauna din Alethkar. Înaltul Prinţ Sadeas, generalul Amaram… însuşi Regele Gavilar.

— Cred că da.

Ea scoase un oftat exagerat.

— Ştii, nu-mi place să vorbesc cu tine când eşti aşa.

— Cum adică?

— Ca acum. Ştii tu. Eşti în toane rele, oftezi.

— *Tu* ai oftat adineauri, Laral.

— Ştii ce vreau să spun.

Coborî de pe bolovan şi începu să se plimbe, bosumflată. Aşa făcea uneori. Kal rămase în acelaşi loc, privind spre est. Nu ştia sigur ce anume simţea. Tatăl lui chiar dorea să facă din el un chirurg, însă el însuşi şovăia. Nu doar din cauza poveştilor, a entuziasmului pe care-l stârneau, a minunăţiilor pe care le istoriseau soldaţii. Simţea că, fiind soldat, ar fi putut schimba lucrurile. Voia cu adevărat să le

schimbe. O parte din el visa să meargă la război, să apare Alethkarul, să lupte alături de eroicii ochi-luminoşi. Să facă lucruri bune în altă parte, nu într-un orăşel unde nu venea niciodată vreo persoană importantă.

Se aşeză. Uneori visa toate astea. Alteori îi venea greu să nu rămână indiferent la anumite lucruri. Sentimentele sumbre erau ca un ţipar negru, încolăcit în sufletul lui. Pentru a supravieţui în timpul furtunilor, tufele mârâitoare creşteau laolaltă, dese, la poalele viguroşilor arbori markel. Scoarţa lor avea un înveliş de piatră, iar crengile le erau tot atât de groase ca piciorul unui bărbat. Însă în momentul acela erau moarte. Nu supravieţuiseră. Nu fusese de-ajuns să se adune laolaltă.

— Kaladin? întrebă o voce din spatele lui.

Se întoarse şi-l văzu pe Tien. Băiatul avea zece ani, cu doi mai puţin decât Kal, dar părea mult mai mic. Pe când ceilalţi copii spuneau că e pitic, Lirin susţinea că, pur şi simplu, încă nu ajunsese la înălţimea pe care avea s-o atingă. Dar cu obrajii lui rotunzi şi îmbujoraţi şi cu trupul firav, Tien *chiar* arăta ca un băiat care ar fi avut jumătate din vârsta lui.

— Kaladin, zise el, cu ochi mari şi cu palmele făcute căuş. La ce te uiţi?

— La buruieni moarte.

— A, păi, *trebuie* să vezi asta.

— Ce e?

Tien îşi deschise palmele ca să-i arate o piatră mică, tocită de vânt şi ploaie pe toate părţile, dar cu o spărtură zimţată pe suprafaţa de jos. Kal o luă şi se uită la ea. Nu văzu absolut nimic deosebit. De fapt, n-avea niciun haz.

— Nu e decât o piatră, zise el.

— Nu-i *doar* o piatră, îl contrazise Tien, scoţându-şi bidonul cu apă.

Îşi umezi degetul mare, apoi şi-l frecă de partea netedă a pietrei. Umezeala făcu piatra să capete o culoare mai închisă, dând la iveală o înşiruire de pete albe.

— Vezi? întrebă Tien, înapoindu-i-o.

Culorile straturilor de piatră, alb, maro şi negru, alternau. Modelul era uimitor. Dar, fireşte, tot *nu era* altceva decât o piatră. Dar, dintr-un motiv oarecare, Kal se pomeni zâmbind.

— E frumoasă, Tien.

Întinse mâna ca să i-o dea înapoi.

Fratele lui clătină din cap.

— Ţi-am adus-o ţie. Ca să te facă să te simţi mai bine.

— Eu…

Nu era decât o piatră idioată. Şi totuşi, inexplicabil, Kal se simţea *într-adevăr* mai bine.

— Mulţumesc. Hei, ştii ce? Pun prinsoare că pe undeva, printre pietrele astea, se-ascunde un lurg. Vrei să vedem dacă putem găsi unul?

— Da, da, da! exclamă Tien.

Râse şi începu să coboare de pe movila de bolovani. Kal îl urmă, dar se opri când îşi aduse aminte ceea ce aflase de la tatăl lui.

Îşi turnă în palmă nişte apă din bidon şi o aruncă peste o tufă mârâitoare cafenie. În toate locurile atinse de picături, tufa se înverzi într-o clipă, de parcă băiatul ar fi aruncat cu vopsea. Nu era moartă, se uscase pur şi simplu şi aştepta următoarele furtuni. Kal rămase cu ochii la petele verzi care-şi recăpătau treptat culoarea ternă, pe măsură ce era absorbită apa.

— Kaladin! strigă Tien.

Îi spunea adesea pe numele întreg, deşi el îl rugase să n-o facă.

— Ăsta e un lurg?

Kal coborî de pe grămada de bolovani, punându-şi în buzunar piatra pe care-o primise. Şi trecu pe lângă Laral. Ea se uita spre vest, către vila familiei sale. Tatăl ei era lordul oraşului Vatra-de-Piatră. Kal se trezi din nou zăbovind cu privirea asupra ei. Părul ei, cu cele două culori contrastante, era atât de frumos!

Fata se întoarse spre el şi se încruntă.

— O să vânăm nişte lurgi, o lămuri Kal, zâmbind şi arătând către Tien. Haide.

— Te-ai înveselit dintr-odată.

— Nu ştiu de ce. Mă simt mai bine.

— Cum face asta? Mă uimeşte.

— Cine şi ce face?

— Fratele tău, răspunse Laral, arătând spre Tien. Te schimbă.

De după nişte bolovani apăru capul băiatului mai mic, care îi făcu nerăbdător cu mâna, ţopăind plin de entuziasm.

— Când eşti lângă el, pur şi simplu nu prea ai cum să fii trist, zise Kal. Haide. Vrei să vezi lurgul, sau nu?

— Cred că vreau, spuse ea şi întinse o mână spre Kal.

— Ce vrei? se miră el, cu ochii la braţul ei.

— Să m-ajuţi să cobor.

— Laral, tu te caţeri mai bine decât mine *şi* decât Tien. N-ai nevoie de ajutor.

— Aşa e politicos, prostule, zise ea, întinzându-şi mâna cu mai multă insistenţă.

Kal i-o luă cu un oftat, iar ea sări jos fără să se sprijine de mâna lui şi fără să aibă nici cea mai mică nevoie de ajutor. „În ultima vreme se poartă foarte ciudat”, se gândi Kal.

I se alăturară amândoi lui Tien, care sări în adâncitura dintre câţiva bolovani. Apoi arătă nerăbdător cu degetul

către un petic mătăsos de albeaţă cu o tentă verzuie, dintr-o crăpătură a pietrei. Era alcătuit din firicele mărunte, împletite într-un ghemotoc cât pumnul lui.

— Am dreptate, nu-i aşa? întrebă. Ăsta e un lurg?

Kal ridică bidonul şi lăsă nişte apă să curgă în jos pe bolovan, către peticul alb. Firele se dizolvară sub simulacrul de ploaie şi coconul se topi, dând la iveală o creatură mică, cu piele lucioasă, maro cu verde. Lurgul avea şase picioare de care se folosea ca să se prindă de piatră, iar ochii îi erau în mijlocul spatelui. Sări din crăpătură în căutare de insecte. Tien râse privindu-l cum ţopăia din piatră-n piatră, lipindu-se de ele şi lăsând în urmă dâre de mucus.

Kal se sprijini de bolovan, privindu-şi fratele şi aducându-şi aminte de zilele – nu prea îndepărtate – când vânătoarea de lurgi era mult mai incitantă.

— Ei, zise Laral, încrucişându-şi braţele. Şi ce-ai de gând să faci? Dacă tatăl tău încearcă să te trimită la Kharbranth?

— Nu ştiu, răspunse el. Chirurgii nu primesc niciun elev care n-a împlinit şaisprezece Lăcrimări, aşa că am timp de gândire.

Chirurgii şi vindecătorii care învăţaseră la Kharbranth erau cei mai buni. Toată lumea ştia asta. Se spunea că oraşul avea mai multe spitale decât cârciumi.

— S-ar părea că tatăl tău încearcă să te silească să faci ceea ce vrea el, nu ce vrei tu.

— Aşa face toată lumea, zise Kal, scărpinându-se în cap. Celorlalţi băieţi nu le pasă că vor lucra pământul, fiindcă asta fac taţii lor, iar Ral tocmai a devenit noul dulgher al oraşului. Nu e supărat că are aceeaşi meserie ca tatăl lui. De ce-ar trebui să mă supăr eu fiindc-o să fiu chirurg?

— Eu voiam doar… zise Laral, părând furioasă. Kal, dacă

pleci la război şi dobândeşti o Cristalsabie, o să devii un ochi-luminoşi… adică… Of, n-are rost.

Se trase înapoi, încrucişându-şi braţele mai strâns.

Băiatul se scărpină în cap din nou. Laral se purta *într-adevăr* ciudat.

— N-aş avea nimic împotrivă să merg la război, să câştig onoruri şi tot restul. Cel mai mult mi-ar plăcea să călătoresc. Să văd cum arată alte ţinuturi.

Auzise poveşti despre animale exotice, cum erau crustaceele uriaşe sau ţiparii cântători. Auzise de Rall Elorim, Oraşul Umbrelor, sau de Kurth, Oraşul Fulgerului.

În ultimii câţiva ani îşi petrecuse foarte mult timp învăţând. Mama lui spunea că ar fi trebuit să i se îngăduie să aibă copilărie, în loc să dea atât de multă atenţie viitorului. Argumentul lui Lirin era că, pentru a fi primit de chirurgii din Kharbranth, trebuia să treacă nişte teste foarte severe. Dacă voia să aibă o şansă în privinţa lor, Kal trebuia să-şi înceapă învăţătura foarte devreme.

Şi totuşi, să fie soldat… Ceilalţi băieţi visau să intre în oaste, să lupte cu Regele Gavilar. Se vorbea despre un război hotărâtor cu Jah Keved. Cum ar fi fost să-i vadă în sfârşit pe unii dintre eroii poveştilor? Să lupte cu Înaltul Prinţ Sadeas sau cu Dalinar, Ghimpele Negru?

În cele din urmă, lurgul îşi dădu seama că fusese păcălit. Se instală pe un bolovan, să-şi ţeasă din nou coconul. Kal înşfăcă o piatră mică, tocită de stihii, şi-şi puse o mână pe umărul lui Tien, împiedicându-l să îmboldească pe amfibianul obosit. Apoi se apropie şi înghionti lurgul cu două degete, făcându-l să sară de pe bolovan pe piatra lui. Şi i-o întinse pe acesta lui Tien, care se uită cu ochi mari cum îşi ţesea lurgul coconul, scuipând mătase umedă şi folosindu-şi labele minuscule ca să-i dea formă. Căptuşită cu mucus uscat, partea interioară nu îngăduia trecerea

apei, dar ploaia căzută din afară avea să dizolve gogoaşa.

Kal zâmbi, ridică bidonul şi bău. Avea apă limpede, curată, din care se depusese tot cremul. Adică substanţa maronie noroioasă care cădea pe pământ odată cu ploaia şi care te putea îmbolnăvi. Asta o ştia toată lumea, nu doar chirurgii. Apa era lăsată întotdeauna neatinsă timp de o zi, după care lichidul curat de deasupra era turnat în alt vas, iar cremul era folosit de olari.

Lurgul îşi termină într-un târziu coconul. Tien întinse imediat mâna spre bidon.

Kal îl ridică.

— O să fie obosit, Tien. N-o să mai sară.

— A…

Kal lăsă bidonul în jos şi îşi bătu fratele pe umăr.

— L-am pus pe piatra asta ca să-l poţi lua. Poţi să-l scoţi mai târziu, îi spuse zâmbind. Sau poţi să-l arunci, pe fereastră, în apa-n care face baie tata.

Ideea aduse pe chipul lui Tien un zâmbet larg. Kal îi ciufuli părul negru.

— Du-te să mai cauţi încă un cocon. Dacă prindem doi, avem unul cu care să ne jucăm în timp ce doarme celălalt în apa din baie.

Tien puse cu grijă piatra deoparte şi o luă la fugă, trecând peste bolovani. În locul acela, coasta dealului se sfărâmase cu câteva luni în urmă, în timpul unei mari furtuni. Se năruise, parcă sub izbitura pumnului unei creaturi imense. Oamenii spuneau că-n locul dealului ar fi putut fi o casă. Arseseră rugăciuni, mulţumindu-i Atotputernicului şi, în acelaşi timp, vorbiseră în şoaptă despre ceea ce umbla prin beznă în timpul marilor furtuni. Oare în spatele distrugerii se aflau Pustiitorii, sau fuseseră umbrele Radianţilor Dispăruţi?

Laral se uita din nou către vilă. Îşi netezi nervoasă

rochia – în ultima vreme avea mult mai multă grijă decât înainte să nu-şi murdărească hainele.

— Încă te mai gândeşti la război? o întrebă Kal.

— Ăă. Da. Mă gândesc.

— E de înţeles, spuse el.

Cu câteva săptămâni în urmă, pe acolo trecuse o oaste şi recrutase câţiva dintre băieţii mai mari, dar numai după le-o îngăduise Wistiow, Lordul Oraşului.

— Ce crezi c-a sfărâmat stânca aici, în timpul furtunii?

— N-aş putea să spun.

Kal se uită spre est. Ce era acel lucru care trimitea Furtunile? Tatăl lui spunea că nicio corabie nu ajunse vreodată până la Obârşia lor pentru a se întoarce de-acolo cu bine. De fapt, foarte puţine se îndepărtau de coastă. Să fii prins de furtună în larg însemna să-ţi găseşti moartea – sau cel puţin aşa spuneau poveştile.

Mai luă o gură de apă din bidon, apoi îi puse dopul, ca să păstreze restul pentru cazul că mai găsea Tien încă un lurg. În depărtare, pe câmp lucrau oameni purtând salopete, cămăşi cafenii încheiate cu şireturi şi cizme rezistente. Era anotimpul viermilor. Unul singur putea să distrugă toate grăunţele dintr-un polip. Creştea înăuntru şi le mânca pe toate. Toamna, când deschideai polipul, nu mai găseai decât un melc mare şi gros cât două mâini de om la un loc. Aşa că îi căutau primăvara, mergând de la un polip la altul. Unde găseau o gaură, strecurau înăuntru o trestie cu zahăr în vârf, iar viermele se prindea strâns de ea. Şi puteai să-l tragi afară, să-l striveşti sub călcâi şi s-astupi gaura cu crem.

Puteai avea nevoie de mai multe săptămâni ca să cureţi bine de viermi o plantaţie, şi fermierii parcurgeau de obicei dealurile de trei sau patru ori, fertilizând în acest timp solul. Kal auzise descrierea procedeului de o sută de

ori. Nu puteai trăi într-un oraş ca Vatra-de-Piatră fără să auzi oameni care se plângeau de viermi.

Văzu un grup de băieţi mai mari care se adunau la poalele unuia dintre dealuri, ceea ce nu era un lucru obişnuit. Şi îi recunoscu pe toţi, fireşte. Fraţii Jost şi Jest, Mord, Tift, Naget, Khav şi ceilalţi. Purtau cu toţii nume serioase, nume de ochi-întunecaţi alethi. Nu ca al lui. Al lui era altfel.

— De ce nu sunt la căutat de viermi? întrebă.

— Nu ştiu, răspunse Laral, îndreptându-şi atenţia către băieţi; avea o privire stranie. Să mergem să vedem.

Începu să coboare dealul înainte să apuce Kal s-o contrazică.

El se scărpină în cap şi se uită spre Tien.

— Noi coborâm, mergem spre dealul ăla.

Capul băiatului mai mic apăru de după un bolovan. Gesticulă energic, în semn că înţelesese, apoi se întoarse la căutările lui. Kal se lăsă în jos, alunecând de pe bolovan, şi coborî panta pe urmele lui Laral. Ea ajunse lângă băieţi, iar ei o priviră stânjeniţi. Nu-şi petrecea niciodată prea mult timp cu aceştia, nu aşa cum făcea cu Tien şi Kal. Tatăl ei şi al lui erau prieteni destul de buni, cu toate că unul era ochi-luminoşi, iar celălalt ochi-întunecaţi.

Ea se cocoţă pe un bolovan din apropiere, unde rămase în aşteptare, fără să spună nimic. Kal veni şi el. De ce voise să coboare acolo, dacă n-avea de gând să vorbească nimic cu ceilalţi băieţi?

— Salut, Jost, zise Kal.

Jost, cel mai mare dintre băieţii de paisprezece ani, era aproape un bărbat – şi aşa şi arăta. Avea pieptul lat pentru vârsta lui şi picioare scurte şi groase, ca ale tatălui său. Ţinea în mână o creangă dintr-un pom tânăr, tăiată astfel încât să aducă oarecum a baston de luptă.

— De ce nu căutaţi viermi?

Nu era ceea ce ar fi trebuit să spună, şi îşi dădu seama imediat. Mai mulţi băieţi se întunecară la faţă. Kal nu trebuia să meargă niciodată pe dealuri, iar asta îi irita. Protestele lui – că era nevoit să-şi petreacă ore întregi învăţând pe dinafară numele muşchilor şi ale oaselor şi tot felul de metode de lecuire – îi lăsau indiferenţi. Nu vedeau în el decât un băiat care stătea toată ziua la umbră în timp ce ei se speteau muncind sub soarele arzător.

— Bătrânul Tarn a găsit o parcelă cu polipi care nu cresc aşa cum ar trebui, spuse în cele din urmă Jost, aruncând o privire spre Laral. Ne-au lăsat să plecăm o zi, până se hotărăsc ei dacă încearcă să replanteze locul sau aşteaptă să vadă ce se mai întâmplă.

Kal dădu din cap, simţindu-se stânjenit aşa cum stătea, în faţa celor nouă băieţi. Erau cu toţii transpiraţi, cu petice în genunchii pantalonilor pătaţi de crem, fiindcă se tot frecau de piatră. Însă Kal era curat, purta o pereche de pantaloni frumoşi, cumpăraţi de mama lui cu numai o săptămână în urmă. Tatăl lor le îngăduise, lui Kal şi lui Tien, să plece de-acasă în ziua aceea, cât avea el de lucru la conacul lordului din acel oraş. Kal avea să plătească pentru pauza de care se bucura acum, învăţând până noaptea târziu, sub Lumina de Furtună a sferelor, dar era inutil să le explice asta celorlalţi.

— Şi, ăă, despre ce vorbeaţi? întrebă Kal.

— Kal, tu ştii tot felul de lucruri, spuse, în loc de răspuns, Nagel.

Avea părul de culoare deschisă şi era un lungan deşirat, cel mai înalt din tot grupul.

— Nu-i aşa? Despre lume şi despre altele?

— Da, răspunse Kal, scărpinându-se în cap. Uneori.

— Ai auzit vreodată de ochi-întunecaţi care au devenit

ochi-luminoşi? îl întrebă Nagel.

— Sigur că da. Tata zice că se poate întâmpla. Dacă sunt negustori bogaţi, ochi-întunecaţii se pot cununa cu ochi-luminoşi de rang mic, intrând în familiile lor. Şi e posibil să aibă copii cu ochi luminoşi.

— Nu, nu aşa, zise Khav.

Avea arcadele sprâncenelor joase şi părea încruntat tot timpul.

— Ştii tu. Ochi-întunecaţii adevăraţi, ca noi.

„Nu ca tine”, dădea de înţeles tonul vocii lui. Familia lui Kal era singura de al doilea nahn din tot oraşul. Toţi ceilalţi erau de al patrulea sau de al cincilea, iar rangul lui Kal îi făcea să nu se simtă în largul lor în prezenţa sa. Iar meseria stranie a tatălui lui nu îmbunătăţea lucrurile.

Totul îl dădea lui Kal senzaţia clară că se afla într-un loc nepotrivit.

— Ştii cum se poate întâmpla, spuse el. Întreab-o pe Laral. Tocmai mi-a vorbit despre asta. Dacă un bărbat dobândeşte o Cristalsabie pe câmpul de luptă, ochii lui devin luminoşi.

— E adevărat, întări Laral. Toată lumea o ştie. Dacă dobândeşte o Cristalsabie, până şi un sclav poate deveni ochi-luminoşi.

Băieţii dădură din cap; aveau, cu toţii, ochi căprui, negri sau de alte culori întunecate. Dobândirea unei Cristalsăbii era unul dintre principalele motive pentru care mergeau la război oamenii de rând. În regatele vorine, toată lumea avea o şansă să urce pe scara socială. Era, cum ar fi spus tatăl lui Kal, o dogmă fundamentală a societăţii.

— Da, zise nerăbdător Nagel. Dar ai auzit să se fi întâmplat vreodată? Adică nu doar în poveşti. Se întâmplă cu adevărat?

— Sigur, răspunse Kal. Trebuie să se-ntâmple.

Altminteri, de ce s-ar duce atâţia bărbaţi la război?

— Fiindcă, ripostă Jest, trebuie să pregătim oamenii de luptă pentru Palatele Împăcării. Trebuie să trimitem oşteni la Heralzi, Ardenţii vorbesc întotdeauna despre asta.

— Dar în acelaşi timp ne spun că e bine să fii şi fermier, zise Khav. De parcă munca pământului ar fi pe locul al doilea sau cam aşa ceva.

— Ei, se amestecă în vorbă Tift. Tata e fermier şi se pricepe foarte bine la asta. E o Chemare nobilă! Toţi taţii noştri sunt fermieri.

— Da, foarte bine, spuse Jost. Dar vorbeam despre altceva. Despre Cristalpurtători. Dacă mergi la război, poţi să câştigi o Cristalsabie şi să devii un ochi-luminoşi. Ei, ştiţi, tatălui meu *ar fi trebuit* să i se dea Cristalsabia aia. Dar cel cu care era i-a luat-o cât zăcea la pământ, fără cunoştinţă. I-a spus ofiţerului că el l-a ucis pe Cristalpurtător, aşa că a primit Sabia, iar ta…

Îl întrerupse râsul cristalin al lui Laral. Kal se încruntă. Râdea altfel decât de obicei, cu mult mai multă stăpânire de sine şi, cumva, mai sâcâitor.

— Jost, vrei să spui că tatăl tău a câştigat o *Cristalsabie?* întrebă ea.

— Nu, i-a fost luată, răspunse băiatul mai voinic.

— Tatăl tău n-a luptat în încăierările din nord, din ţinutul gunoaielor? zise Laral. Spune-i, Kaladin.

— Are dreptate, Jost. Acolo n-au fost Cristalpurtători – numai năvălitori reshi, care-au crezut că-l pot duce de nas pe noul rege. Ei n-au avut niciodată Cristalsăbii. Dacă tatăl tău povesteşte că a văzut vreuna, atunci nu-şi mai aduce bine aminte.

— Nu-şi mai aduce bine aminte? zise Jost.

— Ăă, sigur, se grăbi Kal să răspundă. Nu spun că minte, Jost. Probabil c-a avut halucinaţii din cauza unei răni sau

ceva asemănător.

Toţi băieţii amuţiră, cu ochii la Kal. Unul se scărpină în cap.

Jost scuipă într-o parte. Părea să se uite cu coada ochiului la Laral. Ea se uită fără fereală la Kal şi îi zâmbi.

— Izbuteşti întotdeauna să faci omul să se simtă ca un idiot, nu-i aşa, Kal? spuse Jost.

— Ce? Nu, eu…

— Vrei să-l faci pe tata să pară un prost, continuă Jost, roşu la faţă. Şi să mă creadă lumea pe mine un tâmpit. Ei, unii dintre noi nu au norocul să mănânce toată ziua fructe şi să trândăvească. Trebuie să muncim.

— Eu nu…

Jost îi aruncă bastonul lui. Kal îl prinse cu stângăcie. Jost luă bastonul fratelui său.

— Mi-ai insultat tatăl, trebuie să te baţi. Asta-nseamnă onoare. Ai onoare, Înălţimea Ta?

— N-ai niciun motiv să-mi spui asta, se răsti Kal. Părinte al Furtunii, Jost, sunt doar cu câţiva nahn mai sus decât tine.

Cuvântul „nahn” aduse mai multă mânie în ochii lui Jost. Îşi înălţă bastonul.

— Te baţi cu mine, sau nu?

Câţiva furiospreni de un roşu aprins începură să apară la picioarele lui, în grupuri mici.

Kal ştia ce făcea Jost. Era normal ca alţi băieţi să încerce să pară mai buni decât el. Tatăl lui spunea că asta ţinea de nesiguranţa lor. El i-ar fi spus s-arunce bastonul şi să plece.

Dar Laral era acolo şi se uita la el zâmbind. Iar bărbaţii nu devin eroi dacă refuză lupta.

— Bine. Sigur.

Kal îşi înălţă bastonul.

Jost îl roti pe al lui mai repede decât se aşteptase el. Ceilalţi băieţi îi priveau cu un amestec de încântare, surprindere şi uimire. Kal abia avu timp să-şi ridice bastonul. Bucăţile de lemn se ciocniră cu un trosnet, zdruncinându-i braţele.

Izbitura îl făcu să-şi piardă echilibrul. Jost se mişcă repede, făcând un pas într-o parte, rotindu-şi bastonul şi pocnindu-l pe Kal peste picior. El ţipă, străfulgerat de durere, îşi luă o mână de pe baston şi o duse în jos.

Bastonul lui Jost zvâcni, lovindu-l în coaste. Kal icni, dădu drumul bastonului care căzu cu zgomot pe pietre, şi-şi duse mâinile în locul lovit, căzând în genunchi. Durerospreni mărunţei, alungiţi şi subţiri – nişte siluete strălucitoare, de un portocaliu-deschis, având forma unor mâini, aidoma unor tendoane şi muşchi întinşi – prinseră să se târască pe pietrele din jur îndreptându-se către el.

Se sprijini cu o mână de pietre şi se aplecă în faţă, ţinându-se de locul dureros. „Pentru binele tău, sper că nu mi-ai rupt nicio coastă, cremlingule”, se gândi.

De pe margine, Laral îşi ţuguie buzele. Kal se simţi dintr-odată copleşit de ruşine.

Jost îşi lăsă bastonul în jos, părând stânjenit.

— Ei, vezi că tata m-a antrenat foarte bine? Poate că asta o să te convingă. Ce spune el e adevărat şi…

Kal mârâi de furie şi de durere, îşi înşfăcă bastonul căzut şi sări la Jost. Băiatul mai mare înjură şi se trase înapoi, împleticindu-se şi înălţându-şi arma. Kal urlă şi lovi.

În clipa aceea se schimbă ceva. Strângând bastonul în mâini, Kal simţi o energie, o incitare care îi spulberă durerea. Se răsuci şi îl pocni pe Jost cu bastonul peste mână.

Băiatul mai mare şi-o trase cu un ţipăt. Kal îşi roti bastonul şi-l pocni peste coaste. Până atunci nu mai

mânuise niciodată o armă şi nu avusese parte de vreo încăierare mai periculoasă în afara întrecerilor de luptă corp la corp cu Tien. Dar bucata de lemn i se potrivea *perfect* în strânsoarea degetelor. Încântarea pe care o simţea în momentul acela îl uluia.

Jost mormăi, împleticindu-se iarăşi, şi Kal îşi roti arma, ducând-o la spate, pregătit să-l izbească în faţă. Îşi ridică bastonul, apoi înlemni. În urma loviturii lui, mâna lui Jost sângera. Foarte puţin, dar era sânge.

Rănise pe cineva.

Jost mârâi şi se îndreptă cu mişcări ezitante. Dar Kal nu mai apucă să riposteze, că băiatul mai voinic îi trase una peste picioare, trimiţându-l la pământ şi lăsându-l fără aer. Rana din coastă păru să-i ia foc şi durerosprenii alergară spre el, lipindu-i-se de trup şi arătând ca o cicatrice portocalie în vreme ce se hrăneau cu durerea lui.

Jost făcu un pas înapoi. Kal zăcea întins pe spate, gâfâind. Nu ştia ce să creadă. Clipa în care strânsese bastonul în mâini fusese minunată. Incredibilă. În acelaşi timp, o zărea cu coada ochiului pe Laral. Se ridicase şi, în loc să-ngenuncheze ca să-l ajute, îi întorsese spatele, plecând spre vila tatălui ei.

Din ochii lui ţâşniră lacrimi. Se rostogoli cu un ţipăt şi înşfăcă din nou bastonul. N-avea să se dea bătut!

— Ajunge, spuse Jost, din spatele lui.

Kal simţi ceva tare apăsându-l, o cizmă care-l ţintuia de stâncă. Jost îi luă bastonul dintre degete.

„Am dat greş. Am… pierdut.”

O senzaţie de care avea oroare, chiar mai mult decât de durere.

— Te-ai descurcat bine, recunoscu Jost fără tragere de inimă. Dar las-o baltă. Nu vreau să fiu nevoit să te rănesc de-adevăratelea.

Kal lăsă capul în jos, sprijinindu-şi fruntea pe piatra caldă, dogorită de soare. Jost îşi ridică piciorul, iar ceilalţi băieţi se retraseră, vorbind între ei, cu cizmele hârşâind pe solul stâncos. Kal se sili să se salte pe palme şi pe genunchi, apoi se ridică în picioare.

Jost îi întoarse spatele cu prudenţă, ţinându-şi bastonul într-o singură mână.

— Învaţă-mă, spuse Kal.

Celălalt clipi, surprins. Se uită la fratele lui.

— Învaţă-mă, îl rugă Kal, făcând un pas înainte. O să caut viermi în locul tău, Jost. Tata-mi dă câte două ore libere în fiecare după-amiază. O să muncesc pentru tine dacă mă-nveţi, seara, ce te-nvaţă pe tine tatăl tău să faci cu băţul ăla.

Trebuia să ştie. Trebuia să simtă din nou arma în mâini. Trebuia să vadă dacă senzaţia din momentul acela fusese doar ceva temporar. Jost căzu pe gânduri şi în cele din urmă clătină din cap.

— Nu pot. Tatăl tău m-ar ucide. Vrei să te umpli de bătături pe mâinile alea de chirurg? N-ar fi corect, adăugă şi îi întoarse spatele. Trebuie să fii ceea ce eşti, Kal. Iar eu o să fiu ceea ce sunt.

Kal rămase neclintit vreme îndelungată, uitându-se în urma băieţilor. Apoi se aşeză pe o piatră. Silueta lui Laral se îndepărta. Mai mulţi servitori coborau dealul, ca s-o conducă acasă. Oare ar fi trebuit s-alerge după ea? Încă-l mai dureau coastele şi, în primul rând, era furios fiindcă-l făcuse să-i înfrunte pe ceilalţi. Şi, mai presus de toate, *încă* se mai simţea stânjenit.

Se întinse pe spate, lăsându-se năpădit de sentimente. Îi era greu să şi le clarifice.

— Kaladin?

Se întoarse, ruşinându-se când descoperi că avea ochii

în lacrimi, şi îl văzu pe Tien aşezat pe pământ, în spatele lui. Şi se răsti la el.

— De când eşti aici?

Tien zâmbi şi puse jos o piatră. Apoi se sculă şi plecă în fugă, fără să se oprească nicidecum când îl strigă. Bombănind, Kal se chinui să se ridice şi luă piatra.

Era tot una obişnuită, fără niciun haz. Tien avea obiceiul să le adune şi să le considere incredibil de preţioase. Acasă avea o colecţie întreagă. Ştia unde o găsise pe fiecare şi putea să spună din ce motiv se deosebea de altele.

Cu un oftat, Kal o porni pe drumul de întoarcere către oraş.

„Trebuie să fii ceea ce eşti. Iar eu o să fiu ceea ce sunt.”

Coastele îl dureau. De ce nu-l lovise pe Jost când avusese ocazia? Se putea deprinde să nu mai încremenească astfel în toiul unei lupte? Putea învăţa să facă rău. Nu-i aşa?

Dar voia?

„Trebuie să fii ceea ce eşti.”

Ce făcea un om când nu ştia ce este? Şi nici măcar ce voia să fie?

În cele din urmă, ajunse în Vatra-de-Piatră. Aşezarea era alcătuită din vreo sută de case, toate având forma unei pene de lemn, cu partea îngustă îndreptată către Obârşia Furtunilor. Acoperişurile erau din lemn gros, acoperit cu un strat de smoală, ca să nu lase apa ploilor să se scurgă înăuntru. Laturile dinspre nord şi sud aveau rareori ferestre, însă partea din faţă – orientată spre vest, la adăpost de furtună – era ocupată aproape în întregime de o fereastră. În ţinuturile pe care le bântuiau, marile furtuni nu dominau doar vieţile plantelor, ci şi pe ale oamenilor.

Casa lui Kal se afla foarte aproape de marginea aşezării. Era mai mare decât majoritatea celorlalte şi destul de lată

ca să adăpostească şi sala de operaţii, care avea intrare separată. Uşa era întredeschisă, iar el aruncă o privire înăuntru. Se aşteptase să-şi vadă mama făcând curăţenie, însă dădu în schimb peste tatăl său, care se întorsese de la conacul luminlordului Wistiow. Lirin stătea pe marginea mesei de operaţie, cu mâinile în poală şi cu capul chel în jos. Îşi ţinea ochelarii în mână şi părea istovit.

— Tată, de ce stai pe întuneric? întrebă Kal.

Lirin îşi ridică privirea. Părea posomorât, distant.

— Tată? zise Kal, din ce în ce mai îngrijorat.

— Luminlordul Wistiow a fost luat de vânturi.

— E *mort?*

Şocul era atât de puternic, încât Kal dădu uitării durerea din coastă. Wistiow fusese *mereu* acolo. Nu putea să dispară. Şi ce-avea să se-ntâmple cu Laral?

— Săptămâna trecută era bine, sănătos!

— A fost întotdeauna bolnăvicios, Kal, răspunse Lirin. În cele din urmă, Atotputernicul cheamă oamenii înapoi, în Tărâmul Spiritual.

— Şi tu n-ai făcut nimic? izbucni Kal, regretându-şi imediat cuvintele.

— Am făcut tot ce mi-a stat în puteri, zise tatăl lui, ridicându-se. Poate că un om mai instruit decât mine… Ei, părerile de rău nu folosesc la nimic.

Plecă din mijlocul încăperii şi ridică învelitoarea neagră a unei lămpi-cupă, plină cu sfere de diamant. Camera se lumină imediat, umplându-se de strălucirea unui soare minuscul.

— Atunci oraşul nostru nu mai are lord, spuse Kal, ducându-şi o mână la cap. El n-a avut niciun fiu…

— Cei din Kholinar ne vor trimite altul, zise Lirin. Să-i ajute Atotputernicul s-aleagă cu înţelepciune.

Privi lampa-cupă. Înăuntru erau sferele lordului

oraşului. O mică avere.

Tatăl lui puse din nou învelitoarea peste cupă, de parcă n-ar fi ridicat-o niciodată. Mişcarea lui cufundă încăperea în beznă şi Kal clipi în timp ce ochii i se obişnuiau iarăşi cu întunericul.

— Pe astea ni le-a lăsat nouă, spuse Lirin.

Băiatul tresări.

— Ce?

— O să fii trimis la Kharbranth când împlineşti şaisprezece ani. Sferele îţi vor plăti drumul – Luminlordul Wistiow a cerut asta, ca un ultim act prin care-şi arată grija faţă de oamenii săi. O să pleci acolo, o să devii un adevărat maestru chirurg, apoi o să te-ntorci la Vatra-de-Piatră.

În clipa aceea, Kal ştiu că soarta îi fusese pecetluită. Dacă o ceruse Luminlordul Wistiow, atunci avea să plece la Kharbranth. Se răsuci pe călcâie şi ieşi din sala de operaţii, păşind în lumina soarelui, fără să-i mai spună nimic tatălui său.

Se aşeză pe trepte. Ce *voia?* N-avea idee. Asta era problema. Glorie, onoare, lucrurile despre care vorbise Laral… pentru el nu conta niciunul. Însă când ţinuse bastonul în mâini apăruse *ceva.* Şi acum, dintr-odată, altcineva hotărâse pentru el.

Pietrele primite de la Tien îi rămăseseră în buzunar. Le scoase, apoi îşi desprinse bidonul cu apă de la centură şi le spălă. Pe cea dintâi apărură vârtejurile albe şi straturile. Iar a doua părea să aibă şi ea un desen ascuns.

Semăna cu o faţă care-i zâmbea, alcătuită din fărâme albe de piatră. Zâmbi şi el, fără s-o fi vrut, dar zâmbetul i se şterse iute de pe chip. O piatră n-avea cum să-i rezolve problemele.

Stătu multă vreme pe gânduri, dar, din nefericire, nimic

altceva nu părea să-i ofere vreo rezolvare. Nu era sigur că-şi dorea să fie chirurg şi se simţea, dintr-odată, îngrădit de constrângerile pe care i le impunea viaţa.

Dar era încântat de clipa în care ţinuse bastonul în mâini. Un singur moment de limpezime într-o lume altminteri neclară.

17
UN APUS ROŞU ÎNSÂNGERAT

„Pot să fiu sincer? M-ai întrebat, mai devreme, de ce eram atât de îngrijorat. Să-ţi povestesc de ce.”

— E *bătrân,* se minună Syl, zburând în jurul spiţerului. Bătrân de-adevăratelea. Nu ştiam că oamenii pot îmbătrâni atât de tare. Eşti sigur că nu-i vreun ruinospren în piele de om?

Kaladin zâmbi în vreme ce spiţerul îşi târşâia picioarele, sprijinit în baston şi neavând habar de prezenţa sprenului nevăzut. La fel de numeroase pe faţa lui ca pe înseşi Câmpiile Sfărâmate, încreţiturile care-i brăzdau chipul ţeseau un model în jurul ochilor săi duşi în fundul capului. Purta o pereche de ochelari groşi aşezaţi pe vârful nasului şi era îmbrăcat în negru.

Lui Kaladin îi vorbise tatăl său despre spiţeri – aflaţi la graniţa dintre cunoscătorii ierburilor şi chirurgi. Pentru oamenii simpli, arta vindecării era înconjurată de suficiente superstiţii pentru ca unui spiţer să-i vină uşor să-şi păstreze un aer misterios. Pereţii de lemn erau decoraţi cu pânzeturi purtând hieroglife protectoare ce alcătuiau modele criptice, iar pe rafturile din spatele tejghelei flacoanele se înşiruiau pe mai multe rânduri. În colţul cel mai îndepărtat atârna un schelet uman complet, având oasele prinse laolaltă cu sârmă. Încăperea fără ferestre era luminată cu mănunchiuri de sfere de rubin, atârnate în toate colţurile.

În ciuda tuturor acestor obiecte, locul era curat şi ordonat. Avea un miros familiar de antiseptice, legat, în mintea lui Kaladin, de sala de operaţii a tatălui său.

— A, tinere podar!

Spiţerul scund îşi potrivi ochelarii. Se înclină, trecându-şi degetele prin barba albă, subţire.

— Ai venit, poate, după un talisman apărător de primejdii? Sau poate ţi-a atras privirile vreo spălătoreasă tinerică din tabără? Am o poţiune care-o să-ţi aducă bunăvoinţa ei dacă i-o strecori în băutură.

Kaladin ridică o sprânceană.

Dar Syl deschise gura, cu uimirea citindu-i-se pe faţă.

— Ar trebui să-i dai asta lui Gaz, Kaladin. Ar fi bine dacă te-ar plăcea mai mult.

„Mi-e greu să cred că asta-i este menirea”, se gândi el, zâmbind.

— Tinere podar? continuă spiţerul. Vrei o amuletă care alungă nenorocirile?

Tatăl lui îi vorbise despre aşa ceva. Mulţi spiţeri ofereau farmece despre care pretindeau că atrag dragostea sau poţiuni în stare, după spusele lor, să vindece orice boală. Le preparau doar din zahăr şi ierburi obişnuite, cam cât luai de câteva ori între degete, ca să dea senzaţia de vioiciune sau de moleşeală, în funcţie de efectul dorit. Totul nu era decât o prostie, deşi mama lui Kaladin *avusese* mare încredere în glifele protectoare. Tatăl lui îşi arătase întotdeauna nemulţumirea faţă de încăpăţânarea cu care se agăţa ea de „superstiţii”.

— Îmi trebuie nişte bandaje. Şi o sticlă cu uleiul lui Lister sau cu sevă de buruiana dâmbului. Mai vreau un ac şi catgut, dacă ai.

Spiţerul făcu ochii mari, surprins.

— Sunt fiul unui chirurg, recunoscu Kaladin. Instruit de el. Iar pe tata l-a instruit un bărbat care-nvăţase la Marele Conclav din Kharbranth.

— Aha, bine, zise spiţerul şi îşi îndreptă spatele, lăsând

bastonul deoparte şi netezindu-şi hainele. Bandaje, zici? Şi ceva antiseptic? Să văd…

Se întoarse în spatele tejghelei.

Kaladin clipi, nedumerit. Vârsta spiţerului nu se schimbase, dar nu mai părea Ia fel de firav. Avea călcătura mai fermă, iar cuvintele nu-i mai erau şoapte gâjâite. Căută printre flacoane, murmurând ceva doar pentru sine în vreme ce le citea etichetele.

— Te-ai putea duce la sala de operaţii. Acolo preţul e mult mai mic.

— Nu şi pentru un podar, răspunse Kaladin, strâmbându-se.

N-ar fi primit nimic. Rezervele erau pentru soldaţi adevăraţi.

— Înţeleg, zise spiţerul, punând un flacon pe tejghea şi aplecându-se apoi ca să scotocească prin nişte sertare.

Syl zbură către Kaladin.

— De câte ori se-apleacă, mă tem c-o să facă poc, ca o nuia.

Începea să fie în stare să priceapă noţiuni abstracte, şi încă într-un ritm extrem de rapid.

„Ştiu ce e moartea…”

Încă nu-şi dădea seama dacă ar fi trebuit să-i fie milă de ea sau nu.

Luă micul flacon, îi scoase dopul şi-i mirosi conţinutul.

— Mucus larmic? zise, iar mirosul greţos îl făcu să se strâmbe. Nu e la fel de bun cum sunt cele două pe care ţi le-am cerut.

— Dar e mult mai ieftin, răspunse bătrânul, punând pe tejghea o cutie mare. Îi deschise capacul, ca să se vadă bandajele albe, sterile. Iar tu, după cum ai subliniat, eşti podar.

— În cazul ăsta, cât costă mucusul?

Era îngrijorat; tatăl lui nu-i spusese niciodată cât costau.

— Două pete sângerii pentru flaconul ăsta.

— Asta numeşti tu *ieftin?*

— Uleiul lui Lister costă două pete de safir.

— Şi seva de buruiana dâmbului? întrebă Kaladin. Am văzut nişte trestii din astea crescând chiar lângă tabără! Nu poate fi ceva chiar *atât* de rar.

— Dar ştii câtă sevă scoţi dintr-o plantă? rosti apăsat spiţerul.

Kaladin şovăi. De fapt, nu era cu adevărat sevă, ci doar o substanţă lăptoasă, pe care-o storceai din tulpini. Sau cel puţin aşa-i spusese tatăl lui.

— Nu, mărturisi el.

— O singură picătură, îl lămuri celălalt. Dacă eşti norocos. E mai ieftin decât uleiul lui Lister, sigur că da, dar mai scump decât mucusul. Cu toate că mucusul ăsta duhneşte într-adevăr ca dosul Veghetoarei Nopţii.

— N-am atâţia bani, zise Kaladin.

Un granat făcea cât cinci pete de diamant. Plata pe zece zile ca să cumpere un singur flacon cu antiseptic, unul mic. Părinte al Furtunii!

Spiţerul pufni.

— Acul şi catgutul costă două pete străvezii. Măcar pe astea ţi le poţi permite?

— Cu greutate. Pentru bandaje cât vrei? Două smaralde întregi?

— Sunt resturi vechi, pe care le-am albit şi le-am fiert. Doi stropi pentru o bucată de lungimea unui braţ.

— Îţi dau o pată pentru toată cutia.

— Perfect.

Kaladin îşi duse mâna la buzunar, în căutarea sferelor, în timp ce bătrânul spiţer continuă:

— Voi, chirurgii, sunteţi toţi la fel. Nu vă sinchisiţi de

unde vă vin leacurile. Nu faceţi altceva decât să vă folosiţi de ele ca şi cum nu s-ar termina niciodată.

— Nu se poate spune cât costă viaţa unui om, răspunse Kaladin.

Aşa spunea tatăl lui. Era principalul motiv pentru care Lirin nu cerea niciodată să i se plătească serviciile.

Kaladin îşi scoase cele patru pete. Însă la vederea lor şovăi. Numai una îşi mai răspândea lumina blândă, cristalină. Celelalte trei se înneguraseră, cu fărâmele de diamant abia vizibile în centrul picăturilor de sticlă.

— Asta-i acum, spuse spiţerul, îngustându-şi ochii. Încerci să-mi dai sfere înnegurate?

Smulse una din palma lui Kaladin înainte de-a apuca el să protesteze, apoi căută pe sub tejghea. Găsi o lupă de giuvaergiu, îşi scoase ochelarii şi ridică sfera în lumină.

— A, nu. E o nestemată veritabilă. Ar trebui să-ţi pui sferele la impregant, podarule. Nu e toată lumea la fel de încrezătoare ca mine.

— Azi-dimineaţă străluceau, protestă Kaladin. Probabil că Gaz m-a plătit cu sfere descărcate.

Spiţerul îşi dădu jos lupa şi-şi puse din nou ochelarii. Alese trei pete, cea luminoasă numărându-se printre ele.

— Aş putea s-o păstrez pe aia? întrebă Kaladin.

Spiţerul se încruntă.

— E-ntotdeauna bine să ai în buzunar o sferă strălucitoare, continuă Kaladin. Aduce noroc.

— Eşti sigur că nu vrei o poţiune pentru dragoste?

— Dacă te pomeneşti în întuneric, ai o lampă, răspunse sec Kaladin. În plus, aşa cum spuneai, cei mai mulţi oameni nu-s la fel de-ncrezători ca tine.

Spiţerul schimbă, fără tragere de inimă, sfera impregnată cu una înnegurată – cu toate că o inspectă cu lupa. O sferă înnegurată valora la fel de mult ca una

impregnată; nu trebuia decât s-o laşi afară în timpul unei mari furtuni, reîncărcând-o astfel cu lumină, ceea ce o făcea să strălucească pentru încă vreo săptămână.

Kaladin îşi puse în buzunar sfera luminoasă şi-şi luă cumpărăturile. Dădu din cap către spiţer în semn de rămas-bun, iar Syl i se alătură când ieşi pe strada taberei.

Îşi petrecu o parte a după-amiezii trăgând cu urechea la soldaţii care stăteau de vorbă în sala de mese şi află câte ceva despre taberele de război. Lucruri pe care-ar fi fost normal să le afle cu săptămâni în urmă, dar se simţise prea abătut ca să le dea atenţie. Înţelese mai bine ce era cu pupele de pe platouri şi cu inimile-nestemată pe care le conţineau, cu întrecerea dintre înalţii prinţi. Înţelese de ce îşi forţa Sadeas oamenii atât de mult şi începu să priceapă de ce făceau cale-ntoarsă când ajungeau pe un platou mai târziu decât o altă armată. Ceea ce nu se întâmpla foarte des. Sadeas era cel mai adesea primul, iar înapoi se întorceau alte oşti alethi, sosite mai târziu decât a lui.

Taberele de război erau imense. Toată lumea spunea că-n diversele bivuacuri alethi se aflau peste o sută de mii de oameni, adică de mai multe ori cât numărul locuitorilor din Vatra-de-Piatră. Şi asta fără să fie puşi la socoteală civilii. O armată oprită pentru un popas scurt atrăgea o grămadă de însoţitori; iar când era vorba despre tabere staţionare, numărul acestora creştea şi mai mult.

Fiecare dintre cele zece tabere îşi avea propriul crater şi era alcătuită dintr-un amestec grotesc de clădiri înălţate cu Animmozi, barăci şi corturi. O parte dintre negustori, cum era spiţerul, aveau destui bani ca să-şi construiască o prăvălie de lemn. Cei care stăteau în corturi şi le strângeau în timpul furtunilor şi erau primiţi, contra cost, în alte adăposturi. Marile furtuni erau puternice chiar şi în cratere, mai ales dacă zidurile care le-nconjurau erau

scunde sau cu spărturi. O serie de locuri – ca lemnăria – erau lipsite de orice apărare împotriva stihiilor.

Străzile erau pline de vânzoleala mulţimii care le invada de obicei. Femei îmbrăcate în fuste şi bluze – soţiile, surorile şi fiicele soldaţilor –, negustori şi meşteşugari. Muncitori în pantaloni de lucru sau în salopete. Un mare număr de soldaţi în veşminte din piele, cu săgeţi şi scuturi. Cu toţii numai oameni de-ai lui Sadeas. Oştenii dintr-o tabără nu se amestecau cu cei din alta; nu intrau în craterul altui lord dacă n-aveau nicio treabă pe-acolo.

Kaladin clătină din cap cu mâhnire.

— Ce e? întrebă Syl, aşezându-i-se pe umăr.

— Nu mă aşteptam la atât de multă discordie între taberele de-aici. Credeam că toată lumea face parte dintr-o singură armată unită, a regelui.

— Oamenii sunt întotdeauna în discordie, zise Syl.

— Cum adică?

— Fiecare se poartă şi gândeşte altfel decât ceilalţi. Numai voi sunteţi aşa – animalele se poartă toate la fel, iar sprenii sunt, într-un fel, o singură individualitate. În asta există o armonie. Dar vouă vă lipseşte – s-ar părea că doi dintre voi nu pot niciodată să cadă de acord, indiferent despre ce-ar fi vorba. Întreaga lume face ce trebuie să facă, numai oamenii nu. Poate că de-asta vreţi atât de des să vă omorâţi unii pe alţii.

— Dar nu *toţi* sprenii se poartă la fel, spuse Kaladin, deschizând cutia şi îndesând câteva bandaje în buzunarul pe care şi-l cususe în interiorul vestei de piele. Tu eşti dovada.

— Ştiu, zise ea cu voce scăzută. Poate acum îţi dai seama de ce mă supără asta atât de mult.

Kaladin nu ştiu ce să-i răspundă. În cele din urmă, ajunse în lemnărie. Câţiva oameni din echipa Podului Patru

trândăveau la umbră, în partea de est a barăcii lor. Ar fi fost interesant să vadă cum se construiau barăcile – erau Animmodelate, transformându-se din aer direct în piatră. Din nefericire, Animmodelarea se făcea noaptea, sub pază strictă, pentru ca singurii martori ai ritualului să fie ardenţii sau ochi-luminoşii de un rang foarte înalt.

Primul clopot al după-amiezii bătu exact în clipa când ajunse Kaladin lângă baracă, iar Gaz îi aruncă o privire aspră, fiindcă fusese cât pe-aci să-ntârzie, să nu se afle la datorie din prima clipă. Şi, în cea mai mare parte a timpului, avea să-şi facă „datoria” stând acolo şi aşteptând să sune cornul. Ei bine, el nu intenţiona să piardă vremea astfel. Nu putea risca să se istovească din nou cărând o scândură, nu şi când o podalergare putea începe în orice clipă, dar ar fi putut să facă nişte extensii…

În aer se înălţă un sunet de corn, scurt şi limpede. Ca al cornului legendar, cel care călăuzea sufletele vitejilor către bătăliile din paradis. Kaladin înlemni. Aşteptă, ca de obicei, să audă un al doilea sunet, o parte iraţională din el dorindu-şi o adeverire a celui dintâi. Şi acesta urmă, o înlănţuire de note menită să indice locul unde se afla un demon al spărturilor în stadiul de pupă.

Soldaţii se năpustiră către locul de adunare de lângă lemnărie; alţii alergară spre tabără să-şi ia echipamentul.

— Aliniaţi-vă! strigă Kaladin, repezindu-se către podarii lui. Lovi-v-ar furtuna! Toată lumea-n şir!

Nimeni nu-l luă în seamă. Unii n-aveau vestele pe ei şi se îngrămădiră, bulucindu-se la uşa barăcii, fiindcă voiau să intre toţi în acelaşi timp. Cei care aveau veste alergară spre pod. Kaladin îi urmă, frustrat. Odată ajunşi, se strânseră în jurul podului, într-un mod stabilit dinainte, cu mare atenţie. Fiecăruia i se dădea şansa de a ocupa cea mai favorizată poziţie: să alerge în faţă pe drumul către

ultima spărtură şi apoi, când ajungeau în imediata apropiere a acesteia, să treacă în spate, unde erau oarecum mai în siguranţă.

Rotaţia se făcea cu stricteţe, greşelile nefiind nici săvârşite, nici iertate. Echipele de podari aveau un sistem brutal de autoorganizare. Dacă unul dintre ei încerca să trişeze, ceilalţi îl obligau să alerge în faţă pe ultima porţiune a drumului. Ceea ce era, chipurile, interzis, dar Gaz nu se sinchisea de soarta trişorilor. Şi nu primea nici mită ca să lase oamenii să-şi schimbe poziţiile. Poate ştia că această rotaţie era unicul sprijin – şi unica speranţă – a podarilor. Viaţa era nedreaptă, să fii podar era nedrept, dar dacă alergai în linia morţii şi scăpai cu viaţă, aveai cel puţin dreptul să te afli în spate la următoarea alergare.

Se făcea o singură excepţie. Ca şef de pod, Kaladin alerga în faţă pe cea mai mare parte a drumului şi trecea în spate când se pregăteau de atac. Era cea mai sigură poziţie, deşi niciun podar nu se afla cu adevărat în siguranţă. Kaladin era ca o crustă de mucegai din farfuria unui om lihnit de foame; în niciun caz înghiţit primul, dar oricum condamnat.

Îşi ocupă locul. Yake, Dunny şi Malop sosiră ultimii. Odată ce-i văzu la locurile lor, Kaladin le ordonă tuturor să ridice podul. Fu pe jumătate surprins când se supuseră, dar aproape la fiecare alergare aveau câte un şef care dădea comenzile. Glasul se schimba, dar ordinele simple rămâneau aceleaşi. Ridicaţi, alergaţi, coborâţi.

Douăzeci de poduri coborâră din lemnărie către Câmpiile Sfărâmate. Kaladin zări un grup de bărbaţi din echipa Podului Şapte privindu-i cu uşurare. Fuseseră de rând la pod până la primul clopot al după-amiezii; scăpaseră de alergarea aceea mulţumită câtorva secunde.

Podarii se străduiau din răsputeri. Nu numai din cauza

ameninţării cu biciuirea – alergau cât puteau de repede fiindcă-şi doreau să sosească la ţintă înaintea parshendilor. Dacă izbuteau, n-aveau să fie întâmpinaţi cu săgeţi şi niciunul dintre ei n-avea să moară. Aşa că podalergările erau singurul lucru pe care-l făceau fără rezerve şi lăsând deoparte lenea. Cu toate că mulţi ajunseseră să-şi urască vieţile, se agăţau de ele cu acea fervoare care albeşte încheieturile degetelor.

Traversară tropăind primul pod fix. Muşchii lui Kaladin protestau, fiind supuşi unui nou efort după o întrerupere atât de scurtă, dar se străduia să nu se gândească la oboseală. Ca urmare a furtunii din timpul nopţii, multe plante erau încă deschise, mugurii-de-stâncă îşi revărsau lujerii, crengile ca nişte gheare ale branzahilor înfloriţi se înălţau din crăpăturile pământului către cer. Mai erau, din când în când, şi ghimpetari: tufele mici, ţepoase, cu crengi ca de piatră, care-i atrăseseră atenţia când sosise pe Câmpiile Sfărâmate. Apa băltea în numeroasele crăpături şi adâncituri de pe platoul denivelat.

Gaz ţipa la ei, spunându-le pe ce drum s-o apuce. Multe dintre platourile învecinate aveau trei sau patru poduri, dând naştere unor cărări ramificate care traversau Câmpiile. Alergarea deveni rutină. Era istovitoare, dar în acelaşi timp familiară, şi era bine să se afle în faţă, să vadă încotro se îndrepta. Se pierdu în mantra lui obişnuită constând în numărarea paşilor, aşa cum fusese sfătuit de podarul fără nume căruia încă îi mai purta sandalele.

În cele din urmă ajunseră la ultimul pod permanent. Traversară un platou îngust, trecând pe lângă focul mocnit care mistuia ruinele unui pod distrus de parshendi în noaptea dinainte. Cum reuşiseră, în timpul unei mari furtuni? Ceva mai devreme aflase, trăgând cu urechea, că soldaţii îi priveau pe parshendi cu ură, cu mânie şi nu cu

puţină admiraţie. Duşmanii lor nu semănau cu parshii aproape muţi care munceau în Roshar. Destoinicia lor de războinici nu era de neglijat. Şi asta îl izbea pe Kaladin, părând ceva cu totul nelalocul său. Parshi? Luptând? Părea, pur şi simplu, atât de bizar.

Toate echipele de podari îşi lăsară podurile jos, acoperind cea mai îngustă porţiune a unei spărturi. Oamenii lui se trântiră la pământ împrejurul podului, odihnindu-se cât traversa oastea. Kaladin era pe punctul să li se alăture – de fapt, genunchii i se îndoiau deja, anticipând.

„Nu”, îşi zise, îndreptându-se. „Nu, o să rămân în picioare.”

Gestul era prostesc. Ceilalţi podari aproape că nici nu-l luau în seamă. Unul dintre ei, Moash, chiar îl înjură. Însă hotărârea odată luată, Kaladin se agăţă de ea cu încăpăţânare, încleştându-şi mâinile la spate, şi rămase aşa, în poziţia „pe loc repaus”, uitându-se la armata care trecea.

— Hei, micuţule podar! îi strigă un soldat dintre cei care-şi aşteptau rândul. Eşti curios să vezi cum arată un oştean adevărat?

Kaladin se întoarse spre el: era un bărbat voinic, cu ochii căprui şi cu braţele de grosimea coapselor multor altora. Nodurile de pe umerii vestei lui de piele spuneau că era şef de pluton. Şi Kaladin purtase cândva astfel de noduri.

— Cum îţi îngrijeşti suliţa şi scutul, şefule de pluton? îi strigă el, drept răspuns.

Soldatul se încruntă, dar Kaladin ştia ce-i trecuse prin minte. Echipamentul unui soldat era viaţa lui; armelor le purtai de grijă ca unui copil şi adesea te convingeai mai întâi că se aflau în bună stare înainte de a te îndura să mănânci sau să te odihneşti.

Kaladin arătă către pod cu o mişcare a capului.

— Ăsta e podul meu, spuse cu glas sonor. E arma mea, singura care-mi este îngăduită. Aveţi grijă cum îl folosiţi.

— Şi ce ne faci dacă n-avem? întrebă un alt soldat, stârnind râsetele celor din jur.

Însă şeful de pluton nu mai scoase nicio vorbă. Părea neliniştit.

Spusele lui Kaladin erau o simplă bravadă. De fapt, ura podul. Însă rămase tot în picioare.

Câteva clipe mai târziu, pe podul lui trecu însuşi Înaltul Prinţ Sadeas. Celălalt înalt prinţ, Amaram, avuse întotdeauna o înfăţişare atât de eroică, de distinsă. Înfăţişarea unui general plin de nobleţe. Acest Sadeas era o cu totul altă creatură, cu faţa lui rotundă, cu părul buclat, cu orgoliul întipărit pe chip. Călărea ca la paradă, cu o mână în faţă, ţinând lejer frâul şi purtând coiful sub braţul celălalt. Armura era vopsită în roşu, iar panaşul coifului avea ceva frivol. Era prea mult fast inutil, care aproape că punea în umbră măreţia artefactului antic.

Kaladin uită de oboseală şi-şi încleştă pumnii. Se uita la un ochi-luminoşi pe care-l ura mai mult decât pe mulţi alţii, la un om cu sufletul atât de împietrit încât irosea în fiecare lună vieţile câtorva sute de podari. Un om care, dintr-un motiv încă de neînţeles pentru Kaladin, le interzisese dinadins să poarte scuturi.

Curând, Sadeas şi garda sa de onoare trecură, iar Kaladin îşi dădu seama că, probabil, ar fi trebuit să se-ncline în faţa lui. Sadeas nu observase, dar, dacă ar fi observat, Kaladin ar fi putut avea necazuri. Clătinând din cap, îşi ridică echipa în picioare – deşi se strădui din greu ca să-l urnească pe Pietroi, uriaşul mâncător de coarne. Odată trecuţi dincolo de spărtură, oamenii lui săltară podul şi alergară către următoarea.

Totul se repetă de atâtea ori, încât Kaladin le pierdu şirul. De fiecare dată, refuză să se-ntindă. Rămase în picioare, cu mâinile la spate, uitându-se cum trecea armata. Mai mulţi soldaţi îl observară şi îl luară în râs. El nu le dădu atenţie şi, la a cincea sau a şasea traversare, batjocoririle se împuţinară. Când îl văzu din nou pe Luminlordul Sadeas, Kaladin se înclină, deşi îşi simţi stomacul întorcându-i-se pe dos. Nu-l slujea pe omul ăla. Nu-i era loial. Dar se afla *în slujba* oamenilor lui, purtătorii Podului Patru. Trebuia să-i salveze, de aceea se ferea să fie pedepsit pentru insolenţă.

— Schimbaţi poziţiile! strigă Gaz. Traversaţi şi schimbaţi!

Kaladin se întoarse brusc. Următoarea traversare avea să se facă la locul atacului. Îşi miji ochii, uitându-se în depărtare, şi izbuti cu greu să desluşească un şir de siluete întunecate pe platoul următor. Parshendii sosiseră şi intrau în formaţie de luptă. În spatele lor, un alt grup se străduia să spargă pupa.

Îşi simţi frustrarea ca pe o împunsătură. Iuţeala lor nu fusese de-ajuns. Şi, chiar aşa obosiţi cum erau, Sadeas avea să ordone un atac rapid, nelăsându-le parshendilor timp să scoată inima-nestemată din carapacea ei.

Podarii se ridicară tăcuţi, chinuiţi de spaimă. Ştiau ce urma. Traversară hăul şi traseră podul, apoi se aranjară în ordine inversă. Oştenii intrau în rânduri. Totul se petrecea într-o asemenea linişte, încât ai fi crezut că se pregăteau să ducă un catafalc către rugul funerar.

Podarii îi păstrară lui Kaladin un loc bine protejat, în spate. Syl coborî pe pod şi îl cercetă. Kaladin se îndreptă într-acolo, cu mintea şi trupul la fel de obosite. Se forţase prea mult dimineaţa, apoi o făcuse din nou, rămânând în picioare în loc să se odihnească. Oare ce-l apucase să se

poarte astfel? Abia mai era în stare să meargă.

Se uită la podari. Erau resemnaţi, descurajaţi, îngroziţi. Dacă refuzau s-alerge, îi aştepta execuţia. Dacă alergau, îi aşteptau săgeţile. Nu priveau către şirurile de arcaşi parshendi, aflate în depărtare. Priveau în jos.

„Sunt oamenii tăi, Kaladin”, îşi spuse el. „Au nevoie de tine ca să-i conduci, deşi nu-şi dau seama.”

„Cum poţi conduce pe cineva stând în spate?”

Ieşi din şir şi ocoli podul; doi bărbaţi – Drehy şi Teft – îl priviră şocaţi când trecu pe lângă ei. Locul mortului – poziţia din mijlocul şirului din faţă – era ocupat de Pietroi, vânjosul mâncător de coarne cu pielea arsă de soare. Kaladin îl bătu pe umăr.

— Pietroi, te-ai aşezat pe locul meu.

Omul îl privi uluit.

— Dar…

— Treci în spate.

Pietroi se încruntă. Nimeni nu mai încercase vreodată să treacă în faţă înainte de a-i veni rândul.

— Ai înnebunit de prea mult aer, câmpeanule, spuse cu accentul lui puternic. Vrei să mori? De ce nu sari pur şi simplu în spărtură? E mai uşor.

— Sunt şef de pod. E privilegiul meu s-alerg în faţă. Du-te!

Pietroi ridică din umeri, dar se supuse şi trecu în spate, în locul lui Kaladin. Nimeni nu mai scoase nicio vorbă. Dacă el dorea să se lase ucis, de ce s-ar fi opus ceilalţi?

Kaladin îi cuprinse cu privirea.

— Cu cât durează mai mult până punem podul jos, cu atât mai multe săgeţi vor trage în noi. Nu şovăiţi, fiţi hotărâţi şi iuţi în mişcări. Ridicaţi podul!

Îl săltară, iar cei din şiruirile interioare trecură dedesubt, aşezându-se în rânduri de câte cinci. Kaladin era

chiar în faţă, avându-l în stânga pe Leyten, un bărbat înalt şi solid, iar în dreapta pe Murk, un bărbat mai slăbănog. Adis şi Cori erau pe margini. Cinci oameni în faţă. Linia morţii.

Odată ridicate toate podurile, Gaz dădu ordinul de pornire:

— Atacaţi!

O rupseră la fugă, trecând în goană pe lângă şirurile de soldaţi neclintiţi, înarmaţi cu suliţe şi ocrotiţi de scuturi. Unii îi urmăreau cu priviri curioase, pesemne amuzaţi la vederea podarilor umili, care se îndreptau atât de grăbiţi către propria moarte. Alţii îşi întorceau ochii în altă parte, poate ruşinându-se când se gândeau la vieţile care urmau să plătească trecerea peste spărtură.

Kaladin se uita drept înainte, înăbuşind vocea sceptică din adâncul minţii sale, care urla la el, spunându-i că făcea o mare prostie. Alega nebuneşte către ultima prăpastie, fixând cu privirea şirul de ostaşi parshendi. Siluete cu piele neagră şi purpurie, cu arcuri în mâini.

Syl zbura pe lângă capul lui, nemaiavând acum formă omenească, ci licărind ca o panglică de lumină. Şuiera în faţa lui.

Arcurile se ridicară. Kaladin nu mai alergase pe locul mortului în timpul unui atac atât de urât din prima zi a intrării sale în echipă. Acesta era locul ocupat întotdeauna de un om nou. Fiindcă, dacă-şi găsea moartea, nu mai era nevoie să fie instruit.

Arcurile parshendilor se încordară, ţintind cinci sau şase dintre echipele purtătoare de poduri. Podul Patru era fără îndoială una dintre ţinte.

Săgeţile porniră.

— Tien! urlă Kaladin, aproape înnebunit de oboseală şi frustrare.

Strigase numele cu voce tare – fără să ştie de ce – în vreme ce valul de săgeţi zbura spre el. Şi simţi o zvâcnire de energie, o neaşteptată răbufnire de forţă, nebănuită şi de neexplicat.

Săgeţile loviră.

Murk se prăbuşi fără să scoată niciun sunet, nimerit de patru sau cinci săgeţi, iar sângele lui împroşcă pietrele. Căzu şi Leyten şi, alături de el, Adis şi Cori. Săgeţile loviră pământul de la picioarele lui Kaladin, rupându-se, şi cel puţin şase se înfipseră în lemn, în jurul mâinilor şi al capului său.

El nu ştia dacă fusese lovit. Era prea agitat şi încordat. Continuă să alerge urlând, cu podul pe umeri. Dintr-un anumit motiv, un grup de parshendi din prima linie îşi lăsă arcurile în jos. Le zări pielea marmorată, coifurile stranii, roşii sau portocalii, şi îmbrăcămintea simplă, cafenie. Păreau nedumeriţi.

Indiferent care ar fi fost cauza, asta îi oferi Podului Patru câteva secunde preţioase. În clipa când duşmanii îşi înălţară din nou arcurile, echipa lui Kaladin ajunsese lângă prăpastie. Podarii lui se aliniară cu celelalte echipe – nu mai rămăseseră decât cincisprezece poduri. Cinci căzuseră. Sosirea lor astupă un gol.

În toiul unei alte rafale de săgeţi, Kaladin le strigă oamenilor săi să lase podul jos. Una îi despică pielea de pe coaste, ricoşând de os. Simţi izbitura, dar nu şi durerea. Ocoli podul în fugă şi-i ajută pe ceilalţi să-l împingă. Echipa îl fixă la locul potrivit în timp ce un val de săgeţi trimise de soldaţii alethi abătea atenţia parshendilor.

O trupă de cavalerie traversă prăpastia. Podarilor nu li se mai dădu în curând nicio atenţie. Kaladin căzu în genunchi lângă pod, pe când ceilalţi se îndepărtau împleticindu-se, răniţi şi însângeraţi: rolul pe care îl aveau

în luptă se încheiase.

El îşi duse mâna la coaste şi simţi sângele. „Tăietură dreaptă, de numai două sau trei degete lungime, nu atât de largă încât să reprezinte un pericol.”

Era vocea tatălui său.

Kaladin gâfâia. Trebuia s-ajungă la adăpost. Pe deasupra capului îi şuierau săgeţile arcaşilor alethi.

„Există oameni care iau vieţi. Şi oameni care le salvează.”

Încă nu terminase. Se sili să se ridice şi, clătinându-se, se îndreptă către cineva care zăcea alături de pod. Era un podar pe nume Hobber, căruia o săgeată îi străpunsese piciorul. Gemea, ţinându-se de coapsă.

Kaladin îl prinse de subţiori şi îl trase, îndepărtându-l de pod. Omul înjură de durere, năucit, îl vreme ce Kaladin îl târa către o despicătură din spatele unei mici ridicături a solului stâncos, unde îşi găsiseră adăpost Pietroi şi alţi câţiva podari.

După ce-l lăsă jos pe Hobber – săgeata nu-i retezase nicio arteră importantă, aşa că pe moment nu era în pericol – Kaladin se răsuci pe călcâie şi încercă să se-ntoarcă pe câmpul de luptă. Însă alunecă şi se împletici de oboseală. Se izbi zdravăn de pământ, mormăind.

„Unii iau vieţi. Alţii le salvează.”

Se strădui să se ridice în picioare, cu sudoarea picurându-i de pe frunte, şi se grăbi să se-ntoarcă lângă pod. Următorul podar pe care-l găsi, un bărbat pe nume Koorm, era mort. Îi lăsă leşul acolo unde căzuse.

Gadol avea o rană adâncă în coaste, unde o săgeată îl străpunsese pe de-a-ntregul. Faţa îi era plină de sânge scurs dintr-o tăietură de pe tâmplă şi reuşise să se târască, îndepărtându-se puţin de pod. Se uita în sus cu ochi negri, deliranţi, iar în jur îi unduiau durerospreni portocalii.

Kaladin îl luă şi pe el de subţiori şi se îndepărtă târându-l, chiar înainte ca pe locul unde se aflase să treacă, în zgomot tunător de copite, o şarjă de cavalerie.

În timp ce-l ducea în adâncitură, văzu încă două leşuri. Făcu o socoteală rapidă. Asta însemna douăzeci şi nouă de podari, cu tot cu morţii pe care-i găsise. Cinci lipseau. Se întoarse pe câmpul de luptă împleticindu-se.

Soldaţii se adunaseră împrejurul părţii din spate a podului, cu arcaşii în lateral, trăgând în parshendi, în vreme ce cavaleria grea ataca – condusă de Înaltul Prinţ Sadeas în persoană, practic invincibil în Cristalarmura lui –, încercând să-mpingă înapoi liniile inamicului.

Kaladin se clătină, năuc, îngrozindu-se la vederea unui număr atât de mare de oameni care alergau, urlau, trăgeau cu arcul şi aruncau suliţe. Cinci podari, probabil morţi, pierduţi în toată acea…

Zări o siluetă ghemuită chiar lângă buza spărturii, cu săgeţile trase din ambele părţi zburându-i pe deasupra capului. Era Dabbid, unul dintre podari. Stătea încovrigat, cu braţul răsucit într-un unghi nefiresc.

Kaladin se repezi către el. Se aruncă la pământ şi se târî pe sub săgeţile care şuierau, sperând că parshendii n-avea să se sinchisească de doi podari neînarmaţi. Dabbid nici măcar nu-l văzu când ajunse lângă el. Era şocat, buzele i se mişcau fără să scoată niciun sunet, ochii priveau în jur uluiţi. Kaladin îl înhăţă cu stângăcie: îi era teamă să se ridice prea mult, ca să nu fie cumva nimerit de vreo săgeată.

Târându-se greoi, îl trase pe Dabbid de la marginea hăului. Aluneca întruna pe sânge, cădea, se izbea cu faţa de piatră. Se încăpăţână să continue, târându-l pe bărbatul mai tânăr pe sub săgeţile în zbor. În cele din urmă se îndepărtă destul de mult ca să rişte să se ridice în picioare.

Încercă să-l salte pe Dabbid. Dar avea muşchii atât de obosiţi… Se încordă şi alunecă istovit, căzând pe pietre.

Rămase întins, gâfâind, copleşit în cele din urmă de durerea din coastă. „Sunt atât de obosit…”

Se ridică tremurând şi încercă din nou să-l salte pe Dabbid. Clipi ca să scape de lacrimile provocate de frustrare, atât de slăbit încât nu mai putea nici măcar să-l târască pe celălalt.

— Câmpean înnebunit de prea mult aer, mârâi o voce.

Kaladin se întoarse în clipa când Pietroi ajunse lângă el.

Masivul mâncător de coarne îl luă pe Dabbid de subţiori şi-l trase în sus.

— Nebunule, mormăi către Kaladin, dar îl ridică pe podarul rănit cu uşurinţă şi-l duse în adâncitură.

Kaladin îl urmă. Şi, odată ajuns la adăpost, se lăsă la pământ, sprijinindu-se cu spatele de stâncă. Podarii supravieţuitori se îngrămădiră în jurul lui, privindu-l nedumeriţi.

— Încă patru, spuse el, cu respiraţia întretăiată. Trebuie să-i găsim…

— Murk şi Leyten, zise Teft.

La alergarea aceea, podarul mai vârstnic fusese mai în spate, scăpând nevătămat.

— Şi Adis şi Cori. Au fost în faţă.

„E adevărat”, îşi zise Kaladin, istovit. „Cum se poate să fi uitat…?”

— Murk e mort. Ceilalţi ar putea fi în viaţă.

Încercă să se ridice, împleticindu-se.

— Idiotule, îi zise Pietroi. Rămâi aici. Nu-ţi face griji. Mă ocup eu de asta, adăugă, şovăind. Cred că tot idiot sunt şi eu.

Se încruntă, dar se întoarse pe câmpul de luptă. Teft stătu o clipă pe gânduri, apoi fugi după el.

Kaladin respira sacadat, ţinându-se de coaste. Nu-şi putea da seama dacă durerea pricinuită de lovitura săgeţii era sau nu mai puternică decât aceea provocată de tăietură.

„Salvează vieţi…”

Se târî către cei trei răniţi. Hobber, cu piciorul străpuns de săgeată, putea să mai aştepte, iar Dabbid n-avea decât un braţ rupt. Cu gaura de la coaste, Gadol era în starea cea mai gravă. Kaladin se uită îndelung la rană. N-avea masă de operaţie; n-avea nici antiseptic. Cum ar fi putut să-l ajute?

Îşi alungă disperarea.

— Cineva să-mi aducă un cuţit, le spuse podarilor. Luaţi-l pe-al un unui soldat căzut. Şi altcineva să facă un foc!

Ceilalţi se uitară unul la altul.

— Dunny, du-te să cauţi un cuţit, zise Kaladin, cu palma lipită de rana lui Gadol, încercând să oprească sângerarea. Narn, poţi să faci un foc?

— Cu ce? întrebă omul.

Kaladin îşi scoase vesta şi apoi cămaşa, întinzându-i-o pe aceasta din urmă.

— Foloseşte-o drept iască şi adună nişte săgeţi în loc de lemne. Are cineva cremene şi amnar?

Din fericire, Moash avea. Când plecai la podalergare, îţi luai cu tine orice obiect valoros; altminteri, ţi-l puteau fura ceilalţi podari.

— Mişcaţi-vă repede! le ceru Kaladin. Altcineva să despice un mugur-de-stâncă şi să-mi aducă tigva cu apă dinăuntru!

Preţ de câteva clipe, nimeni nu mişcă. Pe urmă, din fericire, îi dădură ascultare. Poate că erau prea uluiţi ca să i se opună. El sfâşie cămaşa lui Gadol, dând la iveală rana. Era urâtă, îngrozitor de urâtă. Dacă săgeata îi tăiase

intestinele sau alte organe…

Îi porunci unui alt podar să-i apese un bandaj pe frunte, oprindu-i sângerarea mai puţin gravă de acolo – orice îl putea ajuta – şi-i cercetă partea rănită a corpului cu viteza pe care o deprinsese de la tatăl lui. Dunny se întoarse repede cu un cuţit. Însă Narn nu izbutea s-aprindă focul, înjură, apoi făcu o nouă încercare cu cremenea şi amnarul.

Gadol era cuprins de spasme şi Kaladin îi apasă bandajele pe rană, simţindu-se neajutorat. Nu se afla într-un loc unde-ar fi putut face un garou pentru o astfel de rană. N-avea altceva de făcut decât…

Gadol tuşi, scuipând sânge.

— Au sfărâmat până şi pământul! şuieră, cu ochii larg deschişi. Şi-l doresc, dar, în furia lor, îl vor distruge. Aşa cum omul pizmaş arde lucrurile de preţ mai degrabă decât să le lase duşmanilor! Vin!

Icni. Şi încremeni apoi, cu ochii morţi privind stăruitor în sus şi cu o dâră de scuipat sângeriu prelingându-i-se de-a lungul obrazului. Răscolitoare, ultimele sale cuvinte îi apăsau. Ceva mai încolo, soldaţii se luptau şi urlau, dar podarii păstrau tăcerea.

Kaladin se trase înapoi, şocat – ca de obicei – de durerea pierderii unei vieţi. Lirin spusese întotdeauna că timpul avea să-i tocească sensibilitatea.

În privinţa asta, tatăl lui se înşelase.

Se simţea atât de obosit. Pietroi şi Teft se întorceau grăbiţi către crăpătura din stâncă, cărând între ei un trup.

„Nu l-ar aduce dacă n-ar mai fi în viaţă”, îşi spuse Kaladin. „Gândeşte-te la cei pe care-i poţi ajuta.”

— Ţine focul aprins! spuse arătând spre Narm. Nu-l lăsa să se stingă! Să ia cineva cuţitul şi să-l încingă-n flacără.

Narm tresări violent, de parc-ar fi observat pentru prima oară că izbutise s-aprindă un foc mic. Kaladin îl lăsă pe

Gadol, care era mort, şi le făcu loc lui Pietroi şi lui Teft. Cei doi îl întinseră la pământ pe Leyten, plin de sânge. Abia mai respira şi din trup îi ieşeau două săgeţi, una dintr-un umăr, iar a doua din celălalt braţ. O a treia săgeată îi făcuse o rană pe burtă, iar mişcarea adâncise rana. Piciorul stâng părea să-i fi fost strivit de copita unui cal; era rupt, iar în locul unde-i plesnise pielea avea o despicătură largă.

— Ceilalţi trei sunt morţi, spuse Teft. Nici el nu mai are mult. Nu putem face mare lucru. Dar ai zis să-l aducem, aşa că…

Kaladin îngenunche imediat şi începu să lucreze rapid şi atent, cu multă pricepere. Îi apăsă un bandaj într-o parte, ţinându-l cu genunchiul său, apoi legă cu iuţeală un altul în jurul piciorului rănit, cerându-i unui podar să-l ridice şi să-l ţină nemişcat.

— Unde-i cuţitul ăla? strigă, înfăşurând în grabă garoul în jurul braţului.

Trebuia să oprească imediat sângerarea; la salvarea braţului avea să se gândească mai târziu.

Tânărul Dunny veni în goană, aducând lama încinsă. Kaladin săltă bandajul şi cauteriză repede rana. Leyten era inconştient şi respira din ce în ce mai slab.

— N-o să mori, murmură Kaladin. N-o să mori!

Avea mintea amorţită, dar degetele lui cunoşteau mişcările. Pentru o clipă, se întoarse în camera de operaţii a tatălui său şi-i ascultă instrucţiunile amănunţite. Tăie săgeata din braţul lui Leyten, dar nu se atinse de cea din umăr şi trimise cuţitul din nou la-ncins.

Peet se întoarse, în sfârşit, aducând tigva cu apă. Kaladin i-o smulse din mână şi o folosi ca să cureţe rana din picior, cea mai urâtă, fiindcă se produsese prin strivire. Când îi fu adus din nou cuţitul, Kaladin scoase şi săgeata

din umăr şi cauteriză locul cât de bine putu, apoi folosi încă unul dintre bandajele sale, care dispăreau cu mare iuţeală, ca să lege rana.

Folosi drept atele pentru picior nişte cozi de săgeţi – singurul lucru pe care-l avea. Cauteriză şi rana aceea, cu o strâmbătură. Nu-i plăcea să lase în urmă un număr atât de mare de cicatrice, dar nu-l putea lăsa să piardă mai mult sânge. Ştia că urma să aibă nevoie de antiseptic. Cât de repede ar fi putut face rost de nişte mucus?

— Să nu-ndrăzneşti să mori! spuse, aproape fără să-şi mai dea seama că vorbea.

Legă repede rana de la picior, apoi îşi folosi acul şi aţa ca s-o coasă pe cea din braţ. O bandajă, apoi slăbi garoul, dezlegându-l aproape cu totul.

În cele din urmă se retrase şi, complet secătuit de puteri, se uită la bărbatul rănit. Continua să respire. Pentru cât timp? Sorţii îi erau potrivnici.

Podarii stăteau în picioare sau aşezaţi în jurul lui Kaladin, privindu-l cu un respect straniu. Istovit, el se apropie de Hobber şi-i cercetă rana din picior. Nu trebuia cauterizată. O spălă, îndepărtă nişte aşchii şi o cusu. În jurul bărbatului erau durerospreni, mâini mărunţele, portocalii, ridicându-se din pământ.

Kaladin tăie partea curată a bandajelor pe care le folosise pentru Gadol şi legă rana lui Hobber. Nu-i plăcea pansamentul murdar, însă n-avea de-ales. Pe urmă se ocupă de braţul lui Dabbid, cu ajutorul unor cozi de săgeţi aduse de ceilalţi podari, legându-le cu fâşii din cămaşa celui bandajat. În cele din urmă se aşeză, sprijinindu-se de buza stâncii, şi răsuflă prelung, vlăguit.

Din spate se auzeau strigătele soldaţilor şi zăngănitul metalului lovit de metal. El se simţea atât de obosit. Prea obosit şi ca să închidă ochii. Nu-şi dorea decât să rămână o

veşnicie aşa, cu privirea pironită în pământ.

Teft se opri lângă el. Bărbatul cărunt ţinea în mână tigva, în fundul căreia mai rămăsese puţină apă.

— Bea, băiatule. Ai mare nevoie.

— Ar trebui să spălăm rănile celorlalţi oameni, răspunse Kaladin, amorţit. Au zgârieturi – la unii am văzut şi tăieturi – şi ar trebui…

— Bea, repetă Teft, cu un glas aspru, insistent.

Kaladin şovăi, apoi bău. Apa avea un puternic gust amărui, ca al plantei din care fusese luată.

— Unde-ai învăţat să vindeci oamenii aşa? întrebă Teft.

La auzul întrebării, mai mulţi podari din preajmă se întoarseră spre ei.

— N-am fost întotdeauna sclav, şopti Kaladin.

— Tot ce-ai făcut n-o să schimbe nimic, zise Pietroi, apropiindu-se.

Masivul mâncător de coarne se lăsă pe vine.

— Gaz ne cere să-i abandonăm pe răniţii care nu pot merge. Are ordin de sus, adăugă Pietroi.

— Vorbesc eu cu Gaz, zise Kaladin, sprijinindu-şi capul de stâncă. Duceţi cuţitul înapoi, la leşul de la care l-aţi luat. Nu vreau să fim învinuiţi de hoţie. Pe urmă, când o să vină vremea să plecăm, vreau doi oameni care să se ocupe de Leyten şi doi pentru Hobber. Îi legăm deasupra podului şi-i cărăm. La spărturi, va trebui să vă mişcaţi repede, să-i dezlegaţi înainte de a traversa armata şi să-i legaţi pe urmă la loc. Şi-o să fie nevoie şi de cineva care să-l conducă pe Dabbid, încă nu şi-a revenit.

— Gaz n-o să ne-ajute, spuse Pietroi.

Kaladin închise ochii, refuzând să continue discuţia.

Lupta se prelungi. Parshendii se retraseră, în sfârşit, abia la căderea serii, sărind peste prăpăstii cu picioarele lor nefiresc de puternice. Strigătele oştenilor alethi,

învingători în ziua aceea, se înălţară în cor. Kaladin se sili să se ridice şi plecă în căutarea lui Gaz. Avea să mai dureze o vreme până când deschideau pupa – era ca şi cum ar fi spart piatră –, dar el trebuia să ducă tratative cu sergentul care răspundea de poduri.

Îl găsi pe Gaz privind câmpul de luptă de la mare distanţă. Bărbatul se uită la el cu singurul său ochi.

— Cât din sângele ăsta e al tău?

Kaladin se uită în jos, dându-şi pentru prima oară seama că era plin de cruste de sânge întunecat, provenind în cea mai mare parte de la oamenii pe care-i bandajase. Lăsă întrebarea fără răspuns.

— Luăm răniţii cu noi.

Gaz clătină din cap.

— Dacă nu pot merge, rămân aici. Ordinul ăsta nu se schimbă. Şi nu e hotărârea mea.

— Îi luăm, repetă Kaladin, fără a folosi un ton mai ferm ori o voce mai sonoră.

— Luminlordul Lamaril n-o să fie de acord, spuse sergentul.

Lamaril era superiorul lui direct.

— Trimite Podul Patru la urmă, pentru răniţii care se-ntorc în tabără. Lamaril n-o să meargă cu ei; o să plece înainte, cu grosul armatei, ca să nu piardă ospăţul dat în cinstea victoriei.

Gaz deschise gura.

— Oamenii mei se vor mişca repede, îl întrerupse Kaladin. Nu vor încetini pe nimeni, adăugă el, scoţând din buzunar ultima sferă şi întinzându-i-o. N-o să spui nimănui nimic.

Gaz luă sfera pufnind.

— O pată străvezie? Crezi că pentru asta o să risc aşa mult?

— Dacă n-o faci, ripostă Kaladin calm, te omor şi-i las să mă execute.

Gaz clipi, surprins.

— Niciodată n-ai…

Kaladin mai făcu doar un pas, apropiindu-se de el. Gaz păli. Pe urmă înjură, ridicând mâna în care ţinea sfera întunecată.

— Şi mi-ai dat o sferă înnegurată.

Kaladin se încruntă. Era sigur că, înainte de podalergare, sfera încă mai strălucea.

— E vina ta. De la tine o am.

— Toate sferele au fost proaspăt impregnate cu lumină, chiar azi-noapte, spuse Gaz. Vin direct de la trezorierul Luminlordului Sadeas. Ce-ai făcut cu ele?

Kaladin clătină din cap, prea obosit ca să mai gândească. Syl i se aşeză pe umăr când se întoarse cu spatele ca s-o ia înapoi, către podari.

— Ce-nseamnă ei pentru tine? strigă Gaz în urma lui. De ce-ţi pasă?

— Sunt oamenii mei, răspunse în timp ce se îndepărta.

— N-am încredere în el, zise Syl, uitându-se peste umăr. Ar putea trimite oameni să te aresteze, spunând că l-ai ameninţat.

— Poate c-o s-o facă, răspunse Kaladin. Cred că nu pot conta decât pe faptul că-şi doreşte să-l mituiesc în continuare.

Îşi urmă drumul, ascultând strigătele de triumf şi gemetele răniţilor din oastea lui Sadeas. Platourile erau presărate cu leşuri îngrămădite mai ales pe marginile spărturii, unde podurile fuseseră punctele centrale ale luptei. Parshendii îşi abandonaseră morţii – ca de obicei. Se spunea că-i părăseau chiar şi atunci când erau victorioşi. Oamenii le cereau echipelor de podari şi

soldaţilor să se întoarcă să ardă morţii, trimiţându-le sufletele în viaţa de apoi, unde cei mai buni aveau să lupte în oastea Heralzilor.

— Sferele, spuse Syl, cu ochii la Gaz. Nu par ceva pe care te poţi bizui.

— Poate că da. Poate că nu. Am văzut cum se uită la ele. Vrea banii pe care i-i dau. Poate că şi-i doreşte îndeajuns de mult ca să nu mă trădeze, spuse Kaladin şi clătină din cap. Adineauri ai avut dreptate: în multe privinţe, oamenii nu sunt demni de încredere. Dar, dacă există ceva pe care te poţi bizui, atunci te *poţi* bizui pe lăcomia lor.

Era un gând chinuitor. Dar şi ziua fusese chinuitoare. Cu un început luminos, promiţător, şi cu un apus roşu, însângerat.

Ca oricare altă zi.

18
ÎNALT PRINŢ AL RĂZBOIULUI

„Ati a fost cândva un om bun şi generos, dar ai văzut ce s-a ales de el. Pe de altă parte, Rayse a fost unul dintre cei mai dezgustători, vicleni şi periculoşi indivizi pe care i-am întâlnit vreodată.”

— Da, aici s-a făcut o tăietură, spuse curelarul gras, urmărit de Adolin cu privirea în timp ce-şi ridica în faţa ochilor cele două bucăţi de chingă. Nu eşti de aceeaşi părere, Yis?

Celălalt curelar dădu din cap. Era un iriali cu ochi galbeni şi cu părul pe de-a-ntregul auriu. Nu blond, ci auriu. Avea chiar şi un luciu metalic. Şi-l tundea scurt şi purta tichie. Era evident că nu dorea s-atragă atenţia asupra lui. După părerea multora, o buclă din părul unui irali era un talisman aducător de noroc.

Însoţitorul lui, Avaran, era un alethi ochi-întunecaţi, care purta şorţ peste vestă. Cei doi lucrau în stilul tradiţional, unul făcea obiectele mai mari, mai solide – precum şeile –, iar în seama celuilalt cădeau fineţurile. În partea din spate a încăperii muncea din greu un grup de ucenici, croind şi cosând piei de porc.

— Tăiată, încuviinţă Yis, luând bucăţile de chingă de la Avaran. Aşa cred şi eu.

— Să ard în Focul Infernului, bombăni Adolin. Vreţi să spuneţi că Elhokar a avut de fapt *dreptate?*

— Adolin, spuse, din spatele lui, o voce de femeie. Ziceai că facem o plimbare.

— Şi tocmai o facem, răspunse el, întorcându-se să-i zâmbească.

Janala, care stătea cu braţele încrucişate, purta o rochie galbenă, lucioasă, de o eleganţă desăvârşită, cu nasturi pe ambele părţi, având un guler ţeapăn, croit după forma gâtului şi brodat cu fir roşu.

— Îmi imaginasem, spuse ea, că la o plimbare te *plimbi* mai mult.

— Hm, făcu el. Da. Ajungem imediat şi la asta. O să fie extraordinar. Mers pe jos, hoinăreală şi ăă…

— Promenadă? sugeră îndatoritor curelarul Yis.

— Asta nu e o băutură?

— Ăă, nu, Luminlordul meu. Sunt foarte sigur că e un alt cuvânt care-nseamnă plimbare.

— Bine, atunci. Vom avea parte şi de aşa ceva, din plin, zise Adolin şi luă chinga înapoi, frecându-şi bărbia. Cât de siguri sunteţi în privinţa chingii?

— Nu există nicio îndoială, Luminlordul meu, răspunse Avaran. Nu s-a sfâşiat, pur şi simplu. Trebuie să fiţi mai cu băgare de seamă.

— Mai cu băgare de seamă?

— Da, întări Avaran. Să fiţi siguri că nicio cataramă slăbită nu zgârie pielea, tăind-o. Pare să se fi întâmplat din pricina şeii. Când pun şaua deoparte peste noapte, oamenii lasă uneori chinga s-atârne şi se poate agăţa de ceva. Cred că aşa a apărut tăietura.

— A, adică n-a fost tăiată dinadins? zise Adolin.

— S-ar putea şi asta, răspunse Avaran. Dar de ce s-o fi tăiat cineva?

„Într-adevăr, de ce?” se întrebă Adolin. Îşi luă rămas-bun de la cei doi curelari, îndesă chinga în buzunar, apoi îi oferi Janalei braţul. Ea îşi puse mâna liberă pe cotul lui, vizibil încântată fiindcă plecau din atelierul curelarilor. Înăuntru plutea un miros vag, dar nici pe departe atât de neplăcut ca într-o tăbăcărie. Adolin o văzuse de câteva ori

ducându-şi mâna la batistă şi părând că se pregătea să şi-o ridice la nas.

Ieşiră în soarele amiezii. Tibon şi Marks – doi ochi-luminoşi din Garda de Cobalt – aşteptau afară, alături de camerista Janalei, Falksi, o tânără azish ochi-întunecaţi. Cei trei îşi potriviră pasul după Adolin şi Janala, mergând în spatele lor pe drumul din tabăra de război, în timp ce Falksi bombănea abia auzit, dar pronunţând clar vorbele – ceva despre lipsa unui palanchin cuviincios pentru stăpâna ei.

Janala nu părea să se sinchisească de aşa ceva. Ajunsă în aer liber, respiră adânc, ţinându-se strâns de braţul lui Adolin. Era foarte frumoasă, cu toate că avea obiceiul să vorbească despre ea însăşi. Lui îi plăceau de obicei femeile vorbăreţe, dar în ziua aceea nu reuşi să-i dea atenţie când îi povestea ultima bârfă de la curte.

Chinga fusese tăiată, însă amândoi curelarii presupuseseră că era vorba de un accident. Ceea ce însemna că mai văzuseră astfel de tăieturi. Piele tăiată de o cataramă slăbită sau care se rupsese, pur şi simplu.

Numai că, de data asta, chinga tăiată îl aruncase pe rege la pământ în mijlocul unei lupte. Putea asta să însemne altceva?

— … nu eşti de aceeaşi părere, Adolin? întrebă Janala.

— Fără nicio îndoială, răspunse el, ascultând-o numai pe jumătate.

— Atunci o să vorbeşti cu el?

— Hmm?

— Cu tatăl tău. O să-i ceri să le-ngăduie oamenilor să mai poarte din când în când şi altceva în afară de uniforma voastră îngrozitor de demodată?

— Păi, spuse Adolin, el ţine de fapt foarte mult la asta. În plus, nici nu e chiar *atât* de demodată.

Janala îl privi drept în ochi.

— Bine, cedă el. E puţin cam anostă.

Ca toţi ceilalţi ofiţeri ochi-luminoşi de rang înalt din armata lui Dalinar, Adolin purta haine simple, albastre, cu o croială ostăşească. O haină lungă, de un albastru intens – fără nicio podoabă – şi pantaloni băţoşi, pe când la modă erau vestele, ornamentele de mătase şi eşarfele. Perechea de glife Kholin a tatălui său apărea, ca blazon, pe spate şi pe piept, iar haina se încheia cu nasturi de argint pe ambele părţi. Era o uniformă simplă, uşor de recunoscut, dar groaznic de searbădă.

— Tatăl tău e iubit de oamenii săi, Adolin, adăugă Janala. Dar exigenţa lui *devine* obositoare.

— Ştiu. Crede-mă. Dar mă-ndoiesc că-i pot schimba ideile.

Cum i-ar fi putut explica? În ciuda celor şase ani de război, Dalinar rămânea la fel de hotărât să nu încalce Legile Războinicilor. Dacă se schimbase ceva în privinţa asta, atunci era faptul că le respecta cu şi mai mult devotament.

Dar cel puţin acum Adolin îl înţelegea într-o oarecare măsură. Mult iubitul său frate îi ceruse lui Dalinar un ultim lucru: să respecte Legile. Era adevărat că o făcuse referindu-se la un singur eveniment, dar despre tatăl lui Adolin se ştia că ducea totul la extrem.

Adolin îşi dorea doar să nu le fi cerut asta tuturor celorlalţi. Luate separat, regulile impuse de Legile Războinicilor reprezentau nişte inconveniente minore: poartă întotdeauna uniforma în public, nu te îmbăta niciodată, evită duelurile. Dar luate laolaltă, erau împovărătoare.

În tabără răsunară sunete de corn, întrerupând răspunsul pe care i-l dădea Janalei. Adolin îşi încordă

auzul, se răsuci şi se uită spre est, către Câmpiile Sfărâmate. Numără următoarele sunete de corn. Pe platoul o sută patruzeci şi şapte fusese văzută o pupă. Asta era foarte aproape!

Îşi ţinu răsuflarea, aşteptând a treia serie de sunete de corn, care ar fi chemat oştile lui Dalinar la luptă. Ceea ce nu se putea întâmpla decât la porunca tatălui său.

O parte din el ştia că acele sunete n-aveau să urmeze. Între platoul o sută patruzeci şi şapte şi tabăra lui Sadeas, distanţa era destul de mică pentru ca şi celălalt înalt prinţ să-ncerce să atace.

„Haide, tată”, zise Adolin în gând. „Ne putem lua la întrecere cu el de data asta!”

Nu se mai auzi niciun sunet de corn.

Adolin se uită la Janala. Ea îşi alesese drept Chemare muzica şi dădea foarte puţină atenţie războiului, deşi tatăl ei era unul dintre ofiţerii de cavalerie ai lui Dalinar. După expresia ei, Adolin îşi dădu seama că până şi ea înţelegea ce însemna lipsa celei de-a treia serii de sunete de corn.

Dalinar Kholin preferase încă o dată să nu intre în luptă.

Adolin se răsuci pe călcâie şi o porni în altă direcţie.

— Vino, spuse el, luând-o pe Janala de cot şi practic trăgând-o după el. Mai am ceva de verificat.

Dalinar stătea cu mâinile încleştate la spate, cuprinzând Câmpiile Sfărâmate cu privirea. Se afla pe una dintre cele mai joase terase de lângă palatul înalt al lui Elhokar; regele nu locuia în niciuna dintre cele zece tabere de război, ci într-un mic grup de clădiri înălţate pe coasta unui deal din apropiere. Sunetele de corn întrerupseseră urcuşul lui Dalinar către palat.

Rămase locului destul de mult ca să vadă armata lui Sadeas adunându-se în tabăra lui. Dalinar ar fi putut

trimite un soldat care să-i anunţe oamenii să se pregătească de luptă. Se afla destul de aproape.

— Luminlordul meu? întrebă o voce de alături. Vreţi să continuăm?

„Apără-l aşa cum ştii tu, Sadeas”, îşi zise Dalinar. „Eu o s-o fac aşa cum ştiu eu.”

— Da, Teshav, răspunse, întorcându-se ca să-şi reia urcuşul pe serpentine.

Femeia i se alătură. Avea şuviţe blonde în părul ei alethi, de altminteri negru, pe care şi-l purta ridicat într-o împletitură complicată. Ochii îi erau violeţi, iar pe faţa osoasă i se aşternuse o expresie preocupată. Ceea ce era normal: părea să aibă întotdeauna nevoie de ceva pentru care să-şi facă griji.

Atât ea cât şi condeiera care o însoţea erau soţiile unor ofiţeri. Dalinar avea încredere în ele. În majoritatea cazurilor. Era greu să-i acorzi cuiva încredere deplină. „Încetează”, îşi spuse. „Începi să fii la fel de paranoic ca regele.”

Oricum, întoarcerea lui Jasnah avea să-l bucure peste măsură. Dacă se hotăra vreodată să se-ntoarcă. Mai mulţi ofiţeri de-ai săi de cel mai înalt rang îi dădeau de înţeles că ar fi trebuit să se-nsoare din nou, fie şi numai pentru a avea o femeie care să-i fie condeiera principală. Credeau că le respingea sugestiile din pricina dragostei pe care continua să i-o poarte primei soţii. Nu ştiau că ea nu mai exista, că îi dispăruse din minte, că era doar un gol, un petic de ceaţă din memoria lui. Deşi, într-un fel, aveau dreptate. Ezita să se recăsătorească, fiindcă ideea înlocuirii ei îi repugna. Tot ce avea vreo legătură cu ea îi fusese luat. Nu-i mai rămăsese decât un gol şi i se părea o cruzime să-l umple numai de dragul de a avea o condeieră.

Îşi continuă drumul. Pe lângă cele două femei, îl

însoţeau Renarin şi trei bărbaţi din Garda de Cobalt. Ultimii purtau pălării din fetru şi mantii de un albastru-închis, peste pantaloni de aceeaşi culoare şi peste platoşe argintii. Erau ochi-luminoşi de rang inferior, demni să poarte săbii pentru lupta de la mică distanţă.

— Ei bine, Luminlordul meu, spuse Teshav, Luminlordul Adolin mi-a cerut să vă raportez cum merg cercetările în privinţa chingii de şa. Stă de vorbă cu nişte curelari chiar în clipa asta, dar deocamdată n-a aflat prea multe. Nimeni n-a văzut pe cineva atingându-se de şaua calului Maiestăţii Sale. Spionii noştri spun că nu se vorbeşte nimic despre oameni din alte tabere care să se fi fălit cu o astfel de ispravă şi că, din câte se ştiu până acum, nimeni din tabăra noastră n-a primit din senin vreo sumă mare de bani.

— Grăjdarii?

— Spun că au verificat şaua, dar, când au fost strânşi cu uşa, au recunoscut că nu-şi aduc *sigur* aminte dacă s-au uitat sau nu la chingă, răspunse ea şi clătină din cap. Un Cristalpurtător apasă cu mare putere asupra calului şi a şeii. Dacă ar exista o cale prin care să putem îmblânzi mai mulţi ryshadiumi…

— Cred că mai degrabă ai putea să-mblânzeşti marile furtuni, Luminăţie. Ei, aş zice că asta e o veste bună. E mai bine pentru noi toţi dacă se dovedeşte că această poveste a chingii nu-nseamnă nimic. Ei, acum mai e ceva de care vreau să te ocupi.

— E plăcerea mea să vă slujesc, Luminlordul meu.

— Înaltul prinţ Aladar a-nceput să tot pomenească de o scurtă pauză, în care să se-ntoarcă în Alethkar. Vreau să ştiu dacă vorbeşte serios.

— Da, Luminlordul meu, zise Teshav, dând aprobator din cap. Asta ar fi o problemă?

— Ca să fiu sincer, nu ştiu.

Dalinar n-avea încredere în înalţii prinţi, dar, dacă erau cu toţii acolo, cel puţin îi putea supraveghea. Dacă unul dintre ei se întorcea în Alethkar, ar fi putut unelti fără să se afle. Dar, fireşte, până şi vizitele scurte puteau fi de folos pentru consolidarea stabilităţii în ţinutul lor natal.

Ce era mai important? Stabilitatea, sau posibilitatea de a-i supraveghea pe ceilalţi? „Pe sângele străbunilor mei”, îşi zise. „Nu sunt croit pentru politică şi pentru intrigi. Sunt croit ca să mânuiesc o sabie şi să dobor duşmanii.”

Oricum, avea să facă tot ce trebuia făcut.

— Dacă nu mă-nşel, ai spus că ai informaţii despre veniturile regelui, Teshav?

— Am spus, într-adevăr, adeveri ea, în timp ce-şi continuau scurta drumeţie. Aţi avut dreptate să-mi cereţi să mă uit în registre, fiindcă s-a părea că trei dintre înalţii prinţi – Thanadal, Hatham şi Vamah – au rămas mult în urmă cu plăţile. În afară de voi, Luminlordul meu, numai Înaltul Prinţ Sadeas a plătit în avans ceea ce datorează, după cum o cer legile războiului.

Dalinar dădu aprobator din cap.

— Cu cât se prelungeşte mai mult războiul, cu atât mai în largul lor se simt înalţii prinţi. Încep să-şi pună întrebări. De ce să plătească taxe de război pentru Animmodelare? De ce să n-aducă aici ţărani şi să-nceapă să-şi semene propriile recolte?

— Îmi cer iertare, Luminlordul meu, dar vrem într-adevăr să-i descurajăm în privinţa asta? O a doua sursă de provizii ar putea fi valoroasă ca soluţie de rezervă, zise Teshav în timp ce treceau de cotul unei serpentine.

Însoţitoarea ei, condeiera, îi urma, cărând într-un sac mai multe registre fixate pe plăci de lemn.

— Soluţia de rezervă e deja oferită de negustori, răspunse Dalinar. E unul dintre motivele pentru care nu i-

am izgonit. Nu m-ar deranja apariţia altei soluţii, dar numai cu ajutorul Animmozilor îi putem avea la mână pe înalţii prinţi. Erau datori să-i fie loiali lui Gavilar, însă faţă de fiul lui nu se simt astfel, zise Dalinar, privind printre pleoapele strânse. E un aspect de importanţă vitală, Teshav. Ai citit istorisirile pe care ţi le-am indicat?

— Da, Luminlordul meu.

— Atunci ştii. Un regat nu e niciodată mai şubred decât sub domnia moştenitorului celui care l-a întemeiat. Cât timp conduce un om ca Gavilar, toţi ceilalţi îi sunt loiali fiindcă-l respectă. Apoi, în epoca următoarelor generaţii, toţi încep să se vadă ca părţi ale regatului, ca forţe unificate prin tradiţie. Dar în timpul domniei fiului… atunci e punctul critic. Gavilar nu mai e aici, să-i ţină pe toţi împreună, iar Alethkar nu e încă regat prin tradiţie. Trebuie să-l susţinem îndeajuns de mult pentru ca înalţii prinţi să-nceapă să vadă în ei înşişi părţi ale unui întreg mai cuprinzător.

— Da, Luminlordul meu.

Ea nu punea întrebări. Teshav îi era credincioasă până în măduva oaselor, aidoma majorităţii ofiţerilor lui. Niciunul nu-l întreba de ce era atât de important pentru el ca zece principate să vadă în ele însele o naţiune. Presupuneau, probabil, că Gavilar era cauza. Şi visul fratelui său de a uni Alethkarul reprezenta, într-adevăr, unul dintre motive. Însă mai era ceva.

„Vine Furtuna Eternă. Adevărata Pustiire. Noaptea Suferinţelor.”

Îşi reţinu un tremur. Era sigur că viziunea nu sugerase c-ar fi avut la dispoziţie o grămadă de timp pentru pregătiri.

— Compune, în numele regelui, o scrisoare care anunţă scăderea preţului Animmodelării pentru cei care şi-au

plătit datoriile la timp. Asta ar trebui să-i trezească pe ceilalţi. Dă-le-o condeierelor lui Elhokar şi cere-le să-i explice ce urmărim. Să sperăm că va fi de acord cu necesitatea mesajului.

— Da, Luminlordul meu, răspunse Teshav. Dacă-mi este îngăduit să remarc, am fost cu desăvârşire surprinsă când mi-aţi sugerat să citesc acele istorisiri. În trecut, astfel de lucruri nu v-ar fi trezit un interes aparte.

— În ultima vreme, fac o mulţime de lucruri care nu se potrivesc în mod deosebit cu ceea ce mă atrage şi cu talentele mele, răspunse Dalinar, cu o strâmbătură. Nepriceperea mea nu schimbă necesităţile regatului. Ai adunat rapoartele despre tâlhăriile din regiune?

— Da, Luminlordul meu, zise ea, apoi şovăi. Numărul lor e alarmant.

— Spune-i soţului tău că-i dau comanda batalionului al patrulea. Vreau să găsiţi, amândoi, o metodă mai bună de patrulare a Dealurilor Nerevendicate. Atâta timp cât aici este prezentă monarhia alethi, *nu* vreau ca acesta să fie un ţinut al fărădelegilor.

— Da, Luminlordul meu, zise Teshav, cu ezitare în glas. Vă daţi seama că astfel trimiteţi în patrulare două batalioane întregi?

— Da.

Dalinar ceruse ajutorul altor înalţi prinţi. Răspunsurile lor merseseră de la uimire până la hohote de râs. Nimeni nu-i dăduse nici măcar un singur soldat.

— Asta pe lângă batalionul pe care l-aţi însărcinat să păstreze pacea în zonele dintre tabere şi în cele din afara lor, unde se face negoţ, continuă Teshav. În total, Luminlordul meu, în aşa ceva sunt prinse mai bine de un sfert din forţele voastre.

— Ordinele mele rămân neschimbate, Teshav, spuse el.

Ai grijă să fie duse la îndeplinire. Dar, mai întâi, trebuie să mai discutăm despre datornici. Du-te-n camera registrelor şi aşteaptă-ne acolo.

Ea dădu din cap, respectoasă.

— Desigur, Luminlordul meu.

Se retrase, împreună cu femeia care o însoţea.

Renarin se apropie de Dalinar.

— Ordinul tău n-a umplut-o de încântare, tată.

— Îşi vrea soţul pe câmpul de luptă, zise Dalinar. Fiecare speră c-o să dobândesc acolo încă o Cristalsabie şi-o să i-o dau lui.

Parshendii aveau Cristale. Nu multe, dar până şi existenţa unuia singur era surprinzătoare. Nimeni nu putea spune de unde le aveau. În primul an petrecut acolo, Dalinar le luase o Cristalsabie şi o Cristalarmură. I le dăduse pe amândouă lui Elhokar ca să răsplătească un războinic, fiindcă simţea că omul acela putea face, pentru Alethkar şi pentru câştigarea războiului, mai multe decât oricare altul.

Dalinar pătrunse în palatul propriu-zis. Străjerii de la intrare îi salutară pe el şi pe Renarin. Tânărul privea drept înainte, fără să se uite la ceva anume. Unii îl credeau insensibil, însă Dalinar ştia că era doar preocupat.

— Voiam să stau de vorbă cu tine, fiule, spuse Dalinar. Despre vânătoarea de săptămâna trecută.

Renarin îşi lăsă pentru o clipă ochii în jos, ruşinat, şi colţurile gurii i se retraseră într-o strâmbătură. Da, avea *într-adevăr* sentimente. Numai că nu şi le trăda la fel de des ca alţii.

— Îţi dai seama că n-ar fi trebuit să te repezi în mijlocul luptei, aşa cum ai făcut-o, continuă Dalinar cu asprime. Demonul spărturilor te-ar fi putut ucide.

— Tu ce-ai fi făcut, tată, dacă aş fi fost eu în pericol?

— Nu-ţi pun la îndoială curajul, ci înţelepciunea. Dacă ai fi avut una dintre crizele tale?

— Poate că demonul m-ar fi aruncat de pe platou, răspunse Renarin cu amărăciune, şi n-aş mai fi fost o irosire zadarnică a timpului altora.

— Să nu mai spui asta! Nici măcar în glumă.

— Unde-i gluma? Tată, nu sunt în stare să lupt.

— Lupta nu e singurul lucru pe care-l poate face un om de valoare.

Ardenţii o spuneau cât se putea de limpede. Da, cea mai înaltă Chemare a unui bărbat era să se alăture luptei din viaţa de apoi, pentru revendicarea Palatelor Împăcării, dar Atotputernicul accepta măiestria oricărui bărbat şi a oricărei femei, indiferent ce făceau în viaţă.

Nu trebuia decât să-ţi dai toată silinţa, alegându-ţi o ocupaţie şi o însuşire a Atotputernicului pe care să-ncerci s-o egalezi. O Chemare şi o Glorie, cum se spunea. Te dedicai îndeletnicirii alese muncind din greu şi te străduiai toată viaţa să trăieşti având un singur ideal. Atotputernicul accepta asta, mai ales dacă erai un ochi-luminoşi – cu cât mai nobil îţi era sângele, cu atât aveai parte de mai multă Glorie înnăscută.

Chemarea lui Dalinar era să fie conducătorul altora, iar Gloria pe care şi-o alesese era hotărârea. Le alesese pe amândouă în tinereţe, însă acum le privea altfel decât odinioară.

— Ai dreptate, tată, fireşte. Nu sunt primul fiu de erou născut fără pic de talent pentru arta războiului. Ceilalţi s-au descurcat bine. Probabil că, în final, voi ajunge lordul unui orăşel. Presupunând că n-o să mă retrag într-o devoţiune.

Băiatul îşi îndreptă din nou privirea înainte.

„Mă gândesc în continuare la el numindu-l «băiatul»”, îşi

spuse Dalinar. „Deşi acum e în al douăzecilea an al vieţii sale.” Cuget avusese dreptate. Îl subestima pe Renarin. „Cum m-aş fi purtat eu dacă mi s-ar fi interzis să lupt? Dac-aş fi fost ţinut deoparte, cu femeile şi cu negustorii?”

Dalinar s-ar fi înrăit, înverşunându-se mai ales împotriva lui Adolin. În fragedă tinereţe, îl invidiase adesea pe Gavilar. Însă Renarin era cel mai devotat susţinător al lui Adolin. Îşi venera pur şi simplu fratele mai mare. Şi era destul de curajos ca să se repeadă cu nepăsare în mijlocul unui câmp de luptă când o creatură de coşmar strivea suliţaşi şi azvârlea cât colo Cristalpurtători.

Dalinar îşi drese glasul.

— Poate e timpul să-ncerc din nou să te depind cu mânuirea sabiei.

— Slăbiciunea sângelui meu…

— N-o să mai conteze dacă te punem într-o Armură şi-ţi dăm o Sabie, zise Dalinar. Armura îi oferă putere oricărui bărbat, iar o Cristalsabie e tot atât de uşoară ca aerul.

— Tată, spuse răspicat Renarin, eu n-o să fiu Cristalpurtător niciodată. Ai spus tu însuţi că Săbiile şi Armurile pe care le cucerim de la parshendi trebuie s-ajungă la cei mai destoinici luptători.

— Niciun alt înalt prinţ nu-i dă regelui prăzile sale de război, răspunse Dalinar. Şi cine-o să-mi găsească vreo vină dacă, o singură dată numai, o să-i dăruiesc ceva fiului meu?

Renarin se opri pe coridor, părând neobişnuit de emoţionat, cu ochii mari şi cu speranţă pe chip.

— Vorbeşti serios?

— Îţi jur, fiule. Dacă izbutesc să capturez o altă Sabie şi o altă Armură, vor fi ale tale, zise el zâmbind. Ca să fiu sincer, aş face-o pur şi simplu ca să văd mutra lui Sadeas când o să devii Cristalpurtător deplin. În plus, când

puterea îţi va fi egală cu a altora, mă aştept ca îndemânarea ta înnăscută să te facă să străluceşti.

Renarin zâmbi. Cristalarmura nu putea să rezolve totul, dar urma să-i ofere o şansă. Dalinar avea să se ocupe de asta. „Ştiu cum e să fii al doilea fiu”, îşi spuse în vreme ce-şi continuau drumul către încăperile regelui. „Cum e când te afli în umbra unui frate mai mare pe care-l iubeşti şi-l invidiezi în acelaşi timp. Părinte al Furtunii, asta o ştiu. Şi încă o mai simt.”

●

— A, bunul Luminlord Adolin, spuse ardentul, apropiindu-se cu braţele deschise.

Kadash era un bărbat înalt, ajuns în anii înaintaţi ai vieţii, având capul ras şi o barbă tunsă drept – însemnele Chemării sale. Mai avea şi o cicatrice şerpuită în jurul creştetului, o amintire din zilele tinereţii, când fusese ofiţer în armată.

Nu se-ntâmpla des să găseşti în ardenţă un bărbat ca el – un ochi-luminoşi care fusese cândva oştean. De fapt, să-ţi schimbi Chemarea era bizar. Însă nu era interzis şi, cu toate că intrase târziu în ardenţă, Kadash ajunse departe. Dalinar spunea că asta îi dovedea fie credinţa, fie perseverenţa. Poate şi una, şi alta.

Templul taberei fusese mai întâi o simplă clădire mare, boltită, înălţată cu un Animmod, dar Dalinar oferise bani şi zidari pentru a-l transforma într-un locaş mult mai potrivit pentru rugăciune. Acum, pe faţa interioară a zidurilor erau dăltuiţi Heralzii, iar ferestrele largi din partea ferită de vânt erau din sticlă, ca să pătrundă lumina înăuntru. Mănunchiurile de sfere de diamant aninate de tavanul înalt îşi împrăştiau strălucirea şi fuseseră instalate podiumuri pentru instruire, exersare şi pentru verificarea deprinderii diverselor arte.

În momentul acela, înăuntru se aflau multe femei care primeau lecţii de la ardenţi. Erau şi bărbaţi, dar mai puţini, în plin război, artele masculine se puteau exersa cu uşurinţă pe câmpul de luptă.

Stând lângă Adolin, Janala îşi încrucişă braţele şi cercetă templul cu vădită nemulţumire.

— Mai întâi atelierul împuţit al unui curelar, iar acum un templu? Credeam c-o să ne plimbăm printr-un loc *cât de cât* romantic.

— Religia e romantică, spuse Adolin, scărpinându-se-n creştet. Dragostea eternă şi aşa mai departe, nu?

Ea îi aruncă o privire.

— O să aştept afară.

Îi întoarse spatele şi se îndreptă spre uşă, urmată de cameristă.

— Şi cineva să-mi aducă un afurisit de palanchin, adăugă ea.

Adolin o urmări cu privirea, încruntându-se.

— Cred că va trebui să-i cumpăr ceva foarte scump ca să-mi ierte asta.

— Nu văd care e problema, zise Kadash. *Eu* consider religia romantică.

— Tu eşti ardent, ripostă sec Adolin. În plus, după gusturile mele, cicatricea aia te urâţeşte cam prea mult, adăugă oftând. A supărat-o lipsa mea de atenţie, nu templul. Azi n-am fost un însoţitor prea plăcut.

— Ai gânduri apăsătoare, luminate lord? întrebă Kadash. E vorba de Chemarea ta? În ultima vreme n-ai făcut cine ştie ce progrese.

Adolin se strâmbă. Îşi alesese drept Chemare duelul. Dacă lucra împreună cu ardenţii, stabilindu-şi propriile ţeluri şi îndeplinindu-le, îşi putea dovedi calităţile în faţa Atotputernicului. Din păcate, Legile Războinicilor îi cereau

să-şi limiteze duelurile, fiindcă în încăierările stârnite din motive frivole era posibil să fie răniţi ofiţeri de care era nevoie pe câmpul de luptă.

Însă tatăl lui Adolin evita luptele din ce în ce mai des. Prin urmare, ce rost avea să nu se dueleze?

— Sfinţia Ta, trebuie să stăm de vorbă într-un loc ferit de urechile altora, spuse Adolin.

Kadash înălţă o sprânceană şi-l conduse, ocolind culmea din centru. Templele vorine erau întotdeauna rotunde, având în mijloc o movilă cu pante line, de obicei înaltă de un stânjen şi jumătate. Construcţia îi era dedicată Atotputernicului şi se afla în grija lui Dalinar şi a ardenţilor pe care-i poseda. Toate devoţiunile erau bine-venite dacă voiau s-o folosească, însă cele mai multe îşi aveau propriile locaşuri de rugăciune într-una din celelalte tabere.

— Ce vrei să mă-ntrebi, luminate lord? zise ardentul, imediat ce ajunseră într-o porţiune mai ferită a încăperii imense.

Vorbea cu respect, cu toate că fusese preceptorul şi instructorul lui Adolin în vremea copilăriei.

— Tata înnebuneşte? Sau e cu putinţă să aibă într-adevăr viziuni trimise de Atotputernic, aşa cum crede el?

— E o întrebare oarecum prea directă.

— Tu-l cunoşti de mai mult timp decât mulţi alţii, Kadash, şi ştiu că-i eşti loial. Mai ştiu şi că eşti un om cu auz fin şi cu ochi cărora nu le scapă nimic, de aceea sunt sigur că ai auzit zvonurile, adăugă Adolin ridicând din umeri. Dacă a existat vreodată un moment potrivit pentru întrebări directe, atunci pare să fie acesta.

— Atunci presupun că zvonurile sunt neîntemeiate.

— Din păcate, nu e aşa. Se întâmplă în timpul fiecărei mari furtuni. Delirează şi se zvârcoleşte, apoi pretinde că a văzut diverse lucruri.

— Ce fel de lucruri?
— Nu sunt sigur, nu pot spune cu exactitate, răspunse Adolin şi se strâmbă. Lucruri legate de Radianţi. Şi, poate… despre ceea ce urmează să se-ntâmple.
Kadash dădu semne de nelinişte.
— Mă aduci pe un teren primejdios, luminate lord. Întrebarea ta mă ispiteşte să-mi încalc jurămintele. Sunt un ardent care-i aparţine tatălui tău şi care-i este loial.
— Dar nu e superiorul tău religios.
— Nu. Dar e cel ales de Atotputernic ca să păzească acest popor şi ca să mă vegheze pe mine, să nu mă lase să mă ridic mai sus decât mi-o îngăduie rangul, spuse Kadash ţuguindu-şi buzele. Mergem pe o punte fragilă, luminate lord. Cât de multe ştii despre Hierocraţie şi despre Războiul Pierderii?
— Biserica a-ncercat să preia conducerea, răspunse Adolin, ridicând din umeri. Preoţii s-au străduit să cucerească lumea – pretinzând c-o făceau spre binele ei.
— Asta nu e decât o parte din ceea ce s-a petrecut. Partea despre care vorbim cel mai des. Însă problema e mult mai profundă. Pe atunci, Biserica ţinea cunoştinţele pentru sine. Oamenii nu-şi alegeau singuri o cale a credinţei; preoţii păstrau controlul doctrinelor, iar cunoaşterea teologiei le era îngăduită doar câtorva feţe bisericeşti. Toată lumea era învăţată să-i slujească pe preoţi. Nu pe Atotputernic, nici pe Heralzi, ci pe preoţi.
Se puse în mişcare şi îl conduse pe Adolin în jurul bordurii din spate a sălii templului. Trecură pe lângă statuile Heralzilor, cinci bărbaţi şi cinci femei. De fapt, Adolin ştia foarte puţine despre ceea ce-i spunea Kadash. Nu-şi bătuse niciodată prea mult capul cu acea parte a istoriei care nu se lega direct de comanda unei armate.
— Problema, Luminăţia Ta, era misticismul, continuă

ardentul. Preoţii susţineau că oamenii obişnuiţi nu erau în stare să-nţeleagă nici religia, nici pe cel Atotputernic. Acolo unde ar fi trebuit să existe sinceritate, erau şoapte şi ceaţă. Preoţii au început să pretindă că aveau viziuni şi să facă profeţii, dar astfel de lucruri au fost condamnate chiar de Heralzi. Pustiirea e un lucru întunecat şi rău, iar esenţa sa era încercarea de prorocire a viitorului.

Adolin îngheţă.

— Stai puţin, spui că…

— Nu te grăbi să tragi concluzii, Luminăţia Ta, îl potoli Kadash, întorcându-se către el. Când preoţii hierocraţi au fost îndepărtaţi de la putere, Făuritorul Soarelui a ţinut să fie interogaţi cu toţii şi să fie citite scrisorile pe care şi le trimiteau unii altora. Şi s-a descoperit că *nu* existaseră profeţii. Nu exista nicio făgăduială mistică a Atotputernicului. Totul nu fusese decât un pretext, ca să liniştească oamenii şi să-i poată controla.

Adolin se încruntă.

— Unde vrei s-ajungi cu asta, Kadash?

— Atât de aproape de adevăr pe cât cutez, luminate lord, răspunse ardentul. Nu pot fi la fel de direct ca tine.

— Aşadar crezi că viziunile tatălui meu sunt născociri.

— Nu l-aş acuza niciodată pe înaltul meu prinţ de minciună, zise Kadash. Nici măcar de vreo slăbiciune a minţii. Dar nici nu pot trece cu vederea vreo formă de misticism sau de prorocire. Ar însemna să neg vorinismul. Vremea preoţilor a trecut. A trecut timpul în care oamenii erau minţiţi, ţinuţi în întuneric. Acum fiecare îşi alege singur calea, iar ardenţii îl ajută să se apropie, prin ea, de Atotputernic. În locul profeţiilor obscure şi al pretinselor puteri deţinute de câţiva, avem o populaţie care-şi înţelege credinţele şi legătura cu divinitatea.

Se apropie şi îşi coborî foarte mult vocea.

— Tatăl tău nu trebuie luat în râs şi nici nu trebuie să scadă în ochii nimănui. Dacă viziunile lui sunt reale, asta e între el şi Atotputernic. Eu nu pot spune decât un singur lucru: ştiu cum e când te macină gândul la moartea şi distrugerile pricinuite de război. Citesc în ochii lui o mare parte din ceea ce am simţit eu, dar mult mai cumplit. După părerea mea, lucrurile pe care le vede sunt mai degrabă reflexii ale trecutului decât vreo trăire mistică.

— Aşadar înnebuneşte, şopti Adolin.

— N-am spus asta.

— Ai dat de înţeles că Atotputernicul probabil nu i-ar trimite astfel de viziuni.

— Aşa e.

— Şi că viziunile vin chiar din mintea lui.

— *Ar fi cu putinţă,* zise ardentul, ridicând un deget. Ştii, lucrurile astea sunt într-un echilibru fragil. Unul pe care e foarte greu să-l păstrezi când stai de vorbă chiar cu fiul înaltului Prinţ, spuse el, prinzându-l pe Adolin de braţ. Dacă îl poate ajuta cineva, acela trebuie să fii tu. Nu se cuvine s-o facă altcineva, nici măcar eu.

Adolin dădu încet din cap.

— Mulţumesc.

— Ar trebui să vezi ce face tânăra ta însoţitoare.

— Da, încuviinţă Adolin, cu un oftat. Mă tem că nici măcar dacă-i ofer darul potrivit n-o să-mi mai îngăduie să-i fac curte. Renarin o să râdă din nou de mine.

Kadash zâmbi.

— Nu-i bine să renunţi atât de uşor, Luminăţia Ta. Acum pleacă. Dar întoarce-te când vom putea vorbi despre ţelurile pe care ţi le impui pentru a-ţi desăvârşi Chemarea. A trecut prea mult timp de la ultima ta Elevare.

Adolin dădu din cap şi se grăbi să părăsească încăperea.

După ore întregi de răsfoire a registrelor împreună cu Teshav, Dalinar şi Renarin ajunseră pe coridorul care ducea spre încăperile regelui. Mergeau în tăcere, cu tocurile cizmelor lovind zgomotos podeaua de marmură, iar pocnetele stârneau ecouri între pereţii de piatră.

Opulenţa coridoarelor din palatul de război al regelui creştea de la o săptămână la alta. Cel pe care înaintau fusese cândva un simplu tunel de piatră creat cu un Animmod. Odată ce se instalase acolo, Elhokar poruncise să se facă îmbunătăţiri. Pe latura ferită de vânt fuseseră tăiate ferestre. Podeaua fusese acoperită cu dale de marmură. Pe pereţi se făcuseră basoreliefuri, în colţuri erau borduri de mozaic. Dalinar şi Renarin trecură pe lângă un grup de cioplitori în piatră care dăltuiau cu migală scena cu Nalan'Elin radiind lumină solară, cu sabia sentinţei deasupra capului.

Pătrunseră în anticamera regelui, o încăpere mare, fără uşi, păzită de zece membri ai Gărzii Regale înveşmântaţi în albastru şi auriu. Dalinar recunoştea fiecare chip; de organizarea gărzii se ocupase el însuşi, alegând personal fiecare om.

Înaltul Prinţ Ruthar aştepta să intre la rege. Îşi ţinea braţele vânjoase încrucişate la piept şi purta o barbă scurtă şi neagră, care-i înconjura gura. Scurtă era şi haina lui de mătase roşie, fără nasturi; aproape un soi de vestă cu mâneci, aceasta era o simplă dovadă a acceptării tradiţionalei uniforme alethi. Cămaşa de sub ea era albă, cu volane, iar pantalonii lui albaştri erau lejeri, cu manşete late.

Aruncă o privire spre Dalinar şi dădu din cap – un semn minor de respect – apoi se-ntoarse către cineva din suita lui, adresându-i-se. Dar se întrerupse când străjile de la intrare se traseră într-o parte, lăsându-l pe Dalinar să

treacă. Ruthar pufni, iritat. Faptul că Dalinar putea pătrunde cu atâta uşurinţă în camerele regelui trezea ranchiuna celorlalţi înalţi prinţi.

Elhokar nu se afla în sala de primire, dar uşile largi ale balconului erau deschise. Oamenii din garda lui Dalinar nu îl urmară când trecu dincolo de prag, cu Renarin mergând şovăitor în spatele lui. Afară, lumina se împuţina odată cu apropierea asfinţitului. Plasarea palatului de război la o asemenea înălţime reprezenta o decizie înţeleaptă din punctul de vedere al tacticii, însă furtunile îl izbeau fără milă. Problema se ivea în toate campaniile. Trebuia s-alegi un loc unde furtunile îşi pierdeau cel mai mult puterea sau unul cât mai înalt?

Mulţi ar fi ales prima soluţie; aflate la marginea Câmpiilor Sfărâmate, taberele lor erau într-o prea mică măsură expuse riscului unui atac, ceea ce scădea importanţa poziţionării pe o porţiune mai ridicată a terenului. Însă regii aveau o slăbiciune pentru înălţimi. Aşa că Dalinar îl încurajase pe Elhokar, pentru orice eventualitate.

Balconul propriu-zis era o platformă groasă de piatră, tăiată în vârful unui pisc scund şi mărginită de o balustradă din fier. Încăperile locuite de rege alcătuiau un dom construit cu un Animmod pe culmea unei formaţiuni stâncoase naturale, cu rampe şi scări acoperite care-l legau de zone mai joase de pe colină. Acestea îi adăposteau pe diverşii însoţitori ai regelui: străjeri, furtunoveghetori, ardenţi şi rude îndepărtate. Dalinar îşi avea propriul buncăr, aflat în tabăra lui. Refuza să-l numească palat.

Regele se sprijinea de balustradă, iar doi străjeri vegheau asupra lui de la distanţă. Dalinar îi făcu semn lui Renarin să li se alăture, ca să poată vorbi cu nepotul său

între patru ochi.

Aerul era răcoros – primăvara îşi intrase în drepturi de ceva vreme – şi parfumat de miresmele serii: muguri-de-stâncă înfloriţi şi piatră udă. Sub ei, taberele de război începeau să se lumineze, zece cercuri scânteietoare pe care le umpleau focurile străjilor şi ale bucătarilor, lămpile şi strălucirea nesmintită a nestematelor impregnate. Elhokar privea pe deasupra lor, către Câmpiile Sfărâmate. Acestea erau cufundate într-un întuneric deplin, întrerupt ici şi colo de licărirea câte unui post de veghe.

— Oare ei se uită la noi de acolo? întrebă regele, imediat ce i se alătură Dalinar.

— Ştim că au bande de jefuitori care umblă la vreme de noapte, Maiestate, răspunse acesta, sprijinindu-şi o mână pe balustradă. E imposibil să nu-mi treacă prin minte că ne ţin sub observaţie.

Din uniforma regelui făcea parte haina tradiţională, lungă şi cu nasturi de o parte şi de alta, însă aceasta era largă şi comodă, cu volane de dantelă ieşindu-i la guler şi la manşete. Pantalonii erau de un albastru intens, cu aceeaşi croială lăbărţată ca ai lui Ruthar. Lui Dalinar i se părea totul atât de neprotocolar! Oştenii lor erau conduşi, într-o măsură tot mai mare, de un grup lipsit de vlagă, care se îmbrăca în dantelă şi-şi petrecea serile la ospeţe.

„Asta presimţea Gavilar”, îşi zise el. „De aceea cerea, din ce în ce mai insistent, să respectăm Legile.”

— Pari pierdut în gânduri, unchiule, zise Elhokar.

— Mă gândeam pur şi simplu la trecut, Maiestate.

— Trecutul e lipsit de importanţă. Eu privesc numai către viitor.

Dalinar nu era sigur dacă putea fi de acord cu vreuna dintre cele două afirmaţii.

— Uneori cred că ar trebui să-i pot vedea pe parshendi,

continuă regele. Am senzaţia că, dacă aş privi fix îndeajuns de mult, i-aş descoperi şi i-aş ţintui locului, ca să-i pot provoca. Aş vrea să se lupte pur şi simplu cu mine ca nişte oameni de onoare.

— Dac-ar fi fost oameni de onoare, spuse Dalinar, încleştându-şi mâinile la spate, nu ţi-ar fi ucis tatăl aşa cum au făcut-o.

— De ce crezi c-au făcut-o?

Dalinar clătină din cap.

— Întrebarea asta mi se învârte mereu prin minte, ca un bolovan rostogolit pe panta unui deal. Le-a ofensat în vreun fel onoarea? A fost vorba de vreo neînţelegere de natură culturală?

— Asta ar presupune că *au* o cultură. Sunt brute primitive. Cine ştie de ce dă un cal cu copita sau de ce muşcă un toporcopoi? N-ar fi trebuit să-ntreb.

Dalinar nu răspunse. În primele luni de după asasinarea lui Gavilar, simţise şi el acelaşi dispreţ şi aceeaşi furie. I se părea de înţeles dorinţa lui Elhokar de a şi-i alunga din minte pe parshendi, bizarii locuitori ai unor ţinuturi sălbatice, considerându-i doar cu puţin mai presus decât animalele.

Dar el îi *văzuse* atunci, în zilele de la început. Erau într-adevăr primitivi, dar nu erau brute. Nu erau proşti. „Noi nu i-am înţeles niciodată”, îşi zise. „Cred că asta este esenţa problemei.”

— Elhokar, începu el, pe un ton blajin. E posibil să fi venit vremea să ne punem câteva întrebări la care e greu de răspuns.

— Şi anume?

— Şi anume până când vom continua războiul.

Regele tresări. Se răsuci şi-şi privi unchiul.

— O să luptăm până se va împlini tot ce ne cere Pactul

Răzbunării şi până când cei care mi-au ucis tatăl vor plăti pentru asta!

— Cuvinte pline de nobleţe, zise Dalinar. Dar s-au scurs şase ani de când am părăsit Alethkarul. Guvernarea de la prea mare distanţă nu e prielnică pentru regat.

— Regii merg adesea la război pentru multă vreme, unchiule.

— Dar rareori pentru atât de multă, şi rareori iau cu ei toţi Cristalpurtătorii şi toţi înalţii prinţi din ţară. Rezervele noastre sunt pe sfârşite, iar veştile de acasă spun că atacurile de la hotarul cu reshii sunt tot mai îndrăzneţe. Ca popor, suntem încă prea divizaţi, avem prea puţină încredere unii într-alţii, iar felul în care se poartă acest război prelungit – fără a urma o cale clară către victorie şi străduindu-ne mai degrabă să cucerim bogăţii decât pământuri – nu e de niciun ajutor.

Sub vântul care sufla asupra lor pe culmea stâncoasă, Elhokar pufni.

— Spui că nu există o cale clară către victorie? Dar învingem! Atacurile parshendilor sunt tot mai rare şi nu mai înaintează atât de mult către vest, cum făceau înainte. I-am ucis în luptă cu miile.

— Nu e de-ajuns, ripostă Dalinar. Încă ne mai atacă în forţă. Asediul ne face tot atât de mult rău cât le face şi lor, dacă nu chiar mai mult.

— N-ai propus tu însuţi, de la bun început, tactica asta?

— Atunci eram alt om, potopit de durere şi de furie.

— Şi acum nu le mai simţi? întrebă Elhokar, punându-i cuvintele la îndoială. Unchiule, nu-mi vine să cred ce aud! Nu vorbeşti *serios* când sugerezi să renunţăm la războiul ăsta, nu-i aşa? Ai vrea să plec acasă cu coada-ntre picioare, ca un toporcopoi ocărât?

— Am spus că e vorba de întrebări la care e greu de

răspuns, Maiestate, zise Dalinar, străduindu-se să-şi înfrâneze furia. Dar *trebuie* să le luăm în considerare.

Elhokar răsuflă zgomotos, enervându-se.

— Atunci tot ce şuşotesc Sadeas şi ceilalţi e adevărat. Te schimbi, unchiule. Are legătură cu crizele alea ale tale, nu-i aşa?

— Crizele n-au nicio importanţă, Elhokar. Ascultă-mă! Ce suntem dispuşi să facem ca să ne putem răzbuna?

— Orice!

— Şi dacă acest orice înseamnă să renunţăm la tot ceea ce s-a străduit tatăl tău să înfăptuiască? Îi cinstim memoria distrugând Alethkarul pe care şi-l dorea el, şi asta pentru a-l răzbuna?

Regele şovăi.

— Îi urmăreşti pe parshendi, continuă Dalinar. O faptă lăudabilă. Dar nu poţi lăsa pasiunea care-ţi cere să-i pedepseşti să te orbească atunci când e vorba de nevoile regatului. Pactul Răzbunării i-a îndreptat pe toţi înalţii prinţi către acelaşi ţel, dar ce-o să se întâmple după ce vom învinge? Ne vom împrăştia? Cred că trebuie să-i aducem unii alături de alţii, să-i unim. Purtăm războiul ăsta de parcă am fi zece popoare diferite care luptă unele lângă altele, dar nu unele *împreună* cu altele.

Regele nu răspunse imediat. Cuvintele păreau să se facă în sfârşit înţelese. Era un om bun şi avea mai multe în comun cu tatăl lui decât ar fi vrut alţii să recunoască.

Se sprijini de balustradă, fără a-l mai privi pe Dalinar.

— Crezi că nu sunt un rege bun, nu-i aşa, unchiule?

— Ce? Sigur că nu-i aşa!

— Vorbeşti întotdeauna despre ceea ce ar trebui să fac, despre ceea ce îmi lipseşte. Fii sincer, unchiule. Când te uiţi la mine, ai vrea să vezi în schimb chipul tatei?

— Bineînţeles, răspunse Dalinar.

Elhokar se posomorî.

Dalinar îi puse o mână pe umăr.

— N-aş fi un frate bun dacă n-aş vrea ca Gavilar să mai fie în viaţă. N-am izbutit să-l apăr – a fost cel mai mare, cel mai groaznic eşec din viaţa mea.

Elhokar se întoarse spre el, iar Dalinar îi susţinu privirea, ridicând un deget.

— Dar faptul că ţi-am iubit tatăl nu-nseamnă că văd în tine un rege nevolnic. Şi nici că nu te iubesc pentru ceea ce eşti tu însuţi. Alethkarul s-ar fi putut prăbuşi după moartea lui Gavilar, dar tu ai organizat contraatacul şi l-ai transformat în faptă. Eşti un rege perfect.

Elhokar dădu încet din cap.

— Ai pus să ţi se citească din nou din cartea aia, nu?

— Am pus.

— Ştii, vorbeşti ca el, zise regele, întorcându-se din nou spre est. Aşa cum vorbea către sfârşit. Când începuse să se poarte… bizar.

— Sunt sigur că n-am ajuns într-o stare atât de proastă.

— Poate că nu. Dar seamănă foarte bine cu cea în care ajunsese el. Vorbeşti despre încheierea războiului, te fascinează Radianţii Dispăruţi, insişti ca toată lumea să respecte Legile Războinicilor…

Dalinar îşi aducea aminte de zilele acelea – şi de discuţiile lui în contradictoriu cu Gavilar. „Ce fel de onoare putem găsi pe câmpul de luptă câtă vreme poporul nostru rabdă de foame?” îl întrebase la un moment dat regele. „E vorba de vreo onoare când ochi-luminoşii uneltesc şi complotează de parcă ar fi nişte ţipari într-un hârdău, care se târăsc unii peste alţii şi încearcă să se muşte de cozi?”

Dalinar nu-i primise cuvintele cum ar fi trebuit. Şi tot aşa se purta acum Elhokar, la auzul spuselor unchiului său. „Părinte al Furtunii! Încep să vorbesc ca el, nu?”

Era îngrijorător şi, cumva, în acelaşi timp încurajator, însă Dalinar înţelese oricum ceva. Adolin avea dreptate. Elhokar – şi, alături de el, înalţii prinţi – n-aveau să-i dea niciodată ascultare dacă le sugera să se retragă. Îndreptase discuţia pe un făgaş greşit. „Atotputernicul fie binecuvântat fiindcă mi-a dăruit un fiu care-mi spune adevărul în faţă!”

— Probabil că dreptatea e de partea ta, Maiestate, zise el. Sfârşitul războiului? Să părăsim un câmp de luptă unde duşmanul e încă stăpân pe situaţie? Ne-am face de ruşine.

Elhokar încuviinţă cu o înclinare a capului.

— Mă bucur că-nţelegi cum stau lucrurile.

— Dar trebuie într-adevăr să se schimbe ceva. Trebuie să găsim o cale prin care să luptăm mai bine.

— Sadeas a găsit deja una. Ţi-am vorbit despre podurile lui. Merg atât de bine şi a capturat atât de multe inimi-nestemată!

— Inimile-nestemată n-au nicio importanţă, răspunse Dalinar. Nimic din toate astea n-are importanţă dacă nu găsim o cale de a ne răzbuna pe deplin. Nu poţi spune că-ţi face plăcere să-i vezi pe înalţii prinţi sfădindu-se şi nesocotind de fapt adevăratul motiv pentru care ne aflăm aici.

Elhokar amuţi, părând nemulţumit.

„Uneşte-i.” Dalinar îşi aminti cele două cuvinte, aşa cum îi răsunaseră în minte.

— Elhokar, spuse, în timp ce în minte i se înfiripa o idee. Ţi-aduci aminte despre ce ţi-am vorbit eu şi Sadeas când am sosit aici, ca să purtăm războiul? Despre rolurile diferite ale înalţilor prinţi?

— Da, răspunse regele.

Într-un trecut îndepărtat, fiecare dintre cei zece înalţi prinţi ai Alethkarului avea o însărcinare specifică, legată

de guvernarea regatului. Unul stabilea legile supreme ale negoţului, iar oştenii lui patrulau pe drumurile din toate cele zece principate. Un altul se ocupa de judecători şi de magistraţi.

Lui Gavilar îi plăcuse foarte mult ideea. O considerase un plan ingenios, menit să-i silească pe înalţii prinţi să lucreze umăr la umăr. Sistemul îi obligase cândva să se supună unii altora. Lucrurile merseseră astfel vreme de secole, încă de la împărţirea Alethkarului în zece principate autonome.

— Elhokar, ce-ar fi să mă numeşti Înalt Prinţ al Războiului?

Regele nu râse; ceea ce era semn bun.

— Credeam că tu şi Sadeas aţi ajuns la concluzia că toţi ceilalţi s-ar revolta dacă am încerca una ca asta.

— Poate m-am înşelat şi atunci.

Elhokar păru să-i cântărească propunerea. În cele din urmă clătină din cap.

— Nu. Abia dacă acceptă dominaţia mea. Dacă aş face ceva de genul ăsta, m-ar asasina.

— Te-aş apăra.

— Ei, da. Tu nici măcar acum nu iei în serios ameninţările la adresa vieţii mele.

Dalinar oftă.

— Maiestate, chiar le iau în serios. Condeierele şi slujitorii mei fac cercetări în privinţa chingii.

— Şi ce-au descoperit?

— Ei bine, nu-i nimic clar, deocamdată. Nimeni nu s-a lăudat c-ar fi încercat să te ucidă, nu se aud nici măcar zvonuri. Nimeni n-a văzut ceva care să dea de bănuit. Dar Adolin stă de vorbă cu mai mulţi curelari. Poate o să găsească vreun argument hotărâtor.

— A *fost* tăiată, unchiule.

— Rămâne de văzut.

— Nu mă crezi, spuse regele, împurpurându-se la faţă. Ar trebui să-ncerci să afli care-a fost planul asasinilor, nu să mă baţi la cap cerându-mi, cu aroganţă, să te numesc conducătorul întregii armate!

Dalinar scrâşni din dinţi.

— O fac pentru tine, Elhokar.

Privirile li se întâlniră preţ de-o clipă, iar în ochii albaştri ai bărbatului mai tânăr apăru din nou străfulgerarea unei bănuieli, exact aşa cum se întâmplase cu o săptămână înainte.

„Pe sângele străbunilor mei”, îşi zise Dalinar. „E din ce în ce mai rău.”

O clipă mai târziu, expresia feţei regelui se îmblânzi şi el păru să se destindă. Oricare ar fi fost lucrul pe care-l citise în ochii lui Dalinar, acesta avusese darul să-l liniştească.

— Ştiu că te străduieşti să faci cum e mai bine, unchiule. Dar trebuie să recunoşti că-n ultima vreme purtarea ta a fost stranie. Efectul furtunilor asupra ta, ultimele cuvinte ale tatălui meu transformate în obsesie…

— Încerc să-l înţeleg.

— Către sfârşit a devenit o fire din ce în ce mai slabă, spuse Elhokar. Toată lumea o ştie. Eu n-o să-i repet greşelile, şi-ar fi bine să te fereşti şi tu de ele în loc să dai crezare unei cărţi care zice că ochi-luminoşii ar trebui să fie sclavii ochi-întunecaţilor.

— *Nu* asta spune, îl contrazise Dalinar. A fost interpretată greşit. În ceea mai mare parte, nu e decât o culegere de istorisiri care ne-nvaţă că un conducător ar trebui să se pună în slujba celor pe care-i conduce.

— Pfui! E scrisă de Radianţii Dispăruţi!

— N-au scris-o ei. Au inspirat-o doar. Autorul e Nohadon, un om obişnuit.

Elhokar îl privi, ridicându-şi o sprânceană. „Vezi, îi iei apărarea”, părea să spună.

— Devii tot mai slab, unchiule. Eu n-o să profit de slăbiciunea ta, dar alţii o vor face.

— Nu devin mai slab, zise Dalinar, străduindu-se din nou să-şi păstreze calmul. Discuţia asta s-a abătut de la subiect. Înalţii prinţi au nevoie de un singur conducător ca să-i oblige să lupte împreună. Jur că, dacă mă numeşti pe mine Înalt Prinţ al Războiului, voi avea grijă să fii protejat.

— Aşa cum ai avut grijă să fie protejat tata?

Dalinar amuţi brusc.

Elhokar îşi feri privirea.

— N-ar fi trebuit să spun asta. A fost o nedreptate.

— Nu, zise Dalinar. Nu, a fost unul dintre cele mai adevărate lucruri pe care mi le-ai spus. Poate că ai dreptate să nu te-ncrezi în protecţia mea.

Regele îl privi curios.

— De ce te porţi astfel?

— Cum?

— Înainte, dacă ţi-ar fi spus cineva aşa ceva, ţi-ai fi chemat Sabia şi l-ai fi provocat la duel! Acum, în schimb, te declari de acord.

— Eu…

— Către sfârşit, tata începuse să refuze duelurile, zise Elhokar şi bătu cu degetul în balustradă. Înţeleg de ce simţi că e nevoie de un Înalt Prinţ al Războiului şi s-ar putea să ai dreptate. Dar ceilalţi par foarte mulţumiţi de starea prezentă a lucrurilor.

— Fiindcă se simt foarte bine aşa. Dac-o să-nvingem, o să trebuiască să-i supărăm, spuse Dalinar, apropiindu-se de el. Elhokar, poate că s-a scurs destul timp. Acum şase ani, numirea unui Înalt Prinţ al Războiului ar fi putut însemna o greşeală. Dar acum? Ne cunoaştem mai bine

unii pe alţii şi am luptat cu toţii împotriva parshendilor. Poate e momentul să facem pasul următor.

— Poate, răspunse regele. Crezi că sunt pregătiţi? O să-ţi dau vreme să mi-o dovedeşti. Dacă-mi poţi demonstra că sunt dornici să lupte alături de tine, unchiule, mă voi gândi la numirea ta ca Înalt Prinţ al Războiului. E o propunere mulţumitoare?

Era un compromis întemeiat.

— Da, e foarte bine.

— Perfect, zise Elhokar, îndreptându-şi spatele. Atunci, pe moment, ne despărţim. Se face târziu şi trebuie să aflu ce vrea de la mine Ruthar.

Dalinar dădu din cap în semn de rămas-bun şi făcu cale-ntoarsă prin încăperile regelui, cu Renarin pe urmele lui.

Cu cât se gândea mai mult, cu atât era mai convins că alesese cea mai bună cale. Retragerea nu se potrivea cu stilul alethi şi, mai ales, cu modul lor de a gândi din acel moment. Dar, dacă izbutea să le zdruncine mulţumirea de sine, să-i silească s-adopte o strategie mai agresivă…

Încă se mai gândea la asta când ieşiseră din palat, coborând pe rampele către locul unde aşteptau caii. Încălecă pe Galant şi, cu o înclinare a capului, îi mulţumi grăjdarului care avusese grijă de ryshadium. Calul îşi revenise după căderea din timpul vânătorii, piciorul îi era sănătos şi robust.

Străbătură în tăcere scurtul drum până la tabăra lui Dalinar. „Cu care dintre înalţii prinţi ar trebui să vorbesc mai întâi?” se întrebă Dalinar. „Cu Sadeas?”

Nu, nu, el şi Sadeas fuseseră deja văzuţi prea des acţionând împreună. Ceilalţi ar fi putut să creadă că aveau o alianţă prea puternică, şi asta i-ar fi întors împotriva lui. Era mai bine să discute mai întâi cu cei mai puţin puternici, să vadă dacă-i putea convinge să-i fie alături,

într-un fel sau altul. Poate atacând platouri împreună?

Până la urmă, trebuia s-ajungă şi la Sadeas. Ideea nu-l încânta. Era întotdeauna mult mai simplu ca amândoi să păstreze distanţa. El…

— Tată, spuse Renarin.

Părea îngrozit.

Dalinar îşi îndreptă spatele, cu mâna ducându-i-se către sabia de la şold şi pregătindu-se să-şi cheme Cristalsabia. Fiul său arătă cu degetul. Către est. În direcţia furtunilor.

Orizontul se întuneca.

— Azi era de aşteptat să fie vreo furtună? întrebă Dalinar, alarmat.

— Elthebar a zis că e foarte puţin probabil, răspunse Renarin. Dar s-a mai înşelat şi-n alte dăţi.

În privinţa marilor furtuni se putea înşela oricine. Puteau fi prezise, dar asta nu se întâmplase niciodată în baza unei ştiinţe exacte. Dalinar îşi miji ochii, cu inima bătându-i nebuneşte. Da, simţea semnele. Praful care se ridica, schimbarea mirosurilor. Era seară, dar tot ar fi trebuit să fie mai multă lumină. În schimb, întunericul se lăsa cu iuţeală. Aerul însuşi părea, cumva, mai plin de furie.

— Ar trebui să mergem la Aladar? întrebă Renarin, arătând cu degetul.

Se aflau în apropierea taberei înaltului Prinţ Aladar şi, probabil, la numai un sfert de oră de mers călare de cea a lui Dalinar.

Oamenii lui Aladar i-ar fi primit. Nimeni nu refuza să adăpostească un înalt prinţ în timpul unei furtuni. Însă Dalinar se cutremură gândindu-se că pe toată durata ei ar fi rămas prins într-un loc nefamiliar, înconjurat de slujitorii unui alt înalt prinţ. L-ar fi văzut în timpul unei crize. Şi zvonurile s-ar fi răspândit apoi ca săgeţile pe câmpul de

luptă.

— Ne continuăm drumul, strigă, dându-i pinteni lui Galant.

Renarin şi oştenii din gardă se înşirară în spatele lui, cu tunetul copitelor ca un preludiu al furtunii. Dalinar se aplecă puternic spre gâtul calului, încordat. Praful şi frunzele purtate de vântul care preceda zidul de furtună acopereau cerul cenuşiu şi o umezeală prevestitoare îmbâcsea aerul. La orizont luau naştere nişte nori tot mai groşi. Dalinar şi ceilalţi galopară pe lângă străjerii de la marginea taberei lui Aladar, care îşi vedeau agitaţi de treabă, strângându-şi hainele şi mantiile mai tare în jurul trupurilor, ca să se apere de vânt.

— Tată! strigă Renarin, din spatele lui. Eşti…?

— Avem timp! răspunse el.

În cele din urmă ajunseră la zidul cu margini zimţate al taberei Kholin. Acolo fură salutaţi de soldaţii îmbrăcaţi în uniforme albastre cu alb care mai rămăseseră afară. Cei mai mulţi se retrăseseră deja în adăposturi. Dalinar îl încetini pe Galant ca să treacă prin postul de control. Oricum, de buncărul lui nu-l mai despărţea decât un scurt galop. Îl întoarse pe Galant, gata să plece.

— Tată! spuse Renarin, arătând către est.

Zidul de furtună atârna în aer ca o perdea, îndreptându-se cu repeziciune către tabără. Valul masiv de ploaie era cenuşiu-argintiu, iar fulgerele luminau când şi când norii negri ca onixul. Străjerii care-i salutaseră se grăbeau către un adăpost din apropiere.

— Putem ajunge, zise Dalinar. Putem…

— Tată! repetă Renarin, alăturându-i-se şi prinzându-l de braţ. Îmi pare rău.

O rafală de vânt îi biciui şi Dalinar scrâşni din dinţi, privindu-şi fiul. În spatele ochelarilor, ochii lui erau măriţi

de îngrijorare.

Înaltul Prinţ privi din nou zidul de furtună. Avea să ajungă la ei în numai câteva clipe.

„Are dreptate.”

Întinse frâul lui Galant către un oştean agitat, care luă şi frâul calului lui Renarin, şi amândoi descălecară. Omul se îndepărtă în grabă, conducând armăsarii către un grajd de piatră. Dalinar se pregătea să-l urmeze – în grajd ar fi fost văzut de mai puţini oameni – dar o clădire din apropiere avea uşa deschisă şi cei dinăuntru îi chemau neliniştiţi, fluturându-şi mâinile.

Resemnat, Dalinar îl urmă pe Renarin, repezindu-se în clădirea de piatră. Oştenii le făcură loc; înăuntru se înghesuia şi un grup de servitori. În tabăra lui, nimeni nu era silit să se adăpostească în corturi pentru furtună sau în barăci şubrede din lemn, şi nimeni nu trebuia să plătească pentru a fi primit în clădirile de piatră.

Oamenii părură şocaţi la vederea înaltului lor prinţ şi a fiului acestuia în mijlocul lor; mai mulţi păliră în timp ce uşa se închidea cu zgomot. Singura lumină venea dinspre câteva granate prinse pe pereţi. Cineva tuşi şi o rafală de sfărâmături de piatră purtate de vânt lovi pereţii. Dalinar încercă să nu ia în seamă ochii stânjenitori din jurul său. Afară, vântul urla. Poate că de data asta…

Furtuna îi izbi.

Începuse.

19
PLOAIA DE STELE

„Deţine cel mai cumplit şi cel mai înspăimântător dintre toate Cristalele. Gândeşte-te puţin la asta, reptilă bătrână, şi spune-mi dacă rămâi la fel de ferm în insistenţa cu care te împotriveşti oricărui amestec. Fiindcă te asigur că Rayse n-o să poată fi oprit în acelaşi fel."

Dalinar clipi. Încăperea înăbuşitoare şi slab luminată dispăruse. În schimb, era în beznă. Aerul era îmbâcsit cu miros de grâne uscate şi când întinse mâna, dădu de un perete din lemn. Se afla într-un soi de hambar. Noaptea răcoroasă era liniştită, înviorătoare; nici urmă de furtună. Sabia de la şold îi dispăruse, la fel şi uniforma. Purta o tunică dintr-o ţesătură grosolană, o centură şi o pereche de sandale. Îmbrăcăminte de genul celei pe care-o văzuse la statuile din vechime.

„Vânturi ale furtunii, unde m-aţi trimis de data asta?" Viziunile nu semănau între ele. Aceea era a douăsprezecea. „Numai douăsprezece?" se întrebă. Avea impresia că fuseseră mult mai multe, dar totul începuse cu numai câteva luni în urmă.

Ceva se mişcă în întuneric. Tresări, surprins, când de el se lipi ceva viu. Era gata să lovească vietatea, dar îngheţă când o auzi scâncind. Îşi lăsă braţul în jos cu prudenţă şi îi pipăi spatele. Un trup plăpând şi mic – o copilă. Tremura.

— Tată.

Şi vocea îi era tremurătoare.

— Tată, ce se-ntâmplă?

Ceilalţi îl vedeau, ca de obicei, sub înfăţişarea unui om al locului şi al timpului în care ajunsese. Fetiţa se agăţă

strâns de el; era, în mod sigur, îngrozită. Dalinar bănuia că din pământ se înălţau spaimospreni, dar era prea întuneric ca să-i poată vedea.

Îşi lăsă mâna pe spatele copilei.

— Sst. O să fie bine.

Părea cel mai potrivit lucru pe care l-ar fi putut spune.

— Mama…

— Şi ea o să fie bine.

În încăperea întunecoasă, fetiţa se lipi şi mai tare de el. Dalinar rămase neclintit. Ceva părea să nu fie câtuşi de puţin aşa cum ar fi trebuit. Hambarul scârţâia în bătaia vântului. Nu fusese bine construit; scândura de sub mâna lui se clătina; se simţea tentat s-o împingă, desprinzând-o, ca să se poată uita afară. Dar liniştea, copila îngrozită… în aer plutea un miros straniu, dezgustător…

Ceva zgârie, foarte uşor, peretele din partea opusă. Ca o unghie târâtă pe tăblia de lemn a unei mese.

Fetiţa scânci, iar zgomotul încetă. Dalinar îşi ţinu răsuflarea, în timp ce inima îi bătea cu furie. Întinse din instinct mâna ca să-şi cheme Cristalsabia, dar nu se întâmplă nimic. În timpul viziunilor nu venea niciodată.

Peretele din partea opusă fu spulberat, căzând în interior.

Bucăţile de lemn zburară prin întuneric, iar înăuntru se năpusti ceva de dimensiuni considerabile. Conturată doar de lumina lunii şi a stelelor de-afară, creatura neagră era mai mare decât un toporcopoi. N-o desluşea în amănunt, dar forma ei era nefiresc de greşită.

Copila ţipă, iar Dalinar înjură, apucând-o cu mâna şi trăgând-o într-o parte când dihania neagră se năpusti asupra lor. Dacă nu i-ar fi smuls-o din cale, creatura ar fi înşfăcat-o. Ţipătul fetiţei se stinse când, de groază, i se tăie răsuflarea.

Dalinar se răsuci, împingând-o în spatele lui. Se îndepărtă tiptil, lovindu-se cu şoldul de o stivă de saci plini cu grâne. În hambar se aşternu tăcerea. Afară, Salas îşi împrăştia pe cer lucirea violetă, dar mica lună nu era destul de strălucitoare ca să lumineze interiorul hambarului, iar creatura ajunsese într-un cotlon umbrit. Abia dac-o putea zări.

Părea să facă parte dintre umbre. Dalinar se încordă, aducându-şi pumnii în faţă. Fiara scotea un şuier slab, sinistru, amintind vag de nişte şoapte ritmate.

„E răsuflarea monstrului?” se întrebă Dalinar. „Nu. Adulmecă, în căutarea noastră.”

Creatura se avântă dintr-un salt. Dalinar îşi duse brusc mâna într-o parte, înhăţă unul dintre sacii cu grâne şi şi-l trase în faţă. Animalul se izbi de el, sfâşiindu-l cu dinţii, iar Dalinar îl smuci, rupând pânza grosolană şi spulberând în aer un nor aromat de grăunţe de lavis prăfuite. Pe urmă păşi într-o parte şi izbi creatura cu piciorul, din toate puterile.

I se păru prea moale, ca un burduf cu apă. Lovitura o trânti la pământ, iar aceasta şuieră. Dalinar azvârli în sus sacul, cu tot ce mai rămăsese în el, umplând aerul cu şi mai mult lavis uscat şi praf.

Fiara se grăbi să se ridice şi se învârti în loc, cu pielea ei netedă reflectând lumina. Părea dezorientată. Indiferent ce-ar fi fost, îşi găsea prada călăuzindu-se după miros, iar praful din aer o zăpăcea. Dalinar înşfăcă fetiţa, şi-o aruncă pe umăr, apoi trecu în goană pe lângă creatura năucită, repezindu-se către gaura din peretele spart.

Dădu buzna afară, în lumina violetă a lunii. Se afla într-un mic lait – o despicătură largă în solul pietros, din care apa se scurgea suficient de repede ca să nu fie inundată, şi cu un perete de rocă înalt, care putea să împrăştie marile

furtuni. Aici, stâncile din est aveau forma unui val imens şi adăposteau un cătun.

Ceea ce explica şubrezimea hambarului. În adâncitură licăreau ici şi colo câteva lumini – arătând că aşezarea era alcătuită din câteva zeci de case. El se afla la margine. În dreapta avea un coteţ de găini, în stânga se zăreau câteva locuinţe îndepărtate şi chiar în faţă – lipită de dealul stâncos – era o altă casă de ţară, de dimensiuni mijlocii. Era construită în stil arhaic, cu pereţii din cărămizi de crem.

Era uşor să ia o hotărâre. Creatura se mişcase cu iuţeală, ca un prădător. Dalinar n-ar fi putut s-alerge mai repede decât ea, aşa că se năpusti spre casa din faţă. Şi o auzi în urma lui, spărgând un perete al hambarului. Ajunse în pragul casei, dar uşa din faţă era zăvorâtă. Înjură cu voce sonoră, bătând cu pumnii în ea.

Din spate, creatura sări spre ei, zgâriind piatra. Dalinar se aruncă în uşă, izbind-o cu umărul chiar în clipa când se deschidea.

Intră împleticindu-se şi, încercând să-şi recapete echilibrul, scăpă fetiţa pe podea. Înăuntru se afla o femeie de vârstă mijlocie; în lumina violetă a lunii i se vedea părul des, buclat, şi ochii măriţi de spaimă. Trânti uşa în urma lui Dalinar, apoi trase zăvorul.

— Lăudaţi fie Heralzii, exclamă ea, luând fetiţa în braţe. Ai găsit-o, Heb. Fii binecuvântat.

Dalinar se aplecă şi se apropie de fereastra fără geam, apoi aruncă o privire afară. Oblonul părea desprins, nu se putea zăvorî.

Nu izbuti să vadă creatura. Aruncă o privire peste umăr. Casa avea o podea simplă din piatră şi un singur cat. Lângă unul dintre pereţii laterali era o vatră din cărămizi, fără foc, deasupra căreia atârna o oală turnată grosolan

din fier. Totul părea atât de primitiv. În ce an se afla?

„Nu-i decât o viziune”, îşi spuse. „Un vis cu ochii deschişi.”

Atunci de ce părea atât de real?

Se uită din nou pe fereastră. Afară era linişte. În partea dreaptă a curţii creştea un şir dublu de muguri-de-stâncă, probabil curnipi sau alte legume. Pământul neted reflecta lumina lunii. Unde era creatura? Oare…?

Ceva negru, cu piele lucioasă, sări de sub fereastră, izbindu-se de ea. Îi sfărâmă rama şi Dalinar înjură, prăbuşindu-se când dihania căzu peste el. Ceva ascuţit îi biciui faţa, tăindu-i adânc obrazul şi împroşcându-i pielea cu sânge.

Fetiţa ţipă iarăşi.

— Lumină! urlă Dalinar. Faceţi-mi lumină!

Dintr-o parte, izbi cu pumnul capul prea moale al creaturii, iar cu braţul celălalt dădu la o parte o labă cu gheare. Durerea îi ardea obrazul şi ceva i se freca de coaste, despicându-i tunica şi zgâriindu-i pielea.

Îşi umflă pieptul şi azvârli creatura de deasupra lui. O văzu izbindu-se de perete, apoi se rostogoli şi se săltă în picioare, gâfâind. În încăperea întunecoasă, în timp ce creatura se ridica la rândul său, Dalinar se grăbi să se îndepărteze, cu vechile instincte îmboldindu-l şi cu durerea dispărându-i în clipa când îl inundă Fiorul luptei. Avea nevoie de o armă! De un taburet sau de un picior de masă… încăperea era atât de…

Lumina pâlpâi când femeia descoperi o lampă de lut. Obiectul primitiv folosea ulei, nu Lumină de Furtună, dar era de-ajuns ca să dezvăluie faţa ei îngrozită şi fetiţa care i se agăţa de rochia aducând cu un soi de robă. În cameră se aflau o masă joasă şi două taburete, dar mica vatră îi atrase imediat privirea.

Acolo, strălucind ca o Sabie a Onoarei din legendele străvechi, se zărea un vătrai simplu de fier. Stătea sprijinit de vatra din piatră, având vârful albit de cenuşă. Dalinar se întinse spre el, îl înhăţă cu o mână şi îl roti ca să simtă cum trebuia mânuit. Fusese antrenat să lupte din Postura Vântului, dar intră într-a Fumului, mai potrivită pentru o armă imperfectă. Un picior înainte, celălalt în spate, sabia – sau, de data asta, vătraiul – în faţă, cu vârful spre inima duşmanului.

Numai anii de antrenament îi îngăduiră să rămână în această poziţie când văzu cu ce se lupta. Pielea netedă şi neagră ca noaptea a creaturii reflecta lumina ca o baltă de smoală. Nu i se vedeau ochii, iar dinţii negri, ca nişte cuţite, păreau nişte ţepi pe capul susţinut de un gât şerpuitor, fără oase. Cele şase picioare erau zvelte şi curbate în lateral, părând mult prea subţiri ca să susţină greutatea trupului fluid, făcut parcă din cerneală.

„Asta nu e o viziune”, se gândi el. „E un coşmar.”

Creatura îşi înălţă capul, pocnindu-şi dinţii unii de alţii, şi şuieră, adulmecând aerul.

— Sfântă înţelepciune a lui Battar, murmură femeia, strângând fetiţa în braţe.

Mâinile îi tremurară când înălţă lampa, ca şi cum ar fi vrut s-o folosească drept armă.

De-afară se auzi un râcâit şi alte picioare ca fusele se furişară peste marginea ferestrei distruse. Al doilea animal se căţără şi sări în cameră, alăturându-i-se celuilalt, care se ghemui, neliniştit, adulmecându-l pe Dalinar. Părea prudent, ca şi cum ar fi simţit că avea un vrăjmaş înarmat – sau cel puţin hotărât să lupte.

Dalinar se blestemă pentru prostia de care dăduse dovadă, ducându-şi o mână la coaste ca să-şi oprească sângerarea. Raţiunea îi spunea că, în realitate, era în

clădirea din piatră, alături de Renarin. Totul se petrecea în mintea lui; nu era nevoie să lupte.

Dar toate instinctele şi întreaga sa onoare, până la ultima fărâmă, îl îndemnară să facă un pas într-o parte, oprindu-se între femeie şi animale. Chiar dacă totul nu era decât o viziune, o amintire sau o nălucire, *nu* putea sta deoparte.

— Heb, spuse femeia, în al cărei glas se simţea încordarea.

Ce era pentru ea? Îi era soţ? Argat?

— Nu fi prost! Nu ştii cum…

Creaturile atacară. Dalinar făcu un salt înainte – esenţial pentru Postura Focului era să rămâi în mişcare – şi se roti între cele două fiare, lovind cu vătraiul într-o parte. O nimeri pe cea din dreapta, făcându-i o tăietură adâncă în pielea prea netedă.

Din rană curse fum.

Trecu în spatele creaturilor şi se învârti iarăşi, lovind în partea de jos a picioarelor celeilalte bestii, iar aceasta îşi pierdu echilibrul. Lăsând vătraiul să-şi continue mişcarea, izbi cu el dintr-o parte, lovind în faţă animalul rănit, care tocmai se răsucea, vrând să-l muşte.

Vechiul Fior, simţul luptei, îl mistuia. Nu-l înfuria, aşa cum li se întâmpla altora, ci îl făcea ca totul să i se pară mai clar, mai bine conturat. Muşchii i se mişcau cu uşurinţă; respira mai profund. Prindea *viaţă.*

Când creaturile veniră grămadă spre el, Dalinar se retrase dintr-un salt. Răsturnă masa cu o lovitură de picior, trântind-o peste una dintre fiare. Şi împinse vătraiul în botul deschis al celeilalte. Aşa cum sperase, interiorul gurii îi era sensibil. Animalul şuieră de durere şi se retrase târâş.

Dalinar se apropie de masa răsturnată şi, cu o lovitură

de sanda, îi desprinse unul dintre picioare. Îl ridică şi adoptă poziţia pentru sabie-şi-cuţit a Posturii Fumului. Se folosi de piciorul de lemn ca să se apere de una dintre creaturi în timp ce-o lovea de trei ori peste faţă pe cealaltă, făcându-i în obraz o tăietură din care ieşi fum, cu un şuierat.

De-afară se auzeau ţipete îndepărtate. „Pe sângele străbunilor”, îşi zise el. „Nu sunt numai astea două.” Trebuia să le ucidă cât mai repede. Dacă lupta se prelungea, aveau să-l sleiască de puteri înainte de a obosi ele. Şi cine ştia dacă astfel de animale oboseau vreodată?

Se avântă într-un salt şi le atacă urlând. Sudoarea îi curgea de pe frunte şi încăperea părea să se întunece încetul cu încetul. Sau nu, să se restrângă. Nu mai erau decât el şi creaturile. Aerul se clintea numai când îşi rotea armele, singurul zgomot era al tălpilor lui izbind podeaua, singura vibraţie era a bătăilor puternice ale inimii sale.

Neaşteptata lui trombă de lovituri înspăimântă fiarele. O pocni pe una cu piciorul mesei, făcând-o să se retragă, apoi se aruncă asupra celeilalte, care-i greblă braţul cu ghearele când îi înfigea vătraiul în piept. Pielea rezistă la început, apoi plesni, iar vătraiul o străpunse pe urmă cu uşurinţă.

Un jet puternic de fum răbufni în jurul braţului lui Dalinar. Şi-l retrase, iar creatura dădu înapoi împleticindu-se; picioarele i se subţiară şi trupul i se dezumflă ca un burduf crăpat din care se scurge vinul.

Dalinar ştia că, atacând, rămânea descoperit. N-avea altceva de făcut decât să-şi ridice mâna când celălalt animal sări asupra lui, crestându-i braţul şi fruntea şi muşcându-l de umăr. El ţipă, pocnindu-l cu piciorul mesei în cap, iarăşi şi iarăşi. Încercă să-l silească să se retragă, dar era incredibil de puternic.

Aşa că se lăsă la pământ şi izbi cu picioarele în sus, aruncându-şi creatura peste cap. Când colţii îi ieşiră din umăr, sângele ţâşni. Animalul căzu pe podea într-o învălmăşeală de picioare negre.

Ameţit, Dalinar se strădui să se ridice şi îşi reluă postura. „Păstrează întotdeauna postura.” Creatura se săltă în picioare aproape în acelaşi timp, iar el nu-şi mai luă în seamă durerea, nici sângele, lăsând Fiorul să-l ajute să se concentreze. Înălţă vătraiul. Piciorul mesei îi alunecase dintre degetele umezite de sânge.

Fiara se ghemui, apoi atacă. Dalinar se lăsă condus de natura fluidă a Posturii Fumului, făcu un pas în lateral şi pocni animalul cu vătraiul peste picioare. Acesta se împiedică, iar Dalinar se răsuci, prinse vătraiul în ambele mâini şi-l *pocni* drept în spinare.

Lovitura puternică rupse pielea, trecu prin trupul creaturii şi se opri în podeaua de piatră. Fiara se zvârcoli, fără să se mai poată ţine pe picioare, în vreme ce fumul îi ieşea şuierând prin găurile din spate şi din burtă. Dalinar se retrase, îşi şterse sângele de pe frunte şi lăsă arma să-i cadă cu zgomot alături, cu capătul încă înfipt în trupul creaturii.

— Pe Cei Trei Zei, Heb, şopti femeia.

El se răsuci şi o văzu cum privea îngrozită leşurile care se dezumflau.

— Ar fi trebuit să te-ajut, murmură ea, ar fi trebuit să-nşfac ceva să-i lovesc. Dar te-ai mişcat atât de repede. A… a durat doar câteva clipe. Unde…? Cum…? Îşi îndreptă toată atenţia către el. N-am mai văzut niciodată aşa ceva. Te-ai luptat ca… ca unul dintre Radianţi. Unde-ai învăţat asta?

El nu-i răspunse. Îşi scoase cămaşa, strâmbându-se când simţi din nou durerea rănilor. Numai cea din umăr

reprezenta un pericol imediat, dar era urâtă; braţul stâng începea să-i amorţească. Îşi rupse cămaşa în două, legă o bucată în jurul spintecăturii din antebraţul drept, apoi făcu din cealaltă un tampon pe care şi-l apăsă pe umăr. Se duse se smulgă vătraiul din trupul dezumflat, care semăna acum cu un sac de mătase neagră. Pe urmă se apropie de fereastră. Se părea că şi celelalte case erau atacate, se vedeau focuri şi vântul aducea ţipete slabe.

— Trebuie să mergem într-un loc sigur, spuse. E vreo pivniţă prin apropiere?

— O ce?

— O scobitură în stâncă, făcută natural sau de mâna omului.

— Niciuna, răspunse ea, venind lângă el, în faţa ferestrei. Cum ar putea oamenii să găurească piatra?

Cu o Cristalsabie sau cu un Animmod. Sau pur şi simplu săpând în ea – deşi ar fi fost dificil: cremul ar fi astupat intrările cavernelor, iar ploile din timpul marilor furtuni ar fi reprezentat un pericol, putând să le inunde oricând. Dalinar se uită din nou pe fereastră. În lumina lunii se mişcau siluete negre; unele veneau către ei.

Se clătină, ameţit. Pierduse sânge. Scrâşni din dinţi şi-şi regăsi echilibrul sprijinindu-se de rama ferestrei. Cât avea să dureze viziunea?

— Avem nevoie de o apă curgătoare. De ceva care să îndepărteze mirosul pe care-l lăsăm în urma noastră. E vreuna pe-aproape?

Ea dădu din cap, pălind când desluşi în noapte siluetele negre.

— Femeie, ia fetiţa!

— Fetiţa? E Seeli, fiica noastră. Şi de când îmi spui „femeie”? Taffa e chiar atât de greu de rostit? Pe vânturile furtunii, Heb, ce-a intrat în tine?

El clătină din cap, apropiindu-se de uşă şi deschizând-o dintr-o smucitură, cu vătraiul încă în mână.

— Adu lampa. Lumina n-o să ne dea de gol. Nu cred că pot să vadă.

Supusă, femeia se grăbi s-o ia pe Seeli – care părea de vreo şase sau şapte ani – apoi ieşi în urma lui Dalinar, cu flacăra firavă a lămpii de lut pâlpâind în noapte. Semăna oarecum cu un papuc.

— Râul? întrebă Dalinar.

— Ştii unde…

— M-am lovit la cap, Taffa, spuse el. Sunt ameţit. Mi-e greu să gândesc.

Asta o îngrijoră pe femeie, dar păru să-i accepte lămuririle. Arătă în direcţia opusă satului.

— Să mergem, zise el, înaintând prin întuneric. Atacurile acestor bestii sunt ceva obişnuit?

— Poate în timpul Devastărilor, dar nu de când sunt eu pe lume! Pe vânturile furtunii, Heb! Trebuie să te ducem la…

— Nu acum, o întrerupse el. Acum plecăm.

Îşi continuară drumul de-a lungul potecii care ducea către partea din spate a stâncilor în formă de val. Dalinar se tot uita în urmă, către sat. Câţi oameni mureau acolo, jos, ucişi de creaturile din infern? Unde erau oştenii lordului din acel ţinut?

Poate că satul era prea îndepărtat, la o distanţă prea mare de oraş ca să poată fi apărat de lordul acestuia. Sau poate că-n epoca şi-n locul acela mersul lucrurilor era altul. „Duc copilul şi femeia la râu, apoi mă-ntorc să îi ajut să se apere. Dac-a mai rămas cineva în viaţă.”

Ideea părea ridicolă. Fusese nevoit să se folosească de un vătrai ca să nu fie doborât. Cum ar fi putut să-i ajute *el* să se apere?

Alunecă pe o porţiune abruptă a potecii, iar Taffa lăsă lampa jos şi-l prinse de braţ, îngrijorată. Terenul era bolovănos, plin de pietroaie şi muguri-de-stâncă întinzându-şi în aerul răcoros şi umed al nopţii lujerii şi frunzele care foşneau în vânt. Dalinar se îndreptă, apoi dădu din cap către femeie, făcându-i semn să meargă mai departe.

Din întuneric se auzi un râcâit uşor.

— Heb? îl strigă femeia, părând îngrozită.

— Ţine lampa mai sus.

Ea o ridică, aruncând peste coasta dealului o lumină galbenă, pâlpâitoare. Peste muguri-de-stâncă şi bolovani se furişau mai mult de zece pete negre ca noaptea, cu pielea prea netedă. Până şi dinţii şi ghearele lor erau tot de culoare neagră.

Seeli scânci, trăgându-se mai aproape de mama ei.

— Fugiţi, zise Dalinar încet, înălţând vătraiul.

— Heb, sunt...

— Fugiţi! urlă el.

— Sunt şi în faţa noastră!

El se răsuci şi văzu petele negre care le tăiau calea.

— Acolo, spuse arătând către o stâncă din apropiere.

Era înaltă şi plată. O împinse pe Taffa în direcţia aceea, iar femeia o trase după ea pe Seeli, cu rochiile lor albastre, croite dintr-o singură bucată, unduind în vânt.

Alergau mult mai repede decât putea el, în starea în care se afla, şi Taffa ajunse prima la peretele de piatră. Se uită în sus, ca şi cum ar fi vrut să se caţere în vârf. Dar stânca era prea abruptă; Dalinar voia doar să aibă ceva rezistent în spate. Se opri pe stânca plată, aflată în faţa peretelui, şi îşi înălţă arma. Fiarele negre se furişau cu grijă peste pietre. Oare le putea abate cumva atenţia, ca să poată fugi femeia şi fetiţa? Se simţea atât de ameţit.

„Ce n-aş da ca să am aici Cristalarmura…”

Seeli scânci. Mama ei încercă s-o liniştească, dar vocea îi era lipsită de vlagă. Ştia. Ştia că acele gheme de întuneric, ca o noapte vie, aveau să-i sfâşie, să-i rupă în bucăţi. Ce cuvânt rostise ea? Devastări. Cartea vorbea despre ele. Se petrecuseră în acele aproape legendare zile ale umbrei, înainte de începutul istoriei adevărate. Înainte de a-i învinge omenirea pe Pustiitori şi de a strămuta războiul în paradis.

Pustiitorii. Asta erau acele creaturi? Legende. Legende care prinseseră viaţă ca să-l ucidă.

Mai multe creaturi atacară, iar el simţi fiorul inundându-l iarăşi, dându-i putere când se răsuci. Creaturile se retraseră dintr-un salt, prudente, căutând punctele slabe. Altele adulmecau aerul, foindu-se. Voiau s-ajungă la femeie şi la fetiţă.

Dalinar sări la ele şi le sili să dea înapoi, neştiind de unde avea atâta putere. Una se apropie şi el se pregăti s-o lovească, intrând în Postura Vântului, fiindcă-i era mai familiară, cu loviturile ei năvalnice, cu eleganţa ei.

Pocni animalul, crestându-i trupul într-o parte, dar alte două săriră la el din flancuri. Ghearele îi zgâriară spatele, iar greutatea lor îl azvârli peste pietre. Înjură, se rostogoli şi împunse o creatură, aruncând-o înapoi. O alta îl muşcă de încheietura mâinii şi durerea îl fulgeră, făcându-l să scape vătraiul. Urlă şi-şi repezi pumnul în falca animalului, care se deschise din reflex, eliberându-i mâna.

Monştrii înaintară. Dalinar izbuti cumva să se ridice în picioare şi se retrase către peretele de stâncă împleticindu-se. Femeia aruncă lampa într-o creatură care se apropiase prea mult, împroşcând piatra cu ulei, care luă foc. Focul nu păru să deranjeze creaturile. Mişcarea o lăsă descoperită pe Seeli, căci aruncarea o dezechilibră pe

mama ei. Un monstru o trânti, iar alţii se repeziră la fetiţă – însă Dalinar sări lângă ea, o luă în braţe şi se ghemui la pământ, cu spatele spre creaturi. Una sări pe el. Ghearele îi tăiară pielea.

Seeli scânci, îngrozită. Taffa ţipa, copleşită de monştri.

— De ce-mi arăţi aşa ceva? urlă Dalinar în noapte. De ce trebuie să trăiesc viziunea asta? Blestem asupra ta!

Ghearele îi zgâriară spatele; o strânse mai tare pe Seeli, încovoindu-se de durere. Îşi ridică privirea spre cer.

Şi văzu o lumină albastră, strălucitoare, căzând prin văzduh.

Părea o stea de piatră, căzând cu o iuţeală surprinzătoare. Dalinar ţipă când o văzu lovind pământul, nu departe de el, împroşcând peste tot aşchii de stâncă. Pământul se cutremură. Fiarele încremeniră.

Dalinar se întoarse amorţit într-o parte şi privi apoi uimit cum lumina se ridică, desfăcându-şi picioarele şi braţele. Nu era nicidecum o stea. Era un bărbat – un bărbat într-o Cristalarmură de un albastru strălucitor, cu o Cristalsabie în mână şi cu fuioare de Lumină de Furtună înălţându-i-se din trup.

Creaturile şuierară furioase şi se aruncară brusc asupra nou-venitului, uitând de Dalinar, de femeie şi de fetiţă. Cristalpurtătorul îşi înălţă Sabia şi lovi cu îndemânare, trecând la atac.

Dalinar îl urmări cu uimire, nevenindu-i să-şi creadă ochilor. Nu semăna cu niciun Cristalpurtător pe care-l mai văzuse vreodată. Armura strălucea, împrăştiind o lumină uniformă, iar glifele – unele cunoscute, alte nu – erau gravate în metal. Din ele se înălţa un abur albastru.

Bărbatul lovea monştrii cu mişcări fluide, cu armura zăngănindu-i. Fără niciun efort, tăie unul în două, azvârlind în noapte jumătăţile din care se scurgea fum

negru.

Dalinar se duse lângă Taffa. Trăia, deşi în dreptul coastelor trupul îi era sfâşiat şi jupuit. Seeli trase de ea, plângând. „Trebuie să... fac ceva...”, îşi zise Dalinar, amorţit.

— Pacea fie cu voi, spuse o voce.

El se întoarse clătinându-se şi văzu o femeie într-o Cristalarmură delicată îngenunchind alături de el, cu un obiect strălucitor în mână. Erau două nestemate îngemănate, un topaz şi un heliodor, amândouă la fel de mari ca o mână omenească, puse într-o ramă frumoasă, metalică. Femeia avea ochi cafenii luminoşi, părând aproape strălucitoare în noapte, şi n-avea coif. Îşi purta părul strâns la spate, într-un coc. Îşi ridică o mână şi îi atinse fruntea.

Un sloi de gheaţă îi străbătu trupul. Durerea îi dispăru dintr-odată.

Femeia întinse mâna şi o atinse pe Taffa. Carnea braţului ei crescu la loc cât ai clipi; muşchiul sfâşiat rămase acolo unde era, dar în locurile de unde fuseseră smulse bucăţi de carne *crescu* o alta. Pielea se prinse deasupra ei fără cusur, iar Cristalpurtătoarea şterse sângele şi carnea desprinsă cu o pânză albă.

Taffa îşi ridică privirea cu veneraţie.

— Ai venit, şopti. Atotputernicul fie binecuvântat.

Cristalpurtătoarea se ridică; armura îi strălucea, împrăştiind o lumină egală, chihlimbarie. Zâmbi şi se răsuci pe jumătate, iar o Cristalsabie se întrupă din ceaţă în mâna ei în timp ce se grăbea să-şi ajute însoţitorul.

„O femeie Cristalpurtător”, îi trecu lui Dalinar prin minte. Nu mai văzuse aşa ceva niciodată.

Se ridică şi el, şovăielnic. Se simţea puternic şi sănătos, ca şi cum abia s-ar fi trezit după o noapte întreagă de somn

bun. Se uită în jos la propriul braţ şi-şi scoase bandajul improvizat. Îşi şterse urmele de sânge şi îndepărtă bucăţile de piele sfâşiată, sub care se afla o altă piele, perfect sănătoasă. Inspiră adânc de câteva ori. Apoi ridică din umeri, îşi luă vătraiul şi intră în luptă.

— Heb? strigă Taffa în urma lui. Ai înnebunit?

El nu-i răspunse. Nu putea să stea pur şi simplu locului în vreme ce doi străini luptau ca să-l apere. Creaturile negre erau cu zecile. Sub privirile lui, una îl izbi pe Cristalpurtătorul în albastru, zgâriindu-l cu ghearele, care crestară Cristalarmura, pătrunzând în interior şi spărgând-o. Cristalpurtătorii erau într-adevăr în pericol.

Femeia se întoarse spre Dalinar. Acum îşi pusese coiful. Când anume? Păru şocată când Dalinar se năpusti asupra unei fiare negre, rănind-o cu vătraiul; el intră în Postura Fumului şi respinse contraatacul bestiei. Femeia se întoarse spre însoţitorul ei şi amândoi intrară în posturi, formând împreună cu Dalinar un triunghi, cu el aflându-se în vârful cel mai apropiat de stânci.

Cu cei doi Cristalpurtători alături, lupta se desfăşură mult mai bine decât cea din casă. Nu izbuti să ucidă decât o creatură – erau iuţi şi puternice, iar el nu făcea altceva decât să se apere, încercând să le abată atenţia şi să le-mpiedice să-i atace pe Cristalpurtători cu toată forţa. Creaturile nu băteau în retragere. Atacul lor continuă până când femeia o tăie în două şi pe ultima dintre acestea.

Dalinar se opri gâfâind şi îşi lăsă vătraiul în jos. Din cer, alte lumini căzuseră – şi continuau să cadă – în direcţia satului; probabil că acei Cristalpurtători stranii ajunseseră şi acolo.

— Ei, zise o voce puternică, trebuie să recunosc că n-am mai avut niciodată plăcerea să lupt alături de cineva care o face într-un mod atât de… neobişnuit.

Dalinar se întoarse şi-l văzu pe bărbatul în Cristalarmură privindu-l. Îşi ţinea Sabia pe umăr şi îl studia pe Dalinar cu ochi de un albastru atât de luminos încât păreau aproape albi. Oare străluceau cu adevărat, ca Lumina de Furtună? Pielea îi era de un maroniu-închis, ca a makabakilor, iar părul negru, tuns scurt, era ondulat. Armura îşi pierduse strălucirea, dar simbolul imens – pictat pe platoşă ca un blazon – continua să împrăştie o lumină palidă, albastră.

Dalinar îl recunoscu, era un model aparte, cu un ochi dublu, stilizat, cu opt sfere legate de cele două din centru. Fusese blazonul Radianţilor Dispăruţi, de pe vremea când se numeau Cavalerii Radianţi.

Cristalpurtătoarea se uita către sat.

— Cine te-a învăţat să lupţi cu sabia? îl întrebă bărbatul pe Dalinar.

El îi întâlni ochii. Habar n-avea ce să-i răspundă.

— E bărbatul meu, Heb, bunule cavaler, zise Taffa, apropiindu-se grăbită, cu fiica ei de mână. Din câte ştiu eu, n-a văzut niciodată o sabie.

— Posturile tale nu-mi sunt cunoscute, spuse cavalerul. Dar s-a văzut experienţa din spatele lor şi precizia. La o asemenea îndemânare n-ajungi decât după ani de antrenament. Mi s-a-ntâmplat rareori să văd un bărbat – fie el cavaler sau oştean – care să lupte atât de bine.

Dalinar păstră tăcerea.

— Văd că n-ai niciun cuvânt pentru mine, continuă cavalerul. Bine. Dar, dacă vei dori să-ţi foloseşti antrenamentul misterios, vino la Urithiru.

— Urithiru? întrebă Dalinar.

Auzise undeva numele.

— Da, veni răspunsul. Nu-ţi pot promite o poziţie în vreunul dintre ordine – hotărârea asta nu-mi aparţine – dar, dacă îndemânarea cu care mânuieşti vătraiul există şi

când e vorba de sabie, sunt sigur că-ţi vei găsi un loc printre noi. Se întoarse spre est, către sat. Răspândiţi vestea. Astfel de semne nu sunt lipsite de importanţă. Se apropie o Devastare. Eu plec, adăugă, uitându-se la însoţitoarea lui. Păzeşte-i pe aceşti trei oameni şi condu-i în sat. Nu-i putem lăsa singuri printre primejdiile acestei nopţi.

Femeia dădu din cap. Armura albastră a cavalerului prinse să strălucească uşor, iar el se avântă în aer, drept în sus. Dalinar se retrase cu un pas, şocat, cu ochii la silueta albastră care se înălţa, coborând apoi pe o traiectorie arcuită către sat.

— Haideţi, spuse femeia, cu vocea răsunându-i în coif.

Şi începu să coboare panta cu paşi iuţi.

— Aşteaptă, zise Dalinar, grăbindu-se ca s-o ajungă din urmă, iar Taffa îşi luă fiica în braţe şi îi urmă.

În urma lor, uleiul se stingea.

Femeia cavaler îşi încetini mersul, pentru ca Dalinar şi Taffa să poată ţine pasul cu ea.

— Trebuie să ştiu, zise Dalinar, simţindu-se ca un prost, în ce an suntem?

Femeia se întoarse spre el. Coiful îi dispăruse. El clipi, nedumerit; când se întâmplase? Spre deosebire de însoţitorul ei, avea pielea de culoare deschisă – nu palidă ca a celor din Shinovar, ci de un cafeniu-deschis, firesc, ca a unui alethi.

— Trei sute treizeci şi şapte, în A Opta Epocă.

„A Opta Epocă?” se întrebă Dalinar. „Ce-nseamnă asta?” Viziunea fusese altfel decât toate celelalte. În primul rând, mai scurtă. Şi vocea care îi vorbea. Unde era vocea aceea?

— Unde mă aflu? o întrebă el pe femeia cavaler. În ce regat?

Ea se încruntă.

— Nu ţi-ai revenit?

— Mă simt bine. Dar… pur şi simplu trebuie să ştiu. În ce regat mă aflu?

— În Natanatan.

Dalinar dădu drumul aerului din plămâni. Natanatan. Câmpiile Sfărâmate se aflau într-un ţinut care se numise cândva astfel. Un regat care se năruise cu secole în urmă.

— Luptaţi pentru regele Natanatanului? întrebă.

Ea râse.

— Cavalerii Radianţi nu luptă pentru niciun rege şi luptă pentru toţi regii.

— Atunci unde locuiţi?

— Ordinele noastre îşi au centrul în Urithiru, dar locuim în toate oraşele din Alethela.

Dalinar încremeni. Alethela. Era numele istoric al ţinutului care devenise Alethkar.

— Treceţi dincolo de hotarele regatului ca să luptaţi?

— Heb, zise Taffa, părând foarte îngrijorată. Tu eşti cel care m-a încredinţat, chiar înainte de a pleca în căutarea lui Seeli, că Radianţii vor veni să ne apere. Ai mintea încă tulbure? Domniţă cavaler, îl poţi vindeca încă o dată?

— Ar trebui să păstrez Recreşterea pentru alţii, care ar putea fi răniţi, răspunse femeia, uitându-se către sat.

Lupta părea pe sfârşite.

— Mă simt foarte bine, zise Dalinar. Alethk… Alethela. Acolo locuiţi?

— E datoria şi privilegiul nostru, zise femeia, să fim vigilenţi, să nu fim luaţi prin surprindere de o Devastare. Iar toţi cei care se simt dornici să lupte ar trebui obligaţi să vină în Alethela. Lupta, chiar şi această luptă împotriva celor Zece Morţi, schimbă omul. Te putem învăţa ce să faci ca să nu te distrugă. Vino la noi.

Dalinar se pomeni dând din cap.

— Orice păşune are nevoie de trei lucruri, continuă ea, cu voce schimbată, ca şi cum ar fi citat cuvinte pe care le memorase. Turme care să se hrănească, păstori care să le poarte de grijă şi veghetori pe margini. Noi, cei din Alethela, suntem veghetorii – războinicii care apără şi luptă. Suntem păstrătorii cumplitelor arte ale uciderii, pentru a le dezvălui apoi altora, când vine Devastarea.

— Devastarea, zise el. Adică Pustiitorii, nu? Asta sunt creaturile cu care ne-am luptat acum?

Femeia pufni, dispreţuitoare.

— Pustiitori? Ăştia? Nu, asta a fost Esenţa Nopţii, deşi rămâne un mister cine a eliberat-o. Îşi feri privirea şi expresia îi deveni distantă. Harkaylain spune că Devastarea e aproape, iar el nu se înşală prea des. El…

În noapte răsună pe neaşteptate un strigăt. Ea blestemă, uitându-se în direcţia din care venise.

— Aşteptaţi aici. Strigaţi dacă se reîntoarce Esenţa. O să v-aud.

Se avântă în întuneric.

Dalinar ridică o mână, sfâşiat între dorinţa de a o urma şi cea de a rămâne să le apere pe Taffa şi pe fiica ei. „Părinte al Furtunii!” îşi zise, dându-şi seama că acum, când armura strălucitoare a femeii nu mai era, fuseseră lăsaţi în întuneric.

Se întoarse spre Taffa. Stătea pe potecă, alături de el, cu o privire ciudat de absentă.

— Taffa?

— Duc dorul acestor vremuri, spuse ea.

Dalinar tresări. Vocea nu era a ei. Era a unui bărbat, profundă şi puternică. Vocea care-i vorbea în timpul tuturor viziunilor.

— Cine eşti? întrebă el.

— Cândva erau cu toţii una, răspunse Taffa – sau cine-o

fi fost. Ordinele. Oamenii. Erau neînţelegeri şi certuri, fireşte. Dar aveau un singur scop.

Pe Dalinar îl străbătu un fior. Vocea avusese întotdeauna ceva care i se păruse oarecum familiar. Încă de la prima viziune.

— Te rog. Trebuie să-mi spui ce e asta, de ce-mi arăţi aceste lucruri. Cine eşti? O slujitoare de-a Atotputernicului?

— Aş vrea să te pot ajuta, spuse Taffa, uitându-se la el, dar neluându-i în seamă întrebarea. Trebuie să-i uneşti.

— Aşa cum ai mai spus! Dar am nevoie de ajutor. Tot ce-a zis femeia cavaler despre Alethakar… E adevărat? Chiar putem fi din nou aşa?

— Îmi este interzis să vorbesc despre ceea ce ar putea fi, răspunse vocea. Iar ca să vorbim despre ceea ce a fost, trebuie ţinut cont de perspectivă. Dar voi încerca să-ţi fiu de ajutor.

— Atunci oferă-mi ceva mai mult decât răspunsuri nelămurite!

Taffa îl privi cu un aer posomorât. Cumva, la lumina stelelor, izbuti să desluşească ochii ei căprui. În spatele lor se ascundea ceva profund, obsedant.

— Spune-mi măcar un singur lucru, îi ceru Dalinar, străduindu-se să găsească o întrebare cât mai la obiect. Am avut încredere în Înaltul Prinţ Sadeas, dar fiul meu – Adolin – crede că am fost un prost. Ar trebui să am în continuare încredere în Sadeas?

— Da, răspunse fiinţa aceea. E important. Nu te lăsa mistuit de certuri mărunte. Fii puternic. Fă totul cu onoare, şi onoarea te va ajuta.

„În sfârşit, ceva concret”, îşi spuse Dalinar.

Auzi voci. Peisajul întunecat din jurul lui se înceţoşă.

— Nu! exclamă întinzând mâna către femeie. Încă nu mă

trimite înapoi. Ce-ar trebui să fac în privinţa lui Elhokar şi a războiului?

— O să-ţi ofer ceea ce pot, zise ea, cu vocea devenindu-i din ce în ce mai greu de înţeles. Îmi pare rău că nu-ţi pot oferi mai mult.

— Ce soi de răspuns e ăsta? urlă Dalinar.

Se cutremură, zbătându-se. Mai multe mâini îl reţinură. De unde apăruseră? Înjură, lovind ca să le-ndepărteze, răsucindu-se, străduindu-se să se elibereze.

Pe urmă îngheţă. Se afla în clădirea de pe Câmpiile Sfărâmate, cu ploaia răpăind domol pe acoperiş. Toiul furtunii trecuse. Un grup de soldaţi îl ţintuia la pământ, sub privirile îngrijorate ale lui Renarin.

Se linişti, cu gura deschisă. Strigase. Oştenii păreau stânjeniţi, se uitau unii la alţii fără să-i întâlnească privirea. Dacă totul se petrecuse ca în alte rânduri, îşi jucase rolul din viziune, vorbind păsăreşte şi agitându-şi braţele.

— Acum am mintea limpede, spuse. E în ordine. Îmi puteţi da drumul.

Renarin dădu din cap către ceilalţi, care îl eliberară fără tragere de inimă. Renarin încercă să încropească nişte scuze, spunând că tatăl lui era pur şi simplu nerăbdător să lupte. Nu sunau prea convingător.

Dalinar se retrase în fundul încăperii, unde se aşeză între două aşternuturi rulate, nemaifăcând altceva decât să respire şi să se gândească. Avea încredere în viziuni, însă viaţa lui din taberele de război fusese în ultima vreme destul de grea şi fără să-şi mai închipuie oamenii că înnebunise.

„Fă totul cu onoare şi onoarea te va ajuta.”

Viziunea îi spusese să aibă încredere în Sadeas. Dar niciodată n-avea să-i poată explica asta lui Adolin – care nu

numai că-l ura pe Sadeas, dar mai şi credea că viziunile erau năluciri ale minţii lui Dalinar. Nu putea decât să continue ceea ce făcuse până atunci.

Să găsească, cumva, o cale de a-i face pe înalţii prinţi să fie uniţi în ceea ce făceau.

20
ROŞU APRINS

CU ŞAPTE ANI ÎN URMĂ

— Pot s-o salvez, spuse Kal.

Fetiţa n-avea decât cinci ani. Căzuse de la mare înălţime.

— Pot s-o salvez, murmura pentru sine.

În jur se adunase multă lume. De la moartea Luminlordului Wistiow trecuseră două luni. Încă n-aveau un alt lord al oraşului. Pe Laral n-o mai văzuse aproape deloc între timp.

Kal n-avea decât treisprezece ani, dar fusese bine instruit. Cel mai mare pericol era pierderea de sânge; piciorul fetiţei se rupsese, era o fractură deschisă, iar din locul unde osul străpunsese pielea ţâşnea sânge. Când îşi apăsă degetele pe rană, Kal descoperi că-i tremurau mâinile. Osul rupt era alunecos, cu un capăt zimţat, ud de sânge. Ce artere fuseseră rupte?

— Ce-i faci fiicei mele? zise Harl, un bărbat cu umerii laţi, care îşi făcea loc, împingându-se printre privitori. Cemlingule, gunoi lăsat de furtună! Nu te-atinge de Miasal! Nu…

Harl amuţi când alţi bărbaţi îl traseră înapoi. Ştiau că singura speranţă a fetiţei era Kal, care trecuse pe-acolo din întâmplare. Alim fusese deja trimis să-l aducă pe tatăl lui.

— Pot s-o salvez, repetă băiatul.

Fetiţa era palidă şi nu mişca. Rana de la cap, poate că aceea…

„Nu pot să mă gândesc la asta.” Una dintre arterele din

partea de jos a piciorului fusese retezată. Îşi folosi cămaşa ca să facă un garou pentru oprirea sângelui, dar acesta continua să se prelingă.

— Foc! strigă, apăsând în continuare cu degetele pe tăietură. Am nevoie de foc! Şi să-mi dea cineva o cămaşă!

Mai mulţi oameni se îndepărtară în fugă, în timp ce el ridica piciorul. Un bărbat se grăbi să-i dea cămaşa lui. Kal ştia unde să apese ca să-nchidă artera; garoul alunecă, dar nu şi degetele lui. Ţinu artera astfel, apăsând cămaşa pe restul rănii, până când se-ntoarse Valama cu o lumânare aprinsă.

Începuseră deja să-ncălzească un cuţit. Bun. Kal îl luă şi-l apăsă pe rană, aşa încins cum era, împrăştiind un miros înţepător şi pătrunzător de carne arsă. O adiere răcoroasă trecu peste ei, luându-l cu sine.

Mâinile lui Kal nu mai tremurau. *Ştia* ce-avea de făcut. Cauteriză perfect, surprins el însuşi de îndemânarea cu care se mişca pe măsură ce pregătirea dobândită până atunci începea să-şi spună cuvântul. În plus, trebuia să înnoade artera – la una atât de largă, cauterizarea ar fi putut să nu fie de-ajuns –, dar amândouă ar fi trebuit să aibă efect.

Când termină, sângerarea se oprise. Se destinse, zâmbind. Pe urmă observă că nu mai sângera nici rana de la cap. Pieptul fetiţei nu se mişca.

— Nu! strigă Harl, căzând în genunchi. Nu! Fă ceva!

— Am… zise Kal.

Oprise sângerarea. O…

O pierduse.

Nu ştia ce să spună, cum să răspundă. Îl cuprinse o slăbiciune profundă, cumplită. Harl îl împinse într-o parte, tânguindu-se, iar Kal căzu pe spate. Se pomeni tremurând din nou când Harl strânse în braţe trupul fără viaţă.

În jurul lor, mulţimea tăcea.

●

O oră mai târziu, Kal stătea pe treptele din faţa sălii de operaţii, plângând. Amărăciunea lui nu era zgomotoasă: câte un tremur; câteva lacrimi care nu se dădeau duse, alunecându-i pe obraz.

Stătea cu genunchii ridicaţi, cuprinzându-i cu braţele, încercând să-şi dea seama cum ar fi putut să scape de suferinţă. Exista vreun leac care să-i alunge durerea? Vreun bandaj care să-i oprească scurgerea lacrimilor? Ar fi trebuit s-o poată *salva.*

Auzi paşi apropiindu-se şi peste el căzu o umbră. Lirin îngenunche alături.

— Am verificat ce-ai făcut, fiule. Te-ai descurcat bine. Sunt mândru de tine.

— Am dat greş, şopti Kal.

Hainele lui aveau pete roşii. Înainte să şi-l spele de pe mâini, sângele fusese de un roşu aprins. Dar, îmbibat în haine, avea o culoare mai lipsită de strălucire, era de un roşu maroniu.

— Am cunoscut oameni care şi-au practicat meseria ani de-a rândul şi tot încremenesc când au de-a face cu un rănit. E mai greu când eşti luat prin surprindere. *Tu* n-ai încremenit, te-ai dus la ea, ai ajutat-o. Şi te-ai descurcat bine.

— Nu vreau să fiu chirurg, spuse băiatul. Sunt înfiorător de nepriceput.

Lirin oftă, ocoli treptele şi se aşeză lângă el.

— Kal, astfel de lucruri se-ntâmplă. E regretabil, dar nu puteai face mai mult. Trupul ei mic a pierdut sânge prea repede.

Kal nu răspunse.

— Trebuie să-nveţi când să te zbuciumi, fiule, zise Lirin

cu blândeţe. Şi când să dai uitării totul. O să vezi. Când eram mai tânăr, am avut şi eu astfel de probleme. O să ţi se-năsprească sufletul.

„Şi asta e bine?” se întrebă Kal, cu o altă lacrimă prelingându-i-se pe obraz. „Trebuie să-nveţi când să te zbuciumi… şi când să dai uitării totul…”

În depărtare, Harl continua să jelească.

Harta taberelor de război alethi, întocmită de pictorul Vandonas, care le-a vizitat şi le-a redat într-o formă probabil idealizată

21
DE CE MINT OAMENII

„Nu trebuie decât să iei în considerare urmările scurtei lui vizite la Sel ca să ai dovada adevărului celor spuse de mine.”

Kaladin nu voia să deschidă ochii. Dacă şi-i deschidea, avea să fie treaz. Iar dacă se trezea, suferinţa – arsura din coastă, durerea din picioare, zvâcnirile surde din braţe şi umeri – n-ar mai fi fost doar un coşmar. Ar fi devenit realitate. Şi ar fi fost ale lui.

Îşi înăbuşi un geamăt, rostogolindu-se pe-o parte. Îl durea totul. Fiecare fibră de muşchi, fiecare bucăţică de piele. Capul îi zvâcnea. Până şi oasele păreau cuprinse de durere. Voia să zacă nemişcat, cu trupul zvâcnindu-i dureros, până când Gaz avea să fie nevoit să-l târască afară, apucându-l de glezne. Ar fi fost uşor. Nu merita să aibă parte măcar o dată de ceva uşor de făcut?

Dar nu putea. Să nu se clintească – să renunţe – ar fi fost totuna cu a muri, şi nu putea îngădui să i se-ntâmple una ca asta. Luase deja o hotărâre. Avea să-i ajute pe podari.

„Fii blestemat, Hav”, îşi zise. „Poţi să mă scoţi din aşternut chiar şi-acum.” Îşi aruncă pătura într-o parte şi se sili să se ridice. Uşa barăcii era întredeschisă ca să lase aerul curat să pătrundă înăuntru.

Stând în picioare se simţea mai rău, dar viaţa unui podar n-avea s-aştepte până se refăcea el. Ţineai pasul sau erai zdrobit. Kaladin îşi regăsi echilibrul, sprijinindu-se cu o mână de netezimea nefirească a peretelui Animmodelat al barăcii. Apoi inspiră adânc şi traversă încăperea. I se păru ciudat că nu erau puţini oamenii care se treziseră şi

stăteau în capul oaselor. Se uitau la el în tăcere.

„Aşteaptă”, înţelese Kaladin. „Voiau să vadă dacă mă ridic.”

Îi găsi pe cei trei răniţi în partea din faţă a barăcii, acolo unde îi lăsase. Îl cercetă cu sufletul la gură pe Leyten pentru a se lămuri în ce stare se afla. În mod uimitor, rămăsese în viaţă. Respira tot scurt, avea pulsul slab şi rănile lui arătau groaznic, dar era încă viu.

Însă fără antiseptic n-avea să mai fie, nu pentru multă vreme. Deocamdată, niciuna dintre răni nu părea infectată cu putredospreni, dar, în locul acela închis şi murdar, nu era decât o chestiune de timp. Avea nevoie de nişte alifii de-ale spiţerului. Dar cum putea face rost de ele?

Se duse la ceilalţi doi. Hobber zâmbea cu toată faţa. Era un bărbat slab, cu faţa rotundă, cu un gol între dinţi şi cu păr negru, scurt.

— Mulţumesc, spuse. Îţi mulţumesc că m-ai salvat.

Kaladin mormăi, cercetându-i piciorul.

— O să te faci bine, dar n-o să poţi merge timp de câteva săptămâni. O să-ţi aduc mâncare din sala de mese.

— Mulţumesc, spuse Hobber, luându-i mâna şi strângându-i-o.

Părea gata să izbucnească în lacrimi.

Zâmbetul rănitului îi alungă tristeţea şi îi domoli toate durerile. Tatăl lui îi descrisese genul acela de zâmbete. Nu devenise chirurg datorită lor, dar erau motivul pentru care rămăsese chirurg.

— Odihneşte-te, îi spuse Kaladin, şi păstrează-ţi rana curată. Nu vrem s-atragi niciun putredospren. Anunţă-mă dacă vezi vreunul. Sunt mici şi roşii, ca nişte insecte mărunte.

Hobber dădu din cap cu energie, iar Kaladin trecu la Dabbid. Podarul tânăr arăta la fel ca în ziua dinainte: se

uita drept în faţă, cu privirea pierdută.

— Când am adormit stătea tot aşa, domnule, spuse Hobber. S-ar părea că nu s-a clintit toată noaptea. Când îl văd, mă trec fiorii.

Kaladin pocni din degete în faţa ochilor lui Dabbid. Bărbatul tresări la auzul zgomotului, îşi fixă privirea asupra degetelor şi le urmări mişcările.

— Cred c-a fost lovit în cap, spuse Hobber.

— Nu, îl lămuri Kaladin. E şocul luptei. O să-i treacă.

„Sper.”

— Dacă spui tu, domnule, zise Hobber, scărpinându-se la tâmplă.

Kaladin se ridică şi deschise larg uşa, luminând încăperea. Era o zi senină şi soarele abia se ridicase deasupra orizontului. În văzduh pluteau deja sunete din tabără, un fierar îşi începuse munca devreme, ciocanul lovea metalul, în grajduri trâmbiţau chulii. Neclintit şi îngheţat, aerul se agăţa de rămăşiţele nopţii. Avea miros curat, proaspăt. Era primăvară.

„Lua-l-ar vânturile furtunii pe spiţer!” îşi zise Kaladin, scoţând un polonic plin de apă din butoiul podarilor ca să-şi spele propria rană.

Regretă imediat că se înverşunase împotriva bătrânului spiţer. Ce-ar fi putut să facă omul ăla? Să-i dea antisepticul gratis? Ar fi trebuit să-l înjure pe Înaltul Prinţ Sadeas. Sadeas era vinovat pentru răni şi tot el le interzisese celor de la sala de operaţii să le dea leacuri podarilor, sclavilor şi servitorilor de nahn mic.

Când îşi termină exerciţiile, o mână de podari se ridicaseră deja şi veniseră să-şi potolească setea. Stăteau în jurul butoiului, cu ochii la Kaladin.

El nu putea face decât un singur lucru. Îşi încleştă fălcile, traversă lemnăria şi găsi scândura pe care-o cărase

cu o zi înainte. Dulgherii încă n-o adăugaseră la pod. Începu să se antreneze aşa cum făcuse cu o zi în urmă.

Nu era în stare să se mişte la fel de repede. De fapt, în cea mai mare parte a timpului nu izbutea să alerge. Dar, în timp ce lucra, durerile i se mai potoliră. Cea care-i chinuia tâmplele dispăru. Picioarele şi umerii îl dureau în continuare şi simţea o oboseală profundă, latentă. Dar nu se făcu de râs prăbuşindu-se.

În vreme ce se antrena, trecu pe lângă barăcile altor podari. Era greu să-i deosebească pe bărbaţii din faţa acestora de purtătorii Podului Patru. Aceleaşi veste din piele închisă la culoare, cu pete de sudoare, peste piepturi goale sau peste cămăşi legate neglijent. Din când în când, vedeai printre ei câte un străin, cel mai adesea thaylen sau veden. Dar cu toţii păreau costelivi, erau nebărbieriţi, cu ochi bântuiţi de spaime. Mai multe grupuri se uitau la Kaladin cu o duşmănie nedisimulată. Oare se temeau că exerciţiile lui îi puteau îndemna pe propriii lor şefi de pod să-i pună să se antreneze?

El sperase că o parte dintre oamenii de la Podul Patru aveau să i se alăture. La urma urmelor, îi dăduseră ascultare în timpul luptei şi-l ajutaseră să-i salveze pe cei răniţi. Dar speranţa i se dovedea zadarnică. O parte dintre podarii lui îl priveau, iar ceilalţi nu-i dădeau nicio atenţie. Nimeni nu lua parte la exerciţiile lui.

În cele din urmă, Syl coborî din zbor şi se opri pe capătul scândurii, lăsându-se purtată ca o regină în palanchinul său.

— Vorbesc despre tine, spuse când trecură din nou prin dreptul barăcii Podului Patru.

— Nu mă surprinde, răspunse Kaladin, gâfâind.

— Unii cred c-ai înnebunit, continuă ea. Ca bărbatul ăla care nu face altceva decât să se holbeze la podea. Spun că

încordarea de pe câmpul de luptă ţi-a tulburat mintea.

— Poate că au dreptate. Nu m-am gândit la asta.

— Ce e nebunia? întrebă ea, cu un genunchi ridicat la piept şi cu rochia vaporoasă fâlfâindu-i în jurul pulpelor şi pierzându-se într-o ceaţă.

— Eşti nebun când nu mai gândeşti corect, răspunse el, recunoscător pentru discuţia care îi abătea atenţia.

— Oamenii nu par să gândească *niciodată* corect.

— Nebunia e mai rea decât ar fi normal, zise Kaladin zâmbind. De fapt, depinde pur şi simplu de oamenii din jurul tău. Cât de mult te deosebeşti de ei? Presupun că eşti luat drept nebun când deosebirile sar în ochi.

— Atunci voi… pur şi simplu, supuneţi asta la vot? întrebă ea, strâmbându-se.

— Ei, nu la modul activ. Dar asta e ideea.

Ea căzu o vreme pe gânduri.

— Kaladin, de ce mint oamenii? întrebă din nou, într-un târziu. Îmi dau seama ce sunt minciunile, dar nu pricep de ce le spun oamenii.

— Dintr-o mulţime de motive, răspunse el, ştergându-şi sudoarea de pe frunte cu mâna liberă, de care se folosi apoi ca să echilibreze scândura.

— Asta e nebunie?

— N-aş zice. Toată lumea minte.

— Poate sunteţi cu toţii puţin cam nebuni.

El chicoti.

— Da, poate.

— Dar, dac-o face toată lumea, continuă ea, sprijinindu-şi capul pe genunchi, atunci acela care nu minte e nebun, nu? N-ai spus aşa mai devreme?

— Păi, cred că da. Dar nu cred că există cineva care să nu fi minţit niciodată.

— Dalinar.

— Cine?

— Unchiul regelui, răspunse Syl. Toată lumea zice că el nu minte niciodată. Voi, podarii, vorbiţi uneori despre asta.

Era adevărat. Ghimpele Negru. Kaladin auzise de el, încă de când era un puşti.

— E un ochi-luminoşi. Asta-nseamnă că minte.

— Dar…

— Sunt toţi la fel, Syl. Cu cât mai nobilă le este înfăţişarea, cu atât mai corupţi sunt pe dinăuntru. Totul nu e decât o mascaradă.

Amuţi, surprins de violenţa propriei amărăciuni.

„Lovi-te-ar furtuna, Amaram! Tu mi-ai făcut asta.” Se arsese prea des ca să mai aibă încredere.

— Nu cred că oamenii sunt întotdeauna aşa, zise ea absentă, cu privirea pierdută. Eu…

Kaladin aşteptă să continue, dar ea nu mai spuse nimic. Trecură din nou pe lângă oamenii de la Podul Patru; mulţi se odihneau, cu spatele sprijinit de peretele barăcii, aşteptând să-i acopere umbra de după-amiază. Aşteptau foarte rar înăuntru. Poate că interiorul arăta prea lugubru chiar şi pentru podari.

— Syl? o întrebă el, în cele din urmă. Voiai să spui ceva?

— S-ar părea c-am auzit nişte oameni vorbind despre vremurile când nu existau minciuni.

— Sunt poveşti despre Epocile Heraldice, când oamenii se simţeau obligaţi să-şi păstreze onoarea. Dar o s-auzi întotdeauna istorisindu-se despre presupuse zile mai bune. Urmăreşte ce se întâmplă. Un bărbat intră într-un pluton nou şi primul lucru pe care-l face e să le povestească tuturor ce minunat era fostul lui pluton. Ne-aducem aminte de vremuri bune şi de vremuri rele, uitând că, de cele mai multe ori, vremurile nu sunt nici bune, nici rele. Sunt, şi atât.

Kaladin începu s-alerge. Pe cer, soarele începea să dogorească, dar el voia pur şi simplu să se mişte.

— Poveştile, continuă el printre gâfâieli, o dovedesc. Ce s-a întâmplat cu Heralzii? Ne-au abandonat. Ce s-a întâmplat cu Cavalerii Radianţi? Au decăzut şi şi-au pierdut strălucirea. Ce s-a întâmplat cu Regatele Epocale? S-au năruit când a-ncercat Biserica să pună mâna pe putere. Syl, nu poţi avea încredere în niciunul dintre cei care deţin puterea.

— Şi-atunci ce faci? Nu mai ai conducători?

— Nu. Le dai puterea ochi-luminoşilor şi-o laşi să-i corupă. Pe urmă încerci să stai cât mai departe de ei.

Cuvintele sunau găunos. Cât de bine se descurcase *el* ţinându-se departe de ochi-luminoşi? Părea să nimerească întotdeauna în mijlocul lor, să fie prins în smârcurile comploturilor, uneltirilor şi lăcomiei lor.

Syl amuţi şi, după acea ultimă alergare, Kaladin se hotărî să se oprească. Nu-şi putea îngădui să-l lase iarăşi puterile. Înapoie scândura. Dulgherii se scărpinară în cap, dar nu se plânseră. El se întoarse la podari şi observă că un mic grup – din care făceau parte Pietroi şi Teft – stătea la taclale, privind din când în când spre el.

— Ştii, îi spuse lui Syl, faptul că vorbesc cu tine nu mă scapă câtuşi de puţin de faima de nebun.

— O să fac tot ce-mi stă în puteri ca să nu mai par atât de interesantă, zise ea, coborându-i pe umăr.

Îşi puse mâinile-n şolduri, apoi se aşeză zâmbind, evident încântată de propriul comentariu.

Înainte de a ajunge la baracă, Kaladin îl zări pe Gaz traversând grăbit lemnăria către el.

— Tu! strigă chiorul, arătându-l cu degetul. Opreşte-te!

Kaladin se supuse şi rămase în aşteptare, cu braţele încrucişate.

— Am veşti pentru tine, îl anunţă Gaz, privindu-l chiorâş cu ochiul teafăr. Luminlordul Lamaril a aflat ce-ai făcut cu răniţii.

— De unde-a aflat?

— Pe toate furtunile, băiete! Crezi că oamenii nu vorbesc? Ce-aveai de gând? S-ascunzi trei oameni printre noi?

Kaladin oftă din rărunchi, dar bătu în retragere. Gaz avea dreptate.

— Bine. Şi ce dacă? N-am încetinit armata.

— Aşa e, spuse Gaz, dar Lamaril nu e prea încântat să plătească şi să hrănească podari care nu pot munci. S-a dus la Înaltul Prinţ Sadeas, având de gând să pună să fii legat.

Pe Kaladin îl străbătu un fior. Asta însemna să fii atârnat afară, în timpul unei mari furtuni, pentru a fi judecat de Părintele Furtunii. Era, în esenţă, o condamnare la moarte.

— Şi?

— Luminlordul Sadeas n-a vrut să-ngăduie asta, răspunse Gaz.

Ce? Îl judecase greşit pe Sadeas? Ba nu. Făcea parte din mascaradă.

— Luminlordul Sadeas – continuă Gaz cu severitate – i-a spus lui Lamaril să te lase să păstrezi soldaţii, dar să interzică hrănirea şi plata lor atâta vreme cât nu pot munci. A spus că astfel va arăta de ce e silit să-şi părăsească podarii.

— Cremlingul ăsta, murmură Kaladin.

Gaz păli.

— Sst. Vorbeşti despre Înaltul Prinţ în persoană, băiete!

Se uită în jur, să vadă dacă nu-i auzise cineva.

— Încearcă să-i pedepsească în mod exemplar pe oamenii mei. Vrea să vadă ceilalţi podari că răniţii suferă

şi flămânzesc. Vrea să arate că se poartă *milos* cu ei tocmai atunci când îi lasă în urmă.

— Ei, poate că are dreptate.

— N-are inimă, zise Kaladin. Aduce înapoi soldaţii răniţi. Dar părăseşte podarii fiindcă e mai ieftin să cumpere sclavi noi decât să-i îngrijească pe cei răniţi.

Gaz nu mai zise nimic.

— Îţi sunt recunoscător că mi-ai dat de ştire.

— Ţi-am dat de ştire? se răsti Gaz. Am fost trimis să-ţi dau ordine, Înălţimea ta. Nu-ncerca să faci rost de hrană în plus de la sala de mese ca să le-o dai răniţilor; o să fii refuzat.

Şi, cu asta, se grăbi să plece, bombănind în sinea lui.

Kaladin se-ntoarse la baracă. „Părinte al Furtunii!” Cum putea face rost de mâncare pentru trei oameni? Şi-ar fi putut împărţi porţia cu ei, dar, deşi erau bine hrăniţi, podarii nu primeau mai mult decât le trebuia. I-ar fi fost greu s-o împartă şi cu unul singur. Cu câte un sfert de porţie, răniţii ar fi fost prea prost hrăniţi ca să-şi revină, iar el n-ar mai fi fost în stare să alerge cu podul. Şi mai avea nevoie *şi* de antiseptic! Într-un război, putredosprenii şi bolile omorau mult mai mulţi oameni decât duşmanii.

Se apropie de bărbaţii care trândăveau lângă baracă. Îşi petreceau timpul dedicându-se obişnuitelor activităţi ale podarilor – stăteau întinşi, cu braţele şi picioarele depărtate, şi priveau deznădăjduiţi în gol, sau stăteau în capul oaselor şi priveau deznădăjduiţi în pământ, ori stăteau în picioare şi priveau deznădăjduiţi în depărtare. În ziua aceea, Podul Patru nu era de rând la podalergări şi n-aveau nimic altceva de făcut până la al treilea clopot al după-amiezii.

— Gaz spune că răniţii noştri nu vor primi nici mâncare, nici bani până când nu se vindecă, le spuse Kaladin celor

din grup.

Câţiva dintre ei – Sigzil, Peet, Koolf – dădură din cap, ca şi cum s-ar fi aşteptat la asta.

— Înaltul Prinţ Sadeas vrea să ne pedepsească exemplar, continuă Kaladin. Vrea să demonstreze că nu merită să lecuieşti podari, iar pentru asta îi condamnă pe Hobber, Leyten şi Dabbid la o moarte lentă, chinuitoare. Inspiră adânc. Vreau să punem la un loc tot ce-avem ca să cumpărăm leacuri şi să facem rost de hrană pentru răniţi. Îi putem ţine în viaţă dacă unii dintre noi îşi împart mâncarea cu ei. Şi vom avea nevoie de vreo câteva zeci de pete străvezii ca să cumpărăm leacurile potrivite şi tot ce mai trebuie. Are cineva ceva de care se poate lipsi?

Toată lumea se holbă la el, apoi Moash începu să râdă. I se alăturară şi alţii. Îşi fluturară degetele cu indiferenţă şi îl lăsară pe Kaladin cu mâna întinsă.

— Data viitoare aţi putea fi voi! le strigă. Ce-o să faceţi când o să fiţi voi cei care trebuie să se vindece?

— O să mor, răspunse Moash, fără să mai arunce vreo privire în urmă. Mai bine acolo, pe câmpul de luptă, repede, decât aici, după o săptămână.

Kaladin îşi lăsă mâna în jos. Oftă, le întoarse spatele şi aproape că se ciocni de Pietroi. Mâncătorul de coarne înalt şi musculos stătea cu braţele încrucişate, ca o statuie cu pielea cafenie. Kaladin îşi înălţă ochii spre el cu speranţă.

— N-am nicio sferă, mormăi Pietroi. Le-am cheltuit deja pe toate.

Kaladin oftă.

— Oricum n-ar fi contat. Dacă suntem doar doi, nu ne putem permite să cumpărăm leacuri. Nu de unii singuri.

— O să dau din mâncarea mea, murmură Pietroi.

Kaladin îl privi surprins.

— Dar *numai* pentru bărbatul cu săgeata în picior,

adăugă Pietroi ţinându-şi în continuare braţele încrucişate.

— Pentru Hobber?

— Cum l-o fi chemând, răspunse mâncătorul de coarne. El dă semne că s-ar putea vindeca. Al doilea o să moară. E clar. Şi n-am pic de milă pentru cel care stă acolo, fără să facă nimic. Dar pentru celălalt, poţi lua mâncarea mea. O parte din ea.

Kaladin zâmbi şi-l strânse de braţ.

— Mulţumesc.

Bărbatul masiv ridică din umeri.

— Ai trecut în locul meu. Altminteri aş fi fost mort.

Acest fel de-a gândi îl făcu pe Kaladin să zâmbească batjocoritor.

— Eu nu sunt mort, Pietroi. Ai fi scăpat şi tu.

Celălalt clătină din cap.

— Eu aş fi murit. Tu ai ceva ciudat. Toată lumea îşi dă seama, chiar dacă nu vorbeşte nimeni despre asta. M-am uitat la pod, în locul unde ai stat. Săgeţile au nimerit peste tot pe lângă tine – ţi-au trecut pe lângă cap, pe lângă mâini. Dar nu te-au lovit.

— Am avut noroc.

— Nu există aşa ceva, zise Pietroi, privind spre umărul lui Kaladin. În plus, mai e şi *mafah'liki,* care te urmăreşte peste tot.

Uriaşul mâncător de coarne îşi plecă respectuos fruntea, uitându-se la Syl, după care făcu un gest straniu, atingându-şi umerii şi apoi fruntea.

Kaladin tresări.

— Poţi s-o vezi?

Se uită la Syl. Fiind vântspren, putea să i se arate cui voia ea – adică de obicei numai lui Kaladin.

Syl părea şocată. Nu i se arătase lui Pietroi.

— Sunt *alaii'iku,* spuse acesta, ridicând din umeri.

— Şi asta înseamnă…

Pietroi se încruntă.

— Câmpeni înnebuniţi de prea mult aer! Ştiţi voi vreun lucru cum se cuvine? Oricum, tu eşti un bărbat aparte. Dacă socotim şi răniţii, Podul Patru a pierdut ieri opt alergători.

— Ştiu, zise Kaladin. Nu mi-am ţinut prima promisiune. Am spus că n-o să mai pierdem niciunul.

— Suntem podari, zise pufnind Pietroi. Murim. Aşa merg lucrurile. La fel de bine puteai făgădui c-o să faci lunile să se ajungă din urmă una pe alta! adăugă el şi se răsuci, arătând către celelalte barăci. Din toate podurile asupra cărora s-a tras, cele mai multe au pierdut o grămadă de oameni. Cinci au căzut. Fiecare a pierdut peste douăzeci de oameni şi-a fost nevoie de ajutorul soldaţilor ca să fie aduse înapoi. Podul Doi a pierdut unsprezece oameni şi nici măcar nu s-a tras în plin asupra lui.

Se întoarse iarăşi spre Kaladin.

— Podul Patru a pierdut opt. Opt oameni, în timpul celei mai cumplite alergări din ultima vreme. Şi poate c-o să salvezi doi dintre ei. Dintre toate podurile pe care-au încercat parshendii să le doboare, al nostru a pierdut cei mai puţini oameni. Podul Patru nu pierde *niciodată* cei mai puţini oameni. Toată lumea ştie cum e.

— Noroc…

Pietroi îndreptă spre el un deget gros, întrerupându-l.

— Câmpean înnebunit de prea mult aer!

Nu era *nimic altceva* decât noroc. Dar, sigur, Kaladin avea să-l ia ca pe o şansă neînsemnată, aşa cum era. N-avea rost să se certe cu cineva care se hotărâse în sfârşit să-i dea ascultare.

Însă un singur om nu era de-ajuns. Chiar dacă şi el, şi Pietroi îşi înjumătăţeau porţiile, unul dintre răniţi tot urma

să moară de foame. Avea nevoie de sfere. O nevoie disperată. Însă era sclav; majoritatea lucrurilor pe care le putea face ca să câştige bani îi erau interzise. Ar fi putut doar să vândă ceva. Dar nu avea nimic. Nu…

Îi veni o idee.

— Vino, spuse îndepărtându-se cu paşi mari de baracă.

Pietroi îl urmă, curios. Kaladin căută prin lemnărie până când îl găsi pe Gaz stând de vorbă cu un şef de pod în faţa barăcii Podului Trei. Aşa cum se întâmpla din ce în ce mai des, chiorul păli când îl văzu apropiindu-se şi se prefăcu dintr-odată grăbit.

— Gaz, aşteaptă, spuse Kaladin, întinzând mâna. Vreau să-ţi propun ceva.

Sergentul încremeni. De lângă el, şeful Podului Trei se încruntă la Kaladin. Modul în care-l tratau ceilalţi podari căpătă dintr-odată sens. Îi nelinişte a faptul că Podul Patru scăpase dintr-o bătălie cu atât de puţine pierderi. Despre Podul Patru se credea că are ghinion. Aveau cu toţii nevoie de cineva la care să se uite de sus – ceilalţi se consolau cu gândul că li se făcuse mica favoare de a nu fi trimişi în echipa Podului Patru. Kaladin stricase ordinea firească a lucrurilor.

Şeful de pod cu barbă neagră se retrase, lăsându-l pe Gaz singur cu Pietroi şi Kaladin.

— Ce-mi mai oferi de data asta? întrebă Gaz. Alte sfere înnegurate?

— Nu, răspunse Kaladin, făcându-şi rapid socotelile; treaba asta trebuia rezolvată cu *foarte* mare grijă. Nu mai am sfere. Dar nu putem continua astfel: tu să mă ocoleşti, iar celelalte echipe de podari să mă urască.

— Nu văd ce-am putea face în privinţa asta.

— Îţi spun eu, zise Kaladin, ca şi cum tocmai i-ar fi venit ideea, pe neaşteptate. Azi trebuie să meargă cineva la

adunat pietre?

— Da, răspunse Gaz, arătând peste umăr. Podul Trei. Bussik tocmai încerca să mă convingă că echipa lui e prea slăbită pentru asta. Şi să mă lovească furtuna dacă nu-l cred. Ieri a pierdut două treimi din oameni, iar *eu* o să fiu cel înjurat dacă nu vor aduna destule pietre.

Kaladin dădu din cap cu înţelegere. Adunatul pietrelor era una dintre cele mai detestate corvezi; trebuia să ieşi în afara taberei şi să umpli mai multe căruţe cu bolovani. Animmozii hrăneau armata transformând piatra în grâne şi – din motive numai de ei ştiute – o făceau cu mai multă uşurinţă dacă aveau bucăţi de piatră separate. Aşa că oamenii adunau bolovani. Era o muncă umilitoare, grea, istovitoare, stupidă. Perfectă pentru podari.

— De ce nu trimiţi altă echipă? întrebă Kaladin.

— Pfui! Ştii cu ce belele m-aleg, zise Gaz. Dacă se bagă de seamă că îi ajut doar pe unii, nu mai scap niciodată de plângerile celorlalţi.

— N-o să se plângă nimeni dacă trimiţi Podul Patru la pietre.

Gaz îl privi chiorâş.

— Nu cred c-o să-ţi placă dac-o să fii tratat altfel decât ceilalţi.

— Ba da, răspunse Kaladin, strâmbându-se. Numai de data asta. Uite ce e, Gaz, nu vreau să te înfrunt mereu, tot timpul cât mă voi afla aici.

Sergentul şovăi.

— Oamenii tăi se vor înfuria. N-o să-i las să creadă că eu sunt cel care le-a făcut asta.

— O să le spun c-a fost ideea mea.

— Bine, atunci. La al treilea clopot, ne întâlnim la punctul de control din vest. Cei de la Podul Trei pot spăla oalele.

Şi se grăbi să plece, ca şi cum ar fi vrut să fugă înainte de a se răzgândi Kaladin. Pietroi veni lângă acesta din urmă, uitându-se după Gaz.

— Ştii, mărunţelul are dreptate. Oamenii te vor *urî* pentru aşa ceva. Abia aşteaptă câte-o zi uşoară.

— Vor trece peste asta.

— Dar de ce să trecem la o muncă mai grea? E adevărat – eşti nebun, nu?

— Poate. Dar nebunia asta o să ne scoată din tabără.

— La ce bun?

— Înseamnă totul, răspunse Kaladin, uitându-se peste umăr, către baracă. Viaţă şi moarte. Dar o s-avem nevoie de ajutor.

— De altă echipă de podari?

— Nu, am vrut să spun că noi doi – tu şi cu mine – o s-avem nevoie de ajutor.

Se uită prin lemnărie şi văzu că la umbra barăcii Podului Patru stătea cineva. Era Teft. Podarul cărunt nu se numărase printre cei care râseseră ceva mai devreme de Kaladin, iar cu o zi înainte se grăbise să dea o mână de ajutor, ducându-se împreună cu Pietroi după Leyten.

Kaladin trase aer adânc în piept şi o porni spre el cu paşi mari, urmat de Pietroi. Syl îi părăsi umărul şi se avântă în aer, dansând pe o pală de vânt stârnită din senin. Teft îşi ridică privirea când îi văzu pe cei doi apropiindu-se. Bărbatul mai vârstnic îşi adusese micul dejun şi mânca de unul singur, cu o bucată de pâine nedospită ieşindu-i de sub castron.

Avea barba pătată de sos şi îl măsură pe Kaladin cu prudenţă înainte de a se şterge la gură cu mâneca.

— Îmi place mâncarea mea, fiule, spuse el. Şi n-aş zice că mi se dă de-ajuns pentru un bărbat. Şi cu atât mai puţin pentru doi.

Kaladin se aşeză pe vine în faţa lui. Pietroi se sprijini de perete şi-şi încrucişă braţele, privindu-l în tăcere.

— Am nevoie de tine, Teft, zise Kaladin.

— Am spus…

— Nu de mâncarea ta. De tine. De loialitatea ta. De devotamentul tău.

Bărbatul mai vârstnic continuă să mănânce. N-avea stigmatul de sclav, aşa cum nu-l avea nici Pietroi. Kaladin nu le cunoştea poveştile. Ştia doar că amândoi îl ajutaseră, când alţii nu o făcuseră. Nu erau pe deplin înfrânţi.

— Teft… începu el.

— Mi-am mai oferit loialitatea, spuse acesta. De prea multe ori. De fiecare dată s-a întâmplat acelaşi lucru.

— Ţi-a fost trădată încrederea? întrebă Kaladin pe un ton scăzut.

— Pe toate furtunile, nu, zise pufnind Teft. Eu am trădat-o. Nu te poţi bizui pe mine, fiule. Locul meu e aici, ca podar.

— M-am bizuit pe tine ieri şi m-ai impresionat.

— Din pură întâmplare.

— Asta o s-o judec eu. Teft, suntem cu toţii zdrobiţi, într-un fel sau altul. Altminteri n-am fi podari. Eu am dat greş. Chiar fratele meu a murit din pricina mea.

— Atunci de ce-ţi mai pasă de alţii?

— Fiindcă altfel ar însemna să mă dau bătut şi să mor.

— Şi dacă moartea e mai bună?

Se întorceau la aceeaşi problemă. De aceea nu le păsa podarilor dacă-i ajuta sau nu pe răniţi.

— Moartea nu e mai bună, răspunse privindu-l drept în ochi pe Teft. Da, acum e mai simplu să spui că e. Dar când stai pe margine şi te uiţi jos, în hăul ăla întunecos, fără sfârşit, îţi schimbi părerea. Cum şi-a schimbat-o Hobber. Şi cum mi-am schimbat-o eu, spuse şovăind când desluşi ceva

în ochii bărbatului mai bătrân. Cred c-ai văzut şi tu asta.

— Da, răspunse celălalt, cu voce abia auzită. Da, aşa e.

— Atunci eşti alături de noi în treaba asta? întrebă Pietroi, lăsându-se pe vine.

„De noi?” se întrebă Kaladin, zâmbind uşor.

Teft îşi mută privirea de la unul la altul.

— Îmi pot păstra mâncarea?

— Da, spuse Kaladin.

Teft ridică din umeri.

— Atunci cred că e-n ordine. Nu poate fi mai greu decât să stai aici, aşteptându-ţi moartea.

Kaladin îi întinse mâna. Teft şovăi, apoi i-o strânse.

Şi Pietroi i-o întinse pe-a lui.

— Sunt Pietroi.

Teft strânse mâna lui Kaladin, apoi pe-a mâncătorului de coarne.

— Eu sunt Teft.

„Părinte al Furtunii”, medită Kaladin. „Uitasem că majoritatea nici măcar nu se ostenesc să ţină minte numele celorlalţi.”

— Ce fel de nume e Pietroi? întrebă Teft, dând drumul mâinii.

— Unul prostesc, răspunse cel întrebat, cu o figură calmă. Dar cel puţin are un înţeles. Numele tău înseamnă ceva?

— Cred că nu, răspunse Teft, scărpinându-şi bărbia prin ciuful aspru.

— Pietroi nu e adevăratul meu nume, recunoscu mâncătorul de coarne. E doar mai uşor de pronunţat pentru câmpeni.

— Şi cel adevărat care e? vru să ştie Teft.

— N-o să fii în stare să-l rosteşti.

Teft îşi ridică o sprânceană.

— Numuhukumakiaki’aialunamor, spuse celălalt.

Bărbatul mai vârstnic ezită, apoi zâmbi.

— Ei, în cazul ăsta, cred că Pietroi e perfect.

Mâncătorul de coarne râse şi se aşeză lângă el.

— Şeful nostru de pod are un plan. Unul măreţ şi cutezător. Legat de petrecerea după-amiezii afară din tabără, la adunat pietre sub arşiţa soarelui.

Kaladin zâmbi.

— Trebuie să culegem un anumit soi de plantă. O trestie care creşte în pâlcuri mici în afara taberei…

22
PRIVIRI, MÂINI SAU SFERE

„În cazul în care te-ai făcut că nu vezi dezastrul ăla, află că atât Aona, cât şi Skai au murit, iar ceea ce ţineau în mâini a fost Sfărâmat. Probabil ca să-mpiedice pe oricine altcineva să se ridice la luptă, provocându-l pe Rayse."

La două zile după întâmplarea din timpul furtunii, Dalinar se îndrepta către bazinul ospeţelor regale, traversând terenul stâncos alături de fiii săi.

Furtunoveghetorii lui preziseseră alte câteva săptămâni de primăvară, urmate de o întoarcere a verii. Spera ca, în loc de asta, să nu se transforme în iarnă.

— Am fost la încă trei curelari, spuse Adolin cu glas scăzut. Au păreri diferite. S-ar zice că, înainte de a fi tăiată – dacă a fost într-adevăr tăiată – chinga s-a ros, dar aici intervin alte lucruri. În general, toţi spun că *a fost* tăiată, dar nu neapărat cu un cuţit. E posibil să se fi întâmplat de la sine, din pricina uzurii.

Dalinar dădu din cap.

— Asta e singura dovadă care sugerează că ruperea chingii ar putea fi o întâmplare stranie.

— Prin urmare, admitem că nu e vorba decât de paranoia regelui.

— O să stau de vorbă cu el, se hotărî Dalinar. O să-i spun că ne-am blocat şi-o să văd dacă vrea să ne continuăm urmărirea pe alte căi.

— Aşa vom face, zise Adolin, părând să-şi îndrepte gândurile spre altceva, şovăitor. Tată. Vrei să vorbim despre cele petrecute în timpul furtunii?

— N-a fost ceva care să nu se mai fi întâmplat şi altă

dată.

— Dar…

— Bucură-te de seara asta, Adolin, îl întrerupse Dalinar, cu glas ferm. Mă simt foarte bine. Poate e bine să vadă lumea ce se petrece. Ascunzându-te, nu faci altceva decât să iști tot felul de zvonuri, dintre care unele pot fi mai rele decât realitatea.

Adolin oftă, dar încuviinţă cu o înclinare a capului.

Ospeţele regelui se desfăşurau întotdeauna în aer liber, la poalele dealului pe care i se înălţa palatul. Dacă furtunoveghetorii anunţau că era posibil să vină o furtună – sau dacă vremea se strica, pur şi simplu –, petrecerea era anulată. Lui Dalinar îi plăcea că banchetele se ţineau afară. Chiar şi atunci când se bucurau de o ornamentaţie bogată, clădirile înălţate cu un Animmod îţi lăsau impresia că te afli într-o peşteră.

Bazinul Ospeţelor fusese inundat, aşa că se transformase într-un lac artificial de mică adâncime. Platformele circulare pe care se aflau mesele se înălţau din apă ca nişte insule mici de piatră. Minuţiosul peisaj miniatural fusese creat de Animmozii regelui, care deviaseră parţial un curs de apă din apropiere. „Îmi aminteşte de Sela Tales”, îşi spuse Dalinar în timp ce traversa primul pod. În tinereţe vizitase acea regiune vestică a Rosharului. „Şi de Lacul Străveziu.”

Insulele erau în număr de cinci, iar ornamentaţia de pe balustradele podurilor care le uneau era atât de delicată încât acele balustrade erau îndepărtate după fiecare ospăţ şi puse la păstrare, ca să nu fie cumva distruse în timpul marilor furtuni. În noaptea aceea, pe apa care curgea lin pluteau flori. Câte o barcă miniaturală – de lăţimea unei palme – trecea din când în când pe lângă ele, purtând o singură gemă impregnată.

Dalinar, Renarin şi Adolin ajunseră pe prima platformă cu mese.

— Un pocal de albastru, le spuse cel dintâi fiilor săi. Pe urmă beţi numai portocaliu.

Adolin oftă destul de tare ca să fie auzit.

— N-am putea, măcar o singură dată…

— Atâta vreme cât faci parte din casa mea, respecţi Legile. Hotărârea mea e fermă, Adolin.

— Bine, răspunse acesta. Haide, Renarin.

Cei doi se despărţiră de Dalinar şi rămaseră pe prima platformă, unde se adunau tinerii ochi-luminoşi.

Înaltul Prinţ traversă podul către insula următoare. Aflată în mijloc, acesta era rezervată pentru ochi-luminoşii de rang mai mic. De o parte şi de alta a acesteia se aflau insulele separate – a bărbaţilor, la dreapta, şi a femeilor, la stânga. Însă pe cele trei insule centrale bărbaţii şi femeile stăteau împreună.

În jurul lui, oaspeţii norocoşi profitau de ospitalitatea lui Elhokar. Mâncarea creată de Animmozi n-avea, în mod firesc, niciun gust, însă la masa bogată a regelui erau servite mirodenii aduse de departe şi mâncăruri exotice. Dalinar simţi în aer mirosul fripturii de porc, ba chiar şi pe al celei de pui. Trecuse mult timp de când nu mai gustase din carnea straniilor creaturi zburătoare din Roshar.

Pe lângă el trecu o servitoare ochi-întunecaţi într-o robă roşie străvezie, purtând o tavă cu picioare portocalii de crab. Dalinar înaintă în continuare pe insulă, ocolind grupurile de petrecăreţi gălăgioşi. Cei mai mulţi beau vin violet, cea mai îmbătătoare şi cea mai aromată dintre culori. Niciunul nu purta ţinuta de luptă. Câţiva bărbaţi erau îmbrăcaţi în haine strâmte, lungi doar până în talie, dar cei mai mulţi renunţaseră la orice prefăcătorie, preferând în schimb cămăşi largi de mătase, cu volane la

manşete şi papuci asortaţi. Materialele bogate scânteiau în lumina lămpilor.

Acele creaturi pentru care moda era totul îi aruncau priviri scurte, studiindu-l, cântărindu-l. Dalinar îşi aducea aminte de o vreme când, la asemenea ospeţe, în jurul lui mişunau prieteni, cunoştinţe, ba chiar şi linguşitori. Acum nu se apropia nimeni, deşi îi făceau cu toţii loc. Poate că Elhokar îşi credea unchiul din ce în ce mai slab, însă faima lui îi ţinea în frâu pe aproape toţi ochi-luminoşii de rang mai mic.

Ajunse în curând la podul către ultima insulă – insula regelui. O înconjura un inel de stâlpi de pe care nişte lămpi cu nestemate îşi revărsau albastra Lumină de Furtună, iar centrul platformei era dominat de adâncitura unei vetre. În măruntaiele ei mocneau cărbuni de un roşu aprins, împrăştiindu-şi căldura. Elhokar stătea la o masă din spatele focului, mâncând alături de mai mulţi înalţi prinţi. Mesele de pe margini erau ocupate de bărbaţi şi de femei deopotrivă, dar la niciuna dintre ele nu stăteau şi bărbaţi, şi femei.

Cuget era instalat la capătul podului, pe un taburet înalt. Era îmbrăcat aşa cum ar fi trebuit să se-mbrace ochi-luminoşii – purta o uniformă băţoasă de culoare neagră, iar la centură îi atârna o sabie argintie. Dalinar înţelese ironia şi clătină din cap.

Cuget insulta fiecare persoană care punea piciorul pe insulă.

— Luminată Marakal! Ce dezastru e pieptănătura asta – dai dovadă de atâta curaj arătându-te cu ea în lume! Luminord Marakal, aş fi vrut să ne dai de ştire c-o să iei parte la ospăţ, căci aş fi renunţat la cină. Nu-mi place deloc să vomit după o masă bogată. Luminlord Cadilar! Ce bine-mi pare că te văd. Chipul tău mi-aduce aminte de

cineva care mi-e drag.

— Serios? întrebă zbârcitul Cadilar, şovăind.

— Da – răspunse Cuget, făcându-i cu mâna – de calul meu. Ah, Luminlord Neteb, azi ai un miros cu totul aparte – ai atacat o creastă-albă sau doar a strănutat vreuna peste tine? Doamnă Alami! Nu, te rog, nu scoate niciun cuvânt – lasă lumea să-şi păstreze iluziile, să te creadă inteligentă. Şi Luminlord Dalinar.

Cuget îl salută cu o înclinare a capului.

— Ah, dragul meu Luminlord Taselin, încă mai continui experimentul prin care vrei să dovedeşti că există un prag de sus al idioţeniei omeneşti? Bravo ţie! Metoda este extrem de empirică.

Dalinar şovăi, oprindu-se lângă scaunul lui Cuget în timp ce Taselin trecea pe lângă ei clătinându-se bosumflat.

— Cuget, întrebă el, chiar trebuie să faci asta, una-două?

— Două ce, Dalinar? întrebă Cuget, cu ochii scânteind. Două priviri, două mâini, două sfere? Cu o privire te-aş săgeta, dar cuget că, fără arc, fapta mi-ar fi necugetată. O mână ţi-aş împrumuta, dar cuget că am săpat prea mult cu ele în noroi ca să mai fie vreuna potrivită pentru tine. Iar dacă ţi-aş da una dintre sferele mele, cuget că n-aş şti cum s-o-ntrebuinţez pe cea rămasă. Vezi tu, sunt foarte ataşat de sferele astea, spuse, apoi şovăi. Sau, mă rog, n-ai cum să *vezi.* Dar ai vrea?

Se ridică de pe scaun şi-şi duse mâna la centură.

— Cuget, spuse Dalinar, sec.

Celălalt râse şi-l prinse de braţ.

— Îmi cer iertare. Aici sunt oameni care scot din mine umorul cel mai vulgar. Poate ăsta e noroiul despre care-ţi vorbeam. Mă străduiesc într-adevăr să fiu cât mai elevat, cu toată scârba pe care mi-o stârnesc, dar cu astfel de creaturi e greu.

— Ai grijă de tine, Cuget, spuse Dalinar. Nu te vor suporta la nesfârşit. N-aş vrea să te văd ucis de cuţitele lor; cred că în tine e un om bun.

— Da, zise Cuget, cercetând insula cu privirea. Omul ăla a fost foarte bun… la gust. Dalinar, mă tem că nu sunt eu acela care trebuie pus în gardă. La noapte, când ajungi acasă, rosteşte-ţi de câteva ori temerile în faţa unei oglinzi. Se aud zvonuri pline de gunoaie.

— Gunoaie?

— Da. Lucruri cumplite. Cresc pe oameni ca negii.

— Buboaie?

— Şi, şi. Ştii, se vorbeşte despre tine.

— Despre mine se vorbeşte întotdeauna.

— Acum e mai rău decât în multe alte dăţi, spuse Cuget, întâlnindu-i privirea. Chiar ai pomenit de-o abandonare a Pactului Răzbunării?

Dalinar răsuflă adânc.

— Asta a fost între mine şi rege.

— Ei bine, probabil că el le-a povestit altora. Oamenii ăştia sunt laşi – şi fără îndoială de aceea au senzaţia că ştiu totul despre laşitate, fiindcă e sigur că-n ultima vreme spun că tu eşti laşul.

— Părinte al Furtunii!

— Nu, eu sunt Cuget. Dar îmi dau seama cât de uşor se poate face confuzia asta.

— Pentru că-ţi dai atâtea aere sau fiindcă faci atât de mult zgomot? mârâi Dalinar.

Pe faţa lui Cuget se lăţi un zâmbet.

— Ei, Dalinar! Sunt impresionat! Poate-ar trebui să te fac pe tine Mucalit! Iar eu aş putea fi înalt prinţ în locul tău, zise, apoi tăcu o clipă. Nu, n-ar fi bine. M-aş înfuria din prima clipă când i-aş auzi şi probabil că i-aş măcelări pe toţi. Şi poate-aş numi cremlingi în locurile lor. Regatului

i-ar merge fără nicio îndoială mai bine.

Dalinar îi întoarse spatele, pregătindu-se să plece.

— Îţi mulţumesc că mi-ai atras atenţia.

— Cu plăcere, răspunse Cuget, aşezându-se iarăşi pe taburetul lui, în timp ce Dalinar se îndepărta. Ah, Luminlord Habatab! Ce bine te-ai gândit să porţi o cămaşă roşie, când eşti aşa ars de soare! Dac-o să continui să-mi uşurezi atât de mult munca, mă tem că mintea mea o să devină tot atât de leneşă ca a Luminlordului Tumul! O, Luminlord Tumul! Nu mă aşteptam să te văd stând acolo! N-am vrut să-ţi insult prostia. De fapt, e de-a dreptul spectaculoasă şi demnă de multe laude. Lord Yonatan şi Doamnă Meirav, de data asta o să renunţ la insultele la adresa voastră, fiindcă v-aţi cununat de curând, deşi găsesc că pălăria ta, Yonatan, e de-a dreptul impresionantă. Cred că e convenabil să porţi pe cap ceva care-ţi poate folosi drept cort la vreme de noapte. A, şi acolo, în spatele tău, e Doamna *Navani?* De când te-ai întors pe Câmpii şi cum de n-am simţit mirosul?

Dalinar încremeni. *Ce?*

— E evident că duhoarea ta a fost mai puternică decât a mea, Cuget, răspunse vocea caldă a unei femei. Încă nu i-a făcut nimeni fiului meu un serviciu curmându-ţi viaţa?

— Nu, încă nu mi-a curmat-o nimeni, răspunse Cuget, înveselit. Deşi cu toţii au cur mat, n-am auzit să fie vreunul cu dosul străveziu.

Dalinar se întoarse, şocat. Navani, mama regelui, era o femeie maiestoasă, cu părul negru împletit într-un coc complicat. Şi *nu* ar fi trebuit să se afle acolo.

— Ei, haide, Cuget, spuse ea. Te credeam mai presus de genul ăsta de umor.

— Aşa cum sunt, practic, mai pe sus decât tine, zâmbi el, de pe taburetul cu picioare lungi.

Navani îşi dădu ochii peste cap.

— Din păcate, Luminăţie, continuă Cuget cu un oftat, am fost silit să-mi rostesc insultele în cuvinte pe înţelesul acestei mulţimi. Dacă-ţi face plăcere, mă voi strădui să-mi îmbunătăţesc stilul, adăugându-i unele mai elevate, spuse, apoi şovăi. De pildă, ştii vreunul care rimează cu a se spârcâi?

Ea se mulţumi să-şi îndrepte privirea în altă parte şi se uită la Dalinar cu ochi de un violet palid. Purta o rochie elegantă, cu roşul sclipitor neîntrerupt de broderii. Tot roşii erau şi nestematele din părul ei, având câteva şuviţe cenuşii. Mama regelui era cunoscută drept una dintre cele mai frumoase femei din Alethkar, deşi lui Dalinar descrierea i se păruse întotdeauna nepotrivită, fiindcă, cu siguranţă, în întregul Roshar nu mai exista nicio altă femeie a cărei frumuseţe să se poată măsura cu a ei.

„Necugetatule!” îşi spuse, desprinzându-şi ochii de ea. „E văduva fratelui tău.” Gavilar fiind mort, trebuia să se poarte cu Navani ca şi cum i-ar fi fost soră. În plus, cum rămânea cu propria soţie? Murise în urmă cu zece ani şi, din prostie, şi-o ştersese din minte. Chiar dacă nu şi-o putea aminti, trebuia s-o respecte.

De ce se-ntorsese Navani? În timp ce femeile îşi strigau saluturile către ea, Dalinar se grăbi să se-ndrepte către masa regelui. Se aşeză; câteva clipe mai târziu, o servitoare îi aduse o farfurie – preferinţele lui erau cunoscute.

Era pui piperat, aburind, tăiat în formă de medalioane şi aşezat pe felii rotunde de tenem, o legumă pufoasă de un portocaliu-deschis. Dalinar înhăţă o bucată de pâine şi-şi scoase cuţitul pentru masă din teaca prinsă de gamba dreaptă. Atâta timp cât mânca, Navani ar fi încălcat eticheta dacă venea să-i vorbească.

Mâncarea era bună. Ca întotdeauna la ospeţele lui Elhokar – în privinţa asta, fiul îşi egala tatăl. Din capul mesei, regele dădu din cap către el, apoi îşi continuă conversaţia cu Sadeas. Înaltul Prinţ Roion stătea la câteva locuri distanţă de el. Dalinar avea peste câteva zile o întâlnire cu el, primul cu care voia să discute, încercând să-l convingă să i se alăture la asaltul unui platou.

Niciun alt înalt prinţ nu veni să se aşeze lângă Dalinar. Numai ei – şi oaspeţii care se bucurau de o invitaţie specială – se puteau aşeza la masa regelui. Un bărbat destul de norocos ca să primească o asemenea invitaţie stătea în stânga lui Elhokar şi se vedea limpede că nu ştia dacă să participe sau nu la conversaţie.

În spatele lui Dalinar clipocea apa. În faţa lui, petrecerea continua. Era vremea destinderii, dar alethii erau oameni cu o fire rece, cel puţin prin comparaţie cu mult mai pasionalii mâncători de coane şi cu reshii. Însă şi ei păreau să fi devenit mai îmbuibaţi şi mai îngăduitori faţă de propriile slăbiciuni decât fuseseră în copilăria lui. Vinul era turnat cu generozitate şi mâncărurile sfârâiau deasupra focului, împrăştiindu-şi aromele. Pe prima insulă, mai mulţi tineri intraseră în arenă pentru câte un duel amical. La petreceri, tinerii găseau adesea motive ca să-şi scoată hainele lungi pentru a-şi demonstra, nestânjeniţi, îndemânarea de spadasini.

Femeile erau mai modeste în privinţa afişării propriilor talente, dar o făceau şi ele. Chiar şi pe insula lui Dalinar erau mai multe care-şi instalaseră şevalete şi desenau, pictau sau scriau caligrafic. Ca întotdeauna, îşi ţineau mâna stângă ascunsă în manşetă şi îşi creau delicatele lucrări de artă cu mâna dreaptă. Stăteau pe taburete înalte, de genul celui pe care se instalase Cuget – care furase probabil unul pentru micul lui spectacol. Câteva

atrăgeau creaţiospreni, siluete mărunte ce se rostogoleau pe şevalete sau pe mese.

Navani adunase în jurul unei mese un grup de femei ochi-luminoşi de rang înalt. Prin faţa lui Dalinar trecu o servitoare care le aducea mâncarea. Părea să fi fost pregătită tot din carnea unor pui de pasăre exotică, dar combinată cu fructe methi aburinde şi acoperită cu un sos maroniu-roşcat. În copilărie, îndemnat de curiozitate, Dalinar gustase pe furiş din mâncarea femeilor. I se păruse dezgustător de dulce.

Navani puse pe masă ceva cam de mărimea unui pumn, un obiect din alamă lustruită, cu un rubin impregnat în centru. Lumina de Furtună se împrăştie, roşie, aruncând umbre pe întreaga faţă de masă albă. Navani roti obiectul, arătându-le celorlalte femei prelungirile lui ca nişte picioare. Aşezat astfel, semăna vag cu un crustaceu.

„N-am mai văzut niciodată un fabrial ca ăsta.” Dalinar îşi ridică ochii spre chipul ei şi-i admiră contururile obrazului. Navani era o artifabrialistă renumită. Poate că obiectul…

Ea îi aruncă o privire şi Dalinar încremeni. Văduva fratelui său îi adresă cel mai scurt zâmbet cu putinţă, furiş şi plin de subînţelesuri, apoi îşi întoarse faţa înainte de a putea el să-i răspundă într-un fel sau altul. „Furtunoasă femeie!” îşi zise, îndreptându-şi ostentativ atenţia către farfurie.

Îi era foame şi plăcerea mâncării îl acapară într-o asemenea măsură încât aproape că nu-l observă pe Adolin apropiindu-se. Tânărul blond îl salută pe Elhokar, apoi se grăbi să se aşeze pe unul dintre locurile goale de lângă Dalinar.

— Tată, întrebă el în şoaptă, ai auzit ce vorbeşte lumea?

— Despre ce?

— Despre tine! M-am duelat până acum cu trei bărbaţi

care-au spus că eşti un laş – că laşi sunt toţi cei din casa ta. Zic că i-ai cerut regelui să renunţe la Pactul Răzbunării!

Dalinar îşi încleştă mâinile de marginea mesei şi era cât pe-aci să se ridice în picioare. Dar se opri.

— Lasă-i să vorbească, dacă asta vor, zise şi începu iarăşi să mănânce, împlântându-şi cuţitul într-o bucată de pui piperat şi ducând-o la gură.

— Chiar ai făcut-o? întrebă Adolin. Despre asta ai discutat acum două zile cu regele?

— Da, recunoscu Dalinar.

Răspunsul îl făcu pe Adolin să scoată un mormăit.

— Deja mi-am făcut griji. Când am…

— Adolin, îl întrerupse Dalinar. Ai încredere în mine?

Fiul său îl privi cu ochi mari şi sinceri, dar îndureraţi.

— Vreau să am. Pe toate furtunile, tată, chiar vreau.

— Ceea ce fac e important. *Trebuie* dus la bun sfârşit.

Adolin se aplecă spre el şi îi vorbi în şoaptă:

— Şi dacă sunt năluciri? Dacă… îmbătrâneşti pur şi simplu?

Era prima oară când i-o spunea cineva în faţă, fără ocolişuri.

— Aş minţi dacă aş spune că nu m-am gândit la asta, dar n-are sens să mă-ndoiesc de mine însumi. Cred că totul e real. Pare real.

— Dar…

— Nu ne aflăm în locul potrivit pentru o astfel de discuţie, fiule, zise Dalinar. Putem sta de vorbă mai târziu, şi-atunci o s-ascult şi-o să mă gândesc la tot ce ai de spus.

Adolin îşi strânse buzele, transformându-le într-o linie subţire.

— Bine.

— Ai dreptate când îţi faci griji pentru reputaţia noastră, continuă Dalinar, sprijinindu-şi un cot pe masă. Am

presupus că Elhokar va avea destul tact ca să păstreze secretul discuţiei noastre, însă ar fi trebuit să-i cer eu asta. Şi, apropo, ai avut dreptate în privinţa răspunsului său la propunerea mea. În cursul conversaţiei mi-am dat seama că n-o să dea înapoi niciodată, aşa că am trecut la o altă tactică.

— Şi anume?

— Câştigarea războiului, zise Dalinar, cu hotărâre. Gata cu încăierările pentru inimi-nestemată. Gata cu asediul ăsta stăruitor şi interminabil. O să găsim o cale prin care să atragem un număr mare de parshendi pe Câmpii, apoi o să-i prindem într-o ambuscadă. Dacă izbutim să omorâm destul de mulţi, nu vor mai avea oameni cu care să continue războiul. Şi atunci o să reuşim cumva să le atacăm centrul şi-o să le ucidem sau o să le luăm prizonieri conducătorii. Nici măcar demonii spărturilor nu mai continuă lupta după ce le tai capul. Pactul Răzbunării îşi va atinge scopul, iar noi ne vom întoarce acasă.

Adolin se gândi mai multă vreme, apoi dădu scurt din cap.

— Perfect.

— N-ai obiecţii?

De obicei, fiul lui mai mare avea o mulţime.

— Tocmai mi-ai cerut să am încredere în tine, răspunse Adolin. Şi, în plus, să-i atacăm pe parshendi cu mai multă forţă? E o tactică pe care pot s-o susţin. Însă vom avea nevoie de un plan bun – ceva care să anuleze obiecţiile pe care le-ai adus acum şase ani tu însuţi.

Dalinar dădu din cap, bătând cu degetul în masă.

— Pe vremea aia, până şi eu mă gândeam că suntem nişte principate separate. Dacă am fi atacat centrul individual, fiecare oştire de una singură, am fi fost împresuraţi şi distruşi. Dar dacă toate cele zece armate

merg la asalt împreună? Cu mâncarea asigurată de Animmozii noştri, cu soldaţii cărând adăposturi portabile pentru marile furtuni? Cu peste o sută cincizeci de mii de oşteni? Să-i lăsăm pe parshendi să-ncerce să ne-nconjoare atunci. Cu Animmozii putem crea, dac-o să fie nevoie, chiar şi lemn pentru poduri.

— Pentru asta e nevoie de foarte multă încredere, zise Adolin, şovăind, apoi se uită în lungul mesei înalte, către Sadeas şi se întunecă la faţă. O să fim cu toţii blocaţi acolo, rupţi de lume, zile de-a rândul. Dacă înalţii prinţi încep să se ia la harţă în toiul marşului, ar putea fi un dezastru.

— Mai întâi o să-i deprindem să lupte împreună, zise Dalinar. Suntem aproape, mai aproape ca oricând. În şase ani nici măcar un singur înalt prinţ nu le-a îngăduit oştenilor săi să se-ncaiere cu alţii.

O făceau numai acasă, în Alethkar. Acolo încă mai purtau lupte fără sens pentru pământuri sau pentru vechile insulte. Era ridicol, dar să-ncerci să-i faci pe alethi să nu se mai războiască era ca şi cum ai fi încercat să-mpiedici vânturile să sufle.

Adolin dădea din cap.

— E un plan bun, tată. E mult mai bine decât să vorbeşti despre retragere. Însă nu vor renunţa la bătăliile pentru platouri. E un joc care le place.

— Ştiu. Dar dacă izbutesc să conving unul sau doi dintre ei să atace platourile împreună, punându-şi soldaţii şi toate mijloacele de luptă laolaltă, ar putea fi un pas către ceea ce ne trebuie pe viitor. Încă mai aud că e de preferat să atragem mai mulţi parshendi pe Câmpii şi să-i înfruntăm pe unul dintre platourile mari, dar încă nu ştiu cum am putea s-o facem. Oricum, armatele noastre separate vor trebui să-nveţe să lupte împreună.

— Şi ce facem în privinţa lucrurilor pe care le spune

lumea despre tine?

— O să neg totul printr-un anunţ oficial, răspunse Dalinar. O să am grijă să nu dau de înţeles că regele s-a înşelat, explicând în acelaşi timp care e adevărul.

Adolin oftă.

— O dezminţire oficială, tată?

— Da.

— De ce nu un duel? întrebă tânărul şi se aplecă spre el, părând nerăbdător. O declaraţie oficială plictisitoare îţi poate explica ideile, dar n-o să-i facă pe oameni să le *simtă.* Alege pe cineva care spune că eşti laş, provoacă-l şi reaminteşte-le tuturor ce greşeală săvârşesc insultându-l pe Ghimpele Negru!

— Nu pot, răspunse Dalinar. Legile Războinicilor nu le-o îngăduie celor de rangul meu.

Probabil că nici Adolin n-ar fi trebuit să se dueleze, dar nu i-o interzisese cu desăvârşire. Duelul era viaţa lui. Ei, asta pe lângă femeile pe care le curta.

— Atunci însărcinează-mă pe mine să apăr onoarea casei noastre, spuse Adolin. Mă duelez eu cu ei! O să-i înfrunt cu Sabia şi cu Armura şi-o să le-arăt ce-nseamnă onoarea noastră!

— Ar fi ca şi cum aş face-o eu, fiule.

Adolin clătină din cap şi-l fixă cu privirea. Părea să caute ceva.

— Ce e? întrebă Dalinar.

— Încerc să-mi dau seama ce anume te-a schimbat cel mai mult. Viziunile, Legile sau cartea aia. Dacă între ele există vreo deosebire.

— Legile se deosebesc de celelalte două, spuse Dalinar. Sunt o tradiţie a vechiului Alethkar.

— Nu. Au legătură unele cu altele, tată. Cumva, se adună laolaltă în tine.

Dalinar cugetă asupra spuselor lui. Era oare cu putinţă să aibă dreptate?

— Ţi-am spus povestea regelui care căra bolovanul?

— Da, răspunse Adolin.

— Serios?

— De două ori. Iar altă dată m-ai pus să ascult pasajul citit.

— A, da. Ei bine, în acelaşi capitol e un pasaj despre deosebirea dintre a-i *sili* pe oameni să te urmeze şi a le *îngădui* să te urmeze. Noi, în Alethkar, îi silim într-o prea mare măsură. Când te duelezi cu cineva care susţine că eu sunt laş, nu-i schimbi părerea. S-ar putea să-l faci să n-o mai spună, dar continuă să fie convins că ăsta e adevărul. Ştiu că am dreptate. Trebuie să-mi acorzi încredere şi-n privinţa asta.

Adolin oftă, ridicându-se.

— Ei, cred că o dezminţire oficială e mai bună decât nimic. Cel puţin n-ai renunţat întru totul să-ţi aperi onoarea.

— N-o să renunţ niciodată, zise Dalinar. Pur şi simplu trebuie să fiu prudent. Nu-mi pot permite să ne dezbinăm şi mai mult.

Îşi îndreptă din nou atenţia asupra mâncării, înfigându-şi cuţitul în ultima bucată de carne şi ducând-o la gură.

— Atunci mă-ntorc pe cealaltă insulă, spuse Adolin. O să… O clipă, aia e *mătuşa Navani?*

Dalinar îşi ridică privirea şi văzu, cu surprindere, că Navani venea spre ei. Se uită în farfurie. Era goală, mâncase ultima bucată fără să-şi dea seama.

Oftă, adunându-şi puterile, şi se ridică s-o întâmpine.

— Mathana, spuse Dalinar, înclinându-se şi alegând cuvântul protocolar care însemna „soră mai mare”.

Navani era cu numai trei luni mai în vârstă ca el, dar

formula de adresare era corectă.

— Dalinar, răspunse ea, cu un zâmbet abia schiţat. Şi dragul meu Adolin.

Tânărul îi răspunse cu un zâmbet larg. Ocoli masa şi îşi îmbrăţişă mătuşa. Ea îşi puse pe umărul lui mâna interzisă înfăşurată în materialul rochiei, un gest rezervat numai pentru rudele apropiate.

— Când te-ai întors? întrebă Adolin, desfăcându-şi braţele.

— Chiar în după-amiaza asta.

— Şi *de ce* te-ai întors? întrebă Dalinar cu răceală. Aveam impresia că urma s-o ajuţi pe regină să apere interesele coroanei în Alethkar.

— Of, Dalinar, răspunse ea cu afecţiune. Băţos, ca întotdeauna. Adolin, cum îţi merge în dragoste, dragul meu?

— Continuă să-şi schimbe partenerele – pufni Dalinar – de parc-ar dansa ţinând pasul cu un ritm deosebit de iute.

— Tată! protestă Adolin.

— Ei, bravo ţie, Adolin, zise Navani. Eşti prea tânăr ca să te legi de cineva pentru totdeauna. Tinereţea e menită să trăiască experienţe variate cât mai e încă interesantă, zise, apoi se uită la Dalinar. N-ar trebui să fim siliţi să devenim plictisitori înainte de a îmbătrâni.

— Mulţumesc, mătuşă, zâmbi Adolin. Îngăduie-mi să plec. Mă duc să-i spun lui Renarin că te-ai întors.

Se îndepărtă în grabă, lăsându-l pe Dalinar să stea, stângaci, faţă în faţă cu Navani, fiecare de câte o parte a mesei.

— Sunt o ameninţare chiar atât de cumplită, Dalinar? întrebă ea, ridicându-şi o sprânceană.

El îşi lăsă ochii în jos şi-şi dădu seama că încă mai strângea în mână cuţitul folosit la masă, cu o lamă lată şi

zimţată, care, la nevoie, putea servi şi drept armă. Îl lăsă să cadă pe masă zăngănind, apoi tresări la auzul zgomotului. Toată încrederea în sine pe care-o simţise în timp ce vorbea cu Adolin păru să dispară într-o singură clipă.

„Stăpâneşte-te!” îşi spuse. „E o femeie din familia ta, nimic mai mult.” Ori de câte ori stătea de vorbă cu Navani avea impresia că înfruntă cel mai periculos animal de pradă.

— Mathana, spuse, dându-şi seama că stăteau în continuare de o parte şi de alta a mesei înguste. Poate c-ar trebui să mergem…

Vocea i se stinse când ea îşi flutură mâna către o servitoare abia ajunsă la vârsta de la care trebuia să poarte o mânecă de femeie. Copila se grăbi să se apropie, aducând un taburet scund. Navani arătă către un loc de lângă ea, aflat la numai câţiva paşi de masă. Fata şovăi, dar, când Navani îşi repetă gestul cu mai multă insistenţă, puse taburetul jos.

Navani se aşeză cu graţie, fără să stea la masa regelui – un loc rezervat numai pentru bărbaţi –, dar aflându-se cu siguranţă destul de aproape ca să sfideze protocolul. Servitoarea se retrase. Din capul mesei, Elhokar văzu ce făcea mama lui, dar nu spuse nimic. Nimeni n-o mustra pe Navani Kholin, nici măcar dacă era rege.

— Of, stai jos, Dalinar, zise ea cu iritarea strecurându-i-se în glas. Avem de discutat lucruri importante.

El oftă, dar se supuse. Scaunele din jurul lor erau încă libere, iar muzica şi zumzetul conversaţiilor de pe insulă răsunau destul de tare ca să-i împiedice pe alţii să tragă cu urechea. Câteva femei începuseră să cânte la flaute şi, în jurul lor, muzicosprenii se învârteau în aer.

— M-ai întrebat de ce m-am întors, începu ea cu glas

scăzut. Ei bine, am avut trei motive. Mai întâi, am vrut să dau de ştire că vedenii şi-au îmbunătăţit „semicristalele”, cum le spun ei. Pretind că scuturile pot opri loviturile unei Cristalsăbii.

Dalinar îşi încrucişă braţele pe masă, în faţa lui. Auzise zvonurile care vorbeau despre asta, dar nu le luase în seamă. Oamenii pretindeau întotdeauna că sunt pe punctul să creeze Cristale noi, însă promisiunile nu erau niciodată duse la îndeplinire.

— Ai văzut vreunul?

— Nu. Dar am primit o confirmare de la cineva în care am încredere. Spune că nu pot lua decât formă de scurt şi că nu oferă niciuna dintre celelalte puteri pe care ţi le dă Armura. Dar *pot* opri lovitura unei Cristalsăbii.

Era un pas – unul foarte mic – către Cristalarmură. Suna tulburător. Dalinar nu putea să creadă până când nu vedea cu ochii lui ce puteau să facă acele „semicristale”.

— Vestea asta puteai s-o trimiţi printr-o distrestie, Navani.

— Ei bine, la scurt timp după ce-am ajuns la Kholinar, mi-am dat seama că plecarea mea de aici a fost o greşeală politică. Aceste tabere de război devin, din ce în ce mai mult, adevăratul centru al regatului nostru.

— Da, zise Dalinar încet. Absenţa noastră din ţinuturile de baştină e periculoasă.

Şi nu fusese acesta principalul argument care-o convinsese pe Navani să se-ntoarcă acasă?

Femeia maiestoasă îşi flutură mâna, respingând ideea.

— Mi-am dat seama că regina e destul de bine înzestrată cu deprinderile necesare ca să ţină în frâu Alethkarul. Există intrigi şi comploturi – şi vor exista întotdeauna –, dar jucătorii cu adevărat importanţi se îndreaptă inevitabil încoace.

— Fiul tău continuă să vadă asasini după fiecare colţ, spuse Dalinar cu glas scăzut.

— Şi n-ar trebui? După ceea ce i s-a întâmplat tatălui său…

— E adevărat, dar mă tem că el merge prea departe. Nu mai are încredere nici măcar în propriii aliaţi.

Navani îţi puse mâinile în poală, cea liberă peste cea interzisă.

— Nu e prea bun la treaba asta, nu-i aşa?

Dalinar clipi, şocat.

— Ce? Elhokar e un om bun! Mai onest decât orice alt ochi-luminoşi din armata asta!

— Dar domnia lui e slabă, spuse Navani. Trebuie să recunoşti.

— E rege, zise Dalinar cu fermitate, şi îmi e nepot. Are atât sabia, cât şi inima mea, Navani, şi nu vreau s-aud pe nimeni – nici măcar pe mama lui – vorbindu-l de rău.

Ea îl măsură cu privirea. Oare îi punea la încercare loialitatea? Semănând, în această privinţă, într-o mare măsură cu fiica sa, Navani era o fiinţă profund interesată de politică. Intrigile o făceau să înflorească precum un mugur-de-stâncă în aer umed, netulburat de vânturi. Dar, spre deosebire la Jasnah, în ea era greu să ai încredere. Cu Jasnah ştiai întotdeauna cum stai – Dalinar se pomeni din nou dorind ca nepoata lui să-şi lase proiectele deoparte şi să se-ntoarcă pe Câmpiile Sfărâmate.

— Nu-mi vorbesc fiul de rău, Dalinar, ripostă Navani. Ştim amândoi că-i sunt la fel de loială cum îi eşti şi tu. Dar vreau să ştiu cu ce am de-a face, şi pentru asta e necesară o clarificare. E privit ca un rege slab, iar eu vreau să-l ştiu protejat. Împotriva voinţei lui, dacă va fi necesar.

— Atunci avem acelaşi scop. Dar, dacă al doilea motiv al reîntoarcerii tale a fost dorinţa de a-l apăra, care-a fost al

treilea?

Ea îi zâmbi cu ochii ei violeţi, cu buzele ei roşii. Un zâmbet plin de subînţelesuri.

„Pe sângele străbunilor mei…” îşi zise Dalinar. „Vânturi ale Furtunii, e frumoasă. Frumoasă şi ucigătoare.” I se părea ironic mai ales faptul că din minte i se ştersese cu desăvârşire chipul propriei soţii, însă îşi putea aminti, în întregime, detaliile încâlcite ale lunilor pe care şi le petrecuse femeia aceea jucându-se cu el şi cu Gavilar. Îi întărâtase unul împotriva altuia, aţâţându-le dorinţa, înainte de a-l alege pe fratele mai mare.

Ştiuseră cu toţii, tot timpul, că Gavilar avea să fie alesul. Dar tot fusese dureros.

— La un moment dat va trebui să discutăm între patru ochi, răspunse Navani. Vreau să-ţi aflu părerea în privinţa mai multor lucruri despre care se vorbeşte în tabără.

Adică, probabil, despre zvonurile pe seama lui.

— Sunt… sunt foarte ocupat.

Ea îşi dădu ochii peste cap.

— Nu mă-ndoiesc. O să ne-ntâlnim oricum, odată ce-o să mă instalez aici şi-o să aflu toate noutăţile. De azi într-o săptămână, ce zici? O să-ţi citesc din cartea aceea a soţului meu, apoi o să stăm de vorbă. Într-un loc public. E bine aşa?

El oftă.

— Foarte bine. Dar…

— Înalţi prinţi şi ochi-luminoşi, spuse pe neaşteptate Elhokar.

Dalinar şi Navani se întoarseră spre capul mesei, unde regele, purtând uniforma completă, cu mantia regală şi coroana, se ridicase în picioare. Îşi ridică o mână, arătând către insulă. Toată lumea amuţi şi în curând nu se mai auzi nimic altceva în afară de clipocitul apei.

— Sunt sigur că zvonurile despre o încercare de a mi se curma viaţa în timpul vânătorii de acum trei zile au ajuns la urechile tuturor, anunţă regele. Chinga şeii mele a fost tăiată.

Dalinar se uită la Navani. Ea îşi înălţă mâna liberă şi şi-o clătină, în semn că zvonurile nu i se păruseră convingătoare. Ştia de existenţa lor, fireşte. Era de-ajuns s-o laşi cinci minute într-un oraş ca să afle totul, plus toate lucrurile importante despre care circulau zvonuri.

— Vă asigur că n-am fost niciodată cu adevărat în pericol, continuă Elhokar. Mulţumită, în parte, protecţiei oferite de Garda Regală şi vigilenţei unchiului meu. Sunt însă de părere că e înţelept să tratezi toate ameninţările cu prudenţa cuvenită şi cu seriozitate. De aceea, îl numesc pe Luminlordul Torol Sadeas Înalt Prinţ al Informării, însărcinându-l să scoată la lumină adevărul în privinţa acestei încercări de a mi se lua viaţa.

Dalinar clipi scurt, şocat. Apoi închise ochii şi lăsă să-i scape un geamăt slab.

— Să scoată la lumină adevărul, spuse Navani, neîncrezătoare. Sadeas?

— Pe sângele… Crede că eu nu iau în seamă ameninţările la adresa vieţii lui, aşa că s-a dus la Sadeas.

— Ei, presupun că e în ordine, zise ea. *Într-un fel,* am încredere în Sadeas.

— Navani, spuse Dalinar, deschizând ochii, totul s-a petrecut în timpul unei vânători organizate de mine, sub protecţia gărzii mele şi a oştenilor mei. Calul regelui a fost pregătit de grăjdarii mei. El mi-a cerut, în faţa tuturor, să văd ce-a fost cu chinga, iar acum dă cercetările pe mâna altcuiva.

— O, doamne!

Navani înţelegea. Era aproape ca şi cum regele ar fi

declarat că-l bănuia pe Dalinar. Orice informaţie legată de „încercarea de asasinat” scoasă la lumină de Sadeas s-ar fi putut răsfrânge nefavorabil asupra lui Dalinar.

Dacă ura lui Sadeas faţă de Dalinar şi dragostea lui faţă de Gavilar intrau în conflict, care avea să triumfe? „Dar viziunea? Mi-a spus să mă-ncred în el.”

Elhokar se aşeză iarăşi şi, pe insulă, zumzetul conversaţiilor reîncepu într-o tonalitate mai înaltă. Regele nu părea să-şi dea seama ce făcuse. Sadeas zâmbea cu toată faţa. Se ridică, îşi luă rămas-bun de la rege şi se pierdu în mulţime.

— Încă mai susţii că nu e un rege rău? şopti Navani. Sărmanul meu băiat zăpăcit şi orb la toate!

Dalinar se ridică şi se îndreptă spre rege, care continua să mănânce.

Elhokar îşi ridică privirea.

— A, Dalinar. Bănuiesc că vrei să-i oferi lui Sadeas ajutorul tău.

El se aşeză. Jumătate din mâncarea lui Sadeas rămăsese pe masă, bucăţi de carne şi de pâine împrăştiate pe farfuria de alamă.

— Elhokar, se sili Dalinar să spună, am vorbit cu tine abia acum câteva zile. Ţi-am cerut să mă numeşti Înalt Prinţ al Războiului, iar tu ai zis că e prea periculos!

— Este. Am vorbit cu Sadeas despre asta, iar el a fost de acord. Înalţii Prinţi nu vor suporta niciodată să fie conduşi de cineva în război. Sadeas a subliniat că, dacă aş începe cu ceva mai puţin ameninţător, cum ar fi numirea unui Înalt Prinţ al Informării, i-aş pregăti pe ceilalţi pentru ceea ce vrei să faci.

— El ţi-a sugerat asta, zise Dalinar cu glas egal.

— Bineînţeles, confirmă Elhokar. E momentul s-avem un Înalt Prinţ al Informării şi el a amintit tocmai de chinga

tăiată, spunând că e ceva de care-ar vrea să se ocupe. Ştie că tu ai spus mereu că nu eşti făcut pentru genul ăsta de lucruri.

„Pe sângele părinţilor mei!” cugetă Dalinar, privind spre mijlocul insulei, unde în jurul lui Sadeas se adunase un grup de ochi-luminoşi. „Tocmai mi s-a dejucat planul, într-un mod sclipitor.”

Înaltul Prinţ al Informării avea autoritate când se făceau cercetări în privinţa fărădelegilor, mai ales în interesul Coroanei. Într-un fel, era o ameninţare tot atât de mare ca un Înalt Prinţ al Războiului, dar Elhokar nu-şi dădea seama. El nu vedea decât că în sfârşit găsise pe cineva care să dea atenţie spaimelor lui bolnăvicioase.

Sadeas era un bărbat foarte, foarte inteligent.

— Nu mai fi atât de posomorât, unchiule, zise Elhokar. N-aveam idee că-ţi doreşti să ocupi poziţia asta, iar Sadeas părea atât de entuziasmat de idee. Poate că n-o să descopere nimic, poate că pielea s-a rupt pur şi simplu. Ţie, care mi-ai spus întotdeauna că nu mă aflu într-un pericol atât de mare cum cred, o să ţi se dea dreptate.

— Dreptate? întrebă Dalinar încet, continuând să-l urmărească din priviri pe Sadeas.

„Mă cam îndoiesc că aşa ceva e cu putinţă.”

23
NUMEROASE ÎNTREBUINŢĂRI

„M-ai acuzat că-mi fac cercetările cu aroganţă. M-ai acuzat că le port în continuare pică lui Rayse şi Bavadin. Ambele învinuiri sunt întemeiate.”

Kaladin stătea în picioare în căruţa acoperită, cercetând locurile din afara taberei, în vreme ce Pietroi şi Teft îi transformau planul – aşa cum era el – în faptă.

Acasă, în ţinutul lui de baştină, aerul era mai uscat. Dacă ieşeai din oraş cu o zi înaintea unei mari furtuni, totul părea pustiit. După furtuni, plantele îşi conservau apa, retrăgându-se destul de repede în carapacele, trunchiurile şi ascunzătorile lor. Dar acolo, în acel climat mai umed, nu se grăbeau să se retragă. Mulţi muguri-de-stâncă nu dispăreau niciodată pe de-a-ntregul în carapace. Peticele de iarbă erau ceva obişnuit. Copacii pe care-i tăia Sadeas făceau parte dintr-o pădure la nord de tabere, dar câţiva creşteau, răzleţi, pe câmpii. Erau imenşi, arbori cu trunchiul gros, înclinaţi către vest, cu rădăcinile ca nişte degete înfipte în stânca din jur în care, de-a lungul anilor, făcuseră crăpături şi spărturi.

Kaladin sări din căruţă. Treaba lui era să-ncarce pietrele. Ceilalţi podari le aduceau şi le stivuiau în grămezi alături de el.

Munceau cu toţii pe întinsa câmpie, umblând printre muguri-de-stâncă, petice de iarbă şi pâlcuri de buruieni care se iţeau printre pietroaiele de sub ele. Creşteau mai ales în partea de vest, gata să se retragă la adăpostul bolovanilor când se apropia o mare furtună. Era un efect straniu, ca şi cum fiecare bolovan ar fi fost capul unui om

în vârstă, cu smocuri de păr verde sau cafeniu crescându-i în spatele urechilor.

Smocurile acelea erau foarte importante, fiindcă printre ele se găseau şi trestiile subţiri numite buruiana dâmbului. Aveau în vârf ramuri cu frunze delicate, care se puteau retrage în interiorul tulpinilor rigide. Acestea rămâneau imobile, dar în spatele bolovanilor se găseau la loc destul de sigur. Câteva erau smulse la fiecare furtună – probabil ca să se fixeze în altă parte imediat ce se domoleau vânturile.

Kaladin săltă un bolovan, îl puse în căruţă şi îl rostogoli alături de alţii. Avea partea de dedesubt umedă, plină de licheni şi de crem.

Buruiana dâmbului nu era o plantă rară, dar nici atât de des întâlnită ca altele. O scurtă descriere fusese de-ajuns ca să-i trimită pe Pietroi şi Teft într-o căutare încununată de un oarecare succes. Însă începuseră s-o facă mai cu folos abia după ce li se alăturase Syl. Kaladin îşi aruncă privirea într-o parte în timp ce cobora după o altă piatră. Ea zbura şuierând, o siluetă palidă, abia vizibilă, călăuzindu-l pe Pietroi de la un pâlc de trestii la altul. Teft nu pricepea cum izbutea masivul mâncător de coarne să găsească mult mai multe decât el, iar Kaladin nu se simţea tentat să-l lămurească. În primul rând, nici el nu înţelegea încă de ce putea Pietroi s-o vadă pe Syl. Mâncătorul de coarne spunea că era un dar cu care se născuse.

Se apropiară doi podari, tânărul Danny şi Jaks Fără-Urechi, trăgând o sanie de lemn pe care era un bolovan imens. Sudoarea le şiroia pe obraji. Când ajunseră la căruţă, Kaladin îşi scutură mâinile de praf şi-i ajută să-l salte. Jaks Fără-Urechi în aruncă o privire încruntată, bombănind încet.

— E foarte bun, spuse Kaladin, dând din cap în direcţia

bolovanului. Minunată treabă.

Jaks se uită urât la el şi se îndepărtă furios. Dunny îl privi pe Kaladin ridicând din umeri, apoi se grăbi pe urmele bărbatului mai vârstnic. Aşa cum bănuise Pietroi, trimiterea echipei la adunat pietre nu se dovedise în folosul popularităţii lui Kaladin. Dar fusese necesară. Era singurul mod în care puteau să-i ajute pe Leyten şi pe ceilalţi răniţi.

După plecarea lui Jaks şi Dunny, Kaladin se urcă în căruţă cu nepăsare şi îngenunche, apoi dădu de-o parte o prelată care acoperea un morman mare de tulpini de buruiana dâmbului. Erau de lungimea unui antebraţ omenesc. Se mişca de parcă ar fi aranjat bolovanii, însă de fapt legă două mâini bune de trestii într-un mănunchi, folosindu-se de lujerul unui mugur-de-stâncă.

Lăsă mănunchiul să cadă peste marginea căruţei. Vizitiul se dusese să stea de vorbă cu cel care mâna a doua căruţă. Kaladin rămăsese singur, numai cu chullul care se ghemuise în carapacea lui pietroasă, de unde privea soarele cu ochi ca două mărgele, ca la toate crustaceele.

Kaladin sări din căruţa în care aruncă apoi un alt bolovan. Pe urmă îngenunche, ca şi cum ar fi vrut să tragă un altul de sub căruţă. Însă mâinile lui îndemânatice legară trestiile acolo, dedesubt, lângă alte două mănunchiuri, într-o parte a osiei era un gol mare, unde un drug de lemn îi oferea un suport excelent pentru fixarea mănunchiurilor.

„Dea Jezerezeh să nu verifice nimeni fundul căruţei când intrăm în tabără.”

Spiţerul spusese că din fiecare tulpină storcea câte un strop. De câte trestii avea nevoie Kaladin? Îşi dădu seama că ştia răspunsul fără să fie nevoit să se gândească prea mult.

Avea nevoie de fiecare picătură pe care-o putea obţine.

Ieşi şi încărcă încă un bolovan. Pietroi se apropia; mâncătorul de coarne voinic, cu pielea închisă la culoare, căra un bolovan lunguieţ, aproape prea mare pentru ca oricare alt podar să-l poată duce de unul singur. El mergea încet, târşindu-şi picioarele, cu Syl zburându-i cu iuţeală în jurul capului şi aşezându-se din când în când pe bolovan ca să-l privească.

Kaladin coborî şi alergă pe terenul denivelat ca să-l ajute. Pietroi dădu din cap în semn de mulţumire. Târâră împreună bolovanul până la căruţă şi-l urcară lângă ceilalţi. Pietroi îşi şterse fruntea, întorcându-se cu spatele la Kaladin. Din buzunar îi ieşea un mănunchi de trestii. Kaladin le luă şi le îndesă sub prelată.

— Ce spunem dacă-şi dă cineva seama ce facem? întrebă Pietroi, fără să pară îngrijorat.

— Că eu sunt ţesător şi că m-am gândit să-mi împletesc o pălărie, ca să mă apere de soare.

Pietroi pufni.

— Şi chiar s-ar putea s-o fac, zise Kaladin şi îşi şterse fruntea. Pe căldura asta, ar fi plăcut. Dar mai bine să nu vadă nimeni. Simplul fapt că ne dorim trestiile va fi probabil de-ajuns ca să nu ni se îngăduie să le păstrăm.

— Asta e adevărat, încuviinţă Pietroi, întinzându-se şi ridicându-şi privirea când trecu Syl în zbor prin faţa lui. Mi-e dor de Piscuri.

Syl arătă cu degetul şi Pietroi îşi înclină respectuos fruntea înainte de a o urma. Însă, odată ce-l văzu pornind-o în direcţia potrivită, ea se grăbi să se-ntoarcă la Kaladin, tresăltând prin aer ca o panglică înainte de a coborî pe marginea căruţei şi de a-şi relua forma omenească, cu rochia fâlfâindu-i împrejur.

— Îmi place foarte mult de el, declară Syl, ridicând un

deget.
— De cine? De Pietroi?
— Da, răspunse ea, încrucişându-şi braţele la piept. E *respectuos.* Spre deosebire de alţii.
— Perfect, zise Kaladin, săltând un alt bolovan în căruţă. Poţi să te ţii după el în loc să mă sâcâi pe mine.
Încercă s-o spună ca şi cum nu şi-ar fi făcut griji. Se obişnuise s-o ştie lângă el.
Ea strâmbă din nas.
— Nu pot să mă ţin după el. E prea respectuos.
— Tocmai ai spus că asta-ţi place.
— Îmi place. Dar o şi detest.
Vorbea cu o sinceritate firească, de parcă nu şi-ar fi dat seama că se contrazicea. Oftă şi se aşeză pe marginea căruţei.
— L-am dus într-un loc cu balegă de chull, ca să-i joc o festă. Şi nici măcar n-a ţipat la mine! S-a uitat pur şi simplu la ea, ca şi cum ar fi vrut să descopere un înţeles ascuns, se strâmbă Syl. Nu e firesc.
— Cred că mâncătorii de coarne venerează sprenii – sau cam aşa ceva, spuse Kaladin, ştergându-şi fruntea.
— Asta-i o prostie.
— Oamenii cred în lucruri încă şi mai prosteşti. Într-un anumit fel, cred că are sens să venerezi un spren. Sunteţi, într-un fel, bizari şi magici.
— Nu sunt bizară! protestă ea, ridicându-se în picioare. Sunt frumoasă şi expresivă.
Îşi puse mâinile în şolduri, dar pe faţa ei citeai că, de fapt, nu se supărase. Părea să se schimbe de la o oră la alta, să devină tot mai…
Mai cum? Nu tocmai umană. Mai originală. Mai deşteaptă.
Tăcu când se apropie un alt podar – Natam. Bărbatul cu

faţa prelungă aducea un bolovan mai mic, având evident grijă să nu se obosească prea tare.

— Hei, Natam, zise Kaladin, lăsându-şi mâinile în jos ca să ia bolovanul. Cum merge?

Celălalt ridică din umeri.

— N-ai spus c-ai lucrat cândva pământul?

Natam se opri să se odihnească lângă căruţă, fără să-i dea atenţie lui Kaladin.

Acesta lăsă jos piatra, aşezând-o într-un loc potrivit.

— Îmi pare rău că v-am pus să trudiţi astfel, dar avem nevoie de bunăvoinţa lui Gaz şi a celorlalte echipe de podari.

Natam nu răspunse.

— O să ne-ajute să rămânem în viaţă, continuă Kaladin. Crede-mă.

Natam se mulţumi să ridice încă o dată din umeri, apoi se îndepărtă.

Kaladin oftă.

— Ar fi fost mult mai simplu dac-aş fi putut da vina pe Gaz pentru schimbarea corvezii de astăzi.

— N-ar fi fost prea cinstit, zise Syl, ofensată.

— De ce-ţi pasă atât de mult de cinste?

— Îmi pasă şi gata.

— A, da? zise Kaladin şi începu să mormăie, reluându-şi lucrul. Dar călăuzirea oamenilor către mormane de balegă? Cât de cinstit e s-o faci?

— E cu totul altceva. A fost o glumă.

— Nu izbutesc să-mi dau seama…

Vocea i se stinse când văzu că se apropia un alt podar. Se îndoia că, în afară de Pietroi, mai posedau şi alţii abilitatea de a o vedea pe Syl şi nu voia să fie văzut vorbind de unul singur.

Podarul scund şi vânos spusese că se numea Cikatrice,

deşi Kaladin nu-i vedea niciuna pe faţă. Avea păr negru, tuns scurt, şi trăsături colţuroase. Încercă să-l stârnească la vorbă, dar nu primi niciun răspuns. Omul merse până într-acolo încât schiţă un gest obscen înainte de a pleca.

— Greşesc undeva, spuse Kaladin, clătinând din cap şi sărind din căruţa masivă.

— Greşeşti?

Syl se urcă pe marginea căruţei, cu ochii la el.

— Am crezut că, salvându-i pe cei trei, le pot da speranţe. Dar au rămas tot indiferenţi.

— Unii s-au uitat la tine mai devreme, când te-ai antrenat cu scândura.

— S-au uitat. Dar nu le pasă de răniţi, nu vor să-i ajute. Asta e, în afară de Pietroi n-a vrut nimeni – iar el o face numai fiindcă îmi e dator. Şi nici măcar Teft n-a fost de acord să-şi împartă mâncarea cu ei.

— Sunt egoişti.

— Nu. Nu cred că li se poate spune astfel, spuse ridicând o piatră şi străduindu-se să explice ce simţea. Când eram sclav… ei, tot sclav sunt şi acum. Dar, în cele mai urâte momente, când stăpânii mei au încercat să mă bată ca să mă dezveţe să mă-mpotrivesc, eram ca oamenii ăştia. Nu-mi păsa de nimic, nu îndeajuns de mult ca să fiu egoist. Eram ca un animal. Am făcut tot ce-am făcut fără să mă gândesc.

Syl se încruntă. Nu era de mirare – nici măcar Kaladin nu pricepea ce voia să spună. Însă, pe măsură ce vorbea, începu să priceapă.

— Le-am arătat că putem supravieţui, dar asta nu-nseamnă nimic. Dacă n-au o viaţă care să merite să fie trăită, n-o să le pese. E ca şi cum le-aş oferi mormane de sfere, dar nimic pe care să-şi poată cheltui bogăţia.

— Cred că ai dreptate, spuse Syl. Dar ce pot face eu?

El se uită în urmă, peste câmpia de stâncă, către tabără.

— Nu ştiu. Dar cred c-o s-avem nevoie de *mult* mai multe trestii.

În noaptea aceea, Kaladin, Teft şi Pietroi străbătură străzile improvizate ale taberei lui Sadeas. Nomon – luna mijlocie – îşi revărsa lumina palidă, albastru-alburie. În faţa clădirilor atârnau lămpi cu ulei, dând de ştire că adăposteau taverne sau lupanare. Lumina sferelor era mai puternică şi se putea reface, dar cu o singură sferă puteai cumpăra un mănunchi de lumânări sau o pungă cu ulei. Pe termen scurt, era adesea mai ieftin s-o faci, mai ales dacă-ţi atârnai lumina într-un loc de unde putea fi furată.

Sadeas nu impusese o oră a stingerii, dar Kaladin învăţase că, pentru un podar, era mai bine să rămână noaptea în lemnărie decât să umble de unul singur. Soldaţi pe jumătate beţi, în uniforme murdare, umblau de colo-colo, şoptind la urechile târfelor sau lăudându-se în faţa prietenilor. Îi insultau pe podari, râzând zgomotos. În ciuda felinarelor şi a lunii, străzile păreau întunecoase, iar alcătuirea dezordonată a taberei – în parte clădiri de piatră, în parte cocioabe de lemn, în parte corturi – o făcea să pară dezorganizată şi periculoasă.

Kaladin şi însoţitorii lui se feriră din calea unui grup mare de soldaţi. Aceştia umblau cu hainele descheiate, dar nu erau foarte beţi. Unul îi zări pe podari, dar cei trei – printre care un mâncător de coarne vânjos – erau de-ajuns ca să-i taie oşteanului cheful de a face mai mult decât să râdă, arătând către Kaladin când trecu pe lângă el.

Mirosea a transpiraţie şi a bere ieftină. Kaladin se stăpâni. Dacă riposta, avea să primească mai puţini bani la următoarea plată, drept pedeapsă pentru că se încăierase.

— Asta nu-mi place, spuse Teft, uitându-se peste umăr la

grupul de soldaţi. Mă-ntorc în tabăra noastră.

— Ba o să rămâi aici, mârâi Pietroi.

Teft îşi dădu ochii peste cap.

— Crezi că mă sperii de-un chull mătăhălos ca tine? Dacă vreau să plec, plec şi…

— Teft, spuse încet Kaladin. Avem nevoie de tine.

Nevoie. Un cuvânt cu un efect straniu asupra oamenilor. Unii fugeau când îl foloseai. Alţii deveneau nervoşi. Teft părea să tânjească după el. Dădu din cap, bombănind pentru sine, dar rămase cu ei.

Ajunseră curând în locul unde erau ţinute căruţele. Porţiunea pătrată de teren stâncos, fără gard, se afla în partea de vest a taberei. La căderea nopţii plecase toată lumea, nu vedeai decât şiruri lungi de căruţe. Chullii dormeau în ţarcul de alături, arătând ca nişte movile scunde. Kaladin înaintă furişându-se, ca să nu fie zărit de vreo santinelă, dar se pare că nimeni nu se temea că, din mijlocul unei armate, s-ar fi putut fura ceva atât de mare ca o căruţă.

Pietroi îl înghionti, apoi arătă către ţarcul întunecat al chullilor. Un singur băietan stătea pe unul dintre stâlpii îngrăditurii, uitându-se la lună. Chullii erau destul de valoroşi ca să fie păziţi. Bietul flăcău! Oare de câte ori i se cerea să stea treaz noaptea, păzind acele animale greoaie?

Kaladin se ghemui în spatele unei căruţe şi ceilalţi doi îl imitară. El arătă către unul dintre şiruri, aşa că Pietroi plecă într-acolo. Pe urmă arătă în direcţia opusă, iar Teft îşi dădu ochii peste cap, însă îi dădu ascultare.

Kaladin se furişă de-a lungul rândului din mijloc. Erau vreo treizeci de căruţe, dar verificarea se făcea cu mare repeziciune: îşi trecea degetele peste scândura din spate, în căutarea semnului pe care-l făcuse acolo. După numai câteva minute, pe şirul lui Kaladin intră o siluetă

întunecată. Era Pietroi. Mâncătorul de coarne întinse mâna în lateral, apoi înălţă cinci degete. A cincea căruţă din capătul de la intrare. Kaladin dădu din cap şi o porni spre ea.

Tocmai ajunsese când auzi un scâncet slab din direcţia în care plecase Teft. Kaladin tresări şi-şi ridică privirea către santinelă. Băiatul continua să se uite la lună, lovind absent cu picioarele în stâlpul de lângă el.

O clipă mai târziu, de Kaladin se apropiară în grabă Pietroi şi un Teft sfios.

— Îmi pare rău, şopti acesta din urmă. Muntele umblător m-a speriat.

— Dacă sunt cât un munte, de ce nu m-ai auzit când m-am apropiat? Ei?

Kaladin pufni, pipăind în spatele căruţei indicate, şi degetele îi trecură peste X-ul crestat în lemn. Trase aer în piept, apoi intră sub căruţă, întins pe spate.

Trestiile erau unde le lăsase, legate în douăzeci de mănunchiuri, toate groase de câte-o palmă.

— Ishi, Heraldul Norocului, fie lăudat, şopti el, dezlegând primul mănunchi.

— E totul acolo, da? spuse Teft, aplecându-se şi scărpinându-se în barbă în lumina lunii. Nu-mi vine să cred c-am găsit atât de multe. Probabil c-am smuls toate trestiile de pe câmpie.

Kaladin îi întinse primul mănunchi. Fără Syl, n-ar fi găsit nici măcar o treime. Ea zbura cu iuţeala unei insecte şi părea să aibă un simţ care-i spunea unde sunt lucrurile. Kaladin desfăcu al doilea mănunchi şi îl întinse către ceilalţi. Teft îl legă de primul, într-un singur snop mai gros.

În timp ce Kaladin îşi continua lucrul, sub căruţă pătrunseră nişte frunze mici şi albe, luând înfăţişarea lui Syl. Şi se opri lângă capul lui.

— N-am văzut străji în niciunul dintre locurile prin care m-am uitat. Doar un băiat, în ţarcul chullilor.

Silueta ei translucidă, alb-albăstruie, era aproape invizibilă în întuneric.

— Sper că trestiile astea sunt încă bune, şopti Kaladin. Dacă se usucă prea tare…

— Vor fi perfecte. Îţi faci prea multe griji. Ţi-am găsit nişte sticle.

— Da? întrebă el, atât de entuziasmat, încât fu cât pe-aci să se salte în capul oaselor. Dar se stăpâni tocmai la timp ca să nu-şi izbească creştetul de căruţă.

Syl dădu din cap.

— O să-ţi arăt. N-am putut să le car. Sunt prea solide.

Kaladin se grăbi să dezlege restul mănunchiurilor, întinzându-i-le unui Teft foarte neliniştit. Apoi ieşi de sub căruţă şi luă două dintre legăturile mari, care uneau câte trei mănunchiuri. Teft ridică încă două, iar Pietroi izbuti să ia trei, îndesându-şi una sub braţ. Aveau nevoie de un loc unde să lucreze fără să fie întrerupţi. Deşi buruienile dâmbului păreau să nu folosească la nimic, Gaz ar fi găsit o cale să le distrugă munca dacă vedea ce făceau.

„Mai întâi sticlele”, îşi zise Kaladin. Dădu din cap către Syl şi, călăuziţi de ea, ieşiră dintre căruţe şi se îndreptară către o tavernă. Părea construită în grabă, din lemn mai prost, dar asta nu-i împiedica pe soldaţii dinăuntru să se simtă foarte bine. Văzând ce scandal făceau, Kaladin se temu că întreaga clădire s-ar fi putut dărâma.

În spatele ei, într-o ladă fără capac, dintr-un lemn plin de aşchii, zăcea un morman de sticle în care fusese alcool. Sticla era un material destul de preţios pentru ca acelea care rămâneau întregi să fie refolosite, însă cele din ladă erau crăpate sau cu gâturile sparte. Kaladin îşi lăsă jos legăturile de trestii, apoi alese trei sticle aproape întregi.

Le spălă într-un butoi cu apă din apropiere, apoi le îndesă într-un sac pe care-l adusese anume pentru asta.

Îşi săltă din nou legăturile şi le făcu semn celorlalţi.

— Încercaţi să lăsaţi impresia că faceţi ceva plictisitor, le spuse. Mergeţi cu frunţile plecate.

Cei doi dădură din cap şi o porniră cu toţii pe unul dintre drumurile principale, cărându-şi snopii de trestii ca şi cum ar fi fost vorba de o corvoadă obişnuită. Nu mai atraseră atenţia atât de mult ca înainte.

Ocoliră lemnăria propriu-zisă, traversând terenul pietros deschis folosit ca loc de adunare al armatei înainte de coborârea pantei stâncoase care ducea spre Câmpiile Sfărâmate. O santinelă îi zări, iar Kaladin îşi ţinu răsuflarea, dar omul nu spuse nimic. Văzând cum mergeau, presupusese probabil că făceau ceea ce făceau dintr-un motiv întemeiat. Dacă ar fi încercat să iasă din tabără, ar fi fost altceva, dar porţiunea aceea, care cobora spre prăpastia alăturată, nu trecea de marginile ei.

Ajunseră în scurt timp la locul unde Kaladin fusese gata să se sinucidă. Cât de mult se puteau schimba lucrurile în câteva zile! Se simţea alt om – un amestec straniu dintre cel care fusese cândva, sclavul care devenise şi mizerabila creatură jalnică pe care încă se mai străduia s-o alunge. Îşi aduse aminte cum stătuse pe marginea prăpastiei, privind în jos. Bezna continua să-l îngrozească.

„Dacă nu izbutesc să-i salvez pe podari, creatura mizerabilă ar putea prelua din nou controlul. Şi de data asta o să facă tot ce vrea…” Kaladin se cutremură. Puse legăturile de trestii lângă marginea hăului, apoi se aşeză. Ceilalţi îi urmară exemplul, ceva mai ezitanţi.

— O să le-aruncăm în prăpastie? întrebă Teft, scărpinându-se în barbă. După atâta muncă?

— Sigur că nu, răspunse Kaladin.

Şovăi; Nomon strălucea, dar era încă noapte.
— N-aveţi nicio sferă, nu-i aşa?
— Pentru ce? întrebă Teft, bănuitor.
— Pentru lumină, omule.
Celălalt mormăi, apoi scoase o mână de stropi de granat.
— Aveam de gând să le cheltuiesc în noaptea asta, zise el.
Sferele îi străluceau în palmă.
— Bun, zise Kaladin, trăgând o trestie din legătură.
Ce spusese tatăl lui despre ele? Ezitând, rupse vârful pufos, dând la iveală interiorul gol al tulpinii. O prinse de celălalt capăt şi-şi plimbă degetele pe toată lungimea ei, strângând-o cu putere. În sticla goală de alcool căzură două picături de lichid alb, lăptos.
Zâmbi, satisfăcut, trecându-şi iar degetele strânse de-a lungul tulpinii. De data asta nu mai ieşi nimic, aşa c-o aruncă în prăpastie. În ciuda a tot ce spusese despre împletirea pălăriilor, nu voia să lase urme.
— Parc-ai spus că nu le-aruncăm! zise acuzator Teft.
Kaladin ridică sticla.
— Numai după ce scoatem din ele asta.
— Ce e?
Pietroi se aplecă şi se uită de aproape, strângându-şi pleoapele.
— Sevă de buruiana dâmbului. Sau, mai degrabă, laptele buruienii dâmbului, fiindcă nu cred că e cu adevărat o sevă. Oricum, e un antiseptic excelent.
— Un anti… ce? întrebă Teft.
— Alungă putredosprenii, răspunse Kaladin. Din pricina lor apar infecţiile. Laptele ăsta e unul dintre cele mai bune antiseptice care există. Are efect şi dacă-l întinzi pe-o rană deja infectată.
Ceea ce era bine, fiindcă pe ale lui Leyten începuseră să

se târască putredospreni de un roşu intens.
Teft mârâi, apoi se uită la legăturile de trestii.
— Aici sunt o grămadă de tulpini.
— Ştiu, răspunse Kaladin, întinzându-le celelalte două sticle. De aceea mă bucur că n-o să fiu nevoit să storc eu laptele din toate.
Teft oftă, dar se aşeză şi desfăcu o legătură. Pietroi făcu acelaşi lucru fără să se plângă; se aşeză cu genunchii uşor depărtaţi şi cu labele picioarelor apropiate, pentru a ţine apoi sticla între ele în timp ce lucra.
Suflă o adiere uşoară şi câteva trestii foşniră.
— De ce-ţi pasă de soarta lor? întrebă Teft într-un târziu.
— Sunt oamenii mei.
— Nu asta-nseamnă să fii şef de pod.
— Înseamnă ceea ce vrem noi, spuse Kaladin, văzând că Syl venise să-i asculte. Tu, eu, ceilalţi.
— Crezi c-or să te lase să faci aşa ceva? întrebă din nou Teft. Ochi-luminoşii, căpitanii.
— Crezi că ne dau destulă atenţie ca să observe?
Taft şovăi, apoi mârâi, storcând încă o trestie.
— Poate că da, răspunse Pietroi.
Mişcările cu care storcea bărbatul voinic trestiile aveau o delicateţe surprinzătoare. Kaladin n-ar fi crezut că degetele lui groase puteau fi atât de grijulii, atât de precise.
— Ochi-luminoşii observă adesea acele lucruri pe care ai vrea să nu le vadă.
Teft mârâi din nou, declarându-se de acord.
— Cum ai ajuns aici, Pietroi? întrebă Kaladin. Cum poate ajunge un mâncător de coarne să-şi părăsească munţii şi să vină în ţinuturile joase?
— N-ar trebui să pui astfel de întrebări, fiule, zise Teft, făcându-i cu degetul. Noi nu vorbim despre trecutul

nostru.

— Noi nu vorbim despre *nimic,* ripostă Kaladin. Niciunul dintre voi doi nu ştia nici măcar cum îl cheamă pe celălalt.

— E-n ordine, zise Pietroi. O să vorbesc despre asta.

Teft bombăni ceva pentru sine, dar se aplecă spre Pietroi, ca să-l audă mai bine când începu să vorbească.

— Poporul meu n-are nicio Cristalsabie, începu mâncătorul de coarne, cu glasul lui gros, răguşit.

— Nu e neobişnuit, zise Kaladin. În afară de Alethkar şi Jah Kaved, niciun regat n-are prea multe.

— Nu e adevărat, îl contrazise Pietroi. Thaylenahul are cinci Săbii şi trei Armuri complete, toate în posesia gărzii regale. Selay îşi are partea de Armuri şi de Săbii. Alte regate, cum e Herdaz, au o singură Sabie şi o singură Armură – care trec din tată-n fiu în stirpea regală. Dar noi, unkalakii, n-avem nici măcar un singur Cristal. La noi, mulţi *nuatoma* – ăştia-s la fel ca ochi-luminoşii voştri, numai că n-au ochi luminoşi…

— Cum poţi să fii ochi-luminoşi fără să ai ochii luminoşi? se încruntă Teft.

— Având ochi întunecaţi, răspunse Pietroi, ca şi cum ar fi fost evident. Noi nu ne-alegem conducătorii în felul ăsta. E complicat. Dar nu mă mai întrerupeţi, zise, storcând încă o trestie şi aruncându-i tulpina într-un morman de lângă el. *Nuatoma* socotesc că-i o mare ruşine să n-avem niciun Cristal. Îşi doresc armele astea din tot sufletul. Se crede că primul *nuatoma* care dobândeşte una va deveni rege, iar noi n-am mai avut un rege de foarte mulţi ani. Niciun pisc nu s-ar putea lupta cu acela unde cineva stăpâneşte una dintre Săbiile binecuvântate.

— Şi-ai venit să *cumperi* una? întrebă Kaladin.

Niciun Cristalpurtător nu şi-ar fi vândut arma. Fiecare era un vestigiu aparte, luat de la Radianţii Dispăruţi după

trădarea lor.

Pietroi râse.

— Ha? Să cumpăr? Nu, nu suntem chiar atât de proşti. *Nuatoma*-ul meu cunoştea tradiţia voastră, nu? Spune că, dacă un om ucide un Cristalpurtător, îi poate lua în stăpânire Sabia şi Armura. Aşa că *nuatoma*-ul meu şi casa lui, noi toţi, am pornit-o într-o procesiune măreaţă, pentru ca el să-l găsească şi să-l ucidă pe unul dintre Cristalpurtătorii voştri.

Kaladin aproape că izbucni în râs.

— Presupun că s-a dovedit a fi o treabă mai grea decât crezuse.

— *Nuatoma*-ul meu nu era prost, zise Pietroi, în apărarea acestuia. Ştia că o să fie greu, dar, vedeţi voi, tradiţia voastră ne dădea speranţe. Din când în când, câte un *nuatoma* curajos coboară ca să se dueleze cu un Cristalpurtător. Într-o bună zi, unul o să-nvingă, şi-atunci o s-avem Cristale.

— Poate, spuse Kaladin, aruncând o trestie stoarsă în prăpastie. Presupunând că sunt de acord să se dueleze cu voi pe viaţă şi pe moarte.

— A, se duelează întotdeauna, zise Pietroi, râzând. *Nuatoma* aduce multe bogăţii şi făgăduieşte că-i va da învingătorului tot ce posedă. Ochi-luminoşii voştri nu pot trece cu nepăsare pe lângă o pradă aşa bogată! Nu li se pare prea greu să omoare un unkalaki care nu are Cristalsabie. Au murit mulţi *nuatoma.* Dar nu-i nimic. Până la urmă vom învinge.

— Şi-o s-aveţi o Sabie şi o Armură, spuse Kaladin. Alethkarul are câteva zeci.

Pietroi ridică din umeri.

— Una din fiecare e doar un început. Însă *nautoma*-ul meu a fost înfrânt, aşa că eu sunt podar.

— Stai puţin, zise Teft. Ai bătut atâta drum împreună cu luminlordul tău şi, odată ce-a pierdut, ai fost capturat şi-ai ajuns într-un grup de podari?

— Nu, nu, nu înţelegi, spuse Pietroi. *Nuatoma*-ul meu l-a provocat pe Înaltul Prinţ Sadeas. Se ştie foarte bine că aici, pe Câmpiile Sfărâmate, sunt mulţi Cristalpurtători. *Nautoma*-ul meu a crezut că e mai uşor să se lupte mai întâi cu cineva care n-are decât Armură şi să câştige o Sabie după aceea.

— Şi? întrebă Teft.

— Odată ce *nuatoma*-ul nostru a fost învins de Luminlordul Sadeas, noi toţi am devenit proprietatea lui.

— Atunci eşti sclav? întrebă Kaladin, ridicându-şi mâna şi pipăindu-şi semnul de pe frunte.

— Nu, la noi nu există aşa ceva, răspunse Pietroi. Nu eram sclavul *nautoma*-ului meu. Îi eram rudă.

— *Rudă?* se miră Teft. Pe Kelek! Eşti un ochi-luminoşi!

Pietroi râse din nou, hohotind zgomotos. Kaladin zâmbi fără să vrea. Părea să fi trecut atât de mult timp de când nu mai auzise pe cineva râzând astfel!

— Nu, nu. Nu eram decât *umarti'a* – vărul lui, cum aţi spune voi.

— Totuşi, erai rudă cu el.

— Pe Piscuri, rudele Luminlordului sunt servitorii lui.

— Ce fel de obicei e ăsta? se văicări Teft. Trebuie să-ţi slujeşti propriile rude? Lua-m-ar furtuna! Cred că mai bine aş muri!

— Nu e chiar atât de rău, zise Pietroi.

— Nu-mi cunoşti rudele, ripostă Teft, înfiorându-se.

Pietroi râse iar.

— Preferi să fii sluga cuiva pe care nu-l cunoşti? Ca acest Sadeas? A unui om de care nu te leagă nimic? zise el, clătinând din cap. Câmpeni! Aici aveţi prea mult aer. Vă-

mbolnăveşte minţile.

— Prea mult aer? se miră Kaladin.

— Da, răspunse Pietroi.

— Cum ai putea avea prea mult aer? E în jurul nostru, pretutindeni.

— Lucrul ăsta e greu de explicat.

Pietroi vorbea bine limba alethi, dar uneori uita să adauge cuvintele cel mai des folosite. Alteori şi le amintea, aşa că frazele lui sunau corect. Cu cât vorbea mai repede, cu atât uita mai multe cuvinte.

— Aveţi prea mult aer, repetă el. Veniţi pe Piscuri. O să vedeţi.

— Probabil, spuse Kaladin, aruncând o privire către Teft, care se mulţumi să ridice din umeri. Dar n-ai dreptate întru totul. Ai spus că slujim un om pe care nu-l cunoaştem. Ei bine, eu *îl cunosc* pe Luminlordul Sadeas. Îl cunosc bine.

Pietroi îşi ridică o sprânceană.

— E arogant, răzbunător, lacom şi corupt până-n măduva oaselor, continuă Kaladin.

Pietroi zâmbi.

— Da, cred că ai dreptate. Omul ăsta nu e unul dintre ochi-luminoşii cu suflet nobil.

— Printre ei nu există „suflete nobile”, Pietroi. Sunt toţi la fel.

— Înseamnă că ţi-au făcut foarte mult rău, nu-i aşa?

Kaladin ridică din umeri, fiindcă întrebarea dădea la iveală răni încă nevindecate.

— Oricum, stăpânul tău a fost norocos.

— A avut noroc fiindcă l-a ucis un Cristalpurtător?

— A avut noroc că n-a învins, ca să descopere cum l-ar fi înşelat. Nu l-ar fi lăsat să plece cu Armura lui Sadeas.

— Prostii, se amestecă Teft. Tradiţia…

— Tradiţia e martorul orb de care se folosesc ca să ne osândească pe noi, Teft, zise Kaladin. E cutia frumoasă în care-şi ţin minciunile. Ne face să-i slujim.

Teft nu se dădu bătut.

— Am trăit mai mult decât tine, fiule. Ştiu destule. Dacă un om simplu ucide un duşman Cristalpurtător, devine un ochi-luminoşi. Ăsta e mersul lucrurilor.

Kaladin lăsă disputa să se stingă. Dacă iluziile îl făceau pe Teft să aibă o părere mai bună despre rolul pe care-l avea în acel război haotic, cine era el ca să-l convingă că greşea?

— Prin urmare, erai servitor, îi spuse lui Pietroi. În suita unui luminlord? Ce fel de servitor?

Se strădui să caute cuvântul potrivit, aducându-şi aminte de vremurile când se aflase în preajma lui Wistiow sau a lui Roshore.

— Valet? Majordom?

Pietroi râse.

— Eram bucătar. *Nuatoma*-ul meu n-ar fi venit în ţinuturile joase fără să aibă bucătarul lui! În mâncarea voastră de-aici sunt atât de multe mirodenii încât nu mai simţi niciun alt gust! Ai putea la fel de bine să mănânci pietre piperate!

— *Tu* n-ar trebui să vorbeşti despre mâncare, se strâmbă Teft. Un mâncător de coarne?

Kaladin se încruntă.

— Totuşi, de ce sunt numiţi ai voştri astfel?

— Fiindcă mănâncă şi coarnele, şi carapacele creaturilor pe care le prind, răspunse Teft. Părţile dinafară.

Pietroi zâmbi, cu privirea încărcată de nostalgie.

— Păi, da, dar sunt atât de gustoase.

— Chiar mâncaţi carapace? întrebă Kaladin.

— Avem dinţi puternici, răspunse Pietroi cu mândrie.

Dar, iată, acum mi-aţi aflat povestea. Luminlordul Sadeas nu ştia sigur la ce să ne folosească pe toţi. Unii au ajuns soldaţi, alţii sunt servitorii lui. Eu i-am pregătit o singură masă şi m-a trimis la podari, spuse Pietroi, şovăind. Probabil că, ăă, i-am făcut supa mai bună.

Kaladin îşi ridică o sprânceană.

— Mai bună?

Pietroi păru stânjenit.

— Înţelegeţi, moartea *nuatoma*-ului meu mă înfuriase foarte tare. Şi, m-am gândit eu, câmpenii ăştia au toţi limbile arse de mâncarea lor. Nu mai simt gustul şi…

— Şi ce? întrebă Kaladin.

— Balegă de chull. Se pare c-a avut un gust mai puternic decât mă aşteptam.

— Stai puţin, zise Teft. Ai pus *balegă de chull* în supa înaltului Prinţ Sadeas?

— Ăă, da. De fapt, i-am pus şi-n pâine. Şi am folosit-o ca garnitură pentru cotletul de porc. Şi-am făcut din ea şi-un sos, cu mirodenii, pentru garamii cu unt. Am descoperit că balega asta de chull are foarte multe întrebuinţări.

Teft izbucni în râs, stârnind ecouri. Se lăsă pe-o parte, hohotind cu atâta poftă încât Kaladin se temu să nu cumva să se rostogolească în prăpastie.

— Mâncătorule de coarne, spuse Teft în cele din urmă, pentru asta-ţi fac cinste, dau de băut.

Kaladin zâmbi. Clătină din cap doar pentru sine, uluit. Dintr-odată, înţelegea.

— Ce e? întrebă Pietroi, părând să-i fi observat expresia feţei.

— Asta ne trebuie, răspunse Kaladin. Asta! E ceea ce-mi lipsea.

Pietroi şovăi.

— Balegă de chull? Asta-ţi lipsea?

Teft izbucni într-un alt hohot de râs.
— Nu, zise Kaladin. E… ei, o să v-arăt. Dar mai întâi ne trebuie seva buruienii dâmbului.
Abia terminaseră cu una dintre legături şi degetele îl dureau deja de atâta stors.
— Dar tu, Kaladin? întrebă Pietroi. Eu mi-am spus povestea. Mi-o spui şi tu pe-a ta? Cum te-ai ales cu semnele astea de pe frunte?
— Da, se i se alătură Teft, ştergându-se la ochi. Tu în a cui mâncare te-ai răhăţit?
— Parcă spuneai că trecutul unui podar e tabu, zise Kaladin.
— L-ai făcut pe Pietroi să şi-l dezvăluie, fiule. Corect e să ţi-l povesteşti şi tu.
— Şi, dacă vă spun povestea mea, înseamnă c-o spui şi tu pe-a ta?
Teft se încruntă imediat.
— Ei, uite, eu n-o să…
— Am omorât un om, îl întrerupse Kaladin.
Asta-l amuţi pe Teft. Pietroi ciuli urechile. Kaladin observă că Syl îi privea în continuare cu interes. Ceea ce era ciudat pentru ea; de obicei, atenţia îi zbura repede în altă parte.
— Ai omorât un om? întrebă Pietroi. Şi după asta te-au făcut sclav? Pedeapsa pentru crimă nu e de obicei moartea?
— N-a fost crimă, răspunse Kaladin cu glas scăzut şi cu gândul la bărbatul cu barba încâlcită din căruţa sclavilor, care-i pusese aceleaşi întrebări.
— De fapt, cineva foarte important mi-a mulţumit pentru fapta mea.
Şi tăcu.
— Şi? întrebă Teft într-un târziu.

— Şi… zise el, cu ochii la o trestie.

Nomon cobora către apus, iar micul disc verde al lui Mishim – ultima lună – se înălţa dinspre răsărit.

— Şi s-a dovedit că ochi-luminoşii nu se poartă prea frumos când le respingi darurile.

Ceilalţi aşteptau mai mult, dar el amuţi şi-şi continuă lucrul la trestii. Amintirea celor petrecute în armata lui Amaram era încă şocat de dureroasă.

Ceilalţi fie simţiră în ce toane proaste era, fie îşi dădură seama că atât cât spusese era de-ajuns, fiindcă îşi reluară munca şi nu-l mai îmboldiră să continue.

24
SALA HĂRŢILOR

„Indiferent din ce punct de vedere ai privi lucrurile, nimic din ceea ce ţi-am scris aici nu se preschimbă într-un neadevăr.”

Sala Hărţilor regelui se afla la hotarul dintre frumuseţe şi funcţionalitate. Costisitoarea clădire boltită din piatră, creată de un Animmod, avea suprafeţe laterale netede care se contopeau, fără a se zări vreo îmbinare cu stânca de dedesubt. Avea forma unei pâini thaylene alungite şi luminatoarele largi din tavan lăsau soarele să-şi trimită strălucirea pe superbele formaţiuni din coajă-de-piatră.

Dalinar trecu pe lângă una dintre ele, cu nuanţe de roz, de verde strălucitor şi de albastru îmbinate într-un model noduros, crescut până la înălţimea umerilor lui. Plantele tari, acoperite cu o crustă, nu aveau cu adevărat tulpini şi frunze, ci doar lujeri unduind ca nişte plete pline de culoare. Dacă n-ar fi fost ele, coaja-de-piatră ar fi adus mai degrabă a piatră decât a plantă. Însă erudiţii susţineau că trebuie să fie plantă, judecând după modul în care creştea, întinzându-se către lumină.

„Şi oamenii făceau acelaşi lucru”, îşi zise el. „Cândva.”

Înaltul Prinţ Roion stătea în faţa uneia dintre hărţi, cu mâinile împreunate la spate, iar numeroşii săi însoţitori se înghesuiau în capătul opus al galeriei. Era un bărbat înalt, cu pielea de culoare deschisă şi cu barba neagră frumos tunsă. Părul i se rărise în creştet. Purta, ca majoritatea celorlalţi, o haină scurtă, deschisă în faţă, lăsând la vedere cămaşa de dedesubt. Materialul ei roşu se înălţa deasupra gulerului hainei.

„Atât de şleampăt!” îşi zise Dalinar, deşi costumul era croit după ultima modă. Şi-ar fi dorit ca hainele la modă să nu mai fie atât de… ei bine, atât de şleampete.

— Luminlord Dalinar, spuse Roion. Mi-e greu să-mi dau seama care e scopul acestei întâlniri.

— Fă o plimbare cu mine, Luminlord Roion, îl invită Dalinar, arătând într-o parte cu o înclinare a capului.

Celălalt bărbat oftă, dar i se alătură şi o porniră pe aleea dintre grupurile de plante şi hărţi. Escorta lui Roion îi urmă; din ea făceau parte un paharnic şi un scutier.

Fiecare hartă era luminată de nişte diamante prinse în suporturi de oţel lustruit ca oglinda. Toate erau redate detaliat, în cerneală, pe câte o singură coală de pergament, nefiresc de mare. Fuseseră create, evident, cu un Animmod. Cei doi ajunseră în centrul încăperii, lângă enorma şi detaliata Hartă Principală, fixată într-o ramă de pe perete. Înfăţişa întreaga zonă deja explorată a Câmpiilor Sfărâmate. Podurile permanente erau desenate cu roşu, iar perechile de glife albastre de pe platourile de lângă tabăra alethi indicau ce înalt prinţ le stăpânea. Către est, harta devenea din ce în ce mai săracă în detalii, liniile dispărând în final cu desăvârşire.

În mijloc se afla câmpul de luptă, acea parte a platourilor unde se duceau cel mai adesea demonii spărturilor ca să intre în faza de pupă. În lateral, unde se aflau podurile permanente, apăreau foarte puţini. Iar dacă se iveau totuşi, o făceau ca să vâneze, nu ca să devină pupe.

Însă deţinerea platourilor din vecinătate era totuşi importantă, fiindcă – după cum se stabilise – niciun înalt prinţ nu putea traversa, fără permisiune, un platou aflat sub stăpânirea altuia. De asta se ţinea cont şi la alegerea celei mai potrivite căi spre platourile centrale, şi când se

stabilea cine avea în grijă posturile de pază şi podurile permanente de pe platoul respectiv. Înalţii prinţi îşi vindeau unii altora platourile din vecinătatea taberelor.

Pe coala de pergament de lângă Harta Principală era o listă a înalţilor prinţi şi a numărului de inimi-nestemată dobândite de fiecare dintre ei. Ţinea de felul de a fi al alethilor – oferea un scop şi spunea clar cine câştiga luptele şi cine lâncezea în tabără.

Ochii lui Roion se îndreptară imediat către propriul nume. Dintre toţi înalţii prinţi, el câştigase cele mai puţine inimi-nestemată.

Dalinar întinse mâna spre harta principală, trecându-şi degetele peste pergament. Platourile din centru purtau nume sau numere, pentru a se putea vorbi despre ele cu mai multă uşurinţă. Cel mai îndepărtat era mare şi se întindea, sfidător, chiar lângă zona stăpânită de parshendi. Îl numeau Turnul. Era enorm, de dimensiuni neobişnuite, avea o formă stranie şi demonii spărturilor păreau să-l prefere când le venea vremea să intre în faza de pupă.

Privindu-l, Dalinar căzu pe gânduri. Mărimea platoului pe care voiai să-l cucereşti era hotărâtoare pentru stabilirea numărului de soldaţi care intrau în luptă. Pe Turn, parshendii aduceau de obicei foarte mulţi soldaţi şi respinseseră deja douăzeci şi şapte de atacuri. Niciun alethi nu câştigase acolo vreo luptă. El însuşi fusese întors din drum de două ori.

Era, pur şi simplu, prea aproape de parshendi; puteau întotdeauna s-ajungă acolo primii şi să intre în formaţie de luptă, folosindu-se de terenul în pantă, care le permitea să ocupe o poziţie excelentă în partea de sus. „Dar dacă i-am putea încolţi acolo având destui soldaţi…” îşi zise Dalinar. T-ar fi prins în cursă şi i-ar fi ucis pe foarte mulţi dintre ei. Poate îndeajuns de mulţi ca să nu mai fie în stare să

continue războiul pe Câmpii.

Merita să se gândească la asta. Dar înainte ca asta să se întâmple, avea nevoie de aliaţi. Îşi plimbă degetele către vest.

— Înaltul Prinţ Sadeas s-a descurcat foarte bine în ultima vreme, zise Dalinar şi arătă tabăra celui despre care vorbea, bătând cu degetul în hartă. Cumpără platouri de la alţi înalţi prinţi şi îi e din ce mai uşor s-ajungă primul pe câmpurile de luptă.

— Da, încuviinţă Roion, încruntându-se. Nu e nevoie să vezi o hartă ca să afli asta, Dalinar.

— Priveşte lucrurile gândindu-te la ţelul nostru. Ne luptăm de şase ani fără întrerupere şi nimeni n-a văzut vreodată centrul Câmpiilor Sfărâmate.

— N-am urmărit niciodată aşa ceva. Îi ţinem în frâu, îi asediem, îi înfometăm şi îi silim să vină la noi. N-a fost ăsta planul tău?

— Ba da, dar nu mi-am imaginat niciodată c-o să dureze atât de mult. Mă gândesc c-ar fi timpul să schimbăm tactica.

— De ce? Asta merge bine. Se-ntâmplă rareori să treacă o săptămână fără câteva ciocniri cu parshendii. Totuşi, aş putea spune că, în ultima vreme, tu n-ai prea fost un model care să ne inspire-n luptă.

Arătă cu capul către numele lui Dalinar de pe coala mai mică.

Lângă el se înşiruiau o mulţime de semne, câte unul pentru fiecare inimă-nestemată pe care-o câştigase. Dar foarte puţine erau recente.

— Mulţi spun că Ghimpele Negru nu mai e aşa de ascuţit, continuă Roion.

Avea grijă să nu-l insulte pe Dalinar de-a dreptul, dar mergea mult mai departe decât ar fi făcut-o înainte. Se

răspândise deja vestea despre ceea ce se întâmplase cu Dalinar când îl prinsese furtuna în baracă.

El se sili să-şi păstreze calmul.

— Roion, nu putem continua să privim războiul ăsta ca pe un joc.

— Toate războaiele sunt nişte jocuri, unele dintre cele mai grandioase, având drept piese pierdute vieţile unor oameni reali şi drept trofee bogăţii reale! Asta e viaţa pentru care-au fost zămisliţi oamenii. Ca să lupte, ca să ucidă, ca să învingă.

Îl cita pe Făuritorul Soarelui, ultimul rege alethi care-i unise pe înalţii prinţi. Gavilar îi venerase cândva numele.

— Poate, răspunse Dalinar. Totuşi, care e scopul? Luptăm ca să dobândim Cristalsăbii, apoi le folosim în luptă ca să mai dobândim şi altele. E un cerc, ne învârtim iarăşi şi iarăşi, învârtindu-ne în jurul cozilor ca să ne putem învârti mai bine în jurul cozilor.

— Luptând, ne pregătim să recâştigăm paradisul şi să luăm înapoi ceea ce ne aparţine.

— Oamenii se pot antrena şi fără să meargă la război şi pot purta şi altfel de lupte, nu doar unele lipsite de sens. Au fost vremuri când războaiele noastre *însemnau* ceva.

Roion îşi ridică o sprânceană.

— Aproape că mă faci să dau crezare zvonurilor, Dalinar. Se spune că ţi-ai pierdut pofta de război, că nu mai simţi dorinţa de a lupta, zise Roion, apoi îl privi iarăşi. Unii spun că e vremea să abdici în favoarea fiului tău.

— Zvonurile mint, se răsti Dalinar.

— Adică…

— Mint, declară ferm Dalinar, dacă pretind că nu-mi mai pasă.

Îşi puse din nou degetele pe hartă, plimbându-le pe pergamentul neted.

— Îmi pasă, Roion. Îmi pasă foarte mult. De ceea ce se întâmplă cu poporul ăsta. De nepotul meu. De soarta războiului. De aceea propun să acţionăm, de acum înainte, cu mai multă agresivitate.

— Păi cred că e cazul să mă bucur că aud aşa ceva.

„Uneşte-i…”

— Vreau să-ncerci să ataci un platou împreună cu mine, zise Dalinar.

— *Ce?*

— Vreau să ne unim forţele şi să atacăm în acelaşi timp, luptând împreună.

— De ce-am vrea să facem asta?

— Am putea avea mai multe şanse să câştigăm inimi-nestemată.

— Dacă mai mulţi soldaţi îmi cresc şansele de a învinge, atunci o să aduc, pur şi simplu, mai mulţi soldaţi de-ai mei. Platourile sunt prea mici ca s-arunci în luptă armate mari, iar mobilitatea e mai importantă decât numărul în sine.

Era un punct de vedere întemeiat. Pe câmpii, mai mult nu însemna neapărat mai bine. Spaţiul limitat şi marşul forţat către câmpul de luptă schimbau în mod semnificativ modul în care se purta războiul. Numărul exact al soldaţilor depindea de mărimea platoului şi de filosofia marţială personală a fiecărui înalt prinţ.

— Să atacăm împreună n-ar însemna neapărat mai mulţi soldaţi intraţi în luptă, răspunse Dalinar. Armata fiecărui înalt prinţ are diferite puncte tari. Eu sunt cunoscut pentru pedestrimea cu arme grele; tu ai cei mai buni arcaşi. Podurile lui Sadeas sunt mai iuţi decât oricare altele. Luptând împreună, putem descoperi tactici noi. Facem prea multe eforturi ca s-ajungem cât mai repede la un platou. Dacă nu ne-am grăbi aşa, luându-ne la întrecere unii cu alţii, poate c-am izbuti să-nconjurăm platoul. I-am

putea lăsa pe parshendi s-ajungă primii, ca să-i atacăm apoi în condiţiile preferate de noi, nu de ei.

Roion şovăi. Dalinar îşi petrecuse zile întregi discutând cu generalii lui despre posibilitatea unui atac comun. Se părea că existau avantaje clare, dar nu putea să fie sigur până când nu încerca un alt înalt prinţ să atace împreună cu el.

Roion părea să analizeze propunerea.

— Cine ar lua inima-nestemată?

— Am împărţi bogăţiile în mod egal.

— Şi dac-am captura o Cristalsabie?

— Cel care ar câştiga-o în luptă ar păstra-o, evident.

— Iar ăsta ai fi, probabil, tu, zise Roion încruntându-se. Pentru că tu şi fiul tău aveţi deja Cristale.

Era marea problemă a Cristalsăbiilor şi a Cristalarmurilor – aveai foarte puţine şanse să le câştigi dacă nu foloseai deja una. De fapt, de obicei nu era de-ajuns să ai doar una dintre ele. Sadeas înfruntase Cristalpurtători pe câmpul de luptă, dar se văzuse întotdeauna nevoit să se retragă ca să nu fie ucis.

— Sunt sigur că putem găsi ceva mai echitabil, spuse Dalinar în cele din urmă.

Sperase că, dacă mai reuşea să câştige un Cristal, avea să i-l poată dărui lui Renarin.

— Cu siguranţă, zise Roion, sceptic.

Dalinar trase aer în piept. Trebuia să fie mai cutezător.

— Şi dacă ţi le-aş oferi ţie?

— Poftim?

— Încercăm să atacăm împreună. Dacă se-ntâmplă să câştig o Cristalsabie sau o Cristalarmură, tu o primeşti pe prima, din fiecare. Dar eu o păstrez pe a doua.

Roion îl privi mijindu-şi ochii.

— Ai face asta?

— Pe onoarea mea, Roion.

— Ei, de asta nu s-ar îndoi nimeni. Dar poţi învinovăţi un om dacă-şi face griji?

— Pentru ce?

— Sunt înalt prinţ, Dalinar. E adevărat că principatul meu e cel mai mic, dar eu nu depind de nimeni. Nu mă văd subordonându-mă cuiva mai important.

„Ai devenit deja o parte dintr-un întreg mai important”, zise în sinea lui Dalinar, simţindu-se frustrat. „S-a întâmplat în clipa când i-ai jurat credinţă lui Gavilar.” Roion şi ceilalţi refuzau să-şi îndeplinească făgăduielile.

— Regatul nostru ar putea fi mult mai mult decât acum, Roion.

— Poate. Dar poate că eu mă mulţumesc cu ceea ce am. Oricum, mi-ai făcut o propunere interesantă. Am să mă gândesc la ea.

— Foarte bine, zise Dalinar, deşi instinctul îi spunea că Roion avea să-i refuze oferta.

Era prea bănuitor din fire. Înalţii Prinţi deabia puteau să se încreadă unii într-alţii cât să acţioneze împreună atunci când la mijloc *nu erau* Cristalsăbii şi inimi-nestemată.

— O să te văd la ospăţul din seara asta? întrebă Roion.

— De ce să nu mă vezi?

— Păi, furtunoveghetorii au anunţat că la noapte e posibil să fie o mare furtună, înţelegi…

— O să fiu acolo, spuse Dalinar, cu glas egal.

— Da, fireşte, zise chicotind Roion. N-ai niciun motiv să nu vii.

Îi zâmbi lui Dalinar şi se retrase, urmat de escorta lui.

Dalinar oftă, se-ntoarse către Harta Principală şi o studie cu gândul la întâlnirea aceea şi la ceea ce însemnase. Rămase aşa vreme îndelungată. Privind în jos spre Câmpii, ca un zeu din înaltul cerului. Platourile arătau

ca nişte insule izolate sau ca fragmentele unui vitraliu imens. Nu era pentru prima oară când simţea că ar fi fost în stare să desluşească un tipar al Câmpiilor Sfărâmate. Dacă ar fi văzut mai mult din ele, probabil că ar fi reuşit. Ce semnificaţie să fi avut aşezarea spărturilor într-o anumită ordine?

Toţi ceilalţi erau atât de preocupaţi să pară puternici, să-şi arate curajul. Oare era singurul care-şi dădea seama câtă frivolitate se ascundea aici? Putere de dragul puterii? La ce era bună puterea dacă n-o foloseai la nimic?

„Alethkarul a fost cândva o lumină”, se gândi el. „Asta pretinde cartea lui Gavilar şi asta-mi arată viziunile. Nohadon a fost regele Alethkarului cu atât de mult timp în urmă. În vremurile dinaintea plecării Heralzilor.”

Dalinar avea impresia că era aproape. De secret. De lucrul care-l entuziasmase atât de mult pe Gavilar în lunile dinaintea morţii. Dacă ar fi izbutit să ajungă puţin mai departe, Dalinar ar fi înţeles. Ar fi văzut tiparul după care se organizau vieţile oamenilor. Şi ar fi ştiut, în sfârşit.

Dar asta făcea de şase ani. Se agăţa, se întindea, se străduia să mai înainteze puţin. Şi, cu cât ajungea mai departe, cu atât mai îndepărtate păreau răspunsurile.

Adolin intră în Galeria Hărţilor. Tatăl lui era încă acolo, de unul singur. Doi membri ai Gărzii de Cobalt vegheau asupra lui de la distanţă. Roion nu se zărea nicăieri.

Adolin se apropie încet. Dalinar avea privirea aceea, expresia absentă care i se aşternea atât de des pe chip în ultima vreme. Chiar şi atunci când n-avea o criză, nu era prezent pe de-a-ntregul. Nu aşa cum fusese cândva.

— Tată? zise Adolin, alăturându-i-se.

— Salut, Adolin.

— Cum a mers întâlnirea cu Roion? întrebă tânărul,

încercând să pară bine dispus.

— Dezamăgitoare. Se dovedeşte că, în privinţa diplomaţiei, sunt mult mai nepriceput decât eram pe vremuri la război.

— Pacea nu oferă niciun avantaj.

— Asta spune toată lumea. Dar am avut cândva pace şi părea să fie bine. Ba chiar mai bine.

— N-a mai fost pace de pe vremea Palatelor Împăcării, se grăbi Adolin să răspundă. Pe Roshar, viaţa omului e o luptă.

Era un citat din *Dispute.*

Dalinar se întoarse spre el, părând amuzat.

— Îmi dai mie citate din scriptură? Tu?

Adolin ridică din umeri, simţindu-se ca un prost.

— Păi, ştii, Malasha e destul de credincioasă, aşa că azi, ceva mai devreme, am ascultat…

— Stai puţin, zise Dalinar. Malasha? Asta cine mai e?

— Fiica Luminlordului Seveks.

— Şi cealaltă fată, Janala?

Adolin se strâmbă, cu gândul la plimbarea jalnică pe care-o făcuseră cu câteva zile în urmă. Mai multe daruri frumoase ar fi trebuit s-o împace. Dar el nu părea s-o mai entuziasmeze nici măcar pe jumătate cât înainte, aşa că acum curta pe altcineva.

— Situaţia a devenit încordată. Malasha pare să promită mai mult, se grăbi Adolin să schimbe vorba. Înţeleg că Roion n-o să asalteze prea curând un platou împreună cu noi.

Dalinar clătină din cap.

— Se teme prea mult că-ncerc să-l aduc pe o poziţie de unde-i pot lua în stăpânire ţinuturile. Poate am greşit începând discuţiile cu cel mai slab dintre înalţii prinţi. Preferă să se ghemuiască la pământ ca să facă faţă

oricăror nenorociri care se vor abate asupra lui, păstrând ceea ce are, în loc să rişte pentru a obţine mai mult.

Dalinar se uita fix la hartă, părând din nou distant.

— Gavilar a visat să unifice Alethkarul. Cândva am crezut, în ciuda spuselor lui, că reuşise. Dar cu cât lucrez mai mult cu aceşti oameni, cu atât mai bine-mi dau seama că a avut dreptate. Am dat greş. I-am înfrânt, dar nu i-am unit *niciodată.*

— Aşa că tot mai ai de gând să discuţi cu ceilalţi?

— Da. Ca să pot începe, n-am nevoie decât de unul singur care să spună da. La cine crezi c-ar trebui să mergem acum?

— Nu ştiu, răspunse Adolin. Însă deocamdată cred c-ar trebui să afli ceva. Sadeas a trimis la noi pe cineva prin care a cerut permisiunea să intre în tabără. Vrea să le pună întrebări grăjdarilor care-au avut grijă de calul Maiestăţii Sale în timpul vânătorii.

— Noua lui poziţie îi dă dreptul să facă astfel de cereri.

— Tată, spuse Adolin, apropiindu-se şi vorbind cu voce scăzută. Cred că are de gând să acţioneze împotriva noastră.

Dalinar se uită la fiul său.

— Ştiu că tu ai încredere în el, se grăbi acesta să continue. Şi acum îţi înţeleg motivele. Dar *ascultă-mă.* Mişcarea asta îl aduce în poziţia ideală din care să ne poată săpa. Regele a devenit suficient de paranoic ca să ne bănuiască până şi pe noi – ştiu c-ai văzut şi tu. Sadeas nu trebuie decât să găsească o „dovadă” imaginară care să ne lege de încercarea de a-l asasina pe rege ca să-l întoarcă pe Elhokar împotriva noastră.

— Va trebui să ne asumăm riscul ăsta.

Adolin se încruntă.

— Dar…

— Am încredere în Sadeas, fiule. Şi, chiar dacă n-aş avea, nu-i putem interzice să intre în tabără şi nu-l putem împiedica să cerceteze cele petrecute. Nu numai că am părea vinovaţi în ochii regelui, dar i-am mai şi nega autoritatea, spuse Dalinar, clătinând din cap. Dacă vreau să fiu vreodată acceptat de ceilalţi prinţi drept conducător pe timp de război, trebuie să-i recunosc lui Sadeas autoritatea ca Înalt Prinţ al Informării. Nu mă pot baza pe vechile tradiţii ca să-mi impun autoritatea, negându-i lui, pe de altă parte, acelaşi drept.

— Cred că ai dreptate, recunoscu Adolin. Dar am putea face totuşi nişte pregătiri. N-ai cum să-mi spui că nu eşti deloc îngrijorat.

Dalinar şovăi.

— Poate că da. Manevrele lui Sadeas sunt agresive. Dar mi s-a spus ce să fac. „Ai încredere în Sadeas. Fii puternic. Fă totul cu onoare, şi onoarea te va ajuta." Ăsta e sfatul pe care l-am primit.

— De unde?

Dalinar se uită la el şi Adolin înţelese totul.

— Prin urmare, acum ne punem în pericol viitorul casei noastre luându-ne după viziuni.

— N-aş spune asta, răspunse Dalinar. Dacă Sadeas ar acţiona într-adevăr împotriva noastră, nu l-aş lăsa pur şi simplu să ne dea la o parte. Dar nici nu vreau să fac eu prima mişcare împotriva lui.

— Fiindcă ai văzut ce-ai văzut, zise Adolin, din ce în ce mai frustrat. Tată, ai spus c-o să asculţi ce am de spus despre viziunile tale. Ei bine, te rog să m-asculţi acum.

— Nu e locul potrivit.

— Găseşti întotdeauna câte-o scuză. Până acum am încercat să deschid discuţia de cinci ori şi m-ai respins de fiecare dată!

— Poate fiindcă ştiu ce-o să spui, răspunse Dalinar. Şi că n-o să fie de niciun folos.

— Sau poate fiindcă nu vrei să fii pus în faţa adevărului.

— Ajunge, Adolin.

— Nu, n-ajunge! În toate taberele de război suntem batjocoriţi, autoritatea şi buna noastră reputaţie dispar pe zi ce trece, iar tu refuzi să faci ceva hotărâtor în privinţa asta!

— Adolin, *nu* accept aşa ceva din partea fiului meu!

— Dar accepţi din partea oricui altcuiva? De ce, tată? Când alţii spun tot felul de lucruri despre tine, îi laşi să vorbească. Dar când eu sau Renarin facem cel mai mic pas către ceea ce consideri tu că nu se cuvine, ne pedepseşti imediat cu toată asprimea! Toţi ceilalţi pot spune minciuni, dar eu n-am voie să spun adevărul? Fiii tăi înseamnă chiar atât de puţin pentru tine?

Dalinar încremeni, ca şi cum ar fi fost pălmuit.

— Ce ţi se-ntâmplă nu e *bine,* tată! continuă Adolin.

Ştia că mersese prea departe, că vorbea prea tare, dar din el răbufnea acum totul.

— N-avem de ce să mai umblăm cu mănuşi! Nu trebuie să mai născocim explicaţii din ce în ce mai absurde ca să-ţi justificăm crizele! Ştiu că e greu s-o recunoşti, dar uneori oamenii îmbătrânesc. Uneori mintea încetează să mai lucreze aşa cum ar trebui. Nu ştiu ce se petrece. Poate că te simţi vinovat de moartea lui Gavilar. Cartea aia, Legile Războinicilor, viziunile – poate că toate nu sunt decât încercări de a scăpa, de a-ţi răscumpăra greşeala sau altceva. Ceea ce vezi *nu* e real. Viaţa ta e acum o reconstruire, un mod de a pretinde că nu se-ntâmplă ceea ce se-ntâmplă. Iar eu o să merg în *Infern* înainte de a te lăsa să duci toată casa de râpă odată cu tine, fără să-ţi spun tot ce cred!

Rosti ultimele cuvinte aproape strigând. Stârniră ecouri în încăperea imensă, iar Adolin îşi dădu seama că tremura. De când se ştia, nu-i mai vorbise niciodată astfel tatălui său.

— Crezi că eu nu mi-am pus toate întrebările astea? zise Dalinar cu o voce de gheaţă şi priviri aspre. Am analizat de mai bine de zece ori fiecare lucru pe care mi l-ai spus.

— Atunci poate ar trebui să le mai analizezi o dată.

— *Trebuie* să am încredere în mine însumi. Viziunile încearcă să-mi dezvăluie ceva important. Nu pot nici să ţi-o dovedesc, nici să-ţi explic de unde ştiu. Dar e adevărat.

— Bineînţeles că tu crezi asta, ripostă Adolin exasperat. Nu-ţi dai seama? E exact ce-ai vrea să simţi. Oamenii reuşesc foarte bine să vadă ceea ce vor să vadă! Uită-te la rege. Vede câte-un asasin în fiecare umbră, iar o chingă uzată devine un complot întortocheat, care urmăreşte să-i ia viaţa.

Dalinar amuţi iarăşi.

— Tată, uneori răspunsurile simple sunt cele corecte! exclamă Adolin. Chinga regelui s-a uzat. Iar tu… tu vezi lucruri care nu există. Îmi pare rău.

Se priviră fix în ochi. Adolin nu-şi coborî privirea. Nu voia să se uite în altă parte.

În cele din urmă, Dalinar îi întoarse spatele.

— Lasă-mă singur, te rog.

— Bine. Perfect. Dar vreau să te gândeşti la asta. Vreau să…

— Adolin. *Pleacă!*

Tânărul scrâşni din dinţi, dar se răsuci pe călcâie şi se îndepărtă furios. „Trebuia să i-o spun”, se gândi când ieşea din galerie.

Ceea ce nu-l ajută să se simtă mai bine după ce fusese nevoit să i-o spună chiar el.

25
CASAPUL

CU ŞAPTE ANI ÎN URMĂ

— *Ce face* ei nu-i bine, spunea o voce de femeie. Nu se cade să tai oamenii, să te uiţi la lucruri pe care Atotputernicul le-a ascuns dintr-un motiv întemeiat.

Kal încremeni pe aleea dintre două case din Vatra-de-Piatră. Deasupra, cerul se decolorase; pentru un timp, venise iarna. Se apropia Lăcrimarea, iar marile furtuni erau rare. Se făcuse prea frig pentru ca plantele să se bucure de acel răgaz; mugurii-de-stâncă îşi petreceau lunile de iarnă încolăciţi în carapacele lor. Multe făpturi hibernau, aşteptând să se facă iarăşi cald. Din fericire, anotimpurile durau, în general, câteva săptămâni. Imprevizibilitate. Astfel mergeau lucrurile în lume. Stabilitate există numai după moarte. Sau cel puţin aşa spuneau învăţăturile ardenţilor.

Kal purta o haină groasă, vătuită, din bumbac de arbore spart. Materialul era aspru, dar călduros, şi fusese vopsit într-un cafeniu intens. Îşi ţinea gluga ridicată şi mâinile în buzunare. În dreapta lui era casa brutarului – familia dormea în încăperea triunghiulară din spate, care era atât de scundă încât n-aveai loc să stai în picioare, iar în faţă se afla prăvălia. În stânga lui Kal era una dintre tavernele oraşului, unde, în timpul săptămânilor de iarnă, curgeau din abundenţă berea de lavis şi berea tulbure.

Două femei stăteau de vorbă în apropiere; nu le vedea, dar le auzea.

— Ştii c-a furat de la fostul lord al oraşului, spuse una dintre ele, cu glas scăzut. O cupă plină cu sfere. Chirurgul

zice că le-a primit în dar, însă numai el a fost de faţă când a murit lordul.

— Am auzit că *există* un hrisov, zise prima voce.

— Câteva glife. Nu e un testament aşa cum se cuvine. Şi de-a cui mână a fost scrise glifele alea? Chiar de-a chirurgului. Nu e corect ca lordul oraşului să nu aibă acolo o condeieră. Ascultă ce-ţi spun eu. *Ce face* ei nu e bine.

Kal scrâşni din dinţi, tentat să se apropie, ca să vadă femeile că le auzise. Însă tatăl lui n-ar fi fost de acord. Lirin nu voia să dea motiv de ceartă sau să pună oamenii în situaţii jenante.

Dar asta era treaba tatălui său. Prin urmare, Kal ieşi de pe alee, trecând pe lângă nanha Terith şi nanha Relina, oprite la bârfă în faţa brutăriei. Terith era nevasta brutarului, o femeie grasă cu păr negru, buclat. Începuse iar să cleveteasă. Kal îi aruncă o privire pătrunzătoare şi se simţi satisfăcut când, pentru o clipă, îi citi în ochi stânjeneala.

Băiatul traversă piaţa cu grijă, de teama peticelor de gheaţă. În spatele lui, cele două femei se grăbiră să intre în brutărie, trântind uşa.

Satisfacţia lui nu dură prea mult. De ce spuneau oamenii mereu astfel de lucruri despre tatăl său? Ziceau că e macabru şi împotriva firii, dar se grăbeau să cumpere glife protectoare şi amulete de la câte un spiţer sau negustor ambulant de noroc care trecea prin oraş. Atotputernicul să aibă milă de cineva care făcea cu adevărat ceva *folositor* ca să-i ajute!

Încă fierbând de enervare, Kal îşi continuă drumul, cotind de câteva ori, până ce ajunse la mama lui, care în momentul acela era urcată pe o scară sprijinită de peretele lateral al clădirii ce adăpostea sfatul oraşului şi curăţa cu grijă streaşina. Hesina era o femeie înaltă şi de obicei îşi

ţinea părul dat peste cap şi legat într-o coadă de cal, pentru a-şi acoperi apoi capul cu o basma. În ziua aceea, peste basma avea o pălărie tricotată. Purta şi o haină lungă, cafenie, asemănătoare cu a lui Kal, de sub care abia i se zărea tivul fustei albastre.

Obiectul muncii ei erau bucăţile de piatră în formă de ţurţure care se formaseră pe marginea acoperişului. Marile furtuni însemnau ploaie, iar apa de ploaie aducea cu ea crem. Dacă nu i se dădea atenţie, acesta se întărea în cele din urmă, căpătând consistenţa pietrei. Pe clădiri apăreau stalactite, formate din cauza apei de ploaie care picura încet de pe streşini. Şi trebuia să le cureţi cu regularitate, altminteri îngreunau acoperişul atât de mult încât sfârşea prin a se prăbuşi.

Hesina îl văzu pe Kal şi zâmbi, cu obrajii îmbujoraţi de frig. Cu faţa îngustă, bărbia fermă şi buzele pline, era o femeie frumoasă. Sau cel puţin aşa o vedea Kal. Cu siguranţă mai frumoasă decât nevasta brutarului.

— Tatăl tău te-a lăsat deja să pleci de la lecţii? îl întrebă ea.

— Toată lumea îl urăşte pe tata, izbucni Kal.

Mama lui se întoarse cu spatele la streaşină.

— Kaladin, ai treisprezece ani. Eşti destul de mare ca să nu mai spui astfel de prostii.

— E adevărat, se încăpăţână el. Chiar adineauri am auzit nişte femei vorbind. Ziceau că tatei îi place să taie oameni şi că face lucruri care *e* nefireşti.

— *Sunt* nefireşti.

— De ce nu pot vorbi şi eu ca toţi ceilalţi?

— Fiindcă nu e corect.

— Pentru nanha Terith e destul de corect.

— Şi tu ce părere ai despre ea?

— N-a învăţat carte. Şi îi place să trăncănească despre

lucruri de care n-are habar.

— Bine. Dacă vrei s-o imiţi, e clar că obiceiurile ei n-au de ce să te nemulţumească.

Kal se strâmbă. Când stăteai de vorbă cu Hesina, trebuia să fii foarte atent. Îşi sprijini spatele de peretele clădirii, privindu-şi aburul răsuflării în aerul rece din faţa lui. Poate că altă tactică avea să meargă.

— Mamă, *de ce* îl urăsc oamenii pe tata?

— Nu-l urăsc, răspunse ea.

Însă întrebarea pusă cu calm o făcu să adauge:

— Dar îi face să nu se simtă în largul lor.

— De ce?

— Pentru că unora le e frică de cunoaştere. Tatăl tău e un bărbat învăţat; ştie lucruri pe care alţii nu sunt în stare să le-nţeleagă. Aşa că lucrurile acelea trebuie să fie tenebroase şi misterioase.

— De vânzătorii de noroc şi de glifele protectoare nu le e frică.

— Pentru că sunt lucruri pe care le pot înţelege, răspunse mama lui, netulburată. Arzi o glifă protectoare în faţa casei şi alungi răul. E simplu. Tatăl tău nu-i dă nimănui un talisman ca să se vindece. Îi cere insistent să stea în pat, să bea apă, să-nghită un leac cu gust rău, să-şi spele rana în fiecare zi. E greu. Oamenii preferă să lase totul pe seama destinului.

Kal îi cântări spusele.

— Cred că-l urăsc fiindcă dă greş prea des.

— Şi de asta. Dacă dă greş o glifă protectoare, poţi să dai vina pe voinţa Atotputernicului. Dacă greşeşte tatăl tău, e vina lui. Sau cel puţin aşa văd oamenii lucrurile.

Mama lui continuă să lucreze, cu aşchii de piatră căzând pe pământul din jur.

— De fapt, nu-l *urăsc* nicidecum – le e de prea mare

folos. Însă n-o să fie niciodată cu adevărat unul de-al lor. E preţul pe care-l plăteşti ca să fii chirurg. Puterea asupra vieţii altora e o responsabilitate stânjenitoare.

— Şi dacă eu nu-mi doresc responsabilitatea asta? Dacă vreau să fiu, pur şi simplu, un om obişnuit, ca un brutar, sau ca un lucrător al pământului, sau…

„Sau ca un soldat”, adăugă în gând. Mai luase de câteva ori câte un baston în mână, pe furiş, şi, cu toate că nu mai reuşise niciodată s-ajungă la senzaţia din momentul luptei cu Jost, strângerea unei arme între degete avea ceva care-l însufleţea. Ceva care-l atrăgea şi-l entuziasma.

— Cred, răspunse mama lui, c-o să descoperi că vieţile brutarilor şi ale lucrătorilor pământului nu sunt tocmai de invidiat.

— Măcar au prieteni.

— Şi tu ai. Ai uitat de Tien?

— Tien nu e prietenul meu, mamă. E fratele meu.

— A, şi nu poate fi şi una, şi alta?

Kal îşi dădu ochii peste cap.

— Ştii ce vreau să spun.

Ea coborî de pe scară şi îl bătu pe umăr.

— Da, ştiu, şi-mi pare rău c-am luat totul în glumă. Dar tu te pui singur într-o situaţie dificilă. Vrei prieteni, dar chiar vrei să faci ce *fac* ceilalţi băieţi? Să renunţi la învăţătură ca să trudeşti pe câmp? Să-mbătrâneşti înainte de vreme, ofilit şi zbârcit de-atâta stat în soare?

Băiatul nu răspunse.

— Ceea ce au alţii pare întotdeauna mai bun decât ceea ce ai tu, adăugă mama lui. Adu scara.

Kal o urmă supus, ocolind clădirea până în partea opusă, unde aşeză scara, pentru ca ea să poată urca să-şi continue munca.

— Ceilalţi cred că tata a furat sferele alea, zise Kal şi-şi

îndesă mâinile în buzunare. Cred că el a scris porunca Luminlordului Wistiow şi l-a pus pe bătrân să semneze când nu ştia ce face.

Mama lui nu zise nimic.

— Detest minciunile şi bârfele lor, spuse el. Şi îi urăsc fiindcă inventează tot felul de lucruri despre noi.

— Nu trebuie să-i urăşti, Kal. Sunt oameni buni. În cazul ăsta nu fac altceva decât să repete ce-au auzit.

Privi în depărtare, spre conacul lordului oraşului, înălţat pe un deal care domina aşezarea. De câte ori îl privea, Kal simţea că ar fi trebuit să meargă acolo şi să stea de vorbă cu Laral. Dar, în cele câteva rânduri când încercase, nu i se îngăduise s-o vadă. De când îi murise tatăl, o supraveghea guvernanta ei, care era de părere că nu se cădea să se amestece cu băieţii din oraş.

Bărbatul guvernantei, Miliv, fusese majordomul Luminlordului Wistiow. Dacă zvonurile urâte despre familia lui Kal porniseră de la cineva anume, probabil că acela era el. Nu-l *plăcuse* niciodată pe Lirin. Dar, ei bine, în curând Miliv n-avea să mai conteze. Sosirea noului lord al oraşului era aşteptată din zi în zi.

— Mamă, spuse Kal, sferele alea stau acolo fără să facă altceva decât să dea lumină. N-am putea cheltui câteva ca să nu mai fi nevoită să munceşti aici?

— Îmi place să muncesc, spuse ea, reîncepând să răzuiască piatra. Îmi limpezeşte mintea.

— Dar nu mi-ai spus tu, chiar adineauri, că mie n-o să-mi placă dacă va trebui să muncesc? C-o să mi se zbârcească obrajii înainte de vreme – sau altceva, tot atât de poetic?

Ea şovăi, apoi râse.

— Deştept băiat!

— Un băiat îngheţat, mormăi el, tremurând.

— Muncesc fiindcă vreau să muncesc. Nu putem cheltui

sferele – sunt pentru educaţia ta – aşa că e mai bine să lucrez eu decât să-l silim pe tatăl tău să le ceară bani celor pe care-i vindecă.

— Poate că, dac-ar lua bani, oamenii ne-ar respecta mai mult.

— A, dar ne respectă. Nu, nu cred că asta e problema, adăugă şi se uită în jos, la Kal. Ştii că noi suntem de al doilea *nahn.*

— Bineînţeles, zise băiatul, ridicând din umeri.

— Un chirurg tânăr şi priceput, de rangul potrivit, ar putea atrage atenţia unei familii nobile mai sărace, dornice de bani şi de faimă. În oraşele mai mari se întâmplă.

Kal privi din nou spre conac.

— De-asta m-aţi încurajat să mă joc atât de mult cu Laral. Voiaţi să mă-nsor cu ea, nu?

— Era o posibilitate, răspunse mama lui, reluându-şi lucrul.

Când se gândea la asta, Kal era sincer nelămurit în privinţa propriilor sentimente. Pentru el, ultimele câteva luni fuseseră stranii. Tatăl său îl silise să înveţe, dar, în secret, el îşi petrecuse timpul mânuind bastonul. Două căi posibile. Ademenitoare amândouă. Lui îi plăcea cu adevărat să-nveţe şi îşi dorea să poată ajuta oamenii, să le poată bandaja rănile, să-i poată face să se simtă mai bine. Vedea adevărata nobleţe a faptelor tatălui său.

Dar i se părea că, dacă ar fi putut să lupte, ar fi făcut ceva încă şi mai nobil. Le-ar fi apărat ţinuturile, ca grandioşii eroi ochi-luminoşi din poveşti. Aşa se simţea când avea în mâini o armă.

Două căi. Opuse, din multe puncte de vedere. Nu putea alege decât una.

Mama lui continuă să cureţe streaşina, îndepărtând piatra bucată cu bucată, şi – cu un oftat – Kal aduse o a

doua scară şi un set de unelte din atelier, apoi i se alătură. Era înalt pentru vârsta lui, dar tot trebuia să urce aproape până în vârful scării. Îşi surprinse mama zâmbind cu ochii la el, fără îndoială mulţumită că reuşise să crească un băiat atât de săritor. În realitate, el nu-şi dorea decât să poată lovi zdravăn ceva.

Cum s-ar fi simţit dacă s-ar fi însurat cu o fată ca Laral? N-ar fi fost niciodată egalul ei. Copiii lor ar avut fie ochi luminoşi, fie ochi întunecaţi, aşa că până şi ei i-ar fi putut fi superiori în rang. Ar fi avut senzaţia cumplită că se afla acolo unde n-ar fi trebuit. Era şi asta o faţetă a meseriei de chirurg. Dacă alegea calea ei, alegea viaţa tatălui său. Ar fi ales să fie altfel decât ceilalţi, să trăiască izolat.

Însă dacă pleca la război ar fi avut un loc al lui. Poate-ar fi reuşit lucrul acela aproape de neimaginat, să câştige în luptă o Cristalsabie şi să devină un adevărat ochi-luminoşi. Şi atunci s-ar fi însurat cu Laral fără să-i fie inferior. De aceea îl încurajase ea întotdeauna să se facă soldat? Se gândise oare la toate astea încă de atunci? Pe atunci, lui Kal i se păruse că astfel de hotărâri – legate de însurătoare, de viitorul său – erau prea îndepărtate ca să se poată gândi la ele.

Se simţea atât de tânăr! Chiar trebuia să-şi pună asemenea întrebări? Aveau să mai treacă nişte ani înainte să fie primit de chirurgii din Kharbranth ca să-şi dea testele, însă, dacă voia să devină soldat, trebuia să intre în armată înainte de asta. Ce-ar fi spus tatăl lui dacă ar fi plecat pur şi simplu cu recrutorii? Nu era sigur că s-ar fi putut uita în ochii dezamăgiţi ai lui Lirin.

Parcă vrând să răspundă gândurilor sale, de undeva din apropiere se auzi vocea acestuia:

— Hesina!

Mama lui Kal se întoarse, zâmbind şi îndesându-şi o

şuviţă rebelă de păr înapoi, sub basma. Tatăl lui străbătu strada în grabă, cu o înfăţişare neliniştită. Kal tresări, îngrijorat. Cine era rănit? De ce nu trimisese Lirin după el?

— Ce s-a-ntâmplat? întrebă mama lui, coborând de pe scară.

— E aici, Hesina, veni răspunsul.

— Era şi timpul.

— Cine? întrebă Kal, sărind de pe scara lui. Cine e aici?

— Noul lord al oraşului, fiule, spuse Lirin, cu aburul răsuflării făcând un rotocol în aerul rece. Luminlordul Roshore. Mă tem că nu e timp să vă schimbaţi hainele. Nu şi dacă vrem să-i prindem primul discurs. Haideţi!

Plecară toţi trei în grabă, cu toate gândurile şi îngrijorările lui Kal surghiunite la ivirea şansei de a cunoaşte un alt ochi-luminoşi.

— N-a trimis vorbă înainte, spuse Lirin, cu voce abia auzită.

— Ar putea fi semn bun, răspunse Hesina. Poate nu simte nevoia să fie adulat de tot oraşul.

— Da, dacă nu cumva e lipsit de orice politeţe. Părinte al Furtunii, nu-mi place când oraşul capătă un stăpân nou. Mă simt întotdeauna ca şi cum aş arunca o mână de pietre într-o partidă de frânge-gâtu’. Ce-o s-aruncăm? Regina sau turnul?

— O s-aflăm destul de curând, spuse Hesina, uitându-se la Kal. Nu te descuraja din pricina vorbelor tatălui tău. În astfel de momente e întotdeauna pesimist.

— Nu sunt, protestă Lirin.

Ea îi aruncă o privire.

— Spune când s-a mai întâmplat.

— Când i-ai cunoscut pe părinţii mei.

Tatăl lui Kal se opri brusc, clipind.

— Pe vânturile furtunii, mormăi el, să sperăm că n-o să

fie nici măcar pe *jumătate* la fel de rău ca atunci.

Kal îi asculta plin de curiozitate. Nu-i întâlnise niciodată pe părinţii mamei lui; nici nu se vorbea prea des despre ei. În scurt timp, ajunseră toţi trei în partea de sud a oraşului. Se adunase multă lume, iar Tien îi aştepta deja acolo. Îşi flutură mâna în stilul lui entuziast, ţopăind.

— Aş vrea să am măcar jumătate din energia acestui băiat, zise Lirin.

— Am ales deja un loc pentru noi! le strigă Tien, nerăbdător, arătând cu degetul. Lângă butoaiele cu apă de ploaie! Haideţi! N-o să-i mai prindem sosirea!

Se repezi într-acolo şi se cocoţă pe butoaie. Mai mulţi alţi băieţi îl văzură şi îşi dădură coate, iar unul spuse ceva, dar Kal nu reuşi să-l audă. Comentariul îi făcu pe ceilalţi să râdă de Tien şi îl înfurie imediat pe Kal. Fratele lui nu merita să fie luat în râs numai din cauză că era prea scund pentru vârsta lui.

Dar nu era momentul potrivit să-i înfrunte pe ceilalţi băieţi, aşa că li se alătură ursuz părinţilor săi, oprindu-se lângă butoaie. Tien îi zâmbi de pe butoiul lui. Îşi stivuise alături câteva dintre pietrele preferate, de culori şi mărimi diferite. Erau înconjuraţi de pietre, dar numai Tien vedea ceva nemaipomenit la ele. După o clipă de gândire, Kal se urcă la rândul lui pe un butoi – având mare grijă să nu răstoarne pietrele fratelui său – ca să vadă şi el mai bine alaiul lordului oraşului.

Era enorm. Şirul era alcătuit din vreo douăsprezece căruţe, urmate de o trăsură frumoasă, neagră, trasă de patru cai cu părul lucios. Fără să vrea, Kal rămase cu gura căscată. Wistiow nu avusese decât un singur bidiviu, care părea la fel de bătrân ca stăpânul său.

Era cu putinţă ca un singur om, fie el şi un ochi-luminoşi, să aibă atât de multă mobilă? Unde urma s-o

pună pe toată? Şi erau şi oameni. Cu zecile, în căruţe sau mergând pe jos, în grupuri. Plus o duzină de soldaţi cu platoşe strălucitoare şi cămăşi de piele. Acel ochi-luminoşi îşi avea chiar şi propria gardă de onoare.

Procesiunea ajunse, în cele din urmă, la răscrucea de la intrarea în Vatra-de-Piatră. Un bărbat călare intră în oraş, călăuzind trăsura şi pe soldaţii care o însoţeau, în timp ce grosul căruţelor îşi continuă drumul către vilă. Kaladin deveni din ce în ce mai agitat pe măsură ce trăsura se apropia de locul unde trebuia să oprească. Avea să vadă în sfârşit un erou ochi-luminoşi în carne şi oase? În oraş se zvonise că era foarte posibil ca noul lor lord să fie cineva înălţat în rang de Regele Gavilar sau de Înaltul Prinţ Sadeas fiindcă se distinsese în războaiele care uniseră Alethkarul.

Trăsura se întoarse până când portiera ajunse cu faţa către mulţime. Caii fornăiră şi copitele lor izbiră apăsat pământul, iar vizitiul sări jos şi se grăbi să deschidă portiera. Coborî un bărbat de vârstă mijlocie, cu barba brăzdată de şuviţe albe. Purta o haină violet, plisată, croită astfel încât să fie scurtă în faţă, unde nu-i ajungea decât până la mijloc, şi lungă în spate. Pe sub ea avea o takama aurie, o fustă dreaptă, lungă până la gambe.

O takama. Puţini bărbaţi mai purtau aşa ceva, dar soldaţii bătrâni din oraş vorbeau despre vremuri în care era un veşmânt pe placul multor războinici. Kal nu se aşteptase să semene atât de mult cu o fustă femeiască, dar era totuşi un semn bun. Roshone însuşi părea puţin cam bătrân şi puţin cam slăbit ca să fie un soldat adevărat. Dar purta sabie.

Bărbatul ochi-luminoşi îşi plimbă privirea pe deasupra mulţimii cu o expresie dezgustată pe chip, ca şi cum ar fi înghiţit ceva amar. Din spatele lui se iviră două capete. Al

unui bărbat mai tânăr, cu faţa îngustă, şi al unei femei mai vârstnice, cu părul împletit în cozi. Roshone studie oamenii adunaţi, apoi clătină din cap şi le întoarse spatele, ca să urce din nou în trăsură.

Kal se încruntă. N-avea de gând să spună nimic? Ceilalţi orăşeni păreau tot atât de şocaţi; câţiva începură să vorbească în şoaptă, neliniştiţi.

— Luminlord Roshone! strigă tatăl lui Kal.

Mulţimea amuţi. Bărbatul ochi-luminoşi se uită peste umăr. Oamenii se traseră înapoi şi Kal se pomeni gârbovindu-se sub privirea lui.

— Cine-a vorbit? întrebă Roshone cu voce groasă, de bariton.

Lirin făcu un pas înainte, ridicând o mână.

— Luminlordul meu, aţi avut o călătorie plăcută? Vă rog, vă putem arăta oraşul?

— Cum te numeşti?

— Lirin, Luminlordul meu. Chirurgul din Vatra-de-Piatră.

— Aha, spuse Roshone. Tu eşti cel care l-a lăsat pe bătrânul Wistiow să moară, zise şi se întunecă la faţă. Într-un fel, din vina ta am ajuns în colţul ăsta jalnic şi prăpădit al regatului.

Mârâi, apoi se urcă în trăsură şi trânti portiera. În câteva secunde, vizitiul ridică la loc scara, trecu la locul lui şi începu să-ntoarcă trăsura.

Tatăl lui Kal îşi lăsă încet braţul în jos. Oamenii începură imediat să trăncănească, bârfind pe seama soldaţilor, a trăsurii, a cailor.

Kal se aşeză pe butoiul lui. „Ei, presupun că din partea unui oştean era de aşteptat să fie tăios, nu?” îşi zise el. Eroii din legende nu erau neapărat politicoşi. Uciderea oamenilor nu se-mpacă întotdeauna cu discuţiile stilate, îi spusese cândva bătrânul Jarel.

Lirin se întoarse, cu un chip pe care se citea neliniştea.

— Ei? întrebă Hesina, încercând să pară veselă. Ce părere ai? Am aruncat regina sau turnul?

— Niciuna, nici alta.

— Oh? Atunci ce-a fost?

— Nu sunt sigur, răspunse el, uitându-se peste umăr. Poate o pereche şi o triadă. Haideţi să ne-ntoarcem acasă.

Tien se scărpină în creştet, nedumerit, dar pentru Kaladin cuvintele aveau sens. Într-o partidă de frânge-gâtu’, turnul era totuna cu trei perechi. Regina era alcătuită din două triade. Primul însemna o înfrângere categorică, iar a doua o victorie de necontestat.

Însă combinaţia dintre o pereche şi o triadă se numea casapul. Victoria sau înfrângerea depindeau de celelalte aruncări ale tale.

Sau, într-o şi mai mare măsură, de aruncările tuturor celorlalţi.

26
NECLINTIRE

„Sunt urmărit. Bănuiesc că e vorba de prietenii tăi din Al Şaptesprezecelea Cristal. Cred că încă mai rătăcesc, umblând pe urmele mele măsluite. În felul ăsta vor fi mai fericiţi. Mă-ndoiesc c-ar avea idee ce să-mi facă dacă m-ar prinde.”

— „Stăteam în încăperea întunecată din mănăstire, cu pete de întuneric în colţurile sale cele mai îndepărtate”, citi Litima din tomul deschis pe un pupitru. „M-am aşezat pe podea, gândindu-mă la întunecimea aceea, la acel Nevăzut. Nu puteam şti cu certitudine ce se ascundea în noaptea de acolo. Bănuiam că erau ziduri, groase, solide, dar cum aş fi putut să ştiu fără să le văd? Când totul e ascuns, pe ce se poate bizui un om, considerându-l Adevărat?”

Litima – una dintre condeierele lui Dalinar – era înaltă şi durdulie şi purta o rochie de mătase violetă, cu borduri galbene. Îi citea lui Dalinar, care studia hărţile de pe peretele salonului său. În încăpere era mobilă frumoasă din lemn, adusă din Marat, ca şi covoarele din lână de cea mai bună calitate. Pe o masă cu picioare lungi aflată într-un colţ stătea o carafă cu vin pentru după-amiază – era din acela care nu te îmbăta, de culoare portocalie –, scânteind în lumina sferelor cu diamant din candelabre.

— „Pe flăcările lumânărilor”, continuă Litima.

Fragmentul era din *Calea regilor,* iar ea îl citea din exemplarul care-i aparţinuse cândva lui Gavilar.

— „Douăsprezece lumânări ardeau, mistuindu-se pe o poliţă din faţa mea. Respirând, le făceam să pâlpâie.

Pentru ele eram un colos, le înspăimântam şi le puteam nimici. Şi totuşi, dacă mă apropiam prea mult, m-ar fi putut nimici *ele*. Răsuflarea mea invizibilă, pulsaţia vieţii care se scurgea din mine şi în mine, le putea curma existenţa fără a se sinchisi, pe când degetele mele n-o puteau face decât primind ca pedeapsă durerea."

Pierdut în gânduri, Dalinar îşi răsuci, absent, inelul cu sigiliu, având perechea de glife Kholin încrustată pe un safir. Renarin stătea lângă el, într-o haină albastră cu argintiu, cu noduri aurii pe umeri, ca însemn al rangului său de prinţ. Adolin nu era de faţă. După discuţia din galerie, el şi Dalinar se ocoleau cu mare grijă.

— „Am înţeles într-o clipă de neclintire", citi Litima. „Flăcările lumânărilor erau ca vieţile oamenilor. Atât de fragile. Atât de ucigătoare. Lăsate în pace, dădeau lumină şi căldură. Scăpate de sub control, distrugeau tocmai acele lucruri pe care fuseseră menite să le lumineze. Focuri de sărbătoare în devenire, purtau, fiecare, câte o sămânţă a distrugerii atât de puternică, încât putea devasta oraşe şi îngenunchea regi. În ultimii ani, mintea mea avea să se-ntoarcă în acea seară liniştită, tăcută, când privisem îndelung şirurile de lumini vii. Şi aveam să-nţeleg. Când alţii îţi oferă loialitatea lor, e ca şi cum ai fi impregnat ca o nestemată, ţi se dă înfricoşătoarea îngăduinţă de a nu te distruge doar pe tine însuţi, ci şi pe toţi cei pe care îi ai în grija ta."

Latima amuţi. Ajunsese la sfârşitul pasajului.

— Mulţumesc, Luminată Latima, spuse Dalinar. E de-ajuns.

Femeia îşi înclină fruntea cu respect. Îşi luă tânăra pupilă care aştepta lângă un perete şi se retraseră, lăsând cartea pe pupitru.

Fragmentul acela devenise unul dintre preferatele lui

Dalinar. Cuvintele lui îi aduceau adesea alinare. Altcineva ştiuse, înţelesese ceea ce simţea el. Însă în ziua aceea nu-l îmbărbătă ca de obicei. Îi aminti doar de argumentele lui Adolin. Nu fuseseră lucruri la care să nu se gândească el însuşi, dar când cineva în care avea încredere îl pusese faţă în faţă cu ele, se zdruncinase totul. Se pomeni fixându-şi cu privirea hărţile, nişte cópii micşorate ale celor din Galerie. Fuseseră refăcute, pentru el, de Isasik Shulin, cartograful regelui.

Dar dacă viziunile sale chiar *erau* simple năluciri? Tânjise adesea după trecuta glorie a Alethkarului. Oare viziunile veneau ca un răspuns oferit de propria minte, erau o cale subconştientă care-i îngăduia să fie erou, justificau urmărirea plină de încăpăţânare a ţelurilor sale?

Gândul îl tulbura. Privind lucrurile astfel, poruncile fantomatice care-i cereau să „unească” semănau într-o foarte mare măsură cu ceea ce susţinuse Hierocraţia cu cinci veacuri înainte, când încercase să cucerească lumea.

Îşi luă ochii de la hărţi şi traversă încăperea, călcând cu cizmele pe covorul moale. Un covor prea frumos. Dalinar îşi petrecuse cea mai mare parte a vieţii când într-o tabără de război, când într-alta; dormise în căruţe, în barăci de piatră şi în corturi bine ancorate pe partea ferită de vânt a stâncilor. Prin comparaţie cu ele, locuinţa lui din acel moment era, practic, un conac. Simţea nevoia să scape de toate obiectele de lux. Dar ce-ar fi rezolvat cu asta?

Se opri lângă pupitru şi-şi plimbă degetele peste paginile groase, pline de linii trasate cu cerneală violetă. Nu putea să citească niciun cuvânt, dar aproape că le *simţea,* izvorând din pagină precum Lumina de Furtună dintr-o sferă. Oare cuvintele acelei cărţi erau cauza necazurilor sale? Viziunile apăruseră la câteva luni după ce începuse s-asculte citindu-i-se din ea.

Îşi lăsă mâna pe paginile reci, acoperite de cerneală. În ţara lui, încordarea era atât de mare încât aproape că se ajunsese la ruptură, războiul se împotmolise, iar el se trezise dintr-odată captivat de aceleaşi idei şi legende care pricinuiseră căderea fratelui său. Trăiau vremuri în care alethii aveau nevoie de Ghimpele Negru, nu de un soldat bătrân şi obosit care se credea filosof.

„Fir-ar să fie, credeam c-am lămurit toate astea!” îşi zise închizând volumul legat în piele, iar cotorul trosni. Se apropie de raftul cu cărţi şi puse volumul la locul lui.

— Tată, pot să fac ceva pentru tine? îl întrebă Renarin.

— Aş vrea să poţi, fiule, răspunse el, bătând uşor cu degetul în cotorul cărţii. E o ironie. Cartea asta a fost cândva considerată una dintre marile capodopere ale filosofiei politice. Ştiai asta? Jasnah mi-a spus că regii din întreaga lume o studiau zi de zi. Acum e privită aproape ca o blasfemie.

Renarin nu răspunse.

— Oricum, continuă Dalinar, revenind lângă peretele cu hărţi, Înaltul Prinţ Aladar mi-a refuzat oferta de alianţă, ca şi Roion. Ai idee cine-ar trebui să urmeze, cui să-i mai fac propunerea?

— Adolin spune c-ar trebui să ne facem mult mai multe griji din cauza lui Sadeas, a tacticii cu care vrea să ne distrugă.

În încăpere se lăsă tăcerea. Renarin avea obiceiul ăsta, purta conversaţiile ca un arcaş care ţinteşte comandanţii duşmani pe câmpul de luptă.

— Fratele tău e îngrijorat pe bună dreptate, spuse Dalinar. Dar o mutare împotriva lui Sadeas ar dăuna regatului Alethkar. Din acelaşi motiv, Sadeas n-o să rişte acţionând împotriva noastră. O să-şi dea seama.

„Sper.”

Afară se auziră pe neaşteptate cornii, cu sunetul lor profund stârnind ecouri. Dalinar şi Renarin încremeniră. Parshendii apăruseră pe Câmpii. Sunetele se repetară a doua oară. Platoul douăzeci şi trei din al doilea cvadrant. Cercetaşii lui Dalinar considerau că platoul râvnit era destul de aproape ca să poată ajunge primii.

Dând pentru o clipă uitării orice alt gând, Dalinar traversă grăbit încăperea, paşii lui făcând un zgomot înfundat pe covorul gros. Deschise uşa dintr-o smucitură şi se repezi pe coridorul scăldat în Lumină de Furtună.

Uşa sălii războiului era deschisă şi Teleb – înaltul ofiţer de gardă în acel moment – îl salută când trecu pragul. Era un bărbat falnic, cu ochii de un verde-deschis. Îşi purta părul lung împletit într-o coadă şi avea un tatuaj albastru pe un obraz, semn că era un Stirpe-Veche. Soţia lui stătea lângă perete, la o masă cu picioare lungi, pe un taburet înalt. Îşi purta numai o parte a părului negru împletită în două cozi scurte, iar restul i se revărsa pe spatele violet al rochiei, atingând marginea scaunului. Era o istoriografă renumită şi ceruse permisiunea să noteze tot ce se petrecea la astfel de întruniri; avea de gând să scrie o istorie a războiului.

— Domnule, un demon al spărturilor a urcat pe platou cu mai puţin de un sfert de oră în urmă, spuse Teleb.

Arătă către harta câmpului de luptă, având platourile marcate cu glife. Dalinar se apropie de ea, iar un grup de ofiţeri se adună în jurul lui.

— Cât de departe spuneai că e? întrebă Dalinar, frecându-şi bărbia.

— Probabil la vreo două ore de mers, răspunse Teleb, arătând drumul desenat de oamenii lui pe hartă. Domnule, cred că, de data asta, avem multe şanse. Luminlordul Aladar ar trebui să traverseze şase platouri nerevendicate

ca să ajungă în zona disputată, în vreme ce noi putem merge aproape în linie dreaptă. Iar Luminlordul Sadeas ar avea probleme, pentru că ar trebui să ocolească mai multe spărturi prea largi ca să poată fi acoperite de poduri. Fac prinsoare că nici măcar n-o să-ncerce.

Dalinar ar fi putut într-adevăr ajunge pe cel mai scurt drum. Totuşi şovăia. Trecuseră câteva luni de când nu mai luase parte la cursa pentru un platou. Atenţia îi fusese distrasă, iar de soldaţii săi era nevoie pentru paza drumurilor şi pentru patrulare prin pieţele mari care luaseră fiinţă în afara taberelor. Iar întrebările lui Adolin îl apăsau, gârbovindu-l. Momentul părea groaznic de nepotrivit pentru începerea luptei.

„Ba nu, trebuie s-o fac”, îşi zise. Câştigarea unei încăierări pentru un platou le-ar fi ridicat mult moralul soldaţilor şi ar fi dovedit netemeinicia zvonurilor.

— Mergem! anunţă el solemn.

Câţiva ofiţeri îi răspunseră cu strigăte de entuziasm, ceea ce reprezenta o manifestare ieşită din comun a emoţiilor pentru alethii de obicei atât de rezervaţi.

— Şi fiul vostru, Luminlordul meu? întrebă Teleb.

Auzise de cearta lor. Dalinar se îndoia că în cele zece tabere exista vreun om care să nu fi auzit.

— Trimiteţi pe cineva după el, spuse cu hotărâre.

Adolin avea probabil nevoie de asta la fel de mult ca el, dacă nu chiar mai mult.

Ofiţerii se împrăştiară. Purtătorii armurii lui Dalinar intrară o clipă mai târziu. De la primul sunet de corn trecuseră numai câteva minute, dar, după şase ani de lupte, mecanismul războiului mergea fără poticneli când se anunţa o bătălie. De afară, sunetul cornilor se auzi a treia oară, chemându-i oamenii la luptă.

Scutierii îi inspectară cizmele, convingându-se că

şireturile erau bine strânse, apoi îi aduseră o vestă lungă, vătuită, ca să şi-o pună peste uniformă. Pe urmă puseră pe podea, în faţa lui, armurile pentru cizme, care le acopereau întru totul şi ale căror tălpi cu suprafeţele aspre păreau să se agaţe de stâncă. Interiorul acestora strălucea în lumina safirelor aflate în buzunarele lor încrustate.

Dalinar îşi aduse aminte de ultima sa viziune: Radiantul, cu armura lui plină de glife din care izvora lumină. Cristalarmurile din prezent nu străluceau astfel. Era oare cu putinţă ca mintea lui să fi inventat un asemenea detaliu? Chiar ar fi putut?

„Acum nu e momentul să mă gândesc la aşa ceva”, îşi spuse, alungându-şi nesiguranţele şi îngrijorările, aşa cum se deprinsese să facă încă din tinereţe, din timpul primelor sale bătălii. Un luptător trebuia să se concentreze. Întrebările lui Adolin aveau să-l aştepte la întoarcere. Până atunci, nu-şi putea îngădui să se îndoiască de sine însuşi, să fie nesigur. Era momentul să devină Ghimpele Negru.

Păşi în apărătoarele pentru cizme, iar clemele se strânseră singure în jurul acestora, atât cât era necesar. Urmară jambierele, care îi acoperiră gambele şi genunchii, unindu-se cu apărătoarele cizmelor. Cristalarmura nu era o armură obişnuită: îmbinările nu se făceau nici cu plase de zale, nici cu vreo curea de piele. Existau, în schimb, plăcuţe mai mici, îmbucate, suprapuse, incredibil de complicate, care nu lăsau goluri vulnerabile. Se frecau foarte puţin unele de altele şi nu se uzau aproape deloc; toate piesele din alcătuirea ei se potriveau perfect, ca şi cum armura ar fi fost creată anume pentru Dalinar.

Şi o îmbrăcai întotdeauna începând de la picioare. Era foarte grea; dacă n-ar fi fost puterea sporită pe care ea însăşi ţi-o dădea, nimeni n-ar fi putut s-o poarte în luptă. Dalinar rămase neclintit în vreme ce scutierii îi potriviră

apărătoarele coapselor, prinzându-le de cele ale feselor şi de pulpare, în jurul taliei şi pe şale. Urmă o cămaşă alcătuită din plăcuţe mai mici, îmbucate, care îi cobora până aproape de genunchi.

— Luminlordul meu, spuse Teleb, apropiindu-se. V-aţi gândit la propunerea mea în privinţa podurilor?

— Îmi cunoşti părerea despre podurile cărate de oameni, Teleb, răspunse Dalinar în timp ce scutierii îi fixau platoşa, pentru a se ocupa apoi de piesele care-i apărau fiecare braţ, mai jos de cot şi deasupra lui.

Simţea deja forţa Armurii străbătându-i trupul.

— N-o să folosim podurile mai mici pentru atac, doar ca s-ajungem până la platoul care trebuie cucerit, zise Taleb.

— Vom fi totuşi nevoiţi s-aducem podurile trase de chulli pentru trecerea peste ultima spărtură. Nu sunt convins că echipele de podari ne vor ajuta să ne mişcăm mai repede. Fiindcă vom fi oricum nevoiţi s-aşteptăm sosirea animalelor.

Teleb oftă.

Dalinar se gândi mai bine. Un bun ofiţer era acela care nu cârtea împotriva ordinelor şi le ducea la îndeplinire chiar şi atunci când nu-i erau pe plac. Dar dovedea că e foarte bun dacă, în plus, se străduia să aducă îmbunătăţiri şi să ofere sugestii.

— Poţi să recrutezi şi să antrenezi o singură echipă de podari, spuse el. Şi vom vedea. În cursele astea, chiar şi câteva minute pot fi de mare importanţă.

Teleb zâmbi.

— Mulţumesc, domnule.

Dalinar îşi flutură mâna stângă, lăsând scutierii să-i pună mănuşa în dreapta. Strânse pumnul şi plăcuţele minuscule se curbară perfect. Urmă mănuşa stângă. Apoi grumăjerul îi coborî peste cap, acoperindu-i gâtul, şi

scutierii îi fixară apărătoarele pentru umeri şi îi puseră coiful, iar la sfârşit îi prinseră mantia de umeri. Dalinar inspiră adânc, simţind Fiorul luptei care se apropia. Ieşi cu paşi mari din sala războiului, călcând ferm şi *apăsat.* Îngrijitorii şi servitorii se împrăştiară în toate părţile, dându-se din calea lui. Purtând din nou Cristalarmura după atâta vreme, avea impresia că se trezea după o noapte în care se simţise ameţit şi năucit. Sprinteneala paşilor şi imboldul dat de armură păreau să-l ia în stăpânire, îi insuflau dorinţa de-a alerga pe coridor şi…

Şi de ce nu?

O rupse la fugă. Cu strigăte de surprindere, Teleb şi ceilalţi alergară după el, străduindu-se să ţină pasul. Dalinar îi întrecu fără efort, ajunse la porţile din faţă ale locuinţei sale şi trecu de ele dintr-o săritură, aruncându-se din vârful lungului şir de trepte care coborau din enclava lui. Exultă, zâmbind cu toată faţa în vreme ce plutea prin aer, apoi se izbi de pământ. Forţa loviturii crăpă stânca de sub picioarele sale şi îl făcu să se ghemuiască.

În faţă i se întindeau şirurile ordonate de barăci ale propriei tabere, aşezate sub forma unor raze, cu un teren pe care se adunau soldaţii şi cu câte o sală de mese în centrul fiecărui batalion. Ofiţerii lui se stânseseră pe treapta de sus a scării, privind în jos uluiţi. Renarin se afla printre ei, purtând uniforma care nu văzuse niciodată o bătălie, cu mâna ridicată ca să-şi apere ochii de soare.

Dalinar se simţi ca un prost. Era un tinerel care savura pentru prima oară puterea oferită de o Cristalarmură? „Înapoi la muncă. Gata cu joaca.”

Perethom, comandantul pedestrimii, salută când Dalinar veni spre el cu paşi mari.

— Azi e rândul batalioanelor doi şi trei să intre în luptă, Luminlordul meu. Intrăm în formaţia de marş.

— Echipa Primului Pod e gata, Luminlordul meu, spuse Havanah, comandatul podarilor, apropiindu-se.

Era un bărbat scund, cu ceva sânge herdazian, după cum o dovedeau unghiile lui închise la culoare şi cristaline, deşi nu purta o scânteietoare.

— Ashelem mi-a trimis vorbă că şi compania de arcaşi e pregătită.

— Dar cavaleria? întrebă Dalinar. Şi unde e fiul meu?

— Aici, tată, strigă o voce familiară.

Adolin – având Cristalarmura vopsită în albastrul intens al clanului Kholin – îşi făcu loc prin mulţimea care se aduna. Avea viziera ridicată şi părea înflăcărat, însă îşi feri privirea când întâlni ochii lui Dalinar.

Acesta ridică o mână, cerându-le să tacă mai multor ofiţeri care voiau să-i dea raportul. Se apropie cu paşi mari de Adolin, care-şi înălţă fruntea şi-i întâlni privirea.

— Ai spus ceea ce ai simţit că trebuia să spui, zise Dalinar.

— Şi nu-mi pare rău pentru asta, zise Adolin. Dar îmi pare rău pentru cum am spus-o şi unde am făcut-o. N-o să se mai întâmple.

Tatăl său dădu din cap, iar asta se dovedi de-ajuns. Adolin păru să se destindă, ca şi cum i s-ar fi luat o greutate de pe umeri, iar Dalinar se întoarse spre ofiţerii lui. Câteva clipe mai târziu, Adolin conducea un grup grăbit către locul unde se adunau înaintea plecării. În acest timp, Dalinar îl zări făcându-i cu mâna unei femei tinere de pe marginea drumului, cu o rochie roşie şi cu părul împletit foarte frumos într-un coc.

— Asta e… ăă…

— Malasha? zise Adolin. Da.

— Pare cumsecade.

— În ceea mai mare parte a timpului chiar este, dar e

cam supărată fiindcă n-am lăsat-o să vină cu mine azi.

— A vrut să meargă la *luptă?*

Adolin ridică din umeri.

— Spune că e curioasă.

Dalinar nu răspunse. Războiul era o îndeletnicire bărbătească. O femeie care voia s-ajungă pe un câmp de bătaie era ca… ei bine, ca un bărbat care-şi dorea să-nveţe să citească. Împotriva firii.

În faţa lor, la locul adunării, batalioanele se aliniau, iar un ofiţer ochi-luminoşi scund şi îndesat se îndrepta grăbit spre Dalinar. Avea şuviţe roşii prin părul altfel negru, cum îl aveau alethii, şi o mustaţă roşie. Era Ilamar, comandantul cavaleriei.

— Luminlordul meu, spuse el, îmi cer scuze pentru întârziere. Cavaleriştii sunt pe cai, gata de plecare.

— Atunci pornim, spuse Dalinar. Toate rândurile…

— Luminlordul meu! strigă o voce.

Dalinar se întoarse şi văzu că se apropia unul dintre mesageri. Bărbatul ochi-întunecaţi purta haine de piele, cu banderole albastre pe braţe.

— Înaltul Prinţ Sadeas a cerut să i se-ngăduie să intre-n tabără.

Dalinar se uită la Adolin. Fiul lui se înnegură la faţă.

— Spune că ordinul prin care regele i-a cerut să se ocupe de cercetări îi dă acest drept, adăugă mesagerul.

— Lăsaţi-l să intre, spuse Dalinar.

— Da, Luminlordul meu, zise mesagerul şi se duse înapoi.

Fu însoţit de Moratel, unul dintre ofiţerii de rang inferior, pentru ca Sadeas să poată fi întâmpinat şi escortat de un ochi-luminoşi, aşa cum se cuvenea, ţinând cont de poziţia lui socială. Dintre cei de faţă, Moratel avea rangul cel mai mic; toată lumea îşi dădea seama că el ar fi

fost, oricum, cel trimis de înaltul lor prinţ.

— Ce crezi că vrea Sadeas de data asta? îl întrebă Dalinar pe Adolin, cu voce scăzută.

— Sângele nostru. De preferat cald şi poate îndulcit c-o duşcă de rachiu din tallew.

Dalinar se strâmbă şi amândoi trecură grăbiţi pe lângă şirurile de soldaţi. Toţi oamenii păreau să aştepte, cu suliţele ridicate, iar ofiţerii ochi-întunecaţi aşezaţi pe flancuri, ţinându-şi securile pe umeri. În faţa lor, un grup de chulli fornăia, răscolind pietrele cu picioarele; erau înhămaţi la mai multe poduri mobile enorme.

Galant şi armăsarul alb al lui Adolin, Sânge Pur aşteptau, ţinuţi în frâu de grăjdari. Ryshadiumii nu prea aveau nevoie de oameni care să-i strunească. La un moment dat, când un grăjdar se mişcase prea încet, Galant îşi deschisese singur uşa grajdului cu o lovitură de copită şi se dusese la locul de adunare al oştirii. Dalinar îşi bătu calul negru ca noaptea pe grumaz, apoi se aruncă în şa.

Îşi plimbă privirea peste terenul ocupat de oamenii săi, apoi ridică braţul, dând semnalul de plecare. Însă observă că spre ei călărea un grup de bărbaţi conduşi de cineva în Cristalarmură Roşie. Sadeas.

Îşi înăbuşi un oftat şi dădu ordinul de pornire, deşi el unul rămase locului, aşteptându-l pe Înaltul Prinţ al Informării. Călare pe Sânge Pur, Adolin i se alătură, aruncându-i o privire care părea să spună: „Nu te teme, o să mă port frumos.”

Sadeas era, ca întotdeauna, o întruchipare a ultimelor tendinţe ale modei, având armura vopsită şi coiful împodobit cu un ornament metalic – diferit de cel pe care-l purtase ultima oară –, în forma unui soare stilizat. Aducea cu o coroană.

— Luminlord Sadeas, spuse Dalinar. Nu e un moment

potrivit să faci cercetări.

— Din nefericire, răspunse Sadeas, strunindu-şi calul. Maiestatea Sa e foarte nerăbdător să primească răspunsuri, aşa că nici măcar asaltul unui platou nu-mi poate opri cercetările. Trebuie să le pun întrebări câtorva dintre soldaţii tăi. O s-o fac pe drumul către câmpul de luptă.

— Vrei să vii *cu* noi?

— De ce nu? N-o să vă-ntârzii, răspunse Sadeas şi aruncă o privire către chulii care se puneau în mişcare clătinându-se, trăgând podurile masive. Cred că nu v-aş încetini nici dacă m-aş târî.

— Soldaţii noştri trebuie să-şi îndrepte toată atenţia către lupta care va urma, Luminlordul meu, spuse Adolin. Ar fi bine să nu li se-abată gândurile în altă parte.

— Dorinţa regelui trebuie îndeplinită, răspunse Sadeas, ridicând din umeri, fără a se obosi să se uite la Adolin. E necesar să v-arăt ordinul său? Sunt sigur că n-aveţi intenţia să-mi împiedicaţi cercetările.

Dalinar îşi studie fostul prieten uitându-se în ochii lui şi încercând să-i pătrundă cu privirea în suflet. De pe faţa lui Sadeas lipsea obişnuitul zâmbet atotcunoscător; de obicei îl afişa când era mulţumit de modul în care i se realizau planurile. Oare-şi dăduse seama că Dalinar ştia să-i citească pe chip şi îşi masca sentimentele?

— Nu trebuie să ne-arăţi nimic, Sadeas. Oamenii mei îţi stau la dispoziţie. Dacă ai nevoie de ceva, e de-ajuns să ceri. Adolin, vino cu mine.

Dalinar îl întoarse pe Galant şi galopă către prima linie a armatei sale în marş. Adolin îl urmă fără tragere de inimă, iar Sadeas rămase în urmă, cu propria escortă.

Lungul drum începu. Podurile permanente din zonă erau ale lui Dalinar, fiind păstrate în bună stare şi păzite de

soldaţii şi de cercetaşii lui şi unind platouri pe care le stăpânea. Sadeas călărea în mijlocul coloanei de două mii de oameni. Îşi trimitea din când în când câte un aghiotant să scoată din rânduri anumiţi soldaţi.

Călărind, Dalinar îşi pregătea în minte lupta care avea să urmeze. Discută cu ofiţerii săi despre forma platoului, primi un raport despre locul ales de demonul spărturilor ca să devină pupă şi trimise cercetaşi înainte, ca să vadă ce făceau parshendii. Cercetaşii aveau prăjini lungi, care-i ajutau să sară de pe un platou pe altul în lipsa podurilor.

Oamenii lui Dalinar ajunseră în cele din urmă în locul unde se terminau podurile permanente şi aşteptară să fie coborâte peste spărturi cele trase de chulli. Uriaşele maşinării erau construite ca nişte turnuri de asediu, având roţi imense şi întărituri în locurile de unde erau împinse de soldaţi. Când ajungeau la o prăpastie, deshămau chulii, împingeau podul înainte cu mâinile şi foloseau o manivelă şi o roată de clichet ca să-i lase în jos partea din spate. Odată ce-o puneau jos, mecanismul era desprins şi împins de-a lungul întregii construcţii. Aceasta era făcută astfel încât îl puteau fixa în capătul opus, după care ridicau podul, se întorceau şi înhămau din nou chullii.

Era un procedeu lent. Dalinar privea de pe cal, bătând cu degetele în şaua din piele de porc în vreme ce coborau podurile peste prima prăpastie. Poate că Teleb avea dreptate. Oare ar fi putut întrebuinţa poduri mai uşoare şi mai simplu de cărat pentru trecerea peste primele abisuri, lăsându-le pe cele de asalt numai pentru ultimul platou?

Un ropot de copite izbite de stâncă anunţă apropierea unui călăreţ care mergea pe lângă coloană. Dalinar se întoarse, aşteptându-se să-l vadă pe Adolin, dar dădu în schimb cu ochii de Sadeas.

Acesta *ceruse* să fie Înalt Prinţ al Informării. De ce oare?

Şi de ce urmărea cu atâta încăpăţânare povestea chingii rupte? Dacă se hotărâse să creeze un soi de falsă sugestie a vinovăţiei lui Dalinar…

„Viziunile mi-au spus să am încredere în el”, îşi zise unchiul regelui, ferm. Dar, în privinţa lor, devenea din ce în ce mai nesigur. Cum ar fi putut cuteza să rişte bizuindu-se pe ceea ce-i dezvăluiseră?

— Soldaţii tăi îţi sunt loiali, remarcă Sadeas, odată ajuns lângă el.

— Loialitatea e prima lecţie din viaţa unui oştean. Ar fi trebuit să-mi fac griji dacă oamenii mei nu şi-ar fi însuşit-o temeinic.

Sadeas oftă.

— Serios vorbind, Dalinar, chiar trebuie să fii întotdeauna atât de moralist?

Dalinar nu-i răspunse.

— E ciudat când îţi dai seama cum poate schimba oamenii influenţa unui comandant, continuă Sadeas. Atât de mulţi au devenit versiuni ale tale, mai mărunte. Mănunchiuri de emoţii bine acoperite şi ţinute în frâu, până când se înţepenesc de-atâta apăsare. Atât de siguri în anumite privinţe şi atât de nesiguri în altele.

Dalinar rămase cu fălcile încleştate. „Care ţi-e jocul, Sadeas?”

Sadeas zâmbi, se aplecă spre el şi adăugă, cu voce scăzută:

— Îţi doreşti atât de mult să te răsteşti la mine, nu-i aşa? Nici pe vremuri nu-ţi convenea s-auzi spunându-ţi-se că eşti nesigur. Pe atunci, nemulţumirea ta se încheia adesea cu câte-un cap sau două rostogolindu-se pe pietre.

— Am ucis mulţi oameni care nu-şi meritau moartea, răspunse Dalinar. Nimeni n-ar trebui să se teamă c-o să-şi piardă capul numai fiindc-a băut una sau două înghiţituri

de vin în plus.

— Poate, spuse Sadeas, cu nepăsare. Dar nu-ţi doreşti niciodată să te dezlănţui, cum îţi stătea în fire? Nu te îmboldeşte furia pe dinăuntru, ca şi cum ar fi captivă într-o tobă imensă, lovind în ea, făcând-o să răsune, încercând s-o sfâşie cu ghearele?

— Ba da, recunoscu Dalinar.

Răspunsul păru să-l surprindă pe Sadeas.

— Şi Fiorul, Dalinar? Mai simţi Fiorul?

Nu se vorbea prea des despre Fior, despre dorul de luptă şi bucuria ei. Era ceva intim.

— Simt toate astea, Sadeas, zise Dalinar, uitându-se drept înainte. Dar nu le las întotdeauna să se vadă. Trăirile unui om sunt ceea ce îl defineşte, iar faptul că le ţine în frâu este adevăratul însemn al puterii. Când îţi lipsesc sentimentele eşti mort, dar când te laşi condus de toate sentimentele eşti copil.

— Asta-mi miroase a citat, Dalinar. Presupun că e luat din cărticica despre virtuţi a lui Gavilar, nu?

— Întocmai.

— Nu-ţi pasă că Radianţii ne-au trădat?

— Legende… De la Mârşăvie a trecut atât de multă vreme încât e ca şi cum s-ar fi petrecut în zilele umbrei. Ce-au făcut de fapt Radianţii? De ce-au făcut-o? Nu ştim.

— Ştim destule. S-au folosit de şmecherii complicate ca să imite puterile grandioase şi ca să pretindă c-aveau o chemare sacră. Când le-au fost descoperite înşelătoriile, au fugit.

— Puterile lor nu erau o minciună. Erau reale.

— A, da? zise Sadeas amuzat. Ştii tu asta? N-ai spus adineauri că de-atunci a trecut atât de multă vreme încât e ca şi cum totul s-ar fi petrecut în zilele umbrei? Dacă Radianţii aveau puteri magnifice, de ce nu le mai poate

dobândi nimeni? Unde-au dispărut acele deprinderi incredibile?

— Nu ştiu, răspunse încet Dalinar. Poate că nu mai suntem demni de ele.

Sadeas pufni, iar Dalinar îşi dori să-şi fi muşcat limba. Singura dovadă a spuselor sale erau propriile viziuni. Şi totuşi, dacă Sadeas dispreţuia ceva, el dorea, instinctiv, să se ridice în apărarea acelui lucru.

„Dar nu mi-o pot permite. Trebuie să mă concentrez asupra luptei care urmează.”

— Sadeas, zise el, hotărât să schimbe vorba. Trebuie să ne dăm mai mult silinţa ca să unim taberele de luptă. Vreau să m-ajuţi acum, când eşti Înalt Prinţ al Informării.

— La ce să te-ajut?

— Să m-ajuţi să fac ceea ce trebuie făcut. Pentru binele Alethkarului.

— Dar tocmai asta şi fac, bătrânul meu prieten, răspunse Sadeas. Omor parshendi. Dobândesc glorie şi bogăţie pentru regatul nostru. Caut să mă răzbun. Pentru Alethkar ar fi cel mai bine dacă tu n-ai mai pierde atât de multă vreme în tabără şi dacă n-ai mai spune să fugim ca nişte laşi. Pentru Alethkar ar fi *cel mai bine* dac-ai începe să te porţi din nou ca un bărbat.

— Ajunge, Sadeas! spuse Dalinar, mai tare decât ar fi vrut. Ţi-am îngăduit să ne-nsoţeşti ca să-ţi faci cercetările, nu ca să mă iei pe mine peste picior.

Sadeas pufni din nou.

— Cartea aia l-a distrus pe Gavilar. Acum îţi face ţie acelaşi lucru. Ai ascultat de-atâtea ori poveştile acelea, încât ţi-au umplut mintea de idei greşite. Nimeni n-a trăit vreodată cu adevărat aşa cum pretind Legile Războinicilor.

— Pfui! exclamă Dalinar, fluturându-şi o mână şi întorcându-l pe Galant. Azi n-am timp pentru răutăţile tale.

Plecă în trapul calului, furios pe Sadeas şi încă şi mai furios pe el fiindcă-şi ieşise din fire.

Traversă podul fierbând în sinea lui, cu gândul la cuvintele celuilalt înalt prinţ. Şi îşi aduse brusc aminte de ziua în care stătuse împreună cu Gavilar lângă Cascadele Incredibile din Kholinar.

„Lucrurile sunt altfel acum, Dalinar”, spusese fratele său. „Acum văd lucrurile altfel decât le vedeam înainte. Aş vrea să-ţi pot arăta ce-nseamnă asta.”

Se întâmplase cu trei zile înainte de moartea lui.

Zece bătăi de inimă.

Dalinar închise ochii, umplându-şi şi golindu-şi pieptul de aer – încet, liniştindu-se – în vreme ce se pregăteau de asalt în spatele podului. Dă-l uitării pe Sadeas. Dă uitării viziunile. Dă-ţi uitării grijile şi temerile. Concentrează-te asupra bătăilor inimii.

În apropierea lui, chullii zgâriau piatra cu picioarele lor tari, acoperite de carapace. Vântul îi trecea peste faţă, aducând miros de umezeală. Întotdeauna mirosea aşa acolo, în acele ţinuturi umede ale furtunii.

Soldaţii îşi zăngăneau armele, pielea scârţâia. Dalinar îşi înălţă fruntea spre cer, simţindu-şi bătăile inimii în adâncul trupului. Strălucitorul soare alb îi punea pe pleoape pete roşii.

Oamenii se foiau, strigau, înjurau, îşi scoteau săbiile din teacă, îşi încercau arcurile. Le *simţea* încordarea, amestecul de teamă şi exaltare. Printre ei, presimţiosprenii începeau să ţâşnească din pământ, panglici cu un capăt prins de stâncă şi cu celălalt biciuind aerul. Ici şi colo clocoteau câţiva spaimospreni.

— Eşti gata? întrebă Dalinar, încet.

Fiorul creştea în el.

— Da, răspunse Adolin, cu nerăbdare în glas.

— Nu te plângi niciodată de stilul în care atacăm, spuse Dalinar, cu ochii încă închişi. În privinţa asta, n-ai nimic de reproşat, niciodată.

— E stilul cel mai potrivit. Sunt şi oamenii mei. Ce rost are să fii Cristalpurtător dacă nu conduci atacul?

În pieptul lui Dalinar răsună a zecea bătaie de inimă; când îşi chema Sabia, îşi auzea întotdeauna bătăile inimii, indiferent cât de zgomotoasă ar fi fost lumea din jurul lui. Cu cât erau mai iuţi, cu atât mai repede sosea arma. Aşadar, cu cât se apropia mai tare pericolul, cu atât te înarmai mai grabnic. Oare aşa se dorise să fie – sau nu era decât o ciudăţenie a Cristalsabiei?

Simţi în mână greutatea familiară a Aducătoarei Jurământului.

— Să mergem, spuse, deschizând brusc ochii.

Îşi lăsă viziera în jos în timp ce Adolin făcea acelaşi lucru. Lumina de Furtună se înălţă din părţile laterale ale coifurilor perfect închise, care deveniră translucide. Cei doi ţâşniră din spatele podului masiv – câte un Cristalpurtător de fiecare parte, o siluetă albastră şi una cenuşie ca ardezia.

Energia armurii pulsă, străbătând trupul lui Dalinar pe când traversa în fugă terenul stâncos, cu braţele mişcându-i-se înainte şi înapoi, în ritmul paşilor. Valul de săgeţi porni imediat, din arcurile parshendilor îngenuncheaţi de cealaltă parte a hăului. Dalinar îşi înălţă braţul în faţa deschizăturii vizierei în vreme ce îl împroşcau săgeţile, unele zgâriind metalul, altele frângându-şi cozile. Se simţea ca şi cum ar fi alergat în bătaia unei furtuni cu grindină.

În dreapta lui, Adolin scoase un strigăt de luptă, cu vocea înăbuşită de coif. Când se apropiară de buza

spărturii, Dalinar lăsă braţul în jos, în ciuda săgeţilor. Era necesar să aprecieze distanţa. De abis nu-l mai despărţeau decât vreo câţiva paşi. Când ajunse pe margine, Armura revărsă în el un val de forţă.

Apoi sări.

Plană o clipă deasupra golului de culoarea cernelii, cu mantia fluturând în timp ce aerul din jur se umpluse de săgeţi. Îşi aminti de Radiantul zburător din viziune. Numai că el nu făcea ceva atât de misterios, ci doar un simplu salt, cu ajutorul armurii. Trecu peste spărtură şi se izbi de pământ pe partea cealaltă, lovind cu sabia în jos şi de-a latul, ca să ucidă trei parshendi dintr-o singură lovitură.

Din ochii arşi şi înnegriţi ai celor trei ieşi fum când se prăbuşiră. El lovi din nou. Acolo unde până atunci zburaseră săgeţile, aerul se umplu de frânturi din armuri şi din arme, tăiate de Sabia lui. Ca întotdeauna, aceasta reteza tot ce nu era viu, dar îşi pierdea claritatea contururilor când atingea carnea, parcă preschimbându-se în ceaţă.

Din această cauză şi pentru că reteza oţelul cu atâta uşurinţă, Dalinar avea uneori senzaţia că lupta cu o sabie de fum. Atâta timp cât o ţinea în mişcare, nu se putea înţepeni în tăieturi şi nu putea fi oprită de masivitatea obiectelor pe care le ciopârţea.

Se răsuci, rotindu-şi arma într-o mişcare aducătoare de moarte. Tăia înseşi sufletele, lăsându-i pe Parshendi să cadă morţi la pământ. Pe urmă izbi cu piciorul, azvârlind un leş peste feţele parshendilor din apropiere. Alte câteva lovituri făcură mai multe cadavre să zboare prin aer – când purtai armura era cu putinţă să faci un trup să se rostogolească până la vreo nouă stânjeni distanţă făcând curat în jur, ca să aibă mai mult loc pe care să-şi proptească tălpile.

Adolin izbi platoul la mică distanţă, răsucindu-se şi oprindu-se în Postura Vântului. Îşi împinse umărul într-un grup de arcaşi, trântindu-i pe spate şi aruncându-i pe mai mulţi în prăpastie. Strângându-şi Cristalsabia în ambele mâini, dădu, ca şi Dalinar, o primă lovitură, omorând şase duşmani.

Parshendii cântau şi mulţi aveau bărbi care străluceau, pline de nestemate mici, neşlefuite. Luptau întotdeauna cântând; cântecul se schimbă când îşi lăsară deoparte arcurile – scoţând securi, săbii sau ghioage – şi se aruncară asupra celor doi Cristalpurtători.

Dalinar se aşeză la distanţa optimă faţă de Adolin, îngăduindu-i fiului său să-l apere de atacurile pe care nu le putea vedea, fără să se apropie prea mult. Luptau încă aproape de buza spărturii, secerând parshendii care se străduiau cu disperare să-i împingă înapoi, folosindu-şi pur şi simplu superioritatea numerică. Era momentul în care aveau cele mai mari şanse să-i omoare. Dalinar şi Adolin erau singuri, fără gărzile lor de onoare. Iar o cădere de la înălţimea aceea ar fi ucis, cu siguranţă, până şi un bărbat în armură.

Fiorul se înălţă în el, atât de dulce. Dalinar îndepărtă un alt leş cu o lovitură de picior, deşi avea loc destul. Observaseră că parshendii se înfuriau când le clinteai din loc morţii. Lovi încă un cadavru, aţâţându-i, ceea ce îi atrase spre el, ca să-l înfrunte luptând doi câte doi, aşa cum le stătea adesea în obicei.

Doborî un grup care se năpustea, cântând cu voci înfuriate de ceea ce le făcuse morţilor. În apropiere, Adolin prinse să le-mpartă lovituri de pumn parshendilor care se apropiau prea mult; îi plăcea grozav tactica asta, trecerea de la mânuirea sabiei cu amândouă mâinile la cea cu o singură mână şi înapoi. Leşurile parshendilor zburau într-o

parte şi-ntr-alta, cu oase şi armuri zdrobite de lovituri, cu sânge portocaliu împroşcând pământul. O clipă mai târziu, Adolin începu iar să lupte cu sabia, îndepărtând un mort cu o lovitură de picior.

Fiorul îl mistuia pe Dalinar, oferindu-i energie, concentrare, putere. Splendoarea luptei deveni grandioasă. Stătuse prea mult departe de ea. Acum vedea limpede. Trebuia cu adevărat să facă mai multe eforturi, să atace mai multe platouri, să cucerească mai multe inimi-nestemată.

Era Ghimpele Negru. Era o forţă a naturii, imposibil de oprit. Era moartea însăşi. Era…

Se simţi, pe neaşteptate, străfulgerat de o puternică repulsie, de o greaţă atât de violentă încât icni. Alunecă din cauza unei băltoace de sânge, dar şi pentru că i se înmuiaseră genunchii.

Leşurile din faţa lui i se părură dintr-odată o privelişte oribilă. Ochi arşi, ca tăciunii stinşi. Trupuri moi, frânte, oase rupte de pumnul lui Adolin. Ţeste despicate, cu sânge, creieri şi măruntaie împrăştiate în jur. Atâta măcel, atâta moarte. Fiorul dispăru.

Cum putea un om să *găsească plăcere* în asta?

Parshendii năvăliră asupra lui. Adolin apăru lângă el cât ai clipi, atacând cu mai multă pricepere decât orice alt bărbat pe care-l cunoscuse vreodată Dalinar. Tânărul era un geniu în mânuirea Sabiei, un pictor cu vopsea de o singură nuanţă. Lovea cu mare îndemânare, silindu-i pe parshendi să bată în retragere. Dalinar scutură din cap şi reintră în postura de luptă.

Se sili să continue şi, când Fiorul prinse să se înalţe iarăşi, îl primi şovăind. Greaţa bizară dispăru, iar reflexele lui de luptător preluară din nou controlul. Se răsuci către avangarda parshendilor, rotindu-şi Sabia cu mişcări largi,

agresive.

Avea *nevoie* de victoria aceea. Pentru sine însuşi, pentru Adolin, pentru oamenii lor. De ce se îngrozise într-un asemenea hal? Parshendii îl asasinaseră pe Gavilar. Avea tot dreptul să-i ucidă.

Era soldat. Meseria lui era să lupte. Şi lupta bine.

Avangarda parshendilor se destrămă în faţa atacului său, împrăştiindu-se când se retrăgea către grosul trupelor, care intrau grăbite în formaţii. Dalinar se retrase cu un pas şi se trezi uitându-se în jos, la morţii din jurul lui, cu ochii lor înnegriţi. Din unii încă se mai înălţau fuioare spiralate de fum.

Senzaţia de greaţă reveni.

Viaţa se sfârşea atât de repede! Un Cristalpurtător era întruparea distrugerii, cea mai puternică forţă de pe un câmp de luptă. „Cândva, armele astea însemnau apărare”, şopti o voce dinăuntrul lui.

Cele trei poduri izbiră pământul la o depărtare de câţiva paşi şi cavaleria le traversă o clipă mai târziu, condusă de îndesatul Ilamar. Câţiva vântspreni dansau în aer, aproape invizibili. Adolin îşi strigă calul, însă Dalinar rămase locului, continuând să privească în jos, la morţi. Sângele parshendilor era portocaliu şi mirosea a mucegai. Însă feţele lor – marmorate cu nuanţe de alb sau negru şi roşu – păreau atât de omeneşti. De fapt, Dalinar fusese crescut de o guvernantă parshă.

„Viaţă înainte de moarte.”

Ce era vocea aceea?

Aruncă o privire dincolo de spărtură, către locul unde stăteau Sadeas şi escorta lui – la o distanţă mult mai mare decât cea la care puteau ajunge săgeţile. Simţi dezaprobarea din postura adoptată de vechiul său prieten. Dalinar şi Adolin îşi riscaseră vieţile făcând un salt

periculos peste prăpastie. Un asalt de tipul celor puse la punct de Sadeas costa mai multe vieţi. Dar câte vieţi ar fi pierdut armata lui Dalinar dacă unul dintre Cristalpurtătorii ei ar fi fost împins în hău?

Galant traversă podul trecând pe lângă un şir de soldaţi care îl ovaţionară. Încetini când ajunse lângă Dalinar, care îl prinse de frâu. În clipa aceea, era nevoie de el. Oştenii lui luptau şi mureau, nu era momentul potrivit pentru regrete şi pentru critici.

Puterile mărite pe care i le dădea armura îl ajutară să încalece dintr-un salt. Apoi îşi înălţă Cristalsabia şi se avântă în luptă, să ucidă pentru oamenii lui. Nu pentru asta luptaseră Radianţii. Dar însemna totuşi ceva.

Câştigară lupta.

Dalinar se trase înapoi, simţindu-se obosit, în timp ce Adolin făcea onorurile scoaterii inimii-nestemată. Pupa părea un mugur-de-stâncă imens, alungit, înalt de peste trei stânjeni, fixat de terenul stâncos, plin de gropi, cu ceva care semăna a crem. În jurul ei era plin de leşuri, unele omeneşti, altele ale parshendilor. Aceştia încercaseră s-o ia în grabă şi apoi să fugă, dar nu izbutiseră decât să crape carapacea în câteva locuri.

Bătălia se desfăşurase cu cea mai mare furie acolo, în jurul pupei. Dalinar se sprijini de un prag de stâncă şi-şi scoase coiful, lăsându-şi capul asudat în bătaia vântului răcoros. Soarele ajunse sus, deasupra capului. Lupta durase vreo două ore.

Adolin lucra cu pricepere, folosindu-şi cu grijă Cristalsabia ca să taie o felie subţire din partea exterioară a creaturii. Pe urmă o înfipse cu îndemânare, omorând pupa fără să pătrundă în zona unde se afla inima-nestemată.

Vietatea muri astfel într-o clipă. Cristalsabia putea acum s-o taie, şi Adolin îndepărtă mai multe bucăţi de carne. Sângele purpuriu ţâşni când pătrunse în adâncul trupului, căutând inima-nestemată. Soldaţii ovaţionară când o desprinse, cu gloriospreni planând deasupra întregii armate ca nişte sute de globuri luminoase.

Ţinându-şi coiful în mâna stângă, Dalinar îşi dădu seama că se îndepărta. Traversă câmpul de luptă, trecând pe lângă chirurgii care duceau morţii către poduri. În spatele căruţelor trase de chulli erau sănii pentru transportul leşurilor, ca să poată fi arse după întoarcerea în tabără, aşa cum se cuvenea.

Muriseră foarte mulţi parshendi. Privindu-i acum, nu se mai simţi nici dezgustat, nici aţâţat. Doar istovit.

Luptase în zeci, sau poate chiar sute de bătălii. Şi niciodată nu mai simţise ceea ce simţise în ziua aceea. Acea repulsie care-i abătuse atenţia şi din pricina căreia ar fi putut fi ucis. În timpul unei bătălii n-aveai vreme să reflectezi; trebuia să te gândeşti la ceea ce făceai.

Pe aproape toată durata înfruntării avusese impresia că Fiorul era foarte slab, iar el nu mai lupta la fel de bine ca pe vremuri. Lupta aceea ar fi trebuit să-i limpezească mintea. În schimb, necazurile lui păreau să fi căpătat proporţii. „Pe sângele strămoşilor mei”, îşi zise, urcându-se în vârful unei movile stâncoase. „Ce mi se întâmplă?”

Slăbiciunea care-l cuprinsese în ziua aceea părea să fie cel mai recent şi cel mai puternic argument în favoarea celor spuse despre el de Adolin, ba chiar şi de mulţi alţii. Se opri pe culmea movilei şi se uită spre răsărit, către Obârşie. Ochii i se îndreptau într-acolo atât de des. De ce? Ce era…?

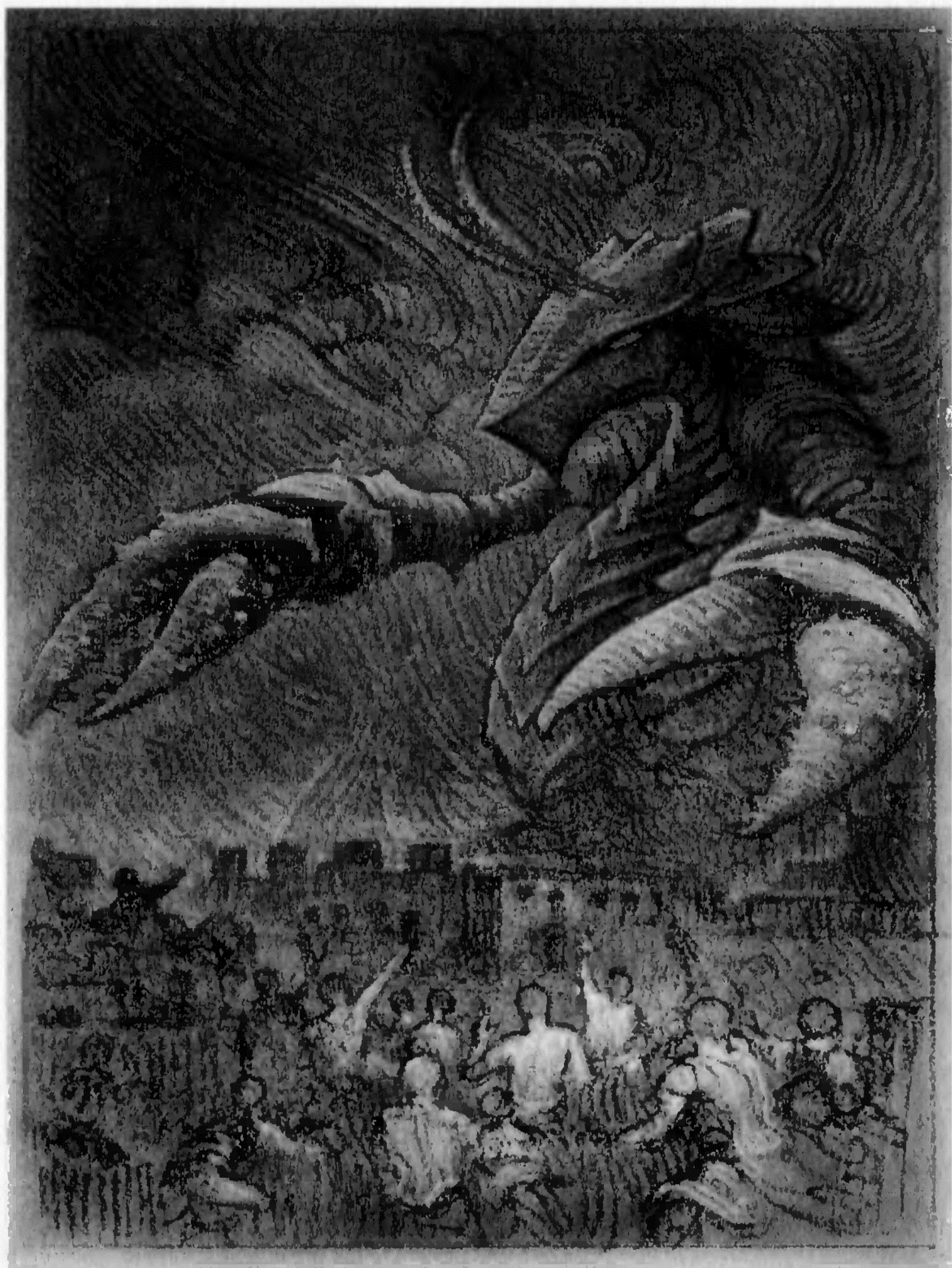
Înlemni când zări un grup de parshendi pe un platou din apropiere. Şi cercetaşii îi priveau cu îngrijorare; era

armata pusă pe fugă de oamenii lui. Deşi în ziua aceea omorâseră o mulţime de parshendi, imensa majoritate a acestora scăpase, retrăgându-se când înţelesese limpede că lupta era pierdută. Era unul dintre motivele pentru care războiul dura atât de mult. Parshendii înţelegeau ce era aceea o retragere strategică.

Armata stătea în formaţie, grupată în perechi de luptă. În frunte se afla comandantul, un bărbat masiv, într-o armură scânteietoare. O Cristalarmură. Chiar şi de la distanţa aceea, era uşor s-o deosebeşti de una obişnuită.

Cristalpurtătorul nu se aflase pe câmpul de bătaie în timpul luptei. Ce căuta acolo după încheierea ei? Sosise prea târziu?

Silueta în armură şi restul parshendilor îi întoarseră spatele şi plecară, sărind peste prăpastie ca să se refugieze în adăpostul nevăzut din centrul Câmpiilor.

Reproducerea unei gravuri în lemn realizate, după părerea mai multor erudite, la câteva generații după Aharietiam și descrise drept reprezentare a unui Pustiitor

27
CORVOADĂ ÎN SPĂRTURĂ

„Dacă, din tot ce-am spus, ceva are cât de cât sens pentru tine, am încredere c-o să le porunceşti să se întoarcă. Sau poate ai izbuti să mă uluieşti cerându-le să facă, măcar o singură dată, ceva folositor."

Kaladin intră în prăvălia spiţerului împingându-se în uşa pe care-o lăsă apoi să se trântească zgomotos în urma lui. Ca şi mai înainte, bătrânul se prefăcu neputincios, căutându-şi drumul cu ajutorul bastonului până când îl recunoscu pe Kaladin. Atunci îşi îndreptă spatele.

— A, tu erai.

Fuseseră două zile lungi. Îşi petrecuse timpul muncind şi antrenându-se cât era lumină – împreună cu Teft şi Pietroi, care acum i se alăturaseră –, iar seara se ducea la cea mai apropiată spărtură, scoţând trestiile dintr-o crăpătură care le servea drept ascunzătoare şi storcându-le ore de-a rândul. În ultima noapte, Gaz îi văzuse plecând şi devenise bănuitor, fără îndoială. Dar nu era nimic de făcut.

În ziua aceea fuseseră chemaţi la o podalergare. Din fericire, ajunseseră înaintea parshendilor, aşa că nicio echipă de podari nu pierduse oameni. Însă pentru soldaţii alethi lucrurile nu merseseră la fel de bine. În cele din urmă, frontul lor cedase sub atacul parshendilor şi podarii fuseseră nevoiţi să conducă înapoi, spre tabără, o trupă de oşteni istoviţi, furioşi şi înfrânţi.

Kaladin avea ochii înceţoşaţi de oboseală după ce stătuse până noaptea târziu ca să stoarcă trestii. Stomacul îi chiorăia fără încetare fiindcă nu primise decât o parte din hrana care i se cuvenea, căci îşi împărţea porţiile cu

doi răniţi. Dar toate aveau să se sfârşească în ziua aceea. Spiţerul se întoarse în spatele tejghelei, iar Kaladin se apropie de ea. Syl dădu buzna în încăpere şi mica ei panglică de lumină se transformă într-o femeie. Se avântă într-un salt de acrobat şi coborî pe tejghea cu o mişcare lină.

— Ce-ţi trebuie? întrebă spiţerul. Alte bandaje? Păi ai putea să…

Se întrerupse când Kaladin trânti pe masă o sticlă de băutură de mărime mijlocie. Era crăpată în partea de sus, dar i se putuse pune totuşi un dop. Tânărul i-l scoase, dând la iveală seva de un alb lăptos a buruienii dâmbului, aflată în interior. Folosise ceea ce storseseră la început ca să-i trateze pe Leyten, Dabbit şi Hobber.

— Ce-i asta? întrebă bătrânul spiţer, potrivindu-şi mai bine ochelarii şi aplecându-se. Îmi oferi ceva de băut? Nu mai merge. Mă tem că-mi întoarce stomacul pe dos.

— Nu e băutură. E sevă de buruiana dâmbului. Spuneai că e scumpă. Ei, cât îmi oferi pentru asta?

Spiţerul clipi, apoi se aplecă mai mult şi mirosi conţinutul.

— De unde-o ai?

— Am adunat-o din trestiile care cresc în afara taberei.

Spiţerul se întunecă la faţă. Ridică din umeri.

— Mă tem că n-are nicio valoare.

— *Ce?*

— Plantele de câmp n-au destulă putere.

Spiţerul puse dopul la loc. O rafală de vânt izbi cu putere clădirea, pătrunzând pe sub uşă şi amestecând mirosurile numeroaselor prafuri şi întăritoare pe care le vindea.

— Practic, nu e bună de nimic. O să-ţi dau două pete străvezii, adică un preţ generos. Va trebui s-o distilez şi-o

să fiu norocos dac-o să scot două linguri pline.

„Două pete!” îşi zise disperat Kaladin. „După trei zile de muncă, după ce ne-am trudit, trei oameni, dormind numai câteva ore pe noapte? Pentru ceva care nu face mai mult decât plata pe două zile?”

Ba nu. Seva fusese *bună* pentru rănile lui Leyten, gonise putredosprenii şi infecţia se retrăsese. Kaladin îşi strânse pleoapele în vreme ce spiţerul pescuia două pete din punga cu bani şi le aşeza pe tejghea. Ca multe alte sfere, erau uşor turtite într-o parte, ca să nu se rostogolească.

— De fapt, continuă spiţerul frecându-şi bărbia, o să-ţi dau trei. Scoase încă o pată străvezie. Nu-mi place să văd că ai muncit în zadar.

— Kaladin, îi spuse Syl, studiindu-l pe bătrân. E agitat dintr-un anumit motiv. Cred că minte!

— Ştiu, răspunse Kaladin.

— Cum adică? întrebă spiţerul. Păi, dacă ştiai că n-are valoare, de ce te-ai muncit atât pentru asta?

Întinse mâna spre sticlă, dar Kaladin i-o prinse.

— Ştii, am scos cel puţin două picături din fiecare trestie.

Bătrânul se încruntă.

— Data trecută, continuă Kaladin, mi-ai spus c-o să fiu norocos dac-o să storc câte-o picătură din fiecare. Ai spus că de-asta e seva atât de scumpă. N-ai spus că trestiile „sălbatice” au sevă mai proastă.

— Ei, nu m-am gândit c-o să te duci să le culegi şi…

Vocea i se stinse când întâlni privirea lui Kaladin.

— Armata habar n-are, nu-i aşa? întrebă tânărul. Nimeni nu ştie cât de valoroase sunt plantele astea care cresc lângă tabără. Le culegi, vinzi seva şi te umpli de bani, fiindcă pentru soldaţi e nevoie de *o grămadă* de antiseptic.

Spiţerul înjură, retrăgându-şi mâna.

— Nu pricep despre ce vorbeşti.
Kaladin îşi luă sticla.
— Şi dacă mă duc la cortul vindecătorilor şi le spun de unde am asta?
— Au să ţi-o ia! exclamă grăbit spiţerul. Nu fi prost. Porţi stigmatul sclavului, băiete. Au să creadă c-ai furat-o.
Kaladin se pregăti să plece.
— Îţi dau o pată azurie, spuse spiţerul. E jumătate din preţul pe care i-l cer armatei.
Kaladin se întoarse spre el.
— Le ceri *două pete azurii* pentru ceva care se-adună în numai două zile?
— N-o fac numai eu, răspunse bătrânul, încruntându-se. Toţi spiţerii cer atât. Ne-am întâlnit şi am stabilit un preţ corect.
— Cum poate fi *ăsta* un preţ corect?
— Trebuie să ne câştigăm existenţa aici, în locul ăsta uitat de Atotputernic! E nevoie de bani ca să ne instalăm prăvălia, să ne hrănim, să angajăm paznici.
Se căută în pungă şi scoase o sferă cu o strălucire de un albastru intens. O sferă de safir valora aproape de douăzeci şi cinci de ori mai mult decât una de diamant. Kaladin câştiga o pată de diamant pe zi, iar una azurie era cât plata pe o jumătate de lună. Fireşte că un simplu soldat ochi-întunecaţi primea cinci pete străvezii pe zi, sfera aceea fiind plata lui pe o săptămână.
Cândva, pentru Kaladin asta n-ar fi însemnat prea mult. Acum era o avere. Cu toate astea, şovăi.
— Ar trebui să te dau de gol. Mor oameni din pricina ta.
— Nu, nu mor, îl contrazise spiţerul. Înalţii prinţi au destui bani ca să plătească, ţinând cont de ceea ce câştigă pe platouri. Noi le facem rost de sticle cu sevă ori de câte ori au nevoie de ele. Dându-ne de gol, n-o să faci altceva

decât s-ajuţi monştri ca Sadeas să-şi păstreze câteva sfere în plus în pungă!

Spiţerul transpira. Kaladin ameninţa să-i dea peste cap întregul negoţ din Câmpiile Sfărâmate. Iar seva aducea atât de mulţi bani încât treaba asta putea deveni ceva periculos. Oamenii ucideau ca să păstreze astfel de secrete.

— Îmi umpli mie buzunarele sau le umpli pe ale lorzilor, spuse Kaladin. Cred că nu pot contrazice o asemenea logică. Puse sticla la loc, pe tejghea. Facem târgul dacă mai adaugi şi nişte bandaje.

— Perfect, zise spiţerul, destinzându-se. Dar ţine-te departe de trestiile alea. Mă surprinde că ai găsit pe-aproape atât de multe care să nu fi fost culese. Lucrătorilor mei le e din ce în ce mai greu să dea de ele.

„N-au un vântspren ca să-i călăuzească”, îşi zise Kaladin.

— Atunci de ce vrei să mă descurajezi? Ţi-aş putea aduce mai multă sevă.

— Păi da, răspunse spiţerul. Dar…

— E mai ieftin dac-o aduni singur, continuă Kaladin, aplecându-se către el. Dar, în felul ăsta, îţi ştergi urmele. Dacă ochi-luminoşii descoperă vreodată ce fac spiţerii, poţi pretinde că n-ai ştiut nimic – nu ştii decât că un podar îţi vinde seva, iar tu i-o revinzi armatei cu un adaos rezonabil la preţ.

Asta păru să-i placă bătrânului.

— Ei, poate că n-o să-ţi pun prea multe întrebări despre felul în care ai adunat trestiile. E treaba ta, tinere. E într-adevăr treaba ta.

Îşi târşâi picioarele către magazia lui, de unde se întoarse aducând o cutie cu bandaje. Kaladin o luă şi plecă fără să mai scoată niciun cuvânt.

— Nu-ţi faci griji? zise Syl, plutindu-i deasupra capului

când ieşi în bătaia soarelui după-amiezii. Dacă află Gaz ce faci, o să ai necazuri.

— Ce-ar mai putea să-mi facă? întrebă Kaladin. Nu cred c-ar vedea în asta o fărădelege pentru care să mă atârne în furtună.

Syl se uită în urmă, luându-şi o înfăţişare care aducea mai degrabă cu un nor sugerând vag o siluetă feminină.

— Nu-mi pot da seama dacă e sau nu ceva necinstit în treaba asta.

— Nu e necinstit. E negoţ, răspunse Kaladin şi se strâmbă. Lavisul se vinde în acelaşi mod. E plantat de ţărani şi vândut pe nimica toată negustorilor, care-l aduc la oraş şi-l vând altor negustori, care-l vând oamenilor la un preţ de patru sau cinci ori mai mare decât cel cu care-a fost cumpărat.

— Atunci de ce te deranjează? întrebă Syl, încruntându-se, în vreme ce ocoleau un grup de soldaţi. Unul dintre ei aruncă în capul lui Kaladin cu o bucată dintr-un fruct de pala. Ceilalţi soldaţi râseră, iar Kaladin îşi frecă tâmpla.

— Datorită tatălui meu, încă mai am scrupule stranii când e vorba de banii ceruţi în schimbul leacurilor şi al vindecării.

— S-ar părea că e un om foarte generos.

— Dar n-a câştigat mare lucru din asta.

Bineînţeles că, într-un anumit fel, Kaladin era făcut din acelaşi aluat. În primele sale zile de sclavie, ar fi făcut aproape orice ca să poată umbla astfel, nesupravegheat. Perimetrul taberei era păzit, dar, aşa cum izbutise să strecoare buruiana dâmbului înăuntru, ar fi reuşit probabil să se strecoare şi el afară.

Cu acea pată de safir, avea chiar şi bani pe care să se poată bizui. Da, purta însemnul sclavului, dar lucrarea rapidă şi dureroasă a unui cuţit l-ar fi putut preschimba

într-o „cicatrice de război”. Putea să vorbească şi să lupte ca un oştean, aşa că n-ar fi dat de bănuit. Ar fi fost luat drept dezertor, dar cu asta se putea împăca.

Acesta îi fusese planul în ultimele luni de sclavie, numai că n-avusese niciodată mijloacele necesare. Era nevoie de bani pentru a călători, pentru a se îndepărta îndeajuns de locul în care oamenilor avea să le fie descrisă înfăţişarea sa. Avea nevoie de bani ca să-şi plătească găzduirea într-o mahala a oraşului – unde nu punea nimeni întrebări – până ce i se vindeca rana pe care avea să şi-o facă singur.

În plus, întotdeauna existaseră ceilalţi. Aşa că rămăsese, încercând să ia cu el cât mai mulţi cu putinţă. Şi dăduse întotdeauna greş. Şi acum repeta povestea încă o dată.

— Kaladin? zise Syl, de pe umărul lui. Pari foarte serios. La ce te gândeşti?

— Mă-ntreb dac-ar trebui să fug. Să scap din tabăra asta blestemată de furtună şi să-mi găsesc o nouă viaţă.

Syl amuţi.

— Aici viaţa e grea, spuse ea, în cele din urmă. Nu ştiu pe nimeni care să-ţi găsească vreo vină pentru aşa ceva.

„Pietroi ar face-o”, îşi zise el. „Şi Teft.” Munciseră amândoi pentru seva buruienii dâmbului. Nu ştiau cât valora munca lor; crezuseră că era numai pentru vindecarea răniţilor. Dacă fugea, i-ar fi trădat. I-ar fi abandonat pe podari.

„Pleacă, idiotule”, îşi spuse Kaladin. „N-o să-i salvezi pe podarii ăştia. Exact aşa cum nu l-ai salvat nici pe Tien. Ar trebui să fugi.”

— Şi pe urmă ce-ar fi?

Syl se întoarse spre el.

— Ce?

Cu ce s-ar fi ales dacă fugea? C-o viaţă în care ar fi muncit pentru stropi, în mahalalele unui oraş în declin?

Nu.

Nu putea să-i părăsească. Nu putuse niciodată să părăsească pe cineva despre care credea că are nevoie de el. Trebuia să-i apere. *Trebuia.*

Pentru Tien. Şi ca să rămână întreg la minte.

— Mergeţi la spărtură, spuse Gaz, scuipând într-o parte.

Scuipatul era negru de la yamma, planta pe care-o mesteca.

— Ce?

Odată întors, după ce vânduse buruiana dâmbului, Kaladin aflase că Gaz schimbase corvoada Podului Patru. Nu erau de rând la nicio podalergare – fiindcă fuseseră cu o zi înainte. În schimb, ar fi trebuit să meargă la fierăria lui Sadeas ca să ajute la ridicarea lingourilor de metal şi a altor provizii.

Părea o muncă grea, însă era, de fapt, una dintre cele mai uşoare corvezi ale podarilor. Fierarii nu simţeau nevoia unor ajutoare. Sau îşi imaginau că podarii stângaci aveau să-i încurce. Când erai de rând la fierărie, de obicei munceai puţine ore şi-ţi petreceai restul timpului trândăvind.

Gaz stătea, alături de Kaladin, sub soarele primelor ceasuri ale după-amiezii.

— Vezi tu, spuse el, zilele trecute mi-ai dat de gândit. Nimănui nu-i pasă dacă Podul Patru primeşte corvezi nedrepte. Toată lumea urăşte corvoada la spărtură. M-am gândit că vouă n-o să vă pese.

— Cu cât te-au plătit? întrebă Kaladin, apropiindu-se.

— Du-te-n furtună, zise Gaz, scuipând iarăşi. Ceilalţi nu pot să vă sufere. Echipei tale o să-i prindă bine dacă e văzută plătind pentru ce-aţi făcut.

— Pentru c-am supravieţuit?

Gaz ridică din umeri.
— Pentru c-aţi adus oamenii ăia înapoi. Dacă fac şi alţii la fel, o să umplem toate barăcile cu muribunzi înainte de-a trece partea fără furtuni a lunii!
— Sunt *oameni,* Gaz. Când nu „umplem barăcile” cu răniţi, îi lăsăm acolo, să moară.
— Oricum vor muri şi-aici.
— O să vedem.
Gaz îl privi chiorâş. Părea să-l bănuiască pe Kaladin că-l păcălise cumva când ceruse să meargă la cărat pietre. După toate aparenţele, ceva mai devreme coborâse către spărtură, încercând probabil să-şi dea seama ce făcuseră acolo Kaladin şi ceilalţi doi.
„Pe focul iadului”, îşi zise Kaladin. Crezuse că l-a înspăimântat pe Gaz îndeajuns ca să nu-i stea în cale.
— Ne ducem, se răsti Kaladin, întorcându-i spatele. Dar nu-mi las oamenii să mă-nvinuiască pe mine pentru asta. Vor afla că e hotărârea ta.
— Perfect, strigă Gaz în urma lui.
Şi adăugă, pentru sine însuşi:
— Dacă am noroc, mulţi dintre voi o să fie mâncaţi de vreun demon al spărturilor.

Corvoada la spărtură. Cei mai mulţi podari ar fi preferat să-şi petreacă toată ziua cărând pietre în loc să fie trimişi în hău.
Având legată în spate o torţă îmbibată în ulei pe care n-o aprinsese, Kaladin coborî pe şubreda scară de frânghie. În locul acela, spărtura nu era adâncă, fundul se afla la doar vreo zece stânjeni, dar era de-ajuns ca să se simtă într-o altă lume. O lume în care lumina naturală venea numai din crăpătura aflată sus, către cer. O lume care-şi păstra umezeala chiar şi în zilele cele mai fierbinţi, un tărâm

inundat de muşchi, ciuperci şi plante viguroase, care putea supravieţui chiar şi cu lumina aceea slabă.

Spărturile erau mai largi în partea de jos, probabil datorită marilor furtuni. Atunci lua naştere un şuvoi de apă imens, care izbea în stâncă; dacă te prindea furtuna în prăpastie, acolo îţi găseai moartea. Un strat de crem întărit se aşternea neted la fundul spărturii, deşi urca şi cobora, ca roca roasă de apă de sub el. În câteva locuri, distanţa până la buza platoului era de numai vreo zece stânjeni; însă în cele mai multe depăşea treizeci.

Kaladin sări de pe scară, căzând de la o înălţime de aproape trei picioare şi împroşcând apa de ploaie dintr-o băltoacă. Îşi aprinse torţa şi o înălţă, uitându-se în lungul fisurii neguroase. Pereţii acoperiţi cu muşchi de un verde-întunecat erau alunecoşi şi mai mulţi lujeri subţiri, dintr-un soi care nu-i era cunoscut, coborau de pe pragurile intermediare înguste. Bucăţi de oase, lemn şi pânză zdrenţuită erau împrăştiate pe jos sau înţepenite în crăpături.

Cineva împroşcă apa de lângă el. Teft înjură, uitându-se în jos, la pulpele lui şi la pantalonii uzi leoarcă, în vreme ce ieşea dintr-o baltă mare.

— Lua-l-ar furtunile pe cremlingul ăla de Gaz, bombăni podarul vârstnic. Ne-a trimis încoace când nu era rândul nostru. Pentru asta o să-i scot maţele.

— Sunt sigur că moare de frica ta, spuse Pietroi, coborând de pe scară într-un loc uscat. Probabil că plânge în tabără, îngrozit.

— Lua-te-ar furtuna, zise Teft, scuturându-şi apa de pe piciorul stâng.

Cei doi duceau cu ei torţe stinse. Kaladin şi-o aprinsese pe a lui cu un amnar şi-o cremene, dar ei n-o făcuseră. Le foloseau pe rând, cu măsură.

Ceilalţi bărbaţi de la Podul Patru începură să se adune lângă scară, rămânând strânşi grămadă. Fiecare al patrulea om îşi aprinse torţa, dar nu izbutiră să risipească prea mult întunericul; abia dacă-l ajutară pe Kaladin să vadă o mai mare parte a peisajului nefiresc. În crăpături creşteau ciuperci stranii, ca nişte tuburi. Erau de un galben palid, ca pielea unui copil bolnav de gălbinare. Cremlingii se grăbeau să se ferească de lumină. Crustaceii minusculi erau roşiatici şi translucizi; unul trecu în goană pe lângă perete şi Kaladin îşi dădu seama că prin cochilia lui putea să vadă tot ce-avea în trup.

La fundul spărturii, undeva pe-aproape, lumina dădu la iveală o siluetă răsucită, zdrobită. Kaladin îşi înălţă torţa şi se apropie. Începea deja să duhnească. În timp ce îngenunchea, ridică o mână, acoperindu-şi, cu un gest inconştient, nasul şi gura.

Era – sau fusese – un podar dintr-o altă echipă. Nu murise de multă vreme. Dacă ar fi trecut mai mult de câteva zile, furtunile i-ar fi purtat trupul într-un loc mai îndepărtat. Oamenii Podului Patru se adunară lângă Kaladin, privindu-l în tăcere pe cel care preferase să se azvârle în hău.

— Fie să găseşti, într-o bună zi, un loc onorabil în Palatele Împăcării, frate căzut, spuse Kaladin, stârnind ecouri. Iar nouă să ne fie dat un sfârşit mai bun decât al tău.

Apoi se ridică şi, cu torţa ridicată, îi conduse pe ceilalţi pe lângă santinela moartă. Podarii îl urmară, încordaţi.

Kaladin înţelesese repede tactica de bază a luptelor de pe Câmpiile Sfărâmate. Fiecare îşi dorea să înainteze în forţă, împingându-şi duşmanul către marginea platoului. De aceea luptele deveneau adesea sângeroase pentru alethi, care soseau de obicei după parshendi.

Alethii aveau poduri, pe când acei parshi bizari din est puteau să sară peste majoritatea prăpăstiilor, dacă îşi luau avânt alergând. Dar şi unii, şi alţii aveau probleme dacă erau înghesuiţi către stânci, unde îşi pierdeau de obicei echilibrul şi cădeau în gol. Numărul celor care se prăbuşeau era destul de mare pentru ca alethii să-şi dorească recuperarea echipamentului pierdut. Aşa că podarii erau trimişi la corvoada din spărtură. Era ca şi cum te-ai fi dus la jaf cu roaba, numai că n-aveai roabă.

Aveau saci şi îşi petreceau ore în şir umblând peste tot după leşurile căzute, căutând orice obiect valoros. Sfere, platoşe, coifuri, arme. În unele zile, când trecuse puţină vreme de la ultima luptă, încercau s-ajungă acolo unde se purtase aceasta ca să adune lucruri de la morţi. Însă furtunile zădărniceau astfel de încercări. Dacă aşteptai câteva zile, purtau cadavrele în cu totul altă parte.

În plus, spărturile alcătuiau un labirint năucitor, iar ca să ajungi la un anumit platou şi să te întorci într-un răstimp rezonabil era aproape imposibil. În general, era înţelept s-aştepţi o mare furtună care să-mpingă leşurile către acea parte a Câmpiilor stăpânită de alethi – care, la urma urmelor, porneau întotdeauna din est şi se îndreptau spre vest –, apoi să trimiţi podarii jos, în căutarea lor.

Ceea ce însemna, într-o foarte mare măsură, să rătăcească la întâmplare. Dar, de-a lungul anilor, căzuseră în crăpături destui oameni, aşa că nu era prea greu să găseşti locuri de unde să ai ce aduna. Echipei i se cerea să aducă o anumită cantitate de obiecte, altminteri nu-şi primea plata pe săptămâna aceea, dar cerinţa nu era împovărătoare. Destul de mare ca să-i oblige să muncească, dar nu şi ca să trudească până la istovire. Ca mai toate corvezile pe care ar fi trebuit să le facă, aceasta avea în primul rând menirea să le ocupe timpul.

În vreme ce străbăteau prima spărtură, câţiva îşi scoaseră sacii şi culeseră câte ceva din locurile prin care treceau. De aici un coif, de dincolo un scut. Se uitau cu mare atenţie după sfere. Dacă găseau una valoroasă, toată echipa primea o mică recompensă. Bineînţeles că nu li se îngăduia să coboare în spărtură cu propriile sfere sau cu alte obiecte. Iar la ieşire erau căutaţi cu multă grijă. Umilinţa la care-i supuneau acele căutări – nefiind uitat niciunul dintre locurile în care ar fi putut ascunde o sferă – era, în parte, motivul pentru care nimeni nu putea să sufere corvoada din spărturi.

Dar numai în parte. Pe măsură ce înaintau, fundul spărturii se lărgi, ajungând la vreo trei stânjeni. Aici, pe pereţi se vedeau urmele unor spintecături de unde lipseau bucăţi de muşchi şi piatra era zgâriată. Podarii se străduiau să nu le privească. Din când în când, demonii spărturilor umblau pe acele poteci, căutând fie stârvuri, fie un platou potrivit, unde să se transforme în pupe. Să-ntâlnească unul dintre ei era puţin probabil, dar nu imposibil.

— Kelek, urăsc locul ăsta, spuse Teft, mergând alături de Kaladin. Am auzit că, odată, un demon al spărturilor a mâncat o întreagă echipă de podari, unul câte unul, după ce i-a împins într-o fundătură. A stat pur şi simplu acolo, înhăţându-i rând pe rând când încercau să treacă în fugă pe lângă el.

Pietroi chicoti.

— Dacă i-a mâncat pe toţi, cine s-a-ntors să povestească?

Teft îşi scărpină bărbia.

— Habar n-am. Poate că, pur şi simplu, nu s-au mai întors niciodată.

— Atunci poate-au fugit. Au dezertat.

— Nu, spuse Teft. Nu poţi să ieşi din spărturile astea

dacă n-ai o scară.

Se uită în sus, către despicătura îngustă, albastră, aflată la mai bine de zece stânjeni deasupra lor.

Şi Kaladin îşi ridică privirea. Cerul azuriu părea atât de departe. De neatins. Ca Palatele însele. Şi, chiar dacă te-ai fi putut căţăra până sus într-unul dintre locurile mai puţin adânci, fie rămâneai captiv pe Câmpii, fără să poţi traversa spărturile, fie ajungeai suficient de aproape de partea stăpânită de alethi ca să fii văzut de cercetaşi când treceai pe podurile permanente. Puteai încerca să mergi către est, către ţinutul unde platourile erau atât de roase de stihii încât ajunseseră nişte simple turnuri. Dar asta ar fi însemnat să mergi săptămâni de-a rândul şi ar fi trebuit să supravieţuieşti unui mare număr de furtuni.

— Ai fost vreodată într-un canion îngust în vremea când vin ploile, Pietroi? întrebă Teft, probabil cu gândurile urmându-i acelaşi curs.

— Nu, răspunse Pietroi. Pe Piscuri n-avem aşa ceva. Există numai acolo unde preferă proştii să trăiască.

— Păi tu trăieşti aici, Pietroi, îi atrase atenţia Kaladin.

— Şi sunt un prost, răspunse uriaşul mâncător de coarne, chicotind. N-ai observat?

În ultimele două zile, se schimbase foarte mult. Era mai prietenos, regăsindu-şi, într-o oarecare măsură, ceea ce presupunea Kaladin că îi era adevărata fire.

— Eu *vorbeam* despre canioanele înguste, zise Teft. Vrei să ghiceşti ce s-ar întâmpla dacă am fi captivi aici, jos, în timpul unei mari furtuni?

— Cred c-ar fi o grămadă de apă, răspunse Pietroi.

— O grămadă de apă care caută să se scurgă pe oriunde poate, spuse Teft. Se-adună-n valuri imense şi trece prin locul ăsta strâmt cu o forţă care poate sfărâma bolovanii. De fapt, aici, jos, o ploaie *obişnuită* ar părea o mare

furtună… ei, cred că, din tot Rosharul, e cel mai cumplit loc în care te-ar putea prinde una dintre ele.

Pietroi se încruntă şi se uită în sus.

— Atunci e mai bine să nu te prindă aici.

— Da, răspunse Teft.

— Totuşi, adăugă Pietroi, ţi-ar face o baie de care ai mare nevoie, Teft.

— Hei, mormăi acesta. Vorbeşti despre mirosul meu?

— Nu, despre ceea ce sunt *eu* nevoit să miros. Uneori mă gândesc că o săgeată de-a parshendilor în ochi ar fi mai bună decât mirosul întregii echipe de podari, închisă noaptea în baracă!

— M-aş supăra dacă n-ar fi adevărat, răspunse Teft chicotind şi trăgând pe nări aerul umed, cu iz de mucegai, din spărtură. Locul ăsta nu-i cu mult mai bun. Aici, jos, mirosul e mai rău decât al cizmelor unui mâncător de coarne la vreme de iarnă, adăugă el, apoi şovăi. Ăă, nu e o insultă. Adică nu vorbesc despre tine, personal.

Kaladin zâmbi, apoi privi în urmă. Ceilalţi podari, vreo treizeci la număr, îi urmau ca nişte stafii. Câţiva păreau să se-apropie pe nesimţite de grupul lui, ca şi cum ar fi vrut să tragă cu urechea fără să atragă atenţia.

— „Mirosul e mai rău decât al cizmelor unui mâncător de coarne?” spuse el. Teft, în numele Palatelor, cum să nu se simtă insultat de vorbele *astea?*

— Nu e decât o expresie, răspunse Teft, încruntându-se. Mi-a scăpat înainte să-mi dau seama ce ziceam.

— Din păcate, zise Pietroi, smulgând un smoc de muşchi de pe perete şi mirosindu-l din mers, insulta ta m-a jignit. Dac-am fi fost pe Piscuri, ar fi trebuit să ne duelăm, în stilul tradiţional *alil’tiki’i.*

— Cum adică? întrebă Teft. Cu suliţe?

Pietroi râse.

— Nu, nu. Noi, pe Piscuri, nu suntem barbari ca oamenii de-aici, de jos.

— Atunci cum? întrebă şi Kaladin, cu adevărat curios.

— Păi – răspunse Pietroi, aruncând muşchiul şi scuturându-şi palmele de praf – se face cu multă bere tulbure şi cu cântece.

— Cum poate fi *ăsta* un duel?

— Câştigă cine mai poate cânta după ce a băut cel mai mult. Ba mai mult, în scurtă vreme toată lumea e atât de beată, încât nimeni nu mai ştie de la ce-a pornit cearta.

Teft râse.

— Cred că-i mai tare decât lupta cu cuţitele, în zori.

— Aş zice că depinde, spuse Kaladin.

— De ce depinde? întrebă Teft.

— Depinde dacă eşti sau nu negustor de cuţite. Ei, Dunny?

Ceilalţi doi se uitară într-o parte, unde Dunny se apropiase destul de mult ca să-i audă. Tânărul înalt şi subţire tresări, roşind.

— Ăă… eu…

Pietroi râse pe înfundate de cuvintele lui Kaladin, apoi i se adresă tânărului:

— Dunny e un nume ciudat. Ce-nseamnă?

— Ce-nseamnă? se miră Dunny. Habar n-am. Numele n-au întotdeauna un înţeles.

Pietroi clătină din cap, nemulţumit.

— Câmpeni. Cum ştiţi cine sunteţi, dacă numele voastre n-au niciun înţeles?

— Adică numele tău înseamnă ceva? întrebă Teft. Nu… ma… nu…

— Numuhukumakiaki'aialunamor, spuse Pietroi, cu sunetele limbii sale materne ieşindu-i cu uşurinţă de pe buze. Fireşte. E descrierea unei pietre foarte speciale, pe

care-a descoperit-o tata cu o zi înainte de naşterea mea.

— Adică numele tău e o întreagă propoziţie? întrebă Dunny, nesigur, ca şi cum n-ar fi fost convins că nu făcea vreo gafă.

— E o poezie, răspunse Pietroi. Pe Piscuri, toate numele sunt poezii.

— Serios? spuse Teft, scărpinându-se în barbă. Probabil că e destul de greu când trebuie să chemi familia la masă.

Pietroi râse.

— E-adevărat, e-adevărat. Şi duce şi la nişte certuri interesante. Pe Piscuri, insultele sunt de obicei poezii, asemănătoare cu numele persoanei în ceea ce priveşte alcătuirea şi rima.

— Kelek, bombăni Teft. Nu pare să fie deloc uşor.

— Poate că de-aia cele mai multe certuri se termină cu băutură, zise Pietroi.

Dunny zâmbi, şovăind.

— Ei, matahală caraghioasă, puţi ca un porc infect, aşa că urcă-te pe casă şi sari în mocirlă, direct.

Pietroi râse zgomotos, cu vocea lui tunătoare răsunând în spărtură.

— E bună, e bună, spuse, ştergându-se la ochi. Simplă, dar bună.

— A sunat aproape ca un cântec, Dunny, spuse Kaladin.

— Ei, a fost primul lucru care mi-a trecut prin minte. Am pus-o pe melodia cântecului *Cei doi ibovnici ai lui Mari,* ca să-mi iasă ritmul corect.

— Ştii să cânţi? întrebă Pietroi. Trebuie să te-aud.

— Dar… zise Dunny.

— Cântă! îi porunci Pietroi, arătându-l cu degetul.

Dunny scânci, dar se supuse şi începu un cântec pe care Kaladin nu-l ştia. Era o poveste amuzantă, despre o femeie şi doi fraţi gemeni pe care ea îi credea unul şi acelaşi

bărbat. Avea o voce limpede de tenor şi părea mai încrezător în sine când cânta decât atunci când vorbea.

Cânta frumos. Când ajunse la a doua strofă, Pietroi începu să fredoneze cu voce groasă, acompaniindu-l în armonie. Mâncătorul de coarne era, evident, un cântăreţ cu experienţă. Kaladin se uită peste umăr la ceilalţi podari, sperând să-i mai atragă şi pe alţii în discuţie sau să-i facă să cânte. Îi zâmbi lui Cikatrice, dar nu primi în schimb decât o privire încruntată. Moash şi Sigzil, bărbatul azish cu pielea întunecată, nici măcar nu se uitară la el. Peet nu-şi ridica privirea de la propriile picioare.

Când se termină cântecul, Teft bătu din palme, în semn de apreciere.

— E un spectacol mai bun decât am văzut prin multe hanuri.

— E plăcut să-ntâlneşti un câmpean care ştie să cânte, zise Pietroi, aplecându-se să ia un coif pe care şi-l îndesă în sac. În spărtura aceea nu prea aveau multe lucruri de adunat. Începusem să cred că sunteţi cu toţii la fel de afoni ca bătrânul toporcopoi al tatălui meu. Ha!

Dunny roşi, dar începu să păşească mai încrezător în sine.

Îşi continuară drumul, trecând din când în când de coturi şi despicături ale stâncii în care apele adunaseră grămezi mari de obiecte folositoare. Munca se dovedi aici mai macabră şi în mai multe rânduri se văzură nevoiţi să dea deoparte hoituri sau mormane de oase ca s-ajungă la ceea ce voiau, sufocându-se din pricina mirosului. Kaladin le spuse să nu dea deocamdată atenţie celor mai dezgustătoare şi mai putrezite leşuri. Putredosprenii se simţeau înclinaţi să se-adune în jurul morţilor. Dacă nu găseau între timp destule obiecte, aveau să le ia pe acelea la întoarcere.

La toate răscrucile şi la toate ramificaţiile, Kaladin făcea un semn alb pe perete cu o bucată de cretă. Era datoria şefului de pod, iar el o lua în serios. Nu voia să i se rătăcească echipa prin acele despicături ale pământului.

În timp ce înaintau muncind, Kaladin avea grijă să nu se oprească discuţia. Râdea – se silea să râdă – alături de ceilalţi. Chiar dacă propriul râs îi suna găunos, ceilalţi nu păreau să observe. Poate că simţeau ce făcea, dar până şi râsul silit era de preferat în locul întoarcerii la tăcerea morocănoasă şi la afundarea în gânduri care-i învăluiau pe majoritatea celorlalţi podari.

În scurt timp, Dunny începu să vorbească şi să râdă cu Teft şi Pietroi, lăsându-şi sfiala deoparte. Alţi câţiva se ţineau după ei – Yate, Maps şi încă vreo câţiva – ca nişte sălbăticiuni momite de lumina şi căldura focului. Kaladin încercă să-i atragă în discuţie, dar nu reuşi, aşa că, în cele din urmă, îi lăsă în pace.

În cele din urmă ajunseră într-un loc unde erau multe trupuri de curând răposate. Kaladin n-ar fi putut spune cum anume se combinaseră şuvoaiele de apă încât să transforme acea parte a spărturii într-un loc propice pentru aşa ceva, căci arăta la fel ca oricare alta. Poate doar un pic mai îngustă. Uneori, puteau reveni în aceleaşi cotloane şi să găsească o cantitate însemnată de obiecte; alteori le găseau goale, pe când în altele se aflau zeci de leşuri.

Erau cadavre care arătau ca şi cum ar fi plutit pe apa adunată în timpul marilor furtuni, pentru ca apoi să fie depozitate când aceasta se retrăgea încetul cu încetul. Erau zdrobite şi răsucite, fie din cădere, fie pentru că le strivise năvala apei, iar multora le lipseau membrele. Printre ele nu se aflau însă trupuri de parshendi.

Duhoarea de sânge şi de viscere plutea în aer. Kaladin

îşi săltă torţa mai sus, iar însoţitorii lui amuţiră. Frigul împiedica leşurile să se descompună prea repede, deşi umezeala avea un efect contrar. Cremlingii începuseră să roadă pielea mâinilor şi să le mănânce ochii. Stomacurile aveau să se umfle în curând, pline de gaze. Câţiva putredospreni – mărunţi, roşii, translucizi – se căţărau pe cadavre.

Syl coborî şi i se aşeză pe umăr, scoţând sunete dezgustate. Ca de obicei, nu-şi explică absenţa.

Oameni ştiau ce era de făcut. Chiar şi plin de putredospreni, locul ăsta era prea bogat ca să-şi continue drumul fără să-i dea atenţie. Trecură la treabă, înşiruind leşurile ca să le poată cerceta. Kaladin le făcu semn lui Pietroi şi lui Teft să li se alăture celorlalţi, în vreme ce el aduna câteva obiecte împrăştiate pe pământ, în jurul morţilor. Dunny veni să-l ajute.

— Cadavrele astea poartă culorile înaltului Prinţ, remarcă Pietroi, în vreme ce Kaladin culegea un coif de oţel cu urme de lovituri.

— Pun prinsoare că sunt de la alergarea de zilele trecute, răspunse acesta din urmă. A ieşit rău pentru Sadeas.

— *Luminlordul* Sadeas, zise Dunny, apoi îşi lăsă capul în jos, ruşinat. Îmi pare rău, n-am vrut să te corectez. Eu uitam să spun titlurile şi maestrul meu mă bătea de fiecare dată.

— Maestru? întrebă Tift, ridicând o suliţă căzută şi smulgându-i muşchiul de pe coadă.

— Am fost ucenic. Adică înainte de…

Dunny se întrerupse şi îşi feri privirea.

Teft nu se înşelase. Podarilor nu le plăcea să vorbească despre trecutul lor. Oricum, tânărul îl corectase, probabil, pe bună dreptate. Ar fi fost pedepsit dacă îl auzeau vorbind

despre ochi-luminoşi fără să le adauge titlurile.

Kaladin puse coiful în sac, apoi îşi înţepeni torţa în golul dintre doi bolovani plini de muşchi şi începu să-i ajute pe ceilalţi să-nşiruie cadavrele. Nu stârni oamenii la vorbă. Cei căzuţi meritau un oarecare respect, dacă era cu putinţă să-i respecţi în timp ce-i jefuiai.

Podarii se apucară apoi să le scoată armurile. Vestele de piele ale arcaşilor, platoşele de oţel ale pedestraşilor. Din grup făcea parte un ochi-luminoşi cu haine de bună calitate pe sub o armură de o calitate încă şi mai bună. Trupurile ochi-luminoşilor căzuţi erau uneori scoase din spărturi de echipe speciale pentru a fi preschimbate, cu ajutorul unui Animmod, în statui. În afara cazului când erau bogaţi, ochi-întunecaţii erau arşi. Iar celor mai mulţi dintre soldaţii căzuţi în spărturi nu li se dădea nicio atenţie; oamenii din tabără spuneau că spărturile erau locuri de odihnă sfinţite, dar, în realitate, scoaterea cadavrelor era un efort mai costisitor şi mai periculos decât merita.

Oricum, dacă dădeai acolo peste un ochi-luminoşi, însemna că familia lui fie nu era destul de bogată, fie nu se sinchisea de el atât de mult încât să trimită oameni care să-i recupereze trupul. Acesta avea faţa prea zdrobită ca să poată fi recunoscut, dar însemnul rangului arăta că era de al şaptelea dahn. Fără pământuri în stăpânire, făcând parte din suita altui ofiţer mai puternic.

După ce-i luară armura, scoaseră pumnalele şi cizmele tuturor morţilor din şir, căci de cizme era nevoie *întotdeauna.* Le lăsară soldaţilor căzuţi hainele, dar le luară centurile şi le tăiară o mare parte dintre nasturii cămăşilor. În timp ce lucrau, Kaladin îi trimise pe Teft şi Pietroi dincolo de cotul spărturii, să vadă dacă prin apropiere nu mai erau şi alte cadavre.

După ce armurile, armele şi cizmele fuseseră puse în grămezi separate, începu partea cea mai sinistră: căutarea sferelor şi a bijuteriilor în buzunare şi prin pungi. Acestea alcătuiau grămada cea mai mică, dar cea mai valoroasă. Nu găsiră niciun broam, ceea ce însemna că n-aveau să primească niciuna dintre jalnicele recompense oferite podarilor.

În timp ce era dusă la îndeplinire această îndatorire morbidă, Kaladin zări vârful unei suliţe ieşind dintr-o băltoacă aflată în apropiere. Scăpase neobservată când cercetaseră prima oară locul. Pierdut în gânduri, o scoase şi o scutură de apă, apoi o duse către mormanul de arme. Acolo şovăi, ţinând-o cu o mână deasupra grămezii, în timp ce apa rece îi picura de pe coadă. Îşi trecu un deget peste lemnul neted. Judecând după greutate, echilibrare şi şlefuire, îşi dădu seama că era o armă bună. Solidă, bine lucrată şi bine întreţinută.

Închise ochii, aducându-şi aminte de zilele când era un băiat care-şi încleşta degetele pe un baston de luptă.

Îi reveniră în minte cuvintele rostite de Tukks cu ani în urmă, într-o zi luminoasă de vară, când, în armata lui Amaram, ţinuse o armă în mână pentru întâia oară. „Primul pas e să-ţi pese”, păruse să şoptească vocea lui Tukks. „Unii spun că-n luptă nu trebuie să fii lipsit de emoţii. Ei bine, presupun că important e să nu-ţi pierzi capul. Dar nu-mi place sentimentul ăla, al uciderii cu calm şi sânge rece. Am văzut că aceia cărora le pasă luptă cu mai multă forţă, un timp mai îndelungat şi mai bine decât cei cărora nu le pasă. Asta e diferenţa dintre mercenari şi soldaţii adevăraţi. Asta e diferenţa dintre a lupta ca să-ţi aperi pământul şi a lupta pentru apărarea unui pământ străin.

E bine să-ţi pese în timp ce lupţi, atâta vreme cât nu te

laşi mistuit de asta. Nu încercaţi să vă alungaţi sentimentele. O să vă speriaţi de ceea ce veţi deveni.”

Suliţa tremură între degetele lui Kaladin, parcă implorându-l s-o rotească, s-o răsucească, să danseze cu ea.

— Ce-ai de gând, Înălţimea ta? îi strigă o voce. Vrei să-ţi înfigi suliţa aia în burtă?

El îşi ridică privirea spre cel care vorbise. Moash – unul dintre podarii care-l ponegreau în continuare cu multă înverşunare – stătea lângă şirul de leşuri. De unde ştiuse să-i spună „Înălţimea ta”? Vorbise cu Gaz?

— Pretinde că e dezertor, îi spuse Moash lui Narm, care muncea lângă el. Zice c-a fost un soldat important, un soi de şef de pluton sau cam aşa ceva. Însă Gaz spune că nu-s decât laude prosteşti. Nu l-ar fi trimis nimeni la poduri dac-ar fi ştiut cu adevărat să lupte.

Kaladin lăsă suliţa în jos.

Moash zâmbi dispreţuitor şi se întoarse la munca lui. Însă acum îl mai văzuseră şi alţii pe Kaladin.

— Uitaţi-vă la el, spuse Sigzil. Ei, şefule de pod! Te crezi măreţ? Îţi închipui că eşti mai bun decât noi? Crezi că, dacă pretinzi că ai trupa ta de soldaţi, se schimbă ceva?

— Lasă-l în pace, spuse Drehy şi îl împinse pe Sigzil când trecu pe lângă el. Cel puţin îşi dă silinţa.

Jaks Fără-Urechi pufni, scoţând o cizmă dintr-un picior fără viaţă.

— Îşi dă silinţa să pară important. Chiar *de-o fi fost* în armată, pun prinsoare că-şi petrecea zilele curăţând latrine.

Se pare că exista ceva care izbutea să-i scoată pe podari din muţenia lor apatică: ura faţă de Kaladin. Şi alţii începură să vorbească, batjocorindu-l.

— … din vina lui suntem aici, jos…

— … vrea să ne scoată sufletul în timpul nostru liber numai ca să se simtă el important…

— … ne-a trimis la cărat pietre numai ca să ne-arate că ne poate hărţui…

— … pun prinsoare că în viaţa lui n-a ţinut o suliţă în mână.

Frecând lemnul între degete, Kaladin închise ochii şi-i ascultă cum îşi dădeau pe faţă dispreţul.

„În viaţa lui n-a ţinut o suliţă în mână.” Poate că, dacă n-ar fi luat niciodată în mână prima suliţă, nu s-ar fi întâmplat nimic din toate astea.

Pipăi lemnul neted şi alunecos din pricina apei de ploaie, cu amintirile învălmăşindu-i-se în minte, învăţând să uite, învăţând să se răzbune, învăţând să se deprindă cu faptele petrecute şi să le înţeleagă.

Cu gândul în altă parte, îşi puse dintr-o smucitură suliţa sub braţ, în poziţia de gardă, cu vârful în jos. Picăturile de apă de pe toată lungimea cozii i se împrăştiară pe spate.

Moash se opri tocmai când arunca o nouă batjocură. Podarii amuţiră brusc. În abis se lăsă tăcerea.

Şi Kaladin se simţi într-un alt loc.

Îl asculta pe Tukks mustrându-l.

Îl asculta pe Tien râzând.

Îşi auzea mama tachinându-l, în stilul ei inteligent, mucalit.

Se afla pe câmpul de luptă, înconjurat de duşmani, dar în mijlocul unui cerc de prieteni.

Îşi asculta tatăl spunându-i, cu dispreţ în glas, că suliţele erau făcute numai şi numai pentru a curma vieţi. Nu puteai să ucizi ca să aperi.

Era singur într-o spărtură, jos de tot, sub pământ, ţinând în mână suliţa unui bărbat căzut în luptă, cu degetele încleştate pe lemnul ud, cu ceva picurând abia auzit

undeva, în depărtare.

Un val de forţă îl străbătu când roti suliţa, înălţând-o, într-o kata avansată. Corpul lui făcea de la sine mişcările în ordinea cuvenită, intrând în poziţiile pe care le exersase atât de des. Suliţa îi juca între degete, fără efort, părând o prelungire a mâinii. Se răsuci cu ea, o roti iarăşi şi iarăşi, în jurul gâtului, peste braţ, împlântând-o în aer şi legănând-o în calea unor lovituri nevăzute. Deşi trecuseră luni de zile de când nu mai ţinuse în mână o armă, muşchii lui ştiau ce aveau de făcut. Era ca şi cum *suliţa însăşi* ar fi ştiut ce trebuia să facă.

Încordarea i se spulberă, ca şi nemulţumirile, iar trupul lui fu cuprins de încântare, cu toate că şi-l muncea cu furie. Mişcările erau familiare. Erau binevenite. Pentru ele fusese creat.

Despre el se spusese întotdeauna că lupta ca nimeni altul. O simţise încă din ziua când ridicase pentru prima oară în mână un baston, dar sfaturile lui Tukks îl ajutaseră să rafineze şi să canalizeze ceea ce era în stare să facă. Kaladin pusese suflet de fiecare dată când purtase o luptă. Nu se bătuse niciodată cu nechibzuinţă sau cu indiferenţă. O făcuse ca să-şi ţină oamenii în viaţă.

Dintre toţi recruţii din grupul lui, el învăţase cel mai repede cum să ţină suliţa, din ce poziţie să lovească. Putuse s-o facă aproape fără să fie nevoie de instrucţie. Asta-l şocase pe Tukks. Dar de ce? Nu erai şocat atunci când un copil ştia cum să respire. Nu erai şocat când un ţipar de văzduh îşi lua zborul pentru prima oară. N-ar fi trebuit să fii şocat nici când îi dădeai lui Kaladin Cel Binecuvântat de Furtună o suliţă şi el ştia cum s-o folosească.

Se răsuci, făcând ultima mişcare din kata, dând uitării spărtura, dând uitării podarii şi oboseala. Pentru o clipă,

rămăsese doar el. El şi vântul cu care se luptase. Iar vântul râse.

Cu mişcări iuţi, aduse suliţa la loc, ţinându-şi mâna la un sfert din lungimea ei faţă de capăt, cu vârful în jos, cu coada sub braţ, cu capătul acesteia ridicându-i-se la ceafă. Inspiră adânc, tremurând.

„Ah, cât mi-a lipsit asta!”

Deschise ochii. Flacăra sfârâitoare a torţei îi dezvălui un grup de podari uluiţi, stând în picioare într-un coridor de piatră ai cărui pereţi umezi reflectau lumina. În tăcerea plină de uimire, Moash, holbându-se la el cu gura căscată, scăpă o mână de sfere. Căzură toate plescăind în băltoaca de la picioarele lui şi o umplură de lumină, dar niciun podar nu le văzu. Aveau ochii aţintiţi asupra lui Kaladin, rămas în poziţie de luptă, pe jumătate ghemuit, cu sudoarea şiroindu-i pe obraji.

Clipi, dându-şi seama ce făcuse. Dacă ajungea la urechile lui Gaz că se jucase cu suliţa... Se ridică şi lăsă arma să cadă peste celelalte.

— Îmi pare rău, şopti, deşi nu ştia de ce.

Apoi adăugă, cu voce mai sonoră:

— Înapoi la lucru! Nu vreau să ne prindă noaptea aici.

Podarii tresăriră şi se puseră în mişcare. Kaladin îi zări pe Teft şi Pietroi la o oarecare distanţă, în lungul culoarului pe care-l forma spărtura. Oare văzuseră toată kata? Roşi şi se îndreptă grăbit spre ei. Syl coborî pe umărul lui, în tăcere.

— Kaladin, flăcăule, spuse Teft, cu voce respectoasă. A fost...

— N-a avut nicio noimă, îl întrerupse Kaladin. O simplă kata. Menită să pună muşchii la treabă şi să te facă să exersezi mişcările elementare de împlântare, lovire şi parare. E mai degrabă spectaculoasă decât utilă.

— Dar…

— Nu, serios, insistă Kaladin. Îţi poţi imagina un om care-şi învârteşte astfel o suliţă în jurul gâtului în timpul unei lupte? S-ar trezi imediat cu burta spintecată.

— Flăcăule, zise podarul mai vârstnic, am mai văzut şi eu câte o kata, dar niciuna ca asta. Felul în care te-ai mişcat… Iuţeala, eleganţa… Şi mai era şi-un soi de spren care vâjâia în jurul tău, printre lovituri, strălucind ca o lumină palidă. A fost splendid.

Pietroi tresări.

— Ai putut să vezi asta?

— Bineînţeles, răspunse Teft. N-am mai văzut niciodată un asemenea spren. Întreabă-i pe ceilalţi – câţiva îl arătau cu degetul.

Kaladin îşi privi scurt umărul, încruntându-se la Syl. Ea stătea, afectată, picior peste picior, cu mâinile pe genunchi, una peste cealaltă, ferindu-se ostentativ să-i întâlnească privirea.

— A fost o nimica toată, repetă Kaladin.

— Nu, spuse Pietroi. Asta în niciun caz. Poate că *tu* ai putea să provoci un Cristalpurtător. Ai deveni luminlord!

— Nu vreau să fiu luminlord! se răsti Kaladin poate cu mai multă asprime decât ar fi trebuit.

Ceilalţi doi tresăriră.

— În plus, adăugă el, ferindu-se să le-ntâlnească privirile, am încercat cândva. Unde e Dunny?

— Aşteaptă, zise Teft, adică ai…

— Unde e Dunny? repetă Kaladin cu voce fermă, apăsând pe fiecare cuvânt.

„Părinte al Furtunii. Trebuie să-mi ţin gura.”

Teft şi Pietroi schimbară o privire, apoi primul arătă cu degetul.

— Dincolo de cot am găsit câţiva parshendi morţi. Ne-am

gândit că vrei să ştii.

— Parshendi, zise Kaladin. S-aruncăm o privire. Ar putea avea ceva de valoare.

Nu mai jefuise niciodată parshendi morţi; cădeau în spărturi într-un număr cu mult mai mic decât alethii.

— Au într-adevăr, răspunse Pietroi, deschizând drumul cu o torţă aprinsă în mână. Armele alea ale lor sunt, da, foarte frumoase. Ca şi nestematele din bărbile lor.

— Ca să nu mai vorbim despre armuri, spuse Kaladin.

Pietroi clătină din cap.

— Fără armuri.

— Pietroi, le-am *văzut* armurile. Le poartă întotdeauna.

— Ei, da, dar nu putem folosi chestia aia.

— Nu pricep, zise Kaladin.

— Vino, spuse Pietroi, gesticulând. E mai uşor decât să-ţi explic.

Kaladin ridică din umeri şi trecură dincolo de cotitură. Pietroi îşi scărpină bărbia prin barba roşcată.

— Păr idiot, bombăni. Ah, aş vrea s-o am din nou aşa cum se cuvine. Ca să fii un bărbat aşa cum se cuvine, trebuie să ai o barbă cum se cuvine.

Kaladin îşi trecu mâna peste propria barbă. În curând avea să pună deoparte nişte bani ca să-şi cumpere un brici şi să scape de blestemăţia aia. Sau, cine ştie, poate că nu. De sferele lui era nevoie pentru altceva.

Trecură de cot şi-l găsiră pe Dunny trăgând de leşurile parshendilor ca să le aşeze în şir. Erau patru şi păreau să fi fost aduse dintr-o altă direcţie. Şi mai erau şi câţiva alethi.

Kaladin se apropie cu paşi mari, făcându-i semn lui Pietroi să vină cu torţa, şi îngenunche să se uite la parshendii morţi. Arătau la fel ca parshii, având pielea marmorată cu negru şi stacojiu. Singura lor îmbrăcăminte

era o fustă neagră, lungă până la genunchi. Trei purtau bărbi, ceea ce parshilor nu le stătea în obicei, şi îşi împletiseră în ele nestemate neşlefuite.

Aşa cum se aşteptase Kaladin, purtau armuri de un roşu palid. Platoşe, coifuri, apărătoare ale braţelor şi picioarelor. Armura completă a unui pedestraş obişnuit, având crăpături datorate căderii sau valului de apă din timpul furtunii. Aşadar nu era din metal. Poate din lemn vopsit?

— Parcă ziceai că n-au armuri, spuse. Ce încercai să-mi dai de-nţeles? Că nu cutezaţi să le luaţi de pe morţi?

— Nu cutezăm? zise Pietroi. Kaladin, Maestru Luminlord, măreţ şef de pod, mânuitor de suliţă, poate izbuteşti *tu* să le scoţi.

Kaladin dădu din umeri. Tatăl său îl familiarizase cu morţii şi muribunzii şi, cu toate că nu se simţea bine jefuind morţii, nu se simţea nici dezgustat.

Îl împinse uşor pe primul parshendi şi îi văzu cuţitul. I-l luă şi căută cureaua care-i fixa apărătoarea de umăr.

Nu exista nicio curea. Se încruntă şi se uită sub apărătoare, încercând s-o salte. Pielea se ridică odată cu ea.

— Părinte al Furtunii! exclamă.

Se uită la coif. Pătrundea în cap. Sau crescuse *din* cap?

— Ce *e* asta?

Pietroi ridică din umeri.

— Nu ştiu. S-ar părea că le creşte câte-o armură, nu?

— E ridicol, spuse Kaladin. Nu sunt altceva decât oameni. Oamenilor – nici măcar parshilor – nu le cresc armuri.

— Parshendilor le cresc, zise Teft.

Kaladin şi ceilalţi doi se-ntoarseră spre el.

— Nu vă uitaţi aşa la mine, spuse bărbatul mai vârstnic,

încruntându-se. Am lucrat câţiva ani în tabără înainte de-a sfârşi printre podari – nu, nu vă spun cum, aşa că duceţi-vă după furtună. Oricum, soldaţii vorbeau despre asta. Parshendilor le cresc carapace.

— Am cunoscut parshi, spuse Kaladin. În oraşul meu de baştină erau vreo doi în slujba lordului nostru. Niciunuia nu-i creştea vreo armură.

— Ei, ăştia sunt un alt soi de parshi, zise Teft. Mai mari, mai puternici. Pot să sară peste spărturi, pentru numele lui Kelek. Şi le cresc armuri. Pur şi simplu le cresc.

Nu-l puteau contrazice, aşa că se mulţumiră s-adune ce se putea. Mulţi parshendi foloseau arme grele – securi şi ciocane – care nu fuseseră aduse de apă odată cu trupurile, aşa cum se-ntâmplase cu o mare parte dintre arcurile şi suliţele soldaţilor alethi. Dar găsiră mai multe cuţite şi o sabie ornamentată, stând încă în teaca aşezată pe coastele unui parshendi.

Fustelor le lipseau buzunarele, dar leşurile aveau pungi legate de mijloc. Cărau în ele cremene şi iască, cute şi alte obiecte neapărat necesare. Aşa că podarii îngenuncheară şi începură să le smulgă nestematele din bărbi. Erau găurite, ca să se poată împleti în păr cu uşurinţă, şi Lumina de Furtună le impregnase, deşi nu străluceau la fel de tare cum ar fi făcut-o dacă ar fi fost şlefuite cum se cuvine.

În timp ce Pietroi smulgea nestematele din barba ultimului parshendi, Kaladin apropie unul dintre cuţite de torţa lui Dunny şi îi studie modelul dăltuit.

— Astea par să fie glife, spuse arătându-i-l lui Teft.

— Nu ştiu să citesc glifele, băiete.

„A, da”, îşi zise Kaladin. Păi, dacă erau glife, nu erau unele pe care le cunoştea. Fireşte, cele mai multe hieroglife puteau avea desene complicate, aşa că era greu

să le citeşti dacă nu ştiai exact ce să cauţi. În centrul mânerului era o siluetă frumos sculptată. Înfăţişa un bărbat în armură. În Cristalarmură, cu siguranţă. În spatele lui era cioplit un simbol care-l înconjura, pornindu-i din spate, ca nişte aripi.

Kaladin i-l arătă lui Pietroi, care venise să vadă ce i se părea atât de fascinant.

— Despre parshendi se crede că sunt barbari, îi spuse mâncătorului de coarne. Că nu au o cultură. De unde fac rost de astfel de cuţite? Aş jura că asta-i imaginea unuia dintre heralzi. A lui Jezerezeh sau a lui Nalan.

Pietroi ridică din umeri. Kaladin oftă, puse cuţitul în teacă şi-l aruncă în sac. Apoi se întoarseră la ceilalţi, aflaţi după cotitură. Echipa îşi umpluse sacii cu armuri, centuri, cizme şi sfere. Fiecare luă câte o suliţă ca s-o ducă până la scară, ţinând-o ca pe un baston cu care te-ajuţi la mers. Lăsară una pentru Kaladin, dar el i-o aruncă lui Pietroi. Nu avea încredere în sine însuşi, se temea că, dacă o ţinea în mână, ar fi fost tentat să-nceapă o altă kata.

Făcură cale-ntoarsă fără să li se-ntâmple nimic, însă cerul din ce în ce mai întunecat îi făcea să tresară la fiecare zgomot. Kaladin izbuti din nou să-i stârnească la vorbă pe Pietroi, Teft şi Dunny. Şi îi făcu şi pe Drehy şi Torfin să spună câte ceva.

Ajunseră cu bine în prima fisură, spre marea uşurare a oamenilor lui. Kaladin îi trimise mai întâi pe ceilalţi sus, aşteptând să urce ultimul. Pietroi rămase alături de el şi, după ce începu în sfârşit să urce şi Dunny, îi puse mâna pe umăr şi îi vorbi cu voce scăzută:

— Ai făcut treabă bună aici. Mă gândesc că, în câteva săptămâni, oamenii ăştia vor fi ai tăi.

Kaladin clătină din cap.

— Suntem podari, Pietroi. N-avem câteva săptămâni.

Dacă e nevoie de atât de mult timp ca să-i câştig, jumătate din noi vom fi morţi până atunci.

Celălalt se încruntă.

— Nu e un gând care să te facă fericit.

— De aceea trebuie să-i câştigăm pe ceilalţi *imediat.*

— Cum?

Kaladin se uită în sus, la scara care se clătina în timp ce urcau oamenii. N-o puteau face decât patru în acelaşi timp, altminteri nu rezista.

— Ne întâlnim după ce ne percheziţionează. Mergem în piaţa taberei.

— Bine, spuse Pietroi, prinzându-se de scară când ajunse sus Jaks Fără-Urechi. Şi ce-o să facem?

— O să-ncercăm arma mea secretă.

Pietroi râse în vreme ce Kaladin ţinea scara neclintită pentru el.

— Şi ce armă e asta?

Kaladin zâmbi.

— De fapt, tu eşti.

Două ore mai târziu, când se aşternea lumina violetă a lui Salas, Pietroi şi Kaladin se întoarseră în lemnărie. Soarele abia apusese şi mulţi podari aveau să meargă în curând la culcare.

„N-avem prea mult timp”, îşi zise Kaladin, făcându-i semn însoţitorului său să-şi lase povara în faţa barăcii Podului Patru. Uriaşul Mâncător de Coarne şi-o lăsă lângă Teft şi Dunny, cărora Kaladin le poruncise să construiască un mic inel din pietre şi s-aducă din mormanul de resturi al dulgherilor câteva bucăţi de lemn. Le putea lua oricine. Le era îngăduit chiar şi podarilor, iar unora le plăcea să-şi aleagă câte-o bucată şi s-o cioplească.

Kaladin scoase o sferă, folosind-o în chip de lampă.

Pietroi cărase un cazan vechi din fier. Deşi nu era nou, îl costase pe Kaladin o bună parte din banii luaţi pe seva buruienii dâmbului. Mâncătorul de Coarne începu să despacheteze proviziile din cazan, în vreme ce Kaladin aranja câteva bucăţi de lemn în inelul de pietre.

— Dunny, apă, te rog, spuse, scoţându-şi cremenea.

Tânărul plecă în fugă să umple o găleată din butoaiele cu apă de ploaie. Pietroi termină de golit cazanul, scoţând mai multe pachete mici, pe care Kaladin îşi cheltuise o mare parte din sfere. Nu-i mai rămăsese decât o mână de stropi străvezii.

În timp ce munceau, Hobber ieşi din baracă şchiopătând. Se vindeca repede, însă ceilalţi doi răniţi aflaţi în grija lui Kaladin erau încă într-o stare foarte proastă.

— Ce pui la cale, Kaladin? îl întrebă când acesta aprindea focul.

El zâmbi, ridicându-se.

— Aşază-te.

Hobber făcu întocmai. Nu-şi pierduse devotamentul pe care i-l arăta lui Kaladin fiindcă-i salvase viaţa. Dacă ceva se schimbase, fusese doar faptul că-i devenise şi mai loial.

Dunny se întoarse cu o găleată de apă şi o turnă în cazan. El şi Teft fugiră apoi să mai aducă. Kaladin făcu flăcările să se-nalţe şi Pietroi începu să fredoneze pentru sine în timp ce tăia tuberculii în cubuleţe şi despacheta nişte mirodenii. După mai puţin de o jumătate de oră, aveau un foc zdravăn şi un cazan cu tocană care fierbea încet.

Teft se aşeză pe o buturugă şi-şi încălzi mâinile.

— Asta-i arma ta secretă?

Kaladin se aşeză lângă bărbatul mai vârstnic.

— Ai cunoscut mulţi soldaţi în viaţa ta, Teft?

— Câţiva.
— Ai cunoscut vreodată unul în stare să refuze un loc cald, lângă foc, şi o porţie de tocană după o zi grea?
— Păi nu. Dar podarii nu-s soldaţi.
Era adevărat. Kaladin se întoarse către uşa barăcii. Pietroi şi Dunny începură să cânte, iar Teft bătea din palme în ritmul muzicii. Câţiva podari din alte echipe încă nu se culcaseră şi le aruncară lui Kaladin şi celorlalţi priviri încruntate.
Siluetele din interiorul barăcii se mişcară şi umbrele îşi schimbară locurile. Uşa era deschisă şi mirosul tocanei lui Pietroi era din ce în ce mai puternic. Ispititor.
„Haideţi”, îşi zise în gând Kaladin. „Aduceţi-vă aminte de ce trăim. Aduceţi-vă aminte de căldură, aduceţi-vă aminte de mâncarea gustoasă. Aduceţi-vă aminte de prieteni, de cântece, de serile petrecute în jurul vetrei.
Încă n-aţi murit. Lua-v-ar furtuna! Dacă nu ieşiţi...”
Dintr-odată, lui Kaladin, totul i se păru din cale-afară de nefiresc. Cântecul era silit, tocana, un act disperat. O simplă încercare de a abate pentru scurt timp atenţia de la viaţa jalnică pe care erau siliţi s-o ducă.
În uşă apăru o siluetă. Cikatrice – scund, cu barba pătrată şi privirea tăioasă – ieşi în lumina focului. Kaladin îi zâmbi. Un zâmbet silit. Uneori era tot ce se simţea în stare să ofere. „Fă să fie de-ajuns”, se rugă el, ridicându-se şi afundând un castron de lemn în tocana lui Pietroi.
Îi întinse castronul lui Cikatrice. Aburul se ridica unduitor de pe suprafaţa lichidului maroniu.
— Vrei să ni te-alături? îl întrebă. Te rog.
Cikatrice se uită la el, apoi la tocană. Râse şi luă castronul.
— M-aş alătura chiar şi Veghetoarei Nopţii lângă un foc unde primeşti tocană!

— Ai grijă, spuse Teft. E tocană făcută de-un mâncător de coarne. S-ar putea să plutească prin ea carapace de melc sau gheare de crap.

— N-are aşa ceva! se răsti Pietroi. E-o nenorocire c-aveţi gusturi de câmpeni, lipsite de rafinament, dar am pregătit mâncarea aşa cum mi-a poruncit dragul nostru şef de pod.

Kaladin zâmbi, oftând din rărunchi în timp ce se aşeza Cikatrice. În urma lui ieşiră şi alţii, luând castroane şi instalându-se în jurul focului. Unii se mulţumiră să se holbeze la flăcări, fără să vorbească prea mult, dar alţii începură să râdă şi să cânte. La un moment dat, Gaz trecu pe lângă ei, privindu-i cu singurul său ochi, de parc-ar fi încercat să se hotărască dacă încălcau sau nu vreuna dintre regulile taberei. N-o făceau. Kaladin verificase.

Şi tot Kaladin fu acela care afundă un alt castron în tocană şi-l întinse spre Gaz. Mai-marele podurilor pufni dispreţuitor şi se îndepărtă ţanţoş.

„Nu te poţi aştepta la prea multe minuni într-o singură noapte”, cugetă Kaladin oftând şi aşezându-se la loc ca să guste tocana. Era destul de bună. Zâmbi şi, la următoarea strofă a cântecului lui Dunny, se alătură corului.

●

În dimineaţa următoare, când le strigă să se trezească, trei sferturi dintre podari se îngrămădiră să iasă din baracă – toată lumea, în afară de nemulţumiţii cei mai zgomotoşi: Moash, Sigzil, Narm şi încă vreo doi. Cei care răspunseseră la chemarea lui păreau surprinzător de înviorați, în ciuda lungii seri petrecute cântând şi mâncând. Când le porunci să i se alăture ca să se antreneze împreună cărând podul, îi dădură ascultare aproape toţi cei care se treziseră.

Nu până la unul, dar destul de mulţi.

Simţea că Moash şi ceilalţi aveau să cedeze în curând.

Mâncaseră din tocana lui. Nimeni nu i-o refuzase. Şi acum, când avea de partea lui atât de mulţi, ceilalţi s-ar fi simţit ca nişte proşti dacă nu i s-ar fi alăturat. Podul Patru era al lui.

Nu mai trebuia decât să-i ţină în viaţă îndeajuns de mult pentru ca asta să-nsemne ceva.

28
HOTĂRÂREA

„Pentru că nu m-am consacrat niciodată unui scop mai important, iar urmările războiului nostru de aici vor cutremura înşişi pilonii cerului, te rog din nou: ajută-mă! Nu sta deoparte, lăsând dezastrul să-nghită şi mai multe vieţi. Până acum, bătrâne prieten, nu te-am implorat niciodată.
De data asta o fac.”

Adolin era îngrozit.

Stătea alături de tatăl său pe terenul de adunare a armatei. Dalinar părea… îmbătrânit. Riduri adânci pornind dinspre ochi, brăzdându-i toată pielea. Părul negru albit la tâmple, ca piatra decolorată de vreme. Cum putea un bărbat care purta o Cristalarmură completă – un om care-şi păstrase înfăţişarea de luptător în ciuda vârstei – să pară şubrezit?

În faţa lor, doi chulli îşi urmau dresorul, intrând pe pod. Suprafaţa de lemn unea două mormane de piatră tăiată, trecând peste o spărtură falsă, cam de un stânjen adâncime. Animalele trăgeau un pod masiv de asediu, care înainta cu roţile de lemn scârţâind.

— E mult mai lat decât podurile întrebuinţate de Sadeas, îi spuse Dalinar lui Teleb, care stătea lângă ei.

— Trebuie să fie pe potriva podului de asediu, Luminlordul meu.

Dalinar dădu din cap, absent. Adolin bănuia că numai el îşi putea da seama dacă tatăl său era supărat. Asta fiindcă îşi păstra înfăţişarea obişnuită, de om încrezător în sine, şi îşi ţinea capul sus, vorbind cu glas ferm.

Încă acei ochi… Erau prea roşii, cu prea multă încordare în privire. Şi, când se simţea încordat, tatăl lui Adolin devenea prea distant şi sobru. Îi vorbea lui Teleb pe un ton prea controlat.

Dalinar Kholin se preschimbase pe neaşteptate într-un bărbat care trudea sub o povară prea grea. Iar el, Adolin, îl ajutase s-ajungă astfel.

Chullii înaintau. Carapacele lor ca nişte bolovani erau vopsite în albastru şi galben, culorile şi modelul ducând cu gândul la insula dresorilor lor reshi. Podul de sub ei gemea ameninţător în vreme ce-l trăgeau pe celălalt, mai lat. De jur-împrejur, toţi soldaţii se întoarseră să se uite. Până şi muncitorii care săpau o latrină în solul stâncos dinspre est îşi încetară lucrul ca să privească.

Gemetele podului erau tot mai puternice. Şi deveniră pocnete ascuţite. Dresorii opriră chullii, cu ochii la Teleb.

— N-o să reziste, nu-i aşa? întrebă Adolin.

Teleb oftă.

— Dar-ar furtuna, speram… Pfui, când am lăţit podul mai mic, l-am subţiat prea tare. Dacă-l făceam mai gros, ar fi fost greu de cărat, zise el, apoi se uită la Dalinar. Îmi cer scuze că v-am irosit timpul, Luminlordul meu. Aţi avut dreptate; e o treabă pe care n-ar face-o decât cei zece neghiobi.

— Adolin, ce părere ai? întrebă Dalinar.

Tânărul se încruntă.

— Păi… Cred că poate-ar trebui să mai lucrăm la asta. Nu e decât o primă încercare, Teleb. Poate că există totuşi o cale. Ce-ar fi să facem podurile de asediu mai înguste?

— Ar costa prea mult, Luminlordul meu, răspunse Teleb.

— Dacă ne-ajută să câştigăm o singură inimă-nestemată în plus, efortul va fi plătit de mai multe ori.

— Aşa e, încuviinţă Teleb cu o înclinare a capului. O să

vorbesc cu doamna Kalana. Poate reuşeşte să ne facă un desen nou.

— Bun, spuse Dalinar.

Se uită îndelung la pod, apoi, în mod ciudat, îşi îndreptă privirea către cealaltă parte a terenului de adunare, unde lucrătorii săpaseră în piatră şanţul latrinei.

— Tată? întrebă Adolin.

— De ce crezi că pentru muncitori nu există nişte costume de genul Cristalarmurilor? spuse înaltul prinţ.

— Ce?

— Cristalarmura îţi dă o forţă impresionantă, dar o folosim arareori pentru altceva, în afară de război şi măcel. De ce-au făcut Radianţii numai arme? De ce nu şi unelte puternice, pentru oamenii obişnuiţi?

— Nu ştiu, răspunse Adolin. Poate fiindcă războiul e lucrul cel mai important.

— Poate, zise Dalinar, cu voce mai scăzută. Şi poate că asta e condamnarea definitivă, a lor şi a idealurilor lor. Căci, în ciuda idealurilor măreţe pe care le-au propovăduit, nu le-au dat niciodată oamenilor simpli Armura şi nici nu le-au dezvăluit tainele lor.

— Nu… nu înţeleg ce importanţă are asta, tată.

Dalinar se scutură uşor.

— Ar trebui să ne continuăm inspecţia. Unde e Ladent?

— Aici, Luminlordul meu.

Un bărbat scund se apropie de Dalinar. Chel şi bărbos, ardentul purta o robă groasă, gri-albăstruie, din mai multe straturi de material, din care abia dacă-i ieşeau la iveală braţele. Semăna cu un crab prea mic pentru propria carapace. Veşmântul părea chinuitor de călduros, dar el nu lăsa impresia că i-ar fi păsat.

— Trimite un mesager la Batalionul al Cincilea. E următorul pe care-l vom vizita.

— Da, Luminlordul meu.

Dalinar şi Adolin plecară. Preferaseră să-şi îmbrace Cristalarmurile în acea zi de inspecţie. Nu era neobişnuit; mulţi Cristalpurtători căutau pretexte ca să-şi poarte armurile. În plus, pentru soldaţi era bine să-şi vadă Înaltul Prinţ şi pe moştenitorul acestuia în toată splendoarea puterii lor.

Când părăsiră terenul de adunare şi intrară în tabăra propriu-zisă, atraseră atenţia tuturor. Ca şi Adolin, Dalinar nu-şi purta coiful, însă grumăjerul armurii era înalt şi gros, ridicându-i-se până sub bărbie, ca un guler de metal. Dădu din cap către soldaţii care-l salutau.

— Adolin, întrebă el, tu simţi Fiorul în timpul luptei?

Tânărul tresări. Ştiu imediat ce voia să spună tatăl său, dar se simţi şocat la auzul cuvintelor. Despre aşa ceva nu se vorbea prea des.

— Păi… Da, fireşte. Cine nu-l simte?

Dalinar nu răspunse. În ultima vreme fusese atât de rezervat. Oare în ochii lui era durere? „Înainte credea în amăgiri, dar era încrezător în sine. De fapt, aşa era mai bine”, se gândi Adolin.

Dalinar nu mai adăugă nimic şi îşi continuară drumul prin tabără. Cei şase ani scurşi le îngăduiseră soldaţilor să se stabilească acolo pe de-a-ntregul. Pe barăci erau pictate simbolul companiei şi al plutonului, iar spaţiul dintre ele era plin de vetre săpate în sol, de taburete şi de porţiuni umbrite cu acoperişuri din pânză, unde se lua masa. Tatăl lui Adolin nu interzisese nimic din toate acestea, deşi stabilise reguli care descurajau dezordinea.

Dalinar aprobase şi cele mai multe cereri de aducere a familiilor pe Câmpiile Sfărâmate. Ofiţerii erau deja însoţiţi de nevestele lor, fireşte – un bun ofiţer ochi-luminoşi însemna o echipă, unde bărbatul comanda trupele şi lupta,

iar femeia citea, scria, era inventator şi administrator al taberei. Adolin zâmbi, cu gândul la Malasha. Avea să se dovedească a fi femeia potrivită pentru el? În ultima vreme îl tratase cu o oarecare răceală. Bineînţeles că mai era şi Danlan. Abia o cunoscuse, dar îl intriga.

Oricum, Dalinar aprobase şi cererile soldaţilor ochi-întunecaţi obişnuiţi, dornici să-şi aducă familia. Şi chiar le plătea jumătate din cheltuieli. Când Adolin îl întrebase de ce, îi răspunsese că nu i se părea corect să le-o interzică. Taberele de război nu mai erau atacate, aşa că nu exista niciun pericol. După cum bănuia Adolin, tatăl său simţea probabil că, atâta vreme cât el însuşi locuia în luxul a ceea ce era aproape un palat, oamenii săi se puteau bucura de confortul oferit de o familie.

Aşa se face că prin tabără se jucau şi alergau copii. Femeile îşi puneau la uscat rufele şi glifele pictate, iar bărbaţii îşi ascuţeau suliţele şi îşi lustruiau platoşele. Interioarele barăcilor fuseseră împărţite în mai multe camere.

— Cred c-ai avut dreptate, zise Adolin în timp ce-şi continuau drumul, încercând să întrerupă meditaţia tatălui său. Ai avut dreptate atunci când ai lăsat atât de mulţi oameni să-şi aducă aici familiile.

— Da, dar câţi vor pleca după ce se va termina totul?

— Are vreo importanţă?

— Nu sunt sigur. Câmpiile Sfărâmate sunt acum, de fapt, o provincie alethi. Cum o s-arate locul ăsta peste o sută de ani? Cercurile de barăci se vor transforma în cartiere? Prăvăliile din afara lor vor deveni pieţe? Dealurile din vest vor fi plantaţii? se întrebă clătinând din cap. S-ar părea că inimile-nestemată vor fi aici întotdeauna. Şi, atâta timp cât vor exista, vor fi aici şi oameni.

— Ăsta e un lucru bun, nu? Atâta vreme cât oamenii sunt alethi, chicoti Adolin.

— Poate. Dar ce se va întâmpla cu valoarea inimilor-nestemată dacă vom continua să le capturăm în ritmul ăsta?

— Păi…

Era o întrebare bună.

— Mă-ntreb ce se-ntâmplă când cel mai rar şi, în acelaşi timp, cel mai râvnit lucru dintr-un ţinut devine brusc ceva obişnuit? Aici se petrec multe, fiule. Multe pe care nu le-am luat în seamă. Inimile-nestemată, parshendii, moartea lui Gavilar. Tu va trebui să fii pregătit să ţii cont de ele.

— Eu? se miră Adolin. Ce vrei să spui?

Dalinar nu răspunse, dând în schimb din cap când comandantul Batalionului al Cincilea se grăbi să se apropie şi să-i salute. Adolin oftă şi-l salută la rândul său. Companiile Douăzeci şi Unu şi Douăzeci şi Doi făceau instrucţie, deprinzându-se să intre în formaţiile de marş şi de paradă – un exerciţiu a cărui valoare era rareori recunoscută de cineva din afara armatei, iar companiile Douăzeci şi Trei şi Douăzeci şi Patru exersau intrarea în formaţie de luptă, mişcările de atac şi de apărare.

Lupta pe Câmpiile Sfărâmate se deosebea într-o foarte mare măsură de un război obişnuit, după cum învăţaseră alethii în urma unor înfrângeri ruşinoase de la începutul confruntării. Parshendii erau scunzi, îndesaţi şi musculoşi, având acea armură stranie, care le creştea din piele. Nu-i acoperea în totalitate, ca o armură obişnuită, dar era mult mai eficientă decât ceea ce purta majoritatea pedestraşilor alethi. Fiecare parshendi era, în esenţă, un membru foarte mobil al unei pedestrimi grele.

Parshendii atacau întotdeauna câte doi, nesocotind formaţiile de luptă obişnuite. În mod normal, o formaţie

disciplinată i-ar fi putut înfrânge, din acest motiv, cu uşurinţă, însă fiecare pereche de parshendi îşi lua un asemenea avânt – şi avea armuri atât de bune –, încât putea străpunge un zid de scuturi. Pe de altă parte, săriturile lor pline de curaj puteau aduce pe neaşteptate şiruri întregi de parshendi în spatele liniilor alethilor.

Dincolo de toate acestea, mai era felul aparte în care se mişcau, ca grup, în timpul luptei. Executau manevrele cu o coordonare inexplicabilă. Ceea ce păruse, la început, sălbăticia unui popor barbar se dovedise o mască pentru ceva mai subtil şi mai periculos.

Nu descoperiseră decât două moduri în care-i puteau înfrânge. Primul era folosirea unei Cristalsăbii. Dădea rezultate, dar avea limite. Armata Kholin n-avea decât două şi, pe lângă puterea incredibilă a Cristalelor, era nevoie şi de o susţinere corespunzătoare. Un Cristalpurtător izolat, copleşit numericeşte, putea fi făcut să se-mpiedice şi trântit la pământ de duşmani. De fapt, în unica împrejurare când văzuse Adolin un Cristalpurtător deplin, doborât de un luptător obişnuit, faptul fusese cu putinţă numai fiindcă în jurul lui mişunau suliţaşi care îi spărseseră platoşa. Pe urmă, un arcaş ochi-luminoşi îl ucisese de la cincizeci de paşi distanţă, dobândindu-i Cristalele. Nu era ceea ce s-ar fi putut numi un sfârşit glorios.

Cealaltă cale prin care puteau fi înfrânţi parshendii depindea de rapiditatea cu care se mişcau formaţiile de luptă. Era nevoie de un amestec de flexibilitate şi disciplină, cea dintâi fiind răspunsul la modul bizar în care luptau parshendii, iar cea de-a doua pentru a face posibilă menţinerea formaţiei de luptă şi pentru a anula avantajul oferit de forţa fiecărui parshendi în parte.

Havrom, lordul Batalionului al Cincilea, îi aştepta pe

Adolin şi Dalinar cu lorzii companiilor sale aliniaţi pe un singur rând. Îl salutară, ducându-şi fiecare pumnul drept la umărul drept, cu încheieturile degetelor în afară.

Dalinar dădu din cap către ei.

— Ordinele mele au fost duse la îndeplinire, Luminlord Havrom?

— Da, Înalt Principe.

Havrom era masiv ca un turn şi, după moda mâncătorilor de coarne, purta o barbă cu părţile laterale lungi, bărbia fiindu-i rasă. Avea rude printre oamenii Piscurilor.

— Oamenii care vă interesează aşteaptă în cortul pentru audienţe.

— Despre ce e vorba? întrebă Adolin.

— Îţi arăt peste o clipă, răspunse Dalinar. Mai întâi inspectează trupele.

Adolin se încruntă, dar soldaţii aşteptau. Havrom adunase oamenii în formaţie, companie după companie. Adolin trecu prin faţa lor, inspectându-le alinierea şi uniformele. Erau îngrijiţi şi ordonaţi, însă el ştia că o parte dintre soldaţi bodogăneau nemulţumiţi de importanţa pe care armata lor o acorda lustruirii obiectelor. În privinţa asta, se întâmpla să fie de acord cu ei.

În încheierea inspecţiei, îi întrebă pe câţiva, aleşi la întâmplare, care le era rangul şi dacă aveau vreo problemă deosebită. Nimeni n-avea niciuna. Erau mulţumiţi sau pur şi simplu intimidaţi?

După ce termină, Adolin se întoarse la tatăl său.

— Te-ai descurcat bine, spuse Dalinar.

— N-am făcut altceva decât să merg de-a lungul unui şir de oameni.

— Da, dar ai făcut-o bine. Oamenii ştiu că-ţi pasă de nevoile lor şi te respectă. Dădu din cap, ca pentru sine

însuşi. Ţi-ai învăţat bine lecţia.

— Cred că vezi prea multe într-o simplă inspecţie, tată.

Dalinar făcu un semn din cap către Havrom, aşa că lordul batalionului îi conduse pe amândoi către cortul pentru audienţe, aflat la marginea terenului de instrucţie. Adolin îşi privi tatăl, nedumerit.

— I-am cerut lui Havrom să adune soldaţii cu care-a vorbit Sadeas zilele trecute, îl lămuri Dalinar. Cei cărora le-a pus întrebări în timpul marşului către platoul asaltat.

— Aha, spuse Adolin. Vrem să ştim ce i-a întrebat.

— Întocmai.

Tatăl său îi făcu semn s-o ia înainte şi intrară – urmaţi de câţiva dintre ardenţii lui Dalinar. Înăuntru aşteptau zece soldaţi, aşezaţi pe bănci. Se ridicară şi salutară.

— Pe loc repaus, zise Înaltul Prinţ, încleştându-şi la spate mâinile acoperite de mănuşile armurii. Adolin?

Dădu din cap către soldaţi, dându-le de înţeles că Adolin urma să le pună întrebările.

Tânărul îşi înăbuşi un oftat. Din nou?

— Soldaţi, trebuie să ştim ce v-a întrebat Sadeas şi ce i-aţi răspuns.

— Nu vă faceţi griji, Luminlordul meu, răspunse unul dintre bărbaţi, vorbind cu accentul ţăranilor alethi din nord. Nu i-am spus nimic.

Ceilalţi încuviinţară dând viguros din cap.

— E un ţipar, iar noi ştim asta, zise altul.

— E un înalt prinţ, spuse Dalinar, cu asprime. O să-l trataţi cu respect.

Soldaţii păliră, apoi îşi înclinară capetele, în semn că înţeleseseră.

— Ce *anume* v-a întrebat? zise Adolin.

— A vrut să ştie ce îndatoriri avem în tabără, Luminlordul meu, răspunse omul. Ştiţi, noi suntem

grăjdari.

Toţi soldaţii erau instruiţi ca să mai capete una sau două deprinderi pe lângă mânuirea armelor. Era util să ai un grup de soldaţi care să se poată ocupa de cai, fiindcă ţineai civilii departe de platourile asaltate.

— A pus întrebări, adăugă unul dintre ceilalţi. Sau, mă rog, oamenii lui au făcut-o. A aflat că noi am avut grijă de calul regelui când era vânat demonul spărturilor.

— Dar nu i-am spus nimic, repetă primul soldat. Nimic care să vă facă necazuri, domnule. Luminlordul meu, n-avem de gând să-i dăm ţip… ăă… înaltului prinţ funia cu care să vă spânzure.

Adolin închise ochii. Dacă se purtaseră la fel şi în faţa lui Sadeas, asta îl încriminase mai mult decât o putea face chinga tăiată. Nu le putea pune la îndoială loialitatea, dar se purtaseră ca şi cum ar fi crezut că Dalinar chiar *făcuse* ceva rău şi trebuia să i se ia apărarea.

Deschise ochii.

— Mi-aduc aminte c-am mai stat de vorbă cu unii dintre voi. Dar vă mai întreb o dată: aţi văzut vreo chingă tăiată la şaua regelui?

Soldaţii se uitară unii la alţii, clătinând din cap.

— Nu, Luminlordul meu, răspunse unul dintre ei. Dacă am fi văzut vreuna, am fi schimbat-o, chiar asta am fi făcut.

— Dar, Luminlordul meu, adăugă altul, în ziua aceea a fost mare zăpăceală, au fost o grămadă de oameni. N-a fost un asalt obişnuit de platou sau ceva de felul ăsta. Şi, ca să fiu sincer, domnule, cine s-ar fi gândit că, din toate lucrurile de sub Palate, trebuia să păzim tocmai şaua regelui?

Dalinar dădu din cap către Adolin şi ieşiră din cort.

— Ei?

— Probabil că nu ne-au fost de prea mare ajutor,

răspunse Adolin cu o strâmbătură. În ciuda ardorii de care dau dovadă. Sau, mai degrabă, din pricina ei.

— Din păcate, trebuie să fiu de acord.

Dalinar lăsă să-i scape un oftat. Îşi flutură mâna către Tadet; ardentul scund stătea lângă cort.

— Vorbeşte cu fiecare separat, îi spuse încet. Vezi dacă poţi scoate de la ei ceva precis. Încearcă să afli, cu exactitate, ce cuvinte a folosit Sadeas şi ce răspunsuri au dat ei.

— Da, Luminlordul meu.

— Vino, Adolin, continuă Dalinar. Mai avem de făcut câteva inspecţii.

— Tată, spuse Adolin, punându-i mâna pe braţ.

Armurile zăngăniră uşor.

Dalinar se întoarse spre el, încruntându-se, iar Adolin gesticulă scurt către Garda de Cobalt, cerând să li se facă loc pentru a putea sta de vorbă. Străjerii se mişcară rapid şi eficient, lăsând în jurul celor doi un loc gol, care le oferea intimitate.

— Despre ce e vorba, tată? întrebă Adolin, cu glas scăzut.

— Cum adică? Facem inspecţii şi ne ocupăm de problemele taberei.

— Şi, de fiecare dată, mă-mpingi pe mine în faţă, să iau conducerea. Cu stângăcie în unele cazuri, aş putea adăuga. Ce nu e bine? Ce se petrece în mintea ta?

— Credeam că ai limpezit problema lucrurilor care se petrec în mintea mea.

Adolin se crispă.

— Tată, eu…

— Nu, Adolin, totul e bine. Încerc doar să iau o hotărâre dificilă. M-ajută dacă, în timpul ăsta, mă foiesc de colo-colo, zise Dalinar şi se strâmbă. Alţii şi-ar găsi un loc în

care să mediteze, dar mie asta nu pare să-mi fie niciodată de folos. Am multe de făcut.

— Ce hotărâre-ncerci să iei? întrebă Adolin. Poate reuşesc să te-ajut.

— M-ai ajutat deja. Eu…

Dalinar se întrerupse, încruntându-se. Spre locul de instrucţie al Batalionului Cinci se îndrepta un grup de soldaţi. Escortau un bărbat îmbrăcat în roşu şi cafeniu. Culorile lui Thanadal.

— N-aveai o întâlnire cu el în seara asta? întrebă Adolin.

— Ba da, răspunse Dalinar.

Niter – comandantul Gărzii de Cobalt – alergă să-i întâmpine pe nou-veniţi. Uneori devenea mult prea bănuitor, dar, pentru un om dintr-o gardă de corp, asta nu era o trăsătură înspăimântătoare. Se întoarse la Dalinar şi Adolin în scurt timp. Niter avea faţa arsă de soare şi o barbă neagră, tunsă scurt. Era un ochi-luminoşi de rang foarte mic şi făcea parte din gardă de ani de zile.

— Spune că Înaltul Prinţ Thanadal nu va putea veni la întâlnirea de azi.

Dalinar se întunecă la faţă.

— O să vorbesc eu însumi cu mesagerul.

Fără tragere de inimă, Niter îi făcu străinului subţire semn să înainteze. Acesta se apropie şi se lăsă într-un genunchi în faţa lui Dalinar.

— Luminlordul meu.

De data asta, Dalinar nu-i mai ceru lui Adolin să preia conducerea.

— Care ţi-e mesajul?

— Luminlordul Thanadal regretă că nu vă poate întâlni azi.

— Şi a propus un alt moment al întâlnirii?

— Vă anunţă, cu regret, că a devenit mult prea ocupat.

Dar ar fi încântat să staţi de vorbă într-o seară, la ospăţul regelui.

„În public, unde jumătate dintre cei din jur vor trage cu urechea, iar cealaltă jumătate – din care e posibil să facă parte şi Thanadal – vor fi probabil beţi”, se gândi Adolin.

— Înţeleg, spuse Dalinar. A dat cumva de înţeles când n-o să mai fie ocupat?

— Luminlordul meu, răspunse mesagerul, părând stânjenit. A spus că, dacă insistaţi, să vă explic că a vorbit cu mai mulţi înalţi prinţi şi crede că ştie ce anume vreţi să-i cereţi. A zis să vă spun că nu doreşte să-ncheie nicio alianţă şi nu are nici intenţia să asalteze platouri alături de Luminăţia Voastră.

Faţa lui Dalinar se înnegură mai tare. Îşi flutură mâna către mesager, îngăduindu-i să plece, apoi se întoarse spre Adolin. Garda de Cobalt continua să păstreze un spaţiu gol în jurul lor, ca să poată sta de vorbă.

— Thanadal a fost ultimul dintre ei, spuse Dalinar.

Fiecare înalt prinţ îl refuzase în felul său. Hatham cu o curtoazie exagerată, Bethab lăsându-şi soţia să-i dea explicaţii, Thanadal cu o politeţe ostilă.

— Toţi în afară de Sadeas, cel puţin.

— Mă-ndoiesc că ar fi înţelept să-i faci lui propunerea asta, tată.

— Probabil că ai dreptate.

Dalinar vorbea cu răceală. Probabil că era supărat. Sau chiar furios.

— Toţi îmi trimit un mesaj. Nu le-a plăcut niciodată influenţa mea asupra regelui şi sunt nerăbdători să mă vadă căzând. Nu vor să facă nimic la rugămintea mea, de teamă că m-ar putea ajuta să-mi recâştig poziţia.

— Îmi pare rău, tată.

— Poate că e mai bine aşa. Ceea ce contează e că am

eşuat. *Nu-i pot* convinge să acţioneze împreună. Elhokar a avut dreptate, zise el, apoi se uită la Adolin. Fiule, aş vrea să continui inspecţia în locul meu. Eu am ceva de făcut.

— Ce?

— O treabă pe care-o consider necesară.

Adolin ar fi vrut să protesteze, dar nu-i veneau în gând cuvintele potrivite. În cele din urmă, oftă şi dădu din cap.

— O să-mi spui despre ce e vorba în toată povestea asta, da?

— Curând, îi făgădui Dalinar. Foarte curând.

Dalinar îşi privi fiul îndepărtându-se hotărât, cu paşi mari. Avea să fie un înalt prinţ bun. Hotărârea lui Dalinar era una simplă.

Era timpul să se dea deoparte, să-şi lase fiul să-i ia locul?

Dacă ar fi făcut acest pas, lumea s-ar fi aşteptat să stea departe de politică, să se retragă pe domeniul lui şi să-l lase pe Adolin să domnească. Era o hotărâre la care se gândea cu durere şi trebuia să se ferească s-o ia în pripă. Dar, dacă înnebunea cu adevărat, aşa cum părea să creadă toată lumea din tabără, atunci trebuia să *abdice.* Şi asta cât mai curând, înainte ca starea în care se afla să ajungă într-un punct din care n-ar mai fi avut prezenţa de spirit necesară pentru a o face.

„A fi monarh înseamnă a conduce”, se gândi, amintindu-şi un pasaj din *Calea regilor.* „Monarhul oferă stabilitate. Asta îi e misiunea, cu asta se ocupă. Dacă nu se poate controla pe sine, cum poate controla vieţile altora? Ce negustor care-şi merită Lumina de Furtună n-ar profita de fiecare fruct pe care-l vinde?”

Era ciudat că toate acele citate continuau să-i vină în minte chiar şi atunci când se întreba dacă nu cumva ele îl

conduseseră – în parte – către nebunie.

— Niter, adu-mi ciocanul de luptă, spuse el. Trimite-l pe terenul de adunare, vreau să-l găsesc acolo.

Dalinar voia să se mişte şi să muncească în vreme ce se gândea. Garda lui grăbi pasul ca să nu rămână în urmă când o porni cu paşi mari pe poteca dintre barăcile batalioanelor Şase şi Şapte. Niter trimise mai mulţi oameni s-aducă arma. Vocea îi era încărcată de-o ciudată tensiune, ca şi cum ar fi crezut că înaltul prinţ avea de gând să săvârşească o faptă impresionantă.

Dalinar se îndoia că avea să i se pară astfel. În cele din urmă, ajunse pe terenul de adunare, cu mantia fluturându-i şi cu cizmele protejate de armură zăngănind pe piatră. Nu fu nevoit s-aştepte prea mult până i se aduse ciocanul; sosi într-un cărucior tras de doi oameni. Soldaţii ridicară asudând arma cu mânerul gros cât încheietura mâinii unui bărbat şi cu partea din faţă a capului mai lată decât o palmă cu degetele răsfirate. Doi oameni abia reuşeau să-l salte.

Dalinar îl înhăţă cu o singură mână înmănuşată, punându-l pe umăr. Nu le dădu nicio atenţie soldaţilor care făceau instrucţie, ci se îndreptă spre locul unde un grup de muncitori murdari săpau în solul stâncos şanţul latrinei. Oamenii îşi înălţară ochii spre el, îngroziţi la vederea înaltului prinţ în persoană, privindu-i de sus, în Cristalarmura lui completă.

— Cine-i şeful aici? întrebă Dalinar.

Un civil murdar, în pantaloni cafenii, ridică agitat o mână.

— Cum vă putem fi de folos, Luminlordul meu?

— Odihnindu-vă puţin, răspunse Dalinar. Ieşiţi de-acolo.

Neliniştiţi, muncitorii se grăbiră să-i dea ascultare. Ofiţerii ochi-luminoşi se adunară în spatele lui Dalinar,

nedumeriţi de purtarea lui.

El strânse în mâna înmănuşată coada ciocanului de luptă; era din metal, strâns înfăşurată în piele. Inspiră adânc, sări în şanţul săpat pe jumătate, înălţă ciocanul, apoi braţul îi zvâcni, izbind cu arma în stâncă.

Pe întreg câmpul de instrucţie răsună un pocnet puternic, iar şocul îi urcă prin braţe ca un val. Cristalarmura absorbi cea mai mare parte din forţa reculului, iar în stâncă se căscă o crăpătură largă. Dalinar înălţă ciocanul şi lovi din nou, de data asta desprinzând o bucată mare de piatră. Deşi doi sau chiar trei oameni obişnuiţi abia ar fi izbutit s-o ridice, el o luă într-o singură mână şi o aruncă într-o parte. Bucata de stâncă se opri, troncănind, peste alte pietre.

Unde erau Cristalele pentru oameni simpli? De ce anticii, care fuseseră atât de înţelepţi, nu creaseră nimic care să-i ajute? Continuând să lovească şi azvârlind în aer aşchii de piatră şi praf la fiecare izbitură, făcea, fără efort, munca a douăzeci de oameni. Cristalarmura ar fi putut fi întrebuinţată pentru atât de multe lucruri, uşurând vieţile muncitorilor şi ale ochi-întunecaţilor din întregul Roshar.

Se simţea bine lucrând. Făcând ceva util. În ultima vreme, avusese impresia că toate strădaniile lui fuseseră un soi de alergare în cerc. Munca îl ajuta să gândească.

Îşi pierdea pofta de luptă. Asta îl îngrijora, fiindcă Fiorul – dorinţa de luptă şi încântarea pe care i-o trezea aceasta – era o parte din ceea ce călăuzea poporul alethi. Cea mai măreaţă dintre artele masculine era a unui mare războinic, iar cea mai importantă Chemare era lupta. Atotputernicul însuşi depindea de alethi, care se antrenau, luptând cu onoare pentru ca, după moarte, să se alăture oştii Heralzilor şi să recâştige Palatele Împăcării.

Cu toate acestea, când se gândea să ucidă, începea să-l

cuprindă greaţa. După ultimul asalt, lucrurile se înrăutăţiseră. Ce-avea să se-ntâmple în următoarea bătălie? Nu-şi putea conduce oamenii astfel. Era principalul motiv pentru care o abdicare în favoarea lui Adolin părea cea mai potrivită hotărâre.

Continuă să lovească, iarăşi şi iarăşi, izbind pietrele. Soldaţii se adunaseră deasupra şi, în ciuda ordinelor sale, muncitorii nu plecaseră să se odihnească. Se uitau, uluiţi, cum un Cristalpurtător le făcea munca. Din când în când, îşi chema Sabia şi o folosea ca să taie roca, îndepărtând bucăţi din ea înainte de a-şi lua iarăşi ciocanul ca să le sfărâme.

Probabil că părea ridicol. Nu putea face munca tuturor lucrătorilor din tabără şi avea însărcinări importante cu care să-şi umple timpul. N-avea niciun motiv să coboare într-un şanţ şi să se spetească săpând. Şi totuşi se simţea atât de *bine*. Era atât de minunat să te pui serios pe treabă, făcând ceea ce era necesar în tabără. Toate strădaniile sale de a-l apăra pe Elhokar dădeau adesea rezultate greu de evaluat; se simţea împlinit făcând o muncă ale cărei progrese erau evidente.

Dar chiar şi aici acţiona respectând idealurile care-i pătrunseseră în sânge. Cartea vorbea despre un rege care purta poverile poporului său. Spunea că toţi conducătorii se aflau pe cea mai joasă treaptă, fiindcă li se cerea să se pună în slujba tuturor celorlalţi. Totul se învârtea în jurul său: Legile Războinicilor, învăţăturile cărţii, lucrurile pe care i le dezvăluiau viziunile – sau nălucirile.

Nu te lupta cu alţi oameni decât atunci când te sileşte războiul s-o faci.

Trosc!

Lasă-ţi faptele să te apere, nu vorbele.

Trosc!

Aşteaptă-te la onestitate din partea celor pe care-i întâlneşti şi oferă-le ocazia să se ridice la înălţimea acesteia.

Trosc!

Condu-ţi supuşii aşa cum ai vrea să fii condus.

Trosc!

Stătea până la brâu în ceea ce urma să fie o latrină, cu auzul potopit de gemetele pietrei sparte. Începea să creadă în toate acele idealuri. Ba nu, credea deja în ele. Trăia respectându-le. Cum ar fi fost lumea dacă toţi oamenii ar fi trăit după învăţăturile cărţii?

Cineva trebuia să-nceapă. Cineva trebuia să le fie model altora. De aceea n-ar fi trebuit să abdice. Nebun sau nu, el unul făcea lucrurile urmând o cale mai bună decât a lui Sadeas şi a celorlalţi. Era de-ajuns să vezi cum trăiau soldaţii şi oamenii lui ca să-ţi dai seama de asta.

Trosc!

Nu puteai schimba forma pietrei fără s-o loveşti. Oare tot aşa stăteau lucrurile şi cu un om ca el? De aceea i se părea dintr-odată totul atât de greu? Şi de ce tocmai el? Nu era nici filosof, nici idealist. Era soldat. Şi – dacă recunoştea adevărul – în anii tinereţii fusese un tiran, instigând la război. Era cu putinţă ca anii din amurgul vieţii, când pretinsese că urma preceptele unor oameni mai buni, să şteargă o întreagă viaţă de măceluri?

Începuse să transpire. Brazda pe care-o tăiase în stâncă era lată de un stat de om, ca adâncime îi ajungea până la piept şi se întindea pe vreo cincisprezece stânjeni. Pe măsură ce lucra, tot mai mulţi oameni se adunau să-l privească, vorbind în şoaptă.

Cristalarmura era sacră. Oare înaltul prinţ chiar săpa o latrină purtând-o? Încordarea de care era stăpânit îl afectase chiar atât de mult? Îl înspăimântau marile furtuni.

Devenea tot mai laş. Refuza să se dueleze şi să se apere de ofense. Se temea să lupte, voia să renunţe la război.

Era bănuit că-ncercase să-l omoare pe rege.

În cele din urmă, Teleb hotărî că era lipsit de respect dacă-i lăsa pe toţi acei oameni să se holbeze la Dalinar, aşa că le ordonă tuturor să se-ntoarcă la îndatoririle lor. Îndepărtă muncitorii, luând în serios ordinul lui Dalinar şi poruncindu-le să se aşeze la umbră şi „să stea de vorbă cu voioşie”. Oricine altcineva ar fi dat ordinul cu un zâmbet, însă Teleb era tot atât de rigid ca pietrele.

Dalinar îşi continuă munca. Ştia unde trebuia să se termine latrina; el aprobase ordinul de începere a lucrului. Trebuia tăiat un canal lung, înclinat, acoperit apoi cu scânduri date cu ulei şi gudron, ca să nu se răspândească mirosul. Cabina latrinei trebuia construită în capătul de sus, iar conţinutul avea să fie preschimbat în fum odată la fiecare câteva luni, cu ajutorul unui Animmod.

Munca i se păru mai plăcută după ce rămase singur. Un om spărgând pietre, dând lovituri răsunătoare una după alta. Aşa cum răsunaseră tobele parshendilor în acea zi, cu atât de mult timp în urmă. Dalinar încă le mai putea simţi, încă le mai auzea în minte, cutremurându-se.

„Îmi pare rău, frate.”

Vorbise cu ardenţii despre viziunile sale. Ei aveau impresia că era vorba, cel mai probabil, de născocirile unei minţi mult prea împovărate.

Dalinar n-avea niciun motiv să creadă în adevărul faptelor pe care i le înfăţişau viziunile. Luându-se după ele, nu numai că nu dăduse atenţie uneltirilor lui Sadeas, dar mai şi riscase, secătuindu-şi toate resursele. Reputaţia lui era gata să se ducă de râpă. Era în pericol să năruie întreaga casă Kholin.

Şi acesta era cel mai important argument în favoarea

abdicării sale. Continuând, acţiunile lui ar fi putut conduce cu uşurinţă la moartea lui Adolin, Renarin şi Elhokar. Putea să-şi pună în pericol propria viaţă pentru îndeplinirea idealurilor sale, dar avea oare dreptul să rişte vieţile fiilor lui?

Aşchiile săreau în toate părţile, ricoşându-i de Armură. Începea să se simtă istovit. Armura nu muncea în locul lui – îi sporea puterile, dar el era cel care dădea fiecare lovitură de ciocan. Degetele începeau să-i amorţească din cauza repetatelor vibraţii ale cozii. Era pe punctul de a lua o hotărâre. Era calm, cu mintea limpede.

Ridică din nou ciocanul.

— Sabia n-ar face o treabă mai bună? întrebă sec o voce feminină.

Dalinar încremeni, cu ciocanul sprijinit pe o piatră spartă. Se întoarse şi o văzu pe Navani lângă şanţ, într-o rochie în nuanţe de albastru şi roşu blând, cu părul înspicat de fire cărunte strălucind în lumina unui soare ce mai avea neaşteptat de puţin până la asfinţit. O însoţeau două femei tinere – nu pupilele ei, ci unele împrumutate de la alte femei ochi-luminoşi din tabără.

Stătea cu braţele la piept, cu lumina soarelui în spate, ca o aură. Şovăind, Dalinar îşi înălţă braţul apărat de armură ca să-şi ferească ochii de soare.

— Mathana?

— Ca să taie piatra, spuse ea, arătând către şanţ. Nu, nu-mi permit să judec eu lucrurile; lovirea obiectelor e o artă bărbătească. Dar nu te afli în posesia unei săbii care poate tăia piatra – după cum mi-ai descris-o cândva – cu aceeaşi uşurinţă cu care mătură o mare furtună un herdazian?

Dalinar se uită din nou la pietre. Apoi îşi ridică încă o dată ciocanul şi le lovi, mulţumit de felul în care le

zdrobise.

— Cristalsăbiile taie prea bine.

— Ciudat, zise ea. O să-mi dau toată silinţa să pretind că asta are sens. Pe de altă parte, n-ai fost niciodată uimit de faptul că toate artele bărbăteşti sunt legate de distrugere, pe când cele femeieşti ţin de creaţie?

Dalinar lovi din nou. *Trosc!* Ciudat, dar îi era mult mai uşor să poarte o conversaţie cu Navani dacă n-o privea.

— Folosesc Sabia pentru tăieturile de pe margini şi din mijloc. Dar tot mai trebuie să sparg pietrele. Ai încercat vreodată să ridici o bucată de stâncă tăiată de o Cristalsabie?

— Nu pot spune că da.

— Nu e uşor.

Trosc!

— Săbiile fac o tăietură foarte subţire. Şi pietrele stau în continuare lipite una de alta. E greu să le apuci sau să le clinteşti.

Trosc!

— E mult mai complicat decât pare.

Trosc!

— Aşa e cel mai bine.

Navani îşi scutură câteva sfărâmături de piatră de pe rochie.

— Şi văd că face şi mai multă mizerie.

Trosc!

— Ei, ai de gând să-ţi ceri scuze? întrebă ea.

— Pentru ce?

— Pentru că ai lipsit de la întâlnirea noastră.

Dalinar încremeni la jumătatea unei lovituri. Uitase cu desăvârşire că la ospăţul din ziua reîntoarcerii ei fusese de acord s-o asculte cum îi citea. Nu le vorbise condeierelor sale de întâlnirea stabilită. Se întoarse spre ea, ruşinat. Se

înfuriase din cauza anulării întâlnirii cu Thanadal, dar înaltul prinţ se gândise măcar să trimită un mesager.

Navani stătea cu braţele încrucişate, cu mâna interzisă ascunsă, cu rochia părând să-i ardă în lumina soarelui. Pe buze avea o umbră de zâmbet. Fiindcă lipsise de la întâlnirea stabilită, onoarea îi cerea lui Dalinar să se pună la dispoziţia ei.

— Îmi pare cu adevărat rău, spuse el. În ultima vreme am fost nevoit să mă gândesc la câteva lucruri dificile, dar asta nu mă scuză pentru faptul că te-am uitat.

— Ştiu. O să mă gândesc la o cale prin care să-ţi răscumperi greşeala. Dar, pe moment, ar trebui să afli că una dintre distrestiile tale pâlpâie.

— Ce? Care dintre ele?

— Condeierele tale spun că e cea care te pune în legătură cu fiica mea.

Jasnah! Trecuseră câteva săptămâni de când comunicase cu ea ultima oară; mesajele trimise către ea nu primiseră decât cele mai scurte răspunsuri posibile. Când era pe deplin absorbită de vreunul dintre proiectele ei, Jasnah ignora orice altceva. Dacă acum trimitea ea un mesaj, fie descoperise ceva, fie făcea o pauză ca să-şi reia legăturile.

Dalinar se întoarse spre latrină. Aproape că o terminase; şi îşi dădu seama că, în subconştient, îşi propusese să ia hotărârea finală în momentul când avea s-ajungă la capăt. Îşi dorea cu ardoare să-şi continue munca.

Însă dacă Jasnah voia să poarte o discuţie…

Trebuia să stea de vorbă cu ea. Poate izbutea s-o convingă să se-ntoarcă pe Câmpiile Sfărâmate. Avea să se simtă mult mai sigur pe sine în privinţa abdicării dacă ştia că ea avea să vină să vegheze asupra lui Elhokar şi-a lui Adolin.

Îşi aruncă deoparte ciocanul – loviturile lui îi

strâmbaseră coada cu cel puţin treizeci de grade, iar capul îi era un bulgăre diform – şi sări afară din şanţ. Trebuia să ceară să i se facă o armă nouă; nu era ceva neobişnuit pentru Cristalpurtători.

— Îmi cer iertare, Mathana, spuse Dalinar, dar mă tem că, la atât de puţin timp după ce te-am implorat să mă ierţi, te voi ruga să pleci. Trebuie să primesc acest mesaj.

Se înclină în faţa ei, apoi îi întoarse spatele, grăbit să plece.

— De fapt, spuse Navani în urma lui, cred că acum o să te implor *eu.* Au trecut mai multe luni de când n-am mai vorbit cu fiica mea. Am să vin cu tine, dacă-mi îngădui.

El şovăi, dar nu putea s-o refuze după ce o ofensase cu atât de puţină vreme în urmă.

— Fireşte.

Rămase în aşteptare până când Navani ajunse la palanchinul ei şi se aşeză. Purtătorii o ridicară şi, împreună cu pupilele împrumutate, îl urmară pe Dalinar.

— Eşti un om bun, Dalinar Kholin, spuse Navani din scaunul ei capitonat, având pe buze acelaşi zâmbet viclean. Mă tem că sunt silită să te găsesc fascinant.

— Simţul onoarei mă face uşor de manipulat, răspunse el, privind drept înainte; în momentul acela *nu* simţea câtuşi de puţin nevoia unei confruntări cu ea. Ştiu că e aşa. Nu e necesar să te joci cu mine, Navani.

Ea râse încetişor.

— Nu-ncerc să profit de tine, Dalinar, ci… zise ea, şovăind o clipă. Ei, poate că profit, într-o foarte mică măsură. Însă nu „mă joc” cu tine. Mai ales în ultimul an ai început să *fii* ceea ce toţi ceilalţi pretind că sunt. Nu-ţi dai seama cât de fascinant ai devenit astfel?

— N-o fac ca să fiu fascinant.

— Dacă ai face-o înadins, nu ţi-ar reuşi, spuse ea şi se

aplecă spre el. Ştii de ce l-am ales pe Gavilar, şi nu pe tine, cu atâţia ani în urmă?

„Fir-ar să fie!” Comentariile şi prezenţa ei erau ca un pahar cu vin negru turnat în mijlocul gândurilor lui limpezi precum cristalul. Claritatea pe care-o căutase trudind din greu dispărea cu mare repeziciune. Chiar trebuia să vorbească aşa deschis? Lăsă întrebarea ei fără răspuns. În schimb, mări pasul, sperând că ea avea să-nţeleagă că nu dorea să discute despre asta.

Zadarnic.

— Nu l-am ales pe el fiindcă urma să devină rege, Dalinar. Deşi aşa spune toată lumea. L-am ales pentru că tu mă *înspăimântai.* Acea ardoare a ta… ştii, îl speria până şi pe fratele tău.

Dalinar rămăsese tăcut.

— E încă acolo, înăuntru, continuă ea. Ţi-o zăresc în ochi. Dar ai pus o armură în jurul ei, o Cristalarmură scânteietoare care-o ţine în frâu. Face şi asta parte din ceea ce mi se pare fascinant.

Dalinar se opri, cu ochii la ea. Se opriră şi purtătorii palanchinului.

— N-o să meargă, Navani, spuse el cu voce blândă.

— Nu?

Dalinar clătină din cap.

— N-o să dezonorez memoria fratelui meu.

O privi cu asprime şi, în cele din urmă, ea dădu din cap.

Când el o porni din nou, ea nu mai spuse nimic, deşi continua să-i arunce din când în când priviri şirete. În cele din urmă ajunseră la locuinţa lui, ale cărei semne erau nişte steaguri albastre pe care flutura perechea de glife *khokh* şi *linil,* prima desenată sub forma unui turn, iar a doua alcătuind o coroană. Desenul original fusese făcut de mama lui Dalinar şi era cel de pe inelul lui cu sigiliu, deşi

Elhokar folosea, în schimb, o sabie şi o coroană. Soldaţii de la intrare îl salutară, dar Dalinar o aşteptă pe Navani şi trecu pragul abia după ce i se alătură ea. Interiorul cavernos era luminat de safire impregnate. Când sosiră în salonul lui, se simţi din nou şocat de luxul excesiv care ajunsese să domnească acolo în decursul câtorva luni.

Înăuntru aşteptau trei dintre condeierele sale, însoţite de tinerele lor aghiotante. Când intră, se ridicară toate şase în picioare. Adolin era şi el acolo.

Dalinar îl privi încruntat.

— N-ar fi trebuit să-ţi continui inspecţiile?

Adolin tresări.

— Tată, le-am terminat cu ore în urmă.

— Da?

„Părinte al Furtunii! Cât timp am dat cu ciocanul în pietre?"

— Tată, zise tânărul, făcând un pas spre el. Putem vorbi o clipă între patru ochi?

Părul negru înspicat cu fire blonde al lui Adolin, era, ca de obicei, o claie rebelă. Îşi scosese armura, făcuse o baie şi purta acum o uniformă în pas cu moda – deşi potrivită pentru luptă –, cu o haină albastră lungă, cu două rânduri de nasturi, peste nişte pantaloni cafenii, drepţi şi băţoşi.

— Încă nu sunt pregătit să discut despre asta, fiule, răspunse încet Dalinar. Am nevoie de ceva mai mult timp.

Adolin îl studie cu priviri îngrijorate.

„O să fie un înalt prinţ minunat", se gândi Dalinar. „E făcut pentru aşa ceva, aşa cum eu n-am fost niciodată."

— Bine, spuse tânărul. Dar vreau să te mai întreb şi altceva.

Arătă către una dintre scriitoare, o femeie cu doar câteva şuviţe negre în părul castaniu. Era zveltă, cu gâtul lung, purta o rochie verde şi avea părul adunat în creştet,

împletit într-un model complicat, din mai multe cozi ţinute laolaltă de cele patru ace de păr tradiţionale, din oţel.

— E Danlan Marakotha, continuă Adolin, cu glas scăzut. A sosit în tabără ieri, ca să petreacă vreo câteva luni alături de tatăl ei, Luminlordul Marakotha. Mi-a făcut de curând o scurtă vizită şi mi-am luat libertatea de a-i oferi un loc printre condeierele tale, pentru timpul în care va sta aici.

Dalinar clipi.

— Şi ce s-a-ntâmplat cu…

— Malasha? zise Adolin oftând. N-a mers.

— Şi asta? întrebă Dalinar, în şoaptă, neîncrezător. De când spuneai că e în tabără? De ieri? Şi deja ţi-a făcut o vizită?

Adolin ridică din umeri.

— Ei, am o reputaţie pe care trebuie să mi-o păstrez.

Dalinar oftă, cu ochii la Navani, care se afla suficient de aproape pentru a-i auzi. Ea se prefăcu – aşa cum o cerea buna-cuviinţă – că nu trăgea cu urechea.

— Ştii, se obişnuieşte să alegi, în cele din urmă, o singură femeie căreia să-i faci curte.

„O să ai nevoie de-o soţie bună, fiule. Probabil foarte curând.”

— Poate când o să fiu bătrân şi plicticos, răspunse Adolin, zâmbindu-i tinerei femei.

Era frumoasă. Dar sosise în tabără abia cu o zi în urmă? „Pe sângele străbunilor!” îşi zise Dalinar. El îşi petrecuse trei ani curtând-o pe femeia care-i devenise în cele din urmă soţie. Chiar dacă nu-şi mai putea aminti chipul ei, îşi amintea *foarte bine* cu câtă insistenţă o urmărise.

O iubise, cu siguranţă. Toate sentimentele legate de ea dispăruseră, şterse din mintea lui de forţe pe care n-ar fi trebuit să le ispitească niciodată. Din nefericire, *nu* uitase

cât de mult o dorise pe Navani, cu mulţi ani înainte de a o întâlni pe cea care avea să-i fie nevastă.

„Termină!” îşi spuse. Cu câteva clipe înainte fusese pe punctul de-a lua hotărârea să abdice. Nu era momentul potrivit să-şi abată atenţia din cauza lui Navani.

— Luminată Danlan Morakotha, îi spuse tinerei femei, eşti binevenită printre condeierele mele. Am înţeles bine că am primit un mesaj?

— Da, Luminlordul meu, răspunse ea, cu o reverenţă.

Şi arătă cu un gest al capului către şirul de cinci distrestii aşezate în picioare, deasupra raftului său de cărţi, în suporturi pentru unelte de scris. Semănau cu nişte trestii pentru scris obişnuite, numai că de fiecare era fixat câte un mic rubin impregnat. Al celei aflate în capătul din dreapta pâlpâia încet.

Latima se afla în încăpere şi, cu toate că era cea mai vârstnică, îi făcu semn lui Danlan să aducă distrestia. Tânăra se îndreptă grăbită spre raft, o luă şi o puse, pâlpâind încă, pe mica masă de scris de lângă pupitrul pentru lectură. Fixă cu atenţie o foaie de hârtie pe suport şi aşeză călimara în locaşul acestuia, unde o răsuci ca să ajungă în cea mai potrivită poziţie, apoi îi scoase dopul. Femeile ochi-luminoşi se descurcau foarte bine folosindu-şi doar mâna liberă.

Danlan se aşeză, părând uşor nervoasă când îşi ridică privirea spre Dalinar. Acesta n-avea încredere în ea, fireşte, căci ar fi putut fi, pur şi simplu, spioana unuia dintre ceilalţi înalţi prinţi. Din nefericire, Jasnah fiind plecată, în tabără nu exista nicio femeie în care să se încreadă pe deplin.

— Sunt gata, Luminlordul meu, spuse Danlan.

Avea o voce voalată, răguşită. Exact genul care-l atrăgea pe Adolin. Dalinar speră că nu era tot atât de nesărată ca

alte femei pe care le alegea de obicei fiul său.

— Să-ncepem, îi zise el lui Navani, făcându-i semn să se aşeze pe unul dintre fotoliile de pluş.

Celelalte condeiere se aşezară pe bancheta lor.

Danlan roti un pic nestemata distrestiei, anunţând că luaseră cunoştinţă de cererea lui Jasnah. Pe urmă verifică nivelele din părţile laterale ale suportului foii de hârtie – nişte flacoane mici, cu câte un strop de ulei în centru, care o ajutau să aducă foaia într-o poziţie cu desăvârşire plană. În cele din urmă, înmuie trestia în cerneală şi o puse în colţul din stânga sus al hârtiei. Ţinând-o dreaptă, răsuci din nou montura nestematei cu degetul mare. Pe urmă îşi retrase mâna.

Trestia rămase în acelaşi loc, cu vârful pe hârtie, parcă susţinută de mâna unei fantome. Pe urmă începu să scrie, imitând cu exactitate mişcările făcute de Jasnah, care se afla la mai multe mile distanţă şi scria cu o trestie aflată în legătură cu aceasta.

Dalinar stătea lângă masa de scris, purtând în continuare armura, cu braţele încrucişate. Îşi dădea seama că Danlan era atât de nervoasă din cauză că stătea atât de aproape de ea, dar era prea tulburat ca să se aşeze.

Scrisul lui Jasnah era elegant, fireşte, fiindcă ea făcea rareori ceva fără să-şi ofere timpul necesar perfecţionării. Dalinar se aplecă spre liniile de un violet intens, cu înfăţişare familiară – deşi indescifrabile – care apăreau pe pagină. Deasupra nestematei pluteau fuioare palide de fum roşiatic.

Trestia se opri din scris, încremenind.

— Unchiule, citi Danlan, presupun că eşti bine, sănătos.

— Într-adevăr, răspunse Dalinar. Cei din jur îmi poartă foarte bine de grijă.

Fraza era codificată, spunând, de fapt, că nu avea

încredere – sau că nu ştia dacă poate avea încredere – în toţi cei care ascultau. Jasnah avea să fie prudentă, ferindu-se să spună ceva care trebuia să rămână confidenţial.

Danlan luă trestia, răsuci nestemata şi scrise cuvintele, trimiţându-i-le lui Jasnah, dincolo de ocean. Oare era tot în Tukar? După ce termină, Danlan aduse din nou trestia în punctul din stânga sus – acolo unde ar fi trebuit să se afle ambele trestii pentru ca Jasnah să poată continua conversaţia –, apoi răsuci şi nestemata în poziţia de mai înainte.

— „Aşa cum speram, am izbutit s-ajung la Kharbranth”, citi Danlan. „Secretele pe care le caut sunt prea temeinic ascunse, nu sunt de găsit nici măcar în Palanaeum, dar am descoperit indicii. Fragmente ispititoare. Elhokar e bine?”

„Indicii? Fragmente? Din ce?” Jasnah era înclinată să dramatizeze, deşi când era vorba de rege nu folosea cuvinte la fel de bombastice.

— Acum câteva săptămâni, fratele tău s-a străduit din greu să se lase ucis de un demon al spărturilor, răspunse Dalinar.

Asta-l făcu pe Adolin să zâmbească, sprijinindu-şi umărul de raftul pentru cărţi.

— Însă e clar că Heralzii veghează asupra lui. E bine, deşi aici lipsa ta se resimte dureros. Sunt sigur că sfaturile tale i-ar folosi. Se bizuie într-o foarte mare măsură pe Luminata Lalai când are nevoie de o sfătuitoare.

Poate că asta avea s-o facă pe Jasnah să se-ntoarcă. Ea şi verişoara lui Sadeas, care era principala condeieră a regelui în lipsa reginei, nu-şi erau prea dragi una alteia.

Danlan luă trestia şi scrise cuvintele. Dintr-o parte se auzea cum Navani îşi drege glasul.

— Oh, spuse Dalinar, adaugă asta: „Mama ta e din nou aici, în tabără.”

La scurt timp după aceea, trestia scrise de la sine.

— „Trimite-i mamei respectele mele. Ţine-o la o lungime de braţ distanţă, unchiule. Muşcă.”

Din locul în care stătea, Navani pufni, iar Dalinar îşi dădu seama că, de fapt, uitase să dea de înţeles că ea se afla acolo, ascultând. Roşi în timp ce Danlan continuă să citească:

— „Nu-ţi pot vorbi prin distrestie despre munca mea, dar sunt din ce în ce mai îngrijorată. Aici e ceva ascuns chiar de marele număr de pagini al arhivelor istorice.”

Jasnah era veristitaliană. Îi explicase cândva ce însemna asta; era vorba de un ordin al eruditelor care încercau să descopere adevărul în trecut. Voiau să scrie relatări imparţiale ale celor petrecute, ca să-şi poată da astfel seama ce era de făcut în viitor. Dalinar nu era lămurit de ce se credeau diferite de restul femeilor care studiau istoria.

— O să te-ntorci aici? o întrebă.

— „Nu pot spune”, citi Danlan după sosirea răspunsului. „Nu-ndrăznesc să-mi întrerup cercetările. Dar va sosi în curând o vreme când n-o să mai îndrăznesc nici să rămân departe.”

„Ce?” îşi zise Dalinar.

— „Oricum” – continuă Danlan –, „am câteva întrebări pentru tine. Trebuie să-mi mai povesteşti o dată tot ce s-a întâmplat acum şapte ani, când aţi întâlnit acea primă patrulă a parshendilor.”

Dalinar se încruntă. În ciuda surplusului de forţă pe care i-l oferea Armura, săpatul îl obosise. Dar, câtă vreme o purta, nu îndrăznea să se aşeze pe vreun scaun din acea încăpere. Îşi scoase totuşi mănuşile şi îşi trecu mâna prin păr. Subiectul nu-l încânta, dar, în parte, era bucuros că i se distrăgea atenţia. Avea un motiv să amâne o hotărâre

care i-ar fi schimbat viaţa pentru totdeauna.

Danlan îl privea aşteptându-l să-şi dicteze cuvintele. De ce voia Jasnah să mai audă o dată povestea? Nu relatase chiar acele evenimente în biografia tatălui ei, scrisă de ea?

Ei, până la urmă avea să-i spună de ce şi, dacă descoperirile pe care le făcuse studiind trecutul ofereau vreun indiciu, actualul ei proiect avea să fie extrem de valoros.

Îşi dorea să fi primit şi Elhokar o parte din înţelepciunea surorii lui.

— Sunt amintiri dureroase, Jasnah. Aş vrea să nu-l fi convins niciodată pe tatăl tău să mergem în expediţia aia. Nu i-am fi descoperit niciodată pe parshendi şi ei n-ar fi putut să-l asasineze. I-am întâlnit pentru prima oară în timp ce exploram o pădure care nu era trecută pe hărţi, într-o vale aflată la două săptămâni de mers de Marea Seacă.

În tinereţe, pe Gavilar nu-l încântau decât două lucruri: cuceririle şi vânătoarea. Când nu alerga după una, alerga după alta. La vremea aceea, i se păruse logic să-i sugereze o vânătoare. Gavilar se purta bizar, îşi pierduse pofta de luptă. Dalinar avusese de gând să-i reamintească fratelui său de vremurile bune din tinereţea lor. De aceea plecaseră să vâneze un legendar demon al spărturilor.

— Tatăl tău nu era cu mine când am dat peste ei, continuă Dalinar, amintindu-şi.

Campaseră pe dealurile umede, împădurite. Le puseseră întrebări băştinaşilor din Natan cu ajutorul unor tălmaci. Plecaseră în căutare de balegă sau de copaci rupţi.

— Eu conduceam cercetaşii în susul unui afluent al râului Cotitura Morţii, în timp ce tatăl tău căuta în josul apei. I-am găsit pe parshendi într-o tabără de pe malul celălalt. La început nu mi-a venit să cred. Parshi. *Într-o*

tabără, liberi şi organizaţi. Şi aveau arme. Şi nu unele rudimentare. Săbii, suliţe cu cozile gravate…

Vocea i se stinse. Nici lui Gavilar nu-i venise să creadă, când îi povestise. Nu exista niciun trib de parshi liberi. Erau servitori, întotdeauna fuseseră servitori.

— „Pe-atunci aveau Cristalsăbii?” citi Danlan.

Dalinar nu observase că Jasnah dăduse un răspuns.

— Nu.

Replica scrisă sosi după mai multă vreme.

— „Dar acum au. Când ai văzut prima dată un Cristalpurtător parshendi?”

— După moartea lui Gavilar, spuse Dalinar.

Şi făcu legătura. Se întrebaseră întotdeauna de ce îşi dorise Gavilar un tratat cu parshendii. N-aveau nevoie de aşa ceva ca să vâneze carapace-mari pe Câmpiile Sfărâmate; pe atunci, parshendii nu trăiau acolo.

Dalinar se înfioră. Oare fratele lui ştiuse că acei parshendi aveau acces la Cristalsăbii? Încheiase tratatul sperând să afle de la ei unde-şi găsiseră armele?

„E vorba despre moartea lui?” se întrebă Dalinar. „Ăsta e secretul pe care-l caută Jasnah?” Ea nu păruse niciodată să se dedice răzbunării cu aceeaşi ardoare ca Elhokar, însă nu gândea la fel ca fratele ei. Răzbunarea nu putea fi cea care o călăuzea. Ci *întrebările.* Da, întrebările ar fi putut.

— „Ar mai fi ceva, unchiule”, citi Danlan. „Pe urmă mă pot întoarce să fac săpături în această bibliotecă labirintică. Uneori mă simt ca un jefuitor de morminte, răscolind printre osemintele unor oameni morţi de multă vreme. Nu contează. Parshendii ăştia – ai spus cândva cât de repede păreau să ne-nveţe limba.”

— Da, zise Dalinar. După câteva zile, o vorbeau destul de bine şi puteam comunica. Remarcabil.

Cine-ar fi crezut că, dintre toate fiinţele omeneşti,

tocmai parshii erau destul de ageri la minte pentru o asemenea minune? Dintre toţi cei pe care-i cunoscuse, cei mai mulţi nu vorbeau aproape deloc.

— „Care-au fost primele lucruri despre care v-au vorbit?” spuse Danlan. *„Primele* întrebări pe care vi le-au pus? Ţii minte?”

Dalinar închise ochii, aducându-şi aminte de zilele când tabăra parshendilor era faţă-n faţă cu a lor, pe celălalt mal al râului. Gavilar ajunsese să fie fascinat de ei.

— Au vrut să ne vadă hărţile.

— „Au spus ceva despre Pustiitori?”

Pustiitori?

— Nu-mi aduc aminte. De ce?

— „Prefer să nu-ţi spun acum. Însă vreau să-ţi arăt ceva. Spune-i condeierei tale să pună o nouă foaie de hârtie.”

Danlan prinse o altă coală de suport. Aşeză trestia în colţ şi-i dădu drumul. Unealta începu să se mişte repede, înainte şi înapoi, trăgând linii viguroase. Desena. Dalinar se ridică şi se apropie, iar Adolin se îngrămădi lângă el. Trestia şi cerneala nu erau foarte potrivite pentru aşa ceva, iar desenul făcut de la distanţă nu era precis. Unealta de scris lăsa mici stropi de cerneală care nu existau probabil în cealaltă parte şi rămânea adesea fără cerneală înaintea celeilalte, deşi călimara se afla exact în acelaşi loc – îngăduindu-i lui Jasnah să-şi umple ambele trestii în acelaşi timp.

Cu toate acestea, desenul era minunat. „Asta nu e Jasnah”, îşi dădu seama Dalinar. Indiferent cine-ar fi fost cea care desena, avea mult, mult mai mult talent decât nepoata lui.

Odată terminat, desenul se dovedi o reprezentare a unei umbre înalte, care se ivea, ameninţătoare, deasupra unor clădiri. Liniile subţiri de cerneală conturau o carapace şi

nişte gheare, iar umbrele erau alăturări de linii şi mai fine.

Danlan puse schiţa deoparte şi fixă o a treia foaie de hârtie. Dalinar luă desenul, cu Adolin lângă el. Creatura de coşmar alcătuită din linii şi umbre îi era vag familiară. Ca…

— E un demon al spărturilor, spuse Adolin, arătându-l cu degetul. E deformat, cu faţa mult mai fioroasă şi cu umeri mai laţi, şi nu văd al doilea rând de gheare – dar cineva a încercat, fără nicio îndoială, să deseneze unul.

— Da, încuviinţă Dalinar, frecându-şi bărbia.

— „E un desen dintr-o carte de-aici”, citi Danlan. „Noua mea pupilă e foarte talentată la desen, aşa că am pus-o să-l copieze pentru tine. Spune-mi, îţi aduce aminte de ceva?”

„O nouă pupilă?” se întrebă Dalinar. Trecuseră ani de când nu mai luase niciuna. Spunea întotdeauna că n-are timp.

— E desenul unui demon al spărturilor, răspunse el.

Danlan scrise cuvintele. Răspunsul veni o clipă mai târziu.

— „Cartea spune că înfăţişează un Pustiitor.”

Danlan se încruntă, înclinându-şi capul spre umăr.

— „Volumul e copia unui text scris pentru prima oară în anii de după Mârşăvie. Oricum, ilustraţiile sunt copiate dintr-un altul, încă şi mai vechi. De fapt, unii sunt de părere că desenul a fost făcut la numai două sau trei generaţii după plecarea Heralzilor.”

Adolin fluieră uşor. Asta făcea desenul într-adevăr foarte straniu. Din câte înţelesese Dalinar, aveau câteva opere de artă şi câteva scrieri datând din zilele umbrei, *Calea regilor* fiind una dintre cele mai vechi şi singurul text complet. Dar nici măcar ea nu supravieţuise decât în traducere; nu aveau niciun exemplar scris în limba originalului.

— „Înainte de a ne grăbi să tragem concluzii” – citi Danlan – „nu sugerez că Pustiitorii erau tot una cu demonii spărturilor. Cred că artista din antichitate nu ştia cum arăta un Pustiitor, aşa că a desenat cea mai oribilă creatură pe care-o văzuse vreodată.”

„Dar de unde ştia o artistă din antichitate cum arată un demon al spărturilor?” se întrebă Dalinar. „Noi de-abia am descoperit Câmpiile Sfărâmate.”

Ba nu, fireşte. Deşi, în vremea lor, Dealurile Nerevendicate erau pustii, cândva fuseseră un regat locuit. Cineva din trecut ştiuse de existenţa demonilor spărturilor şi îi fuseseră destul de cunoscuţi încât să deseneze unul, etichetându-l drept Pustiitor.

— „Acum trebuie să plec”, spuse Jasnah, prin Danlan. „Ai grijă de fratele meu în lipsa mea, unchiule.”

— Jasnah, îi transmise Dalinar, alegându-şi cu mare atenţie cuvintele. Aici lucrurile sunt complicate. Furtunile încep pe neaşteptate, iar construcţia se clatină şi geme. S-ar putea să afli în curând veşti care te vor şoca. Bine-ar fi dac-ai putea să te-ntorci şi să ne ajuţi.

Aşteptă în tăcere răspunsul, în timp ce trestia aşternea litere pe hârtie.

— „Mi-ar plăcea să-ţi pot făgădui c-o să mă-ntorc la o dată anume.”

Dalinar aproape că auzi vocea calmă şi rece a nepoatei sale.

— „Dar nu pot aprecia de cât timp mai am nevoie ca să-mi închei cercetările.”

— E foarte important, Jasnah, spuse el. Te rog să te gândeşti mai bine.

— „Unchiule, te asigur că am să vin, în cele din urmă. Numai că nu pot spune când.”

Dalinar oftă.

— „Ia notă” – scrise Jasnah – „că aştept cu mare nerăbdare să văd cu ochii mei un demon al spărturilor.”

— Unul mort, răspunse Dalinar. Nici nu-mi trece prin minte să te las să repeţi experienţa fratelui tău de acum câteva săptămâni.

— „O, dragul meu mult prea protector Dalinar”, veni răspunsul ei. „La un moment dat va *trebui* să accepţi faptul că nepoţii tăi preferaţi au crescut.”

— O să vă tratez ca pe nişte adulţi când o să vă purtaţi ca atare, zise Dalinar. Vino fără-ntârziere, şi-o să-ţi aducem un demon al spărturilor *mort.* Ai grijă de tine.

Aşteptară să vadă dacă sosea un nou răspuns, dar nestemata încetă să mai pâlpâie, semn că Jasnah îşi încheiase transmisia. Danlan puse la loc distrestia şi suportul foii, iar Dalinar le mulţumi condeierelor pentru ajutor. Femeile se retraseră; Adolin părea dornic să mai rămână, dar Dalinar îi făcu semn să plece.

Pe urmă se uită din nou, nemulţumit, la desenul cu demonul spărturilor. Cu ce se alesese de pe urma discuţiei? Cu mai multe indicii vagi? De ce erau cercetările lui Jasnah atât de importante încât nu se sinchisea de ameninţările la adresa regatului?

Odată ce avea să-şi facă anunţul, trebuia să-i trimită o scrisoare mai sinceră şi mai clară, explicându-i de ce se hotărâse să abdice. Poate că asta avea s-o aducă înapoi.

Şi, într-o străfulgerare, Dalinar înţelese că hotărârea lui era luată. Cândva, în timpul scurs de când ieşise din şanţ, încetase să se mai gândească la abdicarea lui întrebându-se *dacă* trebuia să se petreacă şi începuse să se întrebe *când* avea să se petreacă. Luase hotărârea corectă. Îi displăcea, dar era sigur. Un om trebuie să facă, uneori, şi lucruri care nu-i sunt pe plac.

„S-a întâmplat în timpul discuţiei cu Jasnah”, înţelese el.

„Când am vorbit despre tatăl ei.” El se purta ca Gavilar spre sfârşit. Când aproape că pusese în pericol regatul. Ei bine, el trebuia să se oprească înainte de-a ajunge atât de departe. Poate că, indiferent cum s-ar fi numit ceea ce i se întâmpla, era de fapt o boală a minţii, moştenită de la părinţii lor. Era…

— Ţii foarte mult la Jasnah, spuse Navani.

Dalinar tresări, luându-şi ochii de la desenul cu demonul spărturilor. Îşi imaginase c-a plecat şi ea, în urma lui Adolin. Însă era încă acolo, privindu-l.

Se întoarse spre ea şi văzu că-şi trimisese cele două tinere însoţitoare afară, odată cu condeierele. Erau singuri.

— Navani, spuse el. Aşa ceva nu se cuvine.

— Ei, na! Suntem rude, iar eu am nişte întrebări pentru tine.

Dalinar şovăi, apoi se duse în mijlocul încăperii. Navani stătea lângă uşă. Din fericire, însoţitoarele ei o lăsaseră deschisă pe cea din capătul anticamerei, iar pe coridorul de dincolo de ea se aflau doi străjeri. Situaţia nu era ideală, dar, atâta timp când Dalinar îi vedea pe cei doi, iar ei îl vedeau pe el, discuţia lui cu Navani era la limita bunei-cuviinţe.

— Dalinar? întrebă ea. Ai de gând să-mi răspunzi? De ce ai atât de multă încredere în fiica mea, când aproape toţi ceilalţi o ponegresc?

— Pentru mine, dispreţul cu care-o tratează ei e o recomandare.

— Este eretică.

— N-a vrut să se alăture niciunui cult fiindcă nu crede în învăţăturile lor. În loc de compromisuri care să salveze aparenţele, a preferat să fie sinceră şi a refuzat să facă profesiuni de credinţă în care nu credea cu adevărat.

Consider asta o dovadă de onoare.
— Voi doi, pufni Navani, sunteţi făcuţi din acelaşi aluat. Seroşi, duri şi enervant de dornici să scăpaţi din laţ.
— Acum ar trebui să pleci, spuse Dalinar, arătând spre coridor şi simţindu-se, dintr-odată, foarte obosit. Oamenii vor începe să vorbească.
— N-au decât. Ne trebuie un plan, Dalinar. Eşti cel mai important înalt prinţ din…
— Navani, o întrerupse el. O să abdic în favoarea lui Adolin.
Ea clipi, surprinsă.
— O să mă retrag imediat ce-o să pot pune lucrurile în ordine. În cel mult câteva zile.
Se simţea ciudat când rostea cuvintele, ca şi cum, spunându-le, hotărârea lui ar fi devenit reală.
Navani părea îndurerată.
— Oh, Dalinar, şopti. E o greşeală cumplită.
— Oricum ar fi, îmi aparţine. Şi trebuie să-mi repet cererea. Trebuie să mă gândesc la multe, Navani, nu pot discuta cu tine acum.
Arătă către uşă. Ea îşi dădu ochii peste cap, dar plecă. Şi trase uşa în urma ei.
„Asta e”, îşi zise Dalinar, expirând prelung. „Am luat o decizie.”
Prea istovit ca să-şi scoată armura fără ajutor, se lăsă pe podea şi îşi sprijini capul de perete. În dimineaţa următoare, Adolin avea să-i afle hotărârea pe care urma să le-o anunţe apoi tuturor la un ospăţ, în cel mult o săptămână. După care se putea întoarce în Alethkar, pe pământurile sale.
Se terminase.

Sfârşitul Părţii a doua

INTERLUDII

RYSN●AXIES●SZETH

I-4
RYSN

Rysn coborî şovăind din prima căruţă a caravanei. Simţi sub tălpi pământul moale, denivelat, care se lăsă uşor în jos sub ea. Ceea ce o făcu să se cutremure, mai ales fiindcă iarba prea groasă nu se retrase, aşa cum ar fi trebuit. Bătu de câteva ori din picior. Iarba nici măcar nu fremătă.

— N-o să se mişte, spuse Vstim. Aici iarba nu se poartă ca în oricare alt loc. Sunt sigur c-ai auzit de asta.

Bărbatul mai vârstnic stătea sub coviltirul de un galben strălucitor al căruţei din faţă. Îşi sprijinea un braţ de-o latură a căruţei, iar în cealaltă mână ţinea câteva registre. Una dintre sprâncenele lui lungi şi albe era dată după ureche, iar cealaltă îi atârna pe lângă faţă. Prefera robele albastre cu roşu, suficient de apretate ca să stea ţepene, şi o pălărie conică, turtită la vârf. Erau veşmintele clasice ale negustorilor thayleni: demodate de câteva decenii, dar având încă un aer distins.

— Am auzit de iarba asta, răspunse Rysn. Numai că-i atât de *bizară.*

Îşi continuă mersul, ocolind prima căruţă. Da, auzise de iarba de acolo, din Shinovar, dar îşi închipuise că nu era decât leneşă şi se spunea că nu dispare fiindcă se mişca prea încet.

Însă nu, nu era aşa. Nu se mişca *deloc.* Cum supravieţuia? N-ar fi trebuit să fie mâncată de animale până la ultimul fir? Clătină din cap, minunându-se, şi-şi plimbă privirea peste câmpie. Iarba o *acoperea* în întregime. Firele erau atât de apropiate unele de altele, încât nu vedeai pământul. Ce harababură!

— Pământu-i moale, spuse revenind în locul de unde

plecase. Şi asta nu din pricina ierbii.

— Hmm, spuse Vstim, continuând să se uite prin registre. Da. Se numeşte lut.

— Îmi dă senzaţia c-o să mă scufund până la genunchi. Cum suportă shinii să trăiască aici?

— Sunt oameni interesanţi. N-ar trebui să instalezi fabrialul?

Rysn oftă, dar se îndreptă spre partea din spate a căruţei. Celelalte căruţe din caravană – şase cu totul – tocmai se opreau, răsfirându-se într-un cerc. Ea lăsă în jos latura din spate a primei şi se opinti, trăgând afară un trepied de lemn aproape la fel de înalt ca ea. Şi-l puse pe umăr şi îl duse în mijlocul cercului acoperit de iarbă.

Moda însemna pentru ea mai mult decât pentru babskul său; purta cele mai moderne haine, potrivite pentru o tânără de vârsta ei: o vestă de mătase de un albastru intens, cu model, peste o cămaşă verde-deschis, cu mâneci lungi şi manşete tari. Fusta lungă până la glezne – tot verde – era dintr-un material ţeapăn, cu o croială potrivită pentru o negustorească, dar cu broderii la modă.

În mâna stângă avea o mănuşă verde. Acoperirea mâinii interzise era o tradiţie prostească, o simplă urmare a dominaţiei culturii vorine. Dar era de preferat să păstreze aparenţele. Mulţi thayleni mai tradiţionalişti – printre care se număra, din nefericire, şi babskul ei – încă mai găseau că era scandalos ca o femeie să iasă în lume cu mâna interzisă la vedere.

Rysn aşeză trepiedul. Trecuseră cinci luni de când Vstim devenise babskul ei, iar ea, ucenica lui. Era bun cu ea. Şi nu toţi babskii erau aşa; prin tradiţie, nu îi era doar maestru. Legea spunea că îi era şi tată, până când declara că era pregătită să facă negoţ pe cont propriu.

Ea şi-ar fi dorit să nu petreacă atât de mult timp

călătorind prin locuri atât de *stranii.* Vstim avea faima unui mare negustor, iar ea îşi imaginase că mari negustorii erau aceia care mergeau în oraşe şi în porturi exotice, nu cei care străbăteau pajişti pustii din ţări înapoiate.

Odată aşezat trepiedul, fata se duse să ia fabrialul din căruţă. Partea din spate a acesteia era un spaţiu închis, cu pereţi groşi, ca şi acoperişul său, creat ca să ofere adăpost împotriva marilor furtunilor – chiar şi cele mai puţin puternice, din vest, puteau fi periculoase, cel puţin până ce străbăteai trecătorile şi intrai în Shinovar.

Se grăbi să se-ntoarcă la trepied, aducând cutia fabrialului. Deschise capacul alunecător de deasupra şi scoase heliodorul mare din interior. Nestemata de un galben palid, de cel puţin cinci degete în diametru, era fixată într-o montură metalică. Avea o strălucire blândă, nicidecum atât de puternică pe cât te-ai fi aşteptat, judecând după cât era de mare.

O aşeză pe trepied, apoi roti câteva dintre discurile gradate de dedesubt, îndreptând fabrialul către oamenii din caravană. Pe urmă scoase din căruţă un taburet şi se aşeză să-l privească. Fusese uimită la vederea sumei plătite de Vstim pentru aparatul acela – unul dintre tipurile noi, inventate de curând şi menite să dea de ştire când se apropia cineva. Era chiar atât de important?

Se destinse, rămânând cu ochii la nestemată, ca să observe imediat momentul când devenea mai strălucitoare. Iarba stranie de pe câmpiile Shinovarului se unduia în vânt, refuzând cu încăpăţânare să se retragă chiar şi din calea celor mai puternice rafale. În depărtare se înălţau piscurile albe ale Munţilor Ceţoşi, adăpostind ţinutul. Stăteau în calea marilor furtuni, făcându-le să se împrăştie şi să piară treptat, aşa că, din întregul Roshar, Shinovarul era unul dintre puţinele locuri ce nu se aflau sub

stăpânirea furtunilor.

Câmpia din jurul ei era presărată cu nişte copaci stranii, având trunchiuri drepte şi crengi ţepene, scheletice, pline de frunze care nu se retrăgeau din calea vântului. Întregul peisaj părea ireal, parcă mort. Nimic nu se mişca. Rysn îşi dădu seama, cu o tresărire, că nu vedea niciun spren. Absolut niciunul. Niciun vântspren, niciun viuspren, nimic.

Ca şi cum întregul ţinut ar fi fost încet la minte. Ca un om care, lipsit din naştere de un creier întreg, nu ştia cum să se apere, ci se mulţumea să se holbeze la pereţi, în timp ce-i curgeau balele. Rysn îşi înfipse un deget în pământ, apoi îl ridică şi studie „lutul”, cum îl numise Vstim. Era ceva murdar. O rafală puternică de vânt ar fi putut smulge din rădăcini iarba de pe tot câmpul, azvârlind-o în văzduh. Noroc că marile furtuni nu puteau ajunge acolo.

Lângă căruţe, servitorii şi străjerii descărcau lăzi şi instalau tabăra. Heliodorul începu brusc să pulseze, împrăştiind o lumină strălucitoare, galbenă.

— Maestre! strigă ea, ridicându-se în picioare. E cineva în apropiere.

Vstim – care umbla printre lăzi – îşi ridică brusc privirea. Îi făcu semn cu mâna lui Kylrm, conducătorul străjilor, şi cei şase bărbaţi îşi luară arcurile.

— Acolo, spuse unul dintre ei, arătând cu degetul.

În depărtare se zărea un grup de călăreţi, venind către ei. Nu înaintau foarte repede şi mânau mai multe animale mari – aducând cu nişte cai masivi, dar scunzi –, înhămate la căruţe. Nestemata fabrialului pulsa din ce în ce mai puternic pe măsură ce se apropiau.

— Da, spuse Vstim, cu ochii la fabrial. Obiectul ăsta o să fie foarte util. Bate la mare distanţă.

— Dar ştiam că vin, spuse Rysn, ridicându-se de pe taburet şi îndreptându-se către el.

— De data asta. Dar dacă ne avertizează de apropierea tâlharilor pe întuneric, o să-şi merite preţul de douăsprezece ori. Kylrm, lăsaţi arcurile jos. Ştiţi ce părere au ei despre asta.

Străjerii se supuseră, iar grupul de thayleni rămase în aşteptare. Rysn se pomeni îndesându-şi nervoasă sprâncenele după urechi, deşi nu ştia cu ce o deranjau. Nou-veniţii nu erau decât nişte shini. Bineînţeles că Vstim îi repetase, cu insistenţă, că nu trebuia să-i considere barbari. Părea să le poarte un foarte mare respect.

Când se apropiară, diversitatea înfăţişărilor lor o surprinse. Ceilalţi shini pe care-i văzuse purtau robe simple, maronii, sau alt soi de haine de lucru. Însă în fruntea acelui grup se afla un bărbat care purta, probabil, ceea ce înţelegeau ei prin podoabe: o mantie strălucitoare, multicoloră, care-l înfăşura în întregime, strâns legată în faţă. Atârna de ambele părţi ale calului, aproape atingând pământul. Nu-i lăsa la vedere decât capul.

În jurul lui călăreau patru bărbaţi, cu toţii în haine mai puţin stridente. Strălucitoare, dar nu *la fel de* strălucitoare. Purtau cămăşi, pantaloni şi pelerine bogat colorate.

Pe lângă ei mergeau, pe jos, mai mult de treizeci de bărbaţi în tunici cafenii. Iar alţii conduceau cele trei căruţe imense.

— Oho! spuse Rysn. A adus o mulţime de servitori.

— Servitori? se miră Vstim.

— Cei în haine cafenii.

Babskul ei zâmbi.

— Ăia sunt străjeri, copilă.

— Ce? Par atât de şterşi.

— Shinii sunt oameni ciudaţi. Aici, războinicii se află pe treapta cea mai de jos – sunt un fel de sclavi. Casele nobile

îi vând şi îi cumpără folosindu-se de nişte pietricele care reprezintă dreptul de proprietate asupra lor, iar oricine altcineva pune mâna pe o armă trebuie să li se alăture, fiind tratat în acelaşi mod. Bărbatul în robă elegantă? *E* un lucrător al pământului.

— Adică un proprietar de pământuri?

— Nu. Din câte ştiu eu, iese în fiecare zi – mă rog, în cele când nu se ocupă de negoţ, ca azi – să muncească la câmp. Aşa îi tratează ei pe toţi ţăranii, răsplătindu-i cu atenţia şi respectul lor.

Rysn rămase cu gura căscată.

— Dar mai toate satele sunt *pline* de ţărani!

— Într-adevăr, încuviinţă Vstim. Aici sunt considerate locuri sacre. Străinilor nu le este îngăduit să se apropie de ogoare sau de satele celor care le muncesc.

„Ce bizar”, se gândi ea. „Probabil că traiul în locul ăsta le-a tulburat minţile.”

Kylem şi străjerii pe care-i conducea nu păreau prea încântaţi să se vadă copleşiţi numericeşte într-o atât de mare măsură, dar pe Vstim faptul nu părea să-l deranjeze. Când se apropiară shinii, ieşi dintre căruţele sale fără să dea vreun semn de îngrijorare. Rysn se grăbi pe urmele lui, măturând iarba cu fusta.

„Fir-ar să fie!” îşi zise ea. Uite alt necaz pe care i-l făcea iarba aceea care nu se retrăgea. Avea să fie nevoită să-şi cumpere un tiv nou, ceea ce era, pentru ea, motiv de mare supărare.

Vstim ajunse lângă shini, apoi se înclină într-un mod cu totul aparte, cu mâinile către pământ.

— *Tan balo ken tala,* spuse el.

Ea nu cunoştea înţelesul cuvintelor.

Bărbatul cu mantie – ţăranul – dădu din cap cu respect, iar unul dintre călăreţi descălecă şi se apropie.

— Vânturile Norocului să-ţi fie călăuză, prietene.

Vorbea thaylena foarte bine.

— Cel care adună e încântat că ai sosit cu bine.

— Mulţumesc, Thresh-fiu-Esan, răspunse Vstim. Şi mulţumirile mele celui care adună.

— Ce ne-ai adus din ţinuturile voastre stranii, prietene? întrebă Thresh. Pot să sper că mai mult metal?

Vstim făcu un semn şi câţiva străjeri aduseră o ladă grea. O lăsară jos şi îi săltară capacul, dezvăluindu-i conţinutul. Bucăţi de resturi metalice, cele mai multe având forma unei frânturi de carapace, iar altele semănând cu nişte bucăţi de lemn. Lui Rysn i se părea că semănau cu gunoaiele transformate de un Animmod în metal, dintr-un motiv inexplicabil.

— Ah, spuse Thresh, ghemuindu-se pentru a cerceta lada. Minunat.

— Nici măcar o singură fărâmă n-a fost extrasă din mină, zise Vstim. Nicio rocă n-a fost spartă sau topită pentru obţinerea acestui metal, Thresh. Am un document care o atestă, cu peceţi puse de cinci notari thayleni.

— Nu era nevoie de aşa ceva, spuse Thresh. Ne-ai câştigat încrederea cu mulţi ani în urmă.

— Prefer să fac totul aşa cum se cuvine, răspunse Vstim. Un negustor neglijent în privinţa contractelor se trezeşte cu duşmani în loc de prieteni.

Thresh se ridică şi bătu de trei ori din palme. Bărbaţii cu haine cafenii lăsară în jos partea din spate a unei căruţe, dând la iveală mai multe lăzi.

— Restul celor care ne vizitează nu par interesaţi decât de cai, zise Thresh, dând din cap şi apropiindu-se de căruţă. Toată lumea vrea să cumpere cai. Dar tu niciodată, prietene. De ce?

— E prea greu să le porţi de grijă, răspunse Vstim,

mergând pe lângă el. Şi, chiar aşa valoroşi cum sunt, câştigul meu e neînsemnat.

— Dar nu şi cu ăştia, aşa-i? întrebă Thresh, ridicând una dintre lăzile uşoare.

Înăuntru era ceva viu.

— Nicidecum, zise Vstim. Puii se vând la preţ bun şi e uşor să-i îngrijeşti dacă ai mâncare pentru ei.

— Ţi-am adus din belşug, îl asigură Thresh. Nu-mi vine să cred că vrei să cumperi aşa ceva de la noi. Nu valorează atât de mult cât credeţi voi, străinii. Şi ne dai metal pentru ei! Metal fără nicio urmă de rocă spartă. O minune.

Vstim ridică din umeri.

— Acolo de unde vin eu, resturile astea n-au, practic, nicio valoare. Sunt făcute de ardenţi care exersează ca să înveţe cum se foloseşte un Animmod. Nu pot face hrană, fiindcă, dacă greşeşti cumva, iese otrăvitoare. Aşa că preschimbă gunoaiele în metal pe care-l aruncă.

— Dar se poate prelucra!

— De ce să prelucrezi metal, zise Vstim, când poţi să cioplești din lemn obiecte, exact de forma pe care-o vrei, ca să le Animmodelezi apoi?

Thresh se mulţumi să clatine din cap, uluit. Iar Rysn privea şi ea cu uimire. Era cel mai *nebunesc* schimb de mărfuri la care asistase vreodată. De obicei, Vstim se certa şi se tocmea fără milă. Însă acolo dezvăluia, de bunăvoie, că marfa lui era lipsită de valoare!

De fapt, cei doi îşi continuară discuţia, fiecare străduindu-se din greu să demonstreze cât de puţin valora ceea ce avea de oferit. În cele din urmă, ajunseră la o înţelegere – deşi Rysn nu izbuti să priceapă cum – şi îşi strânseră mâinile, pecetluind-o. O parte dintre soldaţii lui Thresh începură să descarce lăzile cu pui, ţesături şi carne uscată de pe alte meleaguri. Alţii cărau lăzile cu resturi de

metal.

— N-ai putea să-mi dai în schimb un soldat? întrebă Vstim, în vreme ce aşteptau.

— Mă tem că nu pot fi vânduţi străinilor.

— Dar a fost unul pe care mi l-ai dat…

— De-atunci au trecut aproape şase ani! râse Thresh. Şi tot îmi mai ceri aşa ceva!

— Nu ştii cât am luat pe el, spuse Vstim. Şi mi l-ai dat, practic, pe-o nimica toată!

Thresh ridică din umeri.

— Era făr'adevăr. N-avea absolut nicio valoare. M-ai silit s-accept ceva în schimb, dar mărturisesc c-am aruncat plata primită în râu. Nu puteam să iau bani pentr-un făr'adevăr.

— Ei, presupun că n-am motiv să mă supăr pentru aşa ceva, zise Vstim, frecându-şi bărbia. Dar, dac-o să mai ai vreodată unul, dă-mi de ştire. A fost cel mai bun servitor pe care l-am avut vreodată. Încă-mi mai pare rău că l-am vândut.

— O să ţin minte, prietene. Dar cred că e foarte puţin probabil să mai avem vreunul ca el, răspunse Thresh, cu gândurile părând să-i zboare în altă parte. Ba chiar ar fi cazul să sper că n-o să mai avem niciodată…

Schimbul de mărfuri odată încheiat, îşi strânseră din nou mâinile şi Vstim se înclină înaintea ţăranului. Rysn încercă să imite gestul, alegându-se cu nişte zâmbete din partea lui Thresh şi a câtorva dintre însoţitorii lui, care trăncăniră ceva în limba lor încărcată de şoapte.

O călătorie atât de lungă şi de plictisitoare pentru o tocmeală atât de scurtă! Dar Vstim nu greşea: pentru pui aveau să capete sfere frumoase în Est.

— Ce-ai învăţat? o întrebă Vstim când se întorceau la căruţa din faţă.

— Că shinii sunt ciudaţi.

— Nu, răspunse Vstim, fără asprime în glas, căci nu părea s-o trateze niciodată cu asprime. Sunt pur şi simplu diferiţi, copilă. Ciudaţi sunt oamenii cu purtări schimbătoare. Iar Thresh şi ai lui sunt oricum, numai schimbători nu. S-ar putea să fie chiar *prea* statornici. Lumea din afară se schimbă, dar ei par hotărâţi să rămână la fel. Am încercat să le ofer fabriale, dar le consideră nefolositoare. Sau profanatoare. Sau prea sacre ca să fie întrebuinţate.

— Astea sunt lucruri diferite, maestre.

— Da, spuse el. Dar, când e vorba de shini, e adesea greu să le deosebeşti. Oricum, ce-ai învăţat, de fapt?

— Că ei se tocmesc cu umilinţă, aşa cum herdazianii se tocmesc lăudându-se, răspunse ea. Amândoi v-aţi străduit din răsputeri să arătaţi cât de lipsită de valoare vă e marfa. Mi s-a părut ciudat, dar cred că ăsta e, probabil, modul în care obişnuiesc să se tocmească.

Maestrul îi zâmbi larg.

— Iar tu eşti deja mai înţeleaptă decât jumătate dintre bărbaţii pe care i-am adus aici. Ascultă. Asta e lecţia ta. Să nu-ncerci niciodată să-nşeli un shin. Nu umbla cu ocolişuri, spune-le adevărul sau – dacă e să li-l ascunzi cumva – atunci spune-le că marfa ta face mai puţin decât în realitate. Te vor adora pentru asta. Şi te vor şi plăti.

Ea dădu din cap. Ajunseră la căruţă şi el scoase un vas mic, bizar.

— Ia asta, îi spuse. Şi foloseşte-te de un cuţit ca să tai nişte iarbă. Ai grijă să tai cât mai mult, ca să fii sigură că iei lut din belşug. Planta nu poate trăi fără el.

— De ce să fac aşa ceva? întrebă ea, strâmbând din nas când luă vasul.

— Fiindcă trebuie să-nveţi să ai grijă de planta asta,

răspunse el. Vreau s-o ţii lângă tine până când n-o să te mai gândeşti că e ciudată.

— Dar de ce?

— Fiindcă aşa o să-nveţi să faci negoţ mai bine, răspunse Vstim.

Rysn se încruntă. De ce trebuia să se poarte aşa ciudat în atât de multe situaţii? Poate că de-aceea era unul dintre puţinii thayleni în stare să-ncheie un târg bun cu un shin. Era la fel de bizar ca ei.

Plecă să ducă la îndeplinire ceea ce i se ceruse. Nu câştiga nimic plângându-se. Dar mai întâi îşi puse nişte mănuşi grosolane şi îşi suflecă mânecile. N-avea de gând să strice bunătate de rochie pentru un vas cu iarbă imbecilă, care se holba la pereţi, curgându-i balele. Şi cu asta basta.

I-5
COLECŢIONARUL AXIES

Colecţionarul Axies gemu, întins pe spate, cu capul zvâcnindu-i de durere. Deschise ochii şi îşi privi trupul. Era gol.

„Mare belea”, îşi zise.

Ei, cel mai bine era să vadă dacă n-avea cumva vreo rană gravă. Stătea cu degetele picioarelor către cer. Unghiile erau de un albastru intens, ceea ce nu era neobişnuit pentru un aimian, ca el. Încercă să le mişte şi, spre încântarea lui, chiar se mişcară.

— Ei, asta e ceva, spuse el, lăsându-şi capul la loc, pe pământ.

Şi auzi un zgomot, ca şi cum ar fi atins ceva fleşcăit, poate nişte gunoaie intrate în putrefacţie.

Da, asta era. Simţi şi izul înţepător şi acru. Se concentră asupra propriului nas, schimbându-şi poziţia trupului astfel încât să nu mai poată simţi mirosul. „Ah, e mult mai bine”, îşi zise.

Acum nu mai trebuia decât să alunge durerea de cap, dacă izbutea. Oare soarele de deasupra chiar *trebuia* să strălucească atât de puternic? Închise ochii.

— Eşti tot pe aleea mea, spuse, din spatele lui, o voce ţâfnoasă.

Vocea aia fusese cea care-l trezise.

— O să plec imediat, promise.

— Trebuie să-mi plăteşti chiria pentru o noapte de somn.

— Pe o alee?

— Pe cea mai frumoasă alee din Kasitor.

— Aha, atunci acolo mă aflu? Excelent.

Câteva clipe de concentrare mentală îl scăpară în sfârşit

de durerea de cap. Deschise ochii şi, de data asta, lumina soarelui i se păru de-a dreptul plăcută. De o parte şi de alta se înălţau spre cer ziduri de cărămidă năpădite cu o crustă de licheni roşii. În jurul lui erau împrăştiate mai multe grămăjoare de tuberculi putrezi.

Nu. Nu împrăştiate. Păreau aranjate cu grijă. Şi erau, probabil, sursa duhorii pe care-o simţise mai devreme. Cel mai bine era să-şi lase simţul mirosului amorţit.

Se săltă în capul oaselor şi se întinse, verificându-şi muşchii. Totul părea să funcţioneze, deşi avea nişte vânătăi. Trebuia să se ocupe puţin şi de ele.

— Ei, spuse întorcându-se, nu cumva ai o pereche de pantaloni în plus?

Posesorul vocii se dovedi a fi un bărbat cu barba încâlcită, aşezat pe o ladă din capătul aleii. Axies nu-l recunoscu şi nu recunoscu nici locul. Ceea ce nu era de mirare, având în vedere că fusese bătut, jefuit şi lăsat să moară. Din nou.

„Ce sunt în stare să fac în numele ştiinţei!” îşi zise el oftând.

Memoria începea să-i revină. Kasitor era un oraş iriali mare, al doilea ca mărime din Rall Elorim. Venise acolo intenţionat şi tot intenţionat se îmbătase. Poate-ar fi trebuit să-şi aleagă prietenii de pahar cu mai multă atenţie.

— Din câte înţeleg, n-ai o pereche de pantaloni în plus, zise Axies, ridicându-se în picioare şi cercetându-şi tatuajele de pe braţ. Iar dacă ai fi avut, ţi-aş fi sugerat s-o porţi tu. Ce-i ăla de pe tine, un sac pentru lavis?

— Trebuie să-mi plăteşti chiria, mormăi celălalt. Şi-mi datorezi bani fiindc-ai distrus templul zeului nordic.

— Ciudat, zise Axies, uitându-se peste umăr către capătul aleii.

Mai încolo era o stradă plină de lume. Probabil că oamenii cumsecade din Kasidor n-ar fi fost prea încântaţi de goliciunea lui.

— Nu-mi *amintesc* să fi distrus vreun templu. În mod normal, sunt foarte conştient de genul ăsta de lucruri.

— Ai distrus o jumătate din strada Hapron, spuse cerşetorul. Şi jumătate din case. O să trec peste asta.

— Extrem de amabil din partea ta.

— În ultima vreme au fost păcătoşi.

Axies se încruntă, întorcându-şi din nou ochii spre cerşetor. Şi, urmărindu-i privirea, se uită către pământ. Grămăjoarele de legume putrede fuseseră aşezate într-un mod aparte. Ca un oraş.

— Ah, spuse, mişcându-şi piciorul, care fusese înfipt într-o mică grămadă de legume aşezate sub forma unui pătrat.

— Aia era o brutărie, spuse cerşetorul.

— Îmi pare cumplit de rău.

— Familia nu era acasă.

— Ce uşurare!

— Se rugau cu toţii în templu.

— Cel pe care l-am…

— Strivit cu capul? Da.

— Nu mă-ndoiesc că vei fi blând cu sufletele lor.

Cerşetorul îl privi strângându-şi pleoapele.

— Încă mă mai străduiesc să decid cum să te includ în ordinea lucrurilor. Eşti un Pustiitor, sau un Herald?

— Mă tem că un Pustiitor. Pentru că, uite, *chiar* am distrus un templu.

Privirea cerşetorului deveni şi mai bănuitoare.

— Numai pânza sacră mă poate alunga, continuă Axies. Şi de vreme ce nu ai… Ei, ce ţii acolo?

Cerşetorul se uită în jos, la propria mână, care atingea una dinte păturile mizerabile întinse peste lăzile lui la fel

de mizerabile. Stătea cocoţat pe ele ca… ei bine, ca un zeu ce priveşte în jos, către poporul său.

„Sărmanul nebun”, îşi zise Axies. Era într-adevăr timpul să plece. Nu-şi dorea să atragă vreun ghinion asupra acelui om fără minte.

Cerşetorul săltă pătura. Axies se trase înapoi speriat, ridicându-şi mâinile. Pe faţa cerşetorului apăru un zâmbet căruia i-ar fi prins bine mai mulţi dinţi. Sări de pe ladă, ţinând pătura ca pe un scut. Axies se retrase şi mai mult.

Cerşetorul chicoti şi azvârli pătura către el. Axies o prinse din zbor şi-i arătă nebunului pumnul. Apoi ieşi de pe alee, înfăşurându-şi-o în jurul mijlocului.

— Şi astfel, spuse cerşetorul în urma lui, fiara împuţită a fost alungată!

— Şi astfel – spuse Axies prinzându-şi bine pătura –, fiara împuţită nu va mai fi întemniţată pentru indecenţă.

Iralii erau foarte scrupuloşi în privinţa legilor referitoare la castitate. Erau scrupuloşi într-o mulţime de privinţe. Bineînţeles că asta se putea spune despre mai toate popoarele – lucrurile care făceau obiectul scrupulozităţii erau singura deosebire.

Colecţionarul Axies avu parte de mai multe priviri holbate. Nu din pricina veşmântului său neobişnuit – Iri se afla la marginea dinspre nord-vest a Rosharului, aşa că vremea era mult mai caldă decât în alte locuri, precum Alethkarul sau chiar Azizul. Un mare număr de bărbaţi iriali cu păr auriu umblau pe străzi doar cu o pânză legată în jurul şalelor, având pielea vopsită în tot felul de culori, care alcătuiau diferite modele. Acolo, nici măcar tatuajele lui Axies nu săreau prea tare în ochi.

Poate că privirile erau atrase de unghiile lui albastre şi de ochii cristalini, de un albastru intens. Nu întâlneai prea des un aimian – chiar şi un siah aimian. Sau poate cauza

era umbra lui, care de aşternea într-o direcţie greşită. Către lumină, nu în partea opusă luminii. Era un amănunt neînsemnat, iar umbrele nu erau lungi, nu şi când soarele se afla atât de sus. Dar cei care îl observau bombăneau sau se grăbeau să i se ferească din cale. Probabil că auziseră de semenii lui. Nu trecuse chiar atât de mult timp de când cutreieraseră prin ţinuturile lui. Doar îndeajuns de mult pentru ca poveştile şi legendele să devină o parte din lucrurile pe care le ştia aproape toată lumea.

Poate că vreo persoană importantă avea să se simtă ofensată de prezenţa lui şi avea să ceară să fie dus în faţa vreunui judecător din oraş. N-ar fi fost pentru prima oară. Cu multă vreme în urmă, învăţase să nu-şi mai facă griji. Când te urmărea Blestemul Neamului, te deprindeai să accepţi tot ceea ce ţi se întâmpla.

Începu să fluiere încetişor, doar pentru sine, cercetându-şi tatuajele şi ignorând trecătorii cu destul spirit de observaţie ca să se uite la el cu gura căscată. „Mi-aduc aminte c-am scris ceva, undeva…” îşi zise, privindu-şi încheieturile mâinilor, după care îşi răsuci braţele, încercând să vadă dacă avea tatuaje noi pe cealaltă parte a lor. Ca orice alt aimian, putea să-şi schimbe culoarea semnelor de pe piele după bunul plac. Ceea ce era convenabil, căci, atunci când te trezeai jefuit cu regularitate de tot ce aveai asupra ta, era groaznic de greu să-ţi păstrezi notiţele într-un carnet. Ţinându-ţi-le pe piele, măcar te puteai întoarce într-un loc sigur, unde să le transcrii.

Spera că nu fusese atât de beat încât să-şi scrie observaţiile într-un loc nepotrivit. O făcuse o dată şi, pentru citirea acelei harababuri, avusese nevoie de două oglinzi şi de un băieş foarte nedumerit.

„Of”, îşi spuse, descoperind o notiţă nouă în scobitura

cotului stâng. O citi cu greutate, târşâindu-şi picioarele în josul unei pante.

„Încercarea a reuşit. Am văzut spreni care apar numai când se îmbată cineva foarte tare. Iau forma unor bule mici, cafenii, lipite de obiectele din jur. S-ar putea să fie nevoie de mai multe încercări pentru a dovedi că nu sunt doar nălucirile unui beţiv.”

— Foarte frumos, comentă el cu voce tare. Într-adevăr, foarte frumos. Mă-ntreb cum ar trebui să-i numesc.

În istorisirile pe care le auzise, erau numiţi matolspreni, dar suna prosteşte. Ebrietatespreni? Nu, era o denumire prea greoaie. Berespreni? Simţi un val de entuziasm. Vâna soiul acela de spreni de ani de zile. Dacă se dovedea că erau reali, ar fi fost un adevărat triumf.

De ce apăreau numai în Iri? Şi de ce atât de rar? Se îmbătase ca prostul de o grămadă de ori, şi nu-i văzuse decât o singură dată. Dacă-i văzuse cu adevărat şi atunci.

Însă sprenii puteau fi foarte înşelători. Uneori refuzau să apară până şi cei mai obişnuiţi – de exemplu focsprenii. Era deosebit de frustrant pentru cineva care făcuse din observarea, catalogarea şi studiul tuturor tipurilor de spreni din Roshar munca lui de-o viaţă.

Continuă să fluiere, traversând oraşul către docuri. Pe lângă el se scurgea un mare număr de iriali cu păr auriu. Aidoma părului negru al alethilor, şi al lor era dovada purităţii obârşiei – cu cât era mai curat sângele, cu atât mai numeroase erau şuviţele aurii. Şi nu erau pur şi simplu blonde, erau cu adevărat de aur, luceau în soare.

Îi plăceau irialii. Nu erau *nici pe departe* atât de orgolioşi ca vorinii din est şi se dovedeau rareori înclinaţi către certuri şi încăierări. Printre ei era mai uşor să umbli după spreni. Dar, fireşte, existau şi spreni pe care nu-i puteai găsi decât în timpul războaielor.

Pe docuri se adunase un grup de oameni. „A, excelent. N-am ajuns prea târziu”, îşi zise el. Cei mai mulţi se îngrămădeau pe o platformă special construită pentru privitori. Axies îşi găsi un loc, îşi potrivi mai bine pătura sacră şi se sprijini de balustradă, în aşteptare.

Nu dură mult. Exact la ora şapte şi patruzeci şi şase dimineaţa – localnicii se puteau folosi de asta ca să-şi potrivească ornicele – un spren enorm, albastru ca marea, se înălţă din apele golfului. Era translucid, iar apa pe care părea s-o împroaşte când se ridica nu era decât o iluzie. Adevărata suprafaţă a golfului rămăsese neclintită.

„Ia forma unui jet imens de apă”, se gândi Axies, creându-şi un tatuaj de lungul unei porţiuni libere de pe un picior pentru a-şi scrie cuvintele. „În centru are cea mai întunecată nuanţă de albastru, ca adâncurile oceanului, dar marginile au o tentă mai deschisă. Judecând după catargele corăbiilor din apropiere, aş zice că sprenul a crescut până la o înălţime de cel puţin cincisprezece stânjeni. E unul dintre cei mai mari pe care i-am văzut vreodată.”

Din coloana înălţată înmuguriră patru membre lungi, care coborâră către marginile golfului, formându-şi degete. Se opriră pe nişte piedestale de aur, aşezate acolo de orăşeni. Sprenul apărea în fiecare zi la aceeaşi oră, fără greş.

Îl strigară pe nume, Cusicesh – Protectorul. Unii îl venerau ca pe un zeu. Alţii îl acceptau, pur şi simplu, ca pe o parte a oraşului. Era unicat. Dintre toate tipurile de spreni pe care le ştia Axies, doar câteva păreau să fie reprezentate de un singur membru.

„Dar ce *soi* de spren este?” scrise el, fascinat. „Şi-a creat o faţă care priveşte spre răsărit. Drept către Obârşie. O faţă care se schimbă uimitor de repede. Deasupra gâtului

său scurt şi gros apar diferite chipuri omeneşti, fiecare încețoşându-se pentru a deveni un altul.”

Spectacolul dură zece minute bune. Oare se repeta vreo faţă? Nu-şi putea da seama, căci se succedau cu atâta repeziciune. Unele erau bărbăteşti, altele feminine. Schimbarea chipurilor odată încheiată, Cusicesh se retrase în adâncul golfului, înălţând din nou valuri fantomatice.

Axies se simţea secătuit, ca şi cum ceva ar fi absorbit o parte din el. Se spunea că era o senzaţie obişnuită, comună privitorilor. Oare şi-o imagina fiindcă se aşteptase să apară? Sau era o realitate?

În timp ce medita, un puştan trecu în goană pe lângă el şi-i înşfăcă învelitoarea, desprinzându-i-o de pe trup cu un hohot de râs. Le-o aruncă unor prieteni şi o rupseră la fugă cu toţii.

Axies clătină din cap.

— Ce belea, spuse, în timp ce oamenii din jur începeau să scoată sunete de indignare şi să bombăne. Probabil că sunt şi străjeri prin preajmă, nu? Ah, da. Patru. Minunat.

Cei patru se apropiau deja, maiestuoşi, cu părul auriu curgându-le pe umeri şi cu priviri aspre.

— Ei, îşi spuse el, adăugând o ultimă notiţă în timp ce unul dintre străjeri îl înşfăca de umăr. S-ar părea că voi avea din nou ocazia să caut captivospreni.

Era bizar că izbutiseră să-l ocolească în toţi acei ani, în ciuda numeroaselor lui întemniţări. Începea să-i creadă un simplu mit.

Străjerii îl târau către temniţele oraşului, dar lui nu-i păsa. Doi spreni noi în tot atâtea zile! În ritmul ăsta, probabil că nu mai era nevoie decât de alte câteva secole ca să-şi încheie cercetările.

Cu adevărat magnific. Începu iar să fluiere doar pentru sine.

I-6
OPERĂ DE ARTĂ

Szeth-fiu-fiu-Valano, făr'adevăr din Shinovar, se ghemui pe o poliţă înaltă de piatră de lângă bârlogul cu jocuri de noroc. Poliţa ar fi trebuit să fie suportul unei lămpi; mantia lui lungă o ascundea, învăluind-o, aşa cum îi ascundea şi picioarele, creând impresia că era atârnat de perete.

Primprejur erau puţine lumini. Makkek prefera ca Szeth să rămână în întuneric. Sub mantie purta un costum negru mulat şi o mască de pânză îi acoperea partea de jos a feţei – ambele erau creaţiile lui Makkek. Pentru un asasin, astfel de veşminte erau groaznice, dar Makkek voia spectacol, iar Szeth făcea orice îi poruncea stăpânul. Întotdeauna.

Poate că spectacolul avea şi ceva util. Arătându-şi numai ochii şi ţeasta cheală, îi speria pe cei care treceau pe lângă el. Ochii lui de shin, prea rotunzi şi puţin prea mari. Oamenilor locului li se părea că semănau cu ai unui copil. De ce îi tulburau atât de mult?

În apropiere, câţiva bărbaţi cu mantii cafenii stăteau de vorbă, frecându-şi degetul mare al mâinii de cel arătător. Dintre ele se înălţau şuviţe de fum, însoţite de un pocnet slab. Se spunea că, frecând muşchi-de-foc, mintea îţi devenea mai receptivă la gânduri şi idei. Singura dată când încercase, Szeth se alesese cu o durere de cap şi cu două degete băşicate. Dar se părea că, după ce-ţi făceai bătături, puteai intra într-o stare euforică.

Bârlogul rotund avea în mijloc o tejghea unde se vindea o mare varietate de băuturi, la o şi mai mare varietate de preţuri. Femeile care-o serveau purtau robe de culoare violet despicate în părţi şi cu decolteuri adânci. Mâinile interzise erau la vedere, un fapt pe care bavlanderii – din

care descindeau vorinii – păreau să-l găsească extrem de provocator. Ce ciudat! Nu era decât o mână.

De-a lungul întregului perimetru al bârlogului erau în plină desfăşurare tot felul de jocuri. Niciunul nu era declarat făţiş drept un joc de noroc – nu se aruncau zaruri, nu se paria pe valoarea cărţii de joc întoarse. Se juca frânge-gâtu', erau lupte de crabi-de-vad şi – ciudat – jocuri cu preziceri. Asta era o altă ciudăţenie a popoarelor vorine; evitau să ghicească pe faţă viitorul. La jocurile ca frânge-gâtu' trăgeau cărţi şi aruncau zaruri, dar nu pariau pe rezultat. Pariau însă pe mâna cu care se alegeau după asta.

Pentru Szeth, deosebirea părea lipsită de semnificaţie, dar era adânc înrădăcinată în cultura localnicilor. Chiar şi acolo, într-una dintre cele mai abjecte văgăuni din oraş – unde femeile umblau cu mâinile la vedere iar bărbaţii vorbeau fără fereală despre crime –, nimeni nu risca să-i ofenseze pe Heralzi încercând să afle viitorul. Până şi prezicerea marilor furtuni îi făcea pe mulţi să nu se simtă în largul lor. Însă nimeni nu spunea *nimic* despre mersul pe piatră şi despre întrebuinţarea Luminii de Furtună pentru iluminatul zilnic. Ignorau spiritele lucrurilor care trăiau în jurul lor şi mâncau orice aveau chef, în orice zi aveau chef.

Ciudat. Atât de ciudat. Şi totuşi asta era viaţa lui. În ultima vreme, începuse să pună sub semnul întrebării o parte dintre interdicţiile pe care le respectase cândva cu atâta stricteţe. Cum puteau acei oameni de la răsărit să *nu* calce pe piatră? În ţinuturile lor nu exista lut. Cum ar fi putut să umble fără să pună piciorul pe piatră?

Gânduri primejdioase. Obiceiurile după care îşi organiza viaţa erau tot ce-i mai rămăsese. Dacă punea la îndoială Şamanismul Pietrei, avea să se-ndoiască apoi de natura sa

de făr’adevăr? Primejdios, primejdios. Deşi crimele şi păcatele lui aveau să-i aducă osânda, sufletul avea să-i fie dat pietrelor după moarte. Avea să continue să existe. Pedepsit, în chinuri, dar nu surghiunit în neant.

Mai bine să exişti chinuindu-te decât să dispari cu desăvârşire.

Makkek în persoană străbătu cu paşi mari podeaua bârlogului cu jocuri de noroc, ţinând de braţ două femei. Nu mai era doar piele şi os, căpătase, încetul cu încetul, o rotunjime viguroasă a obrajilor, ca un fruct care se cocea după retragerea apelor unui potop. Iar hainele lui zdrenţuite de hoţ la drumul mare dispăruseră, înlocuite cu mătăsuri luxoase.

Însoţitorii lui – împreună cu care îl ucisese pe Took – erau morţi cu toţii, ucişi de Szeth, fiindcă i-o poruncise el. Totul ca s-ascundă taina Pietrei Jurământului. De ce se ruşinau esticii atât de tare de felul în care îl stăpâneau pe Szeth? Era din pricină că se temeau să nu le fure cineva Piatra Jurământului? Se temeau că arma pe care o puseseră în slujba lor cu atâta cruzime avea să se-ntoarcă împotriva lor?

Poate se temeau că, dacă s-ar fi aflat cât de uşor îl puteau controla, li s-ar fi ştirbit reputaţia. Szeth auzise mai multe discuţii purtate în jurul misterului cumplit al eficientei gărzi de corp a lui Makkek. Dacă era slujit de o asemenea creatură, atunci el, stăpânul, trebuia să fie încă şi mai periculos.

Makkek trecu pe lângă locul de unde pândea Szeth, iar una dintre femeile de la braţul lui scoase un hohot de râs ca un clinchet de clopoţei. El se uită la Szeth, apoi schiţă un gest scurt. Szeth îşi înclină capul mascat, în semn că înţelesese. Coborî cu mişcări line din locul în care stătea şi atinse podeaua cu mantia prea largă, care îi flutură.

Jucătorii încremeniră. Beţi sau nu, se întoarseră cu toţii să-l privească şi, când Szeth trecu pe lângă cei trei bărbaţi cu muşchi-de-foc, degetele acestora îşi pierdură vlaga. Aproape toată lumea din încăpere ştia ce-avea Szeth de făcut în noaptea aceea. În Apănăscut se stabilise un bărbat care-şi deschisese propriul bârlog cu jocuri de noroc, sfidându-l pe Makkek. Se părea că nou-venitul nu credea în reputaţia asasinului fantomatic din slujba acestuia. Ei bine, avea de ce s-o pună la îndoială. Nu se potrivea cu realitatea.

Szeth era mult, *mult* mai periculos decât i se dusese vestea.

El părăsi încăperea, urcă treptele, străbătu prăvălia cu vitrină şi ieşi în curte. În trecere, îşi aruncă mantia şi masca într-o căruţă. Cea dintâi n-avea să facă altceva decât zgomot, şi la ce bun să-şi acopere faţa? Era singurul shin din oraş. Dacă-i vedea cineva ochii, avea să-l recunoască. Îşi păstră costumul negru, strâmt. Schimbându-se ar fi pierdut prea mult timp.

Apănăscut era cel mai mare oraş din regiune; Makkek nu avusese nevoie de prea mult timp ca să ajungă la concluzia că Staplind era prea mic pentru el. Acum spunea c-ar vrea să se mute la Ţeapa din Genunchi, oraşul în care se afla conacul lordului acelui loc. Ca să fie cu putinţă, timp de mai multe luni Szeth avea să înoate în sânge, încolţindu-i şi ucigându-i până la unul pe toţi hoţii, asasinii şi seniorii jocurilor de noroc care ar fi refuzat să i se supună lui Makkek.

Asta avea să se întâmple peste câteva luni. Deocamdată nu era vorba decât de intrusul din Apănăscut, un bărbat pe nume Gavashaw. Szeth se furişa pe străzi, evitând să folosească Lumina de Furtună sau Cristalsabia şi bizuindu-se doar pe supleţea şi prudenţa care-i stăteau în fire ca să

nu se facă remarcat. Îşi savura scurtul răstimp de libertate. Clipele în care nu era silit să rămână într-unul dintre bârlogurile pline de fum ale lui Makkek erau din ce în ce mai rare în ultima vreme.

Strecurându-se printre clădiri – prin întuneric, cu mişcări iuţi, în timp ce simţea aerul umed şi rece pe piele aproape că se putea crede întors în Shinovar. Clădirile din jur nu erau din piatră blasfematoare, ci din nămol şi lut. Sunetele joase nu erau uralele înăbuşite din vreun alt bârlog cu jocuri de noroc stăpânit de Makkek, ci tropotul şi nechezatul cailor sălbatici de pe câmpii.

Ba nu. În Shinovar nu simţise niciodată o astfel de duhoare – amestecul lăsat să se macereze săptămâni de-a rândul răspândea un miros înţepător. Nu ajunsese acasă. În Valea Adevărului nu mai era loc pentru el.

Ajunse într-unul dintre cartierele bogate ale oraşului, unde spaţiile dintre case erau mult mai mari. Apănăscut se afla într-un lait, protejat de stâncile înalte dinspre răsărit. Gavashaw se instalase, cu aroganţă, într-unul din conacele mari din est, al cărui proprietar era seniorul provinciei; nou-venitul se bucura de favorurile lui. Lordul ţinutului auzise de Makkek şi de ascensiunea lui rapidă din lumea fărădelegii, iar susţinerea unui rival era o foarte potrivită cale de a-i struni puterea de la bun început. Conacul nobilului avea trei caturi şi era înconjurat de o grădină compactă şi bine îngrijită, împrejmuită de un zid de piatră. Acolo, la marginea oraşului, solul era presărat cu muguri-de-stâncă bulboşi. La trecerea lui, plantele foşneau, retrăgându-şi lujerii şi închizându-şi alene carapacele.

Szeth ajunse la zid şi se lipi de el. Era răstimpul dintre cele două luni noi, cea mai întunecată parte a nopţii. I se spunea ora odioasă, fiind unul dintre puţinele momente când zeii nu vegheau asupra omenirii. Soldaţii mergeau pe

coama zidului, cu tălpile hârşâind pe piatră. Probabil că Gavashaw se credea în siguranţă în clădirea aceea, considerată un adăpost suficient de bun pentru un ochi-luminoşi puternic.

Szeth inspiră, îmbibându-se cu Lumină de Furtună din sferele pe care le avea în pungă. Începu să strălucească, cu vapori luminiscenţi înălţându-i-se din piele. În întuneric era foarte uşor de observat. Astfel de puteri nu fuseseră niciodată menite să vină în ajutorul asasinilor; Undeunitorii luptaseră la lumina zilei, înfruntând noaptea, nu bucurându-se de îmbrăţişarea ei.

Locul lui Szeth nu era acolo. Trebuia pur şi simplu să devină mult mai prudent ca să nu fie văzut.

La zece bătăi de inimă după ce trecuse de străjeri, se Ancoră de zid. Direcţia aceasta deveni „jos” pentru el, aşa că reuşi să urce pe fortificaţia de piatră. Când ajunse în vârf, făcu un salt înainte, apoi se Ancoră cu spatele, pentru scurt timp. Se roti peste creasta zidului, ghemuindu-se în zbor, pentru ca după aceea să se Ancoreze din nou de Zid. Coborî cu picioarele lipite de piatră şi cu faţa în jos. Alergă şi se Ancoră iarăşi de sol, ultimii paşi parcurgându-i în cădere.

Prin curte creşteau movile de coajă-de-piatră, cultivată astfel încât să alcătuiască mai multe terase mici. Szeth se aplecă şi străbătu grădina-labirint. La uşile clădirii stăteau de veghe străjeri, sub strălucirea sferelor. Cât de uşor i-ar fi fost să se năpustească, absorbindu-le lumina şi lăsând oamenii în întuneric înainte de a-i doborî.

Însă Makkek nu-i poruncise să nimicească tot ce-i ieşea în cale. Gavashaw trebuia ucis, dar Szeth era liber să decidă cum. Alese o cale care nu-i impunea să omoare străjile. Aşa făcea întotdeauna, dacă i se oferea ocazia. Doar aşa îşi mai putea păstra un dram de omenie.

Ajunse la peretele dinspre vest al vilei, se Ancoră de el şi alergă către acoperiş. Era lung, plat şi cobora în pantă foarte lină către răsărit – o caracteristică nicidecum necesară într-un lait, însă esticii vedeau lumea în lumina marilor furtuni. Szeth traversă grăbit partea din spate, îndreptându-se către cupola de piatră care acoperea o parte mai scundă a clădirii. Coborî pe cupola aceea, cu Lumina de Furtună scurgându-i-se din trup. Diafan, luminiscent, imaculat. Ca stafia unui foc ce ardea în el, mistuindu-l.

Înconjurat de linişte şi întuneric, îşi chemă Cristalsabia şi găuri cupola, tăind o porţiune din ea, cu arma înclinată astfel încât bucata de piatră să nu cadă în interior. Îşi întinse mâna liberă în jos şi îmbibă cercul de piatră cu Lumină,

Ancorându-l înspre partea de nord-vest a cerului. Ancorarea unui obiect de un punct foarte îndepărtat era posibilă, dar nu şi foarte precisă. Ca şi cum ai fi încercat să trimiţi o săgeată la o foarte mare distanţă.

Se trase înapoi când cercul de piatră se clătină şi se desprinse, revărsând Lumină de Furtună când se avântă spre stelele asemenea unor stropi de vopsea împroşcaţi pe boltă. Szeth sări prin gaură, Ancorându-se imediat de plafon. Se răsuci în aer şi ajunse cu tălpile pe partea interioară a cupolei, lângă marginea găurii pe care-o tăiase. Acum vedea lumea ca şi cum ar fi stat pe fundul unui imens castron de piatră, prin a cărui gaură, tăiată în zona cea mai adâncă, se uita în jos, către stele.

Urcă spre marginea castronului, Ancorându-se spre dreapta. Câteva clipe mai târziu, era pe podea, reorientându-se astfel încât bolta să se înalţe deasupra lui. Auzi ceva căzând în depărtare. Rămasă fără lumină de furtună, bucata de piatră se prăbuşise pe pământ. O

trimisese în afara oraşului. Spera că nu provocase, din întâmplare, moartea nimănui.

Străjile aveau să-şi îndrepte acum atenţia în altă parte, străduindu-se să descopere sursa zgomotului îndepărtat. El inspiră adânc, secătuindu-şi nestematele din a doua pungă. Lumina care se scurgea din el deveni mai puternică, îngăduindu-i să vadă încăperea în care se afla.

Aşa cum bănuise, era pustie. O sală de ospeţe folosită arareori, cu vetre fără foc, mese şi bănci. În aerul neclintit, cu miros de mucegai, domnea tăcerea. Ca într-un mormânt. Szeth se apropie în grabă de uşă, îşi strecură Cristalsabia între ea şi toc şi tăie zăvorul. Apoi o deschise cu grijă. Lumina de Furtună înălţată din trupul lui risipi întunericul de pe culoarul aflat dincolo de prag.

La începutul perioadei petrecute alături de Makkek, avusese grijă să nu folosească deloc Cristalsabia. Dar pentru că însărcinările lui deveniseră din ce în ce mai dificile, îi fusese necesară ca să nu ucidă fără rost. Iar zvonurile despre el erau acum pline de poveşti cu găuri tăiate în piatră şi cu morţi cu ochii arşi.

Makkek începuse să dea crezare zvonurilor. Încă nu-i ceruse să renunţe la Sabie – şi, dacă o făcea, avea să afle care era cel de-al doilea lucru care-i era interzis lui Szeth. I se cerea să-şi poarte arma până la moarte, după care Şamanii shini ai Pietrei aveau s-o recupereze de la ucigaşul lui.

O porni pe coridoare. Nu-l frământa gândul că Makkek ar putut dori să-i ia Sabia, dar se gândea cu îngrijorare la din ce în ce mai marea cutezanţă a lordului hoţilor. Cu cât se înmulţeau izbânzile lui Szeth, cu atât mai îndrăzneţ devenea Makkek. Cât timp avea să treacă înainte de a-l trimite să ucidă Cristalpurtători sau ochi-luminoşi puternici în locul rivalilor lipsiţi de însemnătate? Şi cât

timp mai era până când, în cele din urmă, cineva avea să facă legătura? Un asasin shin cu o Cristalsabie, în stare de isprăvi misterioase înfăptuite în cea mai mare taină? Ar fi putut fi Asasinul în Alb, de-acum vestit pentru mârşăvia sa? Makkek i-ar fi putut atrage pe regele alethi şi pe înalţii prinţi, făcându-i să renunţe la războiul de pe Câmpiile Sfărâmate ca să se năpustească asupra Jah Kevedului. Ar fi murit mii de oameni. Sângele s-ar fi revărsat ca ploaia din timpul marilor furtuni – dens, atotpătrunzător, distrugător.

Szeth îşi continuă drumul pe coridoare alergând uşor, cu Sabia întoarsă invers, cu vârful în spate. Cel puţin în seara aceea trebuia să asasineze un om care-şi merita soarta. Oare pe culoare nu era prea multă linişte? De când coborâse de pe acoperiş nu întâlnise nici măcar un singur suflet. Gavashaw putea fi atât de prost încât să-şi pună toate străjile afară, lăsându-şi dormitorul fără apărare?

În faţa lui, în capătul unui coridor scurt, se zăreau uşile de la apartamentul stăpânului vilei, nepăzite şi întunecate. Dubios.

Se furişă către ele, ascultând cu atenţie. Nimic. Şovăi, aruncând o privire într-o parte. O scară impozantă ducea către etajul următor. Se repezi într-acolo şi-şi folosi Sabia ca să-i taie bila de lemn din vârful unui stâlp. Era de dimensiunile unui pepene mic. Cu alte câteva lovituri de Sabie tăie din draperia de la fereastră o bucată cât o mantie. Se întoarse în faţa uşilor, îmbibă sfera de lemn cu Lumină de Furtună şi, cu o Ancorare de Bază, o îndreptă spre vest, drept înaintea lui.

Tăie lacătul dintre uşi şi o deschise încet pe una dintre ele. De cealaltă parte a pragului era întuneric. Oare Gavashaw ieşise în seara aceea? Unde s-ar fi putut duce? Pentru el, oraşul încă nu era un loc sigur.

Aşeză bila de lemn în mijlocul bucăţii de draperie, o

ridică şi-i dădu drumul. Căzu drept înainte, către peretele din partea opusă. Înfăşurată în falduri, aducea vag cu un bărbat în mantie, care, stând aplecat, traversa încăperea în fugă.

Niciun străjer îngrijorat nu se repezi s-o lovească. Momeala ricoşă de o fereastră zăvorâtă, apoi se opri, rămânând agăţată de un perete. Din ea se scurgea în continuare Lumină de Furtună.

Lumina aceea cădea peste o masă mică, pe care se afla un obiect. Szeth îşi miji ochii, străduindu-se să vadă ce era. Înaintând pas cu pas, se strecură în încăpere, apoi se apropie tot mai mult de masă.

Da. Obiectul de pe ea era un cap. Cu trăsăturile lui Gavashaw. Umbrele aruncate de Lumina de Furtună îi dădeau feţei sinistre o înfăţişare încă şi mai fantomatică.

Cineva îl asasinase înaintea lui Szeth.

— Szeth-fiu-Neturo, spuse o voce.

El se răsuci în loc, rotindu-şi Sabia şi luând poziţia de apărare. În partea opusă a încăperii, se zărea o siluetă învăluită în întuneric.

— Cine eşti? întrebă Szeth, cu aura Luminii de Furtună căpătând mai multă strălucire odată ce bărbatul se opri, ţinându-şi răsuflarea.

— Eşti mulţumit astfel, Szeth-fiu-Neturo? spuse vocea.

O voce bărbătească, profundă. Ce accent avea? Nu era a unui veden. Poate a unui alethi?

— Eşti mulţumit de crimele astea banale? Să ucizi pe teritoriul unor tâlhari neînsemnaţi din sate de mineri, într-un colţ de lume uitat?

El nu răspunse. Cerceta camera, căutând mişcări în alte pete de umbră. Niciuna nu părea să ascundă nimic.

— Te-am urmărit, continuă vocea. Ai fost trimis să bagi spaima-n prăvăliaşi. Ai ucis hoţi atât de neînsemnaţi încât

nici măcar oamenii legii nu-i bagă-n seamă. Ai fost expus ca să impresionezi târfe, de parcă ar fi fost înalte doamne ochi-luminoşi. Ce bătaie de joc!

— Fac ce-mi porunceşte stăpânul meu.

— Te iroseşti. N-ai fost menit pentru jafuri şi crime mărunte. Când eşti folosit astfel, e ca şi cum ai înhăma un armăsar Rysnadium la o căruţă trimisă la piaţă. E ca şi cum ai întrebuinţa Cristalsabia ca să tai legume sau cel mai fin pergament ca să aţâţi focul sub oala cu apă pentru spălat rufe. Tu, Szeth-fiu-Neturo, eşti o operă de artă, un zeu. Şi Makkek te împroaşcă zilnic cu balegă.

— Cine eşti? repetă Szeth.

— Un admirator al artelor.

— Nu mă striga pe numele tatălui meu, îi ceru Szeth. N-ar trebui să fie întinat legându-l de al meu.

Sfera de pe perete rămase în cele din urmă fără Lumină de Furtună şi se prăbuşi pe podea, cu zgomotul căderii înăbuşit de draperie.

— Bine, răspunse silueta. Dar nu te revolţi împotriva acestei întrebuinţări jalnice a talentelor tale? N-ai fost menit pentru măreţie?

— În omoruri nu există măreţie, răspunse Szeth. Vorbeşti ca un *kukori.* Oamenii măreţi creează hrană şi haine. Cel care adaugă ceva trebuie venerat. Eu sunt cel care ia. Măcar omorând astfel de oameni pot pretinde că-i fac un bine omenirii.

— Asta o spune omul care aproape c-a năruit unul dintre cele mai mari regate ale Rosharului?

— O spune omul care-a comis unul dintre cele mai odioase măceluri din Roshar, îl corectă Szeth.

— Ce-ai făcut tu – zise pufnind silueta – a fost o simplă adiere pe lângă furtuna de măceluri săvârşite zi de zi de Cristalpurtători pe câmpul de luptă. Iar acelea sunt adieri

pe lângă uraganul de care eşti tu în stare.

Szeth începu să se îndepărteze.

— Unde pleci? întrebă silueta.

— Gavashaw e mort. Mă-ntorc la stăpânul meu.

Ceva izbi podeaua. Szeth se răsuci, cu vârful Cristalsabiei în jos. Silueta aruncase ceva rotund şi greu. Se rostogolea către Szeth.

Un alt cap. Se opri pe-o parte. Szeth încremeni când îi desluşi trăsăturile. Avea obrajii dolofani mânjiţi de sânge, iar ochii morţi îi erau căscaţi de spaimă: Makkek.

— Cum? întrebă Szeth.

— L-am ucis noi, la câteva secunde după ieşirea ta din bârlogul cu jocuri de noroc.

— Noi?

— Slujitorii noului tău stăpân.

— Şi Piatra Jurământului meu?

Silueta îşi deschise mâna, dezvăluind o nestemată prinsă de palmă cu un lănţişor înfăşurat în jurul degetelor. Alături de ea, acum în lumină, era Piatra Jurământului lui Szeth. Faţa celui care-o ţinea era întunecată; purta o mască.

Szeth îşi lăsă Cristalsabia să dispară şi se lăsă în jos, sprijinit într-un genunchi.

— Care vă sunt poruncile?

— Pe masă e o listă, răspunse silueta, închizându-şi pumnul şi ascunzând Piatra. Cuprinde, în amănunt, dorinţele stăpânului nostru.

Szeth se ridică şi se îndreptă spre masă. Lângă capul lui Gavashaw, care fusese aşezat pe o tavă pentru a împiedica sângele să se împrăştie, era o foaie de hârtie. El o luă şi, sub Lumina sa de Furtună, citi câteva zeci de nume, scrise în limba războinicilor din ţara lui. În dreptul unora era câte o notiţă care spunea când şi unde ar fi trebuit ucişi purtătorii lor.

„Plină de slavă!” îşi zise Szeth.

— Aici sunt câţiva dintre cei mai puternici oameni ai lumii! Şase înalţi prinţi? Un gerontocrat selay? *Regele* din Jah Keved?

— A venit vremea să nu-ţi mai iroseşti talentul, răspunse silueta, îndreptându-se către peretele din partea opusă şi sprijinindu-şi mâna de el.

— O s-aducă haos, şopti Szeth. Lupte interne. Tulburare şi durere, aşa cum lumea n-a mai cunoscut decât arareori.

Nestemata prinsă cu lanţ de palma necunoscutului fulgeră. Peretele dispăru, preschimbat în fum. Un Animmod.

Silueta întunecată se uită la Szeth.

— Într-adevăr. Stăpânul nostru porunceşte să foloseşti tactici similare cu acelea de care te-ai servit atât de bine în Alethkar, acum şase ani. Când termini, o să primeşti alte instrucţiuni.

Apoi ieşi prin deschizătură, lăsându-l pe Szeth îngrozit. Acesta era coşmarul lui. Să se afle în mâinile celor care-i înţelegeau puterile şi aveau ambiţia să i le întrebuinţeze aşa cum se cuvenea. Rămase locului, tăcut, încă multă vreme după ce i se scursese toată Lumina de Furtună.

Pe urmă împături lista cu veneraţie. Era surprins de siguranţa cu care i se mişcau mâinile. Ar fi trebuit să-i tremure.

Pentru că lumea însăşi avea să se cutremure în curând.